

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

ΦΛΑΒΙΟΥ ΙΩΣΗΠΟΥ

ΤΑ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΑ.

FLAVII JOSEPHI

OPERA.

ΦΛΑΒΙΟΥ ΙΩΣΗΠΟΥ
ΤΑ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΑ.

FLAVII JOSEPHI
OPERA.

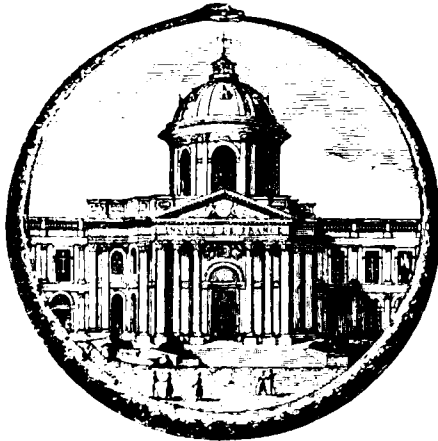
GRÆCE ET LATINE.

RECOGNOVIT
GUILHELMUS DINDORFIUS.

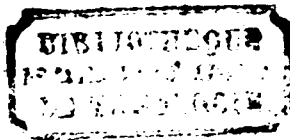
VOLUMEN SECUNDUM.

ACCEDUNT ECLOGÆ PHOTIANÆ QUÆ PERTINENT AD HISTORIAM JUDÆORUM.

SUBJECTI SUNT INDICES PLENISSIMI ET FRAGMENTA NOVA
POLYBII, DIONYSII, DEXIPPI, EUSEBII.

PARISIIS,
EDITORE AMBROSIO FIRMIN DIDOT,
INSTITUTI REGII FRANCIE TYPOGRAPHO.
M DCCC XLVII.

PRÆFATIO G. DINDORFII.

Josephi opera postquam proximis post inventam artem typographicam temporibus plusquam vices Latine edita essent, Græce primum prodierunt Basileæ a. 1544 opera Arnoldi Peraxyli Arlenii, codicibus ex quibus ederentur non prudenter delectis, sed, ut ferebat illorum temporum in arte critica infantia, omnium prope qui adhuc innotuerunt nequissimis arreptis. Ea editio postquam aliquoties alibi repetita esset, levissimis factis mutationibus, primus qui paullo diligentiores in hoc scriptore operam poneret Joannes Hudsonus exstitit, qui non solum novam interpretationem Latinam confecit, sed etiam melioris notæ exemplaria manuscripta, inter quæ eminent Vossiana Leidensia, conquirere cœpit, quorum ope innumera quidem priorum editionum vitia correxit in editione Oxoniensi a. 1720, sed longe plurima tamen aliis agenda reliquit. Quibus perficiendis prorsus imparem se gessit qui editionem Hudsonianam utilibus inutilibusque accessionibus auctam sex annis post Lugduni Batavorum repetivit Sigbertus Havercampus, licet non solum eadem omnes quæ Hudsono præsto ei essent librorum Mss. copiæ, sed novæ etiam et eximiæ suppeterent. Post Havercampum qui Josephi opera attigerunt duos tantum invenio quos hoc loco memorem clari nominis viros, alterum Jo. Aug. Ernestium, qui in Antiquitatum Judaicarum libris multa egregie emendavit in Observationibus post mortem ejus editis a. 1795, alterum Ed. Cardwellum, qui Belli Judaici historiam longe quam adhuc ferebatur emendatiorem cum amplo vetustiorum codicum apparatu Oxonii edidit a. 1837. Eo igitur in loco quum rem esse videret eruditissimus hujus Bibliothecæ editor, Ambr. F. Didot, nullamque quæ repeti posset editionem omnia Josephi scripta complectentem inveniret, ego exemplar Hudsonianum ei concessi, cujus in marginibus plurima vulgatæ lectionis vitia ex codicibus emendaveram, alia ex conjecturis vel aliorum vel meis correxeram, licet bene sentirem quam longe hæc omnia ab ea absint perfectione

quam non poterit attingere nisi qui præstantiores quosdam codices denuo et accuratius quam adhuc factum examinare diuturnamque in scriptore gravissimo et emendando et explanando operam ponere volet. Præterea spem feceram Didotio fore ut alteri huic volumini præfationem præmitterem ejusdem fere ambitus qualem Pausaniæ in alio hujus Bibliothecæ volumine nuper ab se edito præfixit L. Dindorfius. Verum quum post volumen prius aliquo abhinc tempore editum multorum, inprimis theologorum, desiderio satisfactum commodisque melius consultum iri cognovisset Didotius, si grandia nec parvo parabilia Havercampi volumina in posterum etiam adeundi necessitate illos liberaret, mutato consilio tertium, mediocri illud ambitu futurum, addere decrevit volumen, quo quæ ad emendationem et interpretationem utilia vel allata essent (*) vel nova conferri possent breviter exposita complecteretur, addito etiam qui pridem ab me confectus est exquisitoris Græcitatis indice, certiore consilio quam Hudsonianus, quem Havercampus repetivit, instituto.

Scr. Lipsiæ Kal. Dec. 1846.

(*) [Præter edita delectus haberi poterit ex ineditis observationibus *Joannis Boivin*, quibus narratio *Joseph* multis locis vel explicatur docte vel aliis ex documentis corrigitur. Spes etiam facta nobis est excerptorum ex antiqua translatione Armeniaca, quæ codicum hodie deperditorum locum utilissime supplebit.]

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

ΦΛ. ΙΩΣΗΠΟΥ

ΠΕΡΙ

ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΟΣ ΙΟΥΔΑΙΩΝ,

ΚΑΤΑ ΑΠΙΩΝΟΣ

ΛΟΓΟΣ Α'.

Ἰκανῶς μὲν ὑπολαμβάνω καὶ διὰ τῆς περὶ τὴν ἀρχαιολογίαν συγγραφῆς, κράτιστε ἀνδρῶν Ἐπαφρόδιτε, τοῖς ἐντευζομένοις αὐτῇ πεποιηκέναι φανερόν περὶ τοῦ γένους ἡμῶν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι καὶ παλαιό-
 5 τατόν ἐστι καὶ τὴν πρώτην ὑπόστασιν ἔσχεν ἰδίαν, καὶ πῶς τὴν χώραν, ἣν νῦν ἔχομεν, κατώκησεν, ἣν πεντακισχιλίων ἐτῶν ἱστορίαν περιέχουσιν ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν ἱερῶν βιβλίων διὰ τῆς Ἑλληνικῆς φωνῆς συνεγραψάμην. Ἐπεὶ δὲ συχνοὺς ὄρω ταῖς ὑπὸ δυσμενείας ὑπὸ τινων
 10 εἰρημέναις προσέχοντας βλασφημίαις, καὶ τοῖς περὶ τὴν ἀρχαιολογίαν ὑπ' ἐμοῦ γεγραμμένοις ἀπιστοῦντας, τεκμήριόν τε ποιουμένους τῷ νεώτερον εἶναι τὸ γένος ἡμῶν τὸ μηδεμιᾶς παρὰ τοῖς ἐπιφανέσι τῶν Ἑλληνικῶν ἱστοριογράφων μνήμης ἡζῶσθαι, περὶ τούτων ἀπάν-
 15 των ῥήθητι δεῖν γράψαι συντόμως, τῶν μὲν λοιδορούντων τὴν δυσμένειαν καὶ τὴν ἐκούσιον ἐλέγχαι ψευδολογίαν, τῶν δὲ τὴν ἀγνοίαν ἐπανορθώσασθαι, διδάξαι δὲ πάντας ὅσοι τάλῃθες εἰδέναί βούλονται περὶ τῆς ἡμετέρας ἀρχαιότητος. Χρήσομαι δὲ τῶν μὲν ὑπ' ἐμοῦ λε-
 20 γομένων μάρτυσι τοῖς ἀξιопιστοτάτοις εἶναι περὶ πάσης ἀρχαιολογίας ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κεκριμένοις· τοὺς δὲ βλασφημῶς περὶ ἡμῶν καὶ ψευδῶς γεγραφότας αὐτοὺς δι' ἑαυτῶν ἐλεγχομένους παρέξω. Πειράσομαι δὲ καὶ τὰς αἰτίας ἀποδοῦναι, δι' ἃς οὐ πολλοὶ τοῦ ἔθνους ἡμῶν
 25 ἐν ταῖς ἱστορίαις Ἑλλήνες ἐμνημονεύουσιν· ἔτι μέντοι καὶ τοὺς οὐ παραλιπόντας τὴν περὶ ἡμῶν ἱστορίαν ποιήσω φανεροὺς τοῖς μὴ γινώσκουσιν ἢ προσποιουμένοις ἀγνοεῖν.

β'. Πρῶτον οὖν ἐπέρχεται μοι πάνυ θαυμάζειν τοὺς οἰομένους δεῖν περὶ τῶν παλαιωτάτων ἔργων μόνοις
 30 προσέχειν τοῖς Ἑλλήσι, καὶ παρὰ τούτων πυνθάνεσθαι τὴν ἀλήθειαν, ἡμῖν δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ἀπιστεῖν. Πᾶν γὰρ ἐγὼ τούναντιον ὄρω συμβεβηκώς, εἴ γε δεῖ μὴ ταῖς ματαλαῖς δοξαῖς ἐπακολουθεῖν, ἀλλ' ἐξ
 35 αὐτῶν τὸ δίκαιον τῶν πραγμάτων λαμβάνειν. Τὰ μὲν γὰρ παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν ἅπαντα νέα καὶ χθές καὶ πρῶτην, ὥς ἂν εἴποι τις, εὐρήσεις γεγονότα· λέγω δὲ τὰς κτίσεις τῶν πόλεων καὶ τὰ περὶ τὰς ἐπινοίας τῶν τεχνῶν καὶ τὰ περὶ τὰς τῶν νόμων ἀναγραφάς·
 40 πάντων δὲ νεωτάτη σχεδὸν ἐστὶ παρ' αὐτοῖς ἢ περὶ τοῦ συγγραφεῖν τὰς ἱστορίας ἐπιμέλεια. Τὰ μέντοι

JOSEPHUS. II.

FLAVII JOSEPHI

DE

ANTIQUITATE JUDÆORUM,

CONTRA APIONEM

LIBER I.

Satis quidem arbitror me per libros etiam Antiquitatum, virorum præstantissime Epaphrodite, lecturis eos planum fecisse de gente nostra Judaica, quod et vetustissima sit, et primam originem sibi propriam habuerit, utque regionem quam nunc tenemus incoluerit, quos, annorum quinque millium historiam complectentes, ex sacris libris nostris Græca lingua conscripsi. Quoniam vero multos video qui maledicis sermonibus, malo animo a quibusdam jactatis, fidem habeant, eaque quæ ego de antiquitate scripsi non credant, et recentiorē esse gentem nostram colligant ex eo, quod nulla ejus mentio facta fuerit apud celebres Græcorum historicos; de hisce omnibus putavi scribendum breviter, tum ut obrectatorum malevolentiam voluntariumque falsiloquium arguerem, tum ut aliorum ignorantiam corrigerem, universosque de nostra antiquitate edocerem, qui veritatem scire desiderant. Eorum autem quæ a me dicuntur utar quidem testibus eis, qui de omni antiquitate apud Græcos fide dignissimi habiti fuerunt: eos vero, qui probrose de nobis falsoque scripsere, ipsos suis verbis convictos dabo. Conabor etiam quid causæ fuerit aperire, quod non multi e Græcis in historiis gentis nostræ meminerint; nec non eos quoque, qui de nobis scribere in historiis non omiserunt, producā iis qui aut nesciunt eos aut se nescire simulant.

2. Primum itaque vehementer eos mirari subit, qui de rebus antiquissimis non aliis fidem quam Græcis habendam esse, non nisi ab illis verum exspectandum, proinde neque nobis neque aliis quibuscunque credendum arbitrantur. Equidem hoc in genere secus omnino statuendum intellico, si modo verum e rebus ipsis sumere potius, quam vanis opinionibus inhærere malimus. Enimvero nova apud Græcos omnia, et ante unum, ut ita loquar, alterumve diem exstitisse reperias, urbium molitionem, excogitationem artium, et legum perscriptionem: omnium vero novissime ad scribendam historiam se contulerunt. At vero et Ægyptiis et

παρ' Αἰγυπτίους τε καὶ Χαλδαίους καὶ Φοινίκην (ἐὼ γὰρ νῦν ἡμᾶς ἐκείνοις συγκαταλέγειν) αὐτοὶ δὴ ποῦθεν ὁμολογοῦσιν ἀρχαιοτάτην τε καὶ μονιμωτάτην ἔχειν τῆς μνήμης τὴν παράδοσιν. Καὶ γὰρ τόπους ἅπαντες οἰκοῦσιν ἥκιστα ταῖς ἐκ τοῦ περιέχοντος φθοραῖς ὑποκειμένους, καὶ πολλὴν ἐποίησαντο πρόνοιαν τοῦ μηδὲν ἀμνηστον τῶν παρ' αὐτοῖς πραττομένων παραλιπεῖν, ἀλλ' ἐν δημοσίαις ἀναγραφαῖς ὑπὸ τῶν σωμάτων αἰεὶ καθιερωῦσθαι. Τὸν δὲ περὶ τὴν Ἑλλάδα τόπον μυρίαὶ μὲν φθοραὶ κατέσχον, ἐξαλείφουσαι τὴν μνήμην τῶν γεγονότων· αἰεὶ δὲ καινοὺς καθιστάμενοι βίους τοῦ παντὸς ἐνόμιζον ἀρχειν ἕκαστος τὸν ἄρ' ἑαυτῶν. Ὅψι δὲ καὶ μόλις ἔγνωσαν φύσιν γραμμάτων. Οἱ γοῦν ἀρχαιοτάτην αὐτῶν τὴν χρῆσιν εἶναι θέλοντες παρὰ Φοινίκων καὶ Κάδμου σεμνύνονται μαθεῖν. Οὐ μὴν οὐδ' ἄρ' ἐκείνου τοῦ χρόνου δύναιτό τις ἂν δεῖξαι σωζομένην ἀναγραφὴν οὔτ' ἐν ἱεροῖς οὔτ' ἐν δημοσίαις ἀναθήμασιν, ὅπου γε καὶ περὶ τῶν ἐπὶ Τροίαν τοσούτοις ἔτεσι στρατευσάντων ὑστερον πολλὰ γέγονεν ἀπορία τε καὶ ζήτησις, εἰ γράμμασιν ἐχρῶντο· καὶ τὰ ληθὲς ἐπικρατεῖ μάλλον περὶ τοῦ τὴν νῦν οὔσαν τῶν γραμμάτων χρῆσιν ἐκείνους ἀγνοεῖν. Ὅλως δὲ παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν οὐδὲν ὁμολογούμενον εὐρίσκεται γράμμα τῆς Ὁμήρου ποιήσεως πρεσβύτερον. Οὗτος δὲ καὶ τῶν Τρωϊκῶν ὑστερον φαίνεται γενόμενος· καὶ φασὶν οὐδὲ τοῦτον ἐν γράμμασι τὴν αὐτοῦ ποιήσιν καταλιπεῖν, ἀλλὰ διαμνημονευομένην ἐκ τῶν ἁσμάτων ὑστερον συντεθῆναι, καὶ διὰ τοῦτο πολλὰς ἐν αὐτῇ σχεῖν τὰς διαφωνίας. Οἱ μὲντοι τὰς ἱστορίας ἐπιχειρήσαντες συγγράφειν παρ' αὐτοῖς, λέγω δὲ τοὺς περὶ Κάδμον τε τὸν Μιλήσιον καὶ τὸν Ἀργεῖον Ἀκουσίλαον, καὶ μετὰ τοῦτον εἰ τινας ἄλλοι λέγονται γενέσθαι, βραχὺ τῆς Περσῶν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατείας τῷ χρόνῳ προὔλαβον. Ἀλλὰ μὴν καὶ τοὺς περὶ τῶν οὐρανίων τε καὶ θείων πρώτους παρ' Ἑλλήσι φιλοσοφῆσαντας, οἷον Φερεκύδην τε τὸν Σύριον καὶ Πυθαγόραν καὶ Θάλητα, πάντες συμφώνως ὁμολογοῦσιν Αἰγυπτίων καὶ Χαλδαίων γενομένους μαθητὰς ὀλίγα συγγράψαι· καὶ ταῦτα τοῖς Ἑλλήσιν εἶναι δοκεῖ πάντων ἀρχαιοτάτα, καὶ μόλις αὐτὰ πιστεύουσιν ὑπ' ἐκείνων γεγράφθαι.

γ'. Πῶς οὖν οὐκ ἔστιν ἄλογον τετυφῶσθαι τοὺς Ἑλληνας ὥς μόνους ἐπισταμένους τὰ ἀρχαῖα καὶ τὴν ἀλήθειαν περὶ αὐτῶν ἀκριβῶς παραδιδόντας; ἢ τίς οὐ παρ' αὐτῶν ἂν τῶν συγγραφέων μάθοι βραδίως ὅτι μηδὲν βεβαίως εἰδότες συνέγραφον, ἀλλ' ὥς ἕκαστοι περὶ τῶν πραγμάτων εἰκαζον; πλέον γοῦν διὰ τῶν βιβλίων ἀλλήλους ἐλέγχουσι, καὶ τὰ ἐναντιώτατα περὶ τῶν αὐτῶν λέγειν οὐκ ὀκνοῦσι. Περικλῆς δ' ἂν εἴην ἐγὼ τοὺς ἐμοῦ μάλλον ἐπισταμένους διδάσκων ὅσα μὲν Ἑλλάνικος Ἀκουσίλαος περὶ τῶν γενεαλογιῶν διαπεφώνηκεν, ὅσα δὲ διορθοῦται τὸν Ἡσίοδον Ἀκουσίλαος, ἢ τίνα τρόπον Ἐφορος μὲν Ἑλλάνικον ἐν τοῖς πλείστοις ψευδόμενον ἐπιδείκνυσιν, Ἐφορον δὲ Τίμαιος, καὶ Τίμαιον οἱ μετ' ἐκείνων γεγονότες, Ἡρόδοτον δὲ πάντες. Ἀλλ'

Chaldaeis et Phoenicibus (in hoc tempus enim nostrates cum illis numerare omitto) vetustissimam atque constantissimam rerum suarum habere memoriam fatentur ipsi. Etenim quum regionem incolunt omnium minime cœli intemperiei expositam, tum diligentiam in eo singularem adhibuerunt, uti ne quid e rebus suis oblivione consepultum jaceret, sed potius omnia publicas in tabulas a viris sapientissimis semper relata dedicarentur. Contra vero tractum illum Græciæ universum infinitorum morborum subinde depasta lues rerum gestarum memoriam funditus abolevit; adeoque novo semper instituto vitæ curriculo, suum quique sibi universæ principium et caput esse facile persuaserunt. Idem sero admodum, vixque tandem literarum naturam didicere. Nam qui vetustissimum illarum usum esse volunt, eas illi sese a Phoenicibus atque a Cadmo accepisse gloriantur. Neque tamen quisquam aut in sacris aut in publicis usquam monumentis ullum ejus temporis exstare vestigium ostenderit; ubi etiam de iis qui Trojanam expeditionem tanto post susceperè dubitatum perditum quæsitumque est, an hi literis usi fuerint. Qua de re verior ea constantiorque sententia jam obtinet, ignoratum ab iis hodiernarum illarum usum fuisse. Neque tu scriptum omnino apud Græcos ullum, ejus de fide modo constet, Homericæ poesi antiquius invenias. At eum post Trojana tempora natum esse nemo non fatetur: imo ne ab ipso quidem literis suam illam poesi mandatum esse ferunt, sed posterorum memoria propagatam aliquamdiu, variis ex cantilenis collectam demum et contextam fuisse, ac propterea tantum in ea vulgo discrepantiæ reperiri. Verum qui ex illis ad scribendam historiam animum appulere, Cadmus, inquam, Milesius, et Acusilaus Argivus, ac si qui præterea nominantur, paulum admodum Persicam adversos Græcos expeditionem tempore anteverterunt. Ad hæc qui de rebus cœlestibus atque divinis primi apud eos philosophari cœperunt, ut Pherecydes Syrius et Pythagoras et Thales, illos et Ægyptiorum Chaldaeorumque discipulos fuisse, nec nisi pauca scripsisse, ore omnes uno pronunciant: atque illa Græci quum omnium vetustissima esse arbitrantur, tum vix etiam ab illis ea scripta fuisse credunt.

3. Quis igitur vano stolidoque fastu Græcos laborare non videat, qui sibi et res antiquas tenere soli, et soli accuratam illarum integramque veritatem tradere videantur? imo quis non ex iisdem scriptoribus illud per facile discat, perspecti ab iis nihil exploratique conscriptum, sed tantum quatenus assequi conjectura potuerint? scriptis enim suis alios passim alii reprehendunt, nec iisdem omnino de rebus longe diversa loqui dubitant. Ego vero importunus et otiosus utique videar, si, quibus id quam ipsi mihi notius est, perdocere velim, quam in genealogiæ rationibus multa sint in quibus Hellenicus ab Acusilao dissideat; quam apud Hesiodum Acusilaus multa castiget; quam sæpe mendacii reum Hellenicum Ephorus, Ephorum Timæus, Timæumque recentiores, denique Herodotum universi pera-

οὐδὲ περὶ τῶν Σικελικῶν τοῖς περὶ Ἀντίοχον καὶ Φί-
λιστον ἢ Καλλίαν Τίμαιος συμφωνεῖν ἤξιωσεν, οὐδ' αὖ
περὶ τῶν Ἀττικῶν οἱ τὰς Ἀτθίδας συγγεγραφότες, ἢ
περὶ τῶν Ἀργολικῶν οἱ τὰ περὶ Ἄργος ἱστοροῦντες
5 ἀλλήλοις κατηκολουθήκασιν. Καὶ τί δεῖ λέγειν περὶ
τῶν κατὰ πόλεις καὶ βραχυτέρων, ὅπου γε περὶ [τῆς
περιγηγέσως] τῆς Περσικῆς στρατείας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ
πραγθέντων οἱ δοκιμάτῃται διαπεφωνήκασιν; πολλὰ
δὲ καὶ Θουκυδίδης ὡς ψευδόμενος ὑπὸ τινων κατηγο-
10 ρεῖται, καί τοι δοκῶν ἀκριβεστάτην καθ' αὐτὸν ἱστορίαν
συγγράφειν.

δ'. Αἰτίαι δὲ τῆς τοσαύτης διαφωνίας πολλαὶ μὲν
ἴσως ἀν καὶ ἕτεραι τοῖς βουλομένοις ζητεῖν ἀναφανεῖν,
ἐγὼ δὲ δυσὶ ταῖς λεγθησομέναις τὴν μεγίστην ἰσχὺν
15 ἀντιθῆναι. Καὶ προτέραν ἐρῶ τὴν κυριωτέραν εἶναι μοι
δοκοῦσαν· τὸ γὰρ ἐξ ἀρχῆς μὴ σπουδασθῆναι παρὰ τοῖς
Ἕλλησι δημοσίας γενέσθαι περὶ τῶν ἐκάστοτε πραττομέ-
νων ἀναγραφὰς, τοῦτο μάλιστα δὴ καὶ τὴν πλάνην καὶ
τὴν ἐξουσίαν τοῦ ψευδέσθαι τοῖς μετὰ ταῦτα βουλευθεῖσι
20 περὶ τῶν παλαιῶν τι γράφειν παρέσχευεν. Οὐ γὰρ μόνον
παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν ἡμελήθη τὰ περὶ τῆς ἀνα-
γραφῆς, ἀλλ' οὐδὲ παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, οὓς αὐτόχθο-
νας εἶναι λέγουσι καὶ παιδείας ἐπιμελεῖς, οὐδὲν τοιοῦτον
εὕρισκεται γινόμενον, ἀλλὰ τῶν δημοσίων γραμμάτων
25 ἀρχαιοτάτους εἶναι φασὶ τοὺς ὑπὸ Δράκοντος αὐτοῖς
περὶ τῶν φονικῶν γραφέντας νόμους, ὀλίγω πρότερον
τῆς Πεισιστράτου τυραννίδος ἀνθρώπου γεγονότος.
Περὶ μὲν γὰρ Ἀρχάδων τί δεῖ λέγειν αὐχύνωνται ἀρ-
χαιότητα; μόλις γὰρ οὗτοι καὶ μετὰ ταῦτα γράμμασιν
30 ἐπαυδαῖσθαι.

ε'. Ἄτε δὴ τοίνυν οὐδεμιᾶς προκαταβεβλημένης
ἀναγραφῆς, ἢ καὶ τοὺς μαθεῖν βουλομένους διδάξειν
ἐμελλε καὶ τοὺς ψευδομένους ἐλέγξειν, ἢ πολλὰ πρὸς
ἀλλήλους ἐγένετο διαφωνία τοῖς συγγραφεῦσι. Δευ-
35 τέραν δὲ πρὸς ταύτην θετέον ἐκείνην τὴν αἰτίαν. Οἱ
γὰρ ἐπὶ τὸ γράφειν ὁρμήσαντες οὐ περὶ τὴν ἀλήθειαν
ἐσπούδασαν, καί τοι τοῦτο πρόχειρόν ἐστιν αἰεὶ τὸ
ἐπάγγελμα, λόγων δὲ δύναμιν ἐπεδείκνυντο· καὶ καθ'
ὅντινα τρόπον ἐν τούτῳ παρευδοκίμησιν τοὺς ἄλλους
40 ὑπελάμβανον, κατὰ τοῦτον ἡρμόζοντο, τινὲς μὲν ἐπὶ
τὸ μυθολογεῖν τρεπόμενοι, τινὲς δὲ πρὸς χάριν ἢ τὰς
πόλεις ἢ τοὺς βασιλέας ἐπαينوῦντες, ἄλλοι δὲ ἐπὶ τὸ
κατηγορεῖν τῶν πράξεων ἢ τῶν γεγραφῶτων ἐχώρη-
σαν, ἐνευδοκίμησιν τούτῳ νομίζοντες. Ὅλως δὲ τὸ
45 πάντων ἐναντιώτατον ἱστορίᾳ πράττοντες διατελοῦσι.
Τῆς μὲν γὰρ ἀληθοῦς ἐστὶ τεκμήριον ἱστορίας, εἰ περὶ
τῶν αὐτῶν ἅπαντες ταῦτα καὶ λέγοιεν καὶ γράφοιεν·
οἱ δ' εἰ ταῦτα γράφειαν ἐτέρως, οὕτως ἐνόμιζον αὐτοὶ
φανεῖσθαι πάντων ἀληθεστάτοις. Λόγων μὲν οὖν ἕνεκα
50 καὶ τῆς ἐν τούτοις δεινότητος δεῖ παραχωρεῖν ἡμᾶς τοῖς
συγγραφεῦσι τοῖς Ἕλλησιν, οὐ μὴν καὶ τῆς περὶ τῶν
ἀρχαίων ἀληθοῦς ἱστορίας, καὶ μάλιστα γὰρ τῆς περὶ
τῶν ἐκάστοις ἐπιχωρίων.

◀. Ὅτι μὲν οὖν παρ' Αἰγυπτίους τε καὶ Βαβυλω-

gant. Neque vero aut de rebus Siculis eadem Timaeus,
quæ Antiochus et Philistus et Callias, sentire voluit : aut
in Atticis qui Attidas scripsere, vel in Argolicis qui de
Argis, aliorum alii sensum mentemque sequuti sunt.
Quanquam quid ea persequi attinet, quæ per urbes passim
contigere, et angustioribus omnino regionibus continentur,
quum in ipsa quoque Persica expeditione ac rebus in ea
gestis, laudatissimorum scriptorum magna sit plerumque
dissensio? in multis vero etiam Thucydidēs, licet accura-
tissimam temporum suorum historiam perscribere videatur,
a nonnullis accusatur falsa retulisse.

4. Cujus sane dissidii quum aliæ fortassis plurimæ aliis
in illud anquirentibus occurrere possint, tum has præcipue
duas summi momenti causas esse intelligo. Atque ut ab
ea, quæ mihi potior videtur, incipiam, quum totum illud res
eas, quæ ubique fierent, publicas in tabulas referendi stu-
dium a Græcis jam usque ab initio neglectum fuisset, id
sane quum errori maxime viam aperuit, tum iis etiam omni-
bus, qui de rebus antiquioribus scribere cogitarent, licen-
tiam obtulit impune mentiendi. Nec enim reliqua duntaxat
Græcorum natio hanc tabularum conficiendarum curam ja-
cere permisit; sed ne apud Athenienses quidem, quos
tamen et indigenas et disciplinarum apprime studiosos esse
ferunt, quicquam ejusmodi factum reperias : quum e publicis
quidem literis antiquissimas leges eas fuisse tradant, quas
ipsis Draco de cæde tulit, homo qui non nisi paullo ante
Pisistrati tyrannidem lucem aspexerat. Nam Arcadum
meminisse quid attinet, qui quum de sua tantopere vetustate
gloriantur, vix tamen etiam post illa tempora literarum in-
formari cognitione cœperunt?

5. Ita plane, quum vetustior commentarius nullus exsta-
ret, qui vel docere discendi cupidos vel mentientes arguere
posset, maxima est scriptores inter excitata dissensio.
Cui causæ hæc altera adjungenda est. Qui enim ad scri-
bendum sese contulerunt, si non veritatis utique studio
ducebantur, licet hoc profiteri solenne passim omnibus
tralatitiumque sit, sed vim orationis unam ostendebant :
atque ita quo se quisque genere alios superaturum esse
maxime confidebat, in eo elaborabant plurimum. Ergo
alii fabulas texere, alii civitatum aut regum benevolentiam
et gratiam laudationibus eblandiri cœperunt : nonnulli res
ipsas, aut illarum scriptores carpere ac vituperare malue-
runt, quod in eo sese facilius excellere posse sperarent.
Ceterum isti cum historiæ legibus omnino pugnant. Quum
enim eo potissimum argumento historiæ veritas compro-
betur, si de rebus iisdem eadem omnes pronunciant ac
scribant : ita sese demum isti maxime reliquos omnes ve-
ritatis opinione superaturos putarunt, si ab reliquis maxime
dissiderent. Certe dicendi genere et eloquentiæ vi cedere
nos oportet scriptoribus Græcis; non autem historiæ de
prisca veritate, et maxime de rebus propriæ uniuscujusque
patriæ.

6. Jam quod apud Ægyptios et Babylonios ex Ion-

νίους ἐκ μακροτάτων ἀνῶθεν χρόνων τὴν περὶ τὰς ἀναγραφὰς ἐπιμέλειαν, ὅπου μὲν οἱ ἱερεῖς ἦσαν ἐγκεχειρισμένοι, καὶ περὶ ταύτας ἐπιλοσόφουν, Χαλδαῖοι δὲ παρὰ τοῖς Βαβυλωνίοις, καὶ ὅτι μάλιστα δὲ τῶν Ἑλλήσιν ἐπιμιγνυμένων ἐγρήσαντο Φοίνικες γραμμασιν εἰς τε τὰς περὶ τὸν βίον οἰκονομίας καὶ πρὸς τὴν τῶν κοινῶν ἔργων παράδοσιν, ἐπειδὴ συγχωροῦσιν ἅπαντες, ἔάσιν μοι δοκῶ. Περὶ δὲ τῶν ἡμετέρων προγόνων, ὅτι τὴν αὐτὴν (ἐγὼ γὰρ λέγειν εἰ καὶ πλείω τῶν εἰρη-
 10 μένων) ἐποιήσαντο τὴν περὶ τὰς ἀναγραφὰς ἐπιμέλειαν, τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς προφῆταις τοῦτο προτάζαντες, καὶ ὡς μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων περὶ λυακται μετὰ πολλῆς ἀκριβείας, εἰ δὲ θρασύτερον εἰπεῖν καὶ φυλαχθῆσεται, πειράσσομαι συντομῶς διδάσκειν.

15 ζ'. Οὐ γὰρ μόνον ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ τούτων τοὺς ἀρίστους καὶ τῇ θεραπείᾳ τοῦ Θεοῦ προσεδρεύοντας κατέστησαν, ἀλλ' ὅπως τὸ γένος τῶν ἱερέων ἀμικτον καὶ καθαρὸν διαμένῃ, προνοήσαν. Δεῖ γὰρ τὸν μετέγοντα τῆς ἱερουσύνης ἐξ ὁμοεθνῶς γυναικὸς παιδοποιεῖσθαι, καὶ
 20 μὴ πρὸς χρήματα μηδὲ τὰς ἄλλας ἀποθλέπειν τιμὰς, ἀλλὰ τὸ γένος ἐξετάζειν ἐκ τῶν ἀρχαίων λαμβάνοντα τὴν διαδοχὴν, καὶ πολλοὺς παρασχόμενον μάρτυρας. Καὶ ταῦτα πράττοντες οὐ μόνον ἐπ' αὐτῆς Ἰουδαίας, ἀλλ' ὅπου ποτὲ σύστημα τοῦ γένους ἐστὶν ἡμῶν, κακεῖ
 25 τὸ ἀκριβὲς ἀποσώζεται τοῖς ἱερεῦσι περὶ τοὺς γάμους· λέγω δὲ τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Βαβυλῶνι, καὶ εἴ ποὺ τῆς ἄλλης οἰκουμένης τοῦ γένους τῶν ἱερέων εἰσὶ τινες διασπαρμένοι. Πέμπουσι γὰρ εἰς Ἱεροσόλυμα συγγράψαντες πατρὸς τοῦνομα τῶν γειναμένων καὶ τῶν
 30 ἐπάνω προγόνων, καὶ τινες οἱ μαρτυροῦντες. Πόλεμος δ' εἰ κατὰ σχοι, καθάπερ ἦδη γέγονεν πολλὰκις, Ἀντιόχου τε τοῦ Ἐπιφανοῦς εἰς τὴν χώραν ἐμβλαδόντος καὶ Πομπηίου Μάρκου καὶ Κνίντιλίου Οὐάρου, μάλιστα δὲ καὶ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις, οἱ περιλειπόμενοι τῶν ἱερέων καινὰ πάλιν ἐκ τῶν ἀρχαίων γραμμάτων συνίστανται, καὶ δοκιμάζουσι τὰς ὑπολειφθείσας γυναῖκας. Οὐ γὰρ ἐτι τὰς αἰχμαλώτους γενομένας προσίενται, πολλὰκις γενομένην αὐταῖς τὴν πρὸς ἀλλόφυλον κοινωνίαν ὑφορώμενοι. Τεκμήριον δὲ μέγιστον
 40 τῆς ἀκριβείας· οἱ γὰρ ἀρχιερεῖς οἱ παρ' ἡμῖν ἀπὸ δισηλίων ἐτῶν ὀνομαστοὶ παῖδες ἐκ πατρὸς εἰσὶν ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς. Οἷς δὲ τῶν εἰρημένων ἐτιοῦν γένοιτο εἰς παράβασιν, ἀπηγόρευται μῆτε τοῖς βωμοῖς παρίστασθαι μῆτε μετέμειν τῆς ἄλλης ἀγιστείας. Εἰκότως
 45 οὖν, μᾶλλον δὲ ἀναγκαίως, ἅτε μῆτε τοῦ ὑπογράφειν αὐτεξουσίῳ πᾶσιν ὄντος μῆτε τινὸς ἐν τοῖς γραφομένοις ἐνούσης διαφωνίας, ἀλλὰ μόνων τῶν προφητῶν τὰ μὲν ἀνωτάτω καὶ τὰ παλαιότατα κατὰ τὴν ἐπίπνοιαν τὴν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ μαθόντων, τὰ δὲ καθ' αὐτοὺς ὡς ἐγένετο
 50 σαφῶς συγγραφόντων.

η'. Οὐ γὰρ μυριάδες βιβλίων εἰσὶ παρ' ἡμῖν ἀσυμφώνων καὶ μαχομένων, δύο δὲ μόνον πρὸς τοῖς εἰκοσι βιβλίοις, τοῦ παντὸς ἔχοντα χρόνου τὴν ἀναγραφὴν, τὰ δικαίως θεῖα πεπιστευμένα. Καὶ τούτων πέντε μὲν

gissimis retro seculis in rebus conscribendis adhibita fuerit diligentia, quando sacerdotibus quidem id officii commissum erat, et circa eas ipsi philosophabantur, Chaldaeis vero apud Babylonios, et maxime Phœnicibus qui Græcis immixti usi sunt literis, ut et vitæ rationem ordinarent, et opera publica memoriæ traderent, dum consentiant omnes, prætermittendum hoc puto. De nostris vero progenitoribus, quod eandem (mitto dicere an potiorẽ prædictis illis) habuerint in conscribenda historia curam, pontificibus et prophetis id muneris injungentes; quodque usque ad nostra tempora cum multa diligentia hoc ipsum servarint, et, si oportet audentius dicere, etiam servabitur, conabor breviter edocere.

7. Non enim tantum ab initio his rebus viros optimos et in Dei cultu assiduos præfecere, sed et curam habuere ut genus sacerdotale purum semper impermixtumque maneret. Debet enim quisquis sacerdotio fungitur ex populari sua conjuge liberos quærere, neque ad pecunias aut honores respicere alios, sed genus exquirere secundum antiquam successionem multis probatum testimoniis. Et hæc observamus non in Judæa tantum, sed ubicunque pars aliqua est de nostra gente, ibi observatur sollicitè nuptiarum sacerdotalium regula: puta in Ægypto, in Babylone, et sicubi terrarum præterea sparsi sunt nostrorum sacerdotum aliqui. Mittunt enim Hierosolyma descripta nomina parentum et majorum, additis testium nominibus. Quodsi bellum enascatur, ut sæpe factum est, sicut quum Antiochus Epiphanes terram invasit, et quum Pompeius Magnus, et quum Quintilius Varus, maxime vero nostris temporibus, tum qui supersunt sacerdotum novas ex veteribus tabulas conficiunt, et inquirunt in feminas superstites. Nam nec eas quæ bello captæ fuerunt recipiunt, suspectantes eam quæ sæpe talibus accidit cum alienigenis consuetudinem. Est autem argumentum diligentiae maximum circa ista, quod summi sacerdotes apud nos in commentariis descripti sunt ab annis bis mille cum suis parentumque nominibus. Si quis adversus hæc vel tantillum deliquerit, ei non licet altari adstare, aut ceterarum ceremoniarum esse participem. Recte siquidem, potius autem ex necessitate, quum neque subscribendi potestas omnibus data, neque ulla sit in scriptis discrepantia; sed solummodo prophetis qui antiquissima et veterrima ex inspiratione divina cognita habuerint, suorum vero temporum res quo modo gestæ erant perspicue conscripserint.

8. Itaque apud nos nequaquam innumerabilis est librorum multitudo, dissidentium atque inter se pugnantium: sed duo duntaxat et viginti libri, totius temporis historiam complectentes, qui merito creduntur divini. Ex his quin-

ἔστι τὰ Μωϋσείως, ἃ τοὺς τε νόμους περιέχει καὶ τὴν τῆς ἀνθρωπογονίας παράδοσιν μέχρι τῆς αὐτοῦ τελευτῆς. Οὗτος δ' χρόνος ἀπολείπει τρισχιλίων ὀλίγων ἐτῶν. Ἀπὸ δὲ τῆς Μωϋσείως τελευτῆς μέχρι τῆς Ἀρταξέρξου τοῦ
 5 μετὰ Ξέρξην Περσῶν βασιλέως ἀρχῆς, οἱ μετὰ Μωϋσῆν προφῆται τὰ κατ' αὐτοὺς πρᾶχθέντα συνέγραψαν ἐν τρισὶ καὶ δέκα βιβλίοις· αἱ δὲ λοιπαὶ τέσσαρες ὕμνους εἰς τὸν Θεὸν καὶ τοῖς ἀνθρώποις ὑποθήκας τοῦ βίου περιέχουσιν. Ἀπὸ δὲ Ἀρταξέρξου μέχρι τοῦ καθ' ἡμᾶς
 10 χρόνου γέγραπται μὲν ἑκαστα, πίστεως δὲ οὐχ ὁμοίας ἡζιώται τοῖς πρὸ αὐτῶν, διὰ τὸ μὴ γενέσθαι τὴν τῶν προφητῶν ἀκριθεὶς διαδοχὴν. Δῆλον δ' ἔστιν ἔργῳ πῶς ἡμεῖς τοῖς ἰδίοις γράμμασι πεπιστεύκαμεν. Τοσούτου γὰρ αἰῶνος ἤδη παρωχηκότες οὔτε προσβείναι τις οὐδὲν
 15 οὔτε ἀφελεῖν αὐτῶν οὔτε μεταβείναι τετόλμηκεν. Πᾶσι δὲ σύμφυτόν ἐστιν εὐθὺς ἐκ τῆς πρώτης γενέσεως Ἰουδαίοις τὸ νομίζειν αὐτὰ Θεοῦ δόγματα, καὶ τούτοις ἐμμένειν, καὶ ὑπὲρ αὐτῶν, εἰ δεοί, θνήσκειν ἡδέως. Ἦδὲ οὖν πολλοὶ πολλὰκις εὐρυνταὶ τῶν αἰχμαλώτων
 20 στρέβλας καὶ παντοίων θανάτων τρόπους ἐν θεάτροις ὑπομένοντες, ἐπὶ τὸ μηδὲν βῆμα προέσθαι παρὰ τοὺς νόμους καὶ τὰς μετὰ τούτων ἀναγραφάς. Ὁ τίς ἂν ὑπομείνειεν Ἑλλήνων ὑπὲρ αὐτοῦ, ἀλλ' οὐδ' ὑπὲρ τοῦ καὶ πάντα τὰ παρ' αὐτοῖς ἀφανισθῆναι συγγράμματα,
 25 τὴν τυχοῦσαν ὑποστήσεται βλάβην; λόγους γὰρ αὐτὰ νομίζουσιν εἶναι κατὰ τὴν τῶν γραψάντων βούλησιν ἐσχεδιασμένους. Καὶ τοῦτο δικαίως καὶ περὶ τῶν παλαιότερων φρονοῦσιν, ἐπειδὴ καὶ τῶν νῦν ἐνίους δρῶσι τολμῶντας περὶ τούτων συγγράφειν οἷς μήτ' αὐτοὶ πα-
 30 ρεγένοντο μήτε πυθέσθαι παρὰ τῶν εἰδόντων ἐφιλοτιμήθησαν. Ἀμέλει καὶ περὶ τοῦ γενομένου νῦν ἡμῖν πολέμου τινὲς ἱστορίας ἐπιγράψαντες ἐξηγητήσιν οὗτ' εἰς τοὺς τόπους παραβλόντες οὔτε πλησίον τούτων πραττομένων προσελθόντες, ἀλλ' ἐκ παρακousμάτων ὀλίγα
 35 συνθέντες, τῷ τῆς ἱστορίας ὀνόματι λίαν ἀναιδῶς ἐνεπαροίνησαν.

Θ'. Ἐγὼ δὲ καὶ περὶ τοῦ πολέμου παντὸς καὶ περὶ τῶν ἐν αὐτῷ κατὰ μέρος γενομένων ἀληθῆ τὴν ἀναγραφὴν ἐποίησάμην, τοῖς πράγμασιν αὐτὸς ἅπασιν πα-
 40 ρατυχών. Ἐστρατήγουν μὲν γὰρ τῶν παρ' ἡμῖν Γαλιλαίων ὀνομαζομένων, ἕως ἀντέχειν δυνατόν ἦν, ἐγενόμην δὲ παρὰ Ῥωμαίοις συλληφθεὶς αἰχμαλώτος· καί με διὰ φυλακῆς Οὐεσπασιανὸς καὶ Τίτος ἔχοντες αἰεὶ προσεδρεύειν αὐτοῖς ἠνάγκασαν, τὸ μὲν πρῶτον
 45 δεδεμένον, αὐθις δὲ λυθείς συνεπέμφθη ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας Τίτῳ πρὸς τὴν Ἱεροσολύμων πολιορκίαν. Ἐν ᾧ χρόνῳ τῶν πραττομένων οὐκ ἔστιν ὃ τὴν ἐμὴν γνῶσιν διέφυγε. Καὶ γὰρ τὰ κατὰ τὸ στρατόπεδον τοῦ Ῥωμαίων δρῶν ἐπιμελῶς ἀνέγραφον καὶ τὰ παρὰ
 50 τῶν αὐτομόλων ἀπαγγελλόμενα μόνος αὐτὸς συνέτην· εἴτα σχολῆς ἐν τῇ Ῥώμῃ λαβόμενος πάσης μοι τῆς πραγματείας ἐν παρασκευῇ γεγεννημένης, χρησάμενος τισὶ πρὸς τὴν Ἑλληνίδα φωνὴν συνεργοῖς, οὕτως ἐποίησάμην τῶν πράξεων τὴν παράδοσιν. Τοσούτον δέ μοι

que quidem sunt Moysis, qui et leges continent, et seriem rerum gestarum a conditu generis humani usque ad ipsius mortem. Atque hoc spatium temporis tria fere annorum millia comprehendit. A Moysis autem morte ad imperium usque Artaxerxis, qui post Xerxem regnavit apud Persas, prophetae qui Moysi succedere res sua aetate gestas tredecim libris complexi sunt: quattuor vero reliqui hymnos in Dei laudem, et praecepta vitae hominum exhibent utilissima. Ceterum ab imperio Artaxerxis ad nostram usque memoriam sunt quidem singula literis mandata; sed nequaquam tantam fidem et auctoritatem minuerunt, quantam superiores ii libri, propterea quod minus explorata fuit successio prophetarum. Quanta porro veneratione libros nostros prosequamur, re ipsa apparet. Quum enim tot jam saecula effluerint, nemo adhuc nec adicere quicquam illis, nec demere, aut mutare aliquid est ausus. Sed omnibus Judaeis statim ab ipso nascendi exordio hoc insitum atque innatum est, Dei ut haec esse praecepta credamus, iisdemque constanter adhaerescamus, et eorum causa, si opus fuerit, libenter mortem perferamus. Jam itaque multi captivorum frequenter et tormenta et omne genus mortem in theatris sustinere conspecti sunt, ne ullum verbum contra leges admitterent et scriptas de illis traditiones. Quis Graecorum tale aliquid subiret, imo vel minimum quidem laedi sufferret, licet omnia ab illis scripta interitus periculum adeant? quippe illa narrationes esse existimant, propere effusas prout allubesceret scriptoribus. Atque ita non immerito sentiunt etiam de antiquioribus, quoniam aliquos nunc quoque vident de istis scribere aggredientes, quibus neque ipsi interfutere, neque operam dedere ut a rerum gnaris illa acciperent. Scilicet etiam de bello quod nuperime gessimus, quidam historias quas conscripserant ediderunt, quum neque ad ea loca pervenerint, neque in vicinia fuerint locorum ubi res gestae erant: sed ex fama et auditione pauca quaedam temere componentes, historiae nomine impudenter admodum et insolenter se efferunt.

9. Ego autem et de omni bello, deque iis quae particulatim gesta erant, veritati congruenter scripsi, quum ipse rebus omnibus interfuerim. Etenim eorum dux exstiteram qui apud nos Galilaei audiunt, quamdiu resistendo eramus; comprehensus autem a Romanis factus sum captivus; quumque me Vespasianus et Titus in custodia haberent: illis semper assidere coegerunt, primo quidem vinctum: postea vero solutus ab Alexandria cum Tito missus eram ad Hierosolymorum obsidionem. Quo tempore eorum quae gerebantur nihil meam notitiam effugit. Nam et singula in Romanis castris conspecta diligenter notabam; quaeque a transfugis nunciabantur ego solus intellexi: deinde Romae otium nactus, opere omni jam praeparato, et quibusdam propter Graecam linguam in auxilium vocatis, res prout gestae erant literis mandabam. Adeoque veritati

περιτὴν θάρσος τῆς ἀληθείας, ὥστε πρώτους πάντων τοὺς αὐτοκράτορας τοῦ πολέμου γενομένους Οὐέσπασιανόν καὶ Τίτον ἡζύωσα λαβεῖν μάρτυρας. Πρώτους γὰρ δέδωκα τὰ βιβλία· καὶ μετ' ἐκείνους πολλοῖς μὲν Ῥωμαίων τοῖς συμπεπολεμηκόσι, πολλοῖς δὲ τῶν ἡμετέρων ἐπίπρασκον, ἀνδράσι καὶ τῆς Ἑλληνικῆς σοφίας μετεσχηκόσιν, ὧν ἔστιν Ἰούλιος Ἀρχέλαος, Ἡρώδης δ' σεμνότατος, καὶ αὐτὸς δ' θαυμασιώτατος βασιλεὺς Ἀγρίππας. Οὗτοι μὲν οὖν ἅπαντες ἐμαρτύρησαν ὅτι τῆς ἀληθείας προύστην ἐπιμελῶς, οὐκ ἂν ὑποστειλάμενοι καὶ σιωπήσαντες, εἴ τι κατὰ ἄνοιαν ἢ χαρίζομενος μετέθηκα τῶν γεγονότων ἢ παρέλιπον.

ἱ'. Φαῦλοι δὲ τινες ἄνθρωποι διαβάλλειν μου τὴν ἱστορίαν ἐπικειρήκασιν, ὥσπερ ἐν σχολῇ μειρακίων γύμνασμα προκείσθαι νομίζοντες κατηγορίας παραδόξου καὶ διαβολῆς, δέον ἐκεῖνο γινώσκειν, ὅτι δεῖ τὸν ἄλλοις παράδοξιν πράξεων ἀληθινῶν ὑπισχνούμενον αὐτὸν ἐπίστασθαι ταύτας πρότερον ἀκριβῶς, ἢ παρηκολουθηκότα τοῖς γεγονόσιν, ἢ παρὰ τῶν εἰδόντων πυθνόμενον· 20 ὅπερ ἐγὼ μάλιστα περὶ ἀμφοτέρων νομίζω πεποιτηκέναι τὰς πραγματείας. Τὴν μὲν γὰρ ἀρχαιολογίαν, ὥσπερ ἔφην, ἐκ τῶν ἱερῶν γραμμάτων μεθρημύνευκα, γεγονώς ἱερεὺς ἐκ γένους καὶ μετεσχηκὼς τῆς φιλοσοφίας τῆς ἐν ἐκείνοις τοῖς γράμμασι· τοῦ δὲ πολέμου τὴν ἱστορίαν 25 ἔγραψα, πολλῶν μὲν αὐτουργὸς πράξεων, πλείστων δ' αὐτόπτης γινόμενος, ὅπως δὲ τῶν λεγόντων ἢ πραθέντων οὐδοσιτὸν ἀγνοήσας. Πῶς οὖν οὐκ ἂν θρασεί τις ἡγήσαιο τοὺς ἀνταγωνίζεσθαι μοι περὶ τῆς ἀληθείας ἐπικειρηκότας; οἱ καὶ τοῖς τῶν αὐτοκρατόρων ὑπομνήμασιν ἐντυχεῖν λέγουσιν, ἀλλ' οὐ γὰρ καὶ τοῖς ἡμετέροις τῶν ἀντιπολεμούντων πράγμασι παρέτυχον.

ια'. Περὶ μὲν οὖν τούτων ἀναγκαίαν ἐποίησάμην τὴν πρέχουσαν, ἐπιστημύνασθαι βουλόμενος τῶν ἐπαγγελλομένων τὰς ἱστορίας συγγράφειν τὴν εὐχέρειαν· 35 ἱκανῶς δὲ φανερόν, ὥς οἶμαι, πεποιηκὼς ὥς ὅτι πάτριός ἐστιν ἡ περὶ τῶν παλαιῶν ἀναγραφὴ τοῖς βαρβάροις μᾶλλον ἢ τοῖς Ἕλλησιν, βούλομαι μικρὰ πρότερον διαλεχθῆναι πρὸς τοὺς ἐπιχειροῦντας νέαν ἡμῶν ἀποφαίνειν τὴν κατάστασιν, ἐκ τοῦ μηδὲν περὶ ἡμῶν, 40 ὥς φασι ἐκεῖνοι, λελέχθαι παρὰ τοῖς Ἕλλησιν· συγγραφῆσαι· εἶτα δὲ τὰς μαρτυρίας τῆς ἀρχαιότητος ἐκ τῶν παρ' ἄλλοις γραμμάτων παρέξω, καὶ τοὺς βέλτασθημυχότας ἡμῶν τὸ γένος ἀποδείξω λίαν ἀλόγως βλασημοῦντας.

ιβ'. Ὅμως τοίνυν οὔτε χώραν οἰκοῦμεν παράλιον οὔτ' ἐμπορίαις χαίρομεν, οὐδὲ ταῖς πρὸς ἄλλους διὰ τούτων ἐπιμιξίαις· ἀλλ' εἰσὶ μὲν ἡμῶν αἱ πόλεις μακρὰν ἀπὸ θαλάσσης ἀπωκισμέναι, χώραν δὲ ἀγαθὴν νεκόμενοι ταύτην ἐκπονοῦμεν· μάλιστα δὲ πάντων 60 περὶ παιδοτροφίαν φιλοκαλοῦντες, καὶ τὸ φυλάττειν τοὺς νόμους, καὶ τὴν κατὰ τούτους παραδοδεμένην εὐσεβείαν ἔργον ἀναγκαιοτάτον παντὸς τοῦ βίου πεποιήμενοι. Προσούσης τοίνυν τοῖς εἰρημένους καὶ τῆς περὶ τὸν βίον ἡμῶν ἰδιότητος, οὐδὲν ἦν ἐν τοῖς παλαιῶς

confidebam, ut omnium primos Vespasianum et Titum in eo bello imperatores mihi testes facere voluerim. Primum namque illis obtuli libros; et post illos multis quidem Romanorum qui bello interfuere: plurimis etiam nostratum eos vendidi, viris Graecae eruditionis non ignaris; in quibus erat Julius Archelaus, Herodes morum gravitate spectabilissimus, et rex ipse Agrippa admiratione dignissimus. Isti igitur universi testimonium perhibuerunt quod veritatem accuratam prae me ferebam, non dissimulaturi aut tacituri, si quid factorum per ignorantiam aut per gratiam commissem aut praetermissem.

10. Quidam vero homines male feriatī historiam meam calumniari conati sunt, tanquam ejusmodi esset ut adolescentibus in scholis ad ingenium exercendum proponi debeat ad accusationem incredibilem et calumniam, quum oporteat illud sciri, quod eum deceat qui se polliceatur rerum veritatem aliis traditurum, ipsum prius exacte eas nosse, aut quod adfuert quum gererentur, aut quod ex gnaris eas didicerit. Id quod ego in utroque opere me fecisse existimo. Antiquitatis namque libros, sicuti dixi, ex voluminibus sacris interpretatus sum, quum essem genere sacerdos, et a philosophia in scriptis istis comprehensa non alienus: historiam vero belli conscripsi, ut qui ipse res quidem multas gesserim, plurimas vero ipse viderim, et eorum quae dicta vel gesta erant nihil prorsus ignorarim. Quomodo ergo non procaces isti existimarentur, qui mecum de veritate contendere aggressi sunt? qui licet imperatorum commentarios se legisse dicant, non tamen nostrorum qui illis adversabantur rebus intererant.

11. Et de istis quidem necessariam feci digressionem, significare volens facultatem eorum, qui historiam scribere promittunt: atque abunde me declaratum reliquisse arbitror quod rerum vetustarum memoriam scriptis consignare magis in usu sit apud barbaros quam apud Graecos. Volo igitur inprimis eos paucis redarguere, qui nostrum statum recentem esse contendunt, eo quod nihil de nobis, ut aiunt illi, memorarint scriptores Graeci: deinde testimonia antiquitatis ex aliorum scriptis afferam, et eos qui nostrae genti maledixerunt, nulla prorsus cum ratione nobis maledicere ostendam.

12. Quod ad nos attinet, terram habitamus quae neque mari vicina est, neque negotiationibus gaudemus, neque earum causa nobis consuetudo cum aliis gentibus est: sed sunt urbes quidem nostrae procul a mari sitae; ipsi autem nos regionem bonam incolentes, hanc cum labore exercemus: maxime vero omnium liberis educandis studentes et legum custodiam, ut qui pietatem ad illas exactam opus totius vitae maxime necessarium fecerimus. Quum igitur ad ea quae dicta sunt accedat etiam vivendi ratio propria, nihil erat praeiis temporibus quod faceret nobis

ἄλλοις τοῖς ποιοῦν πρὸς τοὺς Ἕλληνας ἡμῖν ἐπιμειζίαν, ὥσπερ Αἰγυπτίοις μὲν τὰ παρ' αὐτῶν ἐξαγόμενα καὶ πρὸς αὐτοὺς εἰσαγόμενα, τοῖς δὲ τὴν παράλιον τῆς Φοινίκης κατοικοῦσιν ἢ περὶ τὰς καπηλείας καὶ τὰς ἐμπορίας σπουδὴ διὰ τὸ φιλοχρηματεῖν. Οὐ μὲν οὐδὲ πρὸς ληστείας ὥσπερ ἄλλοι τινὲς ἢ τὸ πλέον ἔχειν ἀξιοῦν πολεμοῦντες ἐτρέψαν ἡμῶν οἱ πατέρες, καί τοι πολλὰς τῆς χώρας ἐχούσης μυριάδας ἀνδρῶν οὐκ ἀτόλμων. Διὰ τοῦτο Φοινίκης μὲν αὐτοὶ κατ' ἐμπορίαν τοῖς Ἕλλησιν ἐπισπλέοντες εὐθὺς ἐγνώσθησαν, καὶ δι' ἐκείνων Αἰγύπτιοι, καὶ πάντες ἀφ' ὧν τὸν φόρον εἰς τοὺς Ἕλληνας διεκόμενον, μεγάλα πελάγη διαίροντες. Μῆδοι δὲ μετὰ ταῦτα καὶ Πέρσαι φανεροὶ κατέστησαν τῆς Ἀσίας ἐπάρξαντες, οἱ δὲ καὶ μέχρι τῆς ἐτέρας ἡπείρου Πέρσαι στρατεύσαντες. Ὁρᾶς δὲ διὰ γειτονίαν, καὶ τὸ Σκυθικὸν ἀπὸ τῶν εἰς τὸν Πόντον ἐγνώσθη πλεόντων· ὧν γὰρ ἅπαντες οἱ παρὰ τὴν θάλατταν, καὶ τὴν πρὸς ταῖς ἀνατολαῖς καὶ πρὸς τὴν ἐσπέριον κατοικοῦντες, τοῖς συγγράζειν τι βουλομένοις γυνωριμώτεροι κατέστησαν. Οἱ δὲ ταύτης ἀνωτέρω τὰς οἰκίσεις ἔχοντες ἐπιπλεῖστον ἡγνώθησαν. Καὶ τοῦτο φαίνεται καὶ περὶ τὴν Εὐρώπην συμβεβηκός, ὅπου γε τῆς Ῥωμαίων πόλεως, τοιαύτην ἐκ μακροῦ δύναμιν κεκτημένης, καὶ τοιαύτας πράξεις κατορθούσης πολεμικὰς, οὐδ' ὁ Ἡρόδοτος οὐδ' ὁ Θουκυδίδης οὔτε τῶν ἄμα τούτοις γενομένων οὐδὲ εἰς ἐμνημόνευκεν, ἀλλ' ὅψε ποτε καὶ μόλις αὐτῶν εἰς τοὺς Ἕλληνας ἢ γνῶσις διεξῆλθον. Περὶ μὲν γὰρ Γαλατῶν τε καὶ Ἰβήρων οὕτως ἡγνώσαν οἱ δοκοῦντες ἀκριβέστατοι συγγραφεῖς, ὧν ἐστὶν Ἡφωρος, ὥστε πόλιν οἶεται μίαν εἶναι τοὺς Ἰβήρας, τοὺς τοσοῦτο μέρους τῆς ἐσπερίου γῆς κατοικοῦντας· καὶ τὰ μήτε γενομένα παρ' αὐτοῖς εἶη μήτε λεγόμενα γράφειν, ὥς ἐκείνων αὐτοῖς χρωμένων, ἐτόλμησαν. Αἴτιον δὲ τοῦ μὲν μὴ γινώσκειν τὰ ληθῆς τὸ λίαν ἀνεπιμικτόν, τοῦ δὲ γράφειν ψευδῆ τὸ βούλεσθαι δοκεῖν τι πλέον τῶν ἄλλων ἱστορεῖν. Πῶς οὖν ἐτι θαυμάζειν προσῆκεν, εἰ μὴδὲ τὸ ἡμέτερον ἔθνος πολλοῖς ἐγινώσκειτο, μὴδὲ τῆς ἐν τοῖς συγγράμμασι μνήμης ἀφορμὴν παρέσχεεν, οὕτως μὲν ἀπωκισμένον τῆς θαλάσσης, οὕτως δὲ βιοτεύειν προσηγμένον;

ιγ'. Φέρε τοίνυν ἡμᾶς ἀξιοῦν τεκμηρίω χρῆσασθαι περὶ τῶν Ἑλλήνων ὅτι μὴ παλαιὸν ἐστὶν αὐτῶν τὸ γένος τῷ μὴδὲν ἐν ταῖς ἡμετέραις ἀναγραφαῖς περὶ αὐτῶν εἰρησθαι. Ἄρ' οὐχὶ πάντως ἂν κατεγέλων, αὐτὰς, οἶμαι, τὰς ὑπ' ἐμοῦ νῦν εἰρημένους κοιμίζοντες αἰτίας, καὶ μάρτυρας ἂν τοὺς πληστογώρους παρεῖχοντο τῆς αὐτῶν ἀρχαιότητος; Κἀγὼ τοίνυν πειράσομαι τοῦτο ποιεῖν. Αἰγυπτίοις γὰρ καὶ Φοινίξιν μάλιστα δὴ χρῆσθαι μάρτυσιν, οὐκ ἂν τινος ὥς ψευδῆ τὴν μαρτυρίαν διαβάλλειν δυνήθεις. Φαίνονται γὰρ καὶ δὴ μάλιστα πρὸς ἡμᾶς δυσμενῶς διατεθέντες κοινῇ μὲν ἅπαντες Αἰγύπτιοι, Φοινίκων δὲ Τύριοι. Περὶ μέντοι Χαλδαίων οὐκέτι δυναίμην ἂν ταῦτο τοῦτο λέγειν, ἐπεὶ καὶ τοῦ γένους ἡμῶν ἀρχηγοὶ καθεστήκασιν καὶ

commercium cum Græcis, sicut Ægyptiis mercimonia, ex rebus quæ importarentur aut exportarentur; et Phœnicibus oram maritimam accolentibus, cauponandi et negotiandi studium ex amore pecuniæ. Sed neque ad latrocinia, sicut alii quidam, aut plus habendi studium, bellum exercendo conversi sunt patres nostri, licet regio multis virorum strenuorum myriadibus abundaret. Quo factum ut Phœnices negotiationis ergo ad Græcos navigantes statim cogniti fuerint, et per illos Ægypti, dein omnes a quibus ad Græcos onera perferebant, immensa maria pertranseunt. Medi vero postea atque Persæ illis innouerunt postquam Asiæ imperarunt, Persæque, quum usque ad alteram continentem expeditiones fecissent; Thracæ autem propter vicinitatem, et Scythæ ab iis qui in Pontum navigant cogniti sunt: atque in universum omnes, ad mare vel Orientale vel Hesperium habitantes, in eorum notitiam facilius venerunt, quibus in animo fuit historiæ aliquid scribere. Superiora vero incolentes et procul a mari maximam in partem ignorati erant. Hoc idem et iis contigit qui in Europa habitant: siquidem Romanorum urbis, in tantam potentiam jam inde olim evectæ, et tantas res bellicas prospere gerentis, neque Herodotus neque Thucydides quoquo modo meminerunt, nec omnino alius eorum æqualis scriptor, sed sero et vix tandem eorum nomen in Græcia auditum. Gallorum etiam et Hispanorum res usque adeo ignotæ iis fuerunt qui accuratissimi scriptores fuisse perhibentur, in quibus est Ephorus, ut Iberos unam civitatem esse existimaverit, quum tam late in Occidentem fines eorum pateant: et ritus eorum, qui nec fuerunt nec fuisse unquam dicti sunt, scribere, tanquam ita illis uterentur, non dubitarunt. Causa vero earum quidem rerum ignorantie fuit, quod illi secum ipsi viverent commercia aliarum gentium aversantes; scriptorum vero mendacii, quod volebant illi quippiam ultra alios memorie mandasse videri. Quomodo ergo mirari convenit, si neque nostra gens plurimis erat nota, neque ad scribendum de se aliquam suppedilavit occasionem, tam longo scilicet intervallo disjuncta a mari, talibus vitæ institutis sese accommodans?

13. Pone igitur nos argumento uti velle Græcorum, quod non sit genus eorum antiquum, eo quod nihil in libris nostris de iis dictum reperiatur. Nonne omnino nos risu exciperent, ipsas, ut arbitror, a me nunc allatas proferentes causas, et testes e vicinis regionibus adducerent antiquitatis suæ? Igitur et ego hoc conabor efficere. Ægyptiis enim et Phœnicibus præcipue testibus utar, quum nemo eorum testimonio tanquam falso detrudere poterit. Videntur enim et maxime in nos iniqui, communiter quidem omnes Ægypti, Phœnicum vero Tyrii. De Chaldaicis autem nequaquam hoc idem dicere potero, quoniam et generis nostri principes exstiterunt, et propter cognationem in histo-

διὰ τὴν συγγένειαν ἐν ταῖς αὐτῶν ἀναγραφαῖς Ἰουδαίων
μνημονεύουσιν. Ὃταν δὲ τὰς περὶ τούτων πίστεις
παράσχω, τότε καὶ τῶν Ἑλλήνων συγγραφεῶν ἀπο-
φανῶ τοὺς μνήμην Ἰουδαίων πεποιηκότας, ἵνα μὴ δὲ
ταύτην ἔτι τὴν πρόρασιν οἱ βασκαίνοντες ἔχωσι τῆς
πρὸς ἡμᾶς ἀντιλογίας.

ιδ'. Ἀρξομαι δὴ πρῶτον ἀπὸ τῶν παρ' Αἰγυπτίους
γραμματέων. Αὐτὰ μὲν οὖν οὐχ οἶόν τε παρατίθεσθαι
κακείνων· Μανεθὼν δ' ἦν τὸ γένος ἀνὴρ Αἰγύπτιος,
τῆς Ἑλληνικῆς μετεσχηκῶς παιδείας, ὥς ὁ γλῶσσος ἐστι-
γέγραφε γὰρ Ἑλλάδι φωνῇ τὴν πάτριον ἱστορίαν, ἐκ
τε τῶν ἱερῶν, ὡς φησιν αὐτὸς, μεταφράσας καὶ πολλὰ
τὸν Ἡρόδοτον ἐλέγχει τῶν Αἰγυπτιακῶν ὑπ' ἀγνοίας
ἐψευσμένον. Αὐτὸς δὲ τοῖνον ὁ Μανεθὼν ἐν τῇ δευ-
τέρᾳ τῶν Αἰγυπτιακῶν ταῦτα περὶ ἡμῶν γράφει
(παραθίησθαι δὲ τὴν λέξιν αὐτοῦ, καθάπερ αὐτὸν
ἐκείνων παραγαγὼν μάρτυρα)· « Ἐγένετο βασιλεὺς
« ἡμῖν, Τίμακος ὄνομα· ἐπὶ τούτου οὐκ οἶδ' ὅπως ὁ Θεὸς
« ἀντέπνευσεν, καὶ παραδόξως ἐκ τῶν πρὸς ἀνατολὴν
« μερῶν, ἄνθρωποι τὸ γένος ἀσσημοί, καταθρασύσαντες
« ἐπὶ τὴν χώραν ἐστράτευσαν, καὶ βρῆκας ἀμαχητὶ
« ταύτην κατὰ κράτος εἶλον. Καὶ τοὺς ἡγεμονεύσαν-
« τας ἐν αὐτῇ χειρωσάμενοι τὸ λοιπὸν τὰς τε πόλεις
« ὁμῶς ἐνέπρησαν καὶ τὰ ἱερὰ τῶν θεῶν κατέσκαψαν·
« πᾶσι δὲ τοῖς ἐπιχωρίοις ἐχθρότατά πως ἐχρήσαντο,
« τοὺς μὲν σφάζοντες, τῶν δὲ καὶ τὰ τέκνα καὶ γυναῖ-
« κας εἰς δουλείαν ἄγοντες. Πέρας δὲ καὶ βασιλεῖα
« ἓξ αὐτῶν ἐποίησαν, ᾧ ὄνομα ἦν Σάλατις. Καὶ
« οὗτος ἐν τῇ Μέμφιδι κατεγίνετο, τὴν τε ἀνω καὶ κά-
« τω χώρᾳ δασμολογῶν καὶ φρουρὰν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύ-
« τάτοις καταλείπων τόποις. Μάλιστα δὲ καὶ τὰ πρὸς
« ἀνατολὴν ἡσφαλίσατο μέρη, προορώμενος Ἀσσυρίων,
« τότε μείζον ἰσχυρόντων, ἐσθμμένην ἐπιθυμίαν τῆς αὐ-
« τῆς βασιλείας ἐξόδου. Εὐρύων δὲ ἐν νομῷ τῷ Σαίτῃ
« πόλιν ἐπικαιροτάτην, κειμένην μὲν πρὸς ἀνατολὴν
« τοῦ Βουβαστίτου ποταμοῦ, καλουμένην δ' ἀπὸ τινος
« ἀρχαίας θεολογίας Αὐαριν, ταύτην ἐκτίσεν τε καὶ τοῖς
« τεύχεσιν ὀχυρωτάτην ἐποίησεν, ἐνοικίσας αὐτῇ καὶ
« πλῆθος ὀπλιτῶν εἰς εἴκοσι καὶ τέσσαρας μυριάδας
« ἀνδρῶν πρὸς φυλακὴν. Ἐνθάδε κατὰ θέρειαν ἤρ-
« χετο, τὰ μὲν σιτομετρῶν καὶ μισθοφορίαν παρεγρό-
« μενος, τὰ δὲ καὶ ταῖς ἐξοπλισίαις πρὸς φόβον τῶν
« ἐξωθεν ἐπιμελῶς γυμνάζων. Ἡ Ἀρξας δ' ἐννεακαίδεκα
« ἔτη τὸν βίον ἐτελεύτησεν. Μετὰ τούτον δὲ ἕτερος
« ἐβασίλευσε τέσσαρα καὶ τετταράκοντα ἔτη, καλού-
« μενος Βηών. Μεθ' ὃν ἄλλος Ἀπαχνάς, ἔξ καὶ τριὰς
« κόντα ἔτη καὶ μῆνας ἑπτὰ. Ἐπειτα δὲ καὶ Ἀπω-
« φισ ἐν καὶ ἐξήκοντα, καὶ Ἰανίας πενήκοντα καὶ
« μῆνα ἓνα. Ἐπὶ πᾶσι δὲ καὶ Ἀσσις ἐννέα καὶ τες-
« σάρᾳκοντα καὶ μῆνας δύο. Καὶ οὗτοι μὲν ἔξ ἐν
« αὐτοῖς ἐγενήθησαν πρῶτοι ἄρχοντες, πολεμοῦντες
« αἰεὶ καὶ ποθέοντες μᾶλλον τῆς Αἰγύπτου ἐξἄρχαι τὴν
« ῥίξιν. Ἐκκαλεῖτο δὲ τὸ σύμπαν αὐτῶν ἔθνος ὙΚΣΩΣ,
« τοῦτο δὲ ἐστὶ βασιλεῖς ποιμένες· τὸ γὰρ ὙΚ καὶ

riis suis Judæorum meminerunt. Quum vero de istis pro-
bationes asseram, tunc etiam Græcorum historicos memo-
rabo qui Judæorum mentionem fecere, ne quis ex invidia
et detractatione hujusmodi occasionem arripiat nobis con-
tradicens.

14. Initium jam faciam ab Ægyptiorum literis. Ipsas
quidem eorum literas ut proferam fieri non potest: Mane-
tho autem genere fuit Ægyptius, vir Græcam eruditio-
nem assequutus, uti ex eo intelligitur, quod Græce pa-
triam historiam scripserit, eam, ut ipse profitetur, e sacris
interpretatus libris; qui etiam Herodotum in multis con-
vincit de rebus Ægyptiacis per ignorantiam mentitum. Ille
certe Manetho historiarum Ægyptiarum secundo ita de
nobis scribit (ejus quippe verba proferre libet, ut qui ipsum
pro teste producam.) « Regem olim habuimus Timaum,
« cujus tempore, quum nobis Deus nescio quo pacto esset
« iratior, ex partibus orientalibus homines ignobili genere,
« audacia sumpta repentinum hanc in regionem impetum
« fecerunt, eamque facile ac sine pugna subegerunt: atque
« principibus ejus in suam potestatem redactis, de cetero
« et civitates crudeliter incenderunt, et deorum templa
« everterunt; porroque in omnes indigenas inimicissime
« se gesserunt, alios quidem perimentes, aliorum vero et
« liberos et conjuges in servitutem agentes. Tandem vero
« unum ex illis regem creaverunt, cui nomen Salatis. Atque
« hic in Memphide versabatur, provinciam superiore et
« inferiore tributariam faciens, præsidiisque in locis op-
« portunissimis relinquens. Maxime vero partes mu-
« nivit orientales, prospiciens Assyriis, tunc aliis poten-
« tioribus, futuram cupiditatem invadendi illud ipsum re-
« gnum. Quum autem nactus esset in Saite nomo civitatem
« opportunissimam ad orientem fluvii Bubastitæ sitam,
« quæ ab aliquo antiquæ theologiæ Auaris appellabatur, et
« ipsam ædificavit et muris firmissimis communivit, post-
« quam illic collocaverat ad custodiam ejus armorum mul-
« titudinem usque ad ccxi. millia virorum. Illuc veniebat
« æstatis tempore, tam ut frumenta meteret et conducti-
« tiis mercedem solveret, quam ut armatos ad terrorem
« extraneorum diligenter exerceret. Quum autem regnasset
« annis xix, vitam finivit. Post hunc etiam regnavit alter
« annis xlii, Beon nomine. Post quem alius Apachnas
« nomine, annis xxxvi et mensibus vii. Dein etiam Apo-
« phis lxi, et Janias l et mense uno. Post omnes autem
« Assis annis xlix et mensibus ii. Et isti quidem sex inter
« eos fuere primi principes, bellum semper gerentes, et
« maxime Ægyptum radicitus extinguere cupientes.
« Vocabatur autem gens universa Hyksos, id est reges
« pastores: Hyc enim in sacra lingua regem sonat, Sos

« ἱερὰν γλῶσσαν βασιλέα σημαίνει, τὸ δὲ ΣΩΣ ποι-
 « μὴν ἔστι καὶ ποιμένες κατὰ τὴν κοινὴν διάλεκτον,
 « καὶ οὕτω συντιθέμενον γίνεται ὙΚΣΩΣ. Ἰ Τινὲς δὲ
 « λέγουσιν αὐτοὺς Ἀραβὰς εἶναι. » Ἐν δ' ἄλλῳ ἀντι-
 « γράφῳ οὐ βασιλεῖς σημαίνεσθαι διὰ τῆς τοῦ ὙΚ προσ-
 « ηγορίας, ἀλλὰ τὸναντίον αἰχμαλώτους δηλοῦσθαι ποι-
 « μένας· τὸ γὰρ ὙΚ πάλιν Αἰγυπτιστὶ καὶ τὸ ἈΚ
 « δασυνόμενον αἰχμαλώτους ῥητῶς μὴνύει. Καὶ τοῦτο μάλ-
 « λον πιθανώτερον μοι φαίνεται καὶ παλαιᾶς ἱστορίας ἐχό-
 « μενον. » Ἰ Τούτους δὲ τοὺς προκατνωμασμένους βασι-
 « λέας τοὺς τῶν ποιμένων καλουμένους καὶ τοὺς ἐξ αὐ-
 « τῶν γενομένων κρατῆσαι τῆς Αἰγύπτου φησὶν ἔτη
 « πρὸς τοῖς πεντακοσίοις ἑνδεκά. Μετὰ ταῦτα δὲ τῶν
 « ἐκ τῆς Θηβαΐδος καὶ τῆς ἄλλης Αἰγύπτου βασιλέων
 « γενέσθαι φησὶν ἐπὶ τοὺς ποιμένας ἐπανάστασιν, καὶ
 « πόλεμον αὐτοῖς συρραγῆναι μέγαν καὶ πολυχρό-
 « νιον. Ἐπὶ δὲ βασιλέως, ὃ ὄνομα εἶναι Ἀλίσφρα-
 « γμουθῶσις, ἡττωμένους φησὶ τοὺς ποιμένας ὑπ' αὐτοῦ
 « ἐκ μὲν τῆς ἄλλης Αἰγύπτου πάσης ἐκπεσεῖν, κατα-
 « κλεισθῆναι δ' εἰς τόπον, ἀρουρῶν ἔχοντα μυρίων τὴν
 « περίμετρον. Αὐχρὶν ὄνομα τῷ τόπῳ. Τοῦτον φησὶν δ'
 « Μανθεῶν ἄπαντα τείχει τε μεγάλῳ καὶ ἰσχυρῷ περι-
 « βαλεῖν τοὺς ποιμένας, ὅπως τὴν τε κτῆσιν ἄπασαν
 « ἔχωσιν ἐν ὄχυρῳ καὶ τὴν λείαν τὴν ἑαυτῶν. Τὸν δὲ
 « Ἀλίσφραγμουθῶσεως υἱὸν Θουμμόσιν ἐπιχειρῆσαι μὲν
 « αὐτοὺς διὰ πολιορκίας ἔλιν κατὰ κράτος, ὀκτὼ καὶ
 « τεσσαράχοντα μυριάσι προσεδρεύσαντα τοῖς τείχεσιν·
 « ἐπεὶ δὲ τῆς πολιορκίας ἀπέγνω, ποιήσασθαι συμβά-
 « σεις, ἵνα τὴν Αἰγυπτον ἐκλιπόντες ὅποι βούλονται
 « πάντες ἀβλαβεῖς ἀπέλθωσι. Τοὺς δὲ ἐπὶ ταῖς ὁμο-
 « λογίαις πανοικεσίᾳ μετὰ τῶν κτῆσεων οὐκ ἐλάττους
 « μυριάδων ὄντας εἴκοσι καὶ τεσσαρῶν ἀπὸ τῆς Αἰγύ-
 « πτου τὴν ἔρημον εἰς Συρίαν ὁδοιπορῆσαι. Φοβου-
 « μένους δὲ τὴν Ἀσσυρίων δυναστείαν (τότε γὰρ
 « ἐκείνους τῆς Ἀσίας κρατεῖν), ἐν τῇ νῦν Ἰουδαίᾳ κα-
 « λουμένη πόλιν οἰκοδομησάμενους τοσαύταις μυριάσιν
 « ἀνθρώπων ἀρχέουσας, Ἱεροσόλυμα ταύτην ὀνομά-
 « σαι. » Ἐν ἄλλῃ δέ τινα βίβλῳ τῶν Αἰγυπτιακῶν Μανθεῶν
 « τοῦτο φησὶν εἶναι τοὺς καλουμένους ποιμένας αἰχμαλώ-
 « τους ἐν ταῖς ἱεραῖς αὐτῶν βίβλοις γεγράφθαι, λέγων
 « ὁρθῶς. Καὶ γὰρ τοῖς ἀνωτάτω προγόνοις ἡμῶν τὸ
 « ποιμαίνειν πάτριον ἦν, καὶ νομαδικὸν ἔχοντες τὸν βίον
 « οὕτως ἐκαλοῦντο ποιμένες. Αἰχμαλῶτοί τε πάλιν
 « οὐκ ἀλόγως ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων ἀνεγράψαν, ἐπειδή-
 « περ ὁ πρόγονος ἡμῶν Ἰώσηπος ἑαυτὸν ἔφη πρὸς τὸν
 « βασιλέα τῶν Αἰγυπτίων αἰχμαλῶτον εἶναι, καὶ τοὺς
 « ἀδελφοὺς εἰς τὴν Αἰγυπτον ὕστερον μετεπέμψατο, τοῦ
 « βασιλέως ἐπιτρέψαντος. Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐν
 « ἄλλοις ποιήσομαι τὴν ἐξέτασιν ἀκριβεστέραν.
 « Νυνὶ δὲ τῆς ἀρχαιότητος ταύτης παρατίθειμαι
 « τοὺς Αἰγυπτίους μάρτυρας. Πάλιν οὖν τὰ τοῦ Μανθε-
 « ῶντος πῶς ἔχει πρὸς τὴν τῶν χρόνων τάξιν ὑπογράφω.
 « Φησὶ δὲ οὕτω· « Μετὰ τὸ ἐξελεῖν ἐξ Αἰγύπτου τὸν
 « λαὸν τῶν ποιμένων εἰς Ἱεροσόλυμα ὃ ἐκβαλὼν αὐτοὺς

« vero pastorem et pastores secundum dialectum com-
 « munem, unde vox composita Hycsos. Sunt autem qui
 « Arabas illos exstitisse dicant. » In alio autem exem-
 « plari nomine illo Hycsos non reges significari comperi, sed
 « e diverso captivos pastores indicari. Hyc enim iterum
 « Ægyptiaca lingua, et Hac cum aspiratione, captivos prop-
 « rie nominatimque significat. Atque id mihi verisimilius
 « videtur et magis cum antiqua historia censentiens.
 « Prædictos autem reges pastorum nomine appellatos, illo-
 « rumque posteros Ægyptum in sua potestate habuisse
 « dicit annis circiter xi supra quingentos. Tum vero sus-
 « ceptam adversus pastores a Thebaidis ac reliquæ Ægypti
 « regibus expeditionem, bellumque grave ac diuturnum
 « inter ipsos conflatum fuisse. Sub rege autem cui Ali-
 « sphragmuthosis nomen erat, debellatos pastores illos, ac
 « reliqua Ægypto pulsos, unum in locum inclusos esse
 « tradit, cujus ambitus decem iugerum millia contineret.
 « Auaris locus ille dicebatur. Hunc Manetho dicit uni-
 « versum a pastoribus ingenti validoque muro septum ac
 « munitum, ut quicquid sibi fortunarum esset ac prædæ
 « id omne tutum ac securum habere possent. At vero
 « Alisphragmuthoseos filium Thummosin cccclxxx millium
 « hominum exercitu muros obsedis, atque ipsos per
 « vim expugnare conatum illum quidem, sed, obsidionis
 « exitu desperato, cum iisdem ea conditione pepigisse, ut,
 « Ægypto relicta, omnes quocunque vellent sine ullo suo
 « detrimento commigrarent. Eos igitur cum universis fa-
 « miliis atque omni possessione sua, uti per ictum fœdus
 « poterant, haud pauciores ccxl millibus ab Ægypto per
 « solitudinem in Syriam tetendisse. Quod autem sibi ab
 « Assyriorum principatu metuerent (tum enim illos Asiam
 « tenuisse), in ea quam hodie Judæam appellamus regione
 « urbem ædificasse, quæ tot hominum millia caperet,
 « eandemque Hierosolyma nominasse. » In alio vero quo-
 « dam de rebus Ægyptiacis libro Manetho dicit, « hanc gen-
 « tem pastores appellatam, captivos in sacris suorum libris
 « haberi; » idque recte. Nam antiquis progenitoribus nostris
 « patrium erat greges pascere : et pascualementes vitam,
 « inde pastores vocabantur. Rursusque captivi non temere
 « in Ægyptiorum libris dicti sunt, quoniam progenitor noster
 « Josephus dixit ad Ægyptiorum regem, se captivum esse,
 « et postea fratres in Ægyptum evocavit regis permissu. Sed
 « de istis quidem alibi inquisitionem faciam diligentior.

15. Nunc autem hujus antiquitatis testes produco
 « Ægyptios. Itaque rursus ea quæ tradidit Manetho, ad
 « quod tempus referantur, subjiciam. Sic enim ait : « Post-
 « quam ex Ægypto egressus est Pastorum populus ad Hie-
 « rosolyma, qui illos ex Ægypto pepulit rex Tethmosis,

« ἐξ Αἰγύπτου βασιλεὺς Τέθμωσις, ἐβασίλευσε μετὰ
 « ταῦτα ἔτη εἴκοσι πέντε καὶ μῆνας τέσσαρας, καὶ
 « ἐτελεύτησε, καὶ παρέλαβε τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ υἱὸς
 « Χέβρων ἔτη τρισκαίδεκα. Μεθ' οὗ Ἀμένωφις εἴκοσι ἐν
 5 « καὶ μῆνας ἑπτὰ. Τοῦ δὲ ἀδελφοῦ Ἀμεσσίς εἴκοσι ἐν
 « καὶ μῆνας ἑννέα. Τῆς δὲ Μήφρης δώδεκα καὶ μῆνας
 « ἑννέα. Τοῦ δὲ Μηφραμούθωσις εἴκοσι πέντε καὶ
 « μῆνας δέκα. Τοῦ δὲ Θιμώσις ἑννέα καὶ μῆνας ὀκτώ.
 « Τοῦ δ' Ἀμένωφις τριάκοντα καὶ μῆνας δέκα. Τοῦ
 10 « δὲ Ὡρος τριάκοντα ἐξ καὶ μῆνας πέντε. Τοῦ δὲ Θυ-
 « γάτῃρ Ἀκεγγρής δώδεκα καὶ μῆνα ἕνα. Τῆς δὲ Ῥά-
 « ωτις ἀδελφὸς ἑννέα. Τοῦ δὲ Ἀκεγγρής δώδεκα
 « καὶ μῆνας πέντε. Τοῦ δ' Ἀκεγγρής ἑτέρος δώδεκα
 « καὶ μῆνας τρεῖς. Τοῦ δὲ Ἀρμαῖς τέσσαρα καὶ μῆνα
 15 « ἕνα. Τοῦ δὲ Ῥαμέσσης ἐν καὶ μῆνας τέσσαρας.
 « Τοῦ δὲ Ἀρμέσσης Μιαμιού ἐξήκοντα ἐξ καὶ μῆνας
 « δύο. Τοῦ δὲ Ἀμένωφις δέκα καὶ ἑννέα καὶ μῆνας
 « ἑξί. Τοῦ δὲ Σέθωσις, καὶ Ῥαμέσσης, ἱππικὴν καὶ
 « ναυτικὴν ἔχον δύναμιν. Οὗτος τὸν μὲν ἀδελφόν
 20 « Ἀρμαῖν ἐπίτροπον τῆς Αἰγύπτου κατέστησε, καὶ
 « πᾶσαν μὲν αὐτῷ τὴν ἄλλην βασιλικὴν περιέθηκεν
 « ἐξουσίαν, μόνον δὲ ἐνετείλατο διάδογμα μὴ φορεῖν,
 « μὴ δὲ τὴν βασιλίδα μητέρα τε τῶν τέκνων ἀδικεῖν,
 « ἀπέχεσθαι δὲ καὶ τῶν ἄλλων βασιλικῶν παλλακίδων.
 25 « Αὐτὸς δὲ ἐπὶ Κύπρον καὶ Φοινίκην καὶ πάλιν Ἀσου-
 « ρίους τε καὶ Μήδους στρατεύσας, ἅπαντας, τοὺς μὲν
 « δόρατι, τοὺς δὲ ἀμαχητὶ, φόβῳ δὲ τῆς πολλῆς ду-
 « νάμεως, ὑποχειρίους ἐλάβε. Καὶ μέγα φρονήσας
 « ἐπὶ ταῖς εὐπραγίαις, ἔτι καὶ θαρσαλέωτερον ἐπορεύετο,
 30 « τὰς πρὸς ἀνατολὰς πόλεις τε καὶ χώρας καταστρεφό-
 « μενος. Χρόνου τε ἱκανοῦ γεγονότος, Ἀρμαῖς ὁ κα-
 « ταλειφθεὶς ἐν Αἰγύπτῳ πάντα τοῦμπαιν οἷς ἀδελφὸς
 « παρήγει μὴ ποιεῖν ἀδελῶς ἔπραττεν καὶ γὰρ τὴν
 « βασιλίδα βιαίως ἔσχε, καὶ τὰς ἄλλας παλλακίσιν
 35 « ἀφειδῶς διέτελει χρώμενος· πειθόμενος δὲ ὑπὸ τῶν
 « φίλων διάδογμα ἐφόρει, καὶ ἀντήρε τῷ ἀδελφῷ. Ὁ
 « δὲ τεταγμένος ἐπὶ τῶν ἱερῶν τῆς Αἰγύπτου γράψας
 « βιβλίον ἐπέμφε τῷ Σεθῶσι, δηλῶν αὐτῷ πάντα,
 « καὶ ὅτι ἀντήρεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀρμαῖς. Παρα-
 40 « χρῆμα οὖν ὑπέστρεψεν εἰς Πηλούσιον, καὶ ἐκράτησε
 « τῆς ἰδίας βασιλείας. Ἡ δὲ χώρα ἐκλήθη ἀπὸ τοῦ
 « αὐτοῦ ὀνόματος Αἰγύπτος. Λέγει γὰρ ὅτι ὁ μὲν
 « Σέθωσις ἐκαλεῖτο Αἰγύπτος, Ἀρμαῖς δὲ ὁ ἀδελφὸς
 « αὐτοῦ Δαναός. »
 45 « 15. Ταῦτα μὲν ὁ Μανεύων. Δῆλον δὲ ἔστιν ἐκ τῶν
 « εἰρημένων ἐτῶν τοῦ χρόνου συλλογισθέντος ὅτι οἱ κα-
 « λούμενοι ποιμένες, ἡμέτεροι δὲ πρόγονοι, τρισὶ καὶ
 « ἐνενήκοντα καὶ τριακασίους πρόσθεν ἔτεσιν ἐκ τῆς Αἰ-
 « γύπτου ἀπαλλαγέντες τὴν χώραν ταύτην ἐπόκησαν ἢ
 50 « Δαναὸν εἰς Ἄργος ἀφικέσθαι. Καίτοι τοῦτον ἀρχαιοτά-
 « ταν Ἀργεῖοι νομίζουσι. Δύο τοίνυν ὁ Μανεύων ἡμῖν
 « τὰ μέγιστα μεμαρτύρηκεν ἐκ τῶν παρ' Αἰγυπτίοις
 « γραμμάτων· πρῶτον μὲν τὴν ἐτέρωθεν ἀρξίν εἰς Αἴγυ-
 « πτον, ἔπειτα δὲ τὴν ἐκεῖθεν ἀπαλλαγὴν, οὕτως ἀρ-

« postea regnavit annis viginti et quinque, et mensibus
 « quattuor, et defunctus est : regnumque accepit filius
 « ejus Chebron, regnans annos tredecim. Post quem Ame-
 « nophis, annis viginti et mensibus vii. Hujus autem soror
 « Amessis, annis xxi et mensibus ix. Post hanc Mephres
 « annis xii et mensibus ix. Post hunc Mephramuthosis
 « annis xxv et mensibus x. Post eum Thmosis annis ix et
 « mensibus viii. Post eum Amenophis annis xxx et mensi-
 « bus x. Post eum Orus annis xxxvi et mensibus v. Hujus
 « autem filia Acenchres annis xii et mense i. Post eam fra-
 « ter Rathotis annis ix. Post hunc Acenchres annis xii et
 « mensibus v. Post hunc Acenchres alter annis xii et
 « mensibus iii. Post hunc Armais annis iv et mense i. Post
 « hunc Ramesses anno i et mensibus iv. Post hunc Armes-
 « ses Miammi annis lxxvi et mensibus ii. Post hunc Ameno-
 « phis annis xix et mensibus vi. Post hunc Sethosis, et
 « Ramesses, qui plurimas copias habuit equestres et nava-
 « les. Hic fratrem quidem Armain procuratorem Ægypti
 « constituit, et reliquam ei omnem regalem contulit potesta-
 « tem, tantummodo autem ei injunxit ne coronam gesta-
 « ret, neque reginam matremque liberorum injuria affice-
 « ret, insuperque ut abstineret ab ceteris regalibus concubi-
 « nis. Ipse vero in Cyprum et Phœnicen, rursusque in
 « Assyrios et Medos expeditione suscepta, universos, alios
 « quidem ferro, alios vero sine pugna magnæ suæ potesta-
 « tis terrore sibi subjugavit : atque prospero rerum suc-
 « cessu valde elatus, aliquanto audacius progrediebatur,
 « orientales urbes et provincias subvertendo. Quod tempus
 « quum in longum protraheretur, Armais, qui in Ægypto
 « fuerat relictus, omnia contra quam frater monuerat ne
 « faceret, sine timore faciebat : nam et reginæ vim inferebat,
 « ceterisque concubinis ad libitum misceri non cessabat :
 « persuasusque ab amicis corona utebatur, et contra fratrem
 « insurgibat. Is vero qui constitutus erat super sacra Ægy-
 « ptica, codicillos Sethosis misit, eum de omnibus certiorum
 « faciens, quodque frater ipsius Armais contra eum bellum
 « moveret. Illico igitur Pelusium reversus est, et pro-
 « prium tenuit regnum. Provincia vero ex ejus nomine
 « appellata est Ægyptus. Dicit enim quod Sethosis qui-
 « dem Ægyptus vocabatur, Armais autem frater ejus Da-
 « naus. »

16. Atque hæc quidem Manetho. Ergo si tenipus ad
 initam annorum istorum rationem exigemus, constabit
 omnino, quos Pastores ipsi vocabant, majores nostros, an-
 nis ante tribus et nonaginta supra trecentos, ubi ex Ægypto
 migrassent, regionem illam insedissee, quam Danaus Argos
 venisset, qui tamen ab Argivis pro antiquissimo celebratur.
 Ita duo nobis eaque sane præcipua, hoc Manethonis, quod
 Ægyptiarum literarum fidem sequitur, testimonio confecta
 sunt : alterum, eos in Ægyptum aliunde profectos esse;
 alterum, indidem ipsos alio commigrasse, quod etiam po-

χαίαν τοῖς χρόνοις, ὡς ἐγγύς που προτερεῖν αὐτὴν τῶν Ἰλιακῶν ἔτεσι χίλοις. Ἰπὲρ ὧν δ' ὁ Μανεθὼν οὐκ ἐκ τῶν παρ' Αἰγυπτίους γραμμάτων, ἀλλ' ὡς αὐτὸς ὠμολόγηκεν, ἐκ τῶν ἀδεσπότης μυθολογουμένων προσ-
6 τέθεικεν, ὥστερον ἐξελέγξω κατὰ μέρος, ἀποδεικνύς τὴν ἀπίθανον αὐτοῦ ψευδολογίαν.

ιζ'. Βούλομαι τοίνυν ἀπὸ τούτων ἔτι μετελθεῖν ἐπὶ τὰ παρὰ τοῖς Φοίνιξιν ἀναγεγραμμένα περὶ τοῦ γένους ἡμῶν, καὶ τὰς ἐξ ἐκείνων μαρτυρίας παρασχεῖν. Ἔστι
10 τοίνυν παρὰ Τυρίους πολλῶν ἐτῶν γράμματα, δημοσίᾳ γεγραμμένα καὶ πεφυλαγμένα λίαν ἐπιμελῶς, περὶ τῶν παρ' αὐτοῖς γενομένων καὶ πρὸς ἀλλήλους πραχθέντων μνήμης ἀξίων. Ἐν τούτοις γέγραπται ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ὠκοδομήθη ναὸς ὑπὸ Σολομῶνος τοῦ βασιλέως,
15 ἔτεσι θάττον ἑκατὸν τεσσαράκοντα καὶ τρισὶν καὶ μῆσιν ὀκτὼ τοῦ κτίσαι Τυρίου Καρχηδόνα, ἀνεγάρχη δὲ παρ' ἐκείνους ἢ τοῦ ναοῦ κατασκευὴ τοῦ παρ' ἡμῖν. Εἰρωμος γάρ ὁ τῶν Τυρίων βασιλεὺς φίλος ἦν τοῦ βασιλέως ἡμῶν Σολομῶνος, πατρικὴν πρὸς αὐτὸν φιλίαν
20 διαδεδεγμένος. Αὐτὸς οὖν συμπροσιτιμούμενος εἰς τὴν τοῦ κατασκευάσματος τῷ Σολομῶνι λαμπρότητα, χρυσίου μὲν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἔδωκε τάλαντα, τεμνῶν δὲ καλλίστην ὕλην ἐκ τοῦ ὄρους, ὃ καλεῖται Αἰθανος, εἰς τὸν ὄροφον ἀπέστειλεν. Ἀντεδωρήσατο δὲ αὐτὸν ὁ Σο-
25 λωμῶν ἄλλοις τε πολλοῖς καὶ γῇ κατὰ χώραν τῆς Γαλιλαίας τῇ Χαβουλῶν λεγομένη. Μάλιστα δὲ αὐτοῖς εἰς φιλίαν τῆς σοφίας συνῆγεν ἐπιθυμία· προβλήματα γάρ ἀλλήλους ἀντεπέστελλον λύειν κελεύοντες, καὶ κρείττον ἐν τούτοις ἦν ὁ Σολομῶν καὶ
30 τὰλλα σοφώτερος. Σῶζονται δὲ μέχρι νῦν παρὰ τοῖς Τυρίοις πολλαὶ τῶν ἐπιστολῶν, ἃς ἐκείνοι πρὸς ἀλλήλους ἔγραψαν. Ὅτι οὐδ' οὐ λόγος ἐστὶν ὑπ' ἐμοῦ συγ-
35 κείμενος ὁ περὶ τῶν παρὰ τοῖς Τυρίοις γραμμάτων παραβήσομαι μάρτυρα Δίον, ἄνδρα περὶ τὴν Φοινικί-
κην ἱστορίαν ἀκριβῆ γηγονέναι πεπιστευμένον. Οὗτος τοίνυν ἐν ταῖς περὶ Φοινικίων ἱστορίαις γράφει τὸν τρόπον τοῦτον· « Ἀβιθαλὸς τελευτήσας, ὁ υἱὸς αὐτοῦ
« Εἰρωμος ἐβασίλευσεν. Οὗτος τὰ πρὸς ἀνατολὰς
« μέρη τῆς πόλεως προσέχωσε, καὶ μείζον τὸ ἄστυ
40 « πεποίηκε, καὶ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς τὸ ἱερὸν καθ' « αὐτὸ ὃν ἐν νήσῳ, χώσας τὸν μεταξὺ τόπον, συνῆψε
« τῇ πόλει, καὶ χρυσοῖς ἀναθήμασιν ἐκόσμησεν· ἀνα-
« ἔας δὲ εἰς τὸν Αἰθανὸν ὑλοτόμησε πρὸς τὴν τῶν
« ναῶν κατασκευὴν. Τὸν δὲ τυραννοῦντα Ἱεροσολύ-
45 « μων Σολομῶνα πέμψαι φασὶ πρὸς τὸν Εἰρωμον αἰ-
« νίγματα καὶ παρ' αὐτοῦ λαβεῖν ἀξίουν, τὸ δὲ μὴ δυ-
« νηθέντα διακρίναι τῷ λύσαντι χρήματα ἀποτίνειν.
« Ὅμολογήσαντα δὲ τὸν Εἰρωμον καὶ μὴ δυναθέντα
« λύσαι τὰ αἰνίγματα πολλὰ τῶν χρημάτων εἰς τὸ ἐπι-
50 « ζῆμιον ἀναλῶσαι. Εἴτα δὴ Ἀβδημονόν τινα Τύριον
« ἄνδρα τὰ προτεθέντα λύσαι, καὶ αὐτὸν ἄλλα προβα-
« λειν ἢ μὴ λύσαντα τὸν Σολομῶνα πολλὰ τῷ Εἰρωμῳ
« προσποτίσαι χρήματα. » Δίος μὲν οὕτω περὶ τῶν
προειρημένων ἡμῖν μεμαρτύρηκεν.

sterius adeo vetustum, ut Trojana tempora annis prope mille antecederet. Ista vero quæ Manetho non ex literis Ægyptiacis, sed, sicut ipse professus est, ab incertis auctoribus memorata, adjecit, postea particulatim excutiam, ea mendacia esse ostendens sine verisimilitudine conficta.

17. Volo jam ab istis transire etiam ad ea, quæ apud Phœnices de nostro genere conscripta sunt; et in hanc rem testimonia ex illis afferam. Apud Tyrios sane literæ sunt a multis annis consignatæ publicis monumentis, et magna cum cura adservatæ, ad ea spectantes quæ memoria digna ab ipsis gesta erant et cum aliis intercesse-
rant. In istis scriptum est, a Solomone rege Hierosoly-
mis templum fuisse constructum, annis cxliii et mensibus octo priusquam a Tyriis Carthago ædificaretur, atque in illis templi nostri instructio descripta legitur. Hiromus enim Tyriorum rex amicus erat nostri Solomonis, patris in amicitia cum eo inita successor. Is itaque suam Solomoni munificentiam exhibens ad claritatem fabricæ, auri quidem talenta centum et viginti donavit; quumque pulcherrimam silvam ex monte, cui nomen Libanus, excidisset, lignum ad tecti contignationem misit: Solo-
mon vero donis et aliis quamplurimis eum remuneravit, et terra in Galilææ regione quæ Chabulon dicitur. Præcipue autem illos sapientiæ studium ad invicem constrinxit: problemata enim solvenda mutuo mittebant, et in his superior usquequaque erat Solomon, inque ceteris sapientia præstare visus est. Hactenus vero plures ex epistolis, quas illi ad se invicem scripserunt, apud Tyrios asservantur. Quod autem sermo de Tyriorum literis a me non fingitur, testem producam Dium, virum qui Phœnicum historiam accurate scripsisse creditur. Ille igitur in suis de Phœnicibus historiis in hunc modum scribit: « Abihalo vivis erepto,
« filius ejus Hiromus regnavit. Hic partes urbis orientales
« aggere cinxit et ampliorem eam reddidit; et Olympi Jovis
« templum, ab omni vicinarum ædium strue sejunctum et
« in insula positum, aggere interjecto copulavit urbi, et
« aureis donariis exornavit, ascendensque in Libanum ma-
« teriam cecidit ad fanorum exstructionem. Regem autem
« Hierosolymorum Solomonem ad eum aiunt ænigmata
« misisse et ab eo alia repoposcisse ea lege, ut qui dissolvere
« non posset, dissolventi pecunias penderet. Quam con-
« ditionem quum Hiromus accepisset, necolvere amba-
« ges potuisset, multam ingentem pecuniarum pependisse.
« Tunc virum quendam Tyrium nomine Abdemonum exsti-
« tisse, qui problemata solveret aliaque invicem proponeret:
« quæ quum Solomon non solvisset, pecunias multas Hi-
« romo insuper rependisse. » Ita quidem Dius de iis quæ
supra diximus testatus est.

7 ἡ'. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτοι παραθήσονται Μένανδρον τὸν
 Ἐφέσιον. Ἰέγραψε δὲ οὗτος τὰς ἐπ' ἐκάστου τῶν βασι-
 8 λεῶν πράξεις παρὰ τοῖς Ἑλλήσι καὶ βαρβάρους γενομέ-
 νας, ἐκ τῶν παρ' ἐκείνοις ἐπιχωρίων γραμμάτων σπου-
 9 δάσας τὴν ἱστορίαν μαθεῖν. Γράφων δὲ περὶ τῶν βε-
 βασιλευκότων ἐν Τύρῳ, ἔπειτα γενόμενος κατὰ τὸν
 Εἰρώμιον, ταῦτα φησί· « Τελευτήσαντος δὲ Ἀβιθα-
 10 λου, διεδέξατο τὴν βασιλείαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Εἰρώμιος,
 « δὲ βιώσας ἔτη πεντήκοντα τρία ἐβασίλευσεν ἔτη
 « τριάκοντα τέσσαρα. Οὗτος ἔχουσε τὸν εὐρύχωρον
 « τὸν τε χρυσοῦν κίονα τὸν ἐν τοῖς τοῦ Διὸς ἀνέθηκεν,
 « ἔτι τε ὕλην ξύλων ἀπελλῶν ἔκοψεν ἀπὸ τοῦ λεγομέ-
 « νου ὄρους Λιβάνου, κέδρινα ξύλα εἰς τὰς τῶν ἱερῶν
 « στέγας, καθελὼν τε τὰ ἀρχαία ἱερὰ καινοὺς ὀικοδό-
 15 « μῃσε, τό τε τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ἀστάρτης τέ-
 « μενος ἀνιέρυσεν, καὶ τὸ μὲν τοῦ Ἡρακλέους πρῶτον
 « ἐποίησάτο ἐν τῇ Περσίῳ μηνί, εἴτα τὸ τῆς Ἀστάρ-
 « τῆς, ὅποτε Τιτυοῖς ἐπεστράτευσεν μὴ ἀποδιδούσι τοὺς
 « φόρους, οὓς καὶ ὑποτάξας ἑαυτῷ πάλιν ἀνέστρεψεν.
 20 « Ἐπὶ τούτου δὲ τις ἦν Ἀβδόμημονος παῖς νεώτερος, δὲ
 « ἐνίκα τὰ προβλήματα, ἃ ἐπέτασσε Σολομὼν ὁ Ἱερο-
 « σολύμων βασιλεὺς. » Ψηφίζεται δὲ ὁ χρόνος ἀπὸ τού-
 « του τοῦ βασιλείως ἄχρι τῆς Καρχηδόνης κτίσεως οὖ-
 « τως· « Τελευτήσαντος Εἰρώμιου διεδέξατο τὴν βασιλείαν
 25 « Βαλεάζαρος ὁ υἱὸς, δὲ βιώσας ἔτη τεσσαράκοντα τρία
 « ἐβασίλευσεν ἔτη ἑπτὰ. Μετὰ τούτον Ἀβδόστρατος δὲ
 « αὐτοῦ υἱὸς βιώσας ἔτη εἰκοσι ἐννέα ἐβασίλευσεν ἔτη ἐν-
 « νέα. Τούτον οἱ τῆς τροφῆς αὐτοῦ υἱοὶ τέσσαρες ἐπιβου-
 « λεύσαντες ἀπώλεσαν, ὧν ὁ πρεσβύτερος ἐβασίλευσεν
 30 « ἔτη δώδεκα. Μετ' οὗς Ἀσταρτος ὁ Δελιασταρτου,
 « δὲ βιώσας ἔτη πενήκοντα τέσσαρα ἐβασίλευσεν ἔτη
 « δώδεκα. Μετὰ τούτον ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀσέρμου
 « βιώσας ἔτη τέσσαρα καὶ πενήκοντα ἐβασίλευσεν
 « ἔτη ἐννέα. Οὗτος ἀπώλετο ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ Φέ-
 35 « λητος, δὲ λαβὼν τὴν βασιλείαν ἤρξε μῆνας ὀκτώ,
 « βιώσας ἔτη πενήκοντα. Τούτον ἀνέλεν Εἰθώβα-
 « λος ὁ τῆς Ἀστάρτης ἱερεὺς, δὲ βασιλεύσας ἔτη τρια-
 « κονταδύο ἐβίωσεν ἔτη ἑξήκοντα ὀκτώ. Τούτον διε-
 « δέξατο Βαδέζωρος υἱὸς, δὲ βιώσας ἔτη τεσσαράκοντα
 40 « πέντε ἐβασίλευσεν ἔτη ἕξ. Τούτου διάδοχος γέγονε
 « Μάττηνος ὁ υἱὸς, δὲ βιώσας ἔτη τριάκοντα δύο
 « ἐβασίλευσεν ἔτη ἐννέα. Τούτου διάδοχος γέγονε
 « Φυγμαλίων, βιώσας δ' ἔτη πενήκοντα ἕξ ἐβασίλευ-
 « σεν ἔτη τεσσαράκοντα ἑπτὰ. Ἐν δὲ τῷ ἐπ' αὐτοῦ
 45 « ἐβδόμῳ ἔτει ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ φυγοῦσα ἐν τῇ Λιβύῃ
 « πόλιν ὀικοδόμησε Καρχηδόνα. » Συνάγεται δὲ πᾶς ὁ
 « χρόνος ἀπὸ τῆς Εἰρώμιου βασιλείας ἄχρι Καρχηδόνης
 « κτίσεως ἔτη ρνε' μῆνες ἡ'. Ἐπεὶ δὲ διωδεκάτῳ ἔτει τῆς
 « Εἰρώμιου βασιλείας ἐν Ἱεροσολύμοις ὀικοδομήθη θναὸς,
 50 « γέγονεν οὖν ἀπὸ τῆς ὀικοδομήσεως τοῦ ναοῦ ἄχρι Καρ-
 « χηδόνης κτίσεως ἔτη ἑκατὸν τεσσαράκοντα τρία, μῆνες
 « ὀκτώ. Τῆς μὲν οὖν παρὰ Φοινίκων μαρτυρίας τί δαὶ
 « προσθεῖναι πλείω; βλέπεται γὰρ τὰ ληθῆες ἰσχυρῶς ὁμολο-
 « γημένον. Καὶ πολλὴ δόξου προάγει τῆς τοῦ νεῶ κα-

18. Sed huic Menandrum Ephesium adjungam. Is
 autem res singulorum regum tempore apud Græcos Barba-
 rosque gestas memoriae mandabat, ex vernaculis cujusque
 provinciae vel gentis actis studens historiae veritatem co-
 gnoscere. De iis itaque qui in Tyro regnarunt scribens, et
 deinde veniens ad Hiromum regem, ista dicit : « Abibalo vita
 « fuuncto, Hiromus filius ejus regnum accepit, qui regnavit
 « annos xxxiv, vita ad annum lmi producta. Hic aggere
 « Vastum qui dicitur locum exaquavit, prætereaque au-
 « ream columnam in Jovis templo collocavit : et ad ligo-
 « rum silvam profectus, e monte Libano appellato con-
 « struendis templorum tectis cedros excidit ; demolitusque
 « antiqua delubra, nova templa aedificavit, Herculisque et
 « Astartæ fana consecravit, primumque Herculis templum
 « fecit in mense Peritio, deinde Astartæ, quando bellum
 « movit adversus Tityos, quod tributa non solverent :
 « quos quum sibi etiam iterum subjecisset, reversus est.
 « Hujus ætate quidam Abdemonus puer junior clarebat,
 « qui problemata, quæ Solomon rex Hierosolymorum ex-
 « plicari jussit, ingenio semper superabat. » Supputatur ve-
 ro tempus ab hoc rege usque ad constructionem Carthagi-
 nis, hoc modo : « Hiromi defuncto, in ejus regnum suc-
 « cessit Baleazarus filius, qui, quum vixisset annis xlv,
 « septem regnavit annis. Post hunc Abdastratus illius
 « filius vita exacta annorum xxix regnavit novem. Hunc
 « nutricis suæ filii quattuor insidiis peremerunt, quorum
 « senior regnavit annis xii. Post quos Astartus filius De-
 « lacastarti regnavit, qui vixit annis lvi, regnavit annis
 « xii. Post hunc frater ejus Aserymus, qui vixit annis
 « liv, regnavit annis novem. Hic a fratre Phelate interfe-
 « ctus est, et regno suscepto mensibus imperavit octo,
 « quum vixisset annis l. Hunc interfecit Ithobalus Astartæ
 « sacerdos, qui, quum vixisset annis lxxviii, regnavit an-
 « nis xxxii. Huic successit Badezorus filius, qui, quum
 « vixisset annis quadraginta quinque, regnavit annis sex.
 « Huic successor factus est Matgenus ejus filius, qui
 « quum vixisset annis xxxii, novem regnavit annis. Huic
 « successit Pygmalion, qui vixit annis lvi, et regnum te-
 « nuit xlvii. Hujus regni anno septimo soror ejus Dido,
 « fuga elapsa, in Libya civitatem condidit Carthaginem. »
 Itaque colligitur omne tempus a regno Hiromi usque ad
 conditam Carthaginem, ad annos clv et menses viii. Quum
 vero anno xii Hiromi regis in Hierosolymis aedificatum sit
 templum, fluxit igitur a templi conditu usque ad constru-
 ctionem Carthaginis tempus annorum cxliii, mensium viii.
 Et Phœnicum quidem testimoniis quid opus est plura
 adscribere? cernitur enim veritas valde comprobata. Et
 multum videlicet constructionem templi præcedit proge-

τασκευῆς ἢ τῶν προγόνων ἡμῶν εἰς τὴν χώραν ἀγίξας·
 ὅτε γὰρ αὐτὴν πᾶσαν πολέμῳ παρέλαβον, τότε τὸν
 νεὺν κατεσκεύασαν. Καὶ ταῦτα σαφῶς ἐκ τῶν ἱερῶν
 γραμμάτων ὑπ' ἐμοῦ δεδήλωται διὰ τῆς ἀρχαιολο-
 6 γίας.

10 θ'. Λέξω δὲ νῦν ἤδη τὰ παρὰ Χαλδαίοις ἀναγε-
 γραμμένα καὶ ἱστορούμενα περὶ ἡμῶν, ἅπερ ἔχει πολλὴν
 ὁμολογίαν καὶ περὶ τῶν ἄλλων τοῖς ἡμετέροις γράμ-
 μασι. Μάρτυς δὲ τούτων Βηρωσσός, ἀνὴρ Χαλδαῖος
 15 μὲν τὸ γένος, γνώριμος δὲ τοῖς περὶ παιδείαν ἀνα-
 στρεφόμενοις, ἐπειδὴ περὶ τὴν ἀστρονομίαν καὶ περὶ τῶν
 παρὰ Χαλδαίοις φιλοσοφούμενων αὐτὸς εἰς τοὺς Ἑλ-
 λήνας ἐξήνεγκε τὰς συγγραφάς. Οὗτος τοίνυν ὁ Βηρωσ-
 σὸς ταῖς ἀρχαιοτάταις ἐπακολουθοῦν ἀναγραφαῖς περὶ
 20 τῆς τοῦ γενομένου κατακλυσμοῦ καὶ τῆς ἐν αὐτῷ φθορᾶς
 τῶν ἀνθρώπων, καθάπερ Μωϋσῆς οὕτως ἱστορήκε· καὶ
 περὶ τῆς λάρνακος, ἐν ἣ Νῶτος ὁ τοῦ γένους ἡμῶν ἀρ-
 χηγὸς διεσώθη, προσενεβλήθη αὐτῆς ταῖς ἀκρωρείαις
 τῶν Ἀρμενίων ὄρων. Εἶτα τοὺς ἀπὸ Νύχου καταλέ-
 25 γων καὶ τοὺς χρόνους αὐτοῖς προστιθείς, ἐπὶ Ναβοπα-
 λάσσарον παραγίνεται, τὸν Βαβυλῶνος καὶ Χαλδαίων
 βασιλέα, καὶ τὰς τούτου πράξεις ἀφηγούμενος λέγει,
 « τίνα τρόπον πέμψας ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον καὶ ἐπὶ τὴν
 « ἡμετέραν γῆν τὸν υἱὸν τὸν ἑαυτοῦ Ναβουχοδονόσορον
 30 « μετὰ πολλῆς δυνάμεως, ἐπειδὴ περ ἀρεστῶτας αὐ-
 « τοὺς ἐπύθετο, πάντων ἐκράτησε, καὶ τὸν ναὸν ἐνέ-
 « κρησε τὸν ἐν Ἱερουσολύμοις, ὅλως τε πάντα τὸν παρ'
 « ἡμῶν λαὸν ἀναστήσας εἰς Βαβυλῶνα μετόπισεν.
 « Συνέβη δὲ καὶ τὴν πόλιν ἐρημωθῆναι χρόνον ἐτῶν
 35 « ἐβδομήκοντα μέχρι Κυρίου τοῦ Περσῶν βασιλέως. »
 Κρατῆσαι δὲ φησὶ τὸν Βαβυλωνίον Αἰγύπτου, Συρίας,
 Φοινίκης, Ἀραβίας, πάντας δὲ ὑπερβαλλόμενον ταῖς
 πράξεσι τοὺς πρὸ αὐτοῦ Χαλδαίων καὶ Βαβυλωνίων
 βεβασίλευκούς. Εἴθ' ἐξῆς ὑποκαταβάς ὀλίγον ὁ Βη-
 40 ρωσσὸς πάλιν παρατίθεται ἐν τῇ τῆς ἀρχιότητος
 ἱστοριογραφίᾳ· αὐτὰ δὲ παραθήσεται τὰ τοῦ Βηρωσσοῦ
 τοῦτον ἔχοντα τὸν τρόπον· « Ἀκούσας δ' ὁ πατήρ
 « αὐτοῦ Ναβοπαλάσσαρος ὅτι ὁ τεταγμένος σατράπης
 « ἐν τε Αἰγύπτῳ καὶ τοῖς περὶ τὴν Συρίαν τὴν Κοίλιν
 45 « καὶ τὴν Φοινίκην τόποις ἀποστάτης γέγονεν, οὐ δυ-
 « νάμενος αὐτὸς ἐτι κακοπαθεῖν, συστήσας τῷ υἱῷ
 « Ναβουχοδονόσορῳ ὄντι ἐπὶ ἐν ἡλικίᾳ μέρη τινὰ τῆς
 « δυνάμεως, ἐξέπεμψεν ἐπ' αὐτόν. Συμμίξας δὲ
 « Ναβουχοδονόσορος τῷ ἀποστάτῃ καὶ παραταξάμενος
 50 « αὐτοῦ τε ἐκυρίευσεν καὶ τὴν χώραν ἐξαυτῆς ὑπὸ τὴν
 « αὐτοῦ βασιλείαν ἐποίησεν. Τῷ δὲ πατρὶ αὐτοῦ συν-
 « ἔβη Ναβοπαλασσάρῳ κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἄρρω-
 « στήσαντι ἐν τῇ Βαβυλωνίων πόλει μεταλλάξαι τὸν
 « βίον, ἐπὶ βεβασίλευκός τι εἰκοσιν ἐννέα. Αἰσθόμενος
 55 « δὲ μετ' οὐ πολὺ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν Ναβουχο-
 « δονόσορος, καταστήσας τὰ κατὰ τὴν Αἴγυπτον πρά-
 « γματα καὶ τὴν λοιπὴν χώραν, καὶ τοὺς αἰχμαλώτους
 « Ἰουδαίων τε καὶ Φοινίκων καὶ Σύρων καὶ τῶν κατὰ
 « τὴν Αἴγυπτον ἐθνῶν συντάξας τισὶ τῶν φίλων μετὰ

nitorum nostrorum in hanc regionem adventus : quum enim
 eam universam debellasset, tum demum templum aedificare
 conperunt. Et haec aperte ex sacris literis a me declarata
 sunt in Antiquitatum libris.

19. Jam vero ea nunc referam quae de nobis apud Chal-
 daeos literarum monumentis mandata sunt, quae cum
 libris nostris etiam super aliis rebus in plerisque con-
 sentiunt. Testis autem horum est Berosus, vir genere
 quidem Chaldaeus, iis vero non ignotus qui in literarum
 studiis versantur, quoniam scripta de astronomia et Chal-
 daeorum philosophia ipse Graecorum in usum edidit. Is
 igitur Berosus, antiquissimas sequutus historias, de di-
 luvio et hominibus in eo percutibus eadem plane ac
 Moyses narravit : simul et de arca in qua Noeus generis
 nostri princeps servatus est, ipsa scilicet in summitatem
 montium Armeniorum delata. Deinde ortos a Noeo nume-
 rans et sua quibusque tempora assignans, ad Nabopalassa-
 rum tandem venit, Babylonis et Chaldaeorum regem, resque
 ab eo gestas memorans refert « quemadmodum in Aegyptum
 « et terram nostram misso filio suo Nabuchodonosoro
 « multis cum copiis, postquam eos defecisse intellexit,
 « omnes devicit, et templum Hierosolymitanum incendit,
 « cunctumque gentis nostrae populum suis e sedibus excita-
 « tum Babylonem tulit. Unde et civitatem contigit desolatam
 « mansisse annis Lxx usque ad Cyrum regem Persarum. »
 Dicit insuper quod Babylonius tenuerit Aegyptum, Syriam,
 Phoenicem, Arabiam; quodque priores Chaldaeorum et
 Babyloniorum reges universos rebus a se gestis superarit.
 Deinde inferius paullo haec iterum refert Berosus in Anti-
 quitatibus : ipsa vero Berosi verba proferam, ad hunc
 modum se habentia : « Quum autem audisset pater ejus
 « Nabopalassar, eum, qui in Aegypto et Cuele-Syria et
 « Phoenice praepositus fuerat, satrapen ab eo defecisse, ipse,
 « ferendis laboribus per aetatem impar, filio Nabuchodono-
 « soro aetate valenti tradidit partem exercitus, misitque ad
 « illum bello persequendum. Nabuchodonosorus autem,
 « cum satrapa defectore congressus, idque justa acie, et
 « devicit eum et regionem illico in regni sui ditionem rede-
 « git. At sub id tempus evenit ut Nabopalassar pater,
 « quum morbum contraxisset, in urbe Babyloniorum diem
 « obiret supremum, postquam regnarat annis xxix. Nabu-
 « chodonosorus autem, quum non multo post patris interi-
 « tum accepisset, rebusque in Aegypto et reliqua regione
 « ordinatis, Judaeorum et Phoenicum ac Syrorum et gen-
 « tium in Aegypto captivis amicorum quorundam fidei

α βαρυτάτης δυνάμεως καὶ τῆς λοιπῆς ὠφελείας ἀνα-
 α κομίζειν εἰς τὴν Βαβυλωνίαν, αὐτὸς ὁρμήσας ὀλιγοστός
 α παρεγένετο διὰ τῆς ἐρήμου εἰς Βαβυλῶνα. Κατα-
 α λῶν δὲ τὰ πράγματα διοικοῦμενα ὑπὸ Χαλδαίων
 5 α καὶ διατηρουμένην τὴν βασιλείαν ὑπὸ τοῦ βελτίστου
 α αὐτῶν, κυριεύσας ἐξ ὀλοκλήρου τῆς πατρικῆς ἀρ-
 α χῆς, τοῖς μὲν αἰχμαλώτοις παραγενομένοις συνέταξεν
 α αὐτοῖς ἀποικίας ἐν τοῖς ἐπιτηδαιοτάτοις τῆς Βαβυλω-
 α νίας τόποις ἀποδοῖναι, αὐτὸς δὲ ἀπὸ τῶν ἐκ τοῦ
 10 α πολέμου λαφύρων τό τε Βήλου ἱερὸν καὶ τὰ λοιπὰ
 α κοσμήσας φιλοτίμως, τὴν τε ὑπάρχουσαν ἐξ ἀρχῆς
 α πόλιν ἀνακαινίσας καὶ ἐτέραν ἐξουθεν προσχρησάμε-
 α νος πρὸς τὸ μηκέτι δύνασθαι τοὺς πολιορκούντας τὸν
 α ποταμὸν ἀναστρέφοντας ἐπὶ τὴν πόλιν κατασκευάζειν,
 15 α ὑπερεβάλετο τρεῖς μὲν τῆς ἑνδον πόλεως περιβόλους,
 α τρεῖς δὲ τῆς ἐξω τούτων, τοὺς μὲν ἐξ ὀπῆς πλίνθου
 α καὶ ἀσφάλτου, τοὺς δὲ ἐξ αὐτῆς τῆς πλίνθου. Καὶ τει-
 α χίσας ἀξιολόγως τὴν πόλιν, καὶ τοὺς πυλῶνας κο-
 α σμήσας ἱεροπρεπῶς, προσκατεσκεύακε τοῖς πατρικοῖς
 20 α βασιλείοις ἑτέρα βασιλεία ἐχόμενα ἐκείνων, ὑπεραί-
 α ροντα ἀνάστημα καὶ τὴν πολλὴν πολυτέλειαν. Μα-
 α κρὰ δ' ἴσως ἔσται ἐάν τις ἐξηγήται, πλὴν ὄντα γε εἰς
 α ὑπερβολὴν ὡς μεγάλα καὶ υπερήφανα συνετελέσθη
 α ἡμέραις πεντεκαίδεκα. Ἐν δὲ τοῖς βασιλείοις τού-
 25 α τοις ἀναλήμματα λίθινα ὑψηλὰ ἀνοικοδομήσας καὶ
 α τὴν ὄψιν ἀποδοὺς ὁμοιοτάτην τοῖς ὄρεσι, καταρυτεύ-
 α σας δένδρεσι παντοδαποῖς, ἐξεργάσατο, καὶ κατα-
 α σκευάσας τὸν καλούμενον κρεμαστὸν παράδεισον, διὰ
 α τὸ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐπιθυμεῖν τῆς ὁρείας διαθε-
 30 α σεως, τεθραμμένην ἐν τοῖς κατὰ τὴν Μηδίαν τό-
 α ποις. »

κ'. Ταῦτα μὲν οὗτος ἱστορήσας περὶ τοῦ προειρημέ-
 νου βασιλέως, καὶ πολλὰ πρὸς τούτοις ἐν τῇ τρίτῃ βί-
 βλῳ τῶν Χαλδαϊκῶν, ἐν ᾗ μέμφεται τοῖς Ἑλληνικοῖς
 35 α συγγραφεῦσιν ὡς μάτην οἰομένους ὑπὸ Σεμιράμειος τῆς
 α Ἀσσυρίας κτισθῆναι τὴν Βαβυλῶνα, καὶ τὰ θαυμασία
 α κατασκευασθῆναι περὶ αὐτὴν ὑπ' ἐκείνης ἔργα ψευδῶς
 α γεγραφόσι. Καὶ κατὰ ταῦτα τὴν μὲν τῶν Χαλδαίων
 α γραφὴν ἀξιόπιστον ἡγήτεον, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀρ-
 40 α χεῖοις τῶν Φοινίκων σύμφωνα τοῖς ὑπὸ Βηρωσσοῦ λεγα-
 α μένοις ἀναγέγραπται περὶ τοῦ τῶν Βαβυλωνίων βασι-
 α λέως, ὅτι καὶ τὴν Συρίαν καὶ τὴν Φοινίκην ἅπασαν
 α ἐκείνοις κατεστρέψατο. Περὶ τούτων γοῦν συμφωνεῖ καὶ
 α Φιλόστρατος ἐν ταῖς ἱστορίαις, μεμνημένος τῆς Τύρου
 45 α πολιορκίας, καὶ Μεγασθένης ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Ἰνδι-
 α κῶν, δι' ἧς ἀποφαίνειν πειροῖται τὸν προειρημένον βα-
 α σιλέα τῶν Βαβυλωνίων Ἡρακλέους ἀνδρείᾳ καὶ με-
 α γέθει πράξεων διεννηοχέαι· καταστρέφασθαι γὰρ
 α αὐτὸν φησι καὶ Λιβύης τὴν πολλὴν καὶ Ἰβηρίαν. Τὰ
 50 α δὲ περὶ τοῦ ναοῦ προειρημένα τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις, ὅτι
 α κατεπρήσθη μὲν ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων ἐπιστρατευσάν-
 α των, ἤρξατο δὲ πάλιν ἀνοικοδομῆσθαι Κύρου τῆς
 α Ἀσίας τὴν βασιλείαν παρειληφτός, ἐκ τῶν Βηρωσσοῦ
 α σαφῶς ἐπιδειχθήσεται παρατεθέντων. Λέγει γὰρ οὗτος

α commendatis, ut eos una cum gravis armaturæ militibus
 α et impeditis in Babyloniam deportarent, ipse cum
 α paucis itinere per desertum facto Babylonem venit. Po-
 α titus autem rerum quas Chaldaei administrabant, regi-
 α que sibi ab eorum potissimo adservati, totum patris quod
 α fuerat imperium adeptus, captivis quidem, ubi eo vene-
 α rant, colonias in Babyloniae locis maxime opportunis
 α assignari jussit : ipse vero postquam de belli manibus
 α Beli templum reliquaque largiter ornaverat, urbemque
 α Babylonis quæ jam erat, nova etiam altera extrinsecus
 α addita, instauraverat, ne possent posthac qui ad urbem
 α venirent obsidendam abacto flumine eam aggredi, ternos
 α quidem interiori urbi ternosque pariter exteriori murorum
 α ambitus circumdedit, partim quidem e cocto latere et
 α bitumine, partim vero ex eodem latere solo. Quumque
 α urbem bene munivisset, et portas magnifice adornasset,
 α paternæ regis contiguam aliam exstruxit, supereminen-
 α tem et altitudine et plurimo splendore. Longum fortasse
 α esset ejus descriptionem facere : suffecerit dicere hoc
 α opus et magnitudine et omni rerum paratu eximium intra
 α dies perfectum esse quindecim. In hac autem regia
 α pilas e lapidibus exstruxit excelsas, easdemque omnis
 α generis arboribus consitas, ut speciem montibus quam
 α simillimam referrent, elaboravit, facto etiam paradiso,
 α qui nuncupatur pensilis, quod uxor ejus, utpote in
 α Mediæ locis educata, montosi situs desiderio teneretur. »

20. Atque hæc quidem Berosus de rege prædicto retulit,
 insuperque multa in tertio Chaldaicorum libro, in quo re-
 prehendit historicos Græcos, ut qui vane arbitrentur a Se-
 mirami Assyria Babylonem ædificatam, falsoque scripserint
 miranda opera illic ab ipsa fuisse constructa. Atque in
 istis Chaldaeorum quidem historia fide digna habenda est ;
 maxime quod in archivis Phœnicum scripta reperiantur
 quæ cum iis conveniunt a Beroso narratis de rege Babylo-
 niorum, Syriam scilicet et universam Phœnicen illum sub-
 egisse. His sane adstipulatur Philostratus in Historiis,
 quo in loco Tyri obsidionis meminit ; et Megasthenes in
 quarto volumine rerum Indicarum, ubi ostendere conten-
 dit prædictum Babyloniorum regem fortitudine Hercu-
 lem et magnitudine præstitisse : dicit enim eum Libyæ
 bonam partem et Iberiam subjugasse. Quæ vero de Hie-
 rosolymorum templo jam dicta sunt, concrematum esse
 a Babyloniorum exercitu, et cœptum rursus ædificari, quom
 Cyrus Asiæ imperium accepisset, ex iis quæ præterea re-
 fert Berosus clare manifestabimus. Sic enim in libro tertio

5 δὲ τῆς τρίτης· «Ναβουχοδονόσορος μὲν οὖν μετὰ τὸ
 «ἄρξασθαι τοῦ προειρημένου τείχους ἔμπεδόν εἰς ἀρ-
 «ρωστίαν μετελλάξατο τὸν βίον, βεβασιλευκῶς ἔτη
 «τεσσαράκοντα τρία. Τῆς δὲ βασιλείας κύριος ἐγένετο δ
 10 «υἱὸς αὐτοῦ Εὐεῖλμαράδουχος. Οὗτος προστάς τῶν
 «πραγμάτων ἀνόμως καὶ ἀσελγῶς, ἐπιβουλευθεὶς ὑπὸ
 «τοῦ τὴν ἀδελφὴν ἔχοντος αὐτοῦ Νηριγλισσοόρου ἀν-
 «ρέθη, βασιλεύσας ἔτη δύο. Μετὰ δὲ τὸ ἀναιρεθῆναι
 «τοῦτον διαδεξάμενος τὴν ἀρχὴν δὲ ἐπιβουλευσας αὐτῶν
 15 «Νηριγλισσοόρος ἐβασίλευσεν ἔτη τέσσαρα. Τούτου
 «υἱὸς Λαβοροσοάρχοδος ἐκυρίευσεν μὲν τῆς βασιλείας
 «παῖς ὢν μῆνας ἑννέα, ἐπιβουλευθεὶς δὲ, διὰ τὸ πολλὰ
 «ἐμφαίνειν κακοήθειαν, ὑπὸ τῶν φίλων ἀπετυμπανίσθη.
 «Ἀπολομένου δὲ τούτου συνελθόντες οἱ ἐπιβουλεύ-
 20 «σαντες αὐτῷ κοινῇ τὴν βασιλείαν περιέβηκαν Ναβον-
 «νήδῳ τινὶ τῶν ἐκ Βαβυλῶνος, ὄντι ἐκ τῆς αὐτῆς ἐπι-
 «στάσεως. Ἐπὶ τούτου τὰ περὶ τὸν ποταμὸν τείχη
 «τῆς Βαβυλωνίων πόλεως ἐξ ὅπτης πλίνθου καὶ ἀσφάλ-
 «του κατεκοσμήθη. Οὕτως δὲ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν
 25 «τῷ ἑπτακαίδεκάτῳ ἔτει, προεξεληλυθὺς Κύρος ἐκ τῆς
 «Περσίδος μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ καταστρεψά-
 «μενος τὴν λοιπὴν Ἀσίαν πᾶσαν, ὤρμησεν ἐπὶ τῆς
 «Βαβυλωνίας. Αἰσθόμενος δὲ Ναβόννηδος τὴν ἐξοδὸν
 «αὐτοῦ, ἀπαντήσας μετὰ τῆς δυνάμεως καὶ παρατα-
 30 «ξάμενος, ἡττηθεὶς τῇ μάχῃ καὶ φυγὼν ὀλιγοστός,
 «συνεκλείσθη εἰς τὴν Βορσιπηνῶν πόλιν. Κύρος δὲ
 «Βαβυλῶνα καταλαβόμενος, καὶ συντάξας τὰ ἔξω τῆς
 «πόλεως τείχη κατασκάψαι, διὰ τὸ λίαν αὐτῷ πρ-
 «γματικὴν καὶ δυσάλωτον φανῆναι τὴν πόλιν, ἀνέει-
 35 «ξεν ἐπὶ Βόρσιππον, ἐκπολιορκήσων τὸν Ναβόννηδον.
 «Τοῦ δὲ Ναβόννηδου οὐκ ὑπομείναντος τὴν πολιορκίαν,
 «ἀλλ' ἐγχειρήσαντος αὐτὸν, πρότερον χρησάμενος Κῦ-
 «ρος φιλανθρώπως, καὶ δούς οἰκητῆριον αὐτῷ Καρμα-
 «νίαν, ἐξέπεμψεν ἐκ τῆς Βαβυλωνίας. Ναβόννηδος
 40 «μὲν οὖν τὸ λοιπὸν τοῦ χρόνου διαγενόμενος ἐν ἐκείνῃ
 «τῇ χώρᾳ κατέστρεψε τὸν βίον.»
 κα'. Ταῦτα σύμφωνον ἔχει ταῖς ἡμετέραις βίβλοις
 τὴν ἀλήθειαν. Γέγραπται γὰρ ἐν αὐταῖς ὅτι Ναβου-
 45 χοδονόσορος ὀκτωκαίδεκάτῳ τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἔτει
 «τὸν παρ' ἡμῶν ναὸν ἡρῆμωσε, καὶ ἦν ἀφανὴς ἐπὶ ἔτη
 πεντήκοντα· δευτέρῳ δὲ τῆς Κύρου βασιλείας ἔτει τῶν
 θεμελίων ὑποβληθέντων, δευτέρῳ πάλιν τῆς Δαρείου
 βασιλείας ἀπετελέσθη. Προσθήσω δὲ καὶ τὰς τῶν Φοινί-
 50 κων ἀναγραφάς· οὐ γὰρ παραλείπτειν τῶν ἀποδείξεων
 τὴν περιουσίαν. Ἔστι δὲ τοιαύτη τῶν χρόνων ἡ κα-
 ταρίθμησις. «Ἐπὶ Εἰθωβάτῳ τοῦ βασιλέως ἐπολιόρ-
 «κησε Ναβουχοδονόσορος τὴν Τύρον ἐπ' ἔτη τριακά-
 «δεκα. Μετὰ τοῦτον ἐβασίλευσε Βααλ ἔτη δέκα. Μετὰ
 «τοῦτον δικασταὶ κατεστάθησαν καὶ ἐδίδαξαν, Ἐκνί-
 55 «θαλος Βασιλάχου μῆνας δύο, Χέλβης Ἀβδαίου μῆνας
 «δέκα, Ἀβδαρος ἀρχιερεὺς μῆνας τρεῖς, Μύτγονος
 «καὶ Γεράστρατος τοῦ Ἀβδηλέμου δικασταὶ ἔτη ἑξ, ὧν
 «μεταξὺ ἐβασίλευσε Βαλάτορος ἐνιαυτὸν ἕνα. Τούτου
 «τελευτήσαντος ἀποστειλάντες μετεπέμψαντο Μέρβα-

ait : « Et Nabuchodonosorus quidem, posteaquam inchoa-
 «vit praedictum murum, morbo implicitus, mox e vita ex-
 «cessit, quum regnasset annos tres et quadraginta. In
 «regnum autem succedebat filius ejus Evilmaraduchus.
 «Hic, quod summa rerum nefarie ac petulanter ahuteretur,
 «anno altero quam regnare cœperat, Neriglissoori sororis
 «suæ conjugis insidiis occubuit. Hujus autem post necem
 «idem ipse Neriglissoorus, qui ei fecerat insidias, imperium
 «suscepit et annis regnavit quattuor. Hujus filius Laboro-
 «soarchodus, quum adhuc puer esset, regnum quidem te-
 «nuit menses novem; per insidias vero, quod multam
 «indolis pravitatem præ se ferret, a necessariis suis cum
 «cruciatu interfectus est. Hoc autem perempto, quum in-
 «ter se coisissent insidiatores ejus, communi consensu
 «regnum detulere ad Nabonnedum quendam Babylonium,
 «qui et ipse in eadem conjuratione fuerat. Hoc regnante
 «Babylonis mœnia, quæ flumini adiacebant, ex cocto la-
 «tere et bitumine splendidius ædificata sunt. Quum autem
 «regni ejus annus decimus septimus ageretur, Cyrus ex
 «Perside cum ingenti profectus exercitu, ac reliquum ejus
 «imperium populatus, in Babyloniam ipsam invasit. Quam
 «ejus impressionem quum sensisset Nabonnedus, obviam
 «egressus cum exercitu, acieque conserta pugna victus,
 «et cum paucis fuga salutem quaerens, sese in Borsippe-
 «norum oppidum inclusum dedit. Cyrus autem, Babylone
 «capta, constitutoque exteriora ejus urbis munimenta dirue-
 «re, quod civitatem videret ad res novas mobilem, urbem
 «vero expugnata difficilem, inde in Borsippum proficiscitur,
 «Nabonnedum obsessurus. Nabonnedum autem, quum non
 «tulisset obsidionem, sed prius sese dedidisset, perhum-
 «niter habuit Cyrus, dataque ei ad habitandum Carmania,
 «Babylonia dimitti voluit. Et Nabonnedus quidem, reli-
 «quo tempore in ista regione exacto, diem obiit supre-
 «mum.»

21. Atque hæc narratio consentientem habet cum nostris
 scripturis veritatem. Proditum enim in illis est, Nabucho-
 donosorum anno regni sui decimo octavo templum nostrum
 diruisse, ejusque excidium totos quinquaginta annos du-
 rasse; anno autem Cyri regni secundo jactis fundamentis
 restitui cœptum, denuo vero Darii regni secundo partibus
 omnibus absolutum esse. Quin et adjiciam Phœnicum hi-
 storias : haud enim omittendum est probationum sat su-
 perque afferre. Est autem in illis temporum dinumeratio
 hujusmodi. « Ithobalo apud Tyrios regnante Nabuchodo-
 «nosorus Tyrum obsedit per annos xiii. Post hunc regnavit
 «Baal annos decem. Post hunc Judices constituti sunt
 «et ipsi rexere : Ecnibalus Baslachi menses duos, Chelbes
 «Abdæi menses decem, Abbarus summus pontifex menses
 «tres, Mytgonus et Gerastratus Abdelemi judices per annos
 «sex; inter quos annum unum cum potestate regia Tyro
 «præfuit Balatorus. Quo mortuo misere Tyrii qui ex
 «Babylone Merbalum advocarent, regnavitque hic annos

« λον ἐκ τῆς Βαβυλῶνος, καὶ ἐβασίλευσεν ἑπτὰ τέσσαρα.
 • Τούτου τελευτήσαντος μετεπέμψαντο τὸν ἀδελφὸν αὐ-
 • τοῦ Εἰρώμου, ὃς ἐβασίλευσεν ἑπτὰ εἰκοσιν. Ἐπὶ τούτου
 • • Κύρος Περσῶν ἐδυναστεύσεν. » Οὐκοῦν ὁ σύμπαρ χρό-
 • νος ἑπτὰ πεντήκοντα τέσσαρα καὶ τρεῖς μῆνες πρὸς αὐ-
 • τοῖς. Ἐβδόμου μὲν γὰρ περὶ τῆς Ναβουχοδονοσόρου
 βασιλείας ἤρξατο πολιορκεῖν Τύρον, τεσσαρεσκαίδε-
 κάτω δ' ἔτει τῆς Εἰρώμου Κύρος ὁ Πέρσης τὸ κράτος
 παρέλαβεν. Καὶ σύμφωνα μὲν ἐπὶ τοῦ ναοῦ τοῖς ἡμε-
 10 τέροις γράμμασι τὰ Χαλδαίων καὶ Τυρίων, ὁμολογη-
 μένη δὲ καὶ ἀναντίρρητος ἡ περὶ τῶν εἰρημένων μοι
 μαρτυρία τῆς τοῦ γένους ἡμῶν ἀρχαιότητος. Τοῖς
 μὲν οὖν μὴ σφόδρα φιλονεικοῖς ἀρκέσειν ὑπολαμβάνω
 τὰ προειρημένα.
 15 κβ'. Δεῖ δ' ἄρα καὶ τῶν ἀπιστούντων ταῖς μὲν ἐν
 τοῖς βιβλίοις ἀναγραφαῖς, μόνοις δὲ τοῖς Ἑλλήσι πι-
 στεύειν ἀξιούντων, ἀποπληρῶσαι τὴν ἐπιζητήσιν, καὶ
 παρὰ πολλοὺς καὶ τούτων ἐπισταμένους τὸ ἔθνος
 ἡμῶν, καὶ καθ' ὃ καιρὸς ἦν αὐτοῖς, μνημονεύοντας
 20 παραθέσθαι ἐν ἰδίοις αὐτῶν συγγραμμάσιν. Πυθαγό-
 ρας τοίνυν ὁ Σάμιος ἀρχαῖος ὢν, σοφία δὲ καὶ τῇ περὶ
 τοῦ θεοῦ εὐσεβείᾳ πάντων ὑπειληγμένος διενεγκεῖν τῶν
 φιλοσοφησάντων, οὐ μόνον ἐγνωκὸς τὰ παρ' ἡμῖν ὀη-
 25 λός ἐστιν, ἀλλὰ καὶ ζηλωτὴς αὐτῶν ἐκ πλείστου γεγε-
 νημένος. Αὐτοῦ μὲν οὖν οὐδὲν δμολογεῖται σύγγραμμα,
 πολλοὶ δὲ τὰ περὶ αὐτὸν ἱστορήκασιν, καὶ τούτων ἐπι-
 σιμωτάτος ἐστὶν Ἑρμιππος, ἀνὴρ περὶ πᾶσαν ἱστο-
 ρίαν ἐπιμελής. Λέγει τοίνυν ἐν τῇ πρώτῃ τῶν περὶ
 Πυθαγόρου βιβλίων ὅτι • Πυθαγόρας, ἐνὸς αὐτῶν τῶν
 30 συνουσιαστῶν τελευτήσαντος, τὸνομα Καλλιπρόντος,
 τὸ γένος Κροτωνιάτου, τὴν ἐκείνου ψυχὴν ἔλεγε συν-
 διατρίβειν αὐτῷ καὶ νύκτωρ καὶ καθ' ἡμέραν· καὶ ὅτι
 παρεκλυέτο μὴ διέρχεσθαι τόπον ἐφ' ὃν ἂν ὄνος
 ὀκλάσῃ, καὶ τῶν διῶν ὁδῶν ἀπέχεσθαι, καὶ πάσης
 35 ἀπέχειν βλασφημίας. » Εἴτα προστίθῃσι μετὰ ταῦτα
 καὶ ταῦτα • « Ταῦτα δ' ἔπραττε καὶ ἔλεγε, τὰς Ἰου-
 • δαίων καὶ Θρακῶν δόξας μιμούμενος καὶ μεταφέρων
 • εἰς ἑαυτόν. » Λέγεται γὰρ ὡς ἀληθῶς ὁ ἀνὴρ ἐκεῖ-
 νος πολλὰ τῶν παρὰ Ἰουδαίοις νομιμῶν εἰς τὴν αὐτοῦ
 40 μετενεγκεῖν φιλοσοφίαν. Ἦν δὲ καὶ κατὰ πόλεις οὐκ
 ἄγνωστον ἡμῶν πάλαι τὸ ἔθνος, καὶ πολλὰ τῶν ἐθνῶν εἰς
 τινὰς ᾗδ' διαπεφοιτῆται καὶ ζήλου παρ' ἐνόις ἡζιούτο.
 Δηλοὶ δὲ ὁ Θεόφραστος ἐν τοῖς περὶ νόμων. Λέγει
 γὰρ ὅτι κωλύουσιν οἱ Τυρίων νόμοι ξενικούς ὄρκους
 45 ὁμνύειν· ἐν οἷς μετὰ τινων ἄλλων καὶ τὸν καλού-
 μενον ὄρκον Κορβάν καταριθμεῖ. Παρ' οὐδενὶ δ' ἂν
 οὗτος εὐρεῖται πλὴν μόνοις Ἰουδαίοις. Δηλοὶ δ', ὡς
 ἂν εἴποι τις, ἐκ τῆς Ἑβραίων μεμεληγμένος δια-
 λέκτου, ὁ ὄρκος Θεοῦ. Καὶ μὴν οὐδὲ Ἡρόδοτος ὁ
 50 Ἀλικαρνασσεύς ἡγήθηεν ἡμῶν τὸ ἔθνος, ἀλλὰ τρόπῳ
 τινὶ φαίνεται ἀμεμνημένος. Περὶ γὰρ Κόλχων ἱστορῶν
 ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ φησὶν οὕτως • « Μοῦνοι δὲ πάν-
 • των, φησὶ, Κόλχοι καὶ Αἰγύπτιοι καὶ Αἰθίοπες
 • περιτάμνονται ἀπ' ἀρχῆς τὰ αἰδοῖα. Φοίνικες δὲ

« quattuor. Eo mortuo advocarunt fratrem ejus Hiromum,
 « qui regnavit annos xx. Hujus tempore Cyrus apud Persas
 « potens erat. » Quapropter omne tempus est annorum lv,
 triumque insuper mensium. Septimo siquidem anno regni
 sui Nabuchodonosorus cepit obsidere Tyrum : quarto de-
 cimo autem anno regni Hiromi Cyrus Persa imperium ac-
 cepit. Et consonant quidem quæ de templo tradita a Chal-
 daeis ac Tyriis cum scriptis nostris ac manifestum, cui-
 que contradici nequeat, est testimonium de gentis nostræ
 antiquitate ex prædictis. Et his quidem, qui non sunt
 vehementer contentionis cupidi, sufficere arbitror quæ jam
 præmissa sunt.

22. Oportet autem non credentibus scriptis barbaricis,
 sed solis Græcis fidem habendam esse dicentibus, quæ sit
 satisfacere, multosque etiam ex illis testes exhibere, quibus
 nota erat gens nostra, eosque afferre qui in scriptis suis,
 prout ipsis commodum visum est, nostri meminerunt. Py-
 thagoram igitur Samium, valde quidem antiquum, sapientia
 vero et erga Deum pietate philosophorum præstantissimum
 habitum, non solum nostra instituta cognovisse certum
 est, sed etiam in plerisque ea sequutum esse et æmulatum.
 Et ipsum quidem nihil scriptum reliquisse in confesso est,
 multi tamen de eo retulere, et ex illis celeberrimus est
 Hermippus, vir circa omnem historiam indagator diligens.
 Refert utique in primo de Pythagora libro, « quod Pylla-
 goras, uno familiarium suorum defuncto, nomine Calli-
 phonte, genere Crotoniate, illius animam dicebat secum
 degere die noctuque, et quod præciperet ut non transi-
 ret locum ubi asinus lapsus esset, et ab aqua sæculenta
 se averteret, et ab omni maledicto abstinere. » Deinde
 post hæc et ista adjicit : « Hæc autem faciebat dicebat
 « que, Judæorum ac Thracum opiniones imitans et sibi
 « vindicans. » Vere enim dicitur quod vir ille multa Ju-
 dæorum instituta in suam philosophiam transtulit. Quia
 et per civitates olim non ignota fuit gens nostra, multaque
 ex illius consuetudinibus ad quasdam jam transierunt, et
 imitatione dignæ a nonnullis habebantur. Quod indicat
 Theophrastus in iis quæ scripsit de Legibus. Dicit enim
 Tyriorum legibus prohiberi ne quis adhibeat externa jura-
 menta : in quibus cum quibusdam aliis etiam id juramen-
 tum, quod Corban vocatur, recenset. Apud nullos autem
 hoc invenitur juramentum, nisi apud solos Judæos.
 Significat autem, quasi quis dicat, ex Hebraica dialecto
 vocem interpretans, donum Dei. Verum neque Herodotus
 Halicarnassensis nostram ignoravit gentem, sed quodam-
 modo ejus meminisse videtur. De Colchis enim referens,
 in secundo libro ista habet : « Soli autem omnium hominum
 « Colchi et Ægyptii et Æthiopes ab initio pudenda circum-
 « cidunt. Phœnices vero et Syri qui sunt in Palæstina, di-

« καὶ Σύριοι οἱ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ, καὶ οὗτοι δηλο-
 « γῶσι παρ' Αἰγυπτίων μεμαθηκέναι. Σύριοι δὲ οἱ
 « περὶ Θερμῶνδοντα καὶ Παρθένιον ποταμὸν, καὶ Μά-
 « κρωνες οἱ τοῖσι δάστουσι δύντες, ἀπὸ Κόλχων
 « φασι νεωστὶ μεμαθηκέναι. Οὗτοι γάρ εἰσι οἱ περι-
 « ταμνόμενοι ἀνθρώπων μῦθοι, καὶ οὗτοι Αἰγυπτίοισι
 « φαίνονται ποιεῦντες κατὰ ταῦτά. Αὐτῶν δὲ Αἰγυ-
 « πτίων καὶ Αἰθιοπῶν οὐκ ἔγω εἶπὲν ὁκότεροι παρὰ
 « τῶν ἐτέρων ἐξέμαθον. » Οὐκοῦν εἰρηκε Σύρους τοὺς
 10 ἐν τῇ Παλαιστίνῃ περιτέμνεσθαι· τῶν δὲ τὴν Παλαι-
 στίνην κατοικοῦντων μόνου τοῦτο ποιοῦσιν Ἰουδαῖοι.
 Τοῦτο ἄρα γινώσκων εἰρηκε περὶ αὐτῶν. Καὶ Χοι-
 ρίλος δὲ ἀρχαιότερος γενόμενος ποιητῆς, μέμνηται τοῦ
 ἔθνους ἡμῶν, ὅτι συνεστράτευται Ξέρξῃ τῷ Περσῶν
 15 βασιλεῖ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. Καταριθμησάμενος γὰρ
 πάντα τὰ ἔθνη τελευταῖον καὶ τὸ ἡμέτερον ἐνέταξε
 λέγων,

Τῷ δ' ὅππῃθεν διέβηκεν γένος θαυμαστὸν ἰδέσθαι,
 γλῶσσαν μὲν Φοίνισσαν ἀπὸ στομάτων ἀριέντες·
 20 ὥκουν δ' ἐν Σολύμοις ὄρεσι πλατὴν ἐνὶ λίμνῃ,
 αὐχμαλίοι κορυφάς, τροχοκούριδες· αὐτὰρ ὑπερβεν
 ἵππων δαρτά πρόσωπ' ἐφόρουν ἐσκληρότα καμπῷ.

Ἀπλὸν οὖν ἐστίν, ὥς οἶμαι, πᾶσιν ἡμῶν αὐτὸν μεμνη-
 σθαι τῷ καὶ τὰ Σόλυμα ὄρη ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εἶναι χώρα,
 25 ἃ κατοικοῦμεν, καὶ τὴν Ἀσφαλτίτιν λεγομένην λίμνην.
 Αὕτη γὰρ πασῶν τῶν ἐν τῇ Συρίᾳ λίμνῃ πλατυτέρα
 καὶ μεζίων καθέστηκεν. Καὶ Χοιρίλος μὲν οὕτω
 μέμνηται ἡμῶν· ὅτι δὲ οὐ μόνον ἠπίσταντο τοὺς Ἰου-
 δαίους, ἀλλὰ καὶ ἐθαύμαζον ὅσοις αὐτῶν ἐντύχοιεν
 30 οὐχ οἱ φαυλότατοι τῶν Ἑλλήνων, ἀλλ' οἱ ἐπὶ σοφίᾳ
 μάλιστα θαυματούμενοι, βράδιον γινώσκειν. Κλέαρχος γάρ,
 δ' Ἀριστοτέλους ὢν μαθητῆς καὶ τῶν ἐκ τοῦ Περιπάτου
 φιλοσόφων οὐδενὸς δευτέρου, ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ὕπνου
 βιβλίῳ φησὶν Ἀριστοτέλην τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ περὶ
 35 τινος ἀνδρὸς Ἰουδαίου ταῦτα ἱστορεῖν, αὐτῷ τε τὸν λό-
 γον Ἀριστοτέλει ἀνατίθειν. Ἔστι δ' οὕτω γεγραμ-
 μένον· « Ἀλλὰ τὰ μὲν πολλὰ μακρὸν ἂν εἴη λέγειν·
 « ὅσα δ' ἔχει τῶν ἐκείνου θαυμασιότητά τινα καὶ φιλο-
 « σοφίαν, ὁμοίως διελθεῖν οὐ χεῖρον. Σαφῶς δ' ἴσθι,
 40 « εἴπεν, Ὑπεροχίδης, ὁνείροις ἴσα σοὶ ὁδῶς λέγειν. Καὶ
 « δ' Ὑπεροχίδης εὐλαβούμενος, Δι' αὐτὸ γὰρ, ἔφη, τοῦτο
 « καὶ ζητοῦμεν ἀκοῦσαι πάντες. Οὐκοῦν, εἶπεν δ'
 « Ἀριστατέλης, κατὰ τὸ τῶν ῥητορικῶν παράγγελμα,
 « τὸ γένος αὐτοῦ πρῶτον διέλθωμεν, ἵνα μὴ ἀπειθῶμεν
 45 « τοῖς τῶν ἀπαγγελιῶν διδασκάλοις. Λέγε, εἶπεν δ'
 « Ὑπεροχίδης, ὅ τι σοὶ δοκεῖ. Κάκεινος τοίνυν τὸ
 « μὲν γένος ἦν Ἰουδαῖος ἐκ τῆς Κοίλης Συρίας, οὗτοι
 « δὲ εἰσιν ἀπόγονοι τῶν ἐν Ἰνδοῖς φιλοσόφων. Κα-
 « λῶνται δὲ, ὥς φασι, οἱ φιλόσοφοι παρὰ μὲν Ἰνδοῖς
 50 « Καλανοί, παρὰ δὲ Σύροις Ἰουδαῖοι, τοῦνομα λα-
 « βόντες ἀπὸ τοῦ τόπου· προσαγορεύεται γὰρ ὃν κατοί-
 « κοῦσι τόπον, Ἰουδαία. Τὸ δὲ τῆς πόλεως αὐτῶν
 « ὄνομα πᾶνυ σκολιὸν ἐστίν, Ἱερουσαλήμ γὰρ αὐτὴν
 « καλοῦσιν. Οὗτος οὖν ὁ ἀνὴρ ὅπως ἐπιζηνούμενός τε

JOSEPHUS. II.

« dicisse ab Ægyptiis et ipsi confitentur. Syri autem qui in-
 « vium Thermodontem et Parthenium accolunt, et horum
 « contermini Macrones, a Colchis se nuper id didicisse aiunt.
 « Hi enim ex hominibus soli sunt qui circumciduntur : et
 « apparet eos hoc facere more eodem atque Ægyptii. Ipso-
 « rum vero Ægyptiorum atque Æthiopum, non queo dicere
 « utri ab utris didicerint. » Dixit ergo Syros qui in Palaestina
 « sunt, circumcidi : omnium autem qui habitant Palaestinam
 soli Judæi circumciduntur. Hoc igitur sciens de ipsis
 pronunciavit. Porro Chærilus ex antiquioribus poetis de
 gente nostra meminit, quod cum Xerxe Persarum rege
 expeditionis contra Græcos particeps fuerit. Quum enim
 gentes omnes enumerasset, novissimam nostram posuit,
 dicens,

Exin miranda specie gens castra sequuta est,
 Phœnicum ignoto quæ voces ederet ore.
 Hæc Solymos habitans montes stagnum prope vastum,
 circumtosa comis, squalenti vertice, equini
 exuvias capitis duratas igne gerebat.

Palam ergo est, sicut arbitror, omnibus, nostri illum me-
 minisse, quod et Solymi montes in nostra regione sunt in
 quibus habitamus, et palus quæ dicitur Asphaltitis : hæc
 enim omnium quæ in Syria sunt latissima est et maxima. Et
 Chærilus quidem ita nostri meminit. Quod autem non
 noverunt solum Judæos, sed ut inciderant in eos ad-
 mirabantur, non e vulgo Græci, sed ob sapientiam maxime
 celebres, ostendere facile est. Clearchus enim Aristotelis
 discipulus, et Peripateticorum nulli secundus, libro primo
 de Somno dicit Aristotelem doctorem suum de quodam
 viro Judæo ista referre, Aristotelem in hunc modum lo-
 quentem inducens. Ita autem scriptum est. « Sed lon-
 « gum esset narrare plurima : quicquid vero hoc in ho-
 « mine admirationis aliquid habere ac philosophum sapere
 « videtur, eodem modo persequi utile fuerit. Tibi autem,
 « Hyperochida, ut aperte quod res est dicam, somniorum
 « quid persimile narrare videbor. Cui Hyperochides vere-
 « cunde, Et hac ipsa de causa, inquit, nobis omnibus au-
 « diendi desiderium ciatur. Ergo, subjicit Aristoteles, ge-
 « nus hominis, ut præcipiant rhetores, in primis aperiamus,
 « ne harum narrationum magistris fidem denegemus. Tu
 « vero dic quod libuerit, inquit Hyperochides. Ille ergo
 « gente quidem Judæus erat ex Cœle-Syria : isti vero ori-
 « ginem ducunt a philosophis apud Indos : vocanturque,
 « ut alunt, philosophi apud Indos quidem Calani, apud Syros
 « autem Judæi, nomen a loco accipientes ; quæ enim ab
 « iis regio incolitur, Judæam nominant. Urbis autem
 « ipsorum nomen tortuosum admodum ; Hierusalem enim
 « vocant. Hic igitur homo quum a plerisque hospitio excl-

« πολλοῖς καὶ τῶν ἀνὼ τόπων εἰς τοὺς ἐπιβαλαττίους
 « ὑποκαταβαίνων Ἑλληνικὸς ἦν, οὐ τῇ διαλέκτῳ μό-
 « νον, ἀλλὰ καὶ τῇ ψυχῇ. Καὶ τότε διατριβόντων
 « ἡμῶν περὶ τὴν Ἀσίαν, παραβαλὼν εἰς τοὺς αὐτοὺς
 6 « τόπους ἐν οἷς ἡμεν, ἐντυχάνει ἡμῖν τε καὶ τισιν ἐτέ-
 « ροις τῶν σχολαστικῶν, πειρώμενος αὐτῶν τῆς σοφίας.
 « Ὡς δὲ πολλοῖς τῶν ἐν παιδείᾳ συνωκείωτο, παρεδίδου
 « τι μᾶλλον ὧν εἶχεν. » Ταῦτ' εἶρκεν Ἀριστοτέλης
 παρὰ τῷ Κλεάρχῳ, καὶ προσέτι πολλὴν καὶ θαυμάσιον
 10 καρτερίαν τοῦ Ἰουδαίου ἀνδρὸς ἐν τῇ διαίτῃ καὶ σω-
 φροσύνῃ διεξιῶν. Ἐνεστί δὲ τοῖς βουλομένοις ἐξ
 αὐτοῦ τὸ πλεόν γινῶναι τοῦ βιβλίου· φυλάττομαι γὰρ
 ἐγὼ τὰ πλείω τῶν ἱκανῶν παρατίθεσθαι. Κλεάρχος
 μὲν οὖν ἐν παρεχόμεναι ταῦτ' εἶρκεν (τὸ γὰρ προκει-
 15 μενον αὐτῷ ἦν ἕτερον), οὕτως ἡμῶν μνημονεύσας.
 Ἐκαταῖος δὲ δ' Ἀδδηρίτης, ἀνὴρ φιλόσοφος ἄμα καὶ
 περὶ τὰς πράξεις ἱκανώτατος, Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ
 συνακαμάτας καὶ Πτολεμαίῳ τῷ Λάγῳ συγγενόμενος
 οὐ παρέργως, ἀλλὰ περὶ αὐτῶν Ἰουδαίων συγγέγραψε
 20 βιβλίον, ἐξ οὗ βουλομαι κεφαλαιωδῶς ἐπιδραμεῖν ἕνια
 τῶν εἰρημένων· καὶ πρῶτον ἐπιδείξω τὸν χρόνον· μνη-
 μονεύει γὰρ τῆς Πτολεμαίου περὶ Γάζαν πρὸς Δημή-
 τριον μάχης· αὕτη δὲ γέγονεν ἐνδεκάτῳ μὲν ἔτει τῆς
 Ἀλεξάνδρου τελευτῆς, ἐπὶ δὲ Ὀλυμπιάδος ἐξδόμης
 26 καὶ δεκάτης καὶ ἑκατοστῆς, ὡς ἱστορεῖ Κάστωρ.
 Προσθεὶς γὰρ ταύτην τὴν Ὀλυμπιάδα φησὶν, « Ἐπὶ
 « ταύτης Πτολεμαῖος δ' Λάγος ἐνίκα κατὰ Γάζαν μάχῃ
 « Δημήτριον τὸν Ἀντιγόνου, τὸν ἐπικληθέντα Πολιορ-
 « κητὴν. » Ἀλεξάνδρον δὲ τεθνάναι πάντες ὁμολο-
 30 γοῦσιν ἐπὶ τῆς ἑκατοστῆς τεσσαρεσκαίδεκάτης Ὀλυμ-
 πιάδος. Δῆλον οὖν ὅτι καὶ κατ' ἐκεῖνον καὶ κατὰ
 Ἀλεξάνδρον ἡμαρτεν ἡμῶν τὸ ἔθνος. Λέγει τοίνυν δ'
 Ἐκαταῖος πάλιν ταῦτα, ὅτι « μετὰ τὴν ἐν Γάζῃ μάχην
 « δ' Πτολεμαῖος ἐγένετο τῶν περὶ Συρίαν τόπων ἐγκρα-
 36 « τῆς· καὶ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων πυνθανόμενοι τὴν
 « ἡπιότητα καὶ φιλανθρωπίαν τοῦ Πτολεμαίου, συνα-
 « παίρειν εἰς Αἴγυπτον αὐτῷ καὶ κοινωνεῖν τῶν πρα-
 « γμάτων ἡδουλήθησαν. Ὡν εἷς ἦν, φησὶν, Ἐζεκίας
 « δ' ἀρχιερεὺς τῶν Ἰουδαίων, ἀνθρώπος τὴν μὲν ἡλικίαν
 40 « ὡς ἐξήκοντα ἐξ ἑτῶν, τῇ δ' ἀξιώματι τῷ παρὰ τοῖς
 « ὁμοέθνοις μέγας καὶ τὴν ψυχὴν οὐκ ἀνόητος, ἔτι δὲ
 « καὶ λέγειν δυνατὸς καὶ [τοῖς περὶ] τῶν πραγμάτων,
 « εἴπερ τις ἄλλος, ἔμπειρος· καίτοι, φησὶν, οἱ πάντες
 « ἱερεῖς τῶν Ἰουδαίων, οἱ τὴν δεκάτην τῶν γινομένων
 46 « λαμβάνοντες, καὶ τὰ κοινὰ διοικοῦντες, περὶ χιλίους
 « μάλιστα καὶ πενταχοσίους εἰσίν. » Πάλιν δὲ τοῦ
 προειρημένου μνημονεύων ἀνδρὸς, « Οὗτος, φησὶν, δ'
 « ἀνθρώπος τετευχὸς τῆς τιμῆς ταύτης καὶ συνήθης
 « ἡμῖν γενόμενος, παραλαβὼν τινὰς τῶν μεθ' ἑαυτοῦ,
 50 « τὴν διαφορὰν ἀνέγνω πᾶσαν αὐτοῖς, εἶχε γὰρ τὴν
 « κατοίκησιν αὐτῶν καὶ τὴν πολιτείαν γεγραμμένην. »
 Εἶτα Ἐκαταῖος δηλοῖ πάλιν πῶς ἔχομεν πρὸς τοὺς
 νόμους, ὅτι πάντα πάσχειν ὑπὲρ τοῦ μὴ παραβῆναι
 τούτους προαιρούμεθα, καλὸν εἶναι νομίζοντες. « Τοι-

« peretur, et a superioribus partibus ad maritima loca de-
 « scenderet, non sermone tantum, sed etiam animo Græcus
 « erat. Et tunc nobis, in Asia forte degentibus, accidit ut ea-
 « dem appulsus ad loca, nobiscum aliquamdiu, simulque cum
 « aliis quibusdam philosophiæ studiosis, versaretur, eorum
 « sapientiæ experimentum faciens. Atque, ut cum plurimis
 « doctrina præstantibus familiariter vixerat, plus aliquanto
 « quam acciperet nobiscum ille communicabat. » Hæc di-
 xit Aristoteles apud Clearchum, et super hæc multam ac
 mirabilem Judæi viri in victu continentiam et castimoniam
 narrat. Licet autem volentibus plus ex ipso libro co-
 gnoscere : mihi enim cautum est ne plura quam sufficiat ad-
 jiciam. Et Clearchus quidem ex digressionem ista dixit
 (aliud enim ipsi propositum erat), nostri generis ad hunc
 modum mentione facta. Hecateus autem Abderita, vir
 non modo philosophus, sed etiam rebus gerendis aptissi-
 mus, Alexandri regis æqualis, cum quo etiam floruit, et
 postea cum Ptolemæo Lagi conversatus est, non obiter,
 sed de Judæis ipsis librum conscripsit, ex quo volo sum-
 matim quædam eorum quæ ab eo sunt dicta percurrere :
 primumque tempus ostendam. Meminit enim prælii quo
 circa Gazam conflixit Ptolemæus cum Demetrio : illud vero
 contigit undecimo quidem anno a morte Alexandri, Olym-
 piade vero cxvii, sicuti narrat Castor. Apposita enim hac
 Olympiade, dicit : « Sub hac Ptolemæus Lagi circa Gazam
 « prælio superavit Demetrium Antigoni, qui vocabatur
 « Poliorcetes. » Alexandrum vero agnoscunt universi Olym-
 piade cxiv e vita excessisse. Palam ergo est quod et illius
 tempore et sub Alexandro gens nostra floruerit. Igitur
 Hecateus porro hæc dicit : « Ptolemæum post prælium
 « ad Gazam locorum in Syria factum esse compotem ;
 « magnumque hominum numerum, cognita Ptolemæi
 « mansuetudine et clementia, cum eo profectum esse ad
 « Ægyptum, eo animo, ut rerum gerendarum participes
 « fierent. Quorum unus, inquit, erat Ezecias pontifex
 « Judæorum : homo ætate quidem quasi annorum lxxvi,
 « dignitate vero apud populares suos magnus, et animi sa-
 « pientia non mediocri, et dicendi facultate pollens, et,
 « si quis alius, rerum peritus : quanquam, ut ait, omnes
 « Judæorum sacerdotes, qui decimas in lucem editorum
 « accipiunt et res in communi positas administrant, mille
 « omnes et quingenti sint. » Rursus autem viri jam laudati
 mentionem faciens, « Hic, inquit, homo hunc honorem
 « assequutus, factusque nobis familiaris, ubi quosdam e
 « suis assumpserat, differenti amonem illis exposuit, et
 « habitationem eorum et civilem rationem, quam scriptam
 « habebat, pariter indicavit. » Deinde palam facit Heca-
 tæus, erga leges qualiter nosmet habemus, quodque omnia
 pati malinius, quam contra illas facere, hoc pulchrum esse
 persuasum habentes. « Quare, inquit, quanquam et ma-

« γαρῶν, φησί, καὶ κακῶς ἀκούοντες ὑπὸ τῶν ἀστυ-
 « γειτόνων καὶ τῶν εἰσαφικνουμένων πάντων, καὶ προ-
 « πηλακίζομενοι πολλάκις ὑπὸ τῶν Περσικῶν βασιλείων
 « καὶ σατραπῶν, οὐ δύνανται μεταπεισθῆναι τῇ δια-
 « νοίᾳ, ἀλλὰ γεγυμνωμένους περὶ τούτων καὶ αἰκίαις
 « καὶ θανάτοις δεινотάτοις μάλιστα πάντων ἀπαντῶσι,
 « μὴ ἀρνούμενοι τὰ πατρώα. » Παρέχεται δὲ καὶ
 τεκμήρια τῆς ἰσχυρογνωμοσύνης τῆς περὶ τῶν νόμων
 οὐκ ὀλίγα. Φησὶ γάρ, « Ἀλεξάνδρου ποτὲ ἐν Βαβυ-
 « λῶνι γενομένου καὶ προσελόμενου τὸ τοῦ Βήλου πε-
 « πτωκὸς ἱερὸν ἀνακαθῆραι, καὶ πᾶσιν αὐτοῦ τοῖς
 « στρατιώταις ὁμοίως φέρειν τὸν χῶν προστάξαντος,
 « μόνους τοὺς Ἰουδαίους οὐ προσγεῖν, ἀλλὰ καὶ πολλὰς
 « ὑπομείναι πληγὰς καὶ ζημίας ἀποτίσαι μεγάλας, ἕως
 « αὐτοῖς συγγόντα τὸν βασιλέα δοῦναι τὴν ἀδειαν. * *
 « Τῶν γε μὴν εἰς τὴν χώραν, φησί, πρὸς αὐτοὺς ἀρι-
 « κνουμένων καὶ νεῶς καὶ βωμοὺς κατασκευασάντων
 « ἅπαντα ταῦτα κατέσκαπτον, καὶ τῶν μὲν ζημίαν
 « τοῖς σατράπαις ἐξέτινον, περὶ τινῶν δὲ καὶ συγνώμης
 « μετελάμβανον. » Καὶ προσεπιτίθησιν ὅτι δίκαιον ἐπὶ
 τούτοις αὐτοὺς ἐστὶ θαυμάζειν. Λέγει δὲ καὶ περὶ τοῦ
 πολυανθρωπιάτου γεγενῆαι ἡμῶν τὸ ἔθνος. « Πολ-
 « λὰς μὲν γὰρ ἡμῶν, φησὶν, ἀνασπάστους εἰς Βαβυ-
 « λῶνα Πέρσαι πρότερον αὐτῶν ἐποίησαν μυριάδας,
 « οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ μετὰ τὸν Ἀλεξάνδρου θάνατον εἰς
 « Αἴγυπτον καὶ Φοινίκην μετέστησαν, διὰ τὴν ἐν Συ-
 « ρίᾳ στάσιν. » Ὁ δὲ αὐτὸς οὗτος ἀνὴρ καὶ τὸ μέγε-
 «θος τῆς χώρας, ἣν κατοικοῦμεν, καὶ τὸ κάλλος ἰστό-
 « ρηκε. « Τριακοσίας γὰρ μυριάδας ἀρουρῶν σχεδὸν
 « τῆς ἀρίστης καὶ παμφοριώτατης χώρας νέμονται,
 « φησὶν. » ἢ γὰρ Ἰουδαία τοσαύτη πλάτος ἐστίν. « Ἀλλὰ
 « μὴν ὅτι αὐτὴν τὰ τὴν πόλιν αὐτὴν τὰ Ἱεροσόλυμα
 « καλλίστην τε καὶ μεγίστην ἐκ παλαιότατου κατοικοῦ-
 « μεν, καὶ περὶ πληθους ἀνδρῶν, καὶ περὶ τῆς τοῦ νεῶ
 « κατασκευῆς, οὕτως αὐτὸς διηγείται. » Ἔστι γὰρ τῶν
 « Ἰουδαίων τὰ μὲν πολλὰ ὀχυρώματα κατὰ τὴν χώραν
 « καὶ κῶμαι· μία δὲ πόλις ὀχυρὰ πεντήκοντα μά-
 « λιστα σταδίων τὴν περίμετρον, ἣν οἰκοῦσι μὲν ἀνθρώ-
 « πων περὶ δώδεκα μυριάδες. Καλοῦσι δ' αὐτὴν Ἱε-
 « ροσόλυμα. Ἐνταῦθα δ' ἐστὶ κατὰ μέσον μάλιστα
 « τῆς πόλεως περίβολος λίθινος, μῆκος ὡς πεντάπλε-
 « θρος, εὖρος δὲ πηχῶν ἑκατὸν, ἔχων διπλᾶς πύλας.
 « Ἐν ᾧ βωμός ἐστι τετράγωνος, οὐκ ἐκ τμητῶν, ἀλλ'
 « ἐκ συλλέκτων ἀργῶν λίθων οὕτω συγκείμενος· πλεу-
 « ρὰν μὲν ἑκάστην εἰκοσι πηχῶν, ὕψος δὲ δεκάπηχυ.
 « Καὶ παρ' αὐτὸν οἶκημα μέγα, οὗ βωμός ἐστι καὶ λυ-
 « γνίον, ἀμρότερα χρυσᾶ, δύο τάλαντα τὴν ὀλκῇν.
 « Ἐπὶ τούτων φῶς ἐστὶν ἀναπόσβεστον καὶ τὰς νύκτας
 « καὶ τὰς ἡμέρας. Ἀγαλμα δὲ οὐκ ἔστιν οὐδὲ ἀνά-
 « ῥημα τὸ παράπαν· οὐδὲ φύτευμα παντελὲς οὐδὲν,
 « οἷον ἀλσώδες ἢ τι τοιοῦτον. Διατρίβουσι δ' ἐν αὐτῷ
 « καὶ τὰς νύκτας καὶ τὰς ἡμέρας ἱερεῖς, ἀγνεῖας τινὰς
 « ἀγνεύοντες, καὶ τὸ παράπαν οἶνον οὐ πίνοντες ἐν τῷ
 « ἱερῷ. » Ἔτι γε μὴν ὅτι καὶ Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ

« ledictis impeti solent a vicinis advenisque cunctis, et in-
 « juriose saepe tractati sunt a Persicis regibus et satrapis,
 « non possunt a sententia deduci, sed pro ea maxime omnium
 « forti animo omne genus cruciatus saevissimasque mortes
 « subeunt, nec adduci possunt ut patria instituta abdicent. »
 Quin et indicia perhibet non exigua animi eorum propositi
 tenacis et validi circa legem observandam. Dicit enim,
 « quum aliquando apud Babylonem esset Alexander, et
 « vellet is Beli templum quod conciderat reponere, et omni-
 « bus militibus praecepisset humum aggerere, solos Ju-
 « daeos non opitulatos, imo et verbera et multas graves
 « pertulisse, donec rex eis ignoscens laboris talis gratiam
 « fecit. * * Qui quum in regionem, inquit, ad suos reversi
 « fuissent, et templa et altaria exstruxissent, ista omnia
 « diruerunt : et pro aliis quidem multam satrapis quidem
 « exsolvere, pro aliis vero veniam consequuti sunt. » Et
 praeterea adjicit quod merito ob haec admirationem habent.
 Atque insuper memorat gentem nostram populo
 maxime abundasse : « Nam multas nostrorum, inquit, my-
 « riadas e sedibus suis primum abduxerunt Persae : non
 « paucae autem etiam post obitum Alexandri in Aegyptum
 « et Phoenicem migrarunt, propter seditionem in Syria
 « factam. » Hic idem vir et magnitudinem regionis quam
 incolimus et pulchritudinem prodidit. « Ad tricies, inquit,
 centena millia arurum habitant optimi fere et feracissimi
 « soli : Judaea namque hujus est amplitudinis. » Imo quod
 et urbem, Hierosolyma, pulcherrimam et maximam ex
 multis retro seculis incolimus, et de virorum multitudine,
 et de templi exstruktionem, idem ipse sic refert : Sunt enim
 « Judaeorum castella multa et vici per regionem sparsi :
 « una autem urbs munita, ambitu ferme quinquaginta
 « stadiorum, quam incolunt quidem hominum circiter
 « centum et viginti millia. Istam vero Hierosolyma vo-
 « cant. Illic autem in meditullio scilicet urbis septum
 « est lapideum, quinque fere jugerum longitudinis, latitu-
 « dinis cubitorum centum, portas habens geminas. Ibi
 « dem altare quadratum, ex impolitorum et candidorum
 « lapidum coagmentatione conflatum ; cujus latera singula
 « viginti cubitorum sunt, altitudo vero decem. Et praeter
 « hoc altare, ingens tabernaculum est, quo et ara et lychnu-
 « chus continentur, utrumque aureum, pondus talentorum
 « duum. His impositum est lumen inextinctum, quod
 « dies noctesque continenter ardet. Nullum ibi simula-
 « crum, donarium omnino nullum, adeoque nec planta nec
 « lucus, nec aliud quicquam ejusmodi. Sacerdotes in eo,
 « noctu pariter atque interdiu assidui, certis quibusdam
 « expiationibus dant operam, quos in templo vinum omnino
 « gustare nefas. » Sed praeterea testis est militasse nos

συνεστρατεύομεν καὶ μετὰ ταῦτα τοῖς δικδόχοις αὐτοῦ
 μεμπτύρην· οἷ δ' αὐτὸς παρατυχεῖν φησιν ὑπ' ἀδρός
 Ἰουδαίου κατὰ τὴν στρατείαν γενομένων, τοῦτο παρα-
 θίσσεται. Λέγει δ' οὕτως· « Ἐμοῦ γοῦν ἐπὶ τὴν Ἐρυ-
 5 « θρὰν θάλασσαν βαδίζοντος συνηκολούθει τις μετὰ
 « τῶν ἄλλων τῶν παραπεμπόντων ἡμᾶς ἰππέων Ἰου-
 « δαίων, ὄνομα Μοσόλλαμος, ἄνθρωπος ἱκανὸς κατὰ
 « ψυχὴν, εὐρωστος, καὶ τοξότης ὑπὸ δὴ πάντων ὁμο-
 « λογούμενος καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων
 10 « ἄριστος. Οὗτος οὖν δ' ἄνθρωπος, διαβαδίζοντων
 « πολλῶν κατὰ τὴν ὁδόν, καὶ μάντεώς τις ὀρνιθευο-
 « μένου καὶ πάντας ἐπιγχεῖν ἀξιοῦντος, ἡρώτης διὰ τί
 « προσμένουσι. Δείξαντος δὲ τοῦ μάντεως αὐτῷ τὸν
 « ὄρνιθα καὶ φήσαντος, ἐὰν μὲν αὐτοῦ μένη, προσμένειν
 15 « συμφέρειν πᾶσιν, ἐὰν δ' ἀναστὰς εἰς τοῦμπροσθεν πέ-
 « τηται, προάγειν, ἐὰν δὲ εἰς τοῦπισθεν, ἀναχωρεῖν αὐ-
 « θις, σωπῆσας καὶ παρελκύσας τὸ τοξὸν ἔβαλε, καὶ
 « τὸν ὄρνιθα πατάξας ἀπέκτεινεν. Ἀγανακτούντων δὲ τοῦ
 « μάντεως καὶ τινων ἄλλων καὶ καταρωμένων αὐτοῦ,
 20 « ἴτι μαινέσθε, ἔφη, καχοδαίμονέστατον ὄρνιθα λαβόν-
 « τες εἰς τὰς χεῖρας; πῶς γὰρ οὗτος τὴν αὐτοῦ σωτη-
 « ρίαν οὐ προῖδων, περὶ τῆς ἡμετέρας πορείας ἡμῖν ἂν
 « τι βίους ἀπήγγελλεν; εἰ γὰρ ἡδύνατο προγινώσκειν τὸ
 « μέλλον, εἰς τὸν τόπον τοῦτον οὐκ ἂν ἦλθε, φοβούμε-
 25 « νος μὴ τοξεύσας αὐτὸν ἀποκτείνῃ Μοσόλλαμος Ἰου-
 « δαῖος. » Ἀλλὰ τῶν μὲν Ἑκαταίου μαρτυριῶν ἔλις-
 « τοῖς γὰρ βουλομένοις πλείω μαθεῖν τῷ βιβλίῳ βράδιον
 « ἔστιν ἐντυχεῖν. Οὐκ ὀκνήσω δὲ καὶ τὸν ἐπ' εὐηθείας
 « διασυρμῇ, καθάπερ αὐτὸς οἰεται, μνήμην πεποιημέ-
 30 « νον ἡμῶν Ἀγαθαρχίδην ὀνομάσαι. Δηγούμενος γὰρ
 « τὰ περὶ Στρατονίκην, « ὃν τρόπον ἦλθε μὲν εἰς Συρίαν
 « ἐκ Μακεδονίας, καταλιποῦσα τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα Δη-
 « μήτριον, Σελεύκου δὲ γαμεῖν αὐτὴν οὐ θελήσαντος,
 « ὅπερ ἐκείνη προσεδόκησε, ποιουμένου δὲ τὴν ἀπὸ
 35 « Βαβυλῶνος στρατιὰν αὐτοῦ, τὰ περὶ τὴν Ἀντιόχειαν
 « ἐνεωτέρισεν. Ἐῖθ' ὥς ἀνέστρεψεν δ βασιλεὺς, ἀλι-
 « σκομένης τῆς Ἀντιοχείας, εἰς Σελεύκειαν φυγοῦσα,
 « παρὸν αὐτῇ ταχέως ἀποπλεῖν, ἐνυπνίῳ κωλύοντι πει-
 « σθεῖσα ἐλήφθη καὶ ἀπέθανεν. » Ταῦτα προειπὼν δ
 40 « Ἀγαθαρχίδης, καὶ ἐπισκώπτων τῇ Στρατονίκῃ τὴν δει-
 « σιδαιμονίαν, παραδείγματι χρῆται τῷ περὶ ἡμῶν λόγῳ
 « καὶ γέγραφεν οὕτως· « Οἱ καλούμενοι Ἰουδαῖοι πόλιν
 « οἰκοῦντες ὀχυρωτάτην πασῶν, ἣν καλεῖν Ἱεροσόλυμα
 « συμβαίνει τοὺς ἐγγυρίους, ἀργεῖν εἰθισμένοι δι'
 45 « ἐβδόμης ἡμέρας, καὶ μηδὲ τὰ ὅπλα βαστάζειν ἐν τοῖς
 « εἰρημένους χρόνοις, μήτε γεωργίας ἀπτεσθαι, μήτε
 « ἄλλης ἐπιμελεῖσθαι λειτουργίας μηδεμιᾶς, ἀλλ' ἐν
 « τοῖς ἱεροῖς ἐκτετακότες τὰς χεῖρας εὐχεσθαι μέχρι τῆς
 « ἑσπέρας, εἰσιόντος εἰς τὴν πόλιν Πτολεμαίου τοῦ
 50 « Λάγου μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ τῶν ἀνθρώπων ἀντὶ
 « τοῦ φυλάττειν τὴν πόλιν διατηρούντων τὴν ἀνοιαν, ἣ
 « μὲν πατρίς εἰλήφει δεσπότην πικρὸν, ὃ δὲ νόμος ἐξη-
 « λέγθη παῦλον ἔχων εἰσισμόν. Τὸ δὲ συμβᾶν πλὴν
 « ἐκείνων τοὺς ἄλλους πάντας δεδίδαχε, τῆνικαῦτα

cum Alexandro, et postea ejus cum successoribus. Sub-
 jiciam illa, quibus ipse se interfuisse dicit, ab homine
 quodam Judæo gesta in expeditione. Ita enim narrat :
 « Quum proficiscerer ad mare Rubrum, una cum aliis
 « equitibus Judæis, quos itineris duces habebamus, unus
 « eorum aliquis comitabatur, nomine Mosollamus, vir
 « quum animi magnitudine tum corpora robore non vul-
 « gari, idemque sagittarius omnium tam Græcorum quam
 « barbarorum confessione peritissimus. Is igitur homo,
 « quum universa multitudo iter illud agerent, et vates qui-
 « dam augurium capteret peteretque ut cuncti starent, in-
 « terrogavit quorsum substitissent. Quum autem augur ei
 « avem ostendisset, simulque dixisset, si quidem ibi re-
 « sideret avis, omnibus ut eo in loco manerent expedire;
 « sin protinus volando contenderet, porro pergerent ipsi
 « quoque; sin denique retro, retro similiter ipsi redirent :
 « Judæus nihil contra, sed intento arcu jaculatur, avem-
 « que confixam peremit. Hic augure aliisque nonnullis
 « graviter indignantibus, ipsique una diras imprecantibus,
 « Quid, inquit, usque adeo furitis, infaustissimam avem in
 « manus sumentes? quomodo ista, quæ vitæ ipsa suæ pro-
 « videre non potuit, sani quicquam de suscepto a nobis
 « itinere prænunciare valuit? Enimvero si prænosse futu-
 « rum potuisset, nunquam hunc in locum venisset, præ
 « metu ne Mosollami Judæi sagittis confixa moreretur. »
 Verum testimoniorum ex Hecataeo satis : nam quibus in
 animo est plura cognoscere, facile est librum ipsum adire.
 Non vero me pigebit nominare Agatharchiden, cum irri-
 sione simplicitatis, ut ipsi visum est, nostrum mentionem
 facientem. Is enim narrans de Stratonice, « quemadmo-
 « dum in Syriam quidem e Macedonia venerit, viro suo
 « Demetrio derelicto : Seleuco autem uxorem eam ducere
 « nolente, id quod ipsa expectaverat, exercitum vero apud
 « Babylonem illo colligente, res novas circa Antiochiam
 « molita est. Deinde, post regis reversionem capta Antio-
 « chia, in Seleuciam fugerit : quumque liceret ipsi statim
 « navi discedere, somnio id facere prohibenti parendo capta
 « est et interit. » Ista præfatus Agatharchides, et cum
 dicteris Stratonice exprobrans superstitionem, in exem-
 plum adhibet quod de genere nostro dicitur, et in hunc
 modum scripsit : « Ii qui appellantur Judæi, quum urbem
 « habeant firmissimam, quam ab indigenis Hierosolyma
 « vocari accidit, soliti oliari diebus septimis, ita ut eo
 « tempore nec arma ferant, nec agrum colant, nec alius
 « omnino cujusquam ministerii curam habeant, sed in tem-
 « plo extensis manibus preces faciant ad vesperam usque,
 « quum illam urbem intraret Ptolemæus Lagi filius cum
 « exercitu, et hominibus, qui urbem custodire debuerant,
 « stultitiam observantibus, patria quidem ipsorum acerbum
 « accepit dominum, lex vero convicta est stultam habere
 « consuetudinem. Docuit autem, alios omnes, præter i-

« φυγεῖν ἐνύπνια, καὶ τὴν περὶ τοῦ νόμου παραδεδο-
 « μένην ὑπόνοιαν, ἥνικ' ἂν τοῖς ἀνθρωπίνους λογισμοῖς
 « περὶ τῶν διαπορευμένων ἐξασθενήσουσιν. » Τοῦτο μὲν
 Ἄγαθαργίδῃ καταγέλωτος ἄξιον δοκεῖ, τοῖς δὲ μὴ μετὰ
 6 δυσμενείας ἐξετάζουσι φαίνεται μέγα καὶ πολλῶν
 ἄξιον ἐγκωμίων, εἰ καὶ σωτηρίας καὶ πατρίδος ἀνθρω-
 ποὶ τινες νόμων φυλακὴν καὶ τὴν πρὸς Θεὸν εὐσέβειαν
 αἰεὶ προτιμῶσιν.

χγ'. Ὅτι δὲ οὐκ ἀγνοοῦντες ἐνιοὶ τῶν συγγραφέων
 10 τὸ ἔθνος ἡμῶν, ἀλλ' ὑπὸ φθόνου τινὸς ἢ δι' ἄλλας αἰ-
 τίας οὐχ ὑγιεῖς τὴν μνήμην παρέλιπον, τεκμήριον οἶμαι
 παρέξειν. Ἱερώνυμος γὰρ ὁ τὴν περὶ τῶν διαδόχων
 ἱστορίαν συγγεγραφώς, κατὰ τὸν αὐτὸν μὲν ἦν Ἐκα-
 15 ταῖος χρόνον, φίλος δ' ὦν Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως, τὴν
 Συρίαν ἐπετρόπευεν. Ἄλλ' ὅμοιος Ἐκαταῖος μὲν καὶ
 βίβλιν ἐγράψε περὶ ἡμῶν. Ἱερώνυμος δ' οὐδαμοῦ κατὰ
 τὴν ἱστορίαν ἐμνημόνευσε, καίτοι σκεδὸν ἐν τοῖς τόποις
 διατετροπός. Ὅσοι οὖν αἱ προαιρέσεις τῶν ἀνθρώπων
 διήνεγκαν· τῷ μὲν γὰρ ἐδόξαμεν καὶ σπουδαίως εἶναι
 20 μνήμης ἄξιοι, τῷ δὲ πρὸς τὴν ἀλήθειαν πάντως τι πάθος
 οὐκ εὐνῶμον ἐπεσκόπησεν. Ἀρχοῦσι δὲ ὅμοιος εἰς τὴν
 ἀπόδειξιν τῆς ἀρχαιότητος αἱ τε Αἰγυπτίων καὶ Χαλ-
 δαίων καὶ Φοινίκων ἀναγραφαί, πρὸς ἐκείναις τε το-
 σοῦτοι τῶν Ἑλλήνων συγγραφεῖς. Ἐτι δὲ καὶ πρὸς
 25 τοῖς εἰρημένοις Θεόφιλος, καὶ Θεόδοτος, καὶ Μνασέας,
 καὶ Ἀριστοφάνης, καὶ Ἑρμογένης, Εὐήμερός τε καὶ
 Κόνιον, καὶ Ζωπυρίων, καὶ πολλοὶ τινες ἄλλοι τάχα (οὐ
 γὰρ ἔγωγε πᾶσιν ἐντετύχηκα τοῖς βιβλίοις) οὐ παρέργως
 ἡμῶν ἐμνημονεύχασιν. Οἱ πολλοὶ δὲ τῶν εἰρημένων
 30 ἀνδρῶν τῆς μὲν ἀληθείας τῶν ἐξ ἀρχῆς πραγμάτων
 διήμαρτον, ὅτι μὴ ταῖς ἱεραῖς ἡμῶν βίβλοις ἐνέτυχον,
 κοινῶς μέντοι περὶ τῆς ἀρχαιότητος ἅπαντες μεμαρτυ-
 ρήχασιν, ὑπὲρ ἧς τὰ νῦν λέγειν προσέθεν. Ὁ μὲντοι
 Φαληρεὺς Δημήτριος καὶ Φίλων ὁ πρεσβύτερος καὶ
 35 ἑυπόλεμος οὐ πολὺ τῆς ἀληθείας διήμαρτον. Οἷς συγ-
 γινώσκω ἄξιον· οὐ γὰρ ἐντὶν αὐτοῖς μετὰ πάσης ἀκρι-
 βείας τοῖς ἡμετέροις γράμμασι παρακολουθεῖν.

κδ'. Ὅτι ἐν τοῖς κεφάλαιον ὑπολείπεται τῶν κατὰ
 τὴν ἀρχὴν προτεθέντων τοῦ λόγου, τὰς διαβολὰς καὶ
 40 τὰς λοιδορίας, αἷς κέχρηται τινες κατὰ τοῦ γένους ἡμῶν,
 ἀποδείξαι ψευδεῖς καὶ τοῖς γεγραφοῖσι ταύτας καθ' ἑαυ-
 τῶν χρῆσασθαι μάρτυσιν. Ὅτι μὲν οὖν καὶ ἑτέροις
 τοῦτο πολλοῖς συμβέβηκε διὰ τὴν ἐνίων δυσμενείαν,
 οἶμαι γινώσκωιν τοὺς πλέον ταῖς ἱστορίαις ἐντυχάνον-
 45 τας. Καὶ γὰρ ἐθνῶν τινες καὶ τῶν ἐνδοξοτάτων πόλεων
 ῥυπαίνειν τὴν εὐγένειαν καὶ τὰς πολιτείας ἐπεχείρησαν
 λοιδορεῖν, Θεόπομπος μὲν τὴν Ἀθηναίων, τὴν δὲ Λα-
 κεδαιμονίων Πολυκράτης· ὁ δὲ τὸν Τριπολιτικὸν γράψας
 (οὐ γὰρ δὴ Θεόπομπος ἐστίν, ὥς τινες οἴονται) καὶ τὴν
 50 Θηβαίων πόλιν διέβαλε. Πολλὰ δὲ καὶ Τίμαιος ἐν
 ταῖς ἱστορίαις περὶ τῶν προειρημένων καὶ περὶ ἄλλων
 βεδλασφῆμηνεν. Μάλιστα δὲ τοῦτο ποιοῦσι τοῖς ἐν-
 δοξοτάτοις προσπλεκόμενοι, τινὲς μὲν διὰ φθόνον καὶ
 κακοήθειαν, ἄλλοι δὲ διὰ τοῦ καινολογεῖν μνήμης ἄξιοι-

« psos, eventus ille, ut tunc somnia fugerent, et a concepta
 « per legem opinione desisterent, ubi in rebus ambiguīs
 « humana eos consilia destitunt. » Hoc igitur Agathar-
 chidæ ridiculum videtur; eis autem qui non animo infenso
 hæc examinant, magnum apparet et multa laude dignum, si
 et salutis et patriæ quidam custodiam legum inque Deum
 pietatem semper præferunt.

23. Quod vero scriptorum nonnulli gentem nostram non
 ignorantes, sed propter invidiam quandam aut alias ob cau-
 sas non justas memoriam nostri omiserint, indicium me
 daturum esse arbitror. Hieronymus enim, qui successorum
 Alexandri historiam conscripsit, æqualis quidem Hecataei,
 regis vero Antigoni amicus, Syriæ erat procurator. Verum
 Hecateus etiam librum quidem scripsit de gente nostra :
 Hieronymus autem nequaquam nostri in historia meminit,
 licet pene in ipsis locis nutritus esset. In tantum hominum
 voluntates inter se dissident. Alter namque dignos existi-
 mavit quos studiose memoraret; alteri vero omnino iniqua
 quædam passio ad veritatem discernendam tenebras offudit.
 Sufficiunt tamen ad fidem hujus antiquitatis faciendam Ægy-
 ptiorum et Chaldaeorum ac Phœnicum historiæ, præterea-
 que tot e Græciæ historici. Quibus insuper etiam licet ad-
 dere Theophilum, et Theodotum, et Mnæam, et Aristo-
 phanem, et Hermogenem, et Euhemerum, et Cononem,
 et Zopyrionem, aliosque forte quamplurimos (nec enim
 omnes evolvi libros), qui rerum nostrarum non obiter tan-
 tum meminerunt. Et quanquam eorum, quos nominatim
 citavimus, plerique, quod literas nostras minime attigerint,
 a rerum jam inde ab initio gestarum veritate aberrarunt;
 communi tamen consensu omnes eidem antiquitati suffra-
 gati sunt, quod unum mihi hoc loco propositum fuerat. Ve-
 rum Demetrius Phalereus, et Philo senior, et Eupole-
 mus, a vero propius abfuerunt : quibus etiam, si quid
 peccarunt, veniam hoc nomine dare æquum utique sit,
 quod librorum nostrorum sensum accurate capere et asse-
 qui non potuerint.

24. Unum adhuc mihi caput restat ex his quæ sub ini-
 tium orationis proposui, ut calumnias et convicia, quibus
 nostrum genus onerant nonnulli, falsa esse ostendam, au-
 ctioresque eorum testes contra semetipsos adducam. Et
 quod quidem multis aliis hoc evenit propter quorundam
 inimicitias, eos intelligere arbitror, qui majori studio in hi-
 storiis versantur. Nam et gentium nonnulli et gloriosissi-
 marum civitatum nobilitatem fœdere, rerumque publicarum
 formas maledictis insectari tentarunt, Theopompus qui-
 dem Atheniensium, Lacedæmoniorum vero Polycrates;
 atque is qui Tripoliticum scripsit (non enim Theopompus
 est, ut quidam arbitrantur), etiam Thebanorum civitatem
 calumniatus est. Multa vero etiam Timæus in historiis de
 prædictis aliisque detraxit. Maximeque hoc faciunt quando
 rem habent cum præclarissimis, quidam propter invidiam
 atque malevolentiam, alii vero nova dicendo memoria se

θήσασθαι νομίζοντες. Παρὰ μὲν οὖν τοῖς ἀνοήτοις ταύτης οὐδαμῶς ἀμαρτάνουσι τῆς ἐλπίδος, οἱ δ' ὑγιαίνοντες τῇ κρίσει πολλὴν αὐτῶν μοχθηρίαν καταδικάζουσι.

6 κε'. Τῶν δὲ εἰς ἡμῶς βλασφημιῶν ἤρξαντο μὲν Αἰγύπτιοι βουλόμενοι δ' ἐκείνοις τινὲς χαρίζεσθαι παρατρέπειν ἐπεχείρησαν τὴν ἀλήθειαν, οὔτε τὴν εἰς Αἴγυπτον ἀφίξιν ὡς ἐγένετο τῶν ἡμετέρων προγόνων ὁμολογοῦντες οὔτε τὴν ἐξοδὸν ἀλθεύοντες. Αἰτίας δὲ πολλὰς ἐλαβόν
10 τοῦ μισεῖν καὶ φθονεῖν, τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ὅτι κατὰ τὴν χώραν αὐτῶν ἐδυναστεύσαν ἡμῶν οἱ πρόγονοι, καί κεῖθεν ἀπαλλαγέντες ἐπὶ τὴν οἰκίαν πάλιν ἠϋδαίμονησαν, εἰθ' ἢ τῶν ἱερῶν ὑπεναντιότης πολλὴν αὐτοῖς ἐνεποίησεν ἔχθραν, τοσοῦτον τῆς ἡμετέρας διαπερούσης εὐσεβείας
15 πρὸς τὴν ὑπ' ἐκείνων νενομισμένην ὅσον Θεοῦ φύσις ζῶων ἀλόγων διέστηκεν. Κοινὸν μὲν γὰρ αὐτοῖς ἐστὶ πάτριον τὸ ταῦτα θεοὺς νομίζειν, ἰδίᾳ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἐν ταῖς τιμαῖς αὐτῶν διαφέρονται, κοῦροι δὲ καὶ ἀνόητοι παντάπασιν ἄνθρωποι, κακῶς ἐξ ἀρχῆς εἰθισμένοι δο-
20 ξάζειν περὶ θεῶν. Μιμήσασθαι μὲν τὴν σεμνότητα τῆς ἡμετέρας θεολογίας οὐκ ἐχώρησαν, ὁρῶντες δὲ ζηλουμένους ὑπὸ πολλῶν ἐφθόνησαν. Εἰς τοσοῦτον γὰρ ἤλθον ἀνοίας καὶ μικροφυλίας ἐνοι τῶν παρ' αὐτοῖς ὥστ' οὐδὲ ταῖς ἀρχαῖαις αὐτῶν ἀναγραφαῖς ὥκνησαν
25 τάναντία λέγειν, ἀλλὰ καὶ σφίσιν αὐτοῖς ἐναντία γράφοντες, ὑπὸ τυρλόττος τοῦ πάθους ἠγνόησαν.

κα'. Ἐφ' ἐνὸς δὲ πρώτου στήσω τὸν λόγον ᾧ καὶ μάρτυρι μικρὸν ἐμπροσθεν τῆς ἀρχαιοτήτος ἐχρησάμην. Ὁ γὰρ Μανεθὼν οὗτος, ὃ τὴν Αἰγυπτιακὴν ἱστορίαν
30 ἐκ τῶν ἱερῶν γραμμάτων μεθερμηνεύειν ὑπεσχημένος, προειπὼν τοὺς ἡμετέρους προγόνους πολλὰς μυριάσιν ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον ἐλθόντας κρατῆσαι τῶν ἐνοικούντων, εἴτ' αὐτοὺς ὁμολῶν χρόνῳ πάλιν ὑστερον ἐκπεσόντας τὴν νῦν Ἰουδαίαν κατασχεῖν, καὶ κτίσαντες
35 Ἱεροσόλυμα τὸν νεὼν κατασκευάσασθαι, μέχρι μὲν τούτων ἠκολούθησε ταῖς ἀναγραφαῖς, ἔπειτα δὲ δοὺς ἐξουσίαν αὐτῷ, διὰ τοῦ φάναι γράψαι τὰ μυθεύμενα καὶ λεγόμενα περὶ τῶν Ἰουδαίων, λόγους ἀπιθάνους παρενέβαλεν, ἀναμίξαι βουλόμενος ἡμῖν Αἰγυπτίων πλῆθος
40 λεπτῶν καὶ ἐπὶ ἄλλοις ἀρρωστίμασι, ὡς φησι, φυγεῖν ἐκ τῆς Αἰγύπτου καταγνωσθέντων. Ἀμένωφι γὰρ βασιλεὶς προσθεῖς, ψευδὲς ὄνομα, καὶ διὰ τοῦτο χρόνον αὐτοῦ τῆς βασιλείας δρίσαι μὴ τολμήσας, καίτοι γε ἐπὶ τῶν ἄλλων βασιλέων ἀκριβῶς τὰ ἔτη προστιθεῖς, τούτῳ
45 προσάπτει τινὰς μυθολογίας, ἐπιλαθόμενος σχεδὸν ὅτι πεντακοσίους ἔτεσι καὶ ὀκτωκαίδεκα πρότερον ἱστορήκε γενέσθαι τὴν τῶν ποιμένων ἐξοδὸν εἰς Ἱεροσόλυμα. Τέθμωσις γὰρ ἦν βασιλεὺς ὅτε ἐξῆρσαν. Ἀπὸ δὲ τούτων μεταξὺ τῶν βασιλέων κατ' αὐτὸν ἐστὶ τριακόσια
50 ἐνενήκοντα ἔτη, καὶ μέχρι τῶν αὐτῶ ἀδελφῶν Σέθω καὶ Ἑρμαίου, ὧν τὸν μὲν Σέθων Αἴγυπτον, τὸν δὲ Ἑρμαῖον Δαναὸν μετονομασθῆναι φησιν. Ὅν ἐκβαλὼν ὁ Σέθως ἐβασίλευσεν ἔτη νῦν· καὶ μετ' αὐτὸν ὁ πρεσβύτερος τῶν υἱῶν αὐτοῦ Ῥάμψης ἕς'. Τοσοῦτοις οὖν πρότερον ἔτεσιν

dignos fore existimantes. Et apud stultos quidem nequam hac de spe decidunt; sani vero iudicii viri his hanc malignitatem vitio vertunt.

25. Quæ vero probra et maledicta in nostrates jactata sunt, his causam et originem Ægyptii præbuerunt; quorum gratiæ nonnulli scriptores inservire cupientes veritatem rerum gestarum pervertere aggressi sunt, nec majorum nostrorum adventum in Ægyptum, ut re vera fuit, ingenuè fatentes, nec inde egressum bona fide commemorantes. Causas autem multas odii atque invidiæ habuerunt, quæ in nostram gentem exstimulati sunt: et ab initio quidem quod nostri olim rerum in patria eorum politi sunt; deinde quod illinc digressi in propriam patriam, secunda omnia nacti sunt: postremo religionum diversitas ingens eis odium in nos accendit, tantum religione nostra ab ea quam ipsi veram pietatem putant differente, quantum divina natura brutis animalibus præstat. Communis namque apud illos ritus est patrius, ejusmodi bruta deos arbitrari; singillatim autem alii alia colunt, homines fatui omnino et insipientes, et ab initio malas de diis opiniones habere consueti. Non ceperunt quidem gravitatem nostræ de Deo doctrinæ, quum autem nostra instituta viderent a multis probata, nobis inviderunt. Nam eo quidem amentia animique pusilli processere quidam apud ipsos, ut non pigeret eos etiam contra antiquas suorum historias aliqua dicere: imo odio et invidia occæcati ignorarunt, quod sibiinet contraria scripserint.

26. Ad unum itaque præcipuum orationem referam, quem paullo ante antiquitatis nostræ testem adhibui. Hic enim Manetho, qui historiam Ægyptiacam e sacris literis interpretari pollicitus est, præfatus nostros progenitores cum multis myriadibus in Ægyptum advenisse, ejusque incolæ subjugasse, deinde ipse agnoscens quod tempore postea sequuto illa regione exciderint et Judæam nunc dictam occuparint, atque Hierosolymis ædificatis templum exstruxerint, eousque historias quidem antiquas sequutus est: postea vero sumpta sibi licentia, ut videretur scripsisse relata et dicta de Judæis, incredibilia quædam inseruit, volens permiscere nobis multitudinem Ægyptiorum leprosorū et alios ob morbos, ut dicit, ex Ægypto fugere compulsores. Amenophia enim regem, falsum nomen, adjiciens, et idcirco tempus ipsius regni definire non ausus, quamvis ceteris regibus accurate annos apponeret, huic annectit quasdam fabulas, oblitus ferme tradidisse se, quingentis et octodecim annis prius evenisse Pastorum exitum ad Hierosolyma: rex enim, quando illi exierunt, fuit Tetthmosis. Et ab hoc tempore regum qui postea fuere, anni sunt trecenti nonaginta tres, usque ad fratres Sethonem et Hermæum; quorum Sethonem quidem Ægyptum, Hermæum vero Danaum denominatum dicit. Quem quum Sethon expulset, regnavit annis quinquaginta et novem, et post illum filiorum natu major Rampses annis LXXI. Aule

ἀπελθεῖν ἐξ Αἰγύπτου τοὺς πατέρας ἡμῶν ὁμολογηκώς, εἶτα τὸν Ἀμένωφιν εἰσποιήσας ἐμβόλιμον βασιλέα, φησὶ τοῦτον ἐπιθυμῆσαι θεῶν γενέσθαι θεατὴν, ὥσπερ Ὀρος εἷς τῶν πρὸ αὐτοῦ βεβασιλευκότων ἀνεγενεῖν δὲ τὴν ἐπιθυμίαν ὁμῶνυμῳ μὲν αὐτῷ Ἀμενώφει, πατὴρ δὲ Παάπιος ὄντι, θεῖς δὲ δοκοῦντι μετεσχηκέναι φύσεως κατὰ τὴν σοφίαν καὶ πρόγνῳσιν τῶν ἐσομένων. Εἰπεῖν οὖν αὐτῷ τοῦτον τὸν δῶνυμνον ὅτι δυνήσεται θεοὺς ἰδεῖν, εἰ καθάραν ἀπὸ τε λεπτῶν καὶ τῶν ἄλλων μιαιῶν ἀνθρώπων τὴν χώραν ἄψαν ποιήσειεν. Ἡσθέντα δὲ τὸν βασιλέα πάντας τοὺς τὰ σώματα λελωθμένους ἐκ τῆς Αἰγύπτου συναγαγεῖν (γενέσθαι δὲ τοῦ πλήθους μυριάδας ὀκτώ), καὶ τούτους εἰς τὰς λιθοτομίας τὰς ἐν τῷ πρὸς ἀνατολὴν μέρει τοῦ Νείλου ἐμβαλεῖν αὐτὸν, ὅπως ἐργάζοντο καὶ τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων οἱ ἐγκεχωρισμένοι. Εἶναι δὲ τινες ἐν αὐτοῖς καὶ τῶν λογίων ἱερέων φησὶ λέπρα συγκεχυμένους. Τὸν δὲ Ἀμένωφιν ἐκείνον, τὸν σοφὸν καὶ μαντικὸν ἄνδρα, ὑποδεῖσαι πρὸς αὐτὸν τε καὶ τὸν βασιλέα χόλον τῶν θεῶν, εἰ βιασθέντες ὀρθήσονται· καὶ προσθέμενον εἰπεῖν ὅτι συμμαχῆσουσι τινες τοῖς μιαιῶσι καὶ τῆς Αἰγύπτου κρατήσουσιν ἐπ' ἑτῆς τρισκαίδεκα. Μὴ τολμῆσαι μὲν αὐτὸν εἰπεῖν ταῦτα τῷ βασιλεῖ, γραφὴν δὲ καταλιπόντα περὶ πάντων ἑαυτὸν ἀνελεῖν. Ἐν ἀθυμίᾳ δὲ εἶναι τὸν βασιλέα. Καίτιτα κατὰ λέξιν οὕτω γέγραπεν· «Τῶν δὲ τῆς λαοτομίας ὡς χρόνος ἱκανὸς διῆλθεν ταλαιπωροῦντων, «ἀξιώθεις ὁ βασιλεὺς ἵνα πρὸς καταλυσιν αὐτοῖς καὶ «σκέπῃν ἀπομερίσῃ τὴν τότε τῶν ποιμένων ἐρημωθεῖσαν πόλιν, Αὐαριν συνεχώρησεν. Ἔστι δ' ἡ πόλις «κατὰ τὴν θεολογίαν ἀνωθεν Τυφώνιος. Οἱ δὲ εἰς «ταύτην εἰσελθόντες καὶ τὸν τόπον τοῦτον εἰς ἀπόστασιν «ἔχοντες ἡγεμόνα αὐτῶν λεγόμενόν τινα τῶν Ἡλιοπολιτῶν ἱερέων Ὁσάρσιφον ἐστήσαντο· καὶ τούτῳ πεισθαρχῆσόντες ἐν πᾶσιν ὀρκομύησαν. Ὁ δὲ πρῶτον «μὲν αὐτοῖς νόμον ἔθετο μὴτε προσκυνεῖν θεοὺς μῆτε «τῶν μάλιστα ἐν Αἰγύπτῳ θεμιστευμένων ἱερῶν ζῶων «ἀπέχεσθαι μηδενός, πάντα τε θύειν καὶ ἀναλοῦν, συνάπτεσθαι δὲ μηδενὶ πλὴν τῶν συννομισμένων. Τοιαῦτα «δὲ νομοθετήσας καὶ πλείστα ἄλλα, μάλιστα τοῖς Αἰγυπτίοις ἐθισμοῖς ἐναντιούμενα, ἐκέλευσε πολυχειρίᾳ τὰ τῆς πόλεως ἐπισκευάζειν τείχη, καὶ πρὸς πόλεμον ἐτοιμοὺς γίνεσθαι τὸν πρὸς Ἀμένωφιν τὸν βασιλέα. Αὐτὸς δὲ προσλαβόμενος μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τῶν ἄλλων ἱερέων καὶ συμμαχισμένων ἔπεμψε πρέσβεις πρὸς τοὺς ὑπὸ Τεθμώσεως ἀπελαθέντας ποιμένας εἰς πόλιν τὴν καλουμένην Ἱεροσόλυμα. Καὶ τὰ καθ' ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς συνατιμασθέντας δηλώσας ἡξίου συνεπιστρατεῦειν ὁμοθυμαδὸν ἐπ' Αἴγυπτον. Ἐπαξίει μὲν οὖν αὐτοὺς ἐπηγγεῖλατο πρῶτον μὲν εἰς Αὐαριν τὴν προγονικὴν αὐτῶν πατρίδα, καὶ τὰ ἐπιτήδεια τοῖς ὄχλοις παρίξειν ἀφθόνης, ὑπερμαχῆσεσθαι δὲ, ὅτε δεοί, καὶ βραδίως υποχείριον αὐτοῖς τὴν χώραν ποιήσειεν. Οἱ δὲ ὑπερχαίρεις γινόμενοι πάντες προθύμως εἰς εἴκοσι μυριάδας ἀνδρῶν συνεζώρυμξαν, καὶ

tot igitur annos patres nostros ex Aegypto egressos confessus, deum quum Amenophin regem supposuisset, hunc ait concupivisse deorum spectatorem esse, sicut et Orum quendam priorum regum, et hoc suum desiderium communicasse cum filio cujusdam Paapios, cui idem cum eo nomen erat Amenophis, quique de divina visus est participare natura propter sapientiam praescientiamque futurorum. Itaque regi dixisse hunc cognominem, quod posset videre deos, si regionem universam de leprosis hominibus et immundis purgare vellet. Regem gaudio perfusum omnes corporis aliqua injuria affectos ex Aegypto congregasse dicit; et multitudinem crevisse ad numerum octo myriadam; eosque ad sectiones lapidum in partem Nili orientalem misisse, ut in opere exercerentur pariter ac alii Aegyptii eo destinati Fuisse autem quosdam inter eos etiam eruditorum sacerdotum lepra perfusus ait. Amenophin vero illum sapientem divinumque virum subveritum esse, ne in se regemque deorum iram concitaret, si illis vis adhiberetur; praetereaque dixisse nonnullos auxilio venturos pollutis, et Aegypto dominaturos tredecim annis. Et ipsum quidem ista regi dicere non ausum esse, omnia vero scripta reliquisset et semet interenisisset. Qua de causa regem anxietate laborasse. Deinde ad verbum ita scripsit: «Quum autem illi satis longo tempore in lapidinis graviter laborassent, rex imploratus ut ad requiem et tutamen eorum secerneret civitatem, urbem incolis exhaustam, quae fuerat Pastorum, nomine Auarin, eis concessit. Est autem haec urbs, juxta theologiam antiquam, Typhonis. Porro illi in eam ingressi, atque hunc locum ad res novas molientes opportunum nacti, ducem sibimet quendam Heliopolitanorum pontificum Osarsiphum constituere, et huic se in omnibus obtemperaturos juraverunt. At ille primam quidem eis legem posuit, ut neque deos adorarent, neque ab animalibus ullis, quae praecipue sacra apud Aegyptios erant, se abstinerent, sed ut omnia mactarent atque consumerent; nullique copularentur nisi qui ejusdem conjurationis esset. Quum autem ista sanxisset et alia quamplurima maxime Aegyptiorum moribus adversantia, multarum manuum opera jussit aedificare civitatis muros, et ad bellum sese parare adversus Amenophin regem. Ipse vero, assumptis secum etiam aliis sacerdotibus et pollutorum quibusdam, misit legatos ad Pastores, qui a Tethmosi depulsi in urbem Hierosolyma dictam se contulerant. Et declaratis iis quae sibi ceterisque ignominiose habitis acciderant, rogavit ut una expeditionem facerent in Aegyptum. Et quidem promisit se primum eos ducturum in Auarin avitam suam patriam, et necessaria se copiose exhibiturum turbae, propugnaturum autem quum opus foret, et facile regionem sub potestatem eorum redacturum. Illi vero supra modum laeti, omnes alacriter usque ad ducenta millia virorum pariter sunt egressi et non multo post ad Auarin

« μετ' οὐ πολλὸν ἤχον εἰς Αὔβριν. Ἀμένωφις δ', ὁ τῶν
 « Αἰγυπτίων βασιλεὺς, ὡς ἐπύθετο τὰ κατὰ τὴν ἐκείνῃ
 « ἔροδον, οὐ μετρίως συνεζήτη, τῆς παρ' Ἀμενώφους
 « τοῦ Παάπιοις μνησθεὶς προδηλώσεως. Καὶ πρότερον
 « συναγαγὼν πλῆθος Αἰγυπτίων, καὶ βουλευσάμενος
 « μετὰ τῶν ἐν τούτοις ἡγεμόνων, τὰ τε ἱερὰ ζῶα τὰ πρῶ-
 « τα μάλιστα ἐν τοῖς ἱεροῖς τιμώμενα ὡς γ' ἑαυτὸν
 « μετεπέμψατο, καὶ τοῖς κατὰ μέρος ἱερεῦσιν παρήγ-
 « γειλεν ὡς ἀσφαλέστατα τῶν θεῶν συγχρῦσαι τὰ ζῶα.
 « Τὸν δὲ υἱὸν Σέθων τὸν καὶ Ῥαμέσσην ἀπὸ Ῥάμφεως
 « τοῦ πατρὸς ὀνομασμένον, πενταετὴ ὄντα, ἐξέθετο
 « πρὸς τὸν ἑαυτοῦ φίλον. Αὐτὸς δὲ διαβὰς τοῖς ἄλλοις
 « Αἰγυπτίοις, οἷσιν εἰς τριάκοντα μυριάδας ἀνδρῶν
 « μαχηματάτων, καὶ τοῖς πολεμίοις ἀπαντήσασιν οὐ
 « συνέβαλεν, ἀλλὰ μέλλειν θεομαχεῖν νομίσας, παλιν-
 «δρομήσας ἤκεν εἰς Μέμφιν· ἀναλαβὼν τε τὸν τε
 « Ἄπιν καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἐκείσε μεταπεμφθέντα ἱερὰ ζῶα,
 « εὐθὺς εἰς Αἰθιοπίαν σὺν ἅπαντι τῷ στόλῳ καὶ πλῆθει
 « τῶν Αἰγυπτίων ἀνήστη. Χάρτι γὰρ ἦν αὐτῷ ὑπο-
 « χεῖρις ὁ τῶν Αἰθιόπων βασιλεὺς· ὅθεν ὑποδεξάμενος
 « καὶ τοὺς ὄχλους πάντας ὑπολαβὼν οἷς ἔσχεν ἡ χώρα
 « τῶν πρὸς ἀνθρωπίνην τροφὴν ἐπιτηδείων, καὶ πόλεις
 « καὶ κώμας πρὸς τὴν τῶν πεπρωμένων τρισκαίδεκα
 « ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἐκπτῶσιν αὐτάρχεις, οὐχ
 « ἥττον γε καὶ στρατοπέδον Αἰθιοπικὸν πρὸς φυλακὴν
 « ἐπέταξε τοῖς παρ' Ἀμενώφους τοῦ βασιλέως ἐπὶ τῶν
 « ὀρίων τῆς Αἰγύπτου. Καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Αἰθιο-
 « πίαν τοιαῦτα. Οἱ δὲ Σολυμίται κατελθόντες σὺν τοῖς
 « μισοῖς τῶν Αἰγυπτίων οὕτως ἀνοσίως τοῖς ἀνθρώποις
 « προσηνέχθησαν, ὥστε τὴν τῶν προειρημένων κράτη-
 « σιν χειρίστην φαίνεσθαι τοῖς τότε τὰ τούτων ἀσεβή-
 « ματα θεωμένοις. Καὶ γὰρ οὐ μόνον πόλεις καὶ κώμας
 « ἐνέπρησαν, οὐδὲ ἱεροσουλόντες οὐδὲ λυμαινόμενοι
 « ζῶα θεῶν ἠρκοῦντο, ἀλλὰ καὶ τοῖς αὐτοῖς ὀπτανίοις
 « τῶν σεβαστευομένων ἱερῶν ζῶων χρώμενοι διετέλουν,
 « καὶ θύτας καὶ σφαγεῖς τούτων ἱερεῖς καὶ προφῆτας
 « ἠνάγκαζον γίνεσθαι, καὶ γυμνοὺς ἐξέβαλον. Λέγεται
 « δ' ὅτι τὴν πολιτείαν καὶ τοὺς νόμους αὐτοῖς καταβα-
 « λόμενος ἱερεὺς, τὸ γένος Ἡλιοπολίτης, ὄνομα Ὁσάρ-
 « σιφ, ἀπὸ τοῦ ἐν Ἡλιοπόλει θεοῦ Ὁσίρεως, ὡς
 « μετέβη εἰς τοῦτο τὸ γένος, μετετέθη τοῦνομα καὶ
 « προσηγορεύθη Μωϋσῆς. »
 « Ἡ μὲν οὖν Αἰγύπτιοι φέρουσι περὶ τῶν Ἰου-
 « δαίων, ταῦτ' ἐστὶ καὶ ἕτερα πλείονα, ἀ παρίημι συντο-
 « τομίαις ἕνεκα. Λέγει δὲ ὁ Μανέθων πάλιν ὅτι μετὰ
 « ταῦτα ἐπῆλθεν ὁ Ἀμένωφις ἀπὸ Αἰθιοπίας μετὰ μεγά-
 « λης δυνάμεως, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ῥάμφης καὶ αὐτὸς
 « ἔμῳ δυνάμει καὶ συμβαλόντες οἱ δύο τοῖς ποιμέσι καὶ
 « τοῖς μισοῖς, ἐνίκησαν αὐτοὺς, καὶ πολλοὺς ἀποκτεί-
 « ναντες ἐδίωξαν αὐτοὺς ἄχρι τῶν ὀρίων τῆς Συρίας.
 « Ταῦτα μὲν καὶ τὰ τοιαῦτα Μανέθων συνέγραψεν· ὅτι
 « δὲ ληρεῖ καὶ ψεύδεται περιφανῶς ἐπιδείξω, προδιαστεί-
 « λόμενος ἐκείνῳ τῶν ὕστερον πρὸς αὐτὸν λεγυθησομένων
 « ἔνεκα. Δέδωκε γὰρ οὗτος ἡμῖν καὶ ὁμολόγηκεν ἐξ ἀρ-

« veniebant. Amenophis autem Ægyptiorum rex, quum
 « primum illorum invasionem audivit, non mediocriter
 « animum despondere cepit, quum ei in mentem venirent
 « quæ prædixerat Amenophis Paapios filius. Et primum
 « quidem congregata plebe Ægyptiaca, initoque consilio
 « cum principibus eorum, et animalia sacra, maxime illa
 « quæ præcipue in templis colebantur, ad se arcessivit; et
 « sacerdotibus sigillatim præcepit ut simulacra deorum
 « quam securissime occultarent. Filium vero Sethonem,
 « qui etiam Ramesses a Rampse patris nomine vocabatur,
 « quum quinque esset annorum, transportandum curavit ad
 « amicum. Ipse autem transgressus cum ceteris Ægyptiis, ad
 « trecenta millia virorum pugnacissimorum, hostibus ei
 « obviam factis prælio non congressus est: sed fore ratus
 « ut contra deos pugnaret, retrorsum reversus Memphin
 « petebat: assumptoque Api et reliquis animalibus sacris,
 « quæ ad se accersiverat, mox in Æthiopiam cum universis
 « navibus et Ægyptiorum multitudine se transtulit. Benefi-
 « ciis enim ipsi obstrictus erat Æthiopum rex: unde quum
 « eum suscepisset, populumque universum omnibus istius
 « regionis ad hominum victum necessariis excepisset, et
 « urbes et vicos, qui ad fatale illud tredecim annorum exsi-
 « lium sufficerent, tribui jussit, ut et exercitum Æthiopi-
 « cum, qui in custodiam Amenopheos suorumque excubias
 « ageret ad lines Ægypti. Et in Æthiopia quidem hæc gesta
 « sunt. Solymitæ vero, ubi descenderant, cum pollutis
 « Ægyptiorum adeo male homines tractarunt, ut eorum
 « victoria pessima illis videretur, qui tunc eorum impietates
 « inspiciebant. Etenim non solum urbes et vicos incende-
 « runt, neque sacrilegia committere, aut deorum simula-
 « cra vastare satis habebant; sed iisdem etiam continuo
 « utebantur ad assandas carnes animalium sacrorum quæ
 « cultu divino afficiebantur, hisque mactandis jugulandisque
 « sacerdotes et vates adhiberi coegerunt, nudosque ejece-
 « runt. Dicitur autem quod reipublicæ conditor erat le-
 « gumque lator, sacerdos, genere Heliopolitanus, nomine
 « Osarsiph, ex Osiride deo, quem colit urbs Heliopolis,
 « denominatus, quum ad hoc genus transisset, nomen mu-
 « tavit, et vocatus erat Moyses. »

27. Et quæ quidem Ægyptii de Judæis ferunt, ejusmodi
 sunt cum aliis multis, quæ brevitatis ergo prætereo. Rur-
 sus autem dicit Manetho, quod postea Amenophis ex Æthio-
 pia regressus est cum magna militum manu, et filius ejus
 Rampses itidem cum exercitu; quodque hi duo congressi
 cum Pastoribus atque pollutis eos superarint, et multis
 caesis persequuti sint eos usque ad Syriæ fines. Hæc qui-
 dem et ejusmodi alia scripsit Manetho. Illum autem
 nugari et manifeste mentiri ostendam, facta prius distin-
 ctione illorum gratia quæ mox contra illum proferam. Is
 quippe concessit nobis atque agnovit, istos origine nequa-

χῆς τε μὴ εἶναι τὸ γένος Αἰγυπτίους, ἀλλ' αὐτοὺς ἔξωθεν ἐπελθόντας κρατῆσαι τῆς Αἰγύπτου, καὶ πάλιν ἐξ αὐτῆς ἀπελθεῖν· ὅτι δ' οὐκ ἀνεμίχθησαν ἡμῖν ὕστερον τῶν Αἰγυπτίων οἱ τὰ σώματα λελωθήμενοι, καὶ ὅτι ἐκ τούτων οὐκ ἦν Μωϋσῆς ὁ τὸν λαὸν ἀγαγὼν, ἀλλὰ πολλαῖς ἐγεγόνει γενεαῖς πρότερον, ταῦτα πειράσσομαι διὰ τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεγομένων ἐλέγχειν.

κῆ'. Πρώτην δὲ τὴν αἰτίαν τοῦ πλάσματος ὑποτίθεται καταγέλαστον. «Ὁ βασιλεὺς γὰρ, φησὶν, ἅμεινον ἔπεθύμησε τοὺς θεοὺς ἰδεῖν.» Ποῖους; εἰ μὲν τοὺς παρ' αὐτοῖς νουμοθετημένους, τὸν βοῦν καὶ τὸν τράγον καὶ κροκοδείλους καὶ κυνοκεφάλους ἑώρα· τοὺς οὐρανίους δὲ πῶς ἠδύνατο; Καὶ διὰ τί ταύτην ἔσχε τὴν ἐπιθυμίαν; ὅτι νῆ Δία καὶ πρότερος αὐτοῦ βασιλεὺς ἄλλος ἐοράκει. Παρ' ἐκείνου τοίνυν ἐπέπυστο ποταποὶ τινεῖς εἶσι καὶ τίναν τρόπον αὐτοὺς εἶδεν· ὅστε καὶ νῆς αὐτῷ τέχνης οὐκ ἔδει. Ἀλλὰ σοφὸς ἦν ὁ μάντις, δι' οὗ τοῦτο κατορθώσιν ὁ βασιλεὺς ὑπελάμβανε. Καὶ πῶς οὐ προέγνω τὸ ἀδύνατον αὐτοῦ τῆς ἐπιθυμίας; οὐ γὰρ ἀπέβη. Τίνα δὲ καὶ λόγον εἶχε διὰ τοὺς ἡκρωτηριασμένους ἢ λεπρωῦντας ἀρανεῖς εἶναι τοὺς θεοὺς; ὁργίζονται γὰρ ἐπὶ τοῖς ἀσεβήμασιν, οὐκ ἐπὶ τοῖς ἐλαττωμασιν τῶν σωμάτων. Ὅκτὼ δὲ μυριάδας τῶν λεπρῶν καὶ κακῶς διακειμένων πῶς οἴοντες μῆδ' σχεδὸν ἡμέρᾳ συλλεγῆναι; πῶς δὲ παρήκουσε τοῦ μάντεως ὁ βασιλεὺς; ὁ μὲν γὰρ αὐτὸν ἐκέλευσε ἐξορίσαι τῆς Αἰγύπτου τοὺς λελωθήμενους, ὁ δ' αὐτοὺς εἰς τὰς λιθοτομίας ἐνέβαλεν, ὡς περ τῶν ἐργαζομένων δέοντος, ἀλλ' οὐχὶ καὶ καθῆραι τὴν χώραν προκρούμενος. Φησὶ δὲ τὸν μὲν μάντιν αὐτὸν ἀνελεῖν, τὴν ὁργὴν τῶν θεῶν προορώμενον καὶ τὰ συμβησόμενα περὶ τὴν Αἴγυπτον, τῷ δὲ βασιλεῖ γεγραμμένην τὴν πρόρρησιν καταλιπεῖν. Εἶτα πῶς οὐκ ἐξ ἀρχῆς ὁ μάντις τὸν αὐτοῦ θάνατον προηπίστατο; πῶς δὲ οὐκ εὐθὺς ἀντίπε τῷ βασιλεῖ βουλομένῳ τοὺς θεοὺς ἰδεῖν; πῶς δ' εὐλόγος ὁ φόβος τῶν μὴ παρ' αὐτὸν συμβησομένων κακῶν; ἢ τί γέροντος ἔδει παθεῖν, διὸ ἀνελεῖν ἐαυτὸν ἔσπευδεν; Τὸ δὲ δὴ πάντων εὐχρέστατον ἴδμεν. Πυθόμενος γὰρ ταῦτα, καὶ περὶ τῶν μελλόντων φοβηθεὶς, τοὺς λελωθήμενους ἐκείνους, οἳ αὐτῷ κατὰ χρεῖσιν προείρητο τὴν Αἴγυπτον, οὐδὲ τότε τῆς χώρας ἐξῆλθεν, ἀλλὰ ἀδεύουσιν αὐτοῖς ἔδωκε πόλιν, ὡς φησὶ, τὴν πάλαι μὲν οἰκηθεῖσαν ὑπὸ τῶν ποιμένων, Αὔαριν δὲ καλουμένην. Εἰς ἣν ἀθροισθέντας αὐτοὺς ἡγεμόνα φησὶν ἐξελέσθαι τῶν ἐξ Ἡλίουπόλεως πάλαι γεγονότων ἱερέων, καὶ τοῦτον αὐτοῖς εἰσηγήσασθαι μῆτε θεοὺς προσκυβεῖν μῆτε τῶν ἐπ' Αἴγυπτον θρησκευομένων ζῶων ἀπέχεσθαι, πάντα δὲ θύειν καὶ κατεσθίειν, συνάπτεσθαι δὲ μηδὲν πλὴν τῶν συνωμοσμένων ὄρκους τε τὸ πλῆθος ἐνδοσάμενον, ἢ μὴν τούτοις ἐμμένειν τοῖς νόμοις, καὶ τειχίσαντα τὴν Αὔαριν πρὸς τὸν βασιλέα πόλεμον ἐξενεγκεῖν. » Καὶ προστίθεται ὅτι «ἐπεμψεν εἰς Ἱεροσόλυμα, παρακαλὼν ἐκείνους αὐτοῖς συμμαχεῖν, καὶ δώσειν αὐτοῖς τὴν Αὔαριν ὑπισχνόμενος· εἶναι γὰρ αὐτὴν τοῖς ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων ἀφ' ἐξουσιῶν προγονικήν·

quam Ægyptios esse, sed ipsos aliunde advenisse et Ægyptum occupasse, et inde rursus egressos esse. Quod vero nobis postea non permixti fuerint Ægyptii morbidi, quodque ex illis non fuerit Moyses populi ductor, sed multis eos ætatebus præcesserit, hæc ex illius ipsius dictis probare conabor.

28. Primam itaque figmenti causam posuit ridiculam. «Rex enim, inquit, Amenophis videre deos desideravit.» Quos putas? siquidem legibus apud eos receptos, Bovem, et Hircum, et Crocodilos, Et Cynocephalos videbat: cælestes autem quomodo poterat? Et cur hoc habuit desiderium? quia utique et prior rex alius hos viderat. Ab illo ergo audierat, quales essent, et quemadmodum eos vidisset: adeo ut nova nequaquam egeret arte. Sed forsitan dicatur sapientem exstitisse vatem illum, per quem hæc rex posse agere confidebat. Quod si ita fuisset, quomodo non præscivit, fieri id non posse cuius desiderio tenebatur? non enim evenit. Proinde quid causæ fuit quod propter multos aut leprosos oculorum ejus obtutum effugerent dii? irascuntur enim propter flagitia, non propter corpora mutilata et debilitata. Deinde qui fieri potuit ut octo myriadas leprosororum et male se habentium uno propemodum die congregaret? aut quomodo rex vati dicto audiens non erat? nam ille quidem præcepit corpore debilitatos Ægypti finibus pelli: illic vero eos in latumias conjiciendos curavit, tanquam operariis egeret, non autem regionem purgare vellet. Dicit etiam quod vates sibimet mortem consciverit, ut qui deorum iram prævideret et ea quæ Ægypto evenitura essent mala; quodque prædictionem regi in scriptis reliquerit. Proinde quomodo non ab initio vates suum interitum præscivit? quomodo non e vestigio regi contradixit volenti videre deos? quomodo autem justus ille metus calamitatum non sui temporis? aut quid gravius patiendum ipsi instabat, ut se ipse interimere festinaret? Quod vero omnium stultissimum jam videamus. Quum enim ista audivisset et de futuris jam metuisset, debiles illos, quibus Ægyptum ex prædictione purgare debuerat, neque tunc de regione pepulit; sed «rogantibus eis, sicut ait, civitatem dedit dudum a Pastoribus habitatam, quæ vocabatur Auaris. Ad quam congregati principem, inquit, delegere ex sacerdotibus olim Heliopolitanis: atque hunc apud illos introduxisse, ut neque deos adorarent, neque ab animalibus abstinerent quæ in Ægypto cultu divino afficiebantur, sed omnia mactarent atque consumerent, et nemini nisi ejusdem conjunctionis societate jungerentur; fideque jurejurando data eos devinxisse ad perseverandum in istis legibus; quumque Auarin munivisset, regi bellum intulisse.» Deinde adjicit quod «Hierosolyma misit, incolas obsecrans ut sese ipsis adjungerent, promittensque se iis daturum esse Auarin, avitam scilicet adventuris ex Hierosolymis pa-

ἀφ' ἧς δρυμωμένους αὐτοὺς πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον καθέ-
 ξειν. » Εἶτα « τοὺς μὲν ἐπελθεῖν εἰκοσι στρατοῦ μυριάσι
 λέγει, τὸν δὲ βασιλέα τῶν Αἰγυπτίων Ἀμένωφιν, οὐκ
 οἰόμενον δεῖν θεομαχεῖν, εἰς τὴν Αἰθιοπίαν εὐθὺς ἀπο-
 5 ῥᾶναι, τὸν δὲ Ἄπιν καὶ τινα τῶν ἄλλων ἱερῶν ζώων
 παρατεθεικέναι τοῖς ἱερεῦσι, διαφυλάττεσθαι κελεύ-
 σαντα. » Εἶτα « τοὺς Ἱεροσολυμίτας ἐπελθόντας τὰς τε
 πόλεις ἀνιστάναι καὶ τὰ ἱερὰ κατακαΐειν καὶ τοὺς ἱε-
 10 ρεῖας ἀποσφάττειν, ὧς τε μηδεμιᾷ ἀπέχεσθαι παρα-
 νομίας μηδὲ ὁμότητος. Ὁ δὲ τὴν πολιτείαν καὶ τοὺς
 νόμους αὐτοῖς καταβαλόμενος ἱεροῦς, φησὶν, ἦν τὸ γένος
 Ἰλιουπολίτης, ὄνομα δ' Ὁσαρσίφ, ἀπὸ τοῦ ἐν Ἰλιου-
 πολεῖ θεοῦ Ὁσίριως μεταθιζόμενος δὲ Μωϋσῆν αὐτὸν
 προσηγόρευσεν. Τρισκαίδεκάτῳ δὲ, φησὶν, ἔτει τὸν
 15 Ἀμένωφιν (τοσοῦτον γὰρ αὐτῷ) χρόνον εἶναι τῆς ἐκπτώ-
 σως πεπρωμένον) ἐξ Αἰθιοπίας ἐπελθόντα μετὰ πολλῆς
 στρατιᾶς, καὶ συμβαλόντα τοῖς ποιμέσι καὶ τοῖς μισροῖς,
 νικῆσαι τε τῇ μάχῃ, καὶ κτείνει πολλοὺς ἐπιδιώξαντα
 μέγρι τῶν τῆς Συρίας ὁρίων. »
 20 κθ'. Ἐν τούτοις ἅλιν οὐ συνήρην ἀπιθάνως ψευ-
 δόμενος. Οἱ γὰρ λεπροὶ καὶ τὸ μετ' αὐτῶν πλῆθος, εἰ
 καὶ πρότερον ὠργίζοντο τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς τὰ περὶ
 αὐτοὺς πεποιηκόσι κατὰ τε τὴν τοῦ μάντεως προαγό-
 25 ρευσιν, ἀλλ' ὅτε τῶν λιθοτομιῶν ἐξῆλθον, καὶ πόλιν παρ'
 αὐτοῦ καὶ χώραν ἔλαβον, πάντως ἂν ἐγεγόνεισαν πρῶ-
 τεροι πρὸς αὐτόν. Εἰ δὲ δὴ κακείνων ἐμίσουν, ἰδίᾳ μὲν
 ἂν αὐτῷ ἐπεβούλευον, οὐκ ἂν δὲ πρὸς ἅπαντας ἤσαντο
 πόλεμον, δηλονότι πλείστας ἔχοντες συγγενείας, το-
 30 σοῦτοί γε τὸ πλῆθος ὄντες. Ὅμως δὲ καὶ τοῖς ἀνθρώ-
 ποις πολυμειν διενγωνότες οὐκ ἂν εἰς τοὺς αὐτῶν θεοὺς
 πολεμειν ἐτόλμησαν, οὐδ' ὑπεναντιωτάτους ἔθεντο νό-
 μους τοῖς πατρίοις αὐτῶν καὶ οἷς ἐνετράφησαν. Δεῖ δ'
 ἡμᾶς τῷ Μανεθόνι χάριν εἶχειν, ὅτι ταύτης τῆς παρα-
 νομίας οὐχὶ τοὺς ἐξ Ἱεροσολύμων ἐλθόντας ἀρχηγούς
 35 γενέσθαι φησὶν, ἀλλ' αὐτοὺς ἐκείνους ὄντας Αἰγυπτίους,
 καὶ τούτων μάλιστα τοὺς ἱερεῖας ἐπινοῆσαι τε ταῦτα
 καὶ ὀρκωμοτῆσαι τὸ πλῆθος. Ἐκεῖνο μέντοι πῶς οὐκ
 ἄλογον; τῶν μὲν οἰκείων αὐτοῖς καὶ τῶν φίλων συνα-
 ποστῆσαι οὐδένα, μηδὲ τοῦ πολέμου τὸν κίνδυνον συν-
 40 ἀρασθαι, πέμψαι δὲ τοὺς μισροὺς εἰς Ἱεροσόλυμα,
 καὶ τὴν παρ' ἐκείνων ἐπάγεσθαι συμμαχίαν. Ποίους
 αὐτοῖς φίλους, ἢ τίνους αὐτοῖς οἰκειότητος προὔπηγμέ-
 νης; τούναντίον γὰρ ἦσαν πολέμιοι καὶ τοῖς ἔθεσι πλεῖ-
 στον διέφερον. Ὁ δὲ φησὶν εὐθὺς ὑπακούσαι τοῖς
 45 ὑπισχνουμένοις, ὅτι τὴν Αἴγυπτον καθέξουσιν, ὥσπερ
 αὐτῶν οὐ σφόδρα τῆς χώρας ἐμπείρους ἐχόντων, ἧς βια-
 σθέντες ἐκπεπρωκισαν. Εἰ μὲν οὖν ἀπόρως εἰ κακῶς
 ἔπραττον, ἴσως ἂν καὶ παρεβάλλοντο· πόλιν δὲ κατοι-
 κοῦντες εὐδαίμονα καὶ χώραν πολλὴν κρείττω τῆς Αἰ-
 50 γύπτου καρπούμενοι, διὰ τί ποτ' ἂν ἐθροῖς μὲν παλαι,
 τὰ δὲ σώματα λελωδημένοις, οὐς μηδὲ τῶν οἰκείων οὐ-
 δεὶς ὑπομένει, τούτοις ἐμελλον παρακινδυνεύσειν βοη-
 οῦντες; οὐ γὰρ ὁ γὰρ τὸν γενησόμενον προήδεσαν δρα-
 σμὸν τοῦ βασιλῆως. Τούναντίον γὰρ αὐτὸς εἰρήκεν

triam : unde facto impetu posse illos Ægyptum omnem
 in suam potestatem redigere. » Mox subjungit, « illos
 quidem eo venisse cum ducentis armatorum millibus,
 regem vero Ægyptiorum Amenophin, ut qui putaret cum
 diis non esse pugnandum, statim in Æthiopiam se fuga
 recepisse, et Apin cum ceteris sacris animalibus apud sa-
 cerdotes deposuisse, ea servare jussos. » Dein, « Hiero-
 solymitas, postquam venissent, urbes evertisse et tem-
 pla concremasse et equites peremisse, refert, et omnino
 nulla iniquitate aut crudelitate abstinuisse. Qui vero
 reipublica formam et leges eis posuit, erat, inquit, genere
 Heliopolites, nomine Osarsiph, ab Osiri Heliopolitano
 deo denominatus; qui quum nomen sibi mullasset, Moysen
 se appellavit. Amenophin vero dicit anno tertio decimo
 (tantum enim temporis quo regno pelleretur ei fatis decre-
 tum fuisse) ex Æthiopia profectum cum magnis copiis, con-
 gressumque cum Pastoribus et pollutis, et prælio eos supe-
 rasse et multos interfecisse, ad fines usque Syriæ perse-
 quutum. »

29. In his iterum non intellexit sine verisimilitudine se
 mentiri. Leprosi namque et multitudo quæ cum illis erat,
 licet prius iracerentur regi et iis qui eos male adeo tra-
 ctarunt, etiam juxta prædictionem vatis : tamen quum lafo-
 mis exiissent, et urbem ab ipso et provinciam accepissent,
 omnes in eum procul dubio mitiores evasisent. Quodsi
 etiam ipsum odio habuissent, seorsum ei insidiati essent,
 neque omnibus intulissent bellum, quum scilicet totidem
 numero plurimas illic cognationes habere deberent. Verum
 etiam si contra homines pugnare decreverint; non erat ut
 auderent contra deos ipsorum pugnare, et leges patriis eo-
 rum et quibus educti erant contrarias ferre. Oportet
 vero nos Manethoni gratias agere, quod hujus iniquitatis
 principes exstittisse dicat, non eos qui Hierosolymis egressi
 sunt, sed illos ipsos utpote Ægyptios, et ex illis maxime
 sacerdotes ista excogitasse et multitudinem ad jurandum
 adegisse. Illud autem quomodo rationi non absoum?
 familiarium quidem et amicorum nemo a republica defecit,
 neque periculum belli particeps factus est; sed misere
 pollutos Hierosolyma, ut inde auxilia adducerent. Quanam
 amicitia aut familiaritate ipsis intercedente? nam econtra
 hostes erant et moribus plurimum differebant. Illi vero,
 ut dicit, sine mora eis obsequuti sunt, pollicitationibus in-
 ducti, quod Ægyptum occupaturi essent : quasi ipsi non
 admodum fuissent ejus regionis gnari, ex qua per vim pulsi
 fuerant. Qui si tum miseram aut egenam vitam egissent,
 forsitan periculum adiissent. Atqui quum urbem habitarent
 beatam, et regione satis ampla Ægypto meliori fruerentur,
 quid tandem erat cur ob veteres hostes, eosque corporibus
 morbidos, quos nemo vel e suis libenter sustinet, illis ut
 opem ferant discrimen adituri essent? neque enim certe
 futuram regis fugam præsciebant. Imo contra ipse dixit,

ὥς « ὁ παῖς τοῦ Ἀμενώφιος τριάκοντα μυριάδας ἔχων, εἰς Πηλούσιον ὑπηντίαζεν » καὶ τοῦτο μὲν ᾗδεσαν πάντως οἱ παραγινόμενοι τὴν δὲ μετάνοιαν αὐτοῦ καὶ τὴν φυγὴν πόθεν εἰκάζειν ἔμελλον; Τὰ σιτία κρατήσαντάς φησι τῆς Αἰγύπτου πολλὰ καὶ δεινὰ ὄραν τοὺς ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων ἐπιστρατεύσαντας. Καὶ περὶ τούτων οὐκ οἶδ' ἔτι, καθάπερ οὐ πολέμιους αὐτοῖς ἐπαγαγὼν, ἢ δέον τοῖς ἐξωθεν ἐπικληθεῖσιν ἐγκαλεῖν, ὅποτε ταῦτα πρὸ τῆς ἐκείνων ἀφίξεως ἐπαττον, καὶ πράξιν ὠμιώμεκεσαν, οἱ τὸ γένος Αἰγύπτιοι. « Ἀλλὰ καὶ χρόνοις ὕστερον Ἀ-
 10 α μένωρις ἐπελθὼν ἐνίκησε μάχη, καὶ κτείνων τοὺς « πολέμιους μέχρι τῆς Συρίας ἤλασεν. » Οὕτω γὰρ παντάπασι ἐστὶν ἡ Αἴγυπτος τοῖς δοποδνητοῦν ἐπιούσιν εὐδαίμων· καὶ οἱ τότε πολέμῳ κρατοῦντες αὐ-
 15 τήν, ζῆν πυνθανόμενοι τὸν Ἀμενώφιν, οὔτε τὰς ἐκ τῆς Αἰθιοπίας ἐμβολὰς ὠχύρωσαν, πολλὰν εἰς τοῦτο παρασκευὴν ἔροντες, οὔτε τὴν ἄλλην ἡτοίμασαν δύναμιν. « Ὅ δὲ καὶ μέχρι τῆς Συρίας ἀναίρων, φησὶν, αὐτοὺς, « ἠκολούθησε διὰ τῆς ψυχμοῦ τῆς ἀνύδρου. » Δηλονότι
 20 οὐ βράδιον ὃν ἀμαχεῖ στρατοπέδῳ διελλοῖν.

Λ'. Κατὰ μὲν οὖν τὸν Μανεθῶνα οὔτε ἐκ τῆς Αἰγύπτου τὸ γένος ἡμῶν ἐστὶν οὔτε τῶν ἐκείθεν τινες ἀνεμίχθησαν. Τῶν γὰρ λεπρῶν καὶ νοσοῦντων πολλοὺς μὲν εἰκὸς ἐν ταῖς λιθοτομίαις ἀποθανεῖν, πολλὸν χρόνον ἐκεῖ
 25 γενομένους καὶ κακοπαθοῦντας, πολλοὺς δ' ἐν ταῖς μετὰ ταῦτα μάχαις, πλείστους δ' ἐν τῇ τελευταίᾳ καὶ τῇ φυγῇ.

Λα'. Λοιπὸν μοι πρὸς αὐτὸν εἰπεῖν περὶ Μωϋσέως. Τοῦτον δὲ τὸν ἄνδρα θαυμαστὸν μὲν Αἰγύπτιοι καὶ θεῖον
 30 νομίζουσι, βούλονται δὲ προσποιεῖν αὐτοῖς μετὰ βλασφημίας ἀπιθάνου, λέγοντες Ἡλιοπολίτην εἶναι τῶν ἐκείθεν ἱερέων ἓνα, διὰ τὴν λέπραν συνεξηλασμένον. Δείκνυται δ' ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς ὀκτωκαίδεκα σὺν τοῖς πεντακοσίοις πρότερον ἔτεσι γεγονὸς καὶ τοὺς ἡμετέρους
 35 ἐξαγαγὼν ἐκ τῆς Αἰγύπτου πατέρας εἰς τὴν χώραν τὴν νῦν οἰκουμένην ὑπ' ἡμῶν. Ὅτι δὲ οὐδὲ συμφορᾷ τινι τοιαύτῃ περὶ τὸ σῶμα κεχρημένος ἦν, ἐκ τῶν λεγομένων ὑπ' αὐτοῦ δῆλός ἐστι. Τοῖς γὰρ λεπρῶσιν ἀπείρηκε μήτε μένειν ἐν πόλει μήτε ἐν κώμῃ κατοικεῖν,
 40 ἀλλὰ μόνους περιπατεῖν κατεσχισμένους τὰ ἱμάτια· καὶ τὸν ἀψήμενον αὐτῶν ἢ δμῶροπον γενόμενον οὐ καθαρὸν ἡγεῖται. Καὶ μὴν κἀν θεραπευθῇ τὸ νόσημα καὶ τὴν αὐτοῦ φύσιν ἀπολάβῃ, προεῖρηκέ τις ἀγνείας, καθαρ-
 45 μούς πηγαίων ὑδάτων λουτροῖς, καὶ ξυρῆσεις πάσης τριχὸς, πολλὰς τε κελεύει καὶ παντοίας ἐπιτελέσαντα θυσίας, τότε παρελθεῖν εἰς τὴν ἱερὰν πόλιν. Καίτοι τοῦναντίον εἰκὸς ἦν προνοεῖν τινὶ καὶ φιλάνθρωπίᾳ χρη-
 50 σασθαι τὸν ἐν τῇ συμφορᾷ ταύτῃ γεγονότα πρὸς τοὺς δμοίως αὐτῷ δυστυχίσαντας. Οὐ μόνον δὲ περὶ τῶν λεπρῶν οὕτως ἐνομιθέτησεν, ἀλλ' οὐδὲ τοῖς καὶ τὸ βραχύτατον τι τοῦ σώματος ἡρωτηριασμένους ἱερᾶσαι συγκεχώρηκεν· ἀλλ' εἰ καὶ μεταξὺ τις ἱερωμένος τοιαύτῃ χρησάτο συμφορᾷ, τὴν τιμὴν αὐτὸν ἀφείλετο. Πῶς οὖν εἰκὸς ἐκείνων ταῦτα νομιθεῖν καθ' ἑαυτοῦ,

« filium Amenophios cum trecentis millibus ad Pelusium occurrisse : » id quod omnino cognitum erat universis qui adveniant : mutationem vero propositi et fugam ejus unde conjectare poterant? Deinde, occupatis horreis Egypti, multa mala fecisse ait exercitum Hierosolymitanum. Atque hæc eis exprobrat, quasi non hostes eis induxisset, aut quasi hæc sint aliunde accito militi obijcienda, quum eadem ante adventum eorum fecissent, facturosque se jurassent qui genere erant Egyptii. « Verum aliquanto post Amenophis, ait, hostes aggressus prælio superavit, fusosque ac fugatos Syriam usque persequutus est. » Adeo scilicet Egyptus est omnibus undecunque eam invadentibus captu facilis; et qui tunc ea jure belli potiebantur, quum scirent Amenophin vivere, neque aditus ex Æthiopia communiverant, quum ad hoc bene parati instructique essent; neque de aliis copiis comparandis cogitaverant. « Ille vero etiam Syriam usque trucidans eos, ut ait, persequutus est per arenosa et inaquosa loca. » Scilicet quum haud facile esset exercitui etiam absque pugna ea pertransire.

30. Jam quidem juxta Manethonem neque ex Egypto genus nostrum oriundum, neque inde aliqui admixti sunt. Leprosorum enim et morbidorum multos quidem in lapicidinibus periisse verisimile est, qui longo tempore illic fuerint et duriter tractati; multos vero in pugnis quas postea ini-
 35 verunt, plurimos denique in postrema et in fuga.

31. Reliquum mihi ut de Moyse illi contradicam. Hunc virum mirandum quidem Egyptii et divinum existimant; volunt autem eum sibi vindicare cum obtreccatione incredibili, dicentes Heliopoliten esse, unum e sacerdotibus istius loci, ob lepram cum aliis pulsum. Ostenditur autem ex historiis eum XVIII annis priorem exstitisse, et patres nostros ex Egypto in regionem quam nunc tenemus eduxisse. Quod vero nulla ejusmodi calamitas in corpus ejus inciderit, manifestum est ex iis quæ ab ipso dicuntur. Lepra affectos veluit aut in urbe aut in vico habitare, sed solos ambulare voluit, et quidem conscissis vestibus; et qui eos tetigerit, aut eodem usus fuerit tecto, eum cense-
 40 set impurum. Præterea si sanetur morbus, et corpus ad suam naturam redeat, imperat purificationes quasdam per ablutiones in fontanis aquis et per abrasiones omium pilorum; multisque et multiplicibus sacris peractis, tum demum eis permittit redire ad sacram urbem. Quanquam econtra par erat ut qui talem calamitatem expertus esset, provida quadam cura et humanitate uteretur erga eos quibus accideret malo ejusmodi conflictari. Non solum autem de leprosis ad hunc modum leges tulit, sed ne minima quidem corporis parte mutilatos ad sacrorum curam admisit: ve-
 45 rum etiam si quis sacris admotus in talem calamitatem incideret, honore eum privari jussit. Quomodo igitur verisimile est illum has adversus semetipsum cum opprobrio

εις δνειδός τε καὶ βλάβην νόμους συντιθεμένων; Ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦνομα λίαν ἀπιθάνως μετατέθεικεν. « Ὁσαρίφ γάρ, φησὶν, ἐκαλεῖτο ». Τοῦτο μὲν οὖν εἰς τὴν μετάθεσιν οὐκ ἐναρμόζει. Τὸ δ' ἀληθές ὄνομα δηλοῖ τὸν ἐκ τοῦ ὕδατος σωθέντα Μωϋσῆν· τὸ γὰρ ὕδωρ οἱ Αἰγύπτιοι μῶϋ καλοῦσιν. Ἰκανῶς οὖν γεγονέναι νομίζω καὶ δῆλον ὅτι Μανεθῶς, ἕως μὲν ἠκολούθει ταῖς ἀρχαίαις ἀναγραφαῖς, οὐ πολὺ τῆς ἀληθείας διημάρτανεν, ἐπὶ δὲ τοὺς ἀδεσπότους μύθους τραπόμενος ἢ συνεβηκεν αὐτοὺς ἀπιθάνως, ἢ τισι τῶν πρὸς ἀπέχθειαν εἰρηκότων ἐπίστευσεν.

λβ'. Μετὰ τοῦτον ἐξετάσαι βούλομαι Χαϊρήμων. Καὶ γὰρ οὗτος Αἰγυπτιακὴν φάσκων ἱστορίαν συγγράφειν, καὶ προσθεὶς ταῦτ' ὄνομα τοῦ βασιλέως, ὅπερ δ Μανεθῶς, Ἀμένωφιν, καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ῥαμέσσην, φησὶν ὅτι « κατὰ τοὺς ὕπνους ἢ Ἰσις ἐφάνη τῷ Ἀμένωφει, μεμφομένη αὐτὸν ὅτι τὸ ἱερὸν αὐτῆς ἐν τῷ πολέμῳ κατέσκαπται. Φριτιφάντην δὲ ἱερογραμματέα φάναι, ἕαν τῶν τοὺς μολυσμοὺς ἐχόντων ἀνδρῶν καθάρῃ τὴν Αἴγυπτον, παύσασθαι τῆς πτοίας αὐτόν. Ἐπιλέξαντα δὲ τῶν ἐπισιγῶν μυριάδας εἴκοσι πέντε ἐκβαλεῖν. Ὑπεῖσθαι δ' αὐτῶν γραμματέας Μωϋσῆν τε καὶ Ἰώσηπον, καὶ τοῦτον ἱερογραμματέα· Αἰγύπτια δ' αὐτοῖς δνόματα εἶναι, τῷ μὲν Μωϋσεὶ Τισιθέν, τῷ δὲ Ἰωσήφῳ Πετσεσῆφ. Τούτους δ' εἰς Πηλούσιον ἐλθεῖν καὶ ἐπιτυχεῖν μυριάσι τριάκοντα ὀκτὼ καταλειμμέναις ὑπὸ τοῦ Ἀμενώφους, ἃς οὐ θέλειν εἰς τὴν Αἴγυπτον διακομίζειν. Οἷς φιλίαν συνθεμένους ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον στρατεῦσαι. Τὸν δὲ Ἀμένωφιν οὐχ ὑπομείναντα τὴν ἐξοδὸν αὐτῶν εἰς Αἰθιοπίαν φυγεῖν καταλιπόντα τὴν γυναῖκα ἔγκυον· ἣν χρυπομένην ἐν τισὶ σπηλαίοις τεκεῖν παῖδα, ὄνομα Μεσσήνην, δν ἀνδρῶν ἐκδιῶξαι τοὺς Ἰουδαίους εἰς τὴν Συρίαν, ὄντας περὶ εἴκοσι μυριάδας, καὶ τὸν πατέρα Ἀμένωφιν ἐκ τῆς Αἰθιοπίας καταδέρξασθαι. »

λγ'. Καὶ ταῦτα μὲν δ Χαϊρήμων. Οἶμαι δ' αὐτόθεν φανερὰν εἶναι ἐκ τῶν εἰρημένων τὴν ἀμφοῖν ψευδολογίαν. Ἀληθείας μὲν γὰρ τινος ὑποκειμένης ἀδύνατον ἦν διαφωνεῖν ἐπὶ τοσούτων. Οἱ δὲ τὰ ψευδῆ συντιθέντες οὐχ ἑτέροις σύμφωνα γράφουσιν, ἀλλ' αὐτοῖς τὰ δοξάντα πλάττουσιν. Ἐκεῖνος μὲν οὖν ἐπιθυμίαν τοῦ βασιλέως ἵνα τοὺς θεοὺς ἰδῇ φησὶν ἀρχὴν γενέσθαι τῆς τῶν μιαρῶν ἐκβολῆς, δ δὲ Χαϊρήμων ἴδιον ὡς τῆς Ἰσιδος ἐνύπνιον συντέθεικεν. Κάκεινος μὲν Ἀμένωφιν εἶναι λέγει τὸν προειπόντα τῷ βασιλεῖ τὸν καθαρμόν, οὗτος δὲ Φριτιφάντην. Ὁ δὲ δὴ τοῦ πλήθους ἀριθμὸς καὶ σφόδρα σύγγυος, ὁκτὼ μὲν μυριάδας ἐκεῖνου λέγοντος, τούτου δὲ πέντε πρὸς ταῖς εἴκοσιν. Ἐτι τοῖνον δ μὲν Μανεθῶς πρότερον εἰς τὰς λιθοτομίας τοὺς μιαρῶς ἐκβαλὼν, εἶτα αὐτοῖς τὴν Αὐαριν δούς ἐγκατοικεῖν, καὶ τὰ πρὸς τοὺς ἄλλους Αἰγυπτίους ἐκπολεμώσας, τότε φησὶν ἐπικαλέσασθαι τὴν παρὰ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν αὐτοὺς ἐπικουρίαν· δ δὲ Χαϊρήμων ἀπαλλαττομένους ἐκ τῆς Αἰγύπτου περὶ Πηλούσιον εὐ-

et damno leges tulisse? Quin etiam nomen ei valde incredibiliter mutatum. « Osarsiph enim, inquit, vocabatur. » Et hoc quidem mutationi parum congruum. Verum autem nomen significat ex aqua servatum Moysen: nam aquam moy vocant Aegyptii. Satis igitur declaratum esse existimo quod Manetho, quatenus veterum scripta sequitur, non multum a veritate aberraverit; ubi vero ad fabulas ab incerto auctore se vertit, aut parum verisimiliter eas confinxit, aut iis qui ex odio in gentem eas narraverant fidem habuit.

32. Post hunc volo in Chæremonem inquirere. Hic enim Aegyptiacam se scribere historiam professus, afferensque idem nomen regi quod Manethon, Amenophin, et filium ejus Ramessen, ait « Isidem in somnis Amenophi apparuisse, de eo querentem, quod templum ipsius per bellum dirutum esset. Phritiphanten vero sacrum scribam dixisse, si de pollutis hominibus Aegyptum purgare vellet, fore ut liberetur a nocturnis terroribus. Atque ita morbidorum millia ccl collegisse et e finibus ejecisse. Duces vero eorum fuisse scribas Moysen et Josephum, atque hunc sacrorum scribam: Aegyptia vero eis nomina esse, Moysi quidem Tisithen, Josepho vero Peteseeph. Hos Pelusium venisse, ibique offensus cclxxx millia ab Amenophi relictis, quæ in Aegyptum transferre noluerit. Cum his icto fodere contra Aegyptum expeditionem factam. Amenophin autem, impetum illorum non sustinentem, in Aegyptum fugisse, relictis uxore gravida: quam, in speluncas quasdam abditam, puerum enixam esse, nomine Messenen, eumque adultum expulisse Judæos in Syriam, numero circiter ducenta millia; et patrem Amenophin ex Aethiopia recepissee. »

33. Et hæc quidem Chæremon. Reor autem ex his ipsis quæ dicta sunt amborum manifestam esse mentiendi voluntatem. Si quid enim veritatis subesset, fieri non potuit ut in tantum discrepant. At qui mendacia componunt, non quæ cum aliis consentiunt ista scribunt, sed quod ipsis visum est confingunt. Et ille quidem regiam cupiditatem videndi deos ait causam exstitisse ejiciendi impuros: Chæremon autem suum tanquam Isidis somnium finxit. Et ille quidem Amenophin esse dicit qui regem præmonuerit de lustratione facienda; hic vero Phritiphantem. In multitudinis autem numero sane non multum discordant, illo octoginta millia referente, hoc ducenta quinquaginta. Præterea Manetho quidem primum in lapidinas ejicit pollutos, deinde Auarin habitandam iis tradit; ac reliqua Aegypto bello vexata, tum demum ab illis accita esse dicit Hierosolymitanorum auxilia: Chæremon autem Aegypto discedentes circa Pelusium invenisse trecenta et octoginta

ρεῖν ὁκτὼ καὶ τριάκοντα μυριάδας ἀνθρώπων, καταλειμμένας ὑπὸ τοῦ Ἀμενώφιος, καὶ μετ' ἐκείνων πάλιν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐμβαλεῖν, φυγεῖν δὲ τὸν Ἀμένωφιν εἰς τὴν Αἰθιοπίαν. Τὸ δὲ δὴ γενναϊότατον, οὐδὲ τίνας
 5 ἢ πόθεν ἦσαν αἱ τοσαῦται τοῦ στρατοῦ μυριάδες εἰρηκαν, εἴτε Αἰγύπτιοι τὸ γένος εἴτ' ἔξωθεν ἥκοντες, ἀλλ' οὐδὲ τὴν αἰτίαν διεσάφησε, δι' ἣν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Αἴγυπτον ἀγαγεῖν οὐκ ἠθέλησεν, ὁ περὶ τῶν λεπρῶν τὸ τῆς Ἰσίδος ἐνύπνιον συμπλάσας. Τῷ δὲ
 10 Μωϋσεῖ καὶ τὸν Ἰώσηπον ὁ Χαιρήμων, ὡς ἐν ταύτῳ χρόνῳ συνεξηλεαμένον, προστέθεικεν, τὸν πρό Μωϋσέως πρεσβύτερον τέσσαροι γενεαὶς τετελευτηκότα, ὃν ἔστιν ἑτὶ σχεδὸν ἐβδομήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἀλλὰ μὴν ὁ Ῥαμέσσης ὁ τοῦ Ἀμενώφιος υἱός, κατὰ μὲν τὸν Μα-
 15 νεθῶνα νεανίας συμπολεμεῖ τῷ πατρὶ καὶ συνεκπίπτει φυγὼν εἰς τὴν Αἰθιοπίαν, οὗτος δὲ πεποίηκεν αὐτὸν μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν ἐν σπηλαίῳ τινὶ γεγεννημένον, καὶ μετὰ ταῦτα νικῶντα μάχῃ, καὶ τοὺς Ἰουδαίους εἰς Συρίαν ἐξελαύνοντα τὸν ἀριθμὸν ὄντας περὶ μυριάδας
 20 εἴκοσιν. Ὡς τῆς εὐχερείας· οὔτε γὰρ πρότερον οἱ-τινες ἦσαν αἱ τριάκοντα καὶ ὁκτὼ μυριάδες εἶπεν οὔτε πῶς αἱ τεσσαράκοντα καὶ τρεῖς διεφάρησαν, πότερον ἐν τῇ μάχῃ κατέπεσον, ἢ πρὸς τὸν Ῥαμέσσην μετεβόλοντο. Τὸ δὲ δὴ θαυμασιώτατον, οὐδὲ τίνας καλεῖ τοὺς
 25 Ἰουδαίους δυνατὸν ἔστι παρ' αὐτοῦ μαθεῖν, ἢ ποτέροις αὐτῶν τίθεται ταύτην τὴν προσηγορίαν, ταῖς εἴκοσι πέντε μυριάσι τῶν λεπρῶν, ἢ ταῖς ὁκτὼ καὶ τριάκοντα ταῖς περὶ τὸ Πηλούσιον. Ἀλλὰ γὰρ εὐθὺς ἴσως ἂν εἴη διὰ πλείονων ἐλέγχειν τοὺς ὑπ' αὐτῶν ἐληγεμένους·
 30 τὸ γὰρ ὑπ' ἄλλων ἦν μετριώτερον.

λδ'. Ἐπεισάξω δὲ τοτούς Λυσίμαχον, εἰληρότα μὲν τὴν αὐτὴν τοῖς προειρημένοις ὑπόθεσιν τοῦ ψεύσματος, ὑπερπεπαικότα δὲ τὴν ἐκείνων ἀπισθανότητα τοῖς πλάσμασι. Δι' ὃ καὶ δῆλός ἐστι συνθετικῶς κατὰ πολ-
 35 λὴν ἀπέχθειαν. Λέγει γὰρ « ἐπὶ Βόχχόρειος τοῦ Αἰγυπτίων βασιλέως τὸν λαὸν τῶν Ἰουδαίων λεπρῶς ὄντας καὶ ψωρούς, καὶ ἄλλα νοσήματά τινα ἔχοντας, εἰς τὰ ἱερὰ καταφεύγοντας μεταίτεῖν τροφὴν. Παμπόλ-
 40 λων δὲ ἀνθρώπων νοσηλῶ περιπεσόντων ἀκαρπίαν ἐν τῇ Αἰγύπτῳ γενέσθαι. Βόχχοριν δὲ, τὸν τῶν Αἰγυπτίων βασιλέα, εἰς Ἀμμωνία πέμψαι περὶ τῆς ἀκαρπίας τοὺς μαντευσομένους· τὸν θεὸν δὲ εἰπεῖν τὰ ἱερὰ καθῆραι ἀπ' ἀνθρώπων ἀνάγων καὶ δυσσεβῶν, ἐκβαλόντα αὐ-
 45 τοὺς ἐκ τῶν ἱερῶν εἰς τόπους ἐρήμους, τοὺς δὲ ψωρούς καὶ λεπρῶς βυθίσαι, ὡς τοῦ ἡλίου ἀγανακτοῦντος ἐπὶ τῇ τούτων ζωῇ, καὶ τὰ ἱερὰ ἀγνίσαι, καὶ οὕτω τὴν γῆν καρποφορήσειν. Τὸν δὲ Βόχχοριν τοὺς χρησμούς λαβόντα τοὺς τε ἱερεῖς καὶ ἐπιθωμίτας προσκαλεσάμε-
 50 νον κελεύσαι ἐπιλογὴν ποιησαμένους τῶν ἀκαθάρτων τοῖς στρατιώταις τούτους παραδοῦναι κατὰξιν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐρημον, τοὺς δὲ λεπρῶς εἰς μολιθόδινους χάρτας ἐνδύσαντας, ἵνα καθύσιν εἰς τὸ πέλαγος. Βυθισθέν-
 55 τιν δὲ τῶν λεπρῶν καὶ ψωρῶν τοὺς ἄλλους συναθροισθέντας εἰς τόπους ἐρήμους ἐκτεθῆναι ἐπ' ἀπωλείᾳ·

millia hominum ab Amenophi relictā, et cum illis rursus Ægyptum invasisse, Amenophin vero in Æthiopiam se recepisse. Quod vero est omnium lepidissimum, ne illud quidem, quinam et unde erant tot militum myriades dixit, neque Ægyptiine fuerint genere, an aliunde advenientes : sed neque causam indicavit, cur eos rex in Ægyptum ducere noluerit, qui de leprosis illud somnium Isidis confinxit. Moysi vero et Josephum, quasi eodem tempore simul expulsum, Chæremon adjunxit, et quidem quattuor ætatibus ante Moysen defunctum, quorum summi anni centum fere et septuaginta. Quin et Ramesseus Amenophios filius, secundum Manethonem quidem adolescens, bellum administrat cum patre, et cum eodem exsulat, fuga elapsus in Æthiopiam : hic autem finxit eum post patris obitum in spelunca quadam natum, et postea in prælio victoriam reportantem, et Judæos in Syriam abigentem, numero circiter cc millia. O facilitatem hominis ! neque enim prius, quinam fuerint illa cccclxxx millia, dixit, neque quomodo cccxxx millia perierint, in acie nec ceciderint, an ad Ramesse transfugerint. Quod vero maxime mirandum, ne cognoscere quidem ex eo licet quosnam vocet Judæos, vel utris eorum det hanc appellationem, illisne ccl millibus leprosorū, an his cccclxxx millibus, quæ circa Pelusium erant. Sed stultum fortasse fuerit eos pluribus redarguere, qui a semetipsis redarguti sunt : nam si ab aliis, hoc lenius foret.

34. His autem addam Lysimachum, idem quidem habentem cum prædictis mendacii argumentum, illorum vero incredibilitatem figmentorum enormitate superantem. Unde constat eum ex magno in nos odio sua confinxisse. Dicit enim, « sub Bocchori rege Ægyptiorum, populum Judæorum, quod essent lepra, scabie et aliis quibusdam morbis infecti, ad templa confugisse, et victum mendicasse. Multis autem hominibus morbo correptis, sterilitatem in Ægypto accidisse. Bocchorim vero, Ægyptiorum regem, ad Ammonem scitatum oracula de sterilitate misisse : responsumque a deo, repurganda esse templa ab hominibus impuris et impiis, ejiciendo eos e templis in loca deserta ; ceterum scabiosos ac leprosos mergendos, tanquam sole ut isti viverent ægre ferente ; et templa expianda, atque ita fore ut terra fructum ferat. Bocchorim autem, accepto oraculo, accersitisque sacerdotibus et sacrificiis, jussisse ut impuri collecti militibus traderentur, deportandi in desertum ; utque leprosi plumbeis laminis involuti in pelagus dejicerentur. Submersis autem leprosis ac impetiginosis, reliquos congregatos in loca deserta expositos esse ut peri-

συναχθέντας δὲ βουλευσασθαι περὶ αὐτῶν, νυκτὸς δ' ἐπιγενομένης πῦρ καὶ λύγρους καύσαντας φυλάττειν ἑαυτοὺς, τὴν τ' ἐπιούσαν νύκτα νηστεύσαντας ἱλάσκεισθαι τοὺς θεοὺς, περὶ τοῦ σῶσαι αὐτούς. Τῇ δ' ἐπιούσῃ 6 ἡμέρᾳ Μωϋσῆν τινα συμβουλευσάαι αὐτοῖς παραβάλλομένους μίαν δόδιν τέμνειν, ἄγρις ἂν ἔλθωσιν εἰς τοποὺς οἰκουμένους, παρακελεύσασθαι τε αὐτοῖς μήτε ἀνθρώπων τινὶ εὐνοήσῃν μήτε ἄριστα συμβουλευσεῖν, ἀλλὰ τὰ χεῖρονα, θεῶν τε ναοὺς καὶ βωμοὺς, οἷς ἂν περιτύ- 10 χῶσιν, ἀνατρέπειν. Συναινέσαντων δὲ τῶν ἄλλων, τὰ δοθέντα ποιῶντας διὰ τῆς ἐρήμου πορεύεσθαι, ἱκανῶς δὲ ὁληθέντας ἔλθεῖν εἰς τὴν οἰκουμένην γῆραν, καὶ τοὺς τε ἀνθρώπους ὑβρίζοντας καὶ τὰ ἱερὰ σὺλῶν- 13 τας καὶ ἐμπρῆσαντας, ἔλθεῖν εἰς τὴν νῦν Ἰουδαίαν προσαγορευομένην, κτίσαντας δὲ πόλιν ἐνταῦθα κατοικεῖν. Τὸ δὲ ἄστυ τοῦτο Ἰερόσυλα ἀπὸ τῆς ἐκείνων διαθέσεως ὀνομασθαι· ὕστερον δ' αὐτοὺς ἐπικρατήσαν- 15 τας χρόνῳ διαλλάξαι τὴν ὀνομασίαν πρὸς τὸ μὴ ὀνειδίεσθαι, καὶ τὴν τε πόλιν Ἰερουσόλυμα, καὶ αὐτοὺς 20 Ἰερουσόλυμους προσαγορεύεσθαι. »

λέ. Οὗτος δὲ οὐ τὸν αὐτὸν ἐκεῖνοις ἤδυν εἰπεῖν βασιλέα, καινότερον δ' ὄνομα συντέθεικεν, καὶ παρὰ ἐνύπνιον καὶ προφήτην Αἰγύπτιον, εἰς Ἀμμωνία ἀπελήλυθε περὶ τῶν ψωρῶν καὶ λεπρῶν χρησμάτων οἰσῶν. 25 Φησὶ γὰρ εἰς τὰ ἱερὰ συλλέγεσθαι πλῆθος Ἰουδαίων, ἅρα γε τοῦτοις τοῖς λεπροῖς ὄνομα θέμενος, ἢ μόνων τῶν Ἰουδαίων τοῖς νοσήμασι περιπεσόντων; λέγει γὰρ ὁ λαὸς τῶν Ἰουδαίων. Ὅποιος; ἐπηλυσ, ἢ τὸ γένος ἐγγώριος; Διὰ τί τοίνυν Αἰγυπτίους αὐτοὺς ὄντας Ἰου- 30 δαίους καλεῖς; εἰ δὲ ξένοι, διὰ τί πόθεν οὐ λέγεις; Πῶς δὲ, τοῦ βασιλέως πολλοὺς μὲν αὐτῶν βυθίσαντος εἰς τὴν θάλασσαν, τοὺς δὲ λοιποὺς εἰς ἐρήμους τόπους ἐβαλόντος, τοσοῦτοι τὸ πλῆθος ὑπελείφθησαν; ἢ τίνα τρόπον διεξῆλθον μὲν τὴν ἐρήμον, ἐκράτησαν δὲ τῆς 35 γῆρας τῆς νῦν κατοικοῦμεν, ἔκτισαν δὲ καὶ πόλιν, καὶ νεῶν ὠκοδομήσαντο πᾶσι περιβόητον; Ἐχρῆν δὲ καὶ περὶ τοῦ νομοθέτου μὴ μόνον εἰπεῖν τούνομα, δηλῶσαι δὲ καὶ τὸ γένος ὅστις ἦν καὶ τίνων, διὰ τί δὲ τοιούτους ἂν αὐτοῖς ἐπεχείρησε τιθέναι νόμους περὶ θεῶν, καὶ τῆς 40 πρὸς ἀνθρώπους ἀδικίας κατὰ τὴν πορείαν. Εἴτε γὰρ Αἰγύπτιοι τὸ γένος ἦσαν, οὐκ ἂν ἐκ τῶν πατρίων ἐθῶν οὕτω βραδύως μετεβάλλοντο· εἴτ' ἀλλὰ χρόνον ἦσαν, πάντως τινὲς ὑπῆρχον αὐτοῖς νόμοι διὰ μακρᾶς συνηθείας περυσταγμένοι. Εἰ μὲν οὖν περὶ τῶν ἐξελασάντων αὐ- 45 τοὺς ὤμωσαν μηδέποτε εὐνοήσῃν, λόγον εἶχεν εἰκότα, πᾶσι δὲ πόλεμον ἀνθρώποις ἀκήρυκτον ἄρασθαι τούτους, εἴπερ ἔπραττον ὡς αὐτὸς λέγει κακῶς, παρὰ πάντων βοηθείας δεομένους, ἄνοιαν οὐκ ἐκείνων, ἀλλὰ τοῦ ψευδομένου πάνυ πολλὴν παρίστην, ὅς γε καὶ τούνομα 50 θέσθαι τῇ πόλει ἀπὸ τῆς ἱεροσυλίας αὐτοὺς ἐτόλμησεν εἰπεῖν, τοῦτο δὲ μετὰ ταῦτα παρατρέψαι. Δῆλον γὰρ ὅτι τοῖς μὲν ὕστερον γενομένοις αἰσχύνῃν τούνομα καὶ μῖσος ἔφερον, αὐτοὶ δ' οἱ κτίζοντες τὴν πόλιν κοσμή- 55 σιν αὐτοὺς ὑπελάμβανον οὕτως ὀνομάσαντες. Ὁ δὲ

rent : eos autem habito concilio de se ipsis consultasse; et nocte superveniente, accensis ignibus ac lucernis custodias agitasse; sequentique nocte jejunasse, ut deos saluti suæ propitios haberent. Insequenti vero luce a Moyse quodam ipsis consilium datum, ut irent intrepidi una via, usquedum ad loca culta perveniretur : tum præcepisse ne cui hominum in posterum benevoli essent, neque optima suggererent, sed deteriora; utque deorum templa et altaria, prout in ea inciderent, everterent. Quum autem ceteri ista comprobassent, decreta peragentes iter fecisse per desertum, et post multa incommoda tandem ad loca culta pervenisse : dein et hominibus injuriose tractatis, et fanis compiliatis ac incensis, venisse in regionem quæ nunc Judæa dicitur, conditaque civitate illic habitare. Istam autem urbem Ἰερόσυλα (*id est* Sacrilega) ab ipsorum dispositione nominatam esse : postea autem auctos viribus nomen mutasse, ut probro non afficerentur, et urbem Hierosolyma, et se ipsos Hierosolymos vocasse. »

35. Hic non eundem cum illis invenit regem quem memoraret, sed recentius nomen confixit; et omisso somnio et vate Ægyptio, ad Ammonem abiit de impetiginosis ac leprosis responsum relaturus. Dicit enim ad templa collectam multitudinem Judæorum, leprosisne his nomen imponens, an quod solus Judæos morbus ille occupavit? ait enim, populus Judæorum. Qualis? advena, an indigena? Cur igitur eos, quum sint Ægyptii, Judæos vocas? Quod si hospites sint, cur undenam sint non dicis? Quomodo autem, quum rex tam multos ex his in mare demersisset, et reliquos in loca deserta eiecisset, tanta multitudo superfluit? aut quo pacto desertum pertransierunt, et regionem occuparunt quam nunc tenemus, et urbem insuper condiderunt, et templum exstruxerunt apud omnes celebre? Oportebat autem non solum nominasse legislatorem, sed et genus ejus indicasse, quisnam fuerit, et ex quibus ortus; et quamobrem eis inter eundem tales voluerit ferre leges de diis, deque iis quæ hominibus cederent in injuriam. Sive enim Ægyptii erant genere, non tam facile patrios mores abdicassent : sive aliunde erant, omnino aliquas habebant leges, ad quas longa consuetudine insituti erant. At enim si quidem jurassent, nunquam se illis qui ipsos expulerant fore benevolos, non immerito factum fuisset; eos vero bellum acerrimum adversus omnes homines suscepisse, quum essent (ut ipse ait) miseri et omnium opis egeni, magnam plane non illorum, sed ejus qui ista finxit, stultitiam ostendit; qui scilicet affirmare ausus est, nomen impositum civitati a templorum spoliatione, et hoc postea fuisse mutatum. Manifestum enim posteris quidem tale nomen probrosum fuisse et odiosum : ipsi vero qui fundarunt urbem, sibi ornamento fore existimarunt ejusmodi nomen. Hic autem vir bonus præ immoderata con-

γενναίος ὑπὸ πολλῆς τοῦ λοιδορεῖν ἀκρασίας οὐ συνῆ-
κεν ὅτι ἱεροσυλεῖν οὐ κατὰ τὴν αὐτὴν φωνὴν Ἰουδαῖοι
τοῖς Ἑλλήσιν ὀνομάζομεν. Τί οὖν ἔτι πλείω τις λέγοι
πρὸς τὸν ψευδόμενον οὕτως ἀναισχύντως; Ἄλλ' ἐπειδὴ
5 σύμμετρον ἦδη τὸ βιβλίον εἰληφε μέγεθος, ἐτέραν ποιη-
σάμενος ἀρχὴν, τὰ λοιπὰ τῶν εἰς τὸ προκείμενον πε-
ράσσομαι προσapoδοῦναι.

ΛΟΓΟΣ Β.

Διὰ μὲν οὖν τοῦ προτέρου βιβλίου, τιμωτάτῃ μοι
Ἐπαφρόδιτε, περὶ τε τῆς ἀρχαιότητος ἡμῶν ἐπέδειξα
10 τοῖς Φοινίκων καὶ Χαλδαίων καὶ Αἰγυπτίων γράμμασι
πιστωσάμενος τὴν ἀλήθειαν, καὶ πολλοὺς τῶν Ἑλλή-
νων συγγραφεῖς παρασχόμενος μάρτυρας· τὴν τε ἀν-
τίρρησιν ἐποίησάμην πρὸς Μανεθῶνα καὶ Χαιρήμονα
καὶ τινὰς ἐτέρους. Ἀρξομαι δὲ νῦν τοὺς ὑπολειπομέ-
15 νους τῶν γεγραφότων τι καθ' ἡμῶν ἐλέγχειν, καίτοι
περὶ τῆς πρὸς Ἀπίωνα τὸν γραμματικὸν ἀντίρρήσεως
ἐπὶ τῇ μοι διαπερεῖν, εἰ χρή σπουδάσαι. Τὰ μὲν γάρ
ἐστὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένων τοῖς ὑπ' ἄλλων εἰρη-
μένους ὁμοία, τὰ δὲ λίαν ψυχρῶς προστέθεικεν, τὰ
20 πλείστα δὲ βιωμολογίαν ἔχει καὶ πολλήν, εἰ δὲ τάλη-
θὲς εἰπεῖν, ἀπαυδευσίαν, ὡς ἂν ὑπ' ἀνθρώπου συγκεί-
μενα καὶ φαύλου τὸν τρόπον καὶ παρὰ πάντα τὸν βίον
ὀχλαγωγῶ γεγονότος. Ἐπεὶ δ' οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώ-
πων διὰ τὴν ἀνοίαν ὑπὸ τῶν τοιοῦτων ἀλίσχονται λό-
25 γων μάλλον ἢ τῶν μετὰ τινος σπουδῆς γεγραμμένων,
καὶ χαίρουσι μὲν ταῖς λοιδορίαις, ἀχθονται δὲ τοῖς ἐπαί-
νοις, ἀναγκαῖον ἡγησάμην εἶναι μὴδὲ τοῦτον ἀνεξέτα-
στον καταλιπεῖν, κατηγορίαν ἡμῶν ἀντικρυς ὡς ἐν δίκῃ
γεγραφότα. Καὶ γὰρ αὐτὸ καθεῖνον τοῖς πολλοῖς ἀνθρώ-
30 ποις ὁρῶ παρακολουθοῦν, τὸ λίαν ἐφῆδεσθαι, ὅταν τις
ἀρξάμενος βλασφημεῖν ἕτερον αὐτὸς ἐλέγχεται περὶ
τῶν αὐτῷ προσόντων κακῶν. Ἔστι μὲν οὖν οὐ ῥάδιον
αὐτοῦ διελθεῖν τὸν λόγον, οὐδὲ σαφῶς γινῶναι τί λέγειν
βούλεται· σχεδὸν δ' ὡς ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ ψευ-
35 σμάτων συγχύσει, τὰ μὲν εἰς τὴν ὁμοίαν ἰδέαν πίπτει
τοῖς προεξητασμένοις, περὶ τῆς ἐξ Αἰγύπτου τῶν ἡμε-
τέρων προγόνων μεταναστάσεως, τὰ δ' ἐστὶ κατηγορία
τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κατοικούντων Ἰουδαίων. Τρί-
τον δ' ἐπὶ τούτοις μέμικται, περὶ τῆς ἀγιστείας τῆς
40 κατὰ τὸ ἱερὸν ἡμῶν καὶ τῶν ἄλλων νομίμων κατηγο-
ρίας.

β'. Ὅτι μὲν οὖν οὔτε Αἰγύπτιοι τὸ γένος ἦσαν ἡμῶν
οἱ πατέρες, οὔτε διὰ λύμην σωμάτων ἢ τοιαύτας ἄλλας
συμφοράς τινὰς ἐκέλευεν ἐξηλάθησαν, οὐ μόνον μετρίως,
45 ἀλλὰ καὶ πέρα τοῦ συμμέτρου προapoδεῖχθαι νομίζω.
Περὶ ὧν δὲ προστίθουσιν ὁ Ἀπίων ἐπιμνησθήσομαι
συντόμως. Φησὶ γὰρ ἐν τῇ τρίτῃ τῶν Αἰγυπτιακῶν
τάδε· «Μωϋσῆς, ὡς ἤκουσα παρὰ τῶν πρεσβυτέρων
«τῶν Αἰγυπτίων, ἦν Ἡλιοπολίτης· ὅς, πατρίois ἐθεσι
50 «κατηγγυγμένος, αἰθρίου προσευχῆς ἀνῆγεν εἰς οἶκος

vitiandi intemperantia non intellexit, sacrorum direptio-
nem non eadem voce Græcis et Judæis exprimi. Quid
ergo amplius aliquis dixerit contra mendacium Impudenter
adeo confictum? Sed quoniam justam ad magnitudinem
excrevit libellus, alio facto principio, reliqua quæ ad id
quod proposui spectant, faciam sedulo ut adjiciantur.

LIBER II.

Superiori quidem libro, mi carissime Epaphrodite, et
gentis nostræ antiquitatem demonstravi, veritatem ex Phœ-
nicum et Chaldæorum et Ægyptiorum scriptis confirmando,
multis etiam Græcorum historicis in testes adductis, et ca-
lumnias Manethonis et Charemonis et aliorum quorundam
refutavi. Nunc vero ad reliquos, qui aliquid contra nos
scripserunt, refellendos arguendosque aggrediar: quanquam
subit mihi dubitare an Apioni grammatico refutando operam
impendere debeam. Nam eorum quæ ab ipso scripta sunt,
nonnulla quidem similia sunt dictis aliorum, quæ vero de
suo adjecit, valde frigida sunt; et in plerisque scurrilitatem
prodit, et magnam (si vere loquendum) ignorantiam, ut
quæ composita sint ab homine pravis moribus, quique omni
vita sua se pro circulatoris gessit. Quoniam vero multi
hominum præ stultitia istiusmodi potius orationibus ca-
piuntur, quam iis quæ cura quadam literis sunt mandata;
et contumeliis quidem gaudent, aliorum vero laudes mo-
leste ferunt, necessarium esse duxi ne hunc quidem sine
examine dimittere, qui in nos palam tanquam in iudicio li-
bellum scripsit. Etenim illud quoque hominum plerisque
insitum video, ut valde delectentur, quum is, qui alteri orsus
est maledicere, sua ob vitia redarguitur. Ejus quidem certe
orationem nec legere facile est, neque plane intelligere quid
dicere velit: fere autem, ut est valde perturbatus et ex men-
daciis confusus, passim quidem in similia incidit iis quæ
supra ad examen vocavimus de majorum nostrorum ex
Ægypto migratione; partim vero accusationem instituit
Judæorum Alexandriam habitantium. Tertium autem istis
admiscetur de sacris templi nostri ceremoniis et ceteris riti-
bus quos criminatur.

2. Jam quod nec genere Ægyptii fuerint patres nostri,
nequæ ob labem corporis aut alias quasdam ejusmodi cala-
mitates inde pulsi fuerint, non mediocriter solum, sed pæne
ultra modum, superius a me demonstratum existimo. Quæ
vero istis adjungit Apion breviter memorabo. Ista enim
in tertio rerum Ægyptiacarum dicit: «Moses, ut accepi a
«grandioribus natu Ægyptiis, Heliopolitanus erat; qui,
«patriis institutis obligatus, subdiales precesiones ad septa

« εἶχεν ἡ πόλις περιβόλους, πρὸς ἀφελιώτην δὲ πᾶσαν
 « ἀπέστρεψεν· ὥδε γὰρ καὶ Ἡλίου κείται πόλις.
 « Ἀντὶ δὲ οὐρανὸν ἔστησε κίονας, ὑπ' οἷς ἦν ἐκτύπωμα
 « σκίφης, σκιά δ' ἀπ' ἀκρῶν ἐπ' αὐτὴν διακειμένη,
 5 « ὡς, ὃν ἐν αἰθέρι, τοῦτον αἰὲ τὸν δρόμον ἡλίου συμ-
 « περιπολεῖ. » Τοιαύτη μὲν τις ἡ θαυμαστὴ τοῦ γραμ-
 « ματικοῦ φράσις, τὸ δὲ ψεύσμα λόγων οὐ δεόμενον, ἀλλ'
 ἐκ τῶν ἔργων περιφανές. Οὕτε γὰρ αὐτὸς Μωϋσῆς,
 10 ὅτε τὴν πρώτην σκηνὴν τῷ Θεῷ κατασκεύασεν, οὐδὲν
 ἐκτύπωμα τοιοῦτον εἰς αὐτὴν ἐνέθηκεν, οὔτε ποιεῖν τοῖς
 ἔπειτα προσέταξεν· ὃ τε μετὰ ταῦτα κατασκευάσας τὸν
 ναὸν τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις Σολομὼν πάσης ἀπέσχετο
 τοιαύτης περιεργίας, οἷαν συμπέπλεκεν Ἀπίων. Ἀκού-
 15 σαι δέ φησι τῶν πρεσβυτέρων ὅτι Μωϋσῆς ὁ Ἡλιουπο-
 λίτης, δηλονότι νεώτερος μὲν ὢν αὐτὸς, ἐκείνοις δὲ
 πιστεύσας, τοῖς διὰ τὴν ἡλικίαν ἐπισταμένοις αὐτὸν καὶ
 συγγενομένοις. Καὶ περὶ μὲν Ὀμήρου τοῦ ποιητοῦ,
 γραμματικὸς ὢν αὐτὸς, οὐκ ἂν ἔχοι τίς αὐτοῦ πατρίς ἐστὶ
 20 διαβεβαιωσάμενος εἰπεῖν, οὐδὲ περὶ Πυθαγόρου μόνον οὐκ
 ἔλθεις καὶ πρόηκον γεγονότος· περὶ δὲ Μωϋσέως τοσούτῳ
 πλήθει προάγοντος ἐκείνους ἑτῶν, οὕτως ἀπορρίνεται
 ῥαδίως πιστεύων ἀκοῇ πρεσβυτέρων, ὡς ὁτλὸς ἐστὶ κα-
 ταψευδόμενος. Τὰ δὲ διὰ τῶν χρόνων, ἐν οἷς φησι τὸν
 Μωϋσῆν ἐξαγαγεῖν τοὺς λεπρόντας καὶ τυφλοὺς καὶ τὰς
 25 βάσεις πεπληρωμένους, σφόδρα δὴ τοῖς πρὸ αὐτοῦ συμπε-
 φώνηκεν, ὡς οἶμαι, ὁ γραμματικὸς ὁ ἀκριβεστάτος.
 Μανθεῖν μὲν γὰρ κατὰ τὴν Τεθμώσιος βασιλείαν ἀπαλ-
 λαγῆναί φησιν ἐξ Αἰγύπτου τοὺς Ἰουδαίους, πρὸ ἑτῶν
 30 τριακοσίων ἐνενήκοντα τριῶν τῆς εἰς Ἄργος Δαναοῦ φυ-
 γῆς, Λυσίμαχος δὲ κατὰ Βόρχοριν τὸν βασιλέα, τοῦτέστι
 πρὸ ἑτῶν χιλίων ἐπτακοσίων, Μολῶν δὲ καὶ ἄλλοι τινὲς
 ὡς αὐτοῖς ἔδοξεν· ὃ δὲ γε πάντων πιστότατος Ἀπίων
 ὠρίσκει τὴν ἐξοδὸν ἀκριβῶς, κατὰ τὴν ἐβδόμην Ὀλυμ-
 35 πιάδα, καὶ ταύτης ἕτος εἶναι πρῶτον, ἐν ᾧ, φησὶ,
 Καρχηδόνα Φοινίκης ἔκτισαν. Τοῦτο δὲ πάντως προσ-
 ἔθηκε τὸ Καρχηδόνα, τεκμήριον οἰόμενος αὐτῷ γενέ-
 σθαι τῆς ἀληθείας ἐναργέστατον· οὐ συνῆκε δὲ κατ'
 αὐτοῦ τὸν ἐλεγχον ἐπισπώμενος. Εἰ γὰρ περὶ τῆς
 ἀποικίας πιστεύειν δεῖ ταῖς Φοινίκων ἀναγραφαῖς, ἐν
 40 ἐκείναις Εἰρώμος ὁ βασιλεὺς γέγραπται πρεσβύτερος τῆς
 Καρχηδόνης κτίσεως, ἔτεσι πλείοσι πρὸς τοὺς πεντήκοντα
 καὶ ἑκατὸν, περὶ οὗ τὰς πίστει ἀνωτέρω παρέσχον ἐκ
 τῶν Φοινίκων ἀναγραφῶν, καὶ ὅτι Σολομῶνι, τῷ τὸν
 ναὸν οἰκοδομησάμεν τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις, φίλος ἦν
 45 Εἰρώμος, καὶ πολλὰ συνεβάλλετο πρὸς τὴν τοῦ ναοῦ
 κατασκευήν. Αὐτὸς δὲ ὁ Σολομὼν οἰκοδόμησε τὸν ναὸν
 μετὰ τὸ ἐξελεῖν ἐξ Αἰγύπτου τοὺς Ἰουδαίους δώδεκα
 καὶ ἑξακοσίους ἔτεσιν ὕστερον. Τὸν δὲ ἀριθμὸν τῶν
 ἐλαθέων τὸν αὐτὸν Λυσίμαχος σχεδιάσας (ἐνδεκα γὰρ
 50 αὐτοὺς εἶναι φησι μυριάδας) θαυμαστὴν τινα καὶ πι-
 θανὴν ἀποδίδωσιν αἰτίαν, ἀφ' ἧς φησι τὸ σάββατον
 ὀνομάσθαι· « Ὁδεύσαντες γὰρ, φησὶν, ἐξ ἡμερῶν
 « ὀδὸν βουδῶνας ἔσχον, καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν τῇ
 « ἐβδόμῃ ἡμέρᾳ ἀνεπαύσαντο σωθέντες εἰς τὴν χώραν

« qualia urbs habebat, reduxit : totam autem civitatem ad
 « subsolanum convertebat ; ita enim Heliopolis sita est.
 « Pro gnomonibus autem columnas statuit, quibus scaphæ
 « forma subjecta erat ; ab harum vero summitatibus umbra
 « in eam incidebat, ita ut eundem cursum quem sol in
 « æthere absolveret. » Atque hujuscemodi est admiranda
 illa hujus grammatici phrasis : mendacium autem verbis
 argui non desiderat, sed ex operibus Moysis abunde constat.
 Neque enim, quum primum tabernaculum Deo construeret,
 Moyses aut ipse ullam talem formam ei indidit, aut poste-
 ros facere præcepit : neque Solomon, qui postea templum
 construxit Hierosolymis, se ita curiosum exhibuit, qualiter
 confinxit Apion. Accepisse autem dicit a senioribus, Moysen
 fuisse Heliopolitanum : scilicet ipse quidem junior, illis
 vero fidem habens, qui per ætatem illum noverant, et cum
 eo versati fuerant. Ac de Homero quidem poeta, ipse,
 licet grammaticus, non potuerit quænam ejus sit patria certo
 affirmare ; neque de Pythagora tantum non heri nudiusve
 tertius nato : de Moyse vero tam multis annis illos præce-
 dente tam facile decernit, credens iis quæ a senioribus
 acceperat. Unde manifeste illum mentiri apparet. Quod
 ad temporum vero rationem, quibus Moysen ait eduxisse
 leprosos et cæcos et claudos, belle antecessoribus suis, uti
 puto, concinit grammaticus exactissimus. Nam Mane-
 tho quidem Judæos dicit regnante Tethmosi ex Ægypto dis-
 cecisse, annis cccxciii antequam exsilium apud Argos ege-
 rit Danaus ; Lysimachus vero tempore Bocchoris regis, hoc
 est ante annos mccc ; Molon autem et alii quidam, ut cui-
 que visum est. At vero Apion ceteris fide dignior exacte illum
 exitum definivit septima Olympiade, ejusque anno primo,
 in quo, ut ait, Pœni Carthaginem condiderunt. Carthagi-
 nis autem mentionem adjecit, ratus id veritatis argumen-
 tum fore evidentissimum : nec animadvertit a semetipso
 adductum quo coargueretur. Si enim de hac colonia
 monumentis Phœnicum credendum est, in illis Hiromus
 rex traditur antiquior Carthaginis conditu annis plus quam
 cl, de quo superius ex Phœnicum commentariis confirma-
 tum dedi quod Solomoni, qui templum Hierosolymitanum
 extruxit, amicus fuerit Hiromus, et multa ad templi
 fabricam contulerit. Ipse vero Solomon templum ædifi-
 cavit post Judæorum discessum ex Ægypto annis dcxii.
 Porro numerum pulsorum eundem quem Lysimachus
 commentus (ait enim eorum fuisse millia cx) miram
 quandam et credibilem reddit causam, cur Sabbatum no-
 minari dicit diem septimam : « Exacto enim, inquit, sex
 « dierum itinere, inguinum ulceribus affecti sunt, et hac
 « de causa septima die quieverunt, incolumes constituti

« τὴν νῦν Ἰουδαίαν λεγομένην, καὶ ἐκάλεσαν τὴν ἡμέ-
 « ραν σάββατον, σώζοντες τὴν Αἰγυπτίαν γλῶτταν·
 « τὸ γὰρ βουδώνος ἄλγος καλοῦσιν Αἰγύπτιοι σαβδά-
 « τωσιν. » Οὐκ ἂν οὖν τις ἢ καταγέλασσε τῆς φλυα-
 « ρίας, ἢ τούναντίον μισήσειε τὴν ἐν τῷ τοιαύτῳ γράφειν
 ἀναίδειαν; δῆλον γὰρ ὅτι πάντες ἐβουβωνίασαν ἔνδεκα
 μυριάδες ἀνθρώπων· (ἀλλ' εἰ μὲν ἦσαν ἐκείνοι τυφλοὶ
 καὶ χωλοὶ καὶ πάντα τρόπον νοσοῦντες), ὁποίους αὐτοὺς
 εἶναί φησιν Ἀπίων, οὐδ' ἂν μιᾶς ἡμέρας προσελθεῖν ὀδὸν
 10 ἠδυνήθησαν· εἰ δ' οἱ βαδίζειν διὰ πολλῆς ἐρημίας,
 καὶ προσέτι νικᾶν τοὺς αὐτοῖς ἀνθισταμένους μαχόμε-
 νοὶ πάντες, οὐκ ἂν ἄνθρωποι μετὰ τὴν ἕκτην ἡμέραν ἐβου-
 βωνίασαν. Οὔτε γὰρ φύσει πῶς γίνεται τοιοῦτον τοῖς
 βαδίζουσιν ἐξ ἀνάγκης. ἀλλὰ πολλαὶ μυριάδες στρα-
 15 τοπέδων τὸ σύμμετρον αἰὲ βαδίζουσιν, οὔτε κατ' αὐτό-
 ματον εἰκὸς οὕτω συμβῆναι· πάντων γὰρ ἀλογώτατον.
 Ὁ δὲ θαυμαστός Ἀπίων διὰ μὲν ἐξ ἡμερῶν αὐτοὺς ἐλ-
 θεῖν εἰς τὴν Ἰουδαίαν προείρηκε, πάλιν δὲ « τὸν Μωϋσῆν
 εἰς τὸ μεταξὺ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Ἀραβίας ὁρος, ὃ
 20 καλεῖται Σίναιον, ἀναβάντα φησὶν ἡμέραις τεσσαρά-
 κοντα κρυβῆναι, καθεῖθεν καταβάντα δοῦναι τοῖς Ἰου-
 δαίοις τοὺς νόμους. » Καίτοι πῶς οἴοντες τοὺς αὐτοὺς
 καὶ τεσσαράκοντα μένειν ἡμέρας ἐν ἐρήμῳ καὶ ἀνύδρῳ
 τόπῳ καὶ τὴν μεταξὺ πᾶσαν ἐν ἡμέραις ἐξ διελεῖν; Ἡ
 25 δὲ περὶ τὴν ὀνομασίαν τοῦ σαββάτου γραμματικὴ με-
 τάθεσις ἀναίδειαν ἔχει πολλὴν ἢ δεινὴν ἀμαθίαν. Τὸ
 γὰρ σαβδῶ καὶ σάββατον πλείστον ἀλλήλων διαφέρει·
 τὸ μὲν γὰρ σάββατον κατὰ τὴν Ἰουδαίαν διάλεκτον
 ἀνάπαυσις ἐστὶν ἀπὸ παντὸς ἔργου, τὸ δὲ σαβδῶ, κα-
 30 θάπερ ἐκεῖνός φησι, δηλοῖ παρ' Αἰγυπτίους τὸ βουδώνος
 ἄλγος.

γ'. Τοιαῦτα μὲν τινα περὶ Μωϋσέως καὶ τῆς ἐξ Αἰ-
 γύπτου γενομένης τοῖς Ἰουδαίοις ἀπαλλαγῆς ὁ Αἰγύ-
 πτιος Ἀπίων ἐκαινοποίησε, παρὰ τοὺς ἄλλους ἐπινοήσας.
 35 Καὶ τί γε δεῖ θαυμάζειν, εἰ περὶ τῶν ἡμετέρων ψεύδε-
 ται προγόνων, λέγων αὐτοὺς εἶναι τὸ γένος Αἰγυπτίους;
 αὐτὸς γὰρ περὶ αὐτοῦ τούναντίον ἐψεύδετο, καὶ γεγε-
 νημένος ἐν Ὁάσει τῆς Αἰγύπτου, πάντων Αἰγυπτίων
 πρῶτος ὢν, ὡς ἂν εἴποι τις, τὴν μὲν ἀληθεῖ πατρίδα
 40 καὶ τὸ γένος ἐξωμόσατο, Ἀλεξανδρεὺς δὲ εἶναι κατα-
 ψευδόμενος ὁμολογεῖ τὴν μοχθηρίαν τοῦ γένους. Εἰκό-
 τως οὖν οὓς μισεῖ καὶ βούλεται λοιδορεῖν, τούτους Αἰ-
 γυπτίους καλεῖ. Εἰ μὴ γὰρ φαυλοτάτους εἶναι ἐνόμιζεν
 Αἰγυπτίους, οὐκ ἂν τοῦ γένους αὐτὸς ἐφυγεν, ὡς οἱ γε
 45 μεγαλοφρονοῦντες ἐπὶ ταῖς ἑαυτῶν πατρίσι σεμνύον-
 ται μὲν ἀπὸ τούτων αὐτοὶ χρηματίζοντες, τοὺς ἀδίκως
 δ' αὐτῶν ἀντιποιούμενους ἐλέγχουσι. Πρὸς ἡμᾶς δὲ
 ὁσῶν θάτερον Αἰγύπτιοι πεπόνθασι, ἢ γὰρ ὡς ἐπισε-
 μνουμένοι προσποιοῦνται τὴν συγγένειαν, ἢ κοινοῦς
 50 ἡμᾶς ἐπισπῶνται τῆς αὐτῶν κακοδοξίας. Ὁ δὲ γεν-
 ναῖος Ἀπίων δοκεῖ μὲν τὴν βλασφημίαν τὴν κατ' ἡμῶν
 ὡς περὶ τινὰ μισθὸν ἐβελῆσαι παρασχεῖν Ἀλεξανδρεῦσι
 τῆς δοθείσης αὐτῷ πολιτείας, καὶ τὴν ἀπέχθειαν αὐ-
 τῶν ἐπιστάμενος τὴν πρὸς τοὺς συνοικοῦντας αὐτοῖς ἐπὶ

« in regione, quæ nunc Judæa vocatur : et appellaverunt
 « eam diem Sabbatum, servata Ægyptiorum voce; nam
 « inguinis dolorem Ægyptii vocant Sabbatosin. » Annon
 igitur vel deridenda hæc nugacitas, vel contra odio habenda
 talis in scribendo impudentia? apparet enim quod omnes
 inguinibus laboraverint, hominum millia centum et decem.
 Atqui si erant illi cæci et claudi et omne genus morbis vexati,
 quales eos fuisse ait Apion, ne unius quidem diei iter pro-
 gredi valuissent : sin autem poterant per magnam solitu-
 dinem proficisci, prætereaque sibi obsistentes vincere ad
 unum omnes pugnando, nequaquam universi post sextam
 diem inguinum morbo correpti fuissent. Neque enim a
 natura tale quippiam venire iter agentibus necesse est :
 (sed plurimarum myriadum exercitus definita semper itinera
 peragunt); neque temere ita accidisse verisimile videtur :
 hoc enim omnium absurdissimum est. At vero mirificus
 Apion sex quidem diebus eos pervenisse in Judæam ante
 dixit : rursus autem « Moysen consenso monte Ægyptum
 iuter et Arabiam medio, qui Sinæus appellatur, quadraginta
 diebus delituisse dicit, indeque decendentem Judæis le-
 ges dedisse. » Quamquam quomodo fieri potest ut iidem
 et quadraginta dies in deserto ac inaquoso loco maneant,
 et quod in medio spatium est, id totum sex diebus per-
 transeant? Grammatica autem translatio de appellatione
 Sabbati multam præ se fert impudentiam vel certe magnam
 imperitiam. Nam Sabbo et Sabbatum plurimum inter se
 differunt : quippe Sabbatum ex Judæorum dialecto est
 cessatio ab omni opere; Sabbo vero, ut ille affirmat, apud
 Ægyptios inguinum dolorem significat.

3. Hujuscemodi quidem nonnulla de Moyse et Judæorum
 ex Ægypto discessu nuper excogitavit Ægyptius Apion,
 præter alios ista commentus. Et quid mirum, si de nostris
 mentitur patribus, dicens eos genere Ægyptios esse? ipse
 enim econtra de se ipso mentiebatur, et natus in Oasi
 Ægypti, et Ægyptiorum omnium (ut sic dixerim) primus,
 veram quidem patriam et genus suum ejuravit, Alexandri-
 num autem se mentitus, generis sui pravitatem agnoscit.
 Merito igitur quos odit et conviciis insectatur, eos Ægy-
 ptios appellat. Nisi enim pessimos esse existimaret Ægy-
 ptios, genus suum haud ipse negasset : quandoquidem qui
 se patriæ celebritate efferunt, honorificum quidem ducunt
 ab ea cognominari, eos vero redarguunt qui præter jus eam
 sibi vindicant. Erga nos autem alterutro modo affecti sunt
 Ægyptii : aut enim quasi sese efferentes cognationem si-
 mulant, aut nos in infamiae suæ societatem adiscunt. At
 præclarus iste Apion videtur contumeliosam nostrum inse-
 ctationem quasi mercedem voluisse reddere Alexandrinis
 pro data sibi civitate; cognitoque illis cum Judæis una se-

τῆς Ἀλεξανδρείας Ἰουδαίους προϋτίθετο μὲν ἐκείνοις λοιδορεῖσθαι, συμπεριλαμβάνει δὲ καὶ τοὺς ἄλλους πάντας, ἐν ἀμφοτέροις ἀναισχυρῶντος ψευδόμενος.

δ'. Τίνα τοίνυν ἐστὶ τὰ δεινὰ καὶ σφέτλια τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κατοικοῦντων Ἰουδαίων, ἃ κατηγορεῖσθαι αὐτῶν, ἰδοίμεν. « Ἐλλόντες, φησὶν, ἀπὸ Συρίας ὥκισαν πρὸς ἄλλοις θάλασσαν, γειτνιάσαντες ταῖς τῶν « κυμάτων ἐκβολαῖς. » Οὐκοῦν ὁ τόπος εἰ λοιδορίαν ἔχει, τὴν οὐ πατρίδα μὲν, λεγομένην δὲ αὐτοῦ, τὴν Ἀλεξανδρείαν λοιδορεῖ. Ἐκείνης γὰρ καὶ τὸ παρ' ἑλπίον ἐστὶ μέρος, ὡς πάντες διολογοῦσιν, εἰς κατοίκησιν τὸ κάλλιστον. Ἰουδαῖοι δ' εἰ μὲν βίσις αἰμένοι κατέσχον, ὡς μὴδ' ὕστερον ἐκπεσεῖν, ἀνδρείας τεκμήριον ἐστ' αὐτοῖς. Εἰς κατοίκησιν δὲ αὐτοῖς ἔδωκε τόπον Ἀλέξανδρος, καὶ ἴσῃς παρὰ τοῖς Μακεδόσι τιμῆς ἐπέτυχον. Οὐκ οἶδα δὲ τί ποτ' ἂν ἔλεγεν Ἀπίων, εἰ πρὸς τῇ Νεκροπόλει κατῴκουν, καὶ μὴ πρὸς τοῖς βασιλείοις ἦσαν ἰδρυμένοι, καὶ μέγρι νῦν αὐτῶν ἡ φυλὴ τὴν προσηγορίαν εἴγε Μακεδόνας. Εἰ μὲν οὖν ἀναγνούς τὰς ἐπιστολάς Ἀλεξανδρου τοῦ βασιλέως καὶ τὰς Πτολεμαίου τοῦ Λάγου, καὶ τῶν μετ' ἐκείνων τῆς Αἰγύπτου βασιλέων ἐντυχῶν τοῖς γράμμασι, καὶ τὴν στήλην τὴν ἐστῶσαν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ τὰ δικαιώματα περιέχουσαν, ἃ Καῖσαρ ὁ μέγας τοῖς Ἰουδαίοις ἔδωκεν· εἰ μὲν οὖν ταῦτα, φημί, γινώσκων, τάναντία γράφειν ἐτόλμησε, πονηρὸς ἦν· εἰ δὲ μὴδὲν ἡπίστατο τούτων, ἀπαίδευτος. Τὸ δὲ δὴ θαυμάζειν πῶς Ἰουδαῖοι ὄντες Ἀλεξανδρεῖς ἐκλήθησαν, τῆς ὁμοίας ἀπαιδεύσεως. Πάντες γὰρ οἱ εἰς ἀποικίαν τινὰ κατακληθέντες, καὶ πλείστον ἀλλόφωνοις τοῖς γένεσι διαφέρουσιν, ἀπὸ τῶν οἰκιστῶν τὴν προσηγορίαν λαμβάνουσι. Καὶ τί δεῖ περὶ τῶν ἄλλων λέγειν; αὐτῶν γὰρ ἡμῶν οἱ τὴν Ἀντιόχειαν κατοικοῦντες Ἀντιοχείας ὀνομάζονται· τὴν γὰρ πολιτείαν αὐτοῖς ἔδωκεν ὁ κτίστης Σέλευκος. Ὁμοίως οἱ ἐν Ἐφέσῳ καὶ κατὰ τὴν ἄλλην Ἰωνίαν τοῖς αὐθιγενέσι πολίταις διωνυμουσί, τοῦτο παρασχόντων αὐτοῖς τῶν διαδόχων. Ἡ δὲ Ῥωμαίων φιλανθρωπία πᾶσι μικροῦ δεῖν τῆς αὐτῶν προσηγορίας μεταδεδόκεν, οὐ μόνον ἀνδράσιν, ἀλλὰ καὶ μεγάλους ἔθνεσιν ὅλοις. Ἰβηρες γοῦν οἱ πάλοι καὶ Τυρρηνοὶ καὶ Σαβῖνοι Ῥωμαῖοι καλοῦνται. Εἰ δὲ τούτων ἀραιρεῖται τὸν τρόπον τῆς πολιτείας Ἀπίων, παυσάσθω λέγων αὐτὸν Ἀλεξανδρέα. Γεννηθεὶς γὰρ, ὡς προσέειπον, ἐν τῷ βαθυτάτῳ τῆς Αἰγύπτου, πῶς ἂν Ἀλεξανδρεὺς εἴη, τῆς κατὰ ὅσιν πολιτείας ὡς αὐτὸς ἐφ' ἡμῶν ἡζήσκειν ἀναιρουμένης; Καίτοι μόνοις Αἰγυπτίοις οἱ κύριοι νῦν Ῥωμαῖοι τῆς οἰκουμένης μεταλαμβάνειν ἡστυνοσούν πολιτείας ἀπειρήχασιν. Ὁ δ' οὕτως ἐστὶ γενναῖος ὡς μετέχειν αἰῶνι αὐτὸς ὧν τυχεῖν ἐκούλυετο, συκοφαντεῖν ἐπεχείρησε τοὺς δικαίως λαβόντας. Οὐ γὰρ ἀπορία γε τῶν οἰκιστῶν τὴν μετὰ σπουδῆς ὑπ' αὐτοῦ πόλιν κτισομένην Ἀλέξανδρος τῶν ἡμετέρων τινὰς ἐκεῖ συνήθροισεν, ἀλλὰ πάντας δοκιμάζων ἐπιμελῶς ἀρετῆς καὶ πίστεως, τοῦτο τοῖς ἡμετέροις τὸ γέρας ἔδωκεν. Ἐτίμα γὰρ ἡμῶν τὸ ἔθνος, ὡς καὶ φησὶν Ἐκαταῖος περὶ ἡμῶν,

cum Alexandriam habitantibus intercedere inimicitiam, proposuit sibi illis convicium facere, reliquos vero universos simul comprehendit, de utrisque impudenter mentiens.

4. Videamus igitur quamnam sint illa gravia et non ferenda, de quibus Judaeos Alexandriam habitantes accusat. « E Syria, inquit, profecti sedes fixerunt ad importuosum mare, « in vicinia allisionis fluctuum. » Ergo si locus opprobrium habet, non quidem patriae suae, sed tamen quam patriam dicit, Alexandriae conviciatur. Illius enim etiam ora maritima pars est, ut omnes fatentur, ad inhabitandum optima. Siu autem per vim eam Judaei occupaverint, ita ut ne post quidem ejicerentur, fortitudinis eorum argumentum est. Verum Alexander eis locum ad habitandum dedit, et parem cum Macedonibus honorem consequuti sunt. Nescio autem quid dicturus fuerit Apion, si circa Necropolim habitassent, ac non circa regiam sedes possuissent, et hodieque eorum tribus appellaretur Macedones. Sane si legit epistolas Alexandri regis, et Ptolemaei Lagi, atque in successorum illius Aegypti regum rescripta incidit, et columnam stantem Alexandriae, et jura continentem quae Caesar magnus Judaeis concessit : haec, inquam, si sciens contraria his scribere ausus est, improbus erat : sin vero nihil horum novit, indoctus. Illud autem quod se mirari dicit, quomodo, quum Judaei essent, Alexandrini vocarentur, similis inscientiae est. Omnes enim in coloniam aliquam evocati, etsi plurimum invicem genere differunt, a conditoribus appellationem accipiunt. Et quid opus est de aliis dicere? nostrorum enim ipsorum qui Antiochiam inhabitant, Antiocheni nominantur : jus enim civium eis dedit conditor Seleucus. Similiter qui in Epheso sunt et in reliqua Ionia, eandem cum civibus inde natis appellationem sortiuntur, illis hoc praestantibus Alexandri successoribus. Romanorum autem clementia omnibus fere de suo nomine appellari concessit, non solum viris singulis, sed et maximis gentibus in universum. Hispani scilicet antiqui et Tyrrheni et Sabini vocantur Romani. Si vero hunc modum juris civitatis tollit Apion, desinat semetipsum Alexandrinum dicere. Natus enim, ut antea dixi, in intima Aegypto, quomodo erit Alexandrinus, jure civitatis concessae, quod ipse de nobis praedicat, sublato? Atqui solis Aegyptiis orbis nunc Romani domini participare cujusunque civitatis interdixerunt. Ille vero adeo generosus est, ut, quum vellet obtinere quae impetrare prohibetur, conatus fuerit eos calumniari, qui ista justissime assequuti sunt. Non enim Alexander propter inopiam habitatorum civitatis, quam studiose aedificabat, nostrorum aliquos illic congregavit ; sed, omnes probitatis ergo et fidei accurate perspectos et exploratos habens, hoc praemium nostris tribuit. Nostram enim gentem honorabat, ut etiam de nobis dicit Hecataeus, quod propter pro-

5 δτι διὰ τὴν ἐπιείκειαν καὶ πίστιν, ἣν αὐτῷ παρέσχον Ἰουδαῖοι, τὴν Σαμαρείτιν χώραν προσέθηκεν ἔχειν αὐτοῖς ἀφρολόγητον. Ὁμοῖα δὲ Ἀλεξάνδρου καὶ Πτολεμαῖος ὁ Λάγου περὶ τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κατοικούντων ἐφρόνησε. Καὶ γὰρ τὰ κατὰ τὴν Αἴγυπτον αὐτοῖς ἐνεχείρισε φρουρία, πιστῶς ἅμα καὶ γενναίως φυλάζειν ὑπολαμβάνων, καὶ Κυρήνης ἐγκρατῶς ἀρχεῖν βουλόμενος καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐν τῇ Λιβύῃ πόλεων, εἰς αὐτὰς μέρος Ἰουδαίων ἐπεμψε κατοικῆσον. Ὁ δὲ μετ' αὐτὸν
 10 Πτολεμαῖος, ὁ Φιλᾶδελφος ἐπικληθεὶς, οὐ μόνον εἰς τινες ἦσαν αἰχμάλωτοι παρ' αὐτῷ τῶν ἡμετέρων, πάντας ἀπέδωκεν, ἀλλὰ καὶ χρήματα πολλὰκίς ἐδώρησάτο· καὶ τὸ μέγιστον, ἐπιθυμητὴς ἐγένετο τοῦ γινῶναι τοὺς ἡμετέρους νόμους, καὶ ταῖς τῶν ἱερῶν γραφῶν βίβλοις ἐντυγεῖν. Ἐπεμψε γοῦν ἀξίων ἀνδρας ἀποσταλῆναι
 15 τοὺς ἐρμηνεύοντας αὐτῷ τὸν νόμον, καὶ τοῦ γραφῆναι ταῦτα καλῶς τὴν ἐπιμελείαν ἐπέταξεν οὐ τοῖς τυχοῦσιν, ἀλλὰ Δημήτριον τὸν Φαληρέα καὶ Ἀνδρέαν καὶ Ἀριστέα, τὸν μὲν παιδείᾳ τῶν καθ' ἑαυτὸν διαφέροντα Δημήτριον, τοὺς δὲ τὴν τοῦ σώματος αὐτοῦ φυλακὴν ἐγκεχειρισμένους, ἐπὶ τῆς ἐπιμελείας ταύτης ἔταξεν, οὐκ ἂν δῆπου τοὺς νόμους καὶ τὴν πατριὸν ἡμῶν φιλοσοφίαν ἐπιθυμήσας ἐκμαθεῖν, εἰ τῶν χρωμένων αὐτοῖς ἀνδρῶν κατεφρόνει καὶ μὴ λίαν ἐθαύμαζεν.
 25 εἴ. Ἀπίωνα δὲ σχεδὸν ἐφεξῆς πάντες ἐλαθον οἱ τῶν προγόνων αὐτοῦ Μακεδόνων βασιλεῖς, οἰκειότατα πρὸς ἡμᾶς διατεθέντες. Καὶ γὰρ τρίτος Πτολεμαῖος, ὁ λεγόμενος Εὐεργέτης, κατασχὼν ὅλην Συρίαν κατὰ κράτος, οὐ τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ θεοῖς χαριστήρια τῆς νίκης
 30 ἔθυσεν, ἀλλὰ παραγενόμενος εἰς Ἱερουσόλυμα πολλὰς, ὡς ἡμῖν νόμιμόν ἐστιν, ἐπετέλεσε θυσίας τῷ Θεῷ, καὶ ἀνέθηκεν ἀναθήματα τῆς νίκης αἷα. Ὁ δὲ Φιλομήτωρ Πτολεμαῖος καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Κλεοπάτρα τὴν βασιλείαν ὅλην τὴν ἑαυτῶν Ἰουδαίους ἐπίστευσαν, καὶ στρατηγοὶ πάσης τῆς δυνάμεως ἦσαν Ὀνίας καὶ Δοσίθεος Ἰουδαῖοι, ὧν Ἀπίων σκώπτει τὰ ὀνόματα, δέον τὰ ἔργα θαυμάζειν καὶ μὴ λοιδορεῖν, ἀλλὰ χάριν αὐτοῖς ἔχειν
 35 δτι διεσώσαντο τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἥς ὡς πολίτης ἀντιποιεῖται. Πολεμούντων γὰρ αὐτῶν τῇ βασιλείᾳ Κλεοπάτρα καὶ κινδυνεύοντων ἀπολέσθαι κακῶς, οὗτοι συμβάσεις ἐποίησαν καὶ τῶν ἐμφυλίων κακῶν ἀπῆλλαξαν. Ἀλλὰ « μετὰ ταῦτα, φησὶν, Ὀνίας ἐπὶ τὴν « πόλιν ἤγαγε στρατὸν ὀλίγον, ὅντος ἐκεῖ Θέρμου τοῦ « παρὰ Ῥωμαίων πρεσβευτοῦ καὶ παρόντος. » Ὁρθῶς
 40 δὲ ποίων, φαίνεται, καὶ μάλα δικαίως. Ὁ γὰρ Φύσκων ἐπικληθεὶς Πτολεμαῖος, ἀποθανόντος αὐτῷ τοῦ ἀδελφοῦ Πτολεμαίου τοῦ Φιλομήτορος, ἀπὸ Κυρήνης ἐξῆλθε Κλεοπάτραν ἐκβαλεῖν βουλόμενος τῆς βασιλείας, . . .

bitatem atque fidem, quam ei praebuere Judaei, regionem Samaritidem, ab omni tributo liberam, ab iis insuper teneri voluerit. Similiter quoque atque Alexander sensit Ptolemæus Lagi de Judæis Alexandriam habitantibus. Etenim castella Ægyptiaca eis commisit, arbitratus illis nec fidem defuturam nec fortitudinem ad ea conservanda: quumque firmum in Cyrene imperium tenere vellet et in aliis Libyæ civitatibus, illuc misit partem Judæorum habitandi causa. Post hunc autem Ptolemæus qui Philadelphus est appellatus, non solum si qui fuere captivi apud eum nostrorum, omnibus libertatem, sed et pecunias sæpius dedit: et (quod maximum est) leges nostras cognoscendi desiderio tenebatur, legendique sacrarum scripturarum libros. Rogatum igitur misit sibi delegari viros qui ei interpretarentur legem; utque volumina pulchre exscriberentur, curam mandavit non quibuslibet viris, sed Demetrium Phalæreum et Andream et Aristeam, Demetrium quidem sui ævi omnium doctrina eminentissimum, illos vero custodiam corporis sibi creditam habentes, huic curæ præfecit; non utique leges et patriam nostram philosophiam discere concupiverat, si his utentes despectui habuisset, neque potius valde admiratus esset.

5. Apion autem pæne omnes deinceps Macedonum majorum ejus reges ignoravit, nobis familiarissimos et amicissimos. Nam et tertius Ptolemæus, dictus Euergetes, tota Syria vi et armis occupata, non diis Ægyptiacis sacra fecit ut pro victoria gratias ageret; sed, quum Hierosolyma venisset, multas hostias, sicut nostri moris est, Deo immolavit, et donaria victoria digna dedicavit. Ptolemæus autem Philometor et uxor ejus Cleopatra regnum omne suum commisere Judæis, factique sunt totius militiæ duces Onias et Dositheus Judæi: quorum nomina cavillatur Apion, quum debuisset facta eorum potius admirari et non conviciari, sed gratias illis habere quod servarint Alexandriam, cujus civis videri vult et haberi. Quum enim bellum inferrent regi: Cleopatrar, et male pereundi discrimen adirent, isti fecerunt ut pax iniretur et mala intestina cessarent. Sed « post-
 « ea, inquit, Onias ad urbem deduxit parvum exercitum, « quum illic præsens adesset Thermus Romanorum legatus. » Id quod bene recteque admodum factum dixerim. Ptolemæus enim cognomine Physcon, mortuo suo fratre Ptolemæo Philometore, egressus est de Cyrene, eo animo ut Cleopatram e regno ejiceret, et filios regis, ut ipse regnum injuste sibimet applicaret: propter hæc ergo Onias adversus eum bellum pro Cleopatra suscepit, et fidem quam habuit circa reges, nequaquam in necessitate deseruit. Testis autem Deus justitiæ ejus manifestus apparuit. Nam Physcon Ptolemæus, quum adversus exercitum quidem Oniæ pugnare præsumeret, omnes verò Judæos in civitate positos cum filiis et uxoribus capiens nudos atque vinctos elephantis subjecisset, ut ab eis conculcati deficerent, et ad hoc etiam bestias ipsas inebriasset, in contrarium que-

præparaverat evenere. Elephantum enim relinquentes sibi appositos Judæos, impetu facto super amicos ejus, multos ex ipsis interficere. Et post hæc Ptolemæus quidem aspectum terribilem contemplatus est, prohibentem se ut illis noceret hominibus: concubina vero sua carissima, quam alii quidem Ithacam, alii vero Hirenen denominant, supplicante ne tantam impietatem perageret, ei concessit, et ex his, quæ jam egerat vel acturus erat, penitentiam egit. Unde recte hanc diem Judæi Alexandriæ constituti, eo quod aperte a Deo salutem promeruerit, celebrare noscuntur. Apion autem omnium calumniator, etiam propter bellum adversus Physconem gestum Judæos accusare præsumpsit, quum eos laudare debuerit. Is autem etiam ultimæ Cleopatræ reginæ Alexandrinorum meminit, veluti nobis improperans, quoniam circa nos fuit ingrata: et non potius illam redarguere studuit, cui nihil omnino injustitiæ et malorum operum defuit, vel circa generis necessarios, vel circa maritos suos, qui etiam dilexerint eam, vel in communi contra Romanos omnes, et benefactores suos imperatores, quæ etiam sororem Arsinoen occidit in templo, nihil sibi nocentem. Peremit autem et fratrem insidiis; paternosque deos, et sepulcra progenitorum depopulata est. Percipiensque regnum a primo Cæsare, ejus filio et successori rebellare præsumpsit: Antoniumque corrumpens amatoriis rebus et patriæ inimicum fecit, et infidelem circa suos amicos instituit, alios quidem genere regali spolians, alios autem demens ad mala gerenda compellens. Sed quid oportet amplius dicere, quum illum ipsum in navali certamine relinquens, id est maritum et parentem communium filiorum, tradere cum exercitu principatum, et se sequi coegit? Novissime vero Alexandria a Cæsare capta, ad hoc usque perducta est, ut saltem hinc sperare se judicaret, si posset ipse manu sua Judæos genere: eo quod circa omnes crudelis et infidelis exstaret. Putasne gloriantur nobis non esse, si, quemadmodum dicit Apion, famis tempore Judæis triticum non est mensa? Sed illa quidem prænam subiit competentem. Nos autem maximo Cæsare utimur teste auxilii atque fidei quam circa eum contra Ægyptios gessimus, nec non et senatu ejusque consultis, et epistolis Cæsaris Augusti, quibus nostra merita comprobantur. Has literas Apionem oportebat inspicere, et secundum genera examinare testimonia sub Alexandro facta, et omnibus Ptolemæis, et quæ a senatu constituta sunt, nec non et maximis Romanis Imperatoribus. Si vero Germanicus frumenta cunctis in Alexandria commorantibus metiri non potuit, hoc indicium est sterilitatis ac penuriæ frumentorum, non accusatio Judæorum. Quid enim sentiant omnes Imperatores de Judæis in Alexandria commorantibus, palam est. Nam administratio tritici nihilo magis ab eis, quam ab aliis Alexandrinis translata est. Maximam vero eis fidem olim a regibus datam conservare voluerunt, id est, fluminis custodiam, totiusque custodiæ, nequaquam his rebus indignos esse judicantes.

6. Sed super hoc: quomodo ergo, inquit, si sunt cives, eosdem deos, quos Alexandrini, non colunt? Cui respondeo:

Quomodo etiam, quum vos sitis Ægyptii, inter alterutro prælio magno et sine sordere de religione contenditis? aut certe propterea non vos omnes dicimus Ægyptios, et neque communiter homines, quoniam bestias adversantes naturæ [nostræ] colitis, multa diligentia nutriendos? quum genus utique nostrorum unum atque idem esse videatur. Si autem in vobis Ægyptiis tantæ differentiæ opinionum sunt, quid miraris super his, qui aliunde in Alexandriam advenierunt, si legibus a principio constitutis, circa talia permansere? Is autem seditionis causas nobis apponit: qui si cum veritate ob hoc accusat Judæos in Alexandria constitutos, cur omnes non culpæ possit, eo quod noscamur habere concordiam? Porro etiam seditionis auctores quilibet inveniet Apionis similes Alexandrinorum fuisse cives. Donec enim Græci fuere et Macedones hanc civitatem habentes, nullam seditionem adversus nos gessere, sed antiquis cessere solemnitatibus. Quum vero multitudo Ægyptiorum crevisset inter eos, propter confusiones temporum, etiam hoc opus semper est additum. Nostrum vero genus permansit purum. Ipsi igitur molestiæ hujus fuere principium, nequaquam populo Macedonicam habente constantiam, neque prudentiam Græcam, sed cunctis scilicet utentibus malis moribus Ægyptiorum, et antiquas inimicitias adversus nos exercentibus. E diverso namque factum est quod nobis impropere præsumunt. Nam quum plurimi eorum non opportune jus ejus civitatis obtineant, peregrinos vocantes eos, qui hoc privilegium ad omnes impetrasse noscuntur. Nam Ægyptiis neque regum quisquam videtur jus civitatis fuisse largitus, neque nunc quilibet Imperatorum. Nos autem Alexander quidem introduxit, reges autem auxere, Romani vero semper custodire dignati sunt. Itaque derogare nobis Apion voluit, quia Imperatorum non statuamus imagines, tamquam illis hoc ignorantibus, aut defensione Apionis indigentibus: quum potius debuerit admirari magnanimitatem modestiamque Romanorum, quoniam subjectos non cognatæ patriæ jura transcendere; sed suscipiunt honores, sicut dare offerentes pium atque legitimum est. Non enim honoribus gratiam habent, qui ex necessitate et violentia conferuntur. Græcis itaque et aliis quibusdam bonum esse creditur imagines instituere. Denique et patrum et uxorum filiorumque figuras depingentes exsultant, quidam vero etiam nihil sibi competentium sumunt imagines. Alii vero et servos diligentes, hoc faciunt. Quid ergo mirum est, si etiam principibus ac dominis hunc honorem præbere videantur? Porro autem Legislator, non quasi prophetas Romanorum potentiam non honorandam, sed tanquam causam neque Deo neque hominibus utilem despiciens, et quoniam totius animati, multo magis Dei inanimati, probatur hoc inferius, interdixit imagines fabricare. Aliis autem honoribus post Deum colendos non prohibuit vitiis bonos, quibus nos et Imperatores et populum Romanum dignitatibus ampliamus. Facimus autem pro eis continua sacrificia: et non solum quotidianis diebus ex impensa communi omnium Judæorum talia celebramus; verum quum

nullas alias hostias ex communi, neque pro filiis peragamus, solis Imperatoribus hunc honorem præcipuum pariter exhibemus, quem hominibus nulli persolvimus. Hæc itaque communiter satisfactio posita sit adversus Apionem pro his quæ de Alexandria dicta sunt.

7. Admiror autem etiam eos, qui ei huiusmodi fomitem præbuere, id est, Posidonium et Apollonium Molonis : quoniam accusant quidem nos, quare nos eosdem deos cum aliis non colimus. Mentientes autem pariter, et de nostro templo blasphemias componentes incongruas, non se putant impie agere : quum sit valde turpissimum liberis, qualibet ratione mentiri, multo magis de templo apud cunctos homines nominato, tanta sanctitate pollente. In hoc enim sacrario Apion præsumpsit edicere, « asini caput » collocasse Judæos, et id colere, ac dignum facere tanta religione : et hoc affirmat fuisse depalatum, dum Antiochus Epiphanes et expoliasset templum, et illud caput » invenisset ex auro compositum multis pecuniis dignum. » Ad hoc igitur primum quidem respondeo, quoniam Ægyptius, vel si aliquid tale apud nos fuisset, nequaquam debuerat increpare, quum non sit deterior asinus furonibus et hircis et aliis, qui sunt apud eos dii. Deinde quomodo non intellexit, operibus increpatus de incredibili suo mendacio? Legibus namque semper utimur iisdem : in quibus sine fine consistimus. Et quum varii casus nostram civitatem, sicut etiam aliorum vexaverint, et [*Antiochus*] Theos, ac Pompeius Magnus, ac Licinius Crassus, et ad novissimum Titus Cæsar, bello vincentes obtinuerint templum, nihil huiusmodi illic invenere ; sed purissimam pietatem, de qua nihil nobis est apud alios effabile. Quia vero Antiochus neque justam fecit templi deprædationem, sed egestate pecuniarum ad hoc accessit, quum non esset hostis, et socios insuper nos suos et amicos aggressus est, nec aliquid dignum derisione illic invenit. Multi et digni conscriptores super hoc quoque testantur, Polybius Megalopolitanus, Strabo Cappadox, Nicolaus Damascenus, Timagenes, et Castor chronographus, et Apollodorus : qui omnes dicunt pecuniis indigentem Antiochum transgressum fœdera Judæorum, et spoliasse templum auro argentoque plenum. Hæc igitur Apion debuit respicere, nisi cor asini ipse potius habuisset, et impudentiam canis, qui apud ipsos assolet coli. Neque enim extrinsecus alla ratiocinatione mentitus est. Nos itaque asinis neque honorem neque potestatem aliquam damus, sicut Ægyptii crocodilis et aspidibus : quando eos, qui ab istis mordentur et a crocodilis rapiuntur, felices et Deo dignos arbitrantur. Sed sunt apud nos asini, quod apud alios sapientes viros, onera sibiimposita sustinentes : et si ad areas accedentes comedant, aut proposita non adimpleant, multas valde plagas accipiunt, quippe operibus et ad agriculturam rebus necessariis ministrantes. Sed aut omnium rudissimus fuit Apion ad componendum verba fallacia, aut certe ex rebus initia sumens, hæc implere non valuit, quando nulla potest contra nos blasphemia provenire.

7. Alteram vero fabulam, derogatione nostra plenam, de Græcis apposuit : de quo hoc dicere sat erit, quoniam qui de pietate loqui præsumunt, oportet eos non ignorare minus esse immundum per templa transire, quam sacerdotibus scelestas verba confingere. Isti vero magis studuere defendere sacrilegum regem, quam justa et veracia de nostris et de templo conscribere. Volentes enim Antiocho gratificari et perfidiam ac sacrilegium ejus tegere, quo circa gentem nostram est usus propter egestatem pecuniarum, detrahentes nobis etiam quæ in futuris essent, mentiti sunt. Propheta vero aliorum factus est Apion, et dixit « Antiochum in templo invenisse lectum et hominem in eo jacentem, et appositam ei mensulam maritimis terrenisque » volatilium dapibus plenam, et quod obstupisset his » homo. Illum vero mox adorasse regis ingressum, tantam quam maximam sibi opem præbituri : ac procidentem ad » ejus genua, extensa dextera poposcisse libertatem ; et » jubente rege ut consideret, et diceret quis esset, vel cur » ibidem habitaret, vel quæ esset causa ciborum ejus, » tunc hominem cum gemitu et lacrimis lamentabiliter » suam narrasse necessitatem. Ait, inquit, esse se Græcum : et dum peragraret provinciam parandi victus causa, » correptum se subito ab alienigenis hominibus, atque deductum ad templum, et inclusum illic, et a nullo conspici, sed cuncta dapium apparatione saginari. Et primum » quidem hæc sibi inopinabilia beneficia visa attulisse latitiam ; deinde suspicionem, postea stuporem : postremum » consulentem a ministris ad se accedentibus audisse legem » ineffabilem Judæorum, pro qua nutriebatur ; et hoc » illos facere singulis annis quodam tempore constituto. Et » comprehendere quidem Græcum peregrinum, eumque » annuo tempore saginare, et deductum ad quandam » silvam occidere quidem eum hominem, ejusque corpus » sacrificare secundum suas solemnitates, et gustare ex ejus » visceribus, et jusjurandum facere in immolatione Græci, » ut inimicitias contra Græcos haberent : et tunc in quandam foveam reliqua hominis pereuntis abjicere. » Deinde refert eum dixisse, « paucos jam dies debitos sibi met superesse, atque rogasse, ut reveritus Græcorum deos, et superans in suo sanguine insidias Judæorum, de malis eum » circumstantibus deliberaret. » Huiusmodi ergo fabula non tantum omni tragœdia plenissima est, sed etiam crudeli impudentia redundat. Non tamen a sacrilegio privat Antiochum, sicut arbitrati sunt, qui hæc ad illius gratiam conscribere. Non enim præsumpsit aliquid tale, ut ad templum accederet ; sed sic invenit non sperans. Fuit ergo voluntatibus iniquis impius, et nihilominus sine Deo, quicquid jussit mendacii superfluitas, quam ex ipsa re cognoscere valde facillimum est. Non enim circa solos Græcos discordia legum esse dignoscitur, sed maxime adversus Ægyptios et plurimos alios. Cujus enim regionis homines non contigit aliquando apud nos peregrinari, ut adversus solos Græcos renovata conjuratione per effusionem sanguinis ageremus : vel quomodo possibile, ut ad

has hostias omnes Judæi colligerentur, et tantis millibus ad gustandum viscera illa sufficerent, sicut ait Apion? vel cur inventum hominem quicumque fuit (non enim suo nomine conscripsit, aut quomodo eum in suam patriam rex non cum pompa deduxit? dum posset hoc faciens, ipse quidem putari pius, et Græcorum amator eximius, assumere vero contra Judæorum odium auxilia magna cunctorum. Sed hæc relinquo: insensatos enim, non verbis, sed operibus decet arguere. Sciunt igitur omnes, qui videre constructionem templi nostri, qualis fuerit, et intransgressibilem ejus purificationis integritatem. Quatuor enim porticus habuit in circuitu, et harum singulæ propriam secundum legem habuere custodiam. In exteriorem itaque ingredi licentia fuit omnibus etiam alienis: mulieres tantummodo menstruatae transire prohibebantur: in secundam vero porticum cuncti Judæi ingrediebantur, eorumque conjuges cum essent ab omni pollutione mundæ. In tertiam masculi Judæorum mundi existentes atque purificati: in quartam autem sacerdotes, stolis induti sacerdotalibus: in adytum vero soli principes sacerdotum, propria stola circumamicti. Tanta vero est circa omnia providentia pietatis, ut secundum quasdam horas sacerdotes ingredi constitutum sit. Mane etiam aperto templo oportebat facientes traditas hostias introire: et meridie rursus, dum clauderetur templum. Denique ne vas quidem aliquod portari licet in templum, sed erant in eo solummodo posita, altare, mensa, thuribulum, candelabrum, quæ omnia in lege conscripta sunt. Etenim nihil amplius neque mysteriorum aliquorum ineffabilitium agitur, neque intus ulla epulatio administratur. Hæc enim quæ prædicta sunt, habent totius populi testimonium manifestum, rationemque gestorum. Licet enim sint tribus quattuor sacerdotum, et

harum tribuum singulæ habeant hominum plus quam quique millia, fit tamen observatio particulariter per dies certos: et his transactis, alii succedentes ad sacrificia veniunt: et congregati in templum mediante die a præcedentibus claves templi, et ad numerum vasa omnia percipiunt, nulla re quæ ad cibum aut potum attineat in templum delata. Talia namque etiam ad altaria offerre prohibitum est, præter illa quæ ad sacrificia præparantur.

8. Quid ergo Apionem dicimus, nisi, nihil horum examinantem, verba incredula protulisse? Sed turpe est, historiæ veram notitiam si proferre grammaticus non possit. Et sciens templi nostri pietatem, hanc quidem prætermisit: hominis autem Græci comprehensionem finxit, pabulum ineffabile, et ciborum opulentissimam claritatem: et prævos ingredienti, ubi nec nobilissimos Judæorum licet intrare, nisi fuerint sacerdotes. Hæc ergo pessima est impietas, atque mendacium spontaneum, ad eorum seductionem, qui voluerunt discutere veritatem. Per ea siquidem mala ineffabilia, quæ prædicta sunt, nobis detrudere tentare.

9. Rursumque tanquam piissimus deridet, adjiciens fabulæ mania facta. Ait enim illum retulisse, « dum bellum a Judæi contra Idumæos haberent longo quodam tempore, ex aliqua civitate Idumæorum, qui in ea Apollinem colebat, venisse ad Judæos, cujus hominis nomen dicitur Zabidus, deinde eis promississe traditurum se eis Apollinem deum Dorensium: venturumque illum ad nostrum templum, si omnes ascenderent, et adducerent omnem multitudinem Judæorum. Zabidum vero fecisse quoddam machinamentum ligneum, et circumposuisse sibi, et in eo tres ordines fluxisse lucernarum, et ita ambulasse, ut

« τὴν πορείαν ποιοῦμένων. Τους μὲν Ἰουδαίους ὑπὸ
« τοῦ παραδόξου τῆς θείας καταπεπληγμένους, πόρρω
« μὲν ὄντας ἡσυχίαν ἄγειν· τὸν δὲ Ζάβιδον ἐπὶ πολλῆς
« ἡσυχίας εἰς τὸν ναὸν παρελθεῖν, καὶ τὴν χρυσὴν ἀπο-
« σῦραι τοῦ κἀνθωνος κεφαλὴν (οὗτω γὰρ ἀστειζόμενος
« γέγραφε), καὶ πάλιν εἰς Δώραν κατὰ τάχος ἀπελθεῖν. »
« Ἄρ' οὖν καὶ ἡμεῖς ἂν εἰποιμεν ὅτι τὸν κἀνθωνα, τουτέ-
« στιν ἐαυτὸν, Ἀπίων ἐπιφορτίζει καὶ ποιεῖ τῆς μυρολογίας
« ἅμα καὶ τῶν ψευσμάτων κατὰγομον; καὶ γὰρ τόπους
« οὐκ ὄντας γράφει καὶ πόλεις οὐκ εἰδώς μετατίθησιν.
« Ἡ μὲν γὰρ Ἰδουμαία τῆς ἡμετέρας χώρας ἐστὶν ὁμο-
« ρος, κατὰ Γάζαν κειμένη, καὶ Δώρα ταύτης ἐστὶν οὐ-
« δεμία πόλις· τῆς μὲντοι Φοινίκης παρὰ τὸ Καρμῆλιον
« ὄρος Δώρα πόλις ὀνομάζεται, μηδὲν ἐπικοινωνοῦσα τοῖς
« Ἀπίωνος φλυαρήμασι· τεσσάρων γὰρ ἡμερῶν δὸδὸν
« τῆς Ἰουδαίας ἀφίστηκεν. Τί δ' ἡμῶν ἐτι κατηγορεῖ
« τὸ μὴ κοινοὺς ἔχειν τοῖς ἄλλοις θεοῖς, εἰ βραδίως οὕτως
« ἐπίεσθησαν οἱ πατέρες ἡμῶν, ἥξιν τὸν Ἀπόλλωνα πρὸς
« αὐτοὺς, καὶ μετὰ τῶν ἀστρῶν ἐπὶ τῆς γῆς ὤρθησαν
« ὁρᾶν αὐτὸν περιπατοῦντα; λύχρον γὰρ οὐδέπω δῆλον
« ὅτι πρόσθεν ὁράσκειν οἱ τὰς τοσαύτας καὶ τηλικαύτας
« λυγροκαίας ἐπιτελοῦντες. Ἀλλ' οὐδέ τις αὐτῷ βεβή-
«

« procul stantibus appareret, quasi stella per terram iter
« agens. Judæos quidem, inexpectata visione obstupe-
« factos, quum procul quidem abessent, quiescere: Zabidum
« vero multa quiete ad templum venisse, et aureum de-
« traxisse cantherii caput (ita enim scripsit, facelus videri
« volens) et rursus Doram velociter se contulisse. » Igitur
« et nos dicere possumus quod asinum, hoc est semetipsum,
« gravat Apion, facitque stultitia simul et mendaciis onera-
« tum. Nam et loca ponit, quæ nusquam terrarum exstant,
« et civitates earum ignarus transfert. Nam Idumæa quidem
« regioni nostræ confinis est, sita juxta Gazam, et nulla in
« ea est urbs Dora: in Phœnice vero juxta montem Carme-
« lum civitas Dora appellatur, quæ nihil commune habet cum
« Apionis nugis: quattuor enim dierum itinere distat a Ju-
« dæa. Cur itaque nos præterea accusat, quod non habeamus
« communes cum aliis deos, si sic facile credere patres
« nostri ad se venturum Apollinem, et cum stellis super
« terram eum ambulantem intueri se putaverunt? scilicet enim
« manifestum quod lucernam nunquam prius conspexerunt,
« qui tot et tanta lucernarum accensionis festa celebrant.
« Sed nec aliquis ei per regionem ambulanti e tot myriabilibus
« obviam ivit: quin et muros sine custodibus invenit bello

ζοντι κατὰ τὴν χώραν τῶν τσοούτων μυριάδων ὑπὴν-
 τησεν, ἔρημα δὲ καὶ τὰ τεῖχη φυλάκων ἤρε πολέμου
 συνεστηκότος. Ἐὼ τᾶλλα· τοῦ ναοῦ δ' αἱ θύραι τὸ
 μὲν ὕψος ἦσαν ἑπτὰ πηγῶν, εἴκοσι δὲ τὸ πλάτος, κατὰ-
 5 χρυσοὶ δὲ πᾶσαι καὶ μικροῦ δεῖν σφυρήλατοι· ταύτας
 ἐκλείον οὐκ ἐλάττους ὄντες ἄνδρες διακόσιοι καθ' ἑκά-
 στην ἡμέραν, καὶ τὸ καταλιπεῖν ἡνογιμένας ἦν ἀθέμι-
 τον. Ῥαδίως οὖν αὐτὰς ὁ λυχνοφόρος ἐκεῖνος ἡνέωξεν
 ἂν ἀνοίξῃεν οἰόμενος καὶ τὴν τοῦ κάνθωνος, ὡς ὤρετο,
 10 κεφαλὴν ἔχων. Πότερον οὖν αὐτὴν πάλιν ὡς ἡμᾶς
 ἀνέστρεψεν, ἢ λαβὼν Ἀπίων αὐτὴν εἰσεκόμισεν, ἢ
 Ἀντίοχος εὗρη πρὸς δευτέραν Ἀπίωνι μυθολογίαν;

ἰ'. Καταψεύδεται δὲ καὶ ὅρκον ἡμῶν δὲ ὁμνούντων
 τὸν Θεόν, τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ
 15 τὴν θάλασσαν, μηδενὶ εὐνοήσῃεν ἀλλοφύλῳ, μάλιστα
 δὲ Ἑλλήσιν. Ἐδεῖ δὲ καταψευδόμενον ἄπαξ εἰπεῖν,
 μηδενὶ εὐνοήσῃεν ἀλλοφύλῳ, μάλιστα δ' Αἰγυπτίοις.
 Οὕτω γὰρ ἂν τοῖς ἐξ ἄρχῃς αὐτοῦ πλάσμασιν ἤρμωτε
 τὰ περὶ τὸν ὅρκον, εἴπερ ἦσαν ὑπὸ Αἰγυπτίων τῶν συγ-
 20 γενῶν οἱ πατέρες ἡμῶν, οὐχὶ διὰ πονηρίαν, ἀλλ' ἐπὶ συμ-
 φοραῖς ἐξεληλαμένοι. Τῶν Ἑλλήνων δὲ πλεόν τοῖς
 τόποις ἢ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἀρεστήκαμεν, ὥστε μηδε-
 μίαν ἡμῖν εἶναι πρὸς αὐτοὺς ἔχθραν μηδὲ ζητοτυπίαν.
 Τούναντίον μέντοι πολλοὶ παρ' αὐτῶν εἰς τοὺς ἡμετέ-
 25 ρους νόμους συνέβησαν εἰσελθεῖν, καὶ τινὲς μὲν ἔμειναν,
 εἰσι δ' οἱ τὴν καρτερίαν οὐχ ὑπομείναντες πάλιν ἀπέ-
 στησαν. Καὶ τοῦτον οὐδεὶς πώποτε τὸν ὅρκον εἶπεν
 ἀκοῦσαι παρ' ἡμῖν ὡμομοσμένον, ἀλλὰ μόνος Ἀπίων,
 ὡς εἴκεν, ἤκουσεν· αὐτὸς γὰρ ὁ συνθεὶς αὐτὸν ἦν.

30 ια'. Σφόδρα τοίνυν τῆς πολλῆς συνέσεως καὶ ἐπὶ τῷ
 μέλλοντι ρηθῆσθαι θαυμάζειν ἄξιόν ἐστιν Ἀπίωνα.
 Τεκμήριον γὰρ εἶναι φησι τοῦ μήτε νόμοις ἡμᾶς χρῆ-
 σθαι δικαίους μήτε τὸν Θεὸν εὐσεβεῖν ὡς προσήκει, τὸ μὴ
 35 ἀρχεῖν, δουλεῦειν δὲ μᾶλλον ἔθνεσι καὶ ἄλλοτε ἄλλοις,
 καὶ τὸ κεχρῆσθαι συμφοραῖς τισι περὶ τὴν πόλιν, αὐ-
 τῶν δολονότι πόλεως ἡγεμονικωτάτης ἐκ τῶν ἀνωθεν
 ἀρχεῖν, ἀλλὰ μὴ Ῥωμαίοις δουλεῦειν συνεθισμένων·
 καίτοι τούτων ἂν τις ἀπόσχοιτο τοιαύτης μεγαλοφυΐας.
 Τῶν μὲν γὰρ ἄλλων οὐκ ἔστιν ὅστις ἀνθρώπων οὐχ
 40 ἱκανὸς καθ' αὐτοῦ φαίη τοῦτον ὑπ' Ἀπίωνος λελέχθαι
 τὸν λόγον. Ὀλίγοις μὲν γὰρ ὑπῆρξεν ἐφ' ἡγεμονίας
 διὰ καιροπτίας γενέσθαι, καὶ τούτους αἱ μεταβολαὶ πάλιν
 ἄλλοις δουλεῦειν ὑπέβουζαν. Τὸ πλείστον δὲ ψῦλον
 ἄλλων ὑπακῆκεν πολλάκις. Αἰγύπτιοι δ' ἄρα μόνον
 45 διὰ τὸ καταφυγεῖν, ὡς φασίν, εἰς τὴν χώραν αὐτῶν τοὺς
 θεοὺς καὶ σωθῆναι μεταβαλόντας εἰς μορφὰς θηρίων,
 ἐξαιρέτων γέρας ἡύροντο τὸ μηδενὶ δουλεῦειν τῶν τῆς
 Ἀσίας ἢ τῆς Εὐρώπης κρατησάντων· οἱ μίαν ἡμέραν
 ἐκ τοῦ παντὸς αἰῶνος ἐλευθερίας οὐ τυγνόντες φαίνονται,
 50 ἀλλ' οὐδὲ παρὰ τῶν οἰκοδεσποτῶν. Ὅντινα μὲν γὰρ
 αὐτοῖς ἐχρήσαντο Πέρσαι τρόπον οὐχ ἄπαξ μόνον, ἀλλὰ
 καὶ πολλάκις πορθοῦντες τὰς πόλεις, ἱερὰ κατασκά-
 πτοντες, τοὺς παρ' αὐτῶν νομιζομένους θεοὺς κατασφά-
 ζοντες, οὐκ ἂν ὀνειδίσαιμι· μμεῖσθαι γὰρ οὐ προσήκει

conflato. Cetera praetereo : januae autem templi altitudine
 quidem erant cubitorum vii, latitudine vero xx, omnes
 etiam deauratae, et fere ex auro solido; has singulis diebus
 clauderant viri non minus quam ducenti [viginti], easque
 apertas relinquere nefas erat. Facile igitur illas lucernifer iste
 aperuit, aut si aperuisse creditur, etiam cantherii, id quod
 putabatur, caput habens. Utrum igitur cum hoc capite ad
 nos reversus est, aut illud quum sumpsisset Apion intro-
 duxit, ut Antiochus inveniret quo alteram Apionii fabulam
 narrandi occasionem suppeditaret?

10. Mentitur autem et de juramento nostro, quod jure-
 mus per Deum, et cæli et terræ et maris creatorem, nemini
 fautores alienigenæ, præcipue si Græci fuerint. Oportebat
 autem mentientem plaue dicere, nemini fautores alienigenæ,
 præcipue si fuerint Ægyptii. Ita enim primis ipsius figmentis
 congruissent ista de juramento, si a cognatis Ægyptiis pa-
 tres nostri non propter improbitatem, sed ob calamitates
 expulsi fuissent. A Græcis autem magis locis quam studiis
 disjuncti sumus, ita ut nullæ inter nos et illos inimicitiae
 intercedant aut obrectationes. Verumtamen econtra mul-
 tos eorum ad nostras leges accessisse contigit : et nonnulli
 quidem istis institutis adhæserunt, alii vero, in illis perse-
 verare non ferentes, iterum recesserunt. Et hoc jusjuran-
 dum nunquam se quisquam audisse meminit apud nos
 habitum; sed solus Apion, ut apparet, audivit : ipse enim
 ille erat qui id confinxit.

11. Vehementer igitur in Apione admiranda est eximia
 prudentia, etiam ob hoc quod mox dicitur. Nam indicio
 esse, affirmat, quod neque legibus justis utamur, neque
 Deum convenienter ejus naturæ colamus, hoc quod non im-
 peremus, sed diversis potius gentibus serviamus, et in
 ipsa civitate calamitates quasdam perferamus, utique quum
 ipsi ex urbe primaria a multis retro sæculis imperare, sed non
 Romanis servire consueverint; quanquam nemo fere non
 expertus est horum egregiam magnanimitatem. Nullus
 etenim aliorum est qui non affirmet, istiusmodi verborum
 abunde contra se ipsum fecisse Apionem. Paucis etenim
 contigit in principatu continue præsidere, atque hi rursus
 aliis facta mutatione servibant. Plurimæ namque gentes alie
 sæpe aliis obedire coactæ sunt. Ægyptii autem soli, eo
 quod se receperint, sicut aiunt, in ipsorum regionem dii, et
 salutem consequuti fuerint assumendo bestiarum formas,
 eximiam gratiam invenerunt ut eorum nemini servirent,
 qui Asiam Europamve tenere : qui scilicet per unam diem
 ex omni ævo non habuere libertatem, ne apud indigenas
 quidem dominos. Nam quemadmodum eis usi sunt Persæ,
 non semel solummodo, sed frequenter urbes eorum vastan-
 tes, sacra evertentes, et quos deos esse credunt inter-
 ficientes, illis exprobrare non studeo. Haud enim convenit

τὴν Ἀπίωνος ἀπαίδευσιν, ὃς οὐτε τὰς Ἀθηναίων τύχας οὐτε τὰς Λακεδαιμονίων ἐνένοησεν, ὃν τοὺς μὲν ἀνδρείοτατους, τοὺς δὲ εὐσεβεστάτους τῶν Ἑλλήνων ἅπαντες λέγουσιν. Ἐὼ βασιλέας τοὺς ἐπ' εὐσεβείᾳ διαδοθέντας, τῶν ἑνα Κροῖσον, οἷας ἐχρήσατο συμφοραῖς βίου· Ἐὼ τὴν καταπρησθεῖσαν Ἀθηναίων ἀκρόπολιν, τὸν ἐν Ἐφέσῳ ναόν, τὸν ἐν Δελφοῖς, ἄλλους μυρίους, καὶ οὐδεὶς ὠνειδίσει ταῦτα τοῖς παθοῦσιν, ἀλλὰ τοῖς δράσασιν. Καὶνὸς δὲ κατήγορος ἡμῶν Ἀπίων τῷ ῥέθῳ, τῶν ἰδίων αὐτοῦ περὶ τὴν Αἴγυπτον κακῶν ἐκλαθόμενος. Ἀλλὰ Σέσωστρις αὐτὸν δὲ μυθεύμενος Αἰγύπτου βασιλεὺς ἐτύφλωσεν. Ἡμεῖς δὲ τοὺς ἡμετέρους οὐκ ἂν εἴποιμεν βασιλέας, Δαυιδὴν καὶ Σολομῶνα, πολλὰ χειρωσαμένους ἔθνη. Τούτους μὲν οὖν παραλίπωμεν· τὰ δὲ γινώριμα πᾶσιν Ἀπίων ἠγνόηκεν, ὅτι Περσῶν καὶ μετ' ἐκείνους ἡγουμένων τῆς Ἀσίας Μακεδόνων Αἰγύπτῳ μὲν ἐδούλευον ἀνδραπόδων οὐδὲν διαφέροντες, ἡμεῖς δὲ ὄντες ἐλευθέροι προσέτι καὶ τῶν περὶ πόλεων ἤρχομεν, ἐτη σχεδὸν εἰκοσὶ πᾶσι καὶ ἑκατὸν, μέχρι Μάγνου Πομπηίου. Καὶ πάντων ἐκπολεμηθέντων πρὸς Ῥωμαίων τῶν πανταχοῦ βασιλέων, μόνοι διὰ πίστιν οἱ παρ' ἡμῖν σύμμαχοι καὶ φίλοι διεφυλάχθησαν.

16'. « Ἀλλὰ θαυμαστοὺς ἄνδρας οὐ παρεσχίκαμεν, « οἷον τεχνῶν τινων εὐρετὰς, ἢ σοφίᾳ διαφέροντας. »

25. Καὶ καταριθμεῖ Σωκράτην καὶ Ζήνωνα καὶ Κλεάνθη καὶ τοιοῦτους τινάς· εἴτα τὸ θαυμασιώτατον τῶν εἰρημένων αὐτὸς ἑαυτὸν προστίθει, καὶ μακαρίζει τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ὅτι τοιοῦτον ἔχει πολίτην. Ἐδεῖ γὰρ αὐτῷ μάρτυρος ἑαυτοῦ. Τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις ἅπασιν ὀφθαλμῶν ἐδόκει πονηρὸς εἶναι, καὶ τῷ βίῳ καὶ τῷ λόγῳ διεσθαρμένος, ὥστε εἰκότως ἐλεῆσαι τις ἂν τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἐπεὶ ἐπὶ τούτῳ μὲν ἔρρόνει. Περὶ δὲ τῶν παρ' ἡμῖν ἀνδρῶν γεγονότων, οὐδενὸς ἤττον ἐπαίνου τυγχάνειν ἄξιον, ἴσασιν οἱ ταῖς ἡμετέραις ἀρχαιολογίαις ἐντυγχάνοντες.

17'. Τὰ δὲ λοιπὰ τῶν ἐν τῇ κατηγορίᾳ γεγραμμένων ἄξιον ἦν ἰσως ἀναπολόγητα παραλιπεῖν, ἵν' αὐτὸς αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων ἢ δὲ κατηγορῶν. Ἐγκαλεῖ γὰρ ὅτι ζῶν ὀφεινὴν, καὶ χοῖρον οὐκ ἐσθίειν, καὶ τὴν αἰδοίων χλευάζει περιτομήν. Τὸ μὲν οὖν περὶ τῆς τῶν ἡμέρων ζώων ἀναίρεσεως κοινόν ἐστι καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ἅπαντας, Ἀπίων δὲ τοῖς θύουσιν ἐγκαλῶν, αὐτὸν ἐξήλεγεν ὄντα τὸ γένος Αἰγύπτιον· οὐ γὰρ ἂν Ἕλληνας ὧν ἡ Μακεδὼν ἐχάλεπαινε. Οὗτοι γὰρ εὐχονται θύειν ἑκατόμβας τοῖς θεοῖς, καὶ χρῶνται τοῖς ἱερείοις πρὸς ὠνήϊαν, καὶ οὐ διὰ τοῦτο συμβέβηκεν ἐρρημίσθαι τὸν κόσμον τῶν βωσκημάτων, ὅπερ Ἀπίων εἰδείσεν. Εἰ μέντοι τοῖς Αἰγυπτίων ἐσθίων ἡκολούθουν ἅπαντες, ἡρήμωτο μὲν ἂν ὁ κόσμος τῶν ἀνθρώπων, τῶν ἀγριωτάτων δὲ θηρίων ἐπληθύνθη, ἃ θεοὺς οὗτοι νομίζοντες ἐπιμελῶς ἐκτρέφουσι. Καὶ μὴν εἰ τις αὐτὸν ἤρετο, τῶν πάντων Αἰγυπτίων τίνες εἶναι καὶ σοφωτάτους καὶ θεοσεβείας νομίζει, πάντως ἂν ὠμολόγησε τοὺς ἱερεῖς. Δύο γὰρ αὐτοὺς πρᾶσι ὑπὸ τῶν βασιλέων ἐξ ἀρχῆς ταῦτα προσ-

ut nos indoctam Apionis stultitiam imitemur, qui neque de casibus Atheniensium neque Lacedæmoniorum cogitavit; quorum hos quidem fortissimos, illos vero Græcorum religiosissimos esse omnes affirmant. Taceo reges ob pietatem omnium sermone celebratos, interque eos Croesum, in quas vitæ calamitates inciderit: taceo incensam Atheniensium arcem, templum Ephesinum et Delphicum, aliæque multa, ac nemo calamitatem passis, sed inferentibus casus exprobravit. Novus autem nostrorum accusator inventus est Apion, malorum suorum, quæ in Ægypto ei acciderant, prorsus oblitus. Sed Sesostris illum excæcavit, Ægypti rex, cujus res fabulis sunt aspersæ. Non est autem ut reges nostros nos memoremus, Davidem et Solomonem, qui multas subegerunt gentes. Et hos quidem missos faciamus: hæc vero cunctis nota ignoravit Apion, quod Persis, et post illos Asiæ dominantibus Macedonibus Ægypti servierunt, a mancipiis nihil differentes, nos autem liberi existentes etiam civitatum finitimarum dominatum et principatum tenuimus, annis centum et viginti usque ad Pompeium Magnum. Et quum omnes a Romanis rerum ubique dominis expugnati fuissent, soli majores nostri propter fidem suam socii et amici conservati sunt.

12. « Sed viros admirabiles non tolimus, veluti artium « quarundam inventores, aut sapientia præcellentes. » Atque enumerat Socratem, et Zenonem, et Cleanthen, aliosque hujusmodi: deinde, quod ex dictis maxime mirandum, semetipsum adjicit, et Alexandriam beatam prædicat, quæ civem habuerit tali ingenio præditum. Oportebat enim ipsum de se testimonium dare. Nam ceteris quidem circulator esse videbatur improbus, et vita et sermone pravus: adeo ut merito quis Alexandriam miseretur, si super isto sese efferat. De viris autem qui fuerunt apud nos, non minus quam alii quicumque laude digni, probe sciunt qui in nostris versati sunt originem libris.

13. Reliqua autem eorum quæ complectitur accusatio, mereantur forsitan ut præteream tanquam responso indigna, ita ut ipse sui et reliquorum Ægyptiorum accusator habeatur. Nam vitio nobis vertit quod animalia pro victimis mactemus, et non vescamur carne suilla; et pudendorum circumcisionem irridet. Sane quod attinet ad mansuetorum animalium mactationem, id nobis cum ceteris hominibus universis commune est: Apion autem, nos sacra facientes redarguens, indicat semetipsum genere esse Ægyptium: non enim, si Græcus fuisset aut Macedo, hoc ægre tulisset. Isti enim vovent Hecatombas diis sacrificare, et victimas epulis apponunt. Et non idcirco contigit mundum in penuria esse pecorum, quod veritus est Apion. Verumtamen si Ægyptiorum moribus omnes semet addicerent, mundus de-tutus quidem esset hominibus, ferocissimis autem bestiis abundaret, quas pro diis isti habentes cum cura studioque nutriunt. Quodsi quis eum interrogaret, quos putaret omnium Ægyptiorum esse sapientissimos et maxime religiosos, illos procul dubio sacerdotes esse agnosceret.

τετάχθαι, τὴν τε τῶν θεῶν θεραπείαν καὶ τῆς σοφίας τὴν ἐπιμέλειαν. Ἐκεῖνοι τοίνυν ἅπαντες καὶ περιτέμνονται καὶ χοιρέων ἀπέχονται βρωμάτων. Οὐ μὴν οὐδὲ τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων οὐδὲ εἰς συνθύει τοῖς θεοῖς. Ἄρ' οὖν τυφλὸς ἦν τὸν νοῦν Ἀπίων ὑπὲρ Αἰγυπτίων ἡμᾶς λοιδορεῖν συνθέμενος, ἐκεῖνων δὲ κατηγορῶν, οἷ γε μὴ μόνον χρώνται τοῖς ὑπὸ τούτου λοιδορούμενοις ἔθουσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασξαν περιτέμνεσθαι, καθάπερ εἶρηκεν Ἡρόδοτος; Ὅθεν εἰκότως μοι δοκεῖ τῆς εἰς τοὺς πατριούς αὐτοῦ νόμους βλασφημίας δοῦναι δίκην Ἀπίων τὴν πρέπουσαν. Περιετμήθη γὰρ ἐξ ἀνάγκης, ἐλκώσεως αὐτῷ περὶ τὸ αἰδοῖον γενομένης, καὶ μηδὲν ὤφελθεις ὑπὸ τῆς περιτομῆς, ἀλλὰ σηπόμενος ἐν δειναῖς ὁδύναϊς ἀπέθανεν. Δεῖ γὰρ τοὺς εὖ φρονούντας τοῖς μὲν οὐκ οἰσίνους νόμοις περὶ τὴν εὐσέβειαν ἀκριβῶς ἐμμένειν, τοὺς δὲ τῶν ἄλλων μὴ λοιδορεῖν. Ὁ δὲ τούτους μὲν ἔφυγε, τῶν ἡμετέρων δὲ κατεφύεσθαι. Τοῦτο μὲν Ἀπίωνι τοῦ βίου τὸ τέλος ἐγένετο, καὶ τοῦτο παρ' ἡμῶν ἐνταῦθα τὸ πέρας ἔστω τοῦ λόγου.

ἰδ'. Ἐπεὶ δὲ καὶ Ἀπολλώνιος δὲ Μόλων καὶ Λυσίμαχος καὶ τινες ἄλλοι τὰ μὲν ὑπ' ἀγνοίας, τὸ πλεῖστον δὲ κατὰ δυσμένειαν, περὶ τοῦ νομοθετήσαντος ἡμῖν Μωϋσέως καὶ περὶ τῶν νόμων πεποιήναι λόγους οὔτε δικαίους οὔτε ἀληθεῖς, τὸν μὲν ὡς γόητα καὶ ἀπατεῶνα διαβάλλοντες, τοὺς νόμους δὲ κακίας ἡμῖν καὶ οὐδεμιᾶς ἀρετῆς φάσκοντες εἶναι διδασκάλους, βούλομαι συντόμως καὶ περὶ τῆς ὅλης ἡμῶν καταστάσεως τοῦ πολιτεύματος καὶ περὶ τῶν κατὰ μέρος, ὡς ἂν ὦ δυνατός, εἰπεῖν. Οἴμαι γὰρ ἔσεσθαι φανερόν, ὅτι καὶ πρὸς εὐσέβειαν καὶ πρὸς κοινωνίαν τὴν μετ' ἀλλήλων καὶ πρὸς τὴν καθόλου φιλάνθρωπίαν, ἔτι δὲ πρὸς δικαιοσύνην καὶ τὴν ἐν τοῖς πόνοις καρτερίαν καὶ θανάτου περιφρόνησιν ἄριστα κειμένους ἔχομεν τοὺς νόμους. Παρκαλῶ δὲ τοὺς ἐντευχόμενους τῇ γραφῇ μὴ μετὰ φρόνου ποιῆσθαι τὴν ἀνάγνωσιν. Οὐ γὰρ ἔγκωμιον ἡμῶν αὐτῶν προειλόμεν συγγράφειν, ἀλλὰ πολλὰ καὶ ψευδῇ κατηγορημένοις ἡμῖν ταύτην ἀπολογίαν δικαιοτάτην εἶναι νομίζω, τὴν ἀπὸ τῶν νόμων, καθ' οὓς ζῶντες διατελοῦμεν· ἄλλως τε καὶ τὴν κατηγορίαν ὁ Ἀπολλώνιος οὐκ ἀθρόαν ὥσπερ ὁ Ἀπίων ἔταξεν, ἀλλὰ σποράδην καὶ διὰ πάσης τῆς συγγραφῆς. Ποτὲ μὲν ὡς ἀθέους καὶ μισανθρώπους λοιδορεῖ, ποτὲ δ' αὖ δειλίαν ἡμῖν ὀνειδίζει, καὶ τοῦμπαλιν ἔστιν ὅπου τόλμαν κατηγορεῖ καὶ ἀπόνοιαν. Λέγει δὲ καὶ ἀφυστάτους εἶναι τῶν βαρβάρων, καὶ διὰ τοῦτο μηδὲν εἰς τὸν βίον εὐρημα συμβεβλησθαι μόνους. Ταῦτα δὲ πάντα διελεγχθήσεσθαι νομίζω σαφῶς, εἰ τὰναντία τῶν εἰρημένων φανείη διὰ τῶν νόμων ἡμῖν προστεταγμένα καὶ πραττόμενα μετὰ πάσης ἀκριβείας ὑφ' ἡμῶν. Εἰ δ' ἄρα βιασθῇν μνησθῆναι τῶν παρ' ἐτέροις ὑπεναντίως νονομισμένων, τούτου δίκαιοι τὴν αἰτίαν ἔχειν εἰσὶν οἱ τὰ παρ' ἡμῖν ὡς χειρὶ παραβάλλειν ἀξιοῦντες. Οἷς οὐδέτερον ἀπολειφθήσεσθαι νομίζω λέγειν, οὐθ' ὡς οὐχὶ τούτους ἔχομεν τοὺς νόμους, ὧν ἐγὼ παρὰ τὴν ἡμετέραν τοὺς κεφαλαιώ-

Hæc enim duo dicunt sibimet ab initio a regibus esse præcepta, ut deos colant et sapientiam diligant. Illi igitur et circumciduntur omnes, et a porcinis abstinere carnibus. Sed neque ullus alius Ægyptiorum cum eis sacra diis facere dignoscitur. Mentem igitur occæcatam habuit Apion, qui Ægyptiorum gratia nos data opera conviciis insectatur, illosque accusat, qui non solum utuntur iisdem, quos in nobis reprehendit, moribus, sed etiam alios circumcidi docuerunt, sicuti dixit Herodotus. Unde jure mihi videtur Apion ob maledicta in patriæ suæ leges pœnas dedisse quas commeruit. Nam ex necessitate circumciscus erat, ulpote ulceratus circa pudenda : et quum nihil ei profuerit circumciscio, sed putresceret, magnis doloribus expiravit. Oportet enim bene ac sapienter institutos legibus propriis circa pietatem adhærere, ceterorum vero leges minime carpere. At iste suas quidem deseruit, de nostris vero mentitus est. Atque ita quidem vitam finivit Apion, et hic etiam de eo nobis finem dicendi facere par sit.

14. Quoniam vero et Apollonius Molonis et Lysimachus et alii quidem nonnulli, partim quidem per ignorantiam, maxima vero ex parte per malevolentiam de legislatore nostro Moyse et legibus ejus verba fecerunt nec justa nec vera, hunc quidem ut præstigiatores et deceptores calumniantes, leges autem malitiæ apud nos, nulliusque virtutis magistras esse affirmantes, volo breviter et de omni reipublicæ nostræ constitutione, et de qualibet re singillatim, sicuti potero, sermonem proferre. Puto enim evidens fore, quod et ad pietatem et societatem inter homines servandam, et ad omnia humanitatis officia tuenda, prætereaque ad justitiam, et tolerantiam laborum, mortisque contemptum, optime factas habemus leges. Rogo tamen eos qui in hanc scriptionem inciderint, ut non cum invidia lectionem adhibeant. Non enim proposui nosmetipsos laudibus prosequi; sed defensionem esse justissimam puto, ductam a legibus juxta quas adhuc vivimus, adversus eos, qui multa nobis eaque falsa objecerunt: præsertim quum Apollonius accusationem non continue sicut Apion instituit, sed sparsim et hinc inde per totam orationem. Quippe qui aliquando quidem nobis tanquam atheis et hominum osoribus conviciatur, aliquando vero iterum formidinem nobis exprobrat: et e diverso rursus aliquando temerariæ audaciæ et amentię nos insinulat. Quin et nos e barbaris maxime omnium ineptos esse dicit: et propterea nos solos nihil ad vitæ emolumentum utile contulisse. Hæc autem omnia manifeste redargui posse existimo, si universa contra quam ab eo sunt dicta appareant et legibus imperata, et a nobis accurate admodum observata. Si vero coactus fuero mentionem facere legum contrariarum apud alios constitutarum, ob hoc merito culpandi sunt quibus in animo est nostra ut pejora cum iis conferre quæ apud alios sunt. Quibus neutrum puto relictum fore quod dicant, neque quod non eas habeamus le-

δεσπότητος, οὐθ' ὡς οὐχὶ μάλιστα πάντων ἐμμένονεν τοῖς ἐκوتῶν νόμοις.

1 ἰε'. Μικρὸν οὖν ἀναλαβὼν τὸν λόγον τοῦτ' ἂν εἴποιμι πρῶτον, ὅτι τῶν ἀνόμων καὶ ἀτάκτως βιούντων οἱ τάξεις καὶ νόμου κοινωνίας ἐπιθυμηταὶ γενόμενοι καὶ πρῶτοι κατάρξαντες εἰκότως ἂν ἡμερότῃ καὶ φύσεως ἀρετῇ διενεγκεῖν μαρτυρηθεῖεν. Ἀμέλει περ-
10 ρῶνται τὰ παρ' ἐκαστοῦ ἕκαστος πρὸς τὸ ἀρχαιοτάτον ἀνάγειν, ἵνα μὴ μιμείσθαι δοῶσιν ἑτέρους, ἀλλ' αὐτοὶ τοῦ ζῆν νομίμως ἄλλοις ὑπεγγέσθαι. Τούτων δὲ τούτων ἐρχόντων τὸν τρόπον ἀρετὴ μὲν ἐστὶ νομοθέτου τὰ βέλτιστα συνιδεῖν καὶ πείσαι τοὺς χρηστούμενους περὶ τῶν ὑπ' αὐτῷ τιθεμένων, πλήθους δὲ τὸ πᾶσι τοῖς δοῦσιν ἐμμένειν, καὶ μήτε εὐτυχίας μήτε συμφορᾶς
15 αὐτῶν μηδὲν μεταβάλλειν. Φησὶ τίνυν τὸν ἡμέτερον νομοθέτην τῶν ὁπουδποτοῦν μνημονευομένων νομοθετῶν προάγειν ἀρχαιοτάτῃ. Λυκούργου γὰρ καὶ Σόλωνος καὶ Ζάλευκος ὁ τῶν Λοκῶν καὶ πάντες οἱ θαυμαζόμενοι παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐχθρὸς δὴ καὶ πρῶτος ὡς
20 πρὸς ἐκείνους παραβάλλόμενοι φαίνονται γεγονότες, ὅπου γε μὴδ' αὐτὸ τούνομα πάλαι ἐγινώσκετο τοῦ νόμου παρὰ τοῖς Ἕλλησι· καὶ μάρτυς Ὅμηρος οὐδαμοῦ τῆς ποιήσεως αὐτῷ χρησάμενος. Οὐδὲ γὰρ ἦν κατὰ τούτων, ἀλλὰ γνώμῃς ἀορίστοις τὰ πλήθη διωκεῖτο καὶ
25 προστάγμασι τῶν βασιλέων. Ἀφ' οὗ καὶ μέχρι πολλοῦ δέξιμεναι ἔθισεν ἀγράφοις χρῶμενοι, καὶ πολλὰ τούτων αἰεὶ πρὸς τὸ συντυγχάνον μετατιθέντες. Ὁ δὲ ἡμέτερος νομοθέτης, ἀρχαιότατος γεγονώς (τούτο γὰρ δῆπουθεν ὁμολογεῖται καὶ παρὰ τοῖς πάντα καθ' ἡμῶν
30 λέγουσιν), ἑαυτὸν τε περὶ ἄριστον τοῖς πλήθεσιν ἡγεμόνα καὶ σύμβουλον, τὴν τε κατασκευὴν αὐτοῖς διήν τοῦ βίου τῷ νόμῳ παραλαβὼν ἔπεισε παραδέξασθαι καὶ βεβαιωτάτην ἴσασι φυλαχθῆναι παρεσκευάσεν.

35 ἰς'. Ἰδομεν δὲ τῶν ἔργων αὐτοῦ τὸ πρῶτον μεγαλειῶν. Ἐκείνος γὰρ τοὺς προγόνους ἡμῶν, ἐπειπερ ἔδοξεν αὐτοῖς τὴν Αἴγυπτον ἐκλιποῦσιν ἐπὶ τὴν πατριὴν γῆν ἐπανέναι, πολλὰς τὰς μυριάδας παραλαβὼν ἐκ πολλῶν καὶ ἀμυγῶν δέδωκεν εἰς ἀσφάλειαν καὶ γὰρ
40 τὴν ἀνδρῶν αὐτοῦ καὶ πολλὴν ψάμμον ἔδει διοδοιπορῆσαι, καὶ νικῆσαι πολέμους, καὶ τέχνα καὶ γυναῖκας καὶ λεῖαν ὁμοῦ σώζειν μαχόμενους. Ἐν οἷς ἅπασι καὶ στρατηγὸς ἄριστος ἐγένετο καὶ σύμβουλος συνετώτατος καὶ πάντων κηδεμὼν ἀληθέστατος. Ἄπαν δὲ
45 τὸ πλήθος εἰς ἑαυτὸν ἀνιερτῆσθαι παρεσκευάσε, καὶ περὶ παντὸς ἔργου πεισθέντας αὐτοῦ τοῦ κελευθέντος, εἰς οὐδεμίαν οἰκεῖν ἔλαβε ταῦτα πλεονεξίαν. Ἐν ᾧ μάλιστα τῷ καίρῳ δυνάμει μὲν αὐτοῖς περιβάλλονται καὶ τυραννίδας οἱ προσετηκότες, ἐθίζουσι δὲ τὰ πλήθη
50 μετὰ πολλῆς ἀνομίας ζῆν, ἐν τούτῳ τῆς ἐξουσίας ἐκείνος καθυεστῶς τῶναντιόν ὥρῃ δειν εὐσεβεῖν, καὶ πολλὴν εὖνοιαν τοῖς λαοῖς ἐμπαράσχεν· αὐτὸς τε τὰ μάλιστα τὴν ἀρετὴν ἐπιδείξειν τὴν αὐτοῦ νομίζων καὶ σωτηρίαν τοῖς αὐτὸν ἡγεμόνα ποιουμένοις βεβαιωτάτην

ges, quarum ego sum nas in medium proferam; neque quod non maxime omnium in legibus propriis perseveremus.

15. Paulo ergo altius exorsus volo primum dicere quod ii qui ordinis et communium legum primi amatores exstiterunt, eis qui sine lege et ordine vivunt, mansuetudine et bonitate naturæ non immerito prastantiores habeantur. Hinc fit quod singuli legum latores summam suis vetustatem tribui affectant, ut non imitatores aliorum videantur, sed ipsi potius aliis legitime vivendi duces exstistisse. Istis hunc in modum se habentibus, virtus quidem legislatoris est, quæ optima sunt perspicere, et de constitutis in bonam opinionem adducere eos qui illis usuri sunt: populi vero, ut maneant in omnibus quæ scita et jussa fuerint; et neque ex felicitate, neque ex calamitatibus horum aliquid immutare. Dico igitur nostrum legislatorem quoslibet qui memorantur leges antequam præcedere. Lycurgus enim, et Solon, et Zaleucus Locrensis, et omnes qui in admiratione sunt apud Græcos, non ita pridem exstistisse videntur, si illi conferantur: quando ne ipsum quidem legis nomen olim apud Græcos cognoscebatur; quod et testatur Homerus, qui nusquam in poetis sua isto est usus. Nihil quippe huiusmodi erat ipsius tempore, sed sententiis non definitis, et regum jussis populi regebantur. Unde etiam longo tempore permansere consuetudinibus non scriptis utentes, multasque illarum semper, prout res ceciderit, subinde mutantes. Noster vero legislator, qui et antiquissimus (hoc etenim in confesso est etiam apud universos, qui omnia contra nos loquuntur), et semetipsum populo exhibuit ducem consultoremque præstantissimum; et totam vitam rationem lege complexus, eis suasit hanc libenter excipere, fecitque ut diligentissime observaretur a scientibus prudentibusque.

16. Primum autem videamus quod inter opera ejus magnificum est. Ille enim progenitorum nostrorum, postquam eis visum est Ægypto relicta ad terram patriam revertere, quum multa millia assumpsisset, illos ex multis difficultatibus ad incolumitatem perduxit: nam et inaequas eos et valde arenosam oportebat viam transire, et bella prodigare, et liberos ac uxores cum præda inter pugnandum servare. In quibus omnibus et ducem egregium et consiliarium sapientissimum se præstitit, et omnium curatorem verissimum. Fecit autem ut omnis ab ipso penderet multitudo, et quum omnia quæ vellet iis persuadere posset, in nullo horum vindicavit sibi potestatem. Sed in quo maxime tempore potentiam quidem sibi comparant et tyrannidem occupant qui aliis præsumunt, populum vero licenter admodum vivere assuefaciunt, in hac ille potestate constitutus, e contrario ipsum oportere pie vivere censuit, multumque benevolentiam populo præstare: ita se et ipsum maxime virtutem suam ostensurum esse existimans, et salutem certissimam illis daturum qui ipsum sibi ducem

παρέξιν. Καλῆς οὖν αὐτῷ προκίρσεως καὶ πράξεων
 μεγάλων ἐπιτυχανομένων εἰκότως ἐνομιζομεν ἡγεμόνα
 τε καὶ σύμβουλον θεῖον ἔχειν· καὶ πείσας πρότερον
 ἑαυτὸν ὅτι κατὰ τὴν ἐκείνου βούλησιν ἅπαντα πράττει
 6 καὶ διανοεῖται, ταύτην ὥστο δεῖν πρὸ παντὸς ἐμποιῆσαι
 τὴν ὑπόληψιν τοῖς πλῆθεσιν. Οἱ γὰρ πιστεύσαντες
 ἐπισκοπεῖν Θεὸν τοὺς ἑαυτῶν βίους οὐδὲν ἀνέχονται ἐξα-
 μαρτεῖν. Τοιοῦτος μὲν δὴ τις αὐτὸς ἡμῶν ὁ νομοθέτης,
 οὐ γόης, οὐδ' ἀπατεὼν, ἀπερ λουδορῶντες λέγουσιν
 10 ἀδίκους, ἀλλ' οἷον παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν αὐχοῦσι τὸν
 Μῖνω γεγονέναι καὶ μετ' αὐτὸν τοὺς ἄλλους νομοθέτας.
 Οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν τοὺς νόμους ** ὑποτίθενται, ὁ δὲ γε
 Μῖνως ἔλεγεν ὅτι εἰς τὸν Ἀπόλλω καὶ τὸ Δελφικὸν αὐτοῦ
 μαντεῖον τὰς τῶν νόμων μαντείας ἀνέφερεν, ἥτοι τὰ-
 15 ληθῆς οὕτως ἔχειν νομιζόντες ἢ πείσειν ῥῶον ὑπολαμ-
 βάνοντες. Τίς δ' ἦν ὁ μάλιστα κατορθώσας τοὺς νόμους,
 καὶ τίς ὁ δικαιοτάτα περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ πίστεως ἐπιτυ-
 χων, πάρεστιν ἐξ αὐτῶν κατανοεῖν τῶν νόμων ἀντιπα-
 ραβάλλοντας· ἥδη γὰρ περὶ τούτων λεκτέον. Οὐχοῦν
 20 ἀπειροὶ μὲν αἱ κατὰ μέρος τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν νόμων
 παρὰ τοῖς ἅπασιν ἀνθρώποις διασποραί· οἱ μὲν γὰρ μο-
 ναρχίαις, οἱ δὲ ταῖς ὀλίγων δυναστείαις, ἄλλοι δὲ τοῖς
 πλῆθεσιν ἐπέτρεψαν τὴν ἐξουσίαν τῶν πολιτευμάτων.
 Ὁ δ' ἡμέτερος νομοθέτης εἰς μὲν τούτων οὐδοτιοῦν
 25 ἀπείδεν, ὥς δ' ἂν τις εἴποι βιασάμενος τὸν λόγον, θεο-
 κρατίαν ἀπέδειξε τὸ πολιτεύμα, Θεῷ τὴν ἀρχὴν καὶ
 τὸ κράτος ἀναθεῖς, καὶ πείσας εἰς ἐκείνον ἅπαντας
 ἀφορᾶν ὡς αἴτιον μὲν ἁπάντων ὄντα τῶν ἀγαθῶν, ἀ
 κοινῇ τε πᾶσιν ἀνθρώποις ἰδίᾳ τε ἐκάστοις ὑπάρχει,
 καὶ ὅσων ἔτυχον αὐτοὶ δεηθέντες ἐν ἀμηγάρτοις· λαβεῖν
 δὲ τὴν ἐκείνου γνώμην οὐκ ἐνὸν οὔτε τι τῶν πραττομέ-
 νων οὐδὲν οὐδ' ὧν ἂν τις παρ' αὐτῷ διανοηθῇ. Ἀλλ'
 αὐτὸν ἀπέφηνε καὶ ἀγένητον καὶ πρὸς τὸν αἰῶνα χρόνον
 ἀναλλοιώτον, πάσης ἰδέας θνητῆς κάλλει διαφέροντα,
 35 καὶ δυνάμει μὲν ἡμῖν γινώριμον, ὁποῖος δὲ κατ' οὐσίαν
 ἐστὶν ἄγνωστον. Ταῦτα περὶ Θεοῦ φρονεῖν οἱ σοφώ-
 τατοι παρ' Ἑλλήσιν ὅτι μὲν ἐδιδάχθησαν, ἐκείνου τὰς
 ἀρχὰς παρασχόντος, ἔω νῦν λέγειν· ὅτι δ' ἐστὶ καλὰ καὶ
 πρέποντα τῇ τοῦ Θεοῦ φύσει καὶ μεγαλειότητι σφόδρα
 40 μεμπτωρῆκασιν. Καὶ γὰρ Πυθαγόρας καὶ Ἀναξαγόρας
 καὶ Πλάτων καὶ οἱ μετ' ἐκείνους ἀπὸ τῆς Στωῆς φιλό-
 σοφοι, καὶ μικροῦ δεῖν ἅπαντες οὕτω φαίνονται περὶ
 τῆς τοῦ Θεοῦ φύσεως πεφρονηκότες. Ἀλλ' οἱ μὲν πρὸς
 ὀλίγους φιλοσοφούντες εἰς πλῆθι δόξαις προκατελημ-
 45 μένα τὴν ἀλήθειαν τοῦ δόγματος ἐξενεγκεῖν οὐκ ἐτόλ-
 μεσαν, ὁ δὲ ἡμέτερος νομοθέτης, ἅτε δὴ τὰ ἔργα πα-
 ρέχων τοῖς νόμοις σύμψωνα, οὐ μόνον τοὺς καθ' αὐτὸν
 ἐπεισεν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐξ ἐκείνων αἰεὶ γεννησομένοις τὴν
 περὶ τοῦ Θεοῦ πίστιν ἐνέφυσεν ἀμετακίνητον. Αἴτιον
 50 δ' ὅτι καὶ τῷ τρόπῳ τῆς νομοθεσίας πρὸς τὸ χρήσιμον
 πάντων αἰεὶ πολὺ διήνεγκεν· οὐ γὰρ μέρος τῆς ἀρετῆς
 ἐποίησε τὴν εὐσέβειαν, ἀλλὰ ταύτης τὰ μέρη τὰλλα
 συνείδε καὶ κατέστησε· λέγω δὲ τὴν δικαιοσύνην, τὴν
 καρτερίαν, τὴν σωφροσύνην, τὴν τῶν πολιτῶν πρὸς ἀλ-

fecerunt. Itaque cum bonum ei propositum fuerit, et magnas
 res gesserit, jure censebamus eum ducem atque consiliarium
 Deum habere : et quum sibi prius persuasisset quod
 secundum illius voluntatem omnia ageret atque mente agi-
 taret, credit modis omnibus oportere ut etiam populus in
 ejusmodi opinionem adduceretur. Nam qui Deum suam
 vitam respicere credunt, nulla in re peccare sument.
 Hujusmodi quidem noster legislator fuit, non magus, non
 impostor, sicut conviciatores injuste pronunciant; sed qua-
 lem apud Græcos gloriantur fuisse Minoem, et post eum
 leges alios. Namque quidam eorum leges *positas a*
Deo dicebant : Minos vero ad Apollinem et Delphicum ejus
 oraculum legum vaticinia referebat, sive hoc verum esse
 credentes, sive hoc facile aliis persuasuros esse existiman-
 tes. Qui vero maxime perfectissimam legum rationem in-
 stituerit, et justissimam de Deo persuasionem habuerit, ex
 mutua legum ipsarum contentione quis intelligat : jam
 enim tempus est ut ad eas veniamus. Enimvero infinita qui-
 dem, si singula expendantur, morum atque legum toto pas-
 sim hominum genere discrimina sunt. Alii quippe uni tan-
 tum, paucis quibusdam alii, alii denique populo summam
 reipublicæ potestatem commiserunt. At legislator noster,
 hisce neglectis omnibus, Theocraticam (liceat enim hac voca-
 tametsi paullo duriore uti) reipublicæ formam instituit :
 atque ita summo principatu Dei numini attributo, id egit
 maxime ut in eo cunctorum oculi ac mentes acquiescerent,
 tanquam in eo qui et omnium bonorum, seu quæ universe
 hominum generi eveniunt, seu quæ privatim singuli, dif-
 ficilioribus suis temporibus, votis ac precibus impetrant,
 auctor et causa sit : adeo ut ejus cognitionem nullum
 omnino factum, cogitatio nulla fugere ac latere possit.
 Eum præterea quum ortu carere, tum nullam tota æter-
 nitate mutationem subire, omnis quoque mortalis formæ
 dignitatem pulchritudine superare, postremo ut sua nobis
 potestate notum, sic natura et essentia prorsus ignotum
 esse profitetur. Mitto sane Græcorum sapientissimos hu-
 jus de Deo sententiæ magistrum illum ac ducem habuisse :
 quam præclara vero illa quamque Dei cum natura ac
 majestate conjuncta foret, gravissime testatum ipsi quoque
 reliquerunt. Pythagoras enim, et Anaxagoras, et Plato,
 quique Platonem exceperunt Stoici philosophi, ac ceteri
 prope omnes, in hujus de natura divina sententiæ commu-
 nionem societatemque venerunt. At enimvero, quum isti
 fere non nisi cum paucis philosopharentur, et dogmatis hu-
 jus veritatem in vulgus aliis jam opinionibus occupatum
 efferre metuerent : tum noster hic legislator, qui suarum
 ad legum æquitatem operum consensionem adjungeret, non
 eos modo qui sua ætate viverent, in eam secum mentem
 adduxit, verum etiam nepotibus ac posteris illorum omni-
 bus firmam hanc atque constantem de divino numine fidem
 iniecit. Quod autem in ea legum suarum informatione
 fructum etiam fuerit longe quam ceteri majorem assequutus,
 eo maxime factum est, quod non religionem virtutis partem
 aliquam fecerit, sed religionis potius alias partes esse quas-
 dam et viderit et vero statuerit : justitiam dico, patientiam,
 temperantiam, ac mutuam civium inter se rebus in omnibus

λήλους ἐν ἅπασι συμφωνίαν. Ἄπασι γὰρ αἱ πράξεις καὶ διατριβαὶ καὶ λόγοι πάντες ἐπὶ τὴν πρὸς τὸν Θεὸν ἡμῖν εὐσεβείαν ἔχουσι τὴν ἀναφοράν· οὐδὲν γὰρ τούτων ἀνεξέταστον οὐδὲ ἀόριστον παρέλιπε. Δύο μὲν γὰρ
 5 εἰσιν ἀπάσης παιδείας τρόποι καὶ τῆς περὶ τὰ ἔθνη κατασκευῆς, ὧν ὁ μὲν λόγων διδασκαλικὸς, ἕτερος δὲ ὁ διὰ τῆς ἀσκήσεως τῶν ἐθῶν. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι νομοθέται ταῖς γνώμαις διέστησαν, καὶ τὸν ἕτερον αὐτῶν, ὃν ἔδοξαν ἕκαστοι ἐλόμενοι, τὸν ἄλλον παρέλιπον, ὅσον
 10 Λακεδαιμόνιοι μὲν καὶ Κρήτες ἔθεσιν ἐπαίδευσαν, οὐ λόγοις, Ἀθηναῖοι δὲ καὶ σχεδὸν οἱ ἄλλοι πάντες Ἑλλη- νες, ἃ μὲν γρηὶ πρᾶττειν ἢ μὴ, προστάσσον διὰ τῶν νόμων, τοῦ δὲ πρὸς αὐτὰ διὰ τῶν ἔργων ἐθίζειν ὠλι- γόρηνσαν.
 15 ιζ'. Ὁ δ' ἡμέτερος νομοθέτης ἄμφω ταῦτα συνήρ- μοσε κατὰ πολλὴν ἐπιμέλειαν· οὔτε γὰρ κωρὴν ἀπέ- λιπε τὴν τῶν ἐθῶν ἀσκήσιν, οὔτε τὸν ἐκ τοῦ λόγου νόμον ἀπρακτον εἶσεν, ἀλλ' εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης ἀρξάμενος τροπῆς καὶ τῆς κατὰ τὸ οἰκεῖον ἐκίστω
 20 διαίτης, οὐδὲν οὔτε τῶν βραχυτάτων αὐτεξούσιον ἐπὶ ταῖς βουλήσεσι τῶν χρησομένων κατέλειπε, ἀλλὰ καὶ περὶ σιτίων, ὧσων ἀπέχεσθαι χρὴ καὶ τίνα προσφέ- ρεσθαι, καὶ περὶ τῶν κοινωνησόντων τῆς διαίτης, ἔργων τε εὐτονίας περὶ τὰς τέχνας καὶ τοῦμπαλιν ἀναπαύσεως
 25 ὅρον ἔθηκεν αὐτὸς καὶ κανόνα τὸν νόμον, ἵν' ὥσπερ ὑπὸ πατρὶ τούτῳ καὶ δεσπότῃ ζῶντες μῆτε βουλόμενοι μὴδὲν μὴθ' ὑπ' ἀγνοίας ἀμαρτάνομεν. Οὐδὲ γὰρ τὴν ἀπ' ἀγνοίας ὑποτίμησιν ἡνέσγετο καταλιπεῖν, ἀλλὰ καὶ κάλλιστον καὶ ἀναγκασιότατον ἀπέδειξε παιδευμάτων
 30 τὸν νόμον, οὐκ εἰσάπαξ ἀκροασαμένους οὐδὲ δις ἢ πολ- λάκις, ἀλλ' ἐκάστῃς ἑβδομάδος τῶν ἄλλων ἔργων ἀρε- μένους ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν τοῦ νόμου ἐκέλευσε συλλέγεσθαι, καὶ τοῦτον ἀκριβῶς ἐκμανθάνειν· δὲ δὴ πάντες οἱ νομο- θέται εἰκόασι παραλιπεῖν.
 35 ιη'. Καὶ τοσοῦτον οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων ἀπέ- χουσι τοῦ κατὰ τοὺς οἰκεῖους ζῆν νόμους, ὥστε σχεδὸν αὐτοὺς οὐδ' ἴσασι, ἀλλ' ὅταν ἐξαμάρτωσι, τότε παρ' ἄλλων μανθάνουσιν ὅτι τὸν νόμον παραβεβήκασι. Οἷ τε τὰς μεγίστας καὶ κυριωτάτας παρ' αὐτοῖς ἀρχὰς
 40 διοικούντες ὁμολογοῦσι τὴν ἄνοιαν· ἐπιστάτας γὰρ παρακαθίστανται τῆς τῶν πραγμάτων οἰκονομίας τοὺς ἐμπειρίαν ἔχειν τῶν νόμων ὑπισχνουμένους. Ἡμῶν δ' ὄντινόν ἐστι τις ἔροιο τοὺς νόμους, ῥῆον ἂν εἴποι πάντα ἢ τοῦνομα τὸ ἑαυτοῦ. Τοιγαροῦν ἀπὸ τῆς πρώ-
 45 τῆς εὐθὺς αἰσθήσεως αὐτοὺς ἐκμανθάνοντες ἔχομεν ἐν ταῖς ψυχαῖς ὥσπερ ἐγχεαραγμένους. Καὶ σπάνιος μὲν ὁ παραβαίνων, ἀδύνατος δ' ἡ τῆς κολάσεως παραι- τησις.
 ιθ'. Τοῦτο πρῶτον ἀπάντων τὴν θαυμαστὴν ὁμό-
 50 νοιαν ἡμῖν ἐμπεποίηκεν. Τὸ γὰρ μίαν μὲν ἔχειν καὶ τὴν αὐτὴν δοῆσαν περὶ Θεοῦ, τῷ βίῳ δὲ καὶ τοῖς ἔθεσι μὴδὲν ἀλλήλων διαφέρειν, καλλίστην ἐν ἔθεσιν ἀνθρώ- πων συμφωνίαν ἀποτελεῖ. Παρ' ἡμῖν γὰρ μόνοις οὔτε περὶ τοῦ Θεοῦ λόγους ἀκούσεται τις ἀλλήλοις

conjunctionem. Quippe quod actionum, studiorum ac sermonum omnium rationes ex una divini numinis religione suspensas habere nos oporteat : quum nihil penitus aut non expensum, aut non definitum constitutumque relinquit. Nam quum duæ omnino sint cujusvis disciplinæ, ac morum instituendum viæ, quarum altera præceptis, altera conformatione vitæ continetur : ceteri quidem legisla- tores, dissidentium opinionum varietate distracti, atque alteram utram suo quisque sensu viam sequuti, alteram omiserunt. Ita igitur Lacedæmonii simul et Cretenses moribus ipsis docebant, non præceptis : Athenienses autem Græci- que propemodum universi, quid agendum esset, quidve fugiendum, legibus edicebant, suos tamen ad utrumque rebus ipsis consuefacere negligebant.

17. At legislator hic noster præcipuo quodam studio ambo ista conjunxit : dum neque mutatam vitæ morumque conformationem reliquit, neque legis præcepta operum societatē carere permisit ; sed, jam inde ab ipsomet alimentū genere, et domestica singulorum victus ratione auspicatus, ne minutissimum quidem aliquid eorum qui illis uterentur potestatis et arbitrii facere voluit : imo quibus abstinendum cibis, quibus item vesci liceat, quinam in victus commu- nionem ac societatem vocandi, quam in operibus contentionem adhibere, quem in otio tenere modum oporteat, certis quasi legis finibus regulisque descripsit : uti sub ejus tanquam parentis cujusdam aut dominæ imperio nutuque viventes, nihil omnino vel malitia vel ignorance peccemus. Ita ne ignorationem illam, velut aliquam deprecandā pœnæ speciem, relinqueret, longe pulcherrimum nobis maximeque necessarium disciplinæ genus legem ipsam esse voluit : nec satis id futurum putavit, ut semel, iterum aut sæpius eam audivissemus, nisi hebdomadis quodque singulis ab alio quolibet opere feriatos omnes ad illam dum recitaretur audiendam, animoque penitus informandam, convenire juberet. Id quod ab reliquis omnibus legumlatoribus prætermisum videmus.

18. Ac tantum plerique mortalium a vita suarum ex legum præceptis instituenda absunt, ut in summa fere illarum ignoratione versentur, atque ubi peccaverint, eas tum demum abs se violatas, ex aliis intelligant. Quam ignorantiam summi quoque et principes eorum magistratus confitentur, dum eos rerum administrationi præesse potissimum ac sibi assidere volunt, qui præcipuam quandam legum peritiam præ se ferant. At ex nostris, quemcunque de legum nostrarum capitibus interroges, universas facilius quam suum ipse nomen edideret. Proinde eas jam usque ab ea qua primum aliquid sentire cœpimus ætate, haustas, mentibus deinceps inustas quodammodo impressasque tenemus. Ac rari admodum sunt qui eas violent ; qui autem violarit, nulla prorsus ei deprecandæ pœnæ ratio superest.

19. Atque hic admirabilis inter nos animorum consen- sionis fons est præcipuus. Nam et idem omnes de Deo sentire, et nullo vitæ morumque dissidio laborare, id vero pulcherrimam ac jucundissimam hominibus animorum studiorumque conjunctionem alferre solet. Enimvero soli omnino sumus, apud quos neque discrepantes unquam de

ὑπεναντίους, ὅποια πολλὰ παρ' ἑτέροις (οὐδ' ὑπὸ τῶν
 τυχόντων μόνον κατὰ τὸ προσπεσὸν ἑκάστῳ λέγεται
 πάθος, ἀλλὰ καὶ παρὰ τισὶ τῶν φιλοσόφων αὐτῶν τε-
 τολμηται, τῶν μὲν τὴν ὅλην τοῦ Θεοῦ φύσιν ἀναιρεῖν
 5 τοῖς λόγοις ἐπιχειρηκότων, ἄλλων δὲ τὴν ὑπὲρ ἀν-
 θρώπων αὐτοῦ πρόνοιαν ἀφαιρουμένων), οὐτ' ἐν τοῖς
 ἐπιτηδεύμασι τῶν βίων ὁφεται διαφορὰν, ἀλλὰ κοινὰ
 μὲν ἔργα πάντων παρ' ἡμῖν, εἰς δὲ ὁ λόγος ὁ τοῦ νόμου
 συμφωνῶν περὶ Θεοῦ, πάντα λέγων ἐκείνον ἐφορᾶν.
 10 Καὶ μὴν περὶ τῶν κατὰ τὸν βίον ἐπιτηδευμάτων οὐ
 δεῖ πάντα τὰ ἄλλα τέλος ἔχειν τὴν εὐσέβειαν καὶ γυ-
 ναικῶν ἀκούσειεν ἂν τις καὶ τῶν οἰκετῶν.

κ'. Ὅθεν δὴ καὶ τὸ προφερόμενον ἡμῖν ὑπὸ τίνων
 ἐγκλημα, τὸ δὴ μὴ καινῶν εὐρετὰς ἔργων ἢ λόγων
 15 ἀνδρας παρασχεῖν, ἐντεῦθεν συμβέβηκεν. Οἱ μὲν γὰρ
 ἄλλοι τὸ μηδὲν τῶν πατρίων ἐμμένειν καλὸν εἶναι
 νομίζουσι, καὶ τοῖς μάλιστα τολμῶσι ταῦτα παραβαί-
 νειν σοφίας δεινότητά μαρτυροῦσιν· ἡμεῖς δὲ τούναντίον
 μίαν εἶναι καὶ φρόνησιν καὶ ἀρετὴν ὑπειλήφαμεν τὸ
 20 μηδὲν ὅλως ὑπεναντίον μῆτε πράξει μῆτε διανοηθῆναι
 τοῖς ἐξ ἀρχῆς νομοθετηθεῖσιν. Ὅπερ εἰκότως ἂν εἴη
 τεκμηρίον τοῦ κάλλιστα τεθῆναι τὸν νόμον. Τὰ γὰρ
 μὴ τοῦτον ἔχοντα τὸν τρόπον αἱ πείραι δεόμενα διορ-
 θῶσεως ἐλέγχουσιν.

25 κα'. Ἡμῖν δὲ τοῖς πεισθεῖσιν ἐξ ἀρχῆς τεθῆναι τὸν
 νόμον κατὰ Θεοῦ βούλησιν, οὐδ' εὐσεβὲς ἦν ἐτι τοῦτο
 μὴ φυλάττειν. Τί γὰρ αὐτοῦ τις ἂν μετακινήσειεν, ἢ
 τί κάλλιον ἐξεύροι, ἢ τί παρ' ἑτέρων ὡς ἄμεινον ἐξε-
 30 νέγκοι; Ἄρα γε τὴν ὅλην κατάστασιν τοῦ πολιτεύμα-
 τος; καὶ τίς ἢ καλλίων ἢ δικαιότερα γένοιτο τῆς Θεὸν
 μὲν ἡγεμόνα τῶν ὄλων ἡγεῖσθαι πεποιημένης, τοῖς
 ἱερεῦσι δὲ κοινῇ μὲν τὰ μέγιστα διοικεῖν ἐπιτροπούσης,
 τῷ δὲ πάντων ἀρχιερεῖ ἄλλιν αὐτῷ πεπιστευκυίας τὴν τῶν
 35 ἄλλων ἱερέων ἡγεμονίαν; οὐς οὐ κατὰ πλοῦτον οὐδέ
 τισιν ἄλλαις προύχοντα αυτοματότα πλεονεξίας πρῶτον
 εὐθὺς ὁ νομοθέτης ἐπὶ τὴν τιμὴν ἔταξεν, ἀλλ' ὅσοι τῶν
 μετ' αὐτοῦ πειθοῖ τε καὶ σωφροσύνῃ τῶν ἄλλων διέ-
 40 φερων, τοῦτοισι τὴν περὶ τὸν Θεὸν μάλιστα θεραπείαν
 ἐνεγείρισεν. Τούτοις δ' ἦν καὶ τοῦ νόμου καὶ τῶν
 ἄλλων ἐπιτηδευμάτων ἀκριβὲς ἐπιμέλεια· καὶ γὰρ
 ἐπόπται πάντων καὶ δικασταὶ τῶν ἀμφισβητουμέ-
 45 νων καὶ κολασταὶ τῶν κατεγνωσμένων οἱ ἱερεῖς ἐτά-
 χθησαν.

κβ'. Τίς ἂν οὖν ἀρχὴ γένοιτο ταύτης δσιωτέρας; τίς
 45 δὲ Θεῷ τιμὴ μᾶλλον ἀρμόζουσα; παντὸς μὲν τοῦ πλή-
 θους κατεσκευασμένου πρὸς τὴν εὐσέβειαν, ἐξαίρετον δὲ
 τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἱερέων πεπιστευμένων, ὥσπερ δὲ
 τελετῆς τινος τῆς ὅλης πολιτείας οἰκονομουμένης; ἀ
 γὰρ ὁλίγων ἡμερῶν ἀριθμὸν ἐπιτηδεύοντες ἀλλόφυλοι
 50 φυλάττειν οὐ δύνανται, μυστήρια καὶ τελετὰς ὀνομά-
 ζοντες, ταῦτα μετὰ πολλῆς ἡδονῆς καὶ γνώμης ἀμε-
 ταπεύστοι φυλάττομεν ἡμεῖς διὰ τοῦ παντὸς αἵματος.
 Τίνες οὖν εἰσιν αἱ προρρήσεις καὶ ἀπαγορεύσεις;
 ἀπλαῖ τε καὶ γνώριμοι. Πρώτῃ δ' ἡγεῖται περὶ Θεοῦ,

Deo sententias audies, quod apud alios frequentissimum
 est (nec enim vulgaris tantum ac plebeius quilibet, prout
 peculiaris animi sensus impulerit, de Deo loquitur; sed
 hoc temeritatis vitium ad nonnullos etiam philosophos
 permanavit, quorum alii omnem Dei naturam funditus ex-
 terminare conati sunt, alii eundem omni hominum cura
 providentiaque spoliaverunt), nec ullum in vitæ rationibus
 dissidium videbis: imo vero, quum summa quædam apud
 nos omnium sit operum functionumque communio, tum
 vox similiter eadem et cum ipsa lege de Deo consentiens,
 quæ omnia divini oculi sapientia regi proficitur. Ac quod
 ad vitæ instituta spectat, ex ipsis quoque mulierculis ac
 mancipiis intelliges, nihil non ex ceteris ad unum reli-
 gionis finem esse referendum.

20. Atque hinc profectum illud est, quod a nonnullis
 probro nobis et crimini vertitur, neminem ex nobis ullum
 aut novæ orationis, aut operis novi auctorem prodixisse.
 Nam ceteri quidem, in nulla patriarum consuetudinum
 acquiescere, præclarum quiddam ac laude dignum arbi-
 trantur, eosque potissimum qui aliquid earum labefactare
 conantur, a singulari prudentiæ vi solertiaque commendant:
 nos contra, unam hanc et prudentiam et virtutem esse
 statuimus, nihil omnino quod cum legibus ante sancitis
 quoquo modo pugnet, aut invehere aut moliri. Quod sane
 argumento certissimo est, optime conditam hanc fuisse le-
 gem. Quæ enim secus instituta sunt, ea correctione indi-
 gere, experientia comprobatur.

21. At nos, qui hanc primam legem ex divinæ voluntatis
 arbitrio latam fuisse credimus, hanc deinceps violare sine
 impietate non possumus. Et vero, quid tandem aut ex ea
 mutare quis possit, aut excogitare melius, aut ab aliis con-
 venientius mutuari? Num forte genus ipsum reipublicæ
 totum immutabit? At quodnam, obsecro, possit eo vel me-
 lius vel æquius institui, quod Deum quidem rerum univer-
 sarum moderatorem constituat, sacerdotes vero ita publicæ
 maximorum negotiorum administrationi præficiat, ut illis
 ipsis sacerdotibus summum omnium pontificem præesse
 velit? quod eosdem ab ipso jam initio legislator, non pro
 census magnitudine, aut aliarum ejusmodi rerum, quam
 fortuna pepererit, copia, in tanto honoris gradu collocari
 voluerit, sed iis duntaxat suorum qui aliis partim orationis
 vi, partim etiam æquitate morum anteirent, divini cultus
 ritus commiserit. Ab his autem accurata et legis et reli-
 quorum institutorum conservatio fiebat; quum et summi
 omnium quæsitores, et controversiarum iudices, et damna-
 torum punitores constituti sacerdotes essent.

22. Quodnam igitur imperii genus hoc sanctius esse
 queat? aut qui Deo cultus convenientior exhiberi? ubi non
 multitudo tantum universa ad pietatem studiosissime infor-
 metur, sed etiam insignis quædam a sacerdotibus in rerum
 administratione diligentia exigatur, et solemnem sacri
 alicujus festi religionem tota reipublicæ ratio imitetur?
 nam quæ alienigenæ paucis aliquot diebus, mysteria ap-
 pellantes statasque ceremonias, custodire non possunt, ea
 nos perpetuo quum suavissime, tum etiam constantissime
 retinemus. Quænam vero et cujusmodi sunt nostra illa
 vel edicta vel interdicta? Simplicia prorsus et illustria.
 Princeps quidem et caput omnium illud est, quod ita de

λέγουσα, ὁ Θεὸς ἔχει τὰ πάντα παντελὴς καὶ μακάριος, αὐτὸς ἐαυτῷ καὶ πᾶσιν αὐτάρκης, ἀρχὴ καὶ μέσα καὶ τέλος πάντων· οὗτος ἔργοις μὲν καὶ χάρισις ἐνεργῆς καὶ παντὸς οὐτινοσούν φανερώτερος, μορφήν δὲ καὶ μέγεθος ἡμῖν ἀζανέστατος· πᾶσα μὲν γὰρ ὕλη πρὸς εἰκόνα τὴν τούτου, κἂν ᾗ πολυτελής, ἄτιμος, πᾶσα δὲ τέχνη πρὸς μιμήσεως ἐπίνοιαν ἀτεχνος· οὐδὲν δμοιον οὐτ' ἐπινοοῦμεν οὐτ' εἰκάζειν ἐστὶν ὅτιον. Ἔργα βλέπομεν αὐτοῦ, φῶς, οὐρανόν, γῆν, ἥλιον καὶ σελήνην, ὕδατα, ζῴων γενέσεις, καρπῶν ἀναδόσεις. Ταῦτα ὁ Θεὸς ἐποίησεν οὐ χερσίν, οὐ πόνοις, οὐδὲ τινων συνεργασαμένων ἐπιτελεῖς, ἀλλ' αὐτοῦ κατὰ θελήσαντος καλῶς ἦν εὐθὺς γεγονότα. Τούτῳ δεῖ πάντας ἀκολουθεῖν καὶ θεραπεύειν αὐτὸν ἀσχοῦντας ἀρετῇ· τρόπος γὰρ Θεοῦ θεραπείας οὗτος ὁσιώτατος.

κγ'. Εἷς νῶς ἐνὸς Θεοῦ (φιλον γὰρ αἰεὶ παντὶ τὸ δμοιον), κοινὸς ἅπαντων κοινῷ Θεῷ ἅπαντων. Τούτων θεραπεύουσι μὲν διὰ παντὸς οἱ ἱερεῖς, ἡγεῖται δὲ τούτων ὁ πρῶτος αἰεὶ κατὰ γένος· οὗτος μετὰ τῶν συνιερέων θύσει τῷ Θεῷ, φυλάξει τοὺς νόμους, δικάσει περὶ τῶν ἀμειστορημένων, κολάσει τοὺς ἐλεγγόμενους ἐπ' ἀδικίᾳ. Ὁ δὲ γε τούτῳ μὴ πειθόμενος ὑπέξει δίκην ὡς εἰς τὸν Θεὸν αὐτὸν ἀσεβῶν. Θύομεν τὰς θυσίας οὐκ εἰς πληρωσιν ἑαυτῶν καὶ μέθην (ἀβούλητα γὰρ τῷ Θεῷ τὰδε, καὶ πρόσφαις ἀν' ὕβρεις γένοιτο καὶ πολυτελείας), ἀλλὰ σώφρονας, εὐτάκτους, εὐσταλεῖς, ὅπως μάλιστα σωφρονῶσι. Καὶ ἐπὶ ταῖς θυσίαις ὑπὲρ τῆς κοινῆς εὐχέσθαι δεῖ πρῶτον σωτηρίας, εἰθ' ὑπὲρ ἑαυτῶν (ἐπὶ γὰρ κοινωνίᾳ γεγονάμεν), καὶ ταύτην ὁ προσιμῶν τοῦ κατ' ἑαυτὸν ἰδίου μάλιστα εἰς Θεῷ κεχρησμένος. Παράκλησις δὲ πρὸς τὸν Θεὸν ἔστω διὰ τῆς εὐχῆς καὶ δέσεως οὐχ ὅπως διδοῖ τὰ ἀγαθὰ (δίδωκε γὰρ αὐτὸς ἐκὼν καὶ πᾶσιν εἰς μέσον κατέθηκεν), ἀλλ' ὅπως δέχεσθαι δυνάμεθα καὶ λαβόντες φυλάττωμεν. Ἀγνείας ἐπὶ ταῖς θυσίαις διήρχηκεν ὁ νόμος ἀπὸ κήδους, ἀπὸ λέγους, ἀπὸ κοινωνίας τῆς πρὸς γυναῖκα, καὶ πολλῶν ἄλλων, ἃ μακρὸν ἂν εἴη νῦν γράφειν. Τοιοῦτος μὲν ὁ περὶ Θεοῦ καὶ τῆς ἐκείνου θεραπείας λόγος ἡμῖν ἐστίν, ὁ δ' αὐτὸς ἅμα καὶ νόμος.

κδ'. Τίνες δὲ οἱ περὶ γάμων; μῆτιν μόνην οἶδεν ὁ νόμος κατὰ φύσιν τὴν πρὸς γυναῖκα, καὶ ταύτην εἰ μέλλοι τέκνων ἐνεκα γίνεσθαι· τὴν δὲ πρὸς ἀρρένας ἐστύγηκε, καὶ θάνατος τὸ ἐπιτίμιον, εἰ τις ἐπιχειρήσειεν. Γαμεῖν δὲ κελεύει μὴ προικὶ προσέχοντας, μηδὲ βιαίαις ἀρπαγαῖς, μηδ' ἂν δόλῳ καὶ ἀπάτῃ πείσσαντας, ἀλλὰ μνηστεύειν παρὰ τοῦ δοῦναι κυρίου καὶ κατὰ συγγένειαν ἐπιτήδειον. Γυνὴ δὲ χείρων, φησὶν, ἀνδρὸς εἰς ἅπαντα. Τοιγαροῦν ὑπακούτω, μὴ πρὸς ὕβριν, ἀλλ' ἵνα ἀρχηται· Θεὸς γὰρ ἀνδρὶ τὸ κράτος ἔδωκε. Ταύτη συνειναι δεῖ τὸν γήμαντα μόνῃ, τὸ δὲ τὴν ἄλλου πειρᾶν ἀνόσιον. Εἰ δὲ τις τοῦτο πράξειεν, οὐδεμία θανάτου παραίτησις, οὐτ' εἰ βιάσαιτο παρθένον ἑτέρῳ προσωμολογημένην, οὐτ' εἰ πείσειε γεγαμημένην· τέκνα τρέφειν ἅπαντα προσέταξε. Καὶ γυναῖξιν ἀπέπει-

Deo statuit : Deum universa complecti; perfectissimum illum esse atque beatissimum; sibi ipsi ac ceteris omnibus satis unum esse, principium, media, finemque cunctorum : eundem ut operibus ac beneficiis conspicuum, imo rerum omnium longe nobilissimum, ita quum figura, tum etiam magnitudine nobis ignotissimum : materiam omnem, ut genere ipso pretiosissima, vilem, si ad ejus imaginem exigatur, futuram; artem etiam omnem, si ad illius imitationem aspiret, inertem jacere : nihil ejus simile nec videri, nec cogitari fas esse. Hujus tamen opera sub aspectum cadere, lumen, caelum, terram, solem, lunam, aquas, animalium procreations, fructuumque proventus : haec autem a Deo non manibus, non labore ullo, non precaria ejusquam opera, sed uno voluntatis suae nutu perfecta continuo, proque eo ac statuerat, bonitatem sortita esse. Ad illum omnes adhaerescere, unum virtutis exercitio colere oportere, quod ea cultus divini ratio sanctissima sit.

23. Unius Dei templum unum esse (quod simili simile delectetur), adeoque commune cum omnibus, quia Numini omnium communi sacrum. Ac sacerdotum quidem proprias ejus placandi partes esse, iis tamen unum semper aliquem praesae genere principem, qui cum aliis sacerdotibus Deo sacrificet, leges custodiat, si quid erit controversum arbitrio definit, peractos denique reos justo supplicio coerceat. Ei qui minus paruerit, penam huic luendam esse quasi adversus Deum impie fecerit. Ceterum ea sacrificiorum lex est, uti ne ipsis ad ebrietatis turpitudinem abutantur (nam horret id Deus, tum vero et injuriarum et luxus occasionem praebet); verum modica, honesta, et sobria illa sint oportet, ut qui sacra faciunt, maxime modestiam prae se ferant. Jam inter sacrificandum, in primis pro commune, tum pro sua cuique salute nuncupanda vota sunt (nam ad mutuam societatem nati sumus); et qui illam sua vita potiore habuerit, is Deum sibi maxime conciliet. Porro votorum ac precationum summa haec sit, non ut beneficia nobis conferat (conferit enim ille per sese, atque omnibus passim ingerit), verum ut ea quum rite accipere, tum diligenter conservare possimus. Ad extremum cui sacrificium faciendum erit, ei lex certa quaedam praescribit lustrationum genera, quibus susceptae si quae sint ex funere, lecto, uxoris consuetudine, et aliis multis rebus, quas nunc percensere longum esset, labes expientur. Atque hujusmodi nobis de Deo doctrina et divini cultus tradita ratio est, quae legis simul vim obtinet.

24. De nuptiis vero quid? Eam tantum consuetudinem, quam cum uxore natura concedit, lex nostra probat, modo tamen ea prolis suscipiendae causa ineatur : at marium cum maribus congressiones execratur, ejusque flagitii reos capitali supplicio damnat. Ceterum in matrimonio neque dotis rationem haberi, neque per vim rapi conjugem, neque dolo malo pellici vult; sed ab eo qui collocandae potestatem habet, postulari, sic tamen ut cognitionis ratio habeatur. Ac mulier quidem, inquit scriptura, viro per omnia deterior est. Viro igitur obtemperet, non tamen contumelia causa, sed ut alterius imperium ac ductum sequatur : vim enim et potestatem viro Deus concessit. Unius porro tantum, quacum conjunctus fueris, expelenda consuetudo est; alterius enim uxorem tentare, nefas. Quod in scelus si quis incidit, certum ei capitis supplicium : ut si quis aut virginis desponsae cuiquam vim obtulerit, aut alii nuptam illeceperit, liberorum quicquid susceptum erit, educari lex jubet. Velat ne qua nuptia

μήτ' ἀμβλῶν τὸ σπαρὲν μήτε διαφθεῖρειν, ἀλλὰ ἦν φανείη, τεκνοκτόνος ἂν εἴη ψυχὴν ἀφανίζουσα καὶ τὸ γένος ἑλαττοῦσα. Τοιγαροῦν εἰ τις ἐπὶ λέγος ἢ φθορὰν παρέλθοι, καθαρὸς εἶναι οὐ δύναται. ⁵ Ἡ καὶ μετὰ τὴν νόμιμον συνουσίαν ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ἀπολούσασθαι κελεύει ὁ νόμος. Ψυχῆς τε γὰρ καὶ σώματος ἐγγίνεται μολυσμὸς, ὡς πρὸς ἄλλην χώραν ὑποβαλόντων. Καὶ γὰρ ἐμψυομένη σώμασι κακοπαθεῖ ἡ ψυχὴ, καὶ τούτων αὐτὴ πάλιν ὡς θανάτῳ διακριθεῖσα. ¹⁰ Δι' ὅπερ ἀγνείας ἐπὶ πᾶσι τοῖς τοιοῦτοις προσέταξεν.

κε'. Οὐ μὴν οὐδ' ἐπὶ ταῖς τῶν παίδων γενέσεσιν ἐπέτρεπεν εὐωχίας συνάγειν καὶ προφάσεις ποιεῖσθαι μέθης, ἀλλὰ σώφρονα τὴν ἀρχὴν εὐθύς τῆς τροφῆς ¹⁵ ἔταξε καὶ γράμματα παιδεύειν ἐκέλευσε, περὶ τε τοὺς νόμους ἀναστρέφασθαι καὶ τῶν προγόνων τὰς πράξεις ἐπίστασθαι, τὰς μὲν ἵνα μιμῶνται, τοὺς δ' ἵνα συντρεφόμενοι μήτε παραβαίνουσι μήτε σκῆψιν ἀγνοίας ἔχωσι.

²⁰ κς'. Τῆς δ' εἰς τοὺς τετελευτηκότας προϋνόησεν δσίας οὔτε πολυτελείας ἐνταρίων οὔτε κατασκευαῖς μνημείων ἐπιφανῶν, ἀλλὰ τὰ μὲν περὶ τὴν κηδείαν προσέταξε τοῖς οἰκειοτάτοις ἐπιτελεῖν. Πᾶσι δὲ τοῖς παρτοῦσι θαπτομένου τινὸς καὶ συνελθεῖν καὶ συνα- ²⁵ ποδύρασθαι ἐποίησε νόμιμον, καθαίρειν δὲ καὶ τὸν οἶκον καὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἀπὸ κήδους, ἵνα πλειστον ἀπέχῃ τοῦ δοκεῖν καθαρὸς εἶναι τις φόνον ἐργασάμενος.

κζ'. Γονέων τιμὴν μετὰ τὴν πρὸς Θεὸν δευτέραν ³⁰ ἔταξε, καὶ τὸν οὐκ ἀμειβόμενον τὰς παρ' αὐτῶν χάριτας, ἀλλ' εἰς ὀτιοῦν ἐκκλίνοντα, λιθασθησόμενον παραίδουσθαι κελεύει. Καὶ παντὸς τοῦ πρεσβυτέρου τιμὴν ἔχειν τοὺς νέους φησὶν, ἐπεὶ πρεσβύτατον ὁ Θεός. Κρύπτειν οὐδὲν ἔξ πρὸς φίλους· οὐ γὰρ εἶναι φιλίαν ³⁵ τὴν μὴ πάντα πιστεύουσαν. Κἂν συμβῇ δέ τις ἐχθρὰ τούτων ἀπόρρητα λέγειν κεκώλυκε. Δικάζων εἰ δωρὰ τις λάβοι, θάνατος ἢ ζημία. Περιωρῶν ἱκέτην, βοηθεῖν ἐνὸν, ὑπεύθυνος. Ὁ μὴ κατέθηκε τις, οὐκ ἀναιρήσεται. Τῶν ἀλλοτρίων οὐδενὸς ἄψεται· θανείσας, ⁴⁰ τόκον οὐ λήψεται. Ταῦτα καὶ πολλὰ τούτοις ὅμοια τὴν πρὸς ἀλλήλους ἡμῶν συνέχει κοινωσίαν.

κη'. Πῶς δὲ καὶ περὶ τῆς πρὸς ἀλλοφύλους ἐπιεικειᾶς ἐφρόνησεν ὁ νομοθέτης ἄξιον ἰδεῖν. Φανεῖται γὰρ ἄριστα πάντων προνοησάμενος, ὅπως μήτε τὰ οἰκεῖα ⁴⁵ διαφθεῖρωμεν, μήτε φονησώμεν τοῖς μετέχουσιν τῶν ἡμετέρων προαιρουμένοις. Ὅσοι μὲν γὰρ θέλουσιν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ἡμῶν νόμους ζῆν ὑπελθόντες, δέχεται φιλοφρόνως, οὐ τῷ γένει μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ προαιρέσει τοῦ βίου νομίζων εἶναι τὴν οἰκειότητα. Τοὺς δ' ἐκ πα- ⁵⁰ ρέργῳ προσιόντας ἀναιμῖγυσθαι ταῖς συνηθείαις οὐκ ἠθέλησε.

κθ'. Τάλλα δὲ προεῖρηκεν ὧν ἔστιν ἡ μετάδοσις ἀναγκαῖα· πᾶσι παρέχειν τοῖς δεομένοις πῦρ, ὕδωρ, τροφὴν, ὁδοὺς ῥράζειν, ἄταρον μὴ περιορᾶν. Ἐπιεικῇ

susceptum semen aut ejiciat, aut exstinguat : quæ secus faxit, pro liberorum interfrectrice haberi vult, perinde ac si re ipsa et fortis vitam opprimeret, et generis sui propagationem inhibuerit. Ergo si quis ad corruptionem stuprumque processerit, mundus esse non potest. Imo etiam post viri ac mulieris legitimam conjunctionem lavare jubet lex. Animæ siquidem et corporis pollutio innascitur, velut quasi ad aliam regionem animam demittant. Etenim anima corporibus insita male habet, atque ab iis iterum per mortem velut secernitur. Ideo lustrationes in omni hoc genere præcepit.

25. Jam nec liberorum natalitia lautioribus conviviis celebrari voluit, ne ebrietati color inde aliquis quæreretur : sed eos ab ipsa jam ætate ineunte quum ad moderatum victum assuescere, tum literis informari, legisque præcepta simul et res majorum præclaras edoceri : ut harum ad imitationem excitentur, illa vero cum ipso lacte combibentes, nec deinceps violare conentur, nec eorum ignorationem excusare possint.

26. Defunctorum etiam justis ita prospexit, ut neque profusis sumptibus, neque illustrium sepulcrorum apparatu luxus aleretur : sed quæ funeri necessaria sunt, ea propinquioribus perficienda mandavit. Et quicumque, dum cadaver efferretur, illac iter haberent, ii ut ad fungbrem sese pompam comparent, lacrimasque suas adjungerent, pro lege sancivit. Domum præterea familiamque lustrari a funere voluit, ut ex eo jure quivis intelligeret, quam ille contaminatus haberetur qui eandem fecisset.

27. Liberorum erga parentes observantiam secundum a Dei cultu locum tenere jussit : et qui mutnam eorum beneficiis gratiam referre ulla in re neglexerit, eum lapidibus obruendum esse statuit. Junioribus suum erga seniores, quia omnium antiquissimus Deus, honorem imperavit. Amicis occultum mutuo nihil esse patitur, quod nulla ea sit anicilia, quæ anicorum fidei omnia non credat. Quod si postea suboriantur inimicitie, eorum tamen arcana vulgari prohibet. Judex si munera acceperit, morte mulctatur. Qui supplicem, cui præsto esse potuisset, neglexerit, reus est. Quod non deposueris, auferre non licet. Alieni quicquam attingere nemo potest ; nemo sænus pro mutuo exigere. Iis multisque aliis viuculis mutua inter nos societas continetur.

28. Sed et operæ pretium fuerit videre, qua nos erga extraneos æquitare noster hic legislator esse voluerit. Quivis enim intelliget, omnium optime ab eo provisum id fuisse, uti nec patriorum ipsi rituum integritatem labefaclemus, nec communionem rerum nostrarum cupidis earum invidiamus. Quotquot enim legibus nostris vivere optaverint, omnes peramanter excipit, utique non solo genere, sed etiam voluntaria instituti societate communionem istam contineri ratus. Qui vero non nisi obiter ad nos atque aliud agentes accederent, eos in consuetudinem penitus admitti noluit.

29. Cetera quoque edixit, quorum omnino copiam fieri necesse est : cujusmodi sunt, indigentibus ignem, aquam, cibumque præbere, monstrare viam, insepultum neminem

δὲ καὶ τὰ πρὸς τοὺς πολεμίους κριθέντα εἶναι. Οὐδὲ γὰρ ἐπὶ τὴν γῆν αὐτῶν πυρπολεῖν, οὐδὲ κόπτειν ἡμέρα δένδρα συγκεχώρηκεν· ἀλλὰ καὶ σκυλεύειν ἀπέργηκε τοὺς ἐν μάχῃ πεσόντας. Καὶ τῶν αἰχμαλώτων προύνοησεν ὅπως αὐτῶν ὕβρις ἀπῆ, μάλιστα δὲ γυναικῶν. Οὕτω δὲ ἡμερότητα καὶ φιλανθρωπίαν ἡμᾶς ἐπαίδευσεν, ὥς οὐδὲ τῶν ἀλόγων ζῶων ὠλιγώρηκεν. Ἀλλὰ μόνην μὲν ἀφῆκε τούτων χρῆσιν τὴν νόμιμον, πᾶσαν δ' ἐτέραν ἐκώλυσε. Ἄ δ' ὡς περ ἵκετεύοντα προσφεύγει
10 ταῖς οἰκίαις, ἀπέπειν ἀνελεῖν. Οὐδὲ νεοττοῖς ἐπέτρεψε τοὺς γονέας αὐτῶν συνεξαίρειν· φείδεσθαι δὲ κἂν τῇ πολεμίας τῶν ἐργαζομένων ζῶων, καὶ μὴ φονεύειν. Οὕτω πανταγρόθεν τὰ πρὸς ἐπιεικείαν περισκέψατο, διδασκαλικῶς μὲν τοῖς προειρημένοις χρῆσάμενος νόμοις, τοὺς
15 δ' αὖ κατὰ τῶν παραβαινόντων τιμωρητικούς τάξας ἀνευ προφάσεως.

λ'. Ζημία γὰρ ἐπὶ τοῖς πλείστοις τῶν παραβαινόντων ἐστὶ θάνατος, ἂν μοιχέυσῃ τις, ἂν βιάσῃται κόρην, ἂν ἄρσενι τοιμῆσιν πείρην προσφέρειν, ἂν ὑπομείνῃ
20 παθεῖν πειρασθεῖς. Ἔστι δὲ καὶ ἐπὶ δούλοις ἐμῶς ὁ νόμος ἀπαραίτητος. Ἀλλὰ καὶ περὶ μέτρων εἰ τις κακουρήσειεν, ἢ σταθμῶν, ἢ περὶ πράσεως ἀδίκου καὶ δόλῳ γενομένης, κἂν ὑφελήται τις ἀλλότριον, κἂν δ' μὴ κατέθηκεν ἀνελήται· πάντων εἰσὶ καλάσεις, οὐχ οἷαι
25 παρ' ἐτέροις, ἀλλ' ἐπὶ τὸ μείζον. Περὶ μὲν γὰρ γονέων ἀδικίας, ἢ τῆς εἰς τὸν Θεὸν ἀσεβείας, κἂν μέλλῃ τις, εὐθέως ἀπολλύται. Τοῖς μέντοι γε κατὰ τοὺς νόμους πάντα πράττουσι τὸ γέρας ἐστὶν οὐκ ἄργυρος, οὐδὲ χρυσός, οὐ μὴν οὐδὲ κοτίνου στέφανος, ἢ σελίνου, καὶ
30 τοιαύτη τις ἀνακήρυξις, ἀλλ' αὐτὸς ἕκαστος αὐτῷ τὸ συνειδὸς ἔχων μαρτυροῦν πεπίστευκε (τοῦ μὲν νομοθέτου προρητεύσαντος, τοῦ δὲ Θεοῦ τὴν πίστιν ἰσχυρὰν παρεσχότος) στί τοῖς τοὺς νόμους διαφυλάξαι, κἂν εἰ δέοι θνήσκειν ὑπὲρ αὐτῶν προθύμως ἀποθανοῦσιν,
35 ἔδωκεν δ' Θεὸς γενέσθαι τε πάλιν καὶ βίον ἀμείνω λαβεῖν ἐκ περιτροπῆς. Ὡκουν δ' ἂν ἐγὼ νῦν ταῦτα γράφειν, εἰ μὴ διὰ τῶν ἔργων ἅπασιν ἦν φανερόν ὅτι πολλοὶ καὶ πολλαῖς ἤδη τῶν ἡμετέρων περὶ τοῦ μηδὲ βῆμα φθέγξασθαι παρὰ τὸν νόμον πάντα παθεῖν γενναίως
40 προείλοντο.

λα'. Καίτοι γε εἰ μὴ συμβεβῆκε γνώριμον ἡμῶν τὸ ἔθνος ἅπασιν ἀνθρώποις ὑπάρχειν κἂν φανερῷ κεῖσθαι τὴν ἐθελοσύνην ἡμῶν τοῖς νόμοις ἀκολουθίαν, ἀλλὰ τις ἢ συγγράψαι λέγων αὐτὸς ἀνεγίνωσκε τοῖς Ἕλλησιν, ἢ
45 που γε περιτυχεῖν ἔξω τῆς γινωσκομένης γῆς ἔρασκεν ἀνθρώποις, τοιαύτην μὲν ἔχουσι ὁδὸν οὕτω σεμνὴν περὶ τοῦ Θεοῦ, τοιοῦτοι δὲ νόμοι πολλὴν αἰῶνα βεβαίως ἐμμεμενηκόσι, πάντας ἂν οἶμαι θαυμάσαι διὰ τὰς συνεχεῖς παρ' αὐτοῖς μεταβολάς. Ἄμελει τῶν γράψαι τι
50 παραπλήσιον εἰς πολιτείαν καὶ νόμους ἐπιχειρησάντων, ὥς θαυμαστὰ συνθέντων κατηγοροῦσι, φάσκοντες αὐτοὺς λαβεῖν ἀδυνάτους ὑποθέσεις. Καὶ τοὺς μὲν ἄλλους παραλείπω φιλοσόφους, ὅσοι τι τοιοῦτον ἐν τοῖς συγγράμμασιν ἐπραγματεύσαντο. Πλάτων δὲ θαυμαζόμε-

praetere. Imo suam quoque adversus hostes appellatos aequitatem constare voluit : dum nec illorum agros igne vastari, nec mites arbores succidi permisit ; sed et eos, qui in acie cecidissent, a victoribus spoliari prohibuit. Et captivos, maximeque mulieres, ab injuriis vindicavit. Ac nos ita ad mansuetudinem et humanitatem repetitis longius praeceptis condocescit, ut ne brutarum quidem animantium curam neglexerit. Nam ubi a legitimo, quem unum concedit, earum usu discesseris, omni alio interdixit. Si quae supplicum instar nostras in aedes confugerint, eas interfici vetuit : aut parentes cum pullis e nido tolli, aut animantes illas, quarum opera homines uti solent, etiam in hostili solo mactari noluit. Tantopere benignitati consultum esse cupiebat, partim ferendis iis, quae adhuc commemoratae sunt, quaeque ad morum informationem pertinent, legibus ; partim aliis sancientis, quibus in superiorum violatores, citra excusationem omnem, poenae statuuntur.

30. Poenam enim capitis proposuit plurimis delinquentium, ut ei qui adulterium patravertit ; qui puellae vim attulerit ; qui vel marem de stupro appellare ausus, vel appellanti sponte obsequutus sit. Exstat etiam de servis lex ejusmodi, quam deprecari nemo queat. De mensuris item atque ponderibus, si quis flagitium commiserit, aut injuste quidpiam doloque malo vendiderit : qui vel ex rebus alienis furatus aliquid fuerit, vel quod abs se depositum non esset abstulerit : poenae omnium sunt non quales utique apud ceteros obtinent, sed quas summa fere severitas postulabat, constitutae. Nam aut de parentum injuria, aut in Deum impietate, qui vel cogitarit, is ad mortem continuo rapitur. Jam qui legis ad praecepta rebus in omnibus adhaerescunt, iis praemium est, non argentum, vel aurum, neque etiam corona ex oleastro, vel apio, aut aliquid ejusmodi praconium : sed conscientiae quisque suae testimonio freti, quod et legislator praedixit, et Deus certissimae fidei pigmore confirmavit, futurum omnino credant, ut illis qui leges constanter servaverint, proque eis, si opus sit mori, libenter strenueque mortem susceperint, et novum deinceps ortum, et vitae vicissim alterius longeque melioris fructum Deus largiatur. Quae sane ego nunc scribere reformidarem, nisi ex factis cognitum id omnibus intelligerem, hominum plerosque nostrorum, saepiuscule, ne vel una sibi contra legem vocula excideret, omnia fortiter pertulisse.

31. Quod si non usque adeo in hominum cognitionem gens nostra venisset, neque singulare voluntatis studium, quo legibus obsequimur, in eorum oculis ac luce versaretur, si quis existeret, qui vel instituta nostra, quae descripta abs sese diceret, Graecis audientibus recitaret, aut extra noti orbis terminos, in eos se alibi homines incidisse narraret, qui quum tam graviter ac sublime de Deo sentirent, tum etiam iis legibus plura jam saecula constantissime viverent : equidem in summam omnes admiratione tam futuros existimo, quum iis simul tam crebrarum apud se conversionum in mentem veniret. Enimvero qui ex illis simile quiddam de republica et legibus scribere conati sunt, eos quasi monstra quaedam ac prodigia composuissent, et argumenta humanis viribus majora suscepissent, reprehendi ab omni-

νος παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν ὥς καὶ σεμνότητι βίου διενε-
 γκῶν καὶ δυνάμει λόγων, καὶ πειθὶ πάντας ὑπεράρας
 τοὺς ἐν φιλοσοφίᾳ γεγονότας, ὑπὸ τῶν φασκόντων
 δεινούς εἶναι τὰ πολιτικά μικροῦ δεῖν χλευαζόμενος
 5 καὶ κωμωδούμενος διατελεῖ. Καίτοι τὰ κείνου σκοπῶν
 συχνῶς τις ἂν εὖροι βράνα ὄντα καὶ τὰς τῶν πολλῶν
 ἔγγιον συνηθείας. Αὐτὸς δὲ Πλάτων ὁμολόγησεν ὅτι
 τὴν ἀληθῆ περὶ τοῦ Θεοῦ δόξαν εἰς τὴν τῶν δόλων ἀγνοίαν
 οὐκ ἦν ἀσφαλὲς ἐξενεγκεῖν. Ἀλλὰ τὰ μὲν Πλάτωνος
 10 λόγους τινὰς εἶναι κενούς νομίζουσιν, κατὰ πολλὴν ἐξου-
 σίαν κεκαλλιγραφημένους. Μάλιστα δὲ τῶν νομοθετῶν
 Λουκοῦργόν τε θαυμάζουσι καὶ τὴν Σπάρτην ἅπαντες
 ὑμνοῦσιν ὅτι τοῖς ἐκείνου νόμοις ἐπὶ πλεῖστον ἐνεκαρτέ-
 ρησεν. Οὐκοῦν τοῦτο μὲν ὁμολογεῖσθαι τεκμήριον
 15 ἀρετῆς εἶναι, τὸ πείθεσθαι τοῖς νόμοις. Οἱ δὲ Λακε-
 δαιμονίους θαυμάζοντες τὸν ἐκείνων χρόνον ἀντιπαρα-
 βαλλέτωσαν τοῖς πλείοσιν ἢ δισχιλίοις ἔτεσι τῆς ἡμετέ-
 ρας πολιτείας, καὶ προσέτι λογιζέσθωσαν ὅτι Λακεδαι-
 20 μόνιοι μὲν ὅσον ἐφ' ἑαυτῶν χρόνον εἶχον τὴν ἐλευθερίαν,
 ἀκριβοῦς ἔδοξεν τοῖς νόμοις διαφυλάττειν· ἐπεὶ μέντοι
 περὶ αὐτοὺς ἐγένοντο μεταβολαὶ τῆς τύχης, μικροῦ δεῖν
 ἅπάντων ἐξελάθοντο τῶν νόμων. Ἡμεῖς δ' ἐν τύχαις
 μυρίαίς γεγονότες, διὰ τὰς τῶν βασιλευσάντων τῆς
 25 Ἀσίας μεταβολὰς, οὐδ' ἐν τοῖς ἐσχάτοις τῶν δεινῶν
 τοὺς νόμους προσδύομεν, οὐκ ἀργίας οὐδὲ τρυφῆς αὐτοὺς
 χάριν περιέποντες, ἀλλ' εἰ τις ἐθέλοι σκοπεῖν, πολλῶν
 τινι τῆς δοκούσης ἐπιτετάχθαι Λακεδαιμονίους καρτε-
 ρίας μείζονας αἰῶλους καὶ πόρους ἡμῖν ἐπιτιθέντας. Οἱ
 30 μὲν γε μήτε γῆν ἐργαζόμενοι μήτε περὶ τέχνας πονοῦν-
 τες, ἀλλὰ πάσης ἐργασίας ἀφεται, λιπαροὶ, καὶ τὰ σώ-
 ματα πρὸς κάλλος ἀσχοῦντες, ἐπὶ τῆς πόλεως διῆγον,
 ἄλλοις ὑπηρεταῖς πρὸς ἅπαντα τὰ τοῦ βίου χρώμενοι
 καὶ τροφὴν ἐτοιμὴν παρ' ἐκείνων λαμβάνοντες. Ἐφ'
 35 ἦν δὴ τοῦτο μόνον τὸ καλὸν ἔργον καὶ φιλάνθρωπον,
 ἅπαντα καὶ πράττειν καὶ πάσχειν ὑπομένοντες, τὸ κρα-
 τεῖν πάντων ἐφ' οὓς ἂν στρατεύωσιν. Ὅτι δὲ μηδὲ
 τοῦτο κατέρωθωσαν, εἰς λέγειν· οὐ γὰρ καθ' ἓνα μό-
 νον, ἀλλὰ πολλοὶ πολλὰκις ἀθρόως τῶν τοῦ νόμου προσ-
 ταγμάτων ἀμελήσαντες αὐτοὺς μετὰ τῶν ὅπλων παρέ-
 40 δονσαν τοῖς πολεμίοις.
 λβ'. Ἄρ' οὐν καὶ παρ' ἡμῖν, οὐ λέγω τοσούτους, ἀλ-
 λά δύο ἢ τρεῖς ἔγνων τις προδότας γενομένους τῶν νόμων,
 ἢ θάνατον φοβηθέντας, οὐχὶ τὸν βῆστον ἐκείνων λέγω,
 τὸν συμβαίνοντα τοῖς μαχομένοις, ἀλλὰ τὸν μετὰ λύ-
 45 μης τῶν σωμάτων, ὅποιος εἶναι δοκεῖ πάντων χαλεπώ-
 τατος· ὥστ' ἐγὼ νομίζω τινὰς κρατήσαντας ἡμῶν οὐχ
 ὑπὸ μίσους προσφέρεισθαι ὥς ὑποχειρίους, ἀλλ' ὥς θαυ-
 μαστόν τι θέαμα βουλομένους ἰδεῖν, εἰ τινὲς εἰσιν ἀνθρω-
 50 ποι οἱ μόνον εἶναι κακὸν αὐτοῖς πεπιστευότες, εἰ
 πράξαι τι παρὰ τοὺς ἑαυτῶν νόμους, ἢ λόγον εἰπεῖν
 παρ' ἐκείνους παραβιασθεῖεν. Οὐ χρὴ δὲ θαυμάζειν
 εἰ πρὸς θάνατον ἀνδρείως ἔχομεν ὑπὲρ τῶν νόμων παρὰ
 τοὺς ἄλλους ἅπαντας. Οὐδὲ γὰρ τὰ βῆστα δοκοῦντα
 τῶν ἡμετέρων ἐπιτηδεύματων ἄλλοι βράδιως ὑπομένου-

bus et accusari videmus. Alios philosophos prætereo, qui
 in simili disputationis genere versati sunt : Plato certe
 quidem, is qui propter singularem vitæ morumque gravi-
 tatem, et eximiam dicendi ac persuadendi vim, qua philo-
 sophorum nationem longe superavit, Græcorum omnium
 ore ad miraculum usque celebratur ; ille, inquam, Plato,
 eorum qui aliquid se in republica gerenda videre arbitran-
 tur, risu prope ac sibilis tanquam in theatro traducitur.
 Cujus tamen si quis hac de re scripta diligenter eolverit,
 is molliora pleraque vulgique consuetudini propiora repe-
 riet. Nam ipse quidem ita proficitur, veram de Deo sen-
 tentiam multitudinis stultitiæ secure committi non posse.
 Ceterum ista Platonis instituta sunt quibus verba tantum
 inania et exquisito quodam artificio contexta videantur. At
 Lycurgum quod attinet, illum maxime omnium legisla-
 torum in admiratione habent, Spartamque omnes celebrant,
 quod ejus in legibus diutissime acq̄ieverit. Ergo primum
 hoc habemus, virtutis argumento esse, quod legibus obtem-
 perent. Deinde præcones isti Lacedæmoniorum, exiguum
 illorum constantiæ tempus cum duobus et amplius reipub-
 licæ nostræ annorum millibus conferant, tum ita secum ipsi
 reputent ; Lacedæmonios quam diu solum antiquam liberta-
 tem retinere potuerunt, suarum quoque legum retinentes
 fuisse : ubi vero fortunæ inclinationes factæ essent, tum ea-
 rum simul omnem prope memoriam abjecisse. Verum nos,
 infinitis casibus ob frequentes regum Asiæ mutationes
 jactati, ne in supremis quidem periculis nostras unquam
 leges prodidimus, non ut in otio viveremus aut luxuriæ
 nosmet daremus, eas observantes ; sed, si quis considerare
 voluerit, multo majora nobis certamina et opera imposita
 esse videbit, quam fuit illa tolerantia, quæ Lacedæmoniis
 jussa esse censetur. Illi quippe neque agrum colentes, ne-
 que circa opificia sese exercentes, sed ab omni opere vacui,
 pingues, et corpora ad pulchritudinem exercentes in civi-
 tate debebant, aliis ministris ad omnia vitæ necessaria
 utentes, et cibum paratum ab illis accipientes. Quam sane
 ob rem, id quod solum opus bonum et humanum, omnia
 facere et pati sustinent, ut victoriam in bello reportent.
 Quod autem ne hoc quidem perficere potuerunt, omitto
 dicere : non enim singuli solummodo, sed et frequenter
 multi confertim legis præcepta negligentes semetipsos cum
 armis hostibus tradidere.

32. Utrum igitur apud nos, non dico totidem, sed duo
 vel tres agniti fuerint legis proditores, vel mortem formi-
 dantes, non dico illam facilem, quæ solet præstantibus
 accidere, sed quæ cum corporis vexatione juncta omnium
 videri solet gravissima ? quam (ut ego puto) quidam præ-
 valentes nobis in potestatem suam redactis non per odium
 inflixerunt, sed desiderio videndi admirandum quoddam
 spectaculum, an homines sint qui unum tantummodo
 ipsis malum esse crederent, si agere quicquam contra le-
 ges suas, aut aliquid contra ipsas dicere ulla vi adigeren-
 tur. Nihil igitur miri esse debet, si mortem super alios
 omnes pro legibus fortiter oppetimus. Haud enim quæ ex
 nostris institutis facillima videntur, alii facile patiuntur,

σιν, αὐτουργίαν λέγω καὶ τροπῆς λιτότητα, καὶ τὸ μηδὲν εἰκῇ μὴδ' ὥς ἔτυχεν ἕκαστος, ἐπιτεθυμηκὼς φαγεῖν ἢ πίνειν, ἢ συνουσίᾳ προσελθεῖν, ἢ πολυτελείᾳ, καὶ πάλιν ἀργίας υπομείναι τάξιν ἀμετακίνητον. Ἄλλ' οἱ τοῖς ἔξωθεν διώσει χωροῦντες καὶ τοὺς πολεμίους ἐξ ἐφόδου τρεπόμενοι, τοὺς προσταγάσαι τοῖς περὶ διαίτης οὐκ ἀντέβλεψαν. Ἡμῖν δὲ πάλιν ἐκ τοῦ περὶ ταῦτα τῷ νόμῳ πειθαρχεῖν ἡδέως καὶ ἐπεὶ περιστίν ἐπιδείκνυσθαι τὸ γενναῖον.

10 λγ'. Εἴτα Λυσίμαχοι καὶ Μόλωνες καὶ τοιοῦτοί τινες ἄλλοι συγγραφεῖς, ἀδόκιμοι σορίσταί, μειρακλῶν ἀπατεῶνες, ὡς πάνυ ἡμᾶς ψαυλοτάτους ἀνθρώπων λωδοροῦσιν. Ἐγὼ δ' οὐκ ἂν ἐβουλόμην περὶ τῶν παρ' ἑτέροις νομίων ἐξετάζειν. Τὰ γὰρ αὐτῶν ἡμῖν φυ-

15 λάττειν πατριόν ἐστιν, οὐ τῶν ἀλλοτριῶν κατηγορεῖν καὶ περὶ γε τοῦ μήτε χλευάζειν μήτε βλασφημεῖν τοὺς νομιζομένους θεοὺς παρ' ἑτέροις ἀντικρυς ἡμῖν ὁ νομοθέτης ἀπεῖρηκεν, αὐτῆς ἕνεκα προσηγορίας τοῦ Θεοῦ. Τῶν δὲ κατηγορῶν διὰ τῆς ἀντιπαραθέσεως ἡμᾶς ἐλέγχειν

20 οἰομένων, οὐχ οἶόν τε κατασιωπᾶν, ἄλλως τε καὶ τοῦ λόγου μέλλοντος οὐχ ὑπ' ἡμῶν ἐλεγχθῆσεσθαι τῶν νῦν αὐτὸν συντιθέντων, ἀλλ' ὑπὸ πολλῶν εἰρημένου καὶ λίαν εὐδοκιοῦντων. Τίς γὰρ τῶν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐπὶ σοφίᾳ θαυμασμένων οὐκ ἐπιτετίμηκε καὶ ποιητῶν

25 τοῖς ἐπιφανεστάτοις, καὶ νομοθετῶν τοῖς μάλιστα πεπιστευμένοις, ὅτι τοιαῦτας δόξας περὶ θεῶν ἐξ ἀρχῆς τοῖς πλῆθεσιν ἐγκατέσπειραν; ἀριθμῶ μὲν δόξους ἂν αὐτοὶ ἐβελήσωσιν ἀποφῆναι, ἐξ ἁλλήλων δὲ γινόμενους, καὶ κατὰ παντοίους τρόπους γενέσεων· τού-

30 τούς δὲ καὶ διαιροῦντες τόποις καὶ διαίταις ὥσπερ τῶν ζώων τὰ γένη, τοὺς μὲν ὑπὸ γῆν, τοὺς δὲ ἐν θαλάττῃ, τοὺς μέντοι πρεσβυτάτους αὐτῶν ἐν ταρτάρῳ δεδεμένους· ὅσοις δὲ τὸν οὐρανὸν ἀπένειμαν, τούτοις πατέρα μὲν τῷ λόγῳ, τύραννον δὲ τοῖς ἔργοις καὶ δεσπότην

35 ἐφιστάντες· καὶ διὰ τοῦτο συνισταμένην ἐπιβουλήν ἐπ' αὐτὸν ὑπὸ γυναικὸς καὶ ἀδελφοῦ καὶ θυγατρὸς, ἣν ἐκ τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς ἐγέννησεν, ἵνα δὴ συλλαβόντες αὐτὸν καθείρξωσιν, ὥσπερ αὐτὸς ἐκαίνος τὸν πατέρα τὸν ἑαυτοῦ.

40 λδ'. Ταῦτα δικαίως μέμφους πολλῆς ἀξιοῦσιν οἱ φρονήσει διαφέροντες, καὶ πρὸς τούτοις καταγελῶσιν, εἰ τῶν θεῶν τοὺς μὲν ἀγενεῖους καὶ μειράκια, τοὺς δὲ πρεσβυτέρους καὶ γενειῶντας εἶναι χρὴ δοκεῖν, ἄλλους δὲ τετάχθαι πρὸς ταῖς τέχναις, χαλκεύοντά τινα, τὴν

45 δὲ ὑφαίνουσιν, τὸν δὲ πολεμοῦντα καὶ μετὰ ἀνθρώπων μαχόμενον, τοὺς δὲ κιθαρίζοντας, ἢ τοξικῇ χαίροντας· εἴτ' αὐτοὺς ἐγγινόμενας πρὸς ἀλλήλους στάσεις καὶ περὶ ἀνθρώπων φιλονεικίας, μέχρι τοῦ μὴ μόνον ἀλλήλοις τὰς χεῖρας προσφέρειν, ἀλλὰ καὶ ὑπ' ἀνθρώπων

50 τραυματιζομένους δούρεσθαι καὶ κακοπαθεῖν. Τὸ δὲ δὴ πάντων ἀσελγέστερον, τὴν περὶ τὰς μίξεις ἀκρασίαν καὶ τοὺς ἔρωτας, πῶς οἷα ἄτοπον μικροῦ δεῖν ἅπασιν προσάφαι, καὶ τοῖς ἄρρεσι τῶν θεῶν καὶ ταῖς θηλείαις; Εἴθ' ὁ γενναϊότατος καὶ πρῶτος αὐτὸς ὁ πατήρ, τὰς

videlicet manuum laborem, simplicemque et tenuem victum, et ut nihil fortuito neque quod quisque expetat id comedit aut bibat, aut ad concubitum accedat, aut splendide vestiatur, rursusque ut cessationis a labore modus immutabilis observetur. Quin et quum acie congregiuntur, et hostes ex incursibus et populationibus fugant, ordinationibus de vivendi ratione non reluctantur. Nobis vero rursus gratum est circa hæc legibus obedire, et illic abunde habemus ad fortitudinis specimen exhibendum.

33. Et jam Lysimachi et Molones, et quidam hujusmodi alii scriptores, improbi sophistæ, adolescentum deceptores, nos quasi mortalium ignavissimos conviciis insectantur. Ego sane nolo in instituta aliena inquirere. Quippe nostratibus moris est patrii propria servare, non aliena accusatum ire; et ridere eos quos gentium aliarum opinio deos confinxit, iisve maledicere, id expresse legislator noster vetuit ob ipsam Dei appellationem. Sed quum accusatores nos facta contentione a se refelli arbitrentur, tacere nequeo, præsertim quum quæ dicturus sum, ea non nunc primum a nobis excogitata, sed jam ante a multis et quidem probatissimis dicta fuisse constet. Quis enim eorum qui apud Græcos ob sapientiam in admiratione habentur, non redarguit nobilissimos poetas, et leges maxime fidei, quod tales de diis opiniones ab initio populis inseveriat? facientes eos numero quidem quantos ipsi voluere, ex alterutris vero et variis nascendi modis procreatos: hos autem separantes locis et habitaculis, tanquam genera animalium, alios quidem sub terra, alios in mari, illorum vero antiquissimos in Tartaro vinctos collocarunt: quibus vero cælum attribuerunt, his verbo quidem patrem, re autem vera tyrannum et dominum præficiendo: ideoque conflatas finxerunt in eum insidias ab uxore et fratre et filia, quam suo e capite procreavit, ut ipsum comprehensum vincirent, sicut ille ipse suum patrem.

34. Ista multa reprehensione digna existimant viri sapientia præcellentes, et præterea in ridiculo habent, quod deorum quidem aliquos imberbes et adolescentulos, alios vero ætate proveciores et barbatos esse credendum sit; quin et alios artibus præfectos esse, unum quippe fabrum, aliamque textricem, hunc vero belligerantem et cum hominibus pugnantem, aliosque citharizantes, aut arcu gaudentes: deinde inter se invicem seditiones exortas et hominum gratia contentiones, adeo ut non solum inter se alii alius manus injicerent, sed etiam ab hominibus vulnerati lugerent et mala perferrent. Quod vero omnium flagitiosissimum, coitus intemperantiam et amores omnibus fere tum maribus tum feminis diis tribuere, quomodo non absurdum? Deinde, præstantissimus illorum et princeps,

ἀπατηθείσας ὑπ' αὐτοῦ καὶ γενομένας ἐγκύους, καθειργ-
 γνυμένας ἢ καταποντιζομένας περιορᾷ· καὶ τοὺς ἐξ
 αὐτοῦ γεγονότας οὔτε σῶζειν δύναται, κρατούμενος
 ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης, οὐτ' ἀδακρυτὶ τοὺς θανάτους αὐτῶν
 5 ὑπομένειν. Καλὰ γε ταῦτα καὶ τούτοις ἄλλα ἐπόμενα,
 μοιχείας μὲν ἐν οὐρανῷ βλεπομένης οὕτως ἀναισχύντως
 ὑπὸ τῶν θεῶν, ὥστε τινὰς καὶ ζηλοῦν δημολογεῖν τοὺς
 ἐπ' αὐτῇ δεδεμένους. Τί γὰρ οὐκ ἐμελλον, ὁπότε
 10 μὴδ' ὁ πρεσβύτατος καὶ βασιλεὺς ἐδυνήθη τῆς πρὸς τὴν
 γυναικα μίξεως ἐπισχεῖν τὴν ὁρμὴν ὅσον γοῦν εἰς τὸ δω-
 μάτιον ἀπελθεῖν; Οἱ δὲ δὴ δουλεύοντες τοῖς ἀνθρώποις
 θεοὶ, καὶ νῦν μὲν οἰκοδομοῦντες ἐπὶ μισθῷ, νῦν δὲ
 ποιμαίνοντες, ἄλλοι δὲ τρόπον καχοῦργων ἐν χαλκῷ
 15 δεδεμένοι δεσμοτηρίῳ, τίνα τῶν εὐ φρονούντων οὐκ ἂν
 παροξύνειαν, καὶ τοῖς ταῦτα συνθεῖσιν ἐπιπλῆξαι, καὶ
 πολλὰν εὐθύθειαν καταγῶναι τῶν προειμένων; Οἱ δὲ
 καὶ δεῖμόν τινα καὶ φόβον, ᾗδὴ καὶ λύσσαν καὶ
 ἀπάτην, καὶ τί γὰρ οὐχὶ τῶν κακίστων παθῶν εἰς θεοῦ
 φύσιν καὶ μορφήν ἀνέπλασαν. Τοῖς δὲ εὐφημοτέροις
 20 τούτων καὶ θεῖν τὰς πόλεις ἔπεισαν. Τοιγαροῦν εἰς
 πολλὴν ἀνάγκην καθίστανται, τοὺς μὲν τινὰς τῶν θεῶν
 νομίζουσιν ἀγαθῶν, τοὺς δὲ καλεῖν ἀποτροπαίους.
 Ἔττα δὲ τούτους, ὥσπερ τοὺς πονηροτάτους τῶν ἀνθρώ-
 πων, χάρισι καὶ δώροις ἀποσιέονται, μέγα τι λήψεσθαι
 25 κακὸν ὑπ' αὐτῶν προσδοκῶντες, εἰ μὴ μισθὸν αὐτοῖς
 παρ᾽ ἑαυτοῖς.

λε'. Τί τοίνυν τὸ αἴτιον τῆς τοσαύτης ἀνωμαλίας
 καὶ περὶ τὸ θεῖον πλημμελείας; ἔγω μὲν ὑπολαμβάνω
 τὸ μήτε τῇ ἀληθείᾳ τοῦ Θεοῦ φύσιν ἐξ ἀρχῆς συνιδεῖν
 30 αὐτῶν τοὺς νομοθέτας μήθ' ὅσον καὶ λαθεῖν ᾗδυνήθησαν
 ἀκριβῆ γνῶσιν διορίσαντας, πρὸς τοῦτο ποιήσασθαι τὴν
 ἄλλην τάξιν τοῦ πολιτεύματος, ἀλλ' ὥσπερ ἄλλο τι τῶν
 φαυλοτάτων ἐφῆκαν, τοῖς μὲν ποιηταῖς, οὕστινας ἂν
 βούλωνται θεοὺς εἰσαγεῖν, πάντα πάσχοντας, τοῖς δὲ ῥή-
 35 τορσι, πολιτογραφεῖν διὰ ψηφισμάτων ξένων θεῶν τὸν
 ἐπιτήδειον. Πολλῆς δὲ καὶ ζωγράφου καὶ πλάστου
 τῆς εἰς τοῦτο παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἀπέλασαν ἐξουσίας,
 αὐτοὺς ἕκαστός τινα μορφήν ἐπινοῶν, ὁ μὲν ἐκ πηλοῦ
 40 πλάττων, ὁ δὲ γράφων· οἱ δὲ μάλιστα θαυμαζόμενοι
 τῶν δημιουργῶν τὸν ἐλέφαντα καὶ τὸν χρυσὸν ἔχουσι,
 τῆς αἰεὶ καινουργίας τὴν ὑπόθεσιν. [Καὶ τὰ μὲν τῶν
 ἱερῶν ἐν ἐρημίᾳ παντελῶς εἰσιν, τὰ δὲ ἐμπερισπούδαστα
 καθάρσεις παντοδαπαῖς περιχοσμούμενα.] Ἔτ' οἱ
 45 μὲν πρότερον ἐν ταῖς τιμαῖς ἀχμασάντες θεοὶ γεγρα-
 κέναι [οἱ δὲ ἐπαχμαζόντες τούτων ἐν δευτέρᾳ τάξει
 ὑποβέβληνται· οὕτω γὰρ εὐφημότερον λέγειν] ἄλλοι δὲ
 καινοὶ τινες εἰσαγόμενοι θρησκείας τυγχάνουσιν, [ὥς,
 ἐν παρεκδόσει ὧν προείπομεν, τοὺς τόπους ἐρημωθέντας
 50 καταλιπεῖν]. Καὶ τῶν ἱερῶν τὰ μὲν ἐρημοῦνται, τὰ
 δὲ νεωστὶ κατὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων βούλησιν ἕκαστος
 ἰδρύεται, δέον τούναντίον τὴν περὶ τοῦ Θεοῦ δόξαν
 αὐτοῦ καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν τιμὴν ἀμετακίνητον διαφυ-
 λᾶν.

λς'. Ἀπολλώνιος μὲν οὖν ὁ Μολῶν τῶν ἀνοήτων εἰς

idemque pater, seductas a semetipso et gravidas factas mu-
 lieres in carcerem inclusas aut in mare demersas insuper
 habet; eosque qui ex ipso nati sunt nec liberare potest, ut-
 pote fato constrictus, neque sine lacrimis eorum perferre
 mortes. Pulchra sane haec, et his alia consequentia: quod
 adulterium in caelo ita impudenter spectetur a diis, ut alii
 invidere se faterentur in tali foeditate vincitiis. Quid enim
 facturi non essent, quum nec vetustissimus quidem illorum
 et rex ab uxoris congressu continere se potuerit donec sal-
 tem in cubiculum venissent? Alii vero dii servientes ho-
 minibus, et nunc mercedis gratia aedificantes, nunc autem
 greges pascentes, alii iterum maleficorum more in aeneo
 carcere vincti, quem sapientum non irritarent, et ad eos
 redarguendos qui talia sinxerunt, et ad magnam credentium
 stultitiam condemnandam? Alii vero et pavorem quandam
 et terrorem, necnon et rabiem atque fraudem, et quas non
 perturbationes pessimas in dei naturam formaeque efflue-
 runt. Horumque honestioribus sacra facere etiam civitatibus
 persuaserunt. Unde necesse habent ut deorum quosdam
 bonorum largitores, aliosque vocent malorum depulsores.
 Deinde vero eos veluti malignissimos homines muneribus
 atque donis placare contendunt, magni quid mali se ab illis
 passuros exspectantes, nisi mercedem eis studiose praebue-
 rint.

35. Quae igitur causa est tantae inaequalitatis, tantique in
 Deum delicti? Ego quidem arbitror, quod neque veram Dei
 naturam principio perspexerint eorum legislatores, neque,
 quantum consequi valuerant, cognitione accurate expli-
 cata, inde reliquam ordinarint rempublicam, sed quasi res
 esset parvi itidem ut aliis momenti, neglexerint, dantes
 potestatem poetis, ut quos vellent deos introducerent omnia
 pali paratos; rhetoribus vero, deos peregrinos, ut quemque
 maxime idoneum judicarent, plebiscito admittere. Praeterea
 pictores et plastae in hoc apud Graecos multam habuere
 potestatem, ut cuilibet liceret formam quandam excogitare,
 alius quidem ex luto quod vellet fingens, alius vero pin-
 gens: qui vero opificum maxime in admiratione sunt, ebur
 et aurum habent, subjectam perpetuo rei novae exprimendae
 materiam. Proinde sanorum quidem alia plane jacent in
 solitudine, alia singulari studio frequentantur et expiation-
 um omni genere exornantur. Et qui antea honoribus
 floruerunt dii, consenuere; qui vero aetate vigent, ii in se-
 cundam classem, ut honorificentius dicam, surrogati sunt,
 alii novi, nescio qui, introducti religione potiuntur, ut in-
 terim, quod diximus, deserta loca derelinquantur. Et fa-
 norum alia deseruntur; alia cujusvis ad arbitrium recens
 construuntur: quum contra oporteat ipsos opinionem de
 Deo, honoremque ei debitum absque omni mutatione ser-
 vare.

36. Et Apollonius quidem Molon erat e numero stulto-

ἦν καὶ τετυρωμένων. Τοὺς μέντοι κατὰ ἀλήθειαν ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς φιλοσοφῆσαντας οὐτε τῶν προειρημένων οὐδὲν διέλαθεν οὐτε τὰς ψυχρὰς προτάσεις τῶν ἀλληγοριῶν ἡγνόησαν. Δι' ὅπερ τῶν μὲν εἰκότως κατεφρόνησαν, εἰς δὲ τὴν ἀληθῆ καὶ πρέπουσαν περὶ τοῦ Θεοῦ δόξαν ἡμῖν συνεφώνησαν. Ἀφ' ἧς ὁρμηθεὶς ὁ Πλάτων οὐτε τῶν ἄλλων οὐδένα ποιητῶν ᾗσει δεῖν εἰς τὴν πολιτείαν παραδέχεσθαι, καὶ τὸν Ὅμηρον εὐφήμεως ἀποπέμπεται, στεφανώσας καὶ μύρον αὐτοῦ καταχέας, 10 ἵνα δὴ μὴ τὴν ὁρὴν δόξαν περὶ Θεοῦ τοῖς μύθοις ἀφανίσαι. Μάλιστα δὲ Πλάτων μεμίμηται τὸν ἡμέτερον νομοθέτην καὶ τῷ μηδὲν οὕτω παιδεύμα προστάττειν τοὺς πολῖταις, ὡς τὸ πάντας ἀκριβῶς τοὺς νόμους ἐκμανθάνειν καὶ μὴν καὶ περὶ τοῦ μη δεῖν ὡς ἔτυχεν 15 ἐπιμύγνυσθαι τινὰς ἔξωθεν, ἀλλ' εἶναι καθαρὸν τὸ πολιτεύμα τῶν ἐμμενόντων τοῖς νόμοις προϋνόησεν. Ὡς οὐδὲν λογισάμενος ὁ Μολών Ἀπολλωνίου ἡμῶν κατηγορήσεν, ὅτι μὴ παραδεχόμεθα τοὺς ἄλλαις προκατελημμένους δόξαις περὶ Θεοῦ, μηδὲ κοινωνεῖν ἐξελόμεν 20 τοῖς καθ' ἑτέραν συνήθειαν βίου ζῆν προαιρουμένοις. Ἀλλ' οὐδὲ τοῦτ' ἐστὶν ἴδιον ἡμῶν κοινὸν δὲ πάντων, οὐχ' Ἑλλήνων δὲ μόνων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν τοῖς Ἑλλησιν εὐδοκίμωτάτων. Λακεδαιμόνιοι δὲ καὶ ξενηλασίας ποιοῦμενοι διετέλουν, καὶ τοῖς αὐτῶν ἀποδημεῖν 25 πολῖταις οὐκ ἐπέτρεπον, διαφορὰν ἐξ ἀμφοῖν ὑφωρῶμενοι γενήσεσθαι περὶ τοὺς νόμους. Ἐκεῖνοι μὲν οὖν τὰ κατὰ δυσκολίαν τις δνειδίσειεν ἂν εἰκότως· οὐδενὶ γὰρ οὐτε τῆς πολιτείας οὐτε τῆς παρ' αὐτοῖς μετεδίδωσαν διατριβῆς. Ἡμεῖς δὲ τὰ μὲν τῶν ἄλλων ζηλοῦν οὐκ 30 αἰσούμεν, τοὺς μέντοι μετέχιν τῶν ἡμετέρων βουλομένους ἡδέως δεχόμεθα. Καὶ τοῦτο ἂν εἴη τεκμήριον, οἷμαι, φιλανθρωπίας ἅμα καὶ μεγαλοψυχίας.

Λζ'. Εἴω περὶ Λακεδαιμονίων ἐπὶ πλείω λέγειν. Οἱ δὲ κοινῇ εἶναι τὴν ἐαυτῶν δόξαντες πόλιν Ἀθηναῖοι, 35 πῶς περὶ τούτων εἶχον, Ἀπολλώνιος ἡγνόησεν· ὅτι καὶ τοὺς ῥήμα μόνον παρὰ τοὺς ἐκείνων νόμους φθεγξαμένους περὶ θεῶν ἀπαραιτήτως ἐκόλασαν. Τίνος γὰρ ἑτέρου χάριν Σωκράτης ἀπέθανεν; οὐ γὰρ δὴ προσεδίδου τὴν πόλιν τοῖς πολεμίοις, οὐδὲ τῶν ἱερῶν ἐσύλησεν 40 οὐδὲν, ἀλλ' ὅτι καινοὺς ὅρκους ὤμνυε, καὶ τὴν δαιμόνιον αὐτῷ σημαίνειν ἔφασκεν, ἢ σπουδάζων, ἢ διαπαίζων, ὡς ἐνίοι λέγουσι, διὰ ταῦτα κατεγνώσθη κώνειον πιὼν ἀποθανεῖν καὶ διαφθεῖρειν δὲ τοὺς νέους ὁ κατήγορος αὐτὸν ἡτιῶτο, τῆς πατρίου πολιτείας καὶ τῶν νόμων 45 ὅτι προήγεν αὐτοὺς καταφρονεῖν. Σωκράτης μὲν οὖν πολίτης Ἀθηναίων τοιαύτην ὑπέμεινε τιμωρίαν. Ἀναξαγόρας δὲ Κλαζομένιος ἦν· ἄλλ' ὅτι νομιζόντων Ἀθηναίων τὸν ἥλιον εἶναι θεόν, ὁ δ' αὐτὸν ἐφη μύδρον εἶναι διάπυρον, θάνατον αὐτοῦ παρ' ὀλίγας ψήφους 50 κατέγνωσαν. Καὶ Διαγόρας τῷ Μηλίῳ τάλαντον ἐπακήρυξεν, εἰ τις αὐτὸν ἀνέλοι, ἐπεὶ τὰ παρ' αὐτοῖς μυστήρια χλευάζειν ἐλέγετο. Καὶ Πρωταγόρας, εἰ μὴ ὤκτετον ἔφυγε, συλληφθεὶς ἂν ἐτεθνῆκει, γράψαι τι δόξας οὐχ' ὁμολογούμενον τοῖς Ἀθηναίοις περὶ θεῶν.

rum et superbia inflatorum. Eos autem de Græcis qui in scriptis suis vere philosophati sunt, neque prædictorum aliquid latuit, neque frigidæ allegoriarum excusationes ignoravere. Itaque illos quidem juste sprevere, et in vera decentique de Deo opinione nobiscum consenserunt. Qua re motus Plato neque ullum quempiam poetarum censeret in rempublicam esse admittendum; et Homerum honorifice amovet, coronatum et unguento delibutum, ne rectam de Deo opinionem fabulis destrueret. Plato autem potissimum imitatus est legislatorem nostrum, in hoc quod nihil magis civibus præceperit, quam ut accurate omnes leges ediscerent, et ne temere extraneorum ulli suis miscerentur, sed ex solis iis constaret respublica qui legibus parerent, curavit. De quibus nihil cogitans Apollonius Molo accusationem in nos instituit, quod eos non recepimus, qui aliis de Deo opinionibus sunt præoccupati, neque cum eis consortium habere volumus, qui aliud vitæ institutum elegerint. Verum neque hoc proprium generis nostri; sed commune omnium, non modo Græcorum, verum etiam eorum qui inter Græcos probatissimi habentur. Ac Lacedæmoniis curæ erat perpetuæ peregrinos expellere, neque suis civibus peregrinari permittebant: quod utroque modo leges labefactari suspicarentur. Et hos quidem juste forsitan difficiles morososque esse quis existimet: nemini enim aut civitatem suam aut diuinam apud ipsos commorationem concedunt. Nos autem aliorum instituta imitari nolumus: qui vero nostrorum participes esse cupiunt, eos libenter excipimus. Quod utique reor indicium humanitatis et magnanimitatis nostræ.

37. Sed desino jam de Lacedæmoniiis amplius dicere. Athenienses vero, qui suam civitatem omnibus communem esse gloriantur, quomodo se his de rebus habuerint, Apollonius ignoravit: quod scilicet in animadversione pænæque inexorabiles erant, si qui vel verbum præter legem de diis loquerentur. Cujus enim rei alterius gratia Socrates diem obiit supremum? non enim hostibus prodidit civitatem, neque sanum aliquod spoliavit; sed ei vitio vertitur quod novo more jurabat, et dæmonem quandam id ipsum ei indicasse referebat, sive serio sive (ut dicunt quidam) joco, et propter hoc morti damnatus est ciculam bibendo: insuper et juvenum eum corruptorem esse aiebat accusator, quod auctor illis fuerit patria instituta legesque contemnere. Et Socrates quidem civis Atheniensis hujusmodi penam sustinuit. Anaxagoras autem Clazomenius erat: sed quia Athenienses solem esse deum existimabant, ille vero eum massam candentem esse dixit, in paucis tantum suffragiis vertebatur quin capitis condemnaretur. Eique qui Diagoram Melium occideret, talentum datum iri edicto pronunciarunt, utpote qui eorum mysteria deridere ferebatur. Et Protagoras, nisi ocius aufugisset, comprehensus interiisset, quod aliquid scripsisse putaretur

Τί δὲ δεῖ θαυμάζειν εἰ πρὸς ἀνδρας οὕτως ἀξιολίστους
 διετέθησαν, ὃ γὰρ μὴδὲ γυναῖκων ἐφείσαντο; νῦν μὲν
 γὰρ τινα ἱέρειαν ἀπέκτειναν, ἐπεὶ τὴν αὐτῆς κατηγό-
 ρησεν, ὅτι ξένους ἐμίει θεούς· νόμῳ δ' ἦν τοῦτο παρ'
 αὐτοῖς κεκωλυμένον, καὶ τιμωρία κατὰ τῶν ξένων εἰς-
 αἰσάμενον θεὸν ὄριστο θάνατος. Οἱ δὲ τοιοῦτω νόμῳ
 χρώμενοι δῆλον ὅτι τοὺς τῶν ἄλλων οὐκ ἐνόμιζον εἶναι
 θεούς· οὐ γὰρ ἂν αὐτοῖς πλείονων ἀπολαύειν ἐφρόνουν.
 Τὰ μὲν οὖν Ἀθηναίων ὄχλητο καλῶς. Σχύθαι δὲ φόνοις
 χαίροντες ἀνθρώπων καὶ βραχὺ τῶν θηρίων διαφέροντες,
 δίμους τὰ παρ' αὐτοῖς οἰόνται οὐκ ἐπιστέλλειν· καὶ τὸν
 ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ σοφία θαυμασθέντα, τὸν Ἀνά-
 γαρσιν, ἐπανελθόντα πρὸς αὐτοὺς ἀνεῖλον, ἐπεὶ τῶν
 Ἑλληνικῶν ἐθῶν ἔδοξεν ἕκιν ἀνάπλεως. Πολλοὺς δὲ
 καὶ παρὰ Πέρσας ἂν τις εὖροι καὶ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν
 κεκολασμένους. Ἀλλὰ δῆλον ὅτι τοῖς Περσῶν ἔλαττε
 νόμοις ὁ Ἀπολλώνιος, κακείνους ἐθαύμαζεν, ὅτι τῆς
 ἀνδρείας αὐτῶν ἀπέλασαν οἱ Ἕλληνες καὶ τῆς ὁμο-
 γνωμοσύνης ἧς εἶχον περὶ θεῶν· ταύτης μὲν οὖν ἐν τοῖς
 ἱεροῖς οἷς κατέπρησαν, τῆς ἀνδρείας δὲ δουλωσαὶ παρὰ
 μικρὸν ἐλθόντες. Ἀπάντων δὲ καὶ τῶν ἐπιτηδεύματων
 μιμητῆς ἐγένετο τῶν Περσικῶν, γυναῖκας ἀλλοτρίας
 ὑβρίζων, καὶ παῖδας ἐκτέμνων. Παρ' ἡμῖν δὲ θάνατος
 ὄρισται, καὶ ἀλογόν τις ζῶον οὕτως ἀδικῇ· καὶ τούτων
 ἡμᾶς τῶν νόμων ἀπαγαγεῖν οὔτε φόβος ἰσχυσε τῶν κρα-
 τισάντων οὔτε ζῆλος τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις τετιμημένων.
 Οὐδὲ τὴν ἀνδρείαν ἡσυχάσαμεν ἐπὶ τῷ πολέμῳ ἀρα-
 σθαι χάριν πλεονεξίας, ἀλλ' ἐπὶ τῷ τοὺς νόμους δια-
 φυλάττειν. Τὰς γοῦν ἄλλας ἐλαττώσεις πρῶτος ὑπο-
 μένοντες, ἐπειδὴν τινες ἡμᾶς τὰ νόμιμα κινεῖν ἀναγ-
 κάζωσι, τότε καὶ παρὰ δύναμιν αἰρούμεθα πολέμους
 καὶ μέγχι τῶν ἐσχάτων ταῖς συμφοραῖς ἐγκατεροῦμεν.
 Διὰ τί γὰρ ἂν καὶ ζηλώσασιν τοὺς ἐτέρων νόμους,
 δρῶντες μὴδὲ παρὰ τοῖς θεμένοις αὐτοὺς τετηρημένους;
 πῶς γὰρ οὐκ ἐμελλον Λακεδαιμόνιοι μὲν τῆς ἀνεπιμί-
 κτου κατ' ἀγνώσεσθαι πολιτείας καὶ τῆς περὶ τοὺς γάμους
 ὀλιγωρίας, Ἡλείοι δὲ καὶ Θηβαῖοι τῆς παρὰ φύσιν
 καὶ ἄγαν ἀνέδην πρὸς τοὺς ἄρρενας μίξεως; Ἀ γοῦν
 πάλα κάλλιστα καὶ συμφορώτατα πράττειν ὑπελάμ-
 βανον, ταῦτ' εἰ καὶ μὴ παντάπασιν τοῖς ἔργοις πεφεύ-
 γασιν, οὐχ ὁμολογοῦσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς περὶ αὐτῶν
 νόμους ἀπομείγνυνται, τοσοῦτον ποτὲ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν
 ἰσχύσαντας ὥστε καὶ τοῖς θεοῖς τὰς τῶν ἀρρένων μίξεις
 ἐπεφήμισαν, κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον καὶ τοὺς τῶν
 γυναικῶν ἀδελφῶν γάμους, ταύτην ἀπολογίαν αὐταῖς
 τῶν ἀτόπων καὶ παρὰ φύσιν ἡδονῶν συντιθέντες.

Λη'. Ἐγὼ νῦν περὶ τῶν τιμωριῶν λέγειν, ὅσας μὲν
 ἐξ ἀρχῆς ἔδοσαν οἱ πλείστοι νομοθέται τοῖς πονηροῖς
 διαλύσεις ἐπὶ μοιχείας μὲν ζημίας χρημάτων, ἐπὶ
 φθορᾶς δὲ γάμους νομοθετήσαντες, ὅσας δὲ περὶ τῆς
 ἀσεβείας προφάσεις περιέχουσιν ἀρνήσεως, εἰ καὶ τις
 ἐπιχειρήσειεν ἐξετάζειν. Ἡδὴ γὰρ παρὰ τοῖς πλείστοι
 μελέτη γέγονε τοῦ παραβαίνειν τοὺς νόμους· οὐ μὴν
 καὶ παρ' ἡμῖν. Ἀλλὰ καὶ πλούτου καὶ πόλεων καὶ

discrepans ab Atheniensium de diis opinionibus. Quid au-
 tem miri esse debet si in viros adeo fide dignos eo animo
 fuerint, qui ne mulieribus quidem pepercere? Etenim sacer-
 dotem quandam interfecerunt, quodam eam accusante quod
 deos colendos docuerit peregrinos; lege quippe hoc vetitum
 erat, morsque eis in penam decreta qui deos peregrinos in-
 troducerent. Igitur qui tali lege utebantur, aliorum sane
 deos non credebant esse deos: non enim si credidissent, se
 ipsos beneficio ex pluribus diis privassent. Tam bene scilicet
 administrabatur Atheniensium respublica. Scythae autem
 caedibus gaudentes humanis, et parum admodum differen-
 tes a bestiis, arbitrantur tamen sua mysteria esse custo-
 dienda: et Anacharsim, quem Graeci sapientiae ergo mirati
 sunt, ad ipsos reversum occiderunt, quod visus sit morum
 Graecorum plenus ad ipsos venire. Etiam apud Persas in-
 venire est multos hujusmodi de causa supplicio affectos.
 Sed palam est, quod Apollonio placuerint leges Persarum,
 illosque in admiratione habuerit, quod eorum fortitudo et
 de diis concors opinio Graecis fuisset conducibilis: haec vide-
 licet in templorum concrematione, illa in eo quod propemo-
 dum in servitutem ab illis redacta fuerit Graecia. Is autem
 morum omnium imitator exstitit Persicorum, uxoribus ali-
 enis injurias faciens, et filios castrans. Apud nos autem mors
 decreta est, si quis vel animalia rationis expertia hoc modo
 laedat: et ab his legibus nos abducere neque timor potuit
 dominorum praepotentium, neque desiderium eos aemulandi
 qui apud alios honorantur. Neque fortitudinem exercuimus,
 ad bella suscipienda ut res nostras augeamus, sed ut leges
 nobis permaneant. Cetera igitur damna ferentes leniter, ubi
 sunt qui nos a legibus cogant discedere, hinc etiam supra
 vires bella sumimus, et ad ultima usque mala duramus. Cur
 itaque nos aliorum nemulemur leges, quum eas ne a legisla-
 toribus quidem suis servatas videamus? quidni enim da-
 mnarent Lacedaemonii insociabilem illam formam reipublicae
 neglectumque nuptiarum; et Elei et Thebani projectissimum
 illud et contra naturam cum maribus concubitus? Nam
 quae olim honestissime et utilissime a se fieri arbitrabantur,
 ea nisi re ipsa prorsus fugerunt, non constentur: quinimo
 latas de eis leges admisceat, quae quondam tantum apud
 Graecos valuerunt, ut etiam diis marium coitus tribuerint;
 eademque ratione germanarum sororum connubia, hanc
 sibi illicitarum et naturae repugnantium voluptatum exou-
 sationem comminiscens.

38. Supersedeo nunc de praenjs dicere, quot dederint
 olim plerique legislatores improbis compositiones, dum in
 adulterio multam pecuniariam, in corruptela connubium
 sanciant, quot etiam impietatis crimine occasiones suppe-
 ditentur negandi, si quis reum examinare conetur. Jam
 enim apud plerosque meditatio inolevit leges violandi: At
 apud nos non ita est. Quin etiam si divitiis et urbibus ce-

των ἄλλων ἀγαθῶν στερηθῶμεν, ὁ γοῦν νόμος ἡμῖν ἀθάνατος διαμένει· καὶ οὐδεὶς Ἰουδαίων οὔτε μακρὰν οὕτως ἂν ἀπέλθοι τῆς πατρίδος οὔτ' ἐπίπικρον φοβηθήσεται δεσπότην, ὡς μὴ πρὸ ἐκείνου δεδιέναι τὸν νόμον. Εἰ μὲν οὖν διὰ τὴν ἀρετὴν τῶν νόμων οὕτω πρὸς αὐτοὺς διακείμεθα, συγχωρησάτωσαν ὅτι κρατίστους ἔχομεν νόμους· εἰ δὲ φαῦλοις οὕτως ἡμᾶς ἐμμένειν ὑπολαμβάνουσι, τί οὐκ ἂν αὐτοὶ δικαίως πάθοιεν τοὺς κρείττονας οὐ φυλάττοντες; Ἐπεὶ τοίνυν ὁ πολὺς χρόνος πιστεύεται πάντων εἶναι δοκιμαστῆς ἀληθέστατος, τοῦτον ἂν ποιησαίμην ἐγὼ μάρτυρα τῆς ἀρετῆς ἡμῶν τοῦ νομοθέτου καὶ τῆς ὑπ' ἐκείνου φήμης περὶ τοῦ Θεοῦ παραδόσεις. Ἀπειρὼν γὰρ τοῦ χρόνου γεγονότος, εἴ τις αὐτὸν παραβάλοι ταῖς τῶν ἄλλων ἡλικίαις νομοθε-

15 τῶν, παρὰ πάντας ἂν εὔροι τοῦτον.
 λθ'. Ὑφ' ἡμῶν τε διηλέγχθησαν οἱ νόμοι καὶ τοῖς ἄλλοις ἄπασιν ἀνθρώποις, αἱ καὶ μᾶλλον αὐτῶν ζῆλον ἐμπεποιήκασιν. Πρῶτοι μὲν γὰρ οἱ παρὰ τοῖς Ἕλλησι φιλοσοφῆσαντες τῷ μὲν δοκεῖν τὰ πάτρια διεφύλακτον, ἐν δὲ τοῖς πράγμασι καὶ τῷ φιλοσοφεῖν ἐκείνῳ κατηκολούθησαν, ὁμοία μὲν περὶ Θεοῦ φρονούντες, εὐτέλειαν δὲ βίου καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους κοινωνίαν διδάσκοντες. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πλήθεισιν ἤδη πολὺς ζῆλος γέγονεν ἐκ μακροῦ τῆς ἡμετέρας εὐσεβείας, οὐδ' ἔστιν οὐ πόλις Ἑλληνῶν οὐδητισοῦν οὐδὲ βάρβαρος, οὐδὲ ἐν ἔθνος, ἐνθα μὴ τὸ τῆς ἐβδόμαδος, ἣν ἀργοῦμεν ἡμεῖς, ἔθος οὐ διαπεροίτηκε, καὶ αἱ νηστεῖαι καὶ λύχνων ἀνακαύσεις καὶ πολλὰ τῶν εἰς βρῶσιν ἡμῖν οὐ νομισμένων παραπετήρηται. Μιμῆσθαι δὲ πειρῶνται καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους ἡμῶν ὁμόνοιαν καὶ τὴν τῶν ὄντων ἀνάδοσιν καὶ τὸ φιλεργὸν ἐν ταῖς τέχναις καὶ τὸ καρτερικὸν ἐν ταῖς ὑπὲρ τῶν νόμων ἀνάγκαις. Τὸ γὰρ θαυμασιώτατον, ὅτι χωρὶς τοῦ τῆς ἡδονῆς ἐπαγωγῆς οὐ δεικαστὸς αὐτὸς καθ' αὐτὸν ἴσχυσεν ὁ νόμος· καὶ ὥσπερ ὁ Θεὸς διὰ παντὸς τοῦ κόσμου πεφοίτηκεν, οὕτως ὁ νόμος διὰ πάντων ἀνθρώπων βεβόηκεν. Αὐτὸς δὲ τις ἕκαστος τὴν πατρίδα καὶ τὸν οἶκον ἐπισκοπῶν τὸν αὐτοῦ τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις οὐκ ἀπιστήσῃ. Χρὴ τοίνυν πάντων ἀνθρώπων καταγνῶναι πονηρίαν ἐθελούσιον, εἰ 40 τὰλλότρια καὶ φαῦλα πρὸ τῶν οἰκείων καὶ καλῶν ζηλοῦν ἐπιτεθυμήκασιν, ἢ παύσασθαι βασκαίνοντας ἡμῖν τοὺς κατηγοροῦντας. Οὐδὲ γὰρ ἐπιφρόνου τινὸς ἀντιποιοῦμεθα πράγματος, τὸν αὐτῶν τιμῶντες νομοθέτην καὶ τοῖς ὑπ' ἐκείνου προσητευθεῖσι περὶ τοῦ Θεοῦ πεπιστευ- 45 κότες. Καὶ γὰρ εἰ μὴ συνίεμεν αὐτοὶ τῆς ἀρετῆς τῶν νόμων ἀπάντων, ὑπὸ τοῦ πλήθους γοῦν τῶν ζηλούντων μέγα φρονεῖν ἐπ' αὐτοῖς προήχθημεν.

μ'. Ἀλλὰ γὰρ περὶ μὲν τῶν νόμων καὶ τῆς πολιτείας τὴν ἀκριθεῖς πεποίηται παράδοσιν ἐν τοῖς περὶ 50 ἀρχαιολογίας μοι γραφεῖσι· νυνὶ δ' αὐτῶν ἐπεμνήσθην, ἐφ' ὅσον ἦν ἀναγκαῖον, οὔτε τὰ τῶν ἄλλων ψέγειν οὔτε τὰ παρ' ἡμῖν ἐγκωμιάζειν προθέμενος, ἀλλ' ἵνα τοὺς περὶ ἡμῶν ἀδίκους γεγραφότας ἐλέγξω, πρὸς αὐτὴν ἀναιδῶς τὴν ἀλήθειαν περιλονεϊκῆκότας. Καὶ δὲ μοι

terisque bonis privemur, at lex quidem nobis permanet immortalis: nec ullus unquam Judaeorum vel tam procul discesserit a patria, vel peracerbum ita formidaverit dominum, quā legem magis formidet. Si igitur ob legum virtutes sic sumus in eas animati, fateantur nos optimas habere leges: sin malis legibus sic nos obtemperare arbitrantur, quam poena digni sunt ipsi qui melioribus non pareant? Et quoniam temporis longinquitas exploratrix creditur esse omnium verissima, hanc ego testem non dubitem facere tum virtutis nostri legislatoris, tum traditae ab illo de Deo persuasionis. Nam quum immensum tempus elapsum sit, si quis eum cum ceterorum legislatorum conferat aetatibus, inveniet eum longe ante omnes fuisse.

39. Jam ipsius leges ceteris omnibus mortalibus semper magis magisque aemulationem sui commovisse, a nobis demonstratum est. Primi enim qui apud Graecos philosophati sunt, patria quidem instituta visi sunt servare; sed in actionibus studioque sapientiae illum sequuti sunt, tum eadem de Deo sentientes, tum victus tenuitatem et mutuam inter homines communionem docentes. Quin et jam pridem nostrorum Dei colendi rituum imitandorum quamplurimis desiderium incessit; neque ulla vel Graecorum urbs est vel barbarorum, neque ulla gens, ad quam non pervenerit septimi diei, quem otiosi traducimus, celebrandi consuetudo; et apud quam jejunia, et lucernarum incensiones, et multa quae nobis comedere nefas est non observentur. Conantur autem mutuam nostram imitari concordiam et bonorum largitionem, et in artibus exercendis sedulitatem, et tolerantiam in tormentis quae pro legibus nostris sustinemus. Etenim, quod est omnium maxime admirandum, citra voluptatis illecebram ipsa per se lex invaluit: ac sicuti Deus universum mundum permeavit, ita lex universos mortales pervasit. Quodsi suam quisque patriam domumque consideraverit, is meis dictis non diffidet. Quo fit ut aut condemnandi sint universi mortales voluntariae pravitatis, si aliena, eademque vitiosa, ante domestica, eademque honesta, aemulari concupiverint; aut invidiae suae finem facere debeant accusatores nostri. Neque enim invidiosum quiddam nobis vindicamus, dum nostrum legislatorem honoramus et ejus de Deo effatis credimus. Nam etiamsi legum omnium virtutem non intelligeremus; vel aemulantium multitudo fecisset, ut de eis nobis placeremus.

40. Verum de legibus quidem et republica in meo Antiquitatum opere accurate tradidi: nunc ea commemoravi quantum erat necessarium, non quod aliena recensere, vel nostra collaudare mihi propositum esset; sed ut eos qui de nobis inique scripserunt, evincerem in ipsam veritatem impudenter invectos fuisse. Et sane mihi videor

δοκῶ πεπληρωσθαι διὰ τῆς γραφῆς ἱκανῶς ἃ προὔπε-
σχόμην. Καὶ γὰρ ἀρχαίотητι προὔπαρχον ἐπέδειξα
τὸ γένος, τῶν κατηγόρων ὅτι νεώτατον ἐστὶ εἰρηκτόων
καὶ γὰρ πολλοὺς ἐν τοῖς συγγράμμασιν ἐμνημονεύοντας
5 ἡμῶν ἀρχαίους παρέσχομεν μάρτυρας, ἐκείνων ὅτι μη-
δεὶς ἐστὶ διαβεβαιουμένων. Ἀλλὰ μὴν Αἰγυπτίους
ἔρπασαν ἡμῶν τοὺς προγόνους· ἐδελεχθῆσαν δ' εἰς Αἴγυ-
πτον ἐλθόντες ἐτέρωθεν. Διὰ δὲ λύμην σωμάτων αὐτοὺς
ἐκβληθῆναι κατεψεύσαντο· προαιρέσει καὶ περιουσίᾳ
10 βρώμενης ἐφάνησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ὑποστρέψαντες γῆν.
Οἱ μὲν ὡς φαυλότατον ἡμῶν τὸν νομοθέτην ἐλοιδορήσαν,
τῷ δὲ τῆς ἀρετῆς πάλαι μὲν ὁ Θεὸς, μετ' ἐκείνων δὲ
μάρτυς ὁ χρόνος ἤρπται γεγεννημένος.
μα'. Περὶ τῶν νόμων οὐκ ἐδέησε λόγου πλείονος.
15 Αὐτοὶ γὰρ ἐωράθησαν δι' αὐτῶν, οὐκ ἀσέβειαν μὲν, εὐ-
σέβειαν δ' ἀληθεστάτην διδάσκοντες, οὐδ' ἐπὶ μισαν-
θρωπίαν, ἀλλ' ἐπὶ τὴν τῶν ὄντων κοινωनीαν παρακκ-
λοῦντες, ἀδικίας ἐχθροὶ, δικαιοσύνης ἐπιμελεῖς, ἀργίαν
καὶ πολυτέλειαν ἐξορίζοντες, αὐτάρχεις καὶ φιλοπόνους
20 εἶναι διδάσκοντες, πολέμων μὲν ἀπειργοντες εἰς πλεονε-
ξίαν, ἀνδρείους δ' ὑπὲρ αὐτῶν εἶναι παρασκευάζοντες,
ἀπαραιτήτοι πρὸς τὰς τιμωρίας, ἀσόφιστοι λόγων πα-
ρασκευαῖς, τοῖς ἔργοις αἰεὶ βεβαιούμενοι· ταῦτα γὰρ
αἰεὶ ἡμεῖς παρέχομεν τῶν γραμμάτων ἐναργέστερα.
25 Δι' ὅπερ ἐγὼ θαρσύνω ἂν εἴποιμι, κλείστων ἔμκα καὶ
καλλίστων ἡμᾶς εἰσηγητὰς τοῖς ἄλλοις γεγονέναι. Τί
γὰρ εὐσεβείας ἀπαρσάτου κάλλιον; τί δὲ τοῦ πειθαρχ-
εῖν τοῖς νόμοις δικαιοτέρον; ἢ τί συμφορώτερον τοῦ
πρὸς ἀλλήλους ὁμονοεῖν, καὶ μήτ' ἐν συμφοραῖς δίστα-
30 σθαι μήτ' ἐν εὐτυχίαις στασιάζειν ἐξυβρίζοντας, ἀλλ'
ἐν πολέμῳ μὲν θανάτου καταφρονεῖν, ἐν εἰρήνῃ δὲ
τέχναις ἢ γεωργίαις προσανέχειν, πάντα δὲ καὶ παν-
ταχοῦ πεπεῖσθαι τὸν Θεὸν ἐποπτεύοντα διέπειν; Ταῦτ'
εἰ μὲν παρ' ἐτέροις ἢ ἐγράφῃ πρότερον, ἢ ἐφυλάχθη
35 βεβαιότερον, ἡμεῖς ἂν ἐκείνοις χάριν ὀφειλομεν ὡς
μαθηταὶ γεγονότες· εἰ δὲ καὶ χρώμενοι μάλιστα
πάντων βλεπόμεθα καὶ τὴν πρώτην εὔρεσιν αὐτῶν
ἡμετέραν οὖσαν ἐπεδείξαμεν, Ἀπίωνες μὲν καὶ Μό-
λωνες καὶ πάντες ὅσοι τῷ ψεύδεσθαι καὶ λοιδορεῖν χαί-
40 ρουσιν ἐξελέγχθησαν σοὶ δὲ, Ἐπαφρόδιτε, μάλιστα
τὴν ἀλήθειαν ἀγαπῶντι, καὶ διὰ τὸ τοῖς ὁμοίως βουλευ-
σαμένοις περὶ τοῦ γένους ἡμῶν εἰδέναι, ταῦτά τε καὶ τὸ
πρὸ αὐτοῦ γεγράφθω βιβλίον.

scripto meo satis praestitisse promissa. Etenim inprimis
vetustum esse demonstravi genus nostrum, quod accusa-
tores recentissimum esse dixerant : et multos allegavi
testes, qui antiquitatis nostrae in scriptis suis mentionem
fecerunt, illis nullos esse affirmantibus. Quumque Aegyptios
fuisse majores nostros dixerint, demonstratum est eos in
Aegyptum aliunde venisse. Et quum ob corporum vitium
eos ejectos fuisse mentiti sint, planum factum est eos et
volentes et cum singulari robore patriam terram repetiisse.
Et quum illi in legislatorem nostrum tanquam vitiosissi-
mum inveci sint, compertum est virtutis ejus et olim
Deum et post illum tempus exstitisse testem.

41. De legibus nihil opus fuit oratione longiore. Nam
ipsas per se perspectum est non impietatem, sed pietatem
docere verissimam; neque ad hominum odium, sed ad fa-
cultatum communitatem incitare; injustitiae inimicas, justitiae
curam gerentes; expultrices otii et luxus; et quae ho-
mines suis contentos et laboriosos esse doceant; et a bellis
habendi cupidine gerendis avocent; et pro legibus fortes
esse faciant; et in poenis irrogandis sint inexorabiles; et
verborum eloquentia indeceptae, operibus semper confirmentur:
haec enim nos semper exhibemus literis manifestiora.
Itaque ausim equidem dicere plurimorum simul et pul-
cherrimorum nos ceteris auctores exstitisse. Quid enim
inviolata pietate pulchrius? quid justius quam parere le-
gibus? quid utilius quam mutua[m] fovere concordiam, et
neque in calamitatibus divelli, neque in rebus secundis
saevis seditio[n]ibus; sed in bello mortem contemnere, in
pace artibus et agriculturæ operam navare, et omnia et
ubique ab arbitro Deo gubernari persuasum habere? Haec
si apud alios vel prius scripta vel constantius fuissent
servata, nos illis, ut discipuli magistris, gratiam debe-
remus: sin vero his nos maxime omnium uti cernimur,
et eorum inventionem primam nostram esse demonstravi-
mus, valeant refutati Apiones et Molones, et quicunque
mentiri et conviciari gaudent. Tibi vero, Epaphrodite,
veritatem maxime amanti, et propter te his qui litidem
genus nostrum cognoscere voluerint, et hic et superior liber
scriptus esto.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

INDEX

NOMINUM ET RERUM.

(A. J. Antiquitates Judaicae. — B. J. Bellum Judaicum. — C. A. Contra Apionem. — V. J. Vita Josephi. — M. De Maccabæis.)

A.

Aaron, Moysis frater, A. J. II, 15, 2. Pontifex maximus constituitur Dei jussu, III, 8, 1. Ejus filii quatuor, *ibid.* Pontificatus ei a Deo bis confirmatur, IV, 4, 2 sq. Moritur in Arabia, 4, 7. Cf. XX, 11.
Abaneth, zona sacerdotum, A. J. III, 7, 2.
Abaris (*Abarim*), mons Palæst., A. J. IV, 8, 49.
Abarus, Aseri f., A. J. II, 7, 4.
Abassarus, Persa, Syriæ et Phœniciae præfectus, A. J. XI, 1, 3; 4, 4; 6.
Abba, mensis apud Judæos, qui Atheniensibus est Hecatombeon, A. J. IV, 4, 7.
Abbarus, judex apud Tyrios, C. A. I, 21.
Abdagases, Parthorum dux, A. J. XVIII, 9, 4.
Abdastratus, Tyriorum rex, C. A. I, 18.
Abdeelus, Ismaeli f., A. J. I, 12, 4.
Abdemon, Tyrius, A. J. VIII, 5, 3.
Abdemonus, Tyrius, C. A. I, 17, 18.
Abdenago, V. Azarias.
Abdon, e tribu Ephraimitide, Elon in imperio apud Judæos succedit, A. J. V, 7, 15.
Abela, urbs Palæst., A. J. VIII, 13, 7.
Abellana, urbs Palæst., A. J. VIII, 12, 4.
Abelmachea, urbs Palæst., a Joabo obsidetur, A. J. VII, 11, 8.
Abelus, Adami f., a Cai fratre interficitur, A. J. I, 2, 1.
Abenerus, Neri f., Sauli dux, A. J. VI, 6, 6. Ejus opera Jebosthus post Sauli mortem rex constituitur, VII, 1, 3. A Jebostho offensus ad Davidem deficit, I, 4. A Joabo interficitur, 1, 5.
Abennerigus, Spasinæ Castri rex, Samachonem filiam Izatæ nuptum dat, A. J. XX, 2, 1.
Abesace, Davidis concubina, A. J. VII, 14, 3; VIII, 1, 2.
Abesalomus, Davidis ex Machama f., A. J. VII, 1, 4. Ob fratris cædem in exilium pellitur, postea a patre revocatur, 8, 1 sqq. Populi benevolentiam captat et patrem regno ejicere annititur, 9, 1 sqq. Ejus exercitus funditur, ipse in arbore suspensus a Joabo interficitur, 10, 2. Ejus caesaries pulcherrima, 8, 5.
Abesarus, urbs Palæst., A. J. VI, 13, 8.
Abessæus, Davidis nepos, Joabi frater, A. J. VII, 1, 3; cf. 10, 1; 11, 2. Idumæos vincit, 5, 4. Davidi vitam servat, 12, 1. Vir magnæ fortitudinis, 12, 4.
Abia, Samueli f. rempublicam ipsius curæ a patre commissam pessime administrat, A. J. VI, 3, 2.
Abia, Roboami f. ex Machana, A. J. VII, 8, 5. VIII, 10, 1. Patri succedit, VIII, 10, 4. Ab Hieroboamo bello

laccssitur; ante prælium omnes Judæos, amicos et hostes, alloquitur, 11, 2. Hieroboamum fundit fugatque, 11, 3. Non multo post moritur, *ibid.*
Abia, uxor Achazæ regis, A. J. IX, 12, 3.
Abias, Arabum rex, inita cum Adiabænorum primoribus societate, contra Stazem, eorum regem expeditionem fecit, A. J. XX, 4, 1. Vincitur; semet ipsum interficit, *ibid.*
Abiatharus, Abimelech f., A. J. VI, 12, 8. Pontifex constituitur a Davide, VII, 5, 4; cf. VII, 9, 2; 9, 7. Cum Adonia facit, qui regnum affectat, 14, 4. A Solomone pontificatu privatur, VIII, 1, 3.
Abibalus, Tyriorum rex, A. J. VIII, 5, 3. C. A. I, 17; 18.
Abida, Asani Judæorum regis uxor, A. J. VIII, 12, 6.
Abiezeres, Phineesis f., pontificatum obtinet post patris mortem, A. J. V, 11, 5.
Abigæa, Nabali uxor, Davidem in maritum ira incensum placat; post mariti mortem Davidi nubit, A. J. VI, 13, 7 sqq. VII, 10, 1.
Abila, urbs Perææ, A. J. IV, 8, 1; V, 1, 1; XII, 3, 3. A Romanis capitur, B. J. IV, 7, 6.
Abila Lysanice, urbs Syriæ, prius ad Lysanice dynastiam pertinebat, a Claudio Cesare Agrippæ M. tribuitur, A. J. XIX, 5, 1.
Abilamarodachus, Nabuchodonosori f., Babyloniorum rex, A. J. X, 11, 2.
Abimaetus, Juctæ f., A. J. I, 6, 4.
Abimelechus, Gararorum rex, Sarram, Abrami uxorem, corrumpere cupiens, a Deo poena afficitur, A. J. I, 12, 1. Abramo agrorum suorum partem cedit, *ibid.* Jacobum Gararis benigne excipit, sed mox ei inimicus redditur, 18, 2. Amicitiam cum eo renovat, 18, 3.
Abimelechus, Gedeonis f., fratribus præter Joathamum omnibus occisis, tyrannidem occupat, A. J. V, 7, 1. Joatham auctore, Sicimis expellitur, 7, 3. Sicima redit omnesque incolas cedit, 7, 4. Thebas expugnat; frusto molæ ictus perit, 7, 5.
Abimelechus, pontifex, a Saulo cum tota sua familia occiditur, A. J. VI, 12, 1; 12, 4.
Abinadabus, sub Solomone regionis maritimæ præfectus, A. J. VIII, 2, 3.
Abiramus, Moysis adversarius, A. J. IV, 2, 2; 3, 1; cf. M. 3.
Abisæus, Saruizæ Davidis sororis f., A. J. VI, 13, 9.
Abitaala, Davidis uxor, A. J. VII, 1, 4.
Abius, Aaronis f., A. J. III, 8, 1; 8, 7.
Abramus, Tharri f., Sarram Aranis filiam uxorem ducit; cum patre ex Chaldæa in Mesopotamiam migrat, A. J.

- 1, 5, 5. Hoc factum est mille viginti annis ante templum exstructum, VIII, 3. 1. Ex Mesopotamia in Chananæam contendit; Lotum, fratris f., adoptat, I, 7, 1. Abrami sententia de Deo deque universo, *ibid.* Fame Chananæam premente, in Ægyptum migrat, 8, 1. Cf. *B. J. V*, 9, 4. Ægyptios arithmetica et astronomia instituit, *A. J. I*, 8, 2. In Chananæam reversus, loca montibus adjacentia occupat; Chabrone domicilium collocat, 8, 3. Sodomitis opitulans, Assyrios prælio vincit, 10, 1 sqq. Ex Agara ancilla Ismaelium procreat, 10, 4. Dei jussu se ipsum et suos circumcidit, 10, 5. Dei angeli ei nuntiant, Sarram ei filium pariturum esse, 11, 1. Gerara prolificiscitur; Abimelech usque agrorum suorum partem colit, 12, 1. Isaacus ex Sarra ei nascitur, 12, 2. Agaram cum Ismaelo domo sua expellit, 12, 3. Isaacum pro victima Deo offert, Deus ei parit, 13, 1 sqq. Sarra mortua Chaturam in matrimonium ducit, ex qua sex filios procreat, 14 et 15. Moritur, 17.
- Abram domus*, vicus regionis Damascenæ, *A. J. I*, 7, 2.
- Abasalomus*, Mattathiae pater, *A. J. XIII*, 5, 7.
- Abasalomus*, Aristobuli avunculus, a Pompeio capitur, *A. J. XIV*, 4, 4.
- Abasalomus*, Manahemi sectator, *B. J. II*, 17, 9.
- Abuma*, urbs Palaest., *A. J. X*, 5, 2.
- Accaron* (Acaron), urbs Palaest., una ex quinque civitatibus potentioribus Palaestinarum, *A. J. VI*, 1, 2. Cf. *V*, 1, 22; *V*, 2, 4; *V*, 3, 1; *VI*, 2, 3; *IX*, 2, 1, *XIII*, 4, 4.
- Ace*, urbs Phœnic., postea Ptolemais vocata, *A. J. IX*, 14, 2.
- Acencheres I*, Ægypti rex, *C. A. I*, 15.
- Acencheres II*, Ægypti rex, *C. A. I*, 15.
- Acencheres*, Ægypti regina, *C. A. I*, 15.
- Achabbarum petra* (*Achabare*), in Galil. superiori, munitur, *B. J. II*, 20, 6. *V. J. 37*.
- Achabus*, Amarinii f., Israelitarum rex, *A. J. VIII*, 12, 5. Iezabelam, Tyrionum regis filiam uxorem ducit, ejusque deos colit, 13, 1. Ab Elia vate reprehenditur, 13, 5. Occiso Nabutho iterum ab Elia reprehensus facinora sua expiare studet, 13, 8. Bis ab Adado, Syriæ rege, bello petitus superior discedit, 14, 1. Adado vitam concedit, 14, 4. Cum Josaphato, Judææ rege, Adadum aggressus vincitur et occiditur, 15, 3 sqq. Septuaginta ejus liberi Jehu jussu interficiuntur, *IX*, 5.
- Achaia*, regio Græciæ, *B. J. I*, 26, 4; *III*, 1, 3.
- Achamon*, prætor urbanus sub Achabo rege, *A. J. VIII*, 15, 4.
- Acharus*, Zebedæ f., prædæ Deo consecratæ partem surripit, *A. J. V*, 1, 10 sqq. Furto oblecto occiditur, 1, 15.
- Achazes*, Judæorum rex, Jothami f., a Syris et Israelitis cladibus afficitur, *A. J. IX*, 12, 1. Cum Assyriis societatem init contra Israelitas, 12, 3. Syrorum et Assyriorum deos colit; regnat sedecim annos, *ibid.*
- Achemarus*, pater Iessæmi, *A. J. VII*, 12, 4.
- Achiabus*, Herodis M. consobrinus, Alexandræ consilium regnum occupandi regi prodit, *A. J. XV*, 7, 8. Herodem prohibet ne manus sibi inferat, *XVII*, 7; cf. *B. J. I*, 33, 7. Romanos adjuvat in Judæis seditiosis coercendis post mortem Herodis, *A. J. XVII*, 10, 4; 10, 10. *B. J. II*, 4, 1; 5, 3.
- Achiala*, Amasie regis uxor, Ozie mater, *A. J. IX*, 10, 2.
- Achias*, pontifex, *A. J. VI*, 6, 2.
- Achias*, vates, Hieroboamo regnum vaticinatur, *A. J. VIII*, 7, 7. Alterum ejus de Hieroboami stirpe et de tota Israelitarum gente vaticinium, *VIII*, 11, 1. Cf. *X*, 4, 4.
- Achiba*, Ezechie uxore, Manassæ mater, *A. J. X*, 3, 1.
- Achilaus*, Davidis actuarius, *A. J. VII*, 11, 8.
- Achilus*, Josaphati pater, *A. J. VII*, 5, 4.
- Achima*, Davidis uxor, *A. J. VI*, 13, 10.
- Achimanus*, Berzelæi f., *A. J. VII*, 11, 4.
- Achimas*, Sadoci f., pontifex, *A. J. VII*, 9, 2; 10, 4; *X*, 8, 6.
- Achimelech*, pontifex, v. *Abimelech*.
- Achina*, Davidis uxor, *A. J. VII*, 1, 4.
- Achinadabus*, sub Solomone Galilæam administrat, *A. J. VIII*, 2, 3.
- Achitobus*, Arophæi f., pontifex, *A. J. VI*, 6, 2; *VIII*, 1, 3.
- Achitophelus*, cum Abesalomo seditionem movet contra Davidem, *A. J. VII*, 9, 2 sqq. Abesalomo suadet ut Davidem interimat, 9, 6. De Abesalomi successu desperans semet ipsum interficit, 9, 8.
- Achoni*, Hierosolymita nobilis, *A. J. XI*, 5, 4.
- Achrathus*, eunuchus, *A. J. XI*, 6, 7.
- Acme*, Livie Augusti conjugis serva ab Antipatro sollicitatur ad struendas Salomæ Herodis sorori insidias, *A. J. XVII*, 5, 7. *B. J. I*, 32, 6. Ejus ad Herodem literæ, *ibid.* Ab Augusto morte mulctatur, *A. J. 7. B. J. 33*, 7.
- Acmon*, Palaestinus ex genere gigantum, *A. J. VII*, 12, 1.
- Acra*, pars Hierosolymorum urbis, describitur, *B. J. V*, 4, 1. A Romanis capitur et incenditur, *VI*, 6, 3. Cf. *I*, 1, 5.
- Acrabatta* (*Acrabattæ*), urbs Judææ, *B. J. III*, 3, 5.
- Acrabatena toparchia*, una ex undecim Judææ top., *A. J. XII*, 8, 1. *B. J. II*, 20, 4; *III*, 3, 5; *IV*, 9, 3. A Vespasiano capitur, *B. J. IV*, 9, 9.
- Actipus*. V. *Arce*.
- Actium*, urbs Græciæ, *B. J. I*, 20, 1. Actiaca pugna, *A. J. XV*, 5, 1 sqq.; 6, 1.
- Acusilaus*, Argivus, quando vixerit, *C. A. I*, 2. Multa apud Hesiodum castigat, 1, 3. Laudatur, *A. J. I*, 3, 9.
- Ada*, Lamechi uxor, *A. J. I*, 2, 2.
- Ada*, Helonis fil., Esavi uxor, *A. J. I*, 18, 4.
- Adadus*, Damasci et Syriæ rex, a Davide vincitur, *A. J. VII*, 5, 2. Ejus posterii per decem ætates regnarunt, idem omnes nomen habentes, *ibid.*
- Adadus*, Damasci et Syriæ rex societate inita cum triginta duobus regibus, expeditionem facit contra Achabum, Israelitarum regem, *A. J. VIII*, 14, 1. Clade afficitur, 14, 2. Israelitas iterum adortus iterum vincitur; Achabus ei vitam concedit, 14, 3 sq. Postea ab Achabo bello petitus superior discedit, 15, 5 sq. Joramum adortus, Samaritaniam obsidet; ejus exercitus a Deo terrore percussus fugit, *IX*, 4, 4 sq. Ab Azaclo occiditur, 4, 6. Post mortem tanquam deus colitur, *ibid.* Cf. *VII*, 5, 2.
- Adadus*, Syriæ rex, bello lacescit a Joaso, *A. J. IX*, 8, 7.
- Adæus*, Syriæ præf. sub Xerxe I, *A. J. XI*, 5, 6.
- Adamus*, a Deo ex limo creatur, *A. J. I*, 1, 2. Quot annos ante templum exstructum creatus sit, *A. J. VIII*, 3, 1. Quid nomen significet, *I*, 1, 2. Paradiso expellitur, 1, 4. Ejus liberi, 2, 3. Quot annos vixerit, 3, 3.
- Adar*, ultimus anni mensis apud Judæos, Macedonibus Dystrus appellatur, *A. J. IV*, 8, 49; *XI*, 6, 2; 12, 4; 7; *XII*, 10, 5.
- Adasa*, vicus Judææ, *B. J. I*, 1, 6. Triginta stadiis a Bethoro distat, *A. J. XII*, 10, 5.
- Addida*, (*Adida*), oppidum Judææ, *A. J. XIII*, 6, 4; 15, 2. A Vespasiano occupatur, *B. J. IV*, 9, 1.
- Aderus*, Idumæus, in Idumæorum internecione fuga elapsus ad Pharaonem Ægypti regem confugit, *A. J. VIII*, 7, 6. Syriæ partem occupat et Judæam infestat, *ibid.*
- Adiabene*, regio Assyriæ, *A. J. XX*, 2, 3. *B. J. II*, 16, 4.

- Adiabonorum rex Monobazus et post eum Izates, *A. J.* XX, 2, 1. sqq.
- Adonias*, Davidis filius quartus, *A. J.* VII, 1, 4. Regnum affectat, 14, 4. Solomo ei ignoscit, 14, 6. Abisacen in matrimonium petit, VIII, 1, 2. A Banaja Solomonis jussu occiditur, 1, 3.
- Adonibezecus*, Bezecenorum rex, a Judæis vincitur, *A. J.* V, 2, 2.
- Adora*, urbs Idumææ, ab Hyrcano capitur, *A. J.* XIII, 9, 1. Cf. XIII, 6, 4; 15, 4.
- Adoraim*, urbs Judææ, a Roboamo condita, *A. J.* VIII, 10, 1.
- Adoramus*, Thæni f., *A. J.* VII, 5, 4. Tributis exigendis a Solomone præfectus, VIII, 2, 9.
- Adoreus*, urbs Judææ, *B. J.* I, 8, 4.
- Adramelechus*, Senacheribi Assyriæ regis f., ob patris cædem in exilium pellitur, *A. J.* X, 1, 5.
- Adrazarus*, rex Sophenes, a Davide vincitur, *A. J.* VII, 5, 1. Cf. VIII, 6, 6.
- Adria*, sive mare Adriaticum, *V. J.* 3.
- Adytum* tabernaculi describitur, *A. J.* III, 6, 4. Adytum templi Hierosol. *A. J.* VIII, 3, 3.
- Adullana*, urbs Judææ, *A. J.* VI, 12, 3.
- Æbutius*, campi magni præf. expeditionem facit contra Josephum Fl., *V. J.* 24.
- Ægæ*, urbs Macedon., *A. J.* XI, 8, 1.
- Ægistha*, Davidis uxor, *A. J.* VII, 14, 4.
- Ægla*, Davidis uxor, *A. J.* VII, 1, 4.
- Ægyptus*, *Ægyptii*. Ægyptus a Judæis Mestre vocatur, *A. J.* I, 5, 2. Unde nomen habeat, *C. A.* I, 15. Omni ex parte locorum natura bene munita est, *B. J.* IV, 10, 5. Incolarum numerus, *B. J.* II, 16, 4. Romæ frumentum suppeditat. *B. J.* IV, 10, 5. — Ægyptii ab Abramo arithmetica et astronomia instituuntur, *A. J.* I, 8, 3. Omnes Ægypti reges a Minæo usque ad eum qui Solomonis socer fuit, Pharaothæ dicti sunt; cur?, *A. J.* VIII, 6, 2. Per septem annos abundantie totidemque sterilitatis Ægyptus a Josepho prudenter administratur, *A. J.* 6, 1 sq. Exteri undique in eam conflunt ad frumentum coemendum, *ibid.* Jacobus cum tota sua progenie in Ægyptum migrat, 7, 1 sqq. Fame in Ægypto grassante, omnes agri a rege coemuntur, postea ea conditione incolis redduntur, ut quinta pars frugum regi solvatur, 7, 7. Israelitæ inhumaniter ab Ægyptiis tractantur, 9. Hyccos Ægyptum occupant, *C. A.* I, 14. A. Tutlmosi expelluntur, *C. A.* I, 15. Enumerantur reges, qui post Tutlmasin regnarunt, *ibid.* Ægyptus infestatur ab Æthiopibus; Moyses eos repellit, *A. J.* II, 10. Decem plagis affligitur, quod Israelitis venia recusatur in patriam redeundi, *A. J.* II, 14. Israelitæ, duce Moyse, ex Ægypto discedunt; Ægyptii qui eos persequuntur, maris Rubri fluctibus obruti pereunt, 15, 3 sqq. Sub rege Soa Ægyptii societatem jungunt cum Israelitis contra Assyrios, *A. J.* IX, 13, 1. A Senacheribo bello petuntur, X, 1. Expeditionem faciunt in Asiam sub Nerhaone totamque Syriam sibi subijciunt, X, 5. A Nabuchodonosoro inde repelluntur, 6. A Babylonis identidem funduntur, 7, 3; 9, 5. A Cambyse Persarum rege subiguntur XI, 2, 2. Ægyptus a Ptolemæo Lagi f. occupatur, XII, 1. V. *Ptolemæos*. — Ægyptii antiquissimis jam temporibus res suas literis mandabant, *C. A.* I, 6. Quando in Græcorum notitiam venerint, I, 12. Judæis semper infensi, I, 13; cf. I, 24. Pudenda circumcidunt secundum Herodotum, I, 22. Ægyptios nemini unquam servisse contendit Apion, Josephus contra, eos nunquam fuisse liberos, II, 11.
- Ægyptus*. Cf. *Sethosis*.
- Ælana*, Arabiæ urbs, ad mare Rubrum sita, *A. J.* VIII, 6, 4.
- Ælius Gallus*, Ægypti præfectus, *A. J.* XV, 9, 3.
- Emilia*, Romæ tribus, *A. J.* XIV, 10, 19.
- Emilius secundus*, magister equitum, *B. J.* II, 19, 17.
- Emilius*, Regulus, conspirationis in Caligulam socius, *A. J.* XIX, 1, 3. sqq.
- Enes*, Antipatri f., ab Hyrcano Romam mittitur legatus, *A. J.* XIV, 10, 22.
- Enes*, V. *Aretas*.
- Enotes*, a Judæis Elysæi vocantur, *A. J.* I, 6, 1.
- Erines*, Gadis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Esomia* (?), tribus Romæ, *A. J.* XIV, 10, 19.
- Esopus*, Alexandræ servus, *A. J.* XV, 3, 2.
- Eta*, Judææ castellum, *A. J.* V, 8, 8.
- Æthiopia*, Ægypto contermina, *A. J.* II, 10, 1. Æthiopes a semet ipsis et omnibus Asiæ populis Chusæi appellantur, *A. J.* I, 6, 2. Ægyptiis bellum inferunt; a Moyse repelluntur, II, 10. A Romanis subiguntur, *B. J.* II, 16, 4. Æthiopes pudenda circumcidunt, *C. A.* I, 22. Hic mos ex Ægypto ad eos pervenit, *A. J.* VIII, 10, 3.
- Æzelus*, Juctæ f., *A. J.* I, 6, 4.
- Africa*, ab Aphera, Abrami f., denominata, *A. J.* I, 15.
- Agaba*, urbs Palest., *A. J.* XIII, 16, 5.
- Agagus*, rex Amalecitarum, in horum internecione solus a Saulo servatur, sed Samueli hortatu interficitur, *A. J.* VI, 7, 2 sqq.
- Agalla*, urbs Arabiæ, *A. J.* XIV, 1, 4.
- Agara*, ancilla, Abramo parit Ismaelum, *A. J.* I, 10, 4.
- Agatharchides* Cnidius scripsit de rebus gestis successorum Alexandri M., *A. J.* XII, 1. Refert Hierosol. a Ptolemæo Lagi capta esse, *ibid.* Judæorum irrisor, *C. A.* I, 22.
- Agathocles*, archon Athen., *A. J.* XIV, 8, 5.
- Agessilaus*, Spartanorum rex, *B. J.* II, 16, 4.
- Aggeus*, templum Hierosol. sub Cyri regno reedificat, *B. J.* VI, 4, 8.
- Aggeus*, vates, *A. J.* XI, 4, 6; 4, 7.
- Aggitha*, Davidis uxor, *A. J.* VII, 1, 4.
- Agrippa (Marcus)* consul, *A. J.* XIV, 16, 4. Ab Augusto in Asiam mittitur; Herodes eum adit Mitylenæ, *A. J.* XV, 10, 2. Denuo in Asiam missus in Judæam venit, ubi magnifice ab Herode excipitur, XVI, 2, 1. Expeditionem in Bosphorum facit, 2, 2. Intercedente Herode Judæis in Ionia habitantibus immunitatem confirmat multaque beneficia etiam in alias civitates confert, 2, 3 sqq. cf. XII, 3, 2. Romam redit, 3, 3. Ejus rescripta ad Ephesios et Cyrenæos de Judæis, 6, 4 sq.
- Agrippa Magnus*, Aristobuli f., Herodis M. nepos, *B. J.* I, 28, 1. Cyprum, Phasacli fil., uxorem ducit; ejus liberi, *A. J.* XVIII, 5, 4. Romæ degens magna liberalitate ad inopiam redigitur, 6, 1. Post reditum in Judæam ab Antipa sustentatur, 6, 2. Deinde ad Flaccum, Syr. præf., se confert; Flaccus ab eo abalienatur Aristobuli opera, 6, 3. Ab omnibus desertus in Italiam rursus tendit, *ibid.* Antomæ et Casi amicitio sibi conciliat, 6, 4. Ab Entycho accusatus, a Tiberio in carcerem conjicitur, 6, 5 sq. Germani ejusdam de eo prædictio, 6, 7. Tiberio mortuo a Caio imperatore vinculis solvitur et Philippi tetrarchiæ rex constituitur, 6, 10. *B. J.* II, 9, 6. In Judæam redit, *A. J.* XVIII, 6, 11. Herodem apud Caium accusat, 7, 2. *B. J.* II, 9, 6. Herode in exilium acto, ejus tetrarchiam et opes a Caio accipit, *ibid.* Caio Claudio ad imperium evecto operam suam præstat, *A. J.* XIX, 4, 1 sqq. *B. J.* II, 11, 1 sqq. Claudius Agrippæ regno addit Judæam, Samariam, Libanum et Abilam urbem, *A. J.* 5, 1. *B. J.* II, 11, 5. In Judæam redit; catenam auream a Caio olim acceptam in templi thesauro deponit, *A. J.* 6, 1.

- Ejus in Hierosolymitanos liberalitas, 6, 3. Hierosolyma munitionibus reddere cepit; sed a Claudio in hac re pergere vetatur, *A. J. 7, 2. B. J. 11, 6.* Comparatur cum Herode M., *A. J. 7, 3.* Ejus in Berytiis munificentia, 7, 5. Tiberiade plures reges splendide excipit; hoc Marso, Syriae praef., suspectum est, 8, 1. Moritur Caesarea post regnum septem annorum, 8, 2, ejus progenies, 9, 1.
- Agrippa**, Agrippae M. ex Cypro f., *A. J. XVIII, 5, 4.* Roma educatur, *XIX, 9, 2.* Eo tempore quo pater moritur adolescentulus admodum, ad regnum suscipiendum nondum idoneus, *ibid.* Pro Judaeis apud Claudium intercedit, *XX, 1, 1, 6, 3.* Post Herodis avunculi mortem Chalcididis regnum obtinet, 5, 2. Claudius ei Philippi tetrarchiam tribuit, Chalcidem vero rursus adimit, *A. J. 7, 1. B. J. 11, 12, 8.* Nero ejus regno addit Peraeam et Galilaeam partem, *A. J. 8, 4. B. J. 13, 2.* Hierosolymitis se invisum reddit, *A. J. 8, 11.* A Judaeis apud Neronem accusatur, *ibid.* Caesarem Philippi Neroniadem appellat, Berytum ornamentis augeat, *A. J. 9, 4.* Magna in exteris liberalitate offendit Judaeos, *ibid.* Praescriptionibus suis de Levitis patria instituta violat, 9, 5. Alexandriam proficiscitur Alexandro Aegypti procuratori congratulatum, *B. J. 11, 15, 1.* Hierosolyma reversus concionem habet apud populum, qua a bello adversus Romanos eum dehortatur, 16, 3 sqq. A Hierosolymitis contumelia affectus in regnum suum discedit, 17, 1. Optimatibus Hieros. exercitum auxilio mittit contra seditiosos, 17, 4. Legatione Hierosolyma missa iterum a bello Judaeos dehortatur, 19, 3. Vespasiano auxilium mittit, *III, 4, 2.* Caesarea Philippi Vespasianum laute excipit, 9, 7. Gamalam septem menses obsederat ante Vespasiani adventum, *IV, 1, 1.* A funditore lapide percutitur, 43. Post Neronis mortem Romam proficiscitur novum imperatorem salutatum, 9, 2. A Tyris apud Vespasianum accusatur, *V. J. 74.* — Justus historicus Agrippae ab epistolis est, *V. J. 65.* Agrippae literae ad Flavianum Josephum, *ibid.* Cf. *C. A. 1, 9.*
- Agrippa**, Herodis amicus, *A. J. XV, 9, 3; 10, 3. B. J. 1, 20, 4; 21, 1.*
- Agrippa**, Aristobuli f. ex Salome, *A. J. XVIII, 5, 4.*
- Agrippa**, Felicitas Judaeae procuratoris f. ex Drusilla, *A. J. XX, 7, 2.*
- Agrippa**, Flav. Josephi f., *V. J. 1, 76.*
- Agrippeum**, oecus in regia Herodis, *B. J. 1, 21, 1.*
- Agrippias**. V. *Anthedon.*
- Agrippina**, primum Domitii Aenobarbi, deinde Claudii Caesaris uxor, *A. J. XX, 8, 1.* Claudium veneno interficit, ipsa a Nerone fil. interficitur, 8, 2.
- Agrippinus**, Demetrii ex Mariamne f., *A. J. XX, 7, 3.*
- Ahion**, urbs Palaest., *A. J. VIII, 12, 4.*
- Aicamus**, pater Godoliae, *A. J. X, 9, 1.*
- Ailath**, urbs Arabiae prope mare Rubrum sita, ab Arsace capitur, *A. J. IX, 12, 1.*
- Aina**, urbs Judaeae, a Jesu Naveni oppugnatur et capitur, *A. J. V, 1, 12 sqq.*
- Alani**, Scytharum gens, ubi sedes habeant, *B. J. VIII, 7, 4.* In Mediam et Armeniam irrumpunt sub regno Vespasiani, *ibid.*
- Albani**, populus Asiae; Tiberius iis persuadere studet, ut Parthis bellum inferant, *A. J. XVIII, 4, 4.*
- Albinus**, Judaeae procurator constituitur a Nerone, *A. J. XX, 9, 1.* Latrones debellat, 9, 2. Sed et ipse civium bona diripit et totam Judaeorum gentem omni modo vexat, *B. J. II, 14, 1.* Ante discessum Judaeorum gratiam sibi conciliare studet, *A. J. 9, 5.*
- Alcimus**, vocatus etiam Jacimus, ab Antiocho Eupat. pontifex constituitur, *A. J. XII, 9, 7.* Judam Maccab. apud Demetrium criminatur, 10, 1. Cum Juda de principatu contendit, 10, 3. A Demetrio auxilium petit contra Judam, 10, 3 et 4. Moritur, 10, 6.
- Aleyon**, medicus, *A. J. XIX, 1, 20.*
- Alexander Jannaeus**, Hyrcani f., ab Aristobulo fratre in vincula conjicitur, *A. J. XIII, 11, 1. B. J. 1, 3, 1.* Post fratris mortem, ab Alexandra (Salome) vinculis solvitur et rex constituitur, *A. J. 12, 1. B. J. 4, 1.* Ptolemaiden obsidet; metuens Ptolemaeum Lathyr. obsidionem solvit, *A. J. 12, 2 sqq. B. J. 4, 2.* Cum Cleopatra Aegypti regina societatem jungit contra Ptolemaeum, *A. J. 12, 4.* A Ptolemaeo vincitur, 12, 5. Multas urbes in potestatem suam redigit; Gazaeorum magnam stragem edit, *A. J. 13, 3. B. J. 4, 2.* Cladem accipit ab Obeda rege Arabiae; Judaei contra eum seditionem movent, *A. J. 13, 5. B. J. 4, 3 sqq.* A Demetrio Eucaro superatur, *A. J. 14, 1. B. J. 4, 4 sqq.* Crudelissimum se praebet in Judaeos iterum seditionem moventes, *A. J. 14, 2. B. J. 4, 6.* Ob crudelitatem Thracidas appellatur, *A. J. 14, 2.* Fossam ducit murumque erigit inde a Chabazaba usque ad Jopicum mare, ut Antiochum Dionysum Judaeae finibus arceat, *A. J. 15, 1. B. J. 4, 7.* Ab Areta vincitur, *A. J. 15, 2. B. J. 4, 8.* Essam, Gaulanam, Seleuciam, Antiochi vallem et Gamalam sibi subjicit, *A. J. 15, 3. B. J. 4, 8.* Ejus mors, *A. J. 15, 5.*
- Alexander**, Aristobuli Judaeorum regis f., quum pater a Pompeio captus Romam abduceretur, fuga evadit, *A. J. XIV, 4, 4.* Judaeam Romanis eripere conatur, *A. J. XIV, 5, 2. B. J. 1, 8, 4.* A Gabinio vincitur, *ibid.* Regnum occupat; sed iterum victus a Gabinio regno dejicitur, *A. J. 6, 2 sqq. B. J. 8, 7.* Jussu Pompeii a Scipione interficitur, *A. J. 7, 4. B. J. 9, 2.*
- Alexander**, Herodis M. f., juvenis a patre Romam mittitur, *A. J. XV, 10, 1.* In patriam eum reversum Salome et Pheroras apud Herodem calumniantur; Glaphyram Archelai Cappadocum regis filiam uxorem ducit, *A. J. XVI, 1, 2; 3, 2.* Antipater Herodis odium in Alexandrum ejusque fratrem Aristobulum incendere studet, *A. J. 4, 1. B. J. 1, 23, 1 sqq.* Alexander cum Aristobulo apud Caesarem Octav. a patre accusatus, se suumque fratrem praecare defendit, *A. J. 4, 1 sqq. B. J. 23, 3.* Caesar Alexandrum et Aristobulum in gratiam cum patre reducit, *A. J. 4, 4. B. J. 23, 3.* Pheroras eum contra patrem irritare studet, *A. J. 7, 4.* Alexander patris eunuchos pecunia corrumpit, *A. J. 8, 1. B. J. 24, 7.* Conjuracionis in patrem facta suspectus in vincula conjicitur; Archelai regis opera patri reconciliatur, *A. J. 8, 2 sqq. B. J. 24, 8; 25, 1 sqq.* Ab Eurycle patri denuo suspectus redditur, *A. J. 10, 1. B. J. 26, 1. sq.* Questio in eum habetur, *A. J. 10, 2 sqq. B. J. 26, 2 sqq.* Cum Aristobulo fratre in carcerem conjicitur, *A. J. 10, 5. B. J. 26, 4.* A patre accusatur in concilio Beryti habito; capitis condemnatur, *A. J. 11, 2 sqq. B. J. 27, 2.* Sebastae strangulatur, *A. J. 11, 6. B. J. 27, 6.* Si quid criminis ei dari possit, *A. J. 11, 7.* Ejus liberis prospicit Herodes, *A. J. XVII, 1, 2. B. J. 1, 28, 2.* Cf. *A. J. XVIII, 5, 4.*
- Alexander**, Alexandri f. ex Glaphyra, Herodis M. nepos, *B. J. 1, 28, 1; A. J. XVIII, 5, 4.*
- Alexander Lysimachus**, Alabarcha Alexandriae, Agrippae regi pecuniam mutuo dat, *A. J. XVIII, 6, 3.* Philonis frater, 8, 1. Antoniae procurator; a Caio Caesare in vincula conjicitur, a Claudio dimittitur, *XIX, 5, 1.*
- Alexander**, Judaeus Cyrenensis a Catullo e medio tollitur, *B. J. VII, 11, 12.*
- Alexander**, Dorothei f., *A. J. XII, 8, 5.*
- Alexander**, Iasonis f., *A. J. XII, 8, 5.*
- Alexander**, latro, *B. J. II, 12, 4.*

Alexander, Phasaeli f. ex Salampsione, Herodis M. nepos, A. J. XVIII, 5, 4.

Alexander, Theodori f., A. J. XIV, 10, 10; 10, 12.

Alexander Magnus, Philippo patri in regno succedit, A. J. XI, 8, 1. In Asiam ei trajicienti mare Pamphylum cedit viamque patefacit, A. J. II, 16, 5. Darium ad Granicum vincit, Asiam minorem sibi subjicit, A. J. XI, 8, 1; 8, 3. Syria occupata, in Phoeniciam expeditionem facit; Tyrum et Gazam obsidet; Judæis deditionem detrectantibus iratus est, 8, 3. Sanaballetæ permittit ut templum in monte Garizin exstruat, 8, 4. Hierosolyma contendit; ejus somnium, 8, 4 sq. Judæi ei obviam eunt supplices; templum adit, 8, 5. Judæis privilegia concedit, *ibid.* Samaritæ eadem ab eo petunt, 8, 6. In Ægyptum discedit, *ibid.* Alexandriæ partem Judæis assignat, C. A. II, 4. Babylone Belii templum instaurat, C. A. I, 22. Quando mortuus sit, *ibid.* Alexandro defuncto, ejus imperium dividitur, A. J. XI, 8, 7. Alexandri epistolæ, C. A. II, 4. Alexandri arma Elymaide servata, A. J. XII, 9, 1.

Alexander Balas, Antiochi Epiphanis f., Syriæ regnum occupare moliens Jonatham Judæorum principem sibi conciliare studet, A. J. XIII, 2, 1 sq. Demetrium prælio vincit, 2, 4. Ptolemæi Philomet. filiam ducit uxorem, 4, 1. Ptolemæo per Ammonium insidias struit, 4, 6. Ptolemæus affinitatem cum Alexandro dirimit, 5, 7. Antiochia ejectus Ciliciam petit, *ibid.* A. Ptolemæo et Demetrio Nicator superatur, 5, 8; In Arabia interficitur, *ibid.*

Alexander Zebina, a Ptolemæo Physc. Syriæ rex constituitur; mox vero ab Antiocho Grypo devictus occumbit, A. J. XIII, 9, 3.

Alexander, Tigranis Armeniæ regis f., Jotapen Antiochi Commagenæ regis filiam uxorem ducit, A. J. XVIII, 5, 4. Eleusæ (?) insulæ rex factus est a Vespasiano, *ibid.*

Alexander, M. Antonii amicus, A. J. XV, 6, 7; B. J. I, 20, 3.

Alexander Polyhistor, quid referat de Abrami filiis, A. J. I, 15.

Alexander, Ægypti præfectus, v. *Tiberius*.

Alexandra, (a Judæis Salome vocata), Aristobuli uxor, post mariti mortem Alexandrum Jannæum vinculis solvit et regem constituit, A. J. XIII, 16, 1. B. J. I, 4, 1.

Alexandra, Alexandri Jannæi uxor, post mariti mortem regnum administrat, A. J. XII, 16, 1; B. J. I, 5, 1. Phariseis omnia permittit gerenda, A. J. 16, 2; B. J. 5, 2 sq. Phariseorum consilio multos Judæos trucidari jubet, *ibid.* Ad Tigranem Syriam invadentem legatos mittit, A. J. 16, 4. B. J. 5, 3. Aristobulus fil. contra eam seditionem movet; moritur, A. J. 16, 5 sq. B. J. 5, 4.

Alexandra, Hyrcani f., Alexandri Aristobuli regis filii conjux, Aristobulo filio per Cleopatram ab Antonio pontificatum petit, A. J. XV, 2, 5. Herodes eam sibi conciliare studet, 2, 7. In Ægyptum fugere conatur, 3, 2. Filii necem Cleopatæ per literas significat, 3, 5. Ab Herode in custodiam datur, 3, 9. Hyrcanum contra Herodem incitat, 6, 2. Mariamnæ capite damnatæ conviciatur, 7, 5. Herode absente arcem et templum in suam potestatem redigere conatur; quam ob rem ab Herode interficitur, 7, 8.

Alexandra, Aristobuli regis fil., primum Philippionis, deinde ejus patris Ptolemæi Mennæi conjux, A. J. XIV, 7, 4; B. J. I, 9, 2.

Alexandra, Phasaeli filia, Herodis M. neptis nubit Timio Cyprio, B. J. XVIII, 3, 4.

Alexandra, urbs Ægypti. Ejus ambitus et opulentia, B. J. II, 16, 4. Portus describitur, B. J. IV, 10, 5. — *Judæi Alexandrini*. Alexander iis urbis partem assignat eosque æquo cum Græcis jure esse vult, B. J. II,

18, 7; C. A. II, 4 sqq. Suum habent ethnarcham, A. J. XIV, 7, 2. A primis Ptolemæis itemque a Julio Cæsare magno in honore habentur, C. A. II, 4; B. J. II, 18, 7. A Ptolemæo Physc. et a Cleopatra crudeliter tractantur, C. A. II, 5. Religionem patriam semper servarunt, C. A. II, 6. Contentio inter Judæos et Samaritas oritur, A. J. XIII, 3, 4. — Lite orta inter Græcos et Judæos regnante Calligula, utrique legatos ad eum mittunt, A. J. XVIII, 3, 1. Nova inter eos dissensio sub Claudio; Claudius Judæis jura confirmat, quæ antea iis concessa fuerant, A. J. XIX, 5, 2. Initio belli Judaici magnus Judæorum numerus caditur, B. J. II, 18, 7 sq. Sub finem belli Jud. multi sicarii Judæa ejecti Alexandriæ seditionem movent, mox a Judæis Alexandrinis magistratibus traduntur, B. J. VII, 10, 1.

Alexandrina palus, B. J. III, 10, 8.

Alexandrium, castellum Judææ, A. J. XIII, 16, 3. B. J. I, 6, 5. In montis vertice situm, A. J. XIV, 1, 4. A Gabinio funditus diruitur, A. J. XIV, 5, 4; B. J. I, 8, 5. A Pherora instauratur, A. J. XIV, 15, 4; B. J. I, 16, 3.

Alexas, Herodis M. amicus, ejus sororem Salomen uxorem ducit, A. J. XVII, 1, 1; B. J. I, 28, 6. Ab Herode jubetur Judæorum primores in hippodromo inclusos occidere; mandatum non exsequitur, A. J. XVII, 6, 5; 8, 2. B. J. I, 33, 6; 33, 8.

Alexis, vir fortissimus, B. J. VI, 1, 8; 2, 6.

Alexias Selcias. Cypron Antipatri filiam uxorem ducit, A. J. XVIII, 5, 4.

Alibama, Esebeonis filia, Esavi uxor, A. J. I, 18, 4.

Atisphragmuthosis, Ægypti rex, C. A. I, 14.

Aliturus, mimus, magna in gratia apud Neronem, V. J. 2.

Alpes, montes, B. J. II, 16, 4.

Alurus, vicus Judææ, B. J. IV, 9, 6.

Amadathes, Amanis pater, A. J. XI, 6, 5.

Amalecitis, populus Arabiæ Petr., Gobolitudem et Petram incolunt, A. J. III, 2, 1. cf. II, 1, 2. Omnes populos finitimos ad bellum Judæis inferendum concitant, A. J. III, 2, 1. A Judæis vincuntur, 2, 2 sqq. Moyses paulo ante mortem Judæis imperat, ut pœnas sumant de Amalecitis, IV, 8, 44. Amalecitis a Madianitis in auxilium vocantur contra Judæos, V, 6, 1. A Saulo ad interfectionem delentur, VI, 7. Palæstinam invadunt magnamque prædam faciunt, Davidæ eos persequitur prædamque recuperat, VI, 14, 6. Ab Amasia Judæorum rege debellantur, IX, 9, 1.

Amalecitis, regio Arabiæ Petr., ab Amalecitis habitata, A. J. II, 1, 2.

Amalecus, Eliphazæ f., Amalecitis nomen dedit, A. J. II, 1, 2.

Amanes, genere Amalecita, magna in gratia est apud Artaxerxem, Persarum regem, A. J. 6, 5. Judæis insensus a rege impetrat ut omnes interimi jubeat, 6, 6. Mardocheum, quem cruci affigere apud se constituerat honorare cogitur, 6, 10. Ab Esthere apud regem accusatur, 6, 11. Morte mulctatur, *ibid.*

Amanus, puer nobilis. Adado regi serviens, A. J. VIII, 15, 4.

Amanus, mons Ciliciæ, A. J. I, 6, 1; 6, 2.

Amaræi filii Joannem, Mattathiæ f., interficiunt, A. J. XIII, 1, 2.

Amarames, pater Moysis, A. J. II, 9, 3. Visionem habet ante Moysis nativitatem, *ibid.*

Amaranus, Peræus, a Fado in exsilium agitur, A. J. XX, 1, 1.

Amaraspis, Assyriorum dux, A. J. I, 9.

- Amarinus*, Israelitarum rex, duodecim annos regnavit, *A. J.* VIII, 12, 5.
- Amasias*, Joasi f., Judaeorum rex, initio regni sui justitiae exercendae admodum studiosus, *A. J.* IX, 9, 1. Amalecitas, Idumaeos et Gabalitis debellat, *ibid.* Amalecitarum deos colit, 9, 2. Joaso Israelitarum regi bellum infert, ab eo vincitur, 9, 3. Regnavit quatuordecim annos, *ibid.*
- Amasias*, sacerdos, *A. J.* IX, 1, 1.
- Amasias*, Achazae regis f., *A. J.* IX, 12, 1.
- Amasias*, praetor urbanus, sub regno Josuae, *A. J.* X, 4, 1.
- Amatha*. V. *Amathus*.
- Amathe* (sive *Amathine*) urbs Phoenic. ab Amathio condita, *A. J.* I, 6, 2. Cf. III, 14, 2; V, 1, 22; VII, 5, 4; VIII, 6, 3.
- Amathine*. V. *Amathe*.
- Amathitis*, regio Phoenic. circa Amathen urbem, *A. J.* XIII, 5, 10.
- Amathius*, Chanaani f., Amathien Phoeniciae urbem condidit, *A. J.* I, 6, 2.
- Amathus*, castellum Peraeae, *A. J.* IX, 10, 1. Vocatur etiam *Amatha* et *Betharamathum*, *A. J.* XVII, 10, 6. *B. J.* II, 4, 2. Cf. *A. J.* X, 5, 2. Theodorus, Zenonis f., ibi thesauros suos condit, *B. J.* I, 4, 3. Ab Alexandro Janinae castellum capitur et diruitur, *A. J.* XIII, 13, 3 sqq. Gabinius ibi synedrum constituit, *A. J.* XIV, 5, 4. *B. J.* I, 8, 5.
- M. Ambivius*, Judaeae procurator, *A. J.* XVIII, 2, 2.
- Amenophis*, tres hujus nominis Aegypti reges, *C. A.* I, 15. Manetho supponit quartum quem lingit Judaeos una cum leprosis Aegypto expulisse, 26 sqq.
- Amessa*, Jethiranae f., Abesalomi exercitus dux, *A. J.* VII, 10, 1. Davidi reconciliatus ab eo toti Judaeorum exercitus praeficitur loco Joabi, 11, 1. A Joabo interficitur, 11, 6 sq; cf. 15, 1.
- Amesses*, Aegypti regina, *C. A.* I, 15.
- Aminadabus*, Davidis frater, *A. J.* VI, 8, 1.
- Aminadabus*, Sauli f., in praelio cum Philistaeis commisso cadit, *A. J.* VI, 14, 1.
- Aminadabus*, sacerdos, in cuius domo arca viginti annos servata est, *A. J.* VI, 1, 4; VII, 4, 2.
- Amitala*, Josiae uxor, Joachazi mater, *A. J.* X, 5, 2.
- Aminanite*, pop. Palaest. nomen habent ab Ammano, *A. J.* I, 11, 5. Judaeam invadunt, fugantur a Jephthe, V, 7, 7 sqq. Judaeis trans Jordanem habitantibus bellum inferunt, mox vero a Saulo profligantur, VI, 5, 1 sqq. A Josaphato et Hieroboamo II debellantur, IX, 10, 3. Ab Ozia tributum iis imperatur, 11, 2.
- Ammanitis*, Ammanitarum terra, *A. J.* IV, 5, 3.
- Ammanus*, Loti f., Ammanitis nomen dedit, *A. J.* I, 11, 5.
- Amnata*, oppidum Palaest., *A. J.* VII, 1, 3.
- Ammaus*, V. *Emmaus*.
- Ammonius*, jubente Ptolemaeo Philometore Alexandro Balae insidias struit, *A. J.* XIII, 4, 6.
- Amnon* (*Amnus*), Davidis f., *A. J.* VII, 1, 4; 3, 3. Thamarum sororem stuprat, 8, 1. Ab Abesalomo fratre occiditur, 9, 2 sqq.
- Amoritis*, regio Palaest., a Judaeis occupatur, *A. J.* IV, 5. Gadis et Rubeli tribubus dimidiaque Manassitidi assignatur, 7, 3.
- Amorrhæi*, pop. Palaest. nomen habent ab Amorrhæo, *A. J.* I, 6, 2. A Judaeis superantur, IV, 5.
- Amorrhæus*, Chanaani f., *A. J.* I, 6, 2.
- Amydalon*, piscina Hierosol. urbis, *B. J.* V, 11, 4.
- Amyrus*, Pharesi f., *A. J.* II, 7, 4.
- Anacharis*, Assyriorum dux, *A. J.* X, 1, 1.
- Anacharsis*, Scythia e Graecia in patriam reversus occiditur, *C. A.* II, 37.
- Ananelus*, homo ignobilis, ab Herode M. pontifex constituitur, *A. J.* XV, 2, 4. Pontificatus ei abrogatur, 3. Restituitur, 3, 3.
- Ananias*, (Sedrachies), Judaeus a Nabuchodonosoro liber, liter educatur, *A. J.* X, 10, 1. In flammis coniectus, mirum in modum servatur, *A. J.* 10, 5. M. 16.
- Ananias*, a Judaeis ad Darium mittitur legatus, *A. J.* III, 4, 8.
- Ananias*, Judaeus, Oniae f., a Cleopatra Aegyptiorum dux constituitur, *A. J.* XIII, 10, 4; 13, 1; 13, 2.
- Ananias*, mercator Judaeus, Izatem Adiabienorum religionem Judaicam instituit, *A. J.* XX, 2, 3.
- Ananias*, Nebedae f., pontifex, *A. J.* XX, 5, 2. Vinctus Romam mittitur a Quadrato; *A. J.* XX, 6, 2. *B. J.* II, 12, 6. Ob liberalitatem magno in honore apud Judaeos, *A. J.* XX, 9, 2. Ejus domus incenditur, ipse a latronibus interficitur, *B. J.* II, 17, 6; 17, 9.
- Ananias*, Sadduci f., *B. J.* II, 17, 10.
- Ananias*, Phariseus, a Simonis et Anani factione contra alios Judaeis in Galil. mittitur; ut Flav. Josephus praefecturam adimant, *V. J.* 39—53. Cf. *B. J.* II, 21, 1. Cum collegis Josepho necem machinatur, *V. J.* 53 sqq. Ejus indeoles, 56. A Josepho captus Hierosolyma mittitur, 61; 64.
- Ananias*; duo hujus nominis zelotae, *B. J.* IV, 4, 1.
- Ananias*, Masambali f., pontifex, a Simone Giorae interficitur, *B. J.* V, 13, 1.
- Anani monumentum*, Hierosol., *B. J.* V, 12, 2.
- Ananus*, Sethi f., pontifex creatur a Quirino, *A. J.* XVIII, 2, 1. A Valerio Grato pontificatu privatur, 2, 2. Omnes ejus filii pontificatu functi sunt, XX, 9, 1.
- Ananus*, Ananiae pontif. f., vinctus cum patre Romam mittitur, *A. J.* XX, 6, 2. *B. J.* II, 12, 6.
- Ananus*, Anani f., pontifex, homo ferox, Jacobum Jesu Christi fratrem lapidari jubet, *A. J.* XX, 9, 1. A Judaeis apud Albinum accusatur; pontificatum amittit, *ibid.*
- Ananus*, pontifex, initio belli Jud. cum Josepho Goriabae Hierosol. urbi praeficitur, *B. J.* II, 20, 3. Muros instaurat; 20, 1. A Joanne Levi pecunia corruptus. Flav. Josepho Galilaeae praefecturam abrogat, *V. J.* 38 sq. Populum hortatur, ut contra zelotas arma ferat, *B. J.* IV, 3, 9 sqq. Populi dux zelotas vincit, 3, 12. A Joanne Levi prodicionis accusatur, 3, 14. Solumaenis a zelotae auxilium vocatis portas claudit; 4, 3. Ab Idumaeis interficitur, 5, 2. Ejus elogium, *ibid.*
- Ananus*, Jonathae f., Hierosol. Romanis prodere molitur, *B. J.* II, 19, 5.
- Ananus*, Bamadi f., Simonis Giorae satelles, *B. J.* V, 12, 1; VI, 4, 2.
- Anathoth*, oppid. Judaeae, Hieremiae patria, *A. J.* I, 7, 3.
- Anaxagoras*, Clazomenius ab Atheniensibus accusatur, *C. A.* II, 37. In placitis suis de Dei natura Moysen habet ducem, II, 16.
- Anchus Gittensium* rex, Davidem benigne excipit, *A. J.* VI, 12, 2; 13, 10.
- Ancyra*, urbs Asiae, *A. J.* XVI, 6, 2.
- Andreas*, Ptolemaei Philad. satellitum praefectus, *A. J.* XII, 2, 2; cf. *C. A.* II, 4.
- Andromachus* magna fuit auctoritate apud Herodem M.; conjurationis suspectus honoribus privatur, *A. J.* XVI, 8, 3.
- Andromedae* vinculorum vestigia prope Jopen, *B. J.* III, 9, 3.
- Andronicus*, Messalami f., *A. J.* XIII, 3, 4.

Anilæus. V. *Asinæus*.

Anna, Eleanæ uxor, mater Samueli, *A. J. V*, 10, 2 sq.

Anna, urbs Palæst., a Judæis expugnatur, *A. J. V*, 1, 15.

Anneus, Taricheata, *B. J. II*, 21, 3.

Annibas, Peræus, seditionis auctor supplicio afficitur, *A. J. XX*, 1, 1.

Annitæ, gens Chanan., initio feliciter res gerunt contra Judæos Chananæam invadentes; deinde vero ab iis superantur omnesque interimuntur. *A. J. V*, 1, 12—16.

Annius (*Lucius*) tribun. milit. Gerasa capit, *B. J. IV*, 9, 1.

Annus Jubilæus, *A. J. III*, 12, 3. Cf. *Jobelus*.

Annus Magnus, *A. J. I*, 3, 9.

Annus Sabbaticus, *A. J. III*, 12, 3; *XIV*, 16, 2; *XV*, 1, 1.

Anocha, urbs a Cai condita, *A. J. I*, 2, 2.

Anochus, Cais f., *A. J. I*, 2, 2.

Anochus, Jaredis f., *A. J. I*, 3, 4.

Anochus, Madianis f., *A. J. I*, 15.

Anochus, Rubeli f., *A. J. II*, 7, 4.

Antæus, ab Hercule bello laceratur, *A. J. I*, 15.

Anthedon, urbs Judææ, ab Alexandro Jann. vi capitur, *A. J. XIII*, 3, 4. *B. J. I*, 4, 2. A Gabinio instauratur, *A. J. XIV*, 5, 3. *B. J. I*, 8, 4. Ab Augusto tributur Herodi M., a quo Agrippias appellatur, *A. J. XV*, 7, 3. *B. J. I*, 21, 8; cf. *A. J. XIII*, 3, 4. Initio belli Jud. a Judæis funditus evertitur, *B. J. II*, 18, 1.

Antejus, a Caio Cesare in exsilium agitur et postea interficitur, *A. J. XIX*, 1, 15.

Antejus, Antepi f., a Caii Cæsaris satellitibus interficitur, *A. J. XIX*, 1, 15.

Antigonus, post mortem Alexandri Asia potitur, *A. J. XII*, 1, 1. Ejus classis a Ptolemæo fugatur, 2, 10.

Antigonus, Hyrcani f., cum Aristobulo fratre Samariam obsidet, *A. J. XIII*, 10, 2. *B. J. I*, 2, 7. A fratre regni socius constituitur, *A. J. XIII*, 11, 1. *B. J. I*, 3, 1. A fratre occiditur, *A. J. II*, 2. *B. J. I*, 3, 2.

Antigonus, Aristobuli Judæorum regis f., cum patre captus Romam abducitur, *A. J. XIV*, 4, 4. Roma cum patre elapsus a Gabinio iterum capitur, sed mox in patriam dimittitur, *A. J. XIV*, 6, 1. *B. J. I*, 8, 6. Hyrcanum et Antipatrum apud Cæsarem accusat, *A. J. 8*, 3. *B. J. I*, 10, 3. Adjunctis sibi Ptolemæo Mennæi et Marione, regnum occupare molitur, sed ab Herode vincitur et ex Judæa expellitur, *A. J. 12*, 1. *B. J. I*, 12, 2 sq. A Parthis in Judæam reducit et rex declaratur, *A. J. 13*, 3 sqq. *B. J. I*, 13, 1 sqq. Phasaëus et Hyrcanus vincti et traduntur, Hyrcano aures abscidit, *A. J. 13*, 10. *B. J. I*, 13, 9. Masadam castellum obsidet, *A. J. 14*, 6. *B. J. I*, 15, 1. Ventidium et Silonem Romanorum duces pecunia corrumpit, *ibid.* Herodem copias contra ipsum ducentem Hierosolymis repellit, *A. J. 15*, 2. *B. J. I*, 15, 5. Josephum, Herodis fratrem, superat, *A. J. 15*, 10. *B. J. I*, 17, 1. Pappus, quem contra Herodem in Samariam mittit, vincitur, *A. J. 15*, 12. *B. J. I*, 17, 5 sq. Herodi et Sosio Hierosolyma oppugnantibus fortiter resistit, urbe expugnata Sosio se dedit, *A. J. 16*, 1 sqq. *B. J. I*, 18, 1 sqq. Vincitur ducitur ad Antonium, *A. J. 16*, 4. Antiochiæ securi percutitur ab Antonio, *A. J. XV*, 1, 2. *B. J. I*, 18, 3.

Antiochi vallis, locus Palæst., *A. J. XIII*, 15, 3. *B. J. I*, 4, 8.

Antiochia, metropolis Syriæ a Seleuco Nicat. condita, *C. A. II*, 4. Cf. *A. J. XII*, 9, 7; 10, 2; *XIII*, 4, 3; 4, 9; 5, 8. Cognominata *Epidaphnes* (ad Daphnen) *A. J. XVII*, 2, 1. Platearum una ab Herode M. porticibus ornata est, *A. J. XVI*, 5, 4. *B. J. I*, 21, 11. — Judæi Antiocheni civitate donati, *A. J. XII*, 3, 1. Antiocheni Alexandrum Balam urbe ejiciunt, Ptolemæo Philomet. diadema offerunt, *A. J. XIII*, 4, 7, Demetrium Nicator. in regia obsi-

dent; a Jonathæ Maccab. militibus funduntur, 5, 3. M. Antonius Antiochenis imperat, ut Judæia restituant, quæ iis eripuissent, *A. J. XIV*, 12, 6. Antiocheni parcut Judæis initio belli Jud., *B. J. II*, 18, 5. Judæi ab Antiocho quodam accusati ab Antiochenis misere vexantur, *B. J. VII*, 3, 3 sq. Antiocheni Titum post Hierosolymorum expugnationem laute excipiunt, 5, 2. Frustra ab eo petunt, ut Judæos urbe expellat, aut saltem jura iis concessa aboleat, *ibid.*

Antiochia Mygdonia, urbs Mesopotamiæ, a Macedonibus condita (? *A. Macedonibus solummodo nomen urbis mutatum est, quæ prius Nisibis vocabatur*), *A. J. XX*, 3, 4.

Antiochus II, *Deus*, Syriæ rex, Judæos in Syria habitantes civitate donat, *A. J. XII*, 3, 2.

Antiochus III, *Magnus*, Syriæ rex, Judæam occupat et Judæorum erga se studium remuneratur, *A. J. XII*, 3, 3. Ejus ad Ptolemæum literæ, *ibid.* Coloniam Judæorum in Lydiam et Phrygiam transferre constituit, 3, 4. Ejus hac de re literæ ad Zeuxidem, *ibid.* Cleopatram filiam Ptolemæo Epiph. nuptum locat ei que Coelesyriam, Judæam, Samariam et Phœniciam pro dote dat, 4, 1.

Antiochus IV, *Epiphanes*, rex Syriæ, Seleuci Philop. frater, *A. J. XII*, 4, 11. Hierosolymis pontifices ex arbitrio suo constituit, 5, 1. Antiochus expeditionem facit in Ægyptum, sed Romanorum jussu revertitur, 5, 2. Hierosolyma capit, templum spoliatur, Judæos cogit patrium cultum patriosque mores relinquere, 5, 4. Cf. *C. A. II*, 7. *B. J. I*, 1, 1 sqq. M. 4. sq; 18. Samaritanæ sponte sibi obediens habet, *A. J. 5*, 5. Maccabæi ejus mandata contemnunt, 6. Apollonii et Seronis exercitus a Juda Maccabæo vincuntur, 7, 1. Antiochus in Persidem se confert ad tributa colligenda; Lysiam relinquit qui Judæos ad obsequium reducat, 7, 2. Lysie exercitus funditur, 7, 3 sqq. Elymaidem obsidet, repellitur, 9, 1. Moritur, *ibid.*

Antiochus V, *Eupator*, Syriæ rex, a Lysia educatur, *A. J. XII*, 7, 2. Post mortem patris a Lysia rex declaratur, 9, 2. Expeditionem facit contra Judam Maccabæum, 9, 4. Cf. *B. J. I*, 1, 5. Philippo regnum occupare moliente, fœdus init cum Judæis, *A. J. 9*, 7, Philippum devincit et occidit, *ibid.* A Demetrio comprehensus interficitur, 10, 1.

Antiochus VI, *Eutheus*, Alexandri Balæ, Syriæ regis, fil., a patre puer relictus, educatur a Malcho, *A. J. XIII*, 5, 1. Malchus eum Diodoto tradit, *ibid.* Demetrio Nicat. superato, rex fit admodum adolescentulus, 5, 3. Cum Jonathæ Judæorum principe societatem jungit, 5, 4, A Diodoro occiditur, 7, 1.

Antiochus VII, *Soter*, (Sidetes) Demetrii Nicatoris frater, a Cleopatra Demetrii uxore, Seleuciam arcessitur, ut Syriæ regnum suscipiat et conjugio cum ipsa se jungat, *A. J. XIII*, 7, 1. Diodoto bellum infert, 7, 2. Ejus indoles, 7, 3. Cendebeus Antiochi dux a Simone Judæorum principe vincitur, *ibid.* Judæam invadit, Hierosolyma obsidet; a Judæis Pius cognominatur, 8, 2. Acceptis obsidibus magnaque pecuniæ vi cum Hyrcano societatem init, 8, 3. In expeditione contra Parthos suscepta moritur, 8, 4. Cf. *B. J. I*, 2, 2; 2, 5.

Antiochus VIII, *Grypus*, (Aspendus) Demetrii Nicat. f., devicto Alexandro Zebina, Syriæ regnum adipiscitur, *A. J. XIII*, 9, 3. Cum Antiocho Cyziceno fratre de regno certat, 10, 1. Ab Heracleone interficitur, 13, 4. Cf. *B. J. I*, 2, 7.

Antiochus IX, *Cyzicenus*, Antiochi Soteris ex Cleopatra f., cum Antiocho Grypo fratre de Syriæ regno certat, *A. J. XIII*, 10, 1. Samaritis contra Hyrcanum opem ferens vin-

- citur, 10, 2. sq. A Seleuco Epiphane vincitur et occiditur, 13, 4.
- Antiochus X, Eusebes**, Antiochi Cyziceni, Syriae regis, fil. et successor, *A. J.* XII, 13, 4. Seleucum Epiphanem Syria expellit; Laodicea Galadenorum reginae opem ferens in praelio cadit, *ibid.*
- Antiochus XI**, Antiochi Grypi Syriae regis f., post fratrem Seleucum Epiph. regnum suscipit, *A. J.* XIII, 13, 4. Antiochum Pium adortus vitam simul et exercitum perdit, *ibid.*
- Antiochus XII**, Antiochi Grypi f., post Demetrii Eucari fratris mortem Damasco potitur, *A. J.* XIII, 15, 1. Cum Philippo fratre bellum gerit; Judaeam invadit; in expeditione contra Arabes facta occumbit, *ibid.* Cf. *B. J.* I, 4, 7.
- Antiochus**, rex Commagenae, a Marco Antonio Samosatis oppugnatur, *A. J.* XIV, 15, 9. *B. J.* I, 16, 7.
- Antiochus**, rex Commagenae, post cujus mortem seditio orta est inter proceres et plebeios, *A. J.* XVIII, 2, 5.
- Antiochus**, rex Commagenae a Caio Caesare regno privatur, a Claudio id recuperat, *A. J.* XIX, 5, 1. Ad Agrippam venit, 8, 1. Ejus filius Epiphaneus, 9, 1. Ejus filia Jolape Alexandro Tigranis f. nubit, *A. J.* XVIII, 5, 4. Vespasiano auxilium mittit contra Judaeos, *B. J.* III, 4, 2. Omnium regum qui Romanis parebant felicissimus, *B. J.* V, 11, 3. Sed sub vitae finem, a Pato apud Vespasianum accusatus regno expellitur, VII, 7, 1 sq. Vespasianus humanissimum erga eum se praebet eumque omni honore Romae excipit, 7, 3.
- Antiochus Epiphaneus**, Antiochi Commagenae regis f., Tito Hierosol. obsidenti opem fert, *B. J.* V, 11, 3. Fortitudinis praclarum dat specimen, *ibid.* Strenue pugnat contra Patum; patre a Pato regno expulso ad Vologesen Parthorum regem confugit, VII, 7, 1 sq. Romam se confert cum patre ubi honorifice a Vespasiano excipitur, 7, 2. Cf. *A. J.* XIX, 9, 1. XX, 1.
- Antiochus**, Judaeus Antiochenis populares suos in magnum periculum adducit, *B. J.* VII, 3, 3 sq.
- Antiochus**, rerum Sicularum scriptor, *C. A.* I, 3.
- Antipas Herodes**, Herodis M. fil. ex Malthace Samaritana, *A. J.* XVII, 1, 3. *B. J.* I, 28, 4. Herodes in testamento suo cum regem designat, mox vero mutato testamento eum tetrarcham Galilaeae et Peraeae constituit, et Archelao regnum dat, *A. J.* 6, 1; 8, 1. *B. J.* 32, 7; 33, 7. Romam se confert cum fratre de regno disceptaturus, *A. J.* 9, 4 sqq. *B. J.* II, 2, 3 sqq. Augustus ei Galilaeae et Peraeae ditionem confirmat, *A. J.* 11, 4. *B. J.* 6, 3. Plures condit urbes in sua tetrarchia, *A. J.* XVIII, 2, 1; 2, 3. *B. J.* II, 9, 1. Vitellium Syriae praefectum sibi infensum reddit, *A. J.* 4, 5. Herodiadis fratris conjugis amore captus, uxorem suam, Aretae regis Arabiae fil., repudiat; inde bellum oritur cum Aretae; Antipas clade afficitur, *A. J.* 5, 1. Joannem Baptistam interfici jubet, 5, 2. Herodiadi nubit, 5, 4. Agrippae victum suppeditat, mox eum offendit, 6, 2. Agrippa regnum adeptus et ipse instigante uxore regiam dignitatem a Caligula petit, *A. J.* 7, 1 sq. *B. J.* 9, 6. Ab Agrippa apud Caligulam accusatus cum uxore in exilium mittitur Lugdunum; ejus tetrarchia et opes Agrippae tribuuntur, *ibid.* Moritur, *B. J.* 9, 6.
- Antipater**, Agrippae regis cognatus, legatus ad eum mittitur ab Hierosolymitanis, *B. J.* II, 17, 4.
- Antipas**, Judaeus nobilis, a zelotis necatur, *B. J.* IV, 2, 4.
- Antipater**, prius Antipas dictus, Idumaeus Hyrcanum eo perducit, ut regnum sibi vindicare conetur, *A. J.* XIV, 1, 3. *B. J.* I, 6, 2. Aretae auxilium ei comparat, *A. J.* 1, 4. *B. J.* 6, 2. Ab Hyrcano ad Pompeium mittitur, *A. J.* 3, 2. A Scauro ad Aretam legatus mittitur, *A. J.* 5, 1, *B. J.* 8, 1. Apud Solimaeos magna auctoritate est. ejus uxor et liberi *A. J.* 7, 3. *B. J.* 8, 9. Caesari in Egypti bellum gerenti auxilium fert, *A. J.* 8, 1 sq. *B. J.* 9, 3 sq. Ab Antigono accusatus coram Caesare se defendit, *A. J.* 8, 3. *B. J.* 10, 1 sq. Totius Judaeae procurator a Caesare declaratur, *A. J.* 8, 5. *B. J.* 10, 3. Urbis moenia reficit et tumultus compescit, *A. J.* 9, 1. *B. J.* 10, 4. Phasaelum filium Hierosolymis, Herodem filium Galilaeae praeficit, *A. J.* 9, 2. *B. J.* 10, 4. In Judaeorum primariorum invidiam incurrit, *A. J.* 9, 3 sq. *B. J.* 10, 6. Herodem filium prohibet ne Hyrcano bellum inferat, *A. J.* 9, 5. *B. J.* 10, 9. J. Caesaris ducibus subdolum mittit contra Bassum Caecilium, Sexti Caesaris interfectorem, *A. J.* 11, 1. *B. J.* 10, 10. Cassio obsequitus magnam pecuniarum vim in Judaea exigit, *A. J.* 11, 2. *B. J.* 11, 2. A Malicho ex insidiis interficitur, *A. J.* 11, 4. *B. J.* 11, 4.
- Antipater**, Herodis M. filius ex Doride, Alexandro et Aristobulo fratribus insidias struit; ab Herode ad bonos evehitur Romanque mittitur ut Octaviani gratiam sibi conciliet, *A. J.* XVI, 3, 3. *B. J.* I, 23, 1 sq. Latere Roma ad patrem missis eum in fratres irritare studet, *A. J.* 4, 1. Fratribus Octaviani opera in gratiam cum patre restituit, letitiam simulat, *A. J.* 4, 5. Herodes in templo populo declarat, Antipatrum primum post se regnaturum esse, deinde Alexandrum et Aristobulum, *A. J.* 4, 6. *B. J.* 23, 5. Antipater fratribus insidias perit captatque Herodis gratiam, *A. J.* 7, 2; 8, 1. *B. J.* 24, 1 sq; 24, 8. Eurycle Lacedaemonio utitur ad fratres conciliandos, *A. J.* 10, 1. *B. J.* 26, 2. Alexandro a Aristobulo sublati cum patre regnat; patris necem machinatur, *A. J.* XVII, 1, 1. Ejus odium in fratrum iudeos, *A. J.* 1, 2. *B. J.* 28, 1. Aristobuli filia ei spondetur, *ibid.* Cum Pherora amicitiam facit, *A. J.* 2, 4. *B. J.* 29, 1. A patre vitius cum Pherora habere commercium Romanum proficiscitur; Syllaem apud Augustum accusat, *A. J.* 3, 1 sq. *B. J.* 59, 2 sq. Insidiae, quas Antipater patri straxit, deteguntur, *A. J.* 4, 1 sqq. *B. J.* 30, 1 sqq. Roma in patriam reversus in iudicium adducitur; a patre et Nicolao Damasceno accusatur; se defendere studet, *A. J.* 5, 1 sqq. *B. J.* 31, 5 sqq. In vincula conjicitur, *A. J.* 5, 7. *B. J.* 32, 5. In carcere patris iussu interficitur *A. J.* 7. *B. J.* 33, 7.
- Antipater**, Jasonis fil., a Jonathia Romam mittitur legatus, *A. J.* XIII, 5, 8.
- Antipater Samaritanus**, Antipatri Herodis M. filii procurator, *A. J.* XVII, 4, 2. *B. J.* I, 30, 5.
- Antipater**, Phasaeli fil. ex Salampsione Herodis M. fil. *A. J.* XVIII, 5, 4.
- Antipater**, Salomae Herodis M. sororis f., homo impris disertus, Archelaum regem apud Augustum accusat, *A. J.* XVII, 9, 5. *B. J.* II, 2, 5. Cypron Herodis M. fil. uxorem ducit, *A. J.* XVIII, 5, 4.
- Antipatris**, urbs Judaeae, ab Herode M. in Antipatri patris memoriam condita, *A. J.* XVI, 5, 2. *B. J.* I, 21, 9; II, 1, 4; 7; II, 19, 1; 19, 9; IV, 8, 1. V. *Capharsaba* et *Chaborzaba*.
- Antiphilus**, Antipatri Herodis M. f. amicus, *A. J.* XVII, 4, 2. *B. J.* I, 30, 5. Cf. *A. J.* XVII, 5, 7. *B. J.* I, 32, 6.
- Antonia**, Drusi uxor, Germanici et Claudii mater, magni apud Tiberium auctoritate valet; ejus benevolentia erga Agrippam, *A. J.* XVIII, 6, 1; 6, 4 sq. Seqani in Tiberium conspirationem detegit, 6, 6.
- Antonia**; Claudii Caesaris ex Petina fil., *A. J.* XX, 8, 1.
- Antonia**, arx Hierosolymorum, prope templum sita, olim

- Baris dicta**, ab Herode M. illo nomine in honorem M. Antonii appellata est, *A. J. XV*, 11, 4. In ea stola pontificalis custodiebatur, *ibid.* Antoniae accurata descriptio, *B. J. V*, 5, 8. Cf. *A. J. XIII*, 11, 2; *XV*, 9, 4; *XVIII*, 4, 3. *B. J. I*, 3, 3; 5, 4; 21, 1; *II*, 15, 6; 16, 5; 17, 7.
- M. Antonius** fortiter pugnat in proelio cum Alexandro, Aristob. f., commisso, *A. J. XIV*, 5, 3. *B. J. I*, 8, 3. Post J. Caesarem mortem consul amicitiae fœdus cum Judæis facit, *A. J. 10*, 9. Victis Cassio et Bruto in Asiam venit; ibi et aliorum populorum et Judæorum legationes ei occurrunt, *A. J. 12*, 2. *B. J. 12*, 4. Judæis restituit quæ Cassius iis eripuerat; ejus hac de re literæ ad Tyrios aliosque populos, *A. J. 62*, 3 sqq. Cleopatram dederit; Herodem et Phasaelum accusatos absolvit et tetrarchas constituit, *A. J. 13*, *B. J. 12*, 5. Herodem qui ipsum supplex adit Romæ honorifice excipit, *A. J. 14*, 3. *B. J. 14*, 3. Antonii et Caesaris Augusti consilio Herodes a senatu rex Judææ creatur, *A. J. 14*, 4. *B. J. 14*, 4. Athenis memoratur, *A. J. 15*, 5. *B. J. 16*, 4. Samosata obsidet; urbe ab Antiocho tradita, Sossium Syriæ præficit, Herodi subsidia mittit, et ipse in Ægyptum proficiscitur, *A. J. 15*, 8 sq. *B. J. 16*, 7. Antigonum securi percuti jubet, *A. J. XV*, 1, 2. Herodem necis Aristobuli accusatum ad causam dicendam evocat; ab Herode muneribus placatur, *A. J. XV*, 3, 5; 3, 8. Cleopatram Judææ et Arabiæ partem tribuit eique in omnibus rebus gratificatur, *A. J. 4*, 1. *B. J. I*, 18, 4. sq. Armeniam subjugat, Artabazem cum ejus filiis et satrapis Cleopatram dono dat, *A. J. 4*, 3. *B. J. 18*, 5. Herodem jubet Arabibus bellum inferre, *A. J. 5*, 1. *B. J. 19*, 1. Ab Octaviano in pugna Actiaca vincitur, *A. J. 6*, 1. *B. J. 20*, 1.
- C. Antonius**, consul Roman., *A. J. XIV*, 4, 3.
- L. Antonius**, proprætor Roman., *A. J. XIV*, 10, 17.
- J. Antonii**, procons. Romani, pro Judæis rescriptum ad Ephesios, *A. J. XVI*, 6, 7.
- Antonius**, præsidii Romani Ascalonis urbis præf., Judæos bis vincit, *B. J. III*, 2, 1 sqq.
- Antonius Silo**, tribun. milit., *B. J. III*, 10, 3.
- Antonius**, centurio Roman., *B. J. III*, 7, 35.
- Antonius Primus**, Mœsiæ præf., cum Vespasiano faciens Cæcinnæ legionem superat, *B. J. IV*, 11, 2 sq. Vitellianus vincit Romæ, 11, 3.
- M. Antonius Julianus**, Judææ procurator, *B. J. VI*, 4, 3.
- Anuath Barceos**, vicus Palæst., *A. J. III*, 3, 5.
- Anubis**, deus apud Ægyptios, *A. J. XVIII*, 2, 4.
- Apachnas**, Ægypti rex, *C. A. I*, 14.
- Apame**, Rabezaci Thaumasi f., *A. J. XI*, 3, 5.
- Apamea**, urbs Syriæ, ab Antiocho Sotere obsidetur, *A. J. XIII*, 7, 2. A Pompeio funditus evertitur, *A. J. XIV*, 3, 2. Apamæni parcent Judæis initio belli Jud., *B. J. II*, 18, 5. Cf. *XIV*, 11, 1. *B. J. I*, 10, 10.
- Apelles**, Antiochi Epiphaniæ dux, interficitur a Mattathia, *A. J. XII*, 6, 2.
- Apheca**, urbs Judææ, *A. J. V*, 11, 1; *VIII*, 14, 4.
- Apheci** turris in Samaria, *B. J. II*, 19, 1.
- Aphas**, Abrami f. ex Chatura secundum Alexandrum Polyhistorum, *A. J. I*, 15.
- Apherima**, urbs Palæst., *A. J. XIII*, 4, 9.
- Aphra**, urbs Judææ ab Aphera Abrami f. condita, *A. J. I*, 15.
- Aphranades**, Semæ f., Chaldæorum princeps, *A. J. I*, 6, 4.
- Aphtha**, vicus Judææ, *B. J. IV*, 3, 8.
- Apion**, grammaticus natus est Oasi, Ægypti urbe, sed ipse contendit se esse Alexandrinum, *C. A. II*, 3. Qualis homo sit, *C. A. II*, 1. A Græcis Alexandrinis legatus mittitur ad Caium Cæsarem, *A. J. XVIII*, 8, 1. Libellum scripsit contra Judæos, *C. A. II*, 1. Ejus de Judæis signimenta a Josepho refutantur, *C. A. II*, 2-14. Alexandriam beatam prædicat, quod ipsum tanto ingenio præditum pro cive habeat, *II*, 12. Ejus mors, *II*, 13.
- Apobaterion**, locus Armeniæ, ubi Noeus ex arca egressus est, *A. J. I*, 3, 5.
- Apollinis templum**, ab Augusto Romæ splendide exstructum, *A. J. XVII*, 11, 1. *B. J. II*, 6, 1.
- Apollodorus** laudatur, *C. A. II*, 7.
- Apollodotus**, Gazæorum dux a Lysimacho fratre occiditur, *A. J. XIII*, 13, 1.
- Apollonia**, urbs Palæst., *A. J. XIII*, 15, 4. *B. J. I*, 8, 4.
- Apollonius**, Samariæ præf. sub Antiocho Epiphane, *A. J. XII*, 5, 5. A Juda Maccab. vincitur et occiditur, 7, 1. (Cf. *M. 4*, ubi Apollonio adtribuuntur, quæ alias de Heliodoro narrantur).
- Apollonius Daus**, sub Alexandro Bala Cœlesyriæ præf., a Jonatha Maccab. vincitur, *A. J. XIII*, 4, 3. sqq.
- Apollonius**, Alexandri f., ab Hyrcano legatus mittitur ad Romanos, *A. J. XIII*, 3, 2; *XIV*, 10, 22.
- Apollonius Molo** Moysen omnesque Judæos conviciis insectatur, *C. A. II*, 2; 7; 14; 33; 36. Morum Persicorum imitator, *II*, 37.
- Aponius**, senator Roman., *A. J. XIX*, 4, 5.
- Apophis**, rex Ægypti, *C. A. I*, 14.
- Apsanes**, Judæorum dux, *A. J. V*, 7, 13.
- Aquitas**, unus ex Caligulæ interfectores, *A. J. XIX*, 1, 14.
- Ara templi Hierosol.** describitur, *B. J. V*, 5, 6. *C. A. I*, 22.
- Ara suffilis** in tabernaculo posita describitur, *A. J. III*, 6, 8.
- Arabes**, a Madianitis in auxilium vocantur contra Judæos, *A. J. V*, 6, 1. Josaphato tributum pendunt, *VIII*, 15, 2. Ab Herode M. vincuntur, *XIV*, 5, 1, sqq. *B. J. I*, 19, 1 sqq. — Arabes liberos circumcidunt ad annum decimum tertium proventus; hujus moris origo, *A. J. I*, 12, 3. Arabiæ mulieres veneficii peritissimæ, *A. J. XVII*, 4, 1.
- Arabia** Judææ confinis, *A. J. XIV*, 1, 4. Arabia Felix, ab Abrami filiis occupata, *A. J. I*, 15.
- Aradius**, Chanaani f., *A. J. I*, 6, 2.
- Aradus**, insula Phœnic. ab Aradio denominata, *A. J. 6*, 2. Urbs in insula exstructa, *A. J. XIII*, 13, 4. — Aradii a M. Antonio jubentur Judæis reddere quæ iis eripuerant, *A. J. XIV*, 12, 6.
- Aradus**, Benjaminis f., *A. J. II*, 7, 4.
- Aramæi**, (Syri) ab Aramo, Semæ f., originem trahunt *A. J. I*, 6, 4.
- Aramatha**, (Ramatha Arimaneus), urbs Galaaditidis a Syris Israelitis eripitur; Achabus frustra eam recipere studet, *A. J. VIII*, 15, 3 sqq. A Joram Achabi f. capitur, *IX*, 16, 1. Cf. *IV*, 7, 4.
- Aramus**, Semæ f., *A. J. I*, 6, 4.
- Aranes**, Tharri f., pater Loti, *A. J. I*, 6, 5.
- Arasea**, templum Assyriorum, *A. J. X*, 1, 5.
- Arases**, rex Syriæ et Damasci, Hierosolyma frustra obsidet, Ailath, urbem Judææ, capit, *A. J. IX*, 12, 1, A Theglaphalassare, Assyriorum rege, vincitur et occiditur, 12, 3.
- Arbela**, vicus Galil., *A. J. XIV*, 15, 4. *B. J. I*, 16, 2. *V. J. 60*. Cf. *A. J. XII*, 11, 1, ubi urbs dicitur.
- Arbelorum spelunca**, in Galil. infer. munitur a Josepho, *V. J. 37*.
- Arca Noei**, describitur, *A. J. I*, 3, 2. In montem Armeniæ delata est, *C. A. I*, 19. Ejus reliquiæ in Armenia servantur, *A. J. I*, 3, 5.
- Arca sacra**, hebraice Eron dicta, describitur *A. J. III*, 6, 5. In Palæstinorum potestatem venit, *V*, 11, 2; cf. *B. J. V*, 3, 4. Palæstinis multorum malorum causa est, *A. J. VI*, 1, 1 sqq. Ad Judæos remittitur, 1, 3. Cariathiarinam transfertur, ubi viginti annos manet, 1, 4. Jussu David Hierosolyma deportatur, *VII*, 4, 2.

- Arce**, urbs in Libano sita, ab Aruceo condita, *A. J. I*, 6, 2.
- Arce**, urbs Arabiae, postea Petra dicta, *A. J. IV*, 4, 7.
- Arce** (*Arcea*, *Actipus*), urbs Phoeniciae, *A. J. V*, 1, 22; *VIII*, 2, 3. *B. J. 5*, 1.
- Arcades**, de vetustate sua gloriantur, *C. A. I*, 4.
- Archelais**, vicus Judaeae ab Archelao ethnarcha exstructus, *A. J. XVII*, 13, 1. A Salome Juliae (Liviae) Augusti uxori legatur, *A. J. XVIII*, 2, 2. *B. J. II*, 9, 1.
- Archelaus**, Cappadocum rex, filiam suam Glaphyram Alexandro, Herodis filio, nuptum dat, *A. J. XVI*, 1, 2. Herodem, Roma in Judaeam redeuntem cum filiis, comiter excipit in insula Eleusa, *A. J. 4*, 6, *B. J. I*, 23, 4. Alexandrum generum suum et Pheroram Herodi astute reconciliat, *A. J. 3*, 6. *B. J. 25*, 1 sqq. Lis inter Archelaum et Titium Syriae praefectum ab Herode componitur, *A. J. 8*, 6. Eurycles Lacedaemonius pecuniam ei extorquet, *A. J. 10*, 1. *B. J. 26*, 4. Archelaus accusatur, quod Alexandro genero contra patrem conjurationem facienti auxilium promiserit, *A. J. 10*, 7. Ad consilium Berytense, in quo de Alexandro et Aristobulo iudicium habetur, non admittitur, *B. J. 27*, 2.
- Archelaus**, Herodis fil. ex Malthace Samaritana, *A. J. XVII*, 1, 3. *B. J. I*, 28, 4. Archelaus ejusque frater Philippus educantur Romae; Antipater eos apud patrem calumniatur, *A. J. 4*, 3. *B. J. 31*, 1. Herodes in testamento suo eum declarat regem, *A. J. 8*, 1. *B. J. 33*, 7. Post Herodis mortem Archelao acclamatur ut regi, *A. J. 8*, 2. *B. J. 33*, 9. Splendidas exsequias Herodi solvit, *A. J. 33*, 9. Populo promissa dat, 8, 4. *B. J. II*, 1, 1. Populus seditionem contra eum movet; seditiosorum tria millia occiduntur, *A. J. XVII*, 9, 1 sqq. *B. J. II*, 1, 2 sq. Romanam proficiscitur, ut regnum sibi ab Augusto confirmetur, *A. J. 9*, 3. *B. J. 2*, 1. Ab Antipa et Antipatro, Salomae filio, apud Augustum accusatur, *A. J. 9*, 4 sqq. *B. J. 2*, 3. sqq. Judaeorum legati conqueruntur de Archelao apud Augustum, *A. J. 11*, 2. *B. J. 6*, 2. Augustus eum ethnarchum facit, dimidiam Herodis regni partem ei tribuens, alteram vero dimidiam inter ejus fratres Antipam et Philippum dividens, *A. J. 11*, 4, *B. J. Archelaus* Archelaidem urbem exstruit; Glaphyram quae Alexandri fuerat uxor in matrimonium ducit, *A. J. 13*, 1. *B. J. 7*, 3. A fratribus et Judaeorum primoribus iterum accusatus apud Caesarem, ab eo Viennam relegatur, *A. J. 13*, 2. *B. J. 7*, 3. Somnium ominosum habet antequam in exilium mittatur, *A. J. 13*, 3. *B. J. 7*, 3.
- Archelaus**, Berenices Aegypti reginae maritus, *A. J. XIV*, 6, 2.
- Archelaus**, Archelai ethnarchae procurator, *A. J. XVII*, 13, 2.
- Archelaus** (*Julius*) Chelciae sive Helciae f., Mariamnem Agrippae M. fil. uxorem ducit, *A. J. XIX*, 9, 1. *XX*, 7, 1. Ab uxore repudiatur, 7, 3. Cf. *C. A. I*, 9.
- Archelaus**, Magadati f., Simonis Gior. sectator, ad Romanos transfugit, *B. J. VI*, 4, 2.
- Aradas**, unus e seditiosorum Hierosol. ducibus, *B. J. VII*, 7, 1.
- Areceme**, urbs Arabiae, Graecis Petra vocata, *A. J. VII*, 7, 1.
- Aremmantus**, Babyloniorum dux, *A. J. X*, 8, 2.
- Aretas**, rex Arabiae, a Damascenis contra Ptolemaeum Mennaei auxilio vocatur, *A. J. XIII*, 15, 2. Gazaeis promittit auxilium contra Alexandrum Jann., *A. J. XIII*, 13, 3. Judaeam invadit, Alexandrum Jann. vincit, *A. J. XIII*, 15, 2. *B. J. I*, 4, 8. Hyrcano opitulatur contra Aristobulum, *A. J. XIV*, 14. *B. J. I*, 6, 2. Hierosolyma cum Hyrcano obsidet, sed a Scauro obsidionem solvere cogitur; ad Papyronem ab Aristobulo vincitur, 2, 1 sqq. *B. J. 4*, 3. A Scauro bello petitur; cum eo paciscitur, *A. J. 5*, 1. *B. J. 8*, 1.
- Aretas Petraeus**, mortuo Obeda, regnum Arabiae occupat, prius Eneas appellatus erat, *A. J. XVI*, 9, 4. Regnum confirmat Augustus, 10, 9. Syllarum multorum criminum apud Augustum accusat, *A. J. XVII*, 3, 2. *B. J. I*, 29, 3. Romanis suppetias fert contra Judaeos seditiosos, *A. J. XVII*, 10, 9. *B. J. II*, 5, 1. Ejus filia, Herodis Antipae uxor, a marito repudiatur; Aretas Herodi bellum inter eumque clade afficit, *A. J. XVIII*, 5, 1. Vitellius Syriae praefectus bellum parat contra Aretam jussu Tiberii; sed de Tiberii morte certior factus ab expeditione desistit, *A. J. 5*, 2 sq.
- Arethusa**, urbs Syriae, Judaeis a Pompeio erepta, *A. J. XV*, 4, 4. *B. J. I*, 7, 7.
- Areus**, rex Lacedaemoniorum legatos mittit ad Judaeos, *A. J. XII*, 4, 10. Ejus ad Oniam pontif. literae, *ibid.*
- Argos**, *Argivi*, *C. A. I*, 16.
- Aria** (*Ariana*), regio Asiae, *A. J. I*, 6, 4.
- Aridei** (*Arithaei*), pop. Phoeniciae, *A. J. V*, 1, 23.
- Ariela**, Gadis f., *A. J. II*, 7, 4.
- Aries Romanus** describitur, *B. J. III*, 7, 19.
- Arimanus** (?), urbs Galaaditidis; quae alias *Aramatha* sive *Ramatha* dicitur, *A. J. IV*, 7, 4.
- Arion** Josephi Tobiae procurator, *A. J. XII*, 4, 7.
- Ariochus**, Babylonius, *A. J. X*, 10, 3.
- Aristeus** Ptolemæo Philad. suadet ut Judaeos in Aegyptum captivos abductos inanu mittat, *A. J. XII*, 2, 2 sqq.
- Aristeus** Ptolemæi Philad. satellitem praefectus, *C. A. II*, 4.
- Aristeus**, Judaeus nobilis a Simone Gior. intericitur, *B. J. V*, 13, 1.
- Aristo** Silam interficit, *A. J. XIX*, 8, 3.
- Aristobulus**, Hyrcani f., cum Antigono fratre Samaritanum obsidet, *A. J. XIII*, 10, 2. *B. J. I*, 2, 7. Post patris mortem principatum in regnum commutat, Antigonom fratrem regni socium constituit, ceteros fratres in vincula conjicit, matrem necat, *A. J. XIII*, 11, 1. *B. J. I*, 3, 1. Antigonom fratrem, quem sibi insidiari putat, occidit, *A. J. 11*, 2. *B. J. I*, 3, 2 sq. Poenitentia cruciatus moritur, quum unum annum tenuisset regnum, *A. J. 11*, 3. *B. J. 3*, 6.
- Aristobulus**, Alexandri Jannaei f., post patris mortem ad rempublicam gerendam ab Alexandra matre non admittitur, *A. J. XIII*, 16, 1. Phariseorum apud matrem auctoritatem aegre fert, 16, 2. *B. J. I*, 5, 2. Cum exercitu mittitur adversus Ptolemæum Mennaei, *A. J. 16*, 3. *B. J. 5*, 3. Contra matrem seditionem movet, *A. J. 16*, 4. *B. J. 6*, 1. Matre mortua, cum Hyrcano fratre de regno certat; facta reconciliatione, regnum obtinet, *A. J. XIV*, 1, 2. *B. J. I*, 6, 1. Instigante Antipatro, Hyrcanus regnum sibi vindicare conatur, cum Aretae copis Aristobulum superat, Hierosolyma obsidet, *A. J. 1*, 3 sqq. *B. J. 6*, 2. Scaurus, accepta ab Aristobulo pecunia, obsidionem solvit et Aretam discedere jubet, *A. J. 2*, 1. *B. J. 6*, 2. Aristobulus Hyrcanum et Aretam ad Papyronem vincit, *ibid.* Legatos mittit ad Pompeium; mox ipse coram Pompeio causam suam defendit, *A. J. 3*, 1 et 2. *B. J. 6*, 4. sq. A Pompeio de vi damnatus ad Alexandrum confugit, *A. J. 3*, 3. *B. J. 6*, 5. Castella Pompeio tradit, Hierosolyma contendit ad bellum se parans, *A. J. 3*, 4. *B. J. 6*, 5. Mutata sententia pacem a Pompeio petit, pecuniam se ei daturum promittens; pecunia non soluta, in vincula conjicitur, *A. J. 4*, 1. *B. J. 6*, 6; 7, 1. Captivum cum liberis Romanis abducitur, 4, 5. *B. J. 7*, 7. Roma elapsus regnum recuperare conatur, sed a Gabinio vincitur et iterum Romanis abducitur, *A. J. 6*

- B. J. 8, 6.* A Caesare vinculis liberatur et cum duabus legionibus Judaeam mittitur; mox vero a Pompeianis veneno perimitur, *A. J. 7, 4. B. J. 9, 1.* Ejus corpus postea ab Antonio in Judaeam mittitur, *ibid.*
- Aristobulus*, Alexandri ex Alexandra filia Hyrcani f., puer pulcherrimus, *A. J. XV, 2, 5 sq.* Ab Herode pontifex constituitur, 3, 1. Populi in eum benevolentia, 3, 3. Ab Herode e medio tollitur, *ibid.*
- Aristobulus*, Herodis M. fil., juvenis a patre Romam mittitur; *A. J. XV, 10, 1.* In patriam eum reversum Salome et Pheroras apud Herodem calumniantur, Berenicen, Salomae filiam, uxorem ducit, *A. J. XVI, 1, 2, 3, 2.* Antipater Herodis odium in eum incendere studet, *A. J. 3, 3, 4, 1. B. J. 1, 23, 1 sq.* Herodes cum Aristobulo ejusque fratre Alexandro in Italiam profectus, eos apud Caesarem Octav. accusat, sed Caesare intercedente cum iis in gratiam redit, *A. J. 4, 1 sqq. B. J. 23, 3 sq.* Berenice mariti secreta Salomae prodit, *A. J. 7, 3.* Aristobulus iterum conjunctionis suspectus in carcerem conjicitur, *A. J. 10, 5. B. J. 26, 4.* A patre accusatur in concilio Beryti habito; capitis condemnatur, *A. J. 11, 2 sq. B. J. 27, 2.* Sebastae strangulatur, *A. J. 11, 6. B. J. 27, 6.* Si quid criminis ei dari possit, *A. J. 11, 7.* Ejus liberis prospicit Herodes, *A. J. XVII, 1, 2. B. J. 1, 28, 2. Cf. A. J. XVIII, 5, 4.*
- Aristobulus*, Aristobuli filius, Herodis M. nepos, Jotapen Sampsigerami filiam uxorem ducit, *A. J. XVIII, 5, 4.* Ejus cum Agrippa fratre inimicitiae, *A. J. XVIII, 6, 3.* Pro Judaeis deprecatur apud Petronium, *A. J. 8, 4.* Moritur, *B. J. 11, 11, 6.*
- Aristobulus*, Herodis Agrippae M. fratris f. ex Mariannae, *A. J. XX, 5, 2. B. J. 11, 6.* Armeniae minoris praefecturam a Nerone accipit, *A. J. XX, 8, 4.* Ejus uxor Salome Herodis filia ex Herodiade, *A. J. XVIII, 5, 4.*
- Aristobulus*, rex Chalcidicae, *B. J. VII, 7, 1.*
- Aristobulus*, Amyntae f., ab Hyrcano ad Romanos mittitur legatus, *A. J. XIV, 10, 22.*
- Aristocratia* a Moyse commendatur, *A. J. IV, 8, 17.*
- Aristophanes* Judaeorum mentionem facit, *C. A. 1, 23.*
- Aristotelis* (?) Judaeis testimonium, *C. A. 1, 22.*
- Ariuchus* (?), Assyriorum dux, *A. J. 1, 9.*
- Arius*, centurio Roman., *A. J. XVII, 10, 7. B. J. 11, 4, 3; 5, 1.*
- Armais* a Sethosi fratre Aegypti procurator constitutus regnum affectat, *C. A. 1, 15. Cf. Danaus.*
- Armais*, Aegypti rex, *C. A. 1, 15.*
- Armatha* (*Rhamatha, Ramatho, Aramatho*) urbs Judaeae quadraginta stadiis ab Hierosolymis distans, *A. J. VIII, 12, 3.* A Basane capitur; *ibid.* Samueli patria, *V, 10, 2. Cf. VI, 4, 1; 9, 4; 13, 5.*
- Armenia*. Regni conditor Ulus, Arami f., *A. J. I, 6, 4.* Vonones, Parthia expulsus, regnum apud Armenios affectat; jussu Tiberii conatu desistit; regnum traditur Orodi Artabani, Parthorum regis, filio, *A. J. XVIII, 2, 4.* Alexandri, Herodis M. filii posteri regnum adipiscuntur in Armenia majori; Aristobuli, Alexandri fratris, posteri in Armenia minori, *B. J. 11, 6; 13, 2. A. J. XVIII, 5, 4. Cf. XX, 8, 4.* Armenia magna vastatur ab Alanis, *B. J. VII, 7, 4.* — In Armenia servantur Noei arcae reliquiae, *A. J. 1, 3, 5.*
- Armesses*, Aegypti rex, *C. A. 1, 15.*
- Arno*, fluv. ex Arabiae montibus ortus in lacum Asphal. influit, *A. J. IV, 5, 1.*
- Arrophæus*, Maræothii f., *A. J. VIII, 1, 3.*
- Arpha*, vicus Judaeae, *B. J. III, 3, 5.*
- Arphaxades*, Semae f., Chananæorum princeps, *A. J. I, 6, 4.*
- Arruntius* (Euarius) Caii Caesaris interitum in theatro proclamat, *A. J. XIX, 1, 18.*
- P. Arruntius*, *A. J. XIX, 1, 14.*
- Arsaces*, Parthorum rex, Demetrium Nicat. clade afficit; eum vivum capit, *A. J. XIII, 5, 11.* Antiochum Soterem superat, Demetrium in libertatem restituit, 8, 4.
- Arsacidarum* genus regnum tenet apud Parthos, *A. J. XVIII, 2, 4.*
- Arsamus*, castellum Arabiae, *A. J. XX, 4, 1.*
- Arsinoe*, Ptolemæi Philad. uxor, *A. J. XII, 2, 5.*
- Arsinoe*, soror Cleopatras Aegypti reginae, ab hac interficitur, *A. J. XIV, 4, 1.*
- Artabanus III.* rex Mediae, victo Vonone, regnum obtinet apud Parthos; Orodi filio regnum Armeniae tradit, *A. J. XVIII, 2, 4.* Bello petitur a Scythiis; insidia ei struunt cognati et amici a Vitellio corrupti; Daharum et Sacarum opera inimicos debellat regnumque suum firmat, 4, 4. Amicitiam init cum Tiberio, 4, 5. Cum Asinaeo et Anilaeo amicitiam init, *A. J. XVIII, 9, 3 sqq.* Izates, Adiabonorum rex fratres ad eum mittit, *A. J. XX, 2, 3.* Regno pulsus ad Izatem confugit, 3, 1. Regnum ei restituitur, 3, 2. Izates Armeniae partem tribuit, 3, 3. Moritur, 3, 4.
- Artabazes*, rex Armeniae, ab Antonio victus mittitur in Aegyptum, *A. J. XV, 4, 3. B. J. 1, 19, 5.*
- Artaxerxes I.* rex Persarum, Xerxis fil., a Persis Cyrus appellatus, centum viginti satrapas in regno suo constituit; Vasten conjugem repudiat, *A. J. XI, 6, 1.* Estherem in matrimonium ducit, 6, 2. Bagathous et Theodestes contra eum conjunctionem faciunt, 6, 4. Amanis veniam dat Judaeorum gentem extinguendi, 6, 5 sqq. Esthere pro Judaeis intercedente, Amanis edictum rescindit, 6, 9 sqq. Amanem jubet cruci affigi, 6, 12. Mardochaeum honoribus cumulat, 6, 13.
- Artaxias*, Artabazis, Parthorum regis f., quum pater in captivitatem abductus esset, regno potitur; postea regno dejicitur a Romanis, *A. J. XV, 4, 3. B. J. 1, 19, 5.*
- Artemon*, prytanis Ephesiorum, *B. J. XIV, 10, 12.*
- Arucæi*, pop. Phœnic., *A. J. V, 1, 22.*
- Arucæus*, Chanaani f., *A. J. 1, 6, 2.*
- Arura*, locus Judaeae, *A. J. VI, 12, 4.*
- Arus*, vicus Judaeae, *A. J. XVII, 10, 9. B. J. 11, 5, 1.*
- Asabelus*, Benjaminis f., *A. J. 11, 7, 4.*
- Asælus*, Davidis nepos, ab Abenero in praelio occiditur, *A. J. VIII, 1, 3.*
- Asanus*, Abia Judaeae regis f., patri in regno succedit, *A. J. VIII, 11, 3.* Vir probus atque pius, 12, 1. A Zaræo Aethiopie rege bello petitur, *ibid.* Aethiopes vincit, 12, 2. Basane ipsius regnum infestante, auxilium petit a Damascenorum rege; Basanes repellitur, 11, 4. Gabam et Maspham urbes condit, *ibid.*
- Asamon*, mons Galil., *B. J. 11, 18, 11.*
- Asamonæi*, quandiu principatum apud Judaeos tenuerint, *A. J. XIV, 16, 4.*
- Asaphi* filii, *A. J. XI, 4, 2.*
- Ascalon*, urbs Judaeae, erat olim una ex quinque Philistaeorum civitatibus primariis, *A. J. VI, 1, 2.* Judaei tribui assignatur, *V, 1, 22.* Ascalonitæ quum arcam sacram in urbem recepissent, multis malis vexantur, *VI, 1, 2.* Herodis M. in Ascalonitis liberalitas, *B. J. 1, 21, 11.* Regia Ascalonia ab Augusto Salomae, Herodis M. sorori datur, *A. J. XVII, 11, 5. B. J. 11, 6, 3.* Ascalon bello Jud. flammis vastatur, *B. J. 11, 18, 1; 18, 5.* — *Cf. A. J. V, 2, 4; 3, 1; XII, 4, 5; 5, 5; 10. XIV, 18, 3. B. J. III, 2, 1 sqq.*
- Aschanaxi*, (Rhegini) ab Aschanaxo nomen duxerunt, *A. J. 1, 6, 1.*

- Aschanazus**, Gomari f., Aschanaxorum (Rheginorum princeps, A. J. I, 6, 1.
- Aschanes**, eunuchus, A. J. X, 10, 2.
- Asenetha**, Josephi uxor, A. J. II, 6, 1.
- Asennæus**, Chanaani f., A. J. I, 6, 2.
- Aserus**, Jacobi ex Zelfa ancilla f., A. J. I, 19, 8. Ejus liberi septem, II, 7, 4. Aseri tribus, quamnam Palest. partem obtinuerit, V, 1, 22.
- Aserymus**, Tyrionum rex, C. A. I, 18.
- Asineus et Anileus** fratres, Judæi Babylonii; eorum gesta et infelix exitus, A. J. XVIII, 9.
- Asinius**; ejus de Hyrcano testimonium a Strabone adducitur, A. J. XIV, 8, 3.
- C. Asinius Pollio**, consul Roman., A. J. XIV, 14, 5.
- Asiocheus**, rex Ægypti, B. J. VI, 10.
- Asochis**, oppidum Galil., a Ptolem. Lathyr. expugnatur, A. J. XIII, 12, 4. Cf. B. J. I, 4, 2. V. J. 41; 68.
- Asophos**, urbs Galil., A. J. XIII, 12, 5.
- Asor**, campus Galil., A. J. XII, 5, 7.
- Asorus**, urbs Galil. ad lacum Semechonitidem, A. J. V, 5, 1; 5, 4. Cf. VIII, 6, 1.
- Asprenas**, senator Roman. A. J. XIX, 1, 3; 1, 15.
- Asphaltites lacus**, in Judæa, describitur, B. J. IV, 8, 4. Callirrhoen fontem et Arnonem fluvium recipit, A. J. IV, 5, 1; XVII, 6, 5. B. J. I, 33, 5. Secat eum Jordanes, B. J. III, 10, 7. Cf. A. J. I, 9; IX, 10, 1.
- Asphar**, lacus Judææ, B. J. XIII, 1, 2.
- Assarachoddas**, Assyriorum rex, Senacheribi successor, A. J. X, 1, 5.
- Assaron**, Rubeli f., A. J. II, 7, 4.
- Assaron**, mensura apud Judæos, A. J. III, 6, 6. VIII, 3, 8.
- Assis**, Ægyptiorum rex, C. A. I, 14.
- Assuras**, Semæ f., Assyrii nomen dedit, A. J. I, 6, 4.
- Assurii**, Dadanis f., A. J. I, 15.
- Assyrii**, nomen habent ab Assura, Semæ f., A. J. I, 6, 4. Secundum Alexandrum Polyhist. a Suri, Abrami f., I, 15. Assyrii Asiæ imperio potiuntur; Sodomitis tributum imperant; Syriam vastant; gigantum sobolem extinguunt, A. J. I, 9. Sub regno Chusarthis Judæos sibi subijciunt; ab Hothnielo repelluntur, A. J. IX, 3, 2 sq. Sub Phullo Israelitis bellum inferunt, A. J. 18, 11, 1. Theglaphalassare regnante. Israelitarum regni magnam partem occupant, *ibid.* Syros et Damascenos subigunt, Samaritaniam invadunt, multosque Israelitas captivos abducunt 12, 3. Sub Salmanasare Israelitarum regnum evertunt eosque in terras peregrinas transferunt, 14, 1. Syriam et Pheniciam invadunt, 14, 2. Contra Judæos et Ægyptios expeditionem faciunt sub regno Senacheribi, X, 1. Assyriorum imperium a Medis et Bahyloniis eversum X, 2, 2; 5, 1.
- Assyriorum castra**, locus Hierosol. urbis, B. J. V, 7, 3, 12, 2.
- Astabari**, pop. Arab., A. J. I, 6, 2.
- Astabora**, fluv. Æthiopiz, A. J. 11, 10, 2.
- Astapus**, fluv. Æthiopiz, A. J. II, 10, 2.
- Astartus**, Syriorum rex, C. A. I, 18.
- Astartæ templum** a Hiramio, Syriorum rege, exstructum, A. J. VIII, 5, 3. C. A. I, 1, 18.
- Astyages**, pater Darii, A. J. X, 11, 4.
- Asyla**, quænam a Moyse homicidis constituta sint, A. J. IV, 6, 4.
- Athenienses**, Xerxem devicerunt, B. J. II, 16, 4. A Romanis subacti sunt, *ibid.* Hyrcanum Judæorum principem magno in honore habuerunt, A. J. XIV, 8, 5. Herodis M. in eos liberalitas, B. J. I, 21, 11. — Athenienses, bonis legibus instructi, in iis observandis parum constantes sunt, C. A. II, 16. Severa pœna eos afficiunt, qui de diis docent; deos peregrinos non admittunt, C. A. II, 37.
- Athenion**, Ptolem. Everget. amicus, A. J. XII, 4, 1 sq.
- Athenion**, Cleopatraz Ægypti reg. dux Herodi M. insidiat, A. J. XV, 5, 1. B. J. I, 19, 2.
- Athone**, urbs Arab. A. J. XIV, 1, 4.
- Athronges**, (Athrongæus) pastor, post Herodis M. mortem regnum affectat; cum fratribus Romanis et multis regis bellum inferit; a Grato et Ptolemæo et ipse et fratres devincuntur, A. J. XVII, 10, 7. B. J. II, 4, 2.
- Atratinus**, Romanus, pro Herode M. verba facit in senatu, A. J. XIV, 14, 4. B. J. I, 14, 4.
- Atthidum**, scriptores sæpe inter se dissentiunt, C. A. I, 1.
- Avaris**, urbs Ægypti, C. A. I, 14. A leprosis occupatur, I, 26.
- Auctores**, qui apud Josephum laudantur, hi sunt: Agatharchides, Alexander Polyhistor, Anaxagoras, Apion, Apollodorus, Apollonius Molo, Aristophanes, Aristoteles, Asinius; Atthidum scriptores; Berosus, Callinus, Callias, Castor, Chæremon, Chærilus, Clearchus, Cleodemus, Conon, Demetrius Phalereus, Diogenes, Diocles, Diodorus, Ephorus, Eudemus, Eupolemus, Hellanicus, Hellanicus, Hermippus, Hermogenes, Herodotus, Hesiodus, Hestæus, Hieronymus, Homerus, Justus, Livius, Lysimachus, Malchus, Manetho, Megasthenes, Menedemus, Mnaseas, Mochus, Nicolaus, Pherecydes, Phylistus, Philo, Philostephanus, Philostratus, Plato, Polybius, Polycrates, Posidonius, Protagoras, Pythagoras, Socrates, Stoici, Strabo, Thales, Theodectes, Theodotus, Theophilus, Theophrastus, Theopompus, Thucydides, Timæus, Timagenes, Tripolitici auctor, Zopyrion.
- Augis**, Gadis f., A. J. II, 7, 4.
- Auranitis**, regis Palest., a Cæsare Augusto Herodi M. datur, A. J. XV, 10, 1. B. J. I, 20, 4. Pars est tetrarchiz Philippi, A. J. XVII, 11, 4. B. J. II, 6, 3.
- Aurea terra**, in India, olim Sophira dicta, A. J. VIII, 6, 4; 7, 1.
- Auza**, urbs Libyæ ab Ithobalo condita, A. J. VIII, 13, 2.
- Azioramus**, Isi fil., pontif. maximus, A. J. X, 8, 6.
- Aza**, mons Palest. A. J. XII, 11, 2.
- Azabon**, Gadis f., A. J. II, 7, 4.
- Azaelus**; Elias a Deo jubetur eum Syrorum regem constituere, A. J. VIII, 13, 7. Azaelus Adadam regem Syriæ occidit, regnum occupat, IX, 4, 6. Israelitas aggressas regionem Transjordanianam necnon terram Galaaditicam et Balanæam occupat, 8, 1. Judæam invadit, Gittam evertit, ab obsidione Hierosolymorum magna vi pecunie avertitur, 8, 4. Ioazo Israelitarum regi bellum inferit multasque urbes ei eripit, 8, 5. Moritur, 8, 7.
- Azarias**, Achimæ f., pontif. max., A. J. X, 8, 6.
- Azarias**, (Abdenachus) Judæus, e genere Sedeziæ Babylonem abductus, a Nabuchodonosoro liberaliter educatur, A. J. X, 10, 1 sq. In flammis conjectus mirum in modum servatur, A. J. 10, 5. M. 16.
- Azarias**, vates, A. J. VIII, 12, 2.
- Azarias**, Judæorum dux sub Juda Macab., Gorgiam Jamnia pref. adolus vincitur, B. J. XII, 8, 2; 8, 6.
- Azavus**, Nachoræ f., A. J. I, 6, 5.
- Azeca**, urbs Judææ, A. J. VI, 9, 1; VIII, 10, 1.
- Azermotes**, Juctæ f., A. J. I, 6, 4.
- Azicus**, Emesorum rex, Drusillam Agrippæ M. fil. ducit uxorem, A. J. XX, 7, 1. Ab uxore repudiatur, 7, 2. Moritur, 8, 4.
- Azotus**, urbs Judææ, olim Philistæorum civitas, A. J. VI, 1, 2. Azotii quum arcam sacram in urbe servarent, multi-

malis vexantur, VI, 1, 1. Azotus a Jonatha Maccab. incenditur, XIII, 4, 4. A Pompeio Judæis crepta Syriæ provinc. adjicitur, XIV, 4, 4. A Gabinio restauratur, XIV, 5, 3. *B. J.* I, 8, 4. Ab Herode M. Salomæ tributur, *A. J.* XVII, 8, 1. A Vespasiano capitur, *B. J.* IV, 3, 2. Cf. *A. J.* V, 1, 22; 2, 4; XII, 7, 4; 8, 6. *B. J.* I, 7, 7. *Azora*, urbs Galil. a Theglaphalassare capta, *A. J.* IX, 11, 1. *Azymorum festum*; ejus origo, *A. J.* II, 15, 1. *B. J.* IV, 7, 2. Quando et quomodo celebrandum sit, *A. J.* III, 11, 5. *B. J.* VI, 9, 3. Post Solomonis tempora diu intermissum, ab Ezecia renovatur, *A. J.* IX, 13, 2 sqq. Cf. X, 4, 5.

B.

Baal, Tyriorum deus, *A. J.* IX, 6, 6. Ejus cultus ab Israëlitis receptus, *ibid.*

Baal, Tyriorum rex, *C. A.* I, 21.

Baalis, Ammanitarum rex, *A. J.* X, 9, 2; 9, 5.

Baarus, planta mirabilis, *B. J.* VII, 6, 3.

Baaras, vallis Galil. *B. J.* VII, 6, 3.

Babre filii, Antigono opitulantur contra Herodem M.; quum Antigonus victus esset, clam a Costobaro servantur; ab Herode deprehensi necantur, *A. J.* XV, 7, 10.

Babel, vox hebr., quid significet, *A. J.* I, 4, 3.

Babylon, urbs Ægypti, olim Letopolis, *A. J.* II, 15, 1.

Babylon, urbs Chaldaæ, unde nomen habeat, *A. J.* I, 4, 3. Eam a Semirami conditam esse contendunt historici Græci, *C. A.* I, 20. A Nabuchodonosoro splendide instauratur et munitur, *A. J.* X, 11, 1. *C. A.* I, 19. A Cyro capitur, *C. A.* I, 19. *A. J.* X, 11, 4. — Turris Babylonia, *B. J.* I, 4, 3.

Babylonia, Babylonii. Reges Babylonie secundum Berosum, *C. A.* I, 19 sq. Babylonii societatem cum Judæis ineunt sub regno Baladæ, *A. J.* X, 2, 2. Judæam invadunt et Manassem regem in captivitatem abducunt, 3, 2. Sub Nabuchodonosoro Syriam et Judæam occupant, 6, 1 sqq. Cf. *Nabuchodonosorus*. Quinam fuerint post Nabuch. Babylonie reges, 11, 2. Babyloniorum imperium evertitur a Cyro et Dario, 11, 4. Babylonia Parthis subjecta, XVIII, 9. — Judæi in Babylonia et Mesopotamia habitantes Nearda potissimum et Nisibin urbes tenent, ibique ærarium commune habent, XVIII, 9, 1. A Babylonis valde vexati Seleuciam migrant, ubi mox magna ex parte a Græcis et Syris cæduntur, 9, 8 sqq. Qui reliqui sunt, primum Ctisiphontem se recipiunt, deinde vero Nearda et Nisibin redeunt, 9, 9.

Baca, vicus Galil., *B. J.* III, 3, 1.

Bachares, Benjaminis f., *A. J.* II, 7, 4.

Bachides, ab Antiocho Epiph. Hierosolymis præfectus, in Judæos sævit, *B. J.* I, 1, 2. A Mattathia Asamonæ f. interficitur, 1, 3.

Bachides a Demetrio contra Judam Maccab. missus, huic frustra insidias struit, multos vero Judæos cædit, *A. J.* XII, 10, 2. Judam vincit prope vicum Bethzetho, 11. Bellum gerit cum Jonatha Maccab., XIII, 1. Pacem cum eo componit, 1, 6.

Bactriani originem trahunt a Gathero Arami f., *A. J.* I, 6, 4. Cf. XX, 4, 2.

Bachures, vicus Judææ prope Hierosolyma, *A. J.* VII, 9, 7.

Badaerus, Judæorum dux, *A. J.* IX, 6, 3.

Badezorus, Tyriorum rex, *C. A.* I, 18.

Bæon, rex Ægypti, *C. A.* I, 14.

Bagathous cum Theodeste conjurationem facit contra Artaxerxem Persarum regem, *A. J.* XI, 6, 4; 6, 10.

Bagoas, eunuclus, *A. J.* XVII, 2, 4.

Bagoses, Artaxerxis dux templum Hierosol. polluit, *A. J.* XI, 7, 1.

Bajæ, oppidum Campaniæ, thermis celebre, ab imperatoribus splendidissimis ornamentis auctum, *A. J.* XVIII, 7, 1.

Balacus, Moabitarum rex, artibus et fallaciis Judæos a suis et Madianitarum finibus arcere studet, *A. J.* IV, 6, 1 sqq.

Baladas, Babyloniorum rex, societatem init cum Ezecia, *A. J.* X, 2, 2.

Balamus vates a Madianitis et Moabitis accitus, ut Judæis diras imprecetur, iis benedicit, urgente Dei spiritu, *A. J.* IV, 6, 2 sqq. Ejus asina, 6, 3. Balaco regi suadet ut puellas formosas in Judæorum castra mittat, 6, 6.

Balanra, urbs Syriæ; Herodis M. in Balaneotas liberalitatis, *B. J.* I, 21, 12.

Balatorus, Tyriorum rex, *C. A.* I, 21.

Baleni, Sodomitarum tribus, *A. J.* I, 9.

Baleth, urbs Judææ a Solomone condita, *A. J.* VIII, 6, 1.

Balla, Jacobi concubina, *A. J.* I, 19, 8.

Ballas, Sodomitarum rex, *A. J.* I, 9.

Baltasarus. rex Babylonie, a Babylonis Nabonidelus appellatus, *A. J.* X, 11, 2. Ejus visionem interpretatur Danielus, 11, 2 sq. A Cyro regno dejicitur, 11, 4.

Baltasarus, *V. Danielus*.

Banacates, sub Solomone provinciæ maritimæ præfectus, *A. J.* VIII, 2, 3.

Banajas, Joadæ f., Davidis satellitum præfectus, *A. J.* VII, 5, 4; 11, 8. Vir magnæ fortitudinis, 12, 4. Davidi fidem servat, quum Adonias regnum affectaret, 14, 4. Jussu Solomonis regis Adoniam interimit, VIII, 1, 3. Joabo occiso, a Solomone toti exercitui præficitur, 1, 4.

Banajas, Achili f., sub Solomone campi magni præfectus, *A. J.* VIII, 2, 3.

Banaothas, Jebosthum accidit, a Davide morte mulctatur, *A. J.* VII, 2, 1.

Banus, eremita, Flav. Josephi præceptor, *V. J.* 2.

Barachias, Israëlita, magnæ apud populum auctoritatis, *A. J.* IX, 12, 2.

Baracus, una cum Debora Judæos a Chananæis subjugatos liberat, quadraginta annos deinde apud Judæos imperium tenet, *A. J.* V, 5.

Bardanes, Parthorum rex, Artabani III f., bellum cum Romanis gerere molitur; contra Latem, Adiabenorum regem expeditionem facit, *A. J.* 3, 4. A Parthis e medio tollitur, *ibid.*

Baris, Aseri f., *A. J.* II, 7, 4.

Baris, mons Armeniæ, *A. J.* I, 3, 6.

Baris, arx Hierosolymorum, ab Herode Antonia appellata est, *A. J.* XV, 11, 4. Cf. *Antonia*.

Barnabazus conjurationem contra Artaxerxem factam detegit, *A. J.* XI, 6, 4.

Barsas, Sodomitarum rex, *A. J.* I, 9.

Barsube, urbs Judææ, *A. J.* VI, 3, 2.

Baruchus, Hieremiæ scriba et discipulus, *A. J.* X, 6, 2; 9, 1.

Barzapharnes, Parthorum satrapa, cum Pacoro Syriam occupat; deinde Judæam invadit Antigoni in regno collocaturus, *A. J.* XIV, 13, 3 sqq. *B. J.* I, 13, 1 sqq. *Basanes*, Macheli f., interempto Nadabo, Israelitarum regem se facit; totam Hieroboami stirpem delet, *A. J.* VIII, 11, 4.

Basara, urbs Galil., *V. J.* 24.

Basca, urbs Palest., *A. J.* XIII, 6, 5.

Baselus, torrens Palest., *A. J.* VI, 14, 6.

Basemmatha, Ismaeli fil., Esavi uxor, *A. J.* I, 18, 19.

- Basima**, Solomonis fil., Achinadabi uxor, *A. J.* VIII, 2, 3.
- Bassus**. *V. Ventidius*.
- Bassus** (*Cæcilius*) Sextum Cæsarem in Syria ex insidiis interficit, *A. J.* XIV, 11, 1. *B. J.* I, 10, 10. Cum Cassio facit ejusque opera Murco reconciliatur, *A. J.* 11, 2. *B. J.* 11, 1.
- Bassus** (*Lucilius*) legatus in Judæam missus Machærontem castellum capit, *B. J.* VII, 6, 1 sqq. Judæos, qui Hierosolymis, et Machæronte profugerant, in Jarde silva cædit, 6, 6. Moritur, 8, 1.
- Batanæa** (*Bataneas* *A. J.* IV, 7, 5), regio Palæst., a Syris occupatur, *A. J.* IX, 8, 1. Herodi M. tribuitur ab Augusto, *A. J.* XV, 10, 1 sqq. *B. J.* I, 20, 4. Zamaris in Batanæam vocatur ad reprimenda Trachonitarum latrocinia, *A. J.* XVII, 2, 1. Batanæa pars est Philippi tetrarchiæ, *A. J.* XVII, 8, 1; 11, 4. *B. J.* II, 6, 3.
- Bathuelus**, Nachoræ f., *A. J.* I, 6, 5.
- Batus**, mensura apud Judæos, *A. J.* VIII, 2, 9.
- Bathyllus**, Antipatri Herodis M. filii libertus, *A. J.* XVII, 4, 3. *B. J.* I, 31, 1.
- Bathyra**, urbs Batanææ a Tamari condita, vivente Herode omnium rerum immunitate fruitur lætaque capit incrementa; ab Agrippa M. ejusque filio valde vexatur, *A. J.* XVII, 2, 2.
- Bauxus**, Nachoræ f., *A. J.* I, 6, 5.
- Bebemeses**, Gazæ urbis præf., *A. J.* XI, 8, 3.
- Bedriacum**, oppidum Italiæ, *B. J.* IV, 9, 7.
- Beersabe** (*Beethsabe*), Uriæ uxor, a Davide ad adulterium pellicitur, *A. J.* VII, 2, 1. Davidi nubit, 7, 2. Mater Solomonis, 7, 4. A Davide petit ut Solomoni f. regnum tradat, 15, 4. A Solomone petit ut Abisacen Adoniæ in matrimonium det, VIII, 1, 2.
- Beethsabe**. *V. Beersabe*.
- Belæus** (*Belus*), fluv. Phœniciæ, *B. J.* II, 10, 2,
- Beleazarus**, Tyriorum rex, *C. A.* II, 18.
- Belus**, Tyriorum deus, *A. J.* VIII, 13, 1. Beli templum, quod Babylone erat ab Alexandro M. restauratum, *C. A.* I, 22. Cf. *A. J.* X, 11, 1.
- Belsemus**, Persa, *A. J.* XI, 2, 1.
- Belsephon**, urbs Ægypti ad mare Rubrum sita, *A. J.* II, 15, 1.
- Belsephon**, urbs Judææ, *A. J.* VII, 8, 2.
- Bemeselis**, urbs Judææ, *B. J.* I, 4, 6.
- Benjamin**, Jacobi f. ex Rachela, *A. J.* I. 21, 3. Cum fratribus in Ægyptum proficiscitur; furti accusatur, II, 6, 5 sqq. Ejus decem filii, 7, 4.
- Benjaminis tribus**, quamnam Palæst. partem sortita sit, *A. J.* V, 1, 22. Benjaminitæ Chananæis parcent; eorum exemplum ceteræ tribus sequuntur, 2, 5. Benjaminitæ ob stuprum Levitæ uxori inflicto a ceteris Israelitis bello lacescunt; creduntur omnes exceptis sexcentis qui fuga evadunt, 2, 10 sqq. Sexcenti illi Benjaminitæ in patriam revocantur atque in integrum restituuntur, 2, 12.
- Berenice**, Agrippæ M. fil. ex Cypro, *A. J.* XVIII, 5, 4. *B. J.* II, 11, 6. Spondetur Marco Alexandri Alabarchæ f., post ejus mortem nuptum datur Herodi Agrippæ fratri, *A. J.* XIX, 5, 1. Post Herodis obitum nubit Polemoni, regi Ciliciæ, XX, 7, 3. Polemonem deserit, *ibid.* Floro pro Hierosolymitanis supplicat, *B. J.* II, 15, 1. Cestio scribit de Flori immanitate, 16, 1. Ejus regia incenditur, 17, 6. Cf. *V. J.* 11; 24; 65.
- Berenice**, Salomæ f., Aristobuli Herodis M. filii uxor, *A. J.* XVI, 1, 2. Mariti secreta matri prodit, 7, 3. Post Aristobuli mortem Theudioni Doridis Herodis uxoris fratri nubit, *A. J.* XVII, 1, 1. *B. J.* I. 28, 1. Amicitia ei intercedit cum Antonia Drusi uxore, *A. J.* XVIII, 6, 1; 6, 3.
- Berenice**, Julii Archelai ex Mariamne filia, *A. J.* XX, 7, 1.
- Berenice**, Alexandri, Judæi Cyrenensis uxor, *B. J.* VII, II, 2.
- Berenice**, urbs Arabiæ ad mare Rubrum sita, olim Gasion-gabel appellata, *A. J.* VIII, 6, 4.
- Berenicianus**, Herodis Agrippæ M. fratris f. ex Berenice, *A. J.* XX, 5, 2. *B. J.* II, 11, 6.
- Beræa**, urbs Syriæ, *A. J.* XII, 9, 7; XIII, 14, 3.
- Berosus**, Chaldaus, rerum Chaldaicarum scriptor, *C. A.* I, 19. Ejus fides, I, 20. Laudantur quæ refert de diluvio, *A. J.* I, 3, 6. De primorum hominum longævitate, 3, 9. De Abramo, 7, 2. De Senacheribo, X, 1, 4. De Babelada; 2, 2. De Nabuchodonosoro et Nabopalassare, *A. J.* X, 11, 1. *C. A.* I, 19 sq. De Noe arca, *C. A.* I, 19.
- Berotha**, oppidum Galil. superior., *A. J.* V, 1, 18.
- Bersabee** (*Bersabe*, *Bersobe*), *B. J.* III, 3, 1. Munitur a Flav. Josepho, *B. J.* II, 20, 6. *V. J.* 37.
- Bersubæ**, puteus in regione Gerarensi, *A. J.* I, 12, 1.
- Bersubee**, urbs Judææ, in tribu Judæ prope Idumææ fines, *A. J.* VIII, 13, 7.
- Berytus**, urbs Phœnic., *B. J.* I, 21, 11. Herodis M. in Berytenses liberalitas, *ibid.* Herodes in hac urbe judicium habet de filiis suis Alexandro et Aristobulo, *A. J.* XVI, 11, 2. *B. J.* I, 27, 2. Berytenses Q. Varo Syriæ præfecto auxilium ferunt contra Judæos seditiosos, *A. J.* XVII, 10, 9. *B. J.* II, 5, 1. Agrippa M. Berytensibus theatrum et amphitheatrum exadificat, *A. J.* XIX, 7, 5. Berytus splendidis ornamentis augetur ab Agrippa jun. XX, 9, 4. Titus post expugnata Hierosol. spectacula ibi edit, *B. J.* VII, 3, 1.
- Berzelaus**, Galadita, *A. J.* VII, 9, 8; 11, 4.
- Besara** (*Basara*), urbs Galil. viginti stadiis a Gaba distans, *V. J.* 24.
- Beseleelus**, Uri f., architectus, tabernaculum exstruxit, *A. J.* III, 6, 1; 8, 4.
- Besimoth**, oppidum Perææ, a Romanis capitur, *B. J.* IV, 7, 6.
- Besira**, urbs Judææ, viginti stadiis a Chebrone dissita, *A. J.* VII, 1, 5.
- Betaris**, vicus Idumææ, a Vespasiano capitur, *B. J.* IV, 8, 1.
- Betchora** (*Betachora*), urbs Judææ a Solomone condita, *A. J.* VIII, 6, 1.
- Bethalage**, vicus Palæst., ubi Jonathas a Bachide oppugnatur, *A. J.* XIII, 1, 5.
- Betharamathum**, urbs Perææ inferioris, *B. J.* II, 4, 2. Vide *Amathus*.
- Betharamphtha**, urbs Palæst., ab Herode Antipa munitur et Julias (Livia) appellatur in honorem uxoris Augusti, *A. J.* XVIII, 2, 1. *B. J.* II, 9, 1.
- Bethel** (*Bethela*, *Bethele*, *Bethella*) urbs Judææ, unde nomen habeat, *A. J.* I, 19, 3; 21, 2. Ab Ephraimitis capitur, V, 2, 6; 2, 9. Hieroboamus in ea delubrum exstruit ad vitulas aureas colendas, VIII, 8, 4; 11, 3. A Bachide munitur, XIII, 1, 3. A Vespasiano capitur, *B. J.* IV, 9, 8.
- Bethennabris**, vicus Perææ, *B. J.* IV, 7, 4.
- Bethesob**, vicus Palæst., *B. J.* 3, 4.
- Bethleem** (*Bethleema*, *Bethlema*, *Bethleme*) urbs Judææ, V, 2, 8; 7, 13; 9, 2; VI, 8, 1; VII, 1, 3; VIII, 10, 1.
- Bethleptephorum**, toparchia ad Judæam pertinens, *B. J.* IV, 8, 1.
- Bethmaus**, vicus Galil., *V. J.* 12.
- Bethoma**, urbs Judææ, *A. J.* XIII, 14, 2,

Bethoron, Bethora, (inferior), urbs Samariæ, *A. J. V.*, 1, 17; *XII*, 7, 1; 10, 5; *XIII*, 1, 3. *B. J.* 12, 2; 19, 1; 19, 8.
Bethsaida, urbs Galilææ, a Philippo amplificatur et Julius appellatur in honorem Caesaris Augusti filiae, *A. J. XVIII*, 2, 1.
Bethsame, vicus Judææ, in tribu Judæ, *A. J. VI*, 1, 3; 1, 4.
Bethsana, Bethsan, Bethsa, urbs Samariæ postea Scythopolis dicta, *A. J. V*, 1, 22; *VI*, 14, 3; *XII*, 8, 5; *XIII*, 6, 1. *V. Scythopolis*.
Bethsemera (?), locus Judææ, *A. J. IX*, 9, 1.
Bethso, locus Hierosol. urbis, *B. J. V*, 4, 2.
Bethzetho, vicus Judææ, *A. J. XII*, 11, 1.
Bethsura, Bethsur, urbs Judææ, *A. J. VIII*, 10, 1; *XII*, 7, 5; 8, 3; 9, 4; 9, 5; *XIII*, 5, 6. *B. J. I*, 1, 5.
Bethzacharia, locus Judææ, *A. J. XII*, 9, 4. *B. J. I*, 1, 5.
Bethæa, urbs Adrazari regis Sophenes, a Davide capta, *A. J. VII*, 5, 4.
Bezeca, urbs Palest., *A. J. V*, 2, 2.
Bezedel, vicus Palest., *B. J. III*, 2, 3.
Bezetha (sive *Cænopolis*, urbs nova), pars Hierosolymorum, *B. J. II*, 15, 5; 19, 4; *V*, 4, 2; 5, 8.
Bithyni, pop. Asiæ, *B. J. II*, 16, 4.
Bitumen, quod e lacu Asphaltite provenit, describitur, *B. J. IV*, 8, 4.
Boaz, nomen columnæ templi Hierosol., *A. J. VIII*, 3, 4.
Boazus, Naamin et Rutham hospitio excipit, *A. J. V*, 9, 2. Rutham uxorem ducit ex eaque procreat Obedem, qui Davidis avus est, 9, 3 sqq.
Bobel, Darii Persarum regis dux, *A. J. XI*, 4, 8.
Bocchoris, Ægyptiorum rex, *C. A. I*, 34.
Boccias, Josephi f., *A. J. VIII*, 1, 3.
Boccus, Abiezere f., pontif. max., *A. J. V*, 11, 5.
Bæotus, archon Deliorum, *A. J. XIV*, 10, 14.
Bolosor, Benjaminis f., *A. J. II*, 7, 4.
Boræus, ab Agrippa jun. regis legatus mittitur ad Judæos seditiosos, *B. J. II*, 19, 3.
Borsippus, urbs Chaldææ, *C. A. I*, 20.
Doscethi, urbs Judææ, *A. J. X*, 4, 1.
Bosora, Bosor, urbs Galaadit., *A. J. 8*, 3.
Bosporus Thracius, *A. J. XVI*, 3, 2.
Bosporani, pop. Asiæ, *B. J. II*, 16, 4.
Botrys, urbs Phœniciæ, *A. J. VIII*, 13, 2.
Bonis aureæ templum in Syria prope Daphnen, *B. J. IV*, 1, 1.
Britanni a Romanis subacti, *B. J. II*, 16, 4.
Britannicus, Claudii Caesaris fil. ex Messalina a Nerone e medio tollitur, *A. J. XX*, 8, 1 sq.
Brizellum, oppidum Italiæ, *B. J. IV*, 9, 9.
Brocchus, senator Rom. *A. J. XIX*, 3, 4.
Brundisium, urbs Italiæ, *A. J. XIV*, 14, 3. *B. J.* 1, 14, 3.
Brutus J. Cæsarem interficit, *A. J. XIV*, 11, 2. *B. J. I*, 11, 1.
Bubastis; Dianæ Bubastis templum in Ægypto prope Leontopolin, *A. J. XIII*, 3, 1; 3, 2.
Bubastita, fluv. Ægypti, *C. A. I*, 14.
Buccinæ a Moyse inventæ forma, *A. J. III*, 12, 6.
Burrus, præfectus militia; Neronem in castris prætorianis imperatorem declarat, *A. J. XX*, 8, 2. Neroni persuadet ut Judæis Cæsarensibus jus civitatis adimat, 8, 9.
Ryblus, urbs Phœniciæ, *B. J. I*, 21, 11.
Byzantium, urbs Thraciæ, *A. J. XVI*, 2, 2.

C.

Caathus, Levi f., *A. J. II*, 7, 4.
Cabrothaba, locus deserti, unde nomen habeat, *A. J. III*, 13, 1.
Cadmus, Milesius quando vixerit, *C. A. I*, 2.
Cæcinna, Vitellii dux cum Valente Othonem vincit, *B. J. IV*, 9, 9. Ad Vespasiani partes transit, *II*, 2 sq.
Cæna (Nova), locus Palest. in Ziphenorum terra, *A. J. VII*, 13, 2.
Cænopolis sive urbs Nova, pars Hierosolymorum, *B. J. II*, 19, 4, *V*, 8, 1; 12, 2. *V. Bezetha*.
J. Cæsar, Roma potitus Aristobulum regem Judææ vinculis solvit et cum duabus legionibus in Syriam mittit, *A. J. XIV*, 7, 4. *B. J. I*, 8, 1. In Ægypto bellum gerens ab Antipatro et Mithridate adjuvatur, *A. J. 8*, 1 sq. *B. J. 9*, 3. In Syriam profectus magnum honorem habet Antipatro, *A. J. 8*, 3. *B. J. 9*, 5. Hyrcano pontificatum confirmat, Antipatrum totius Judææ procuratorem constituit, *A. J. 8*, 5. *B. J. 10*, 3. Decreta quæ in Judæorum gratiam fecit, *A. J. 10*, 1 sqq. In Africam proficiscitur cum Scipione et Catone bellum gesturus, *ibid.* A Bruto et Cassio interficitur, *A. J. 11*, 1. *B. J. 11*, 1.
Cæsar Octavianus, victis Bruto et Cassio ad Philippos in Italiam proficiscitur, *B. J. I*, 12, 4. *Cf. A. J. XIV*, 12, 2. Ejus in Herodem benevolentia, *A. J. 14*, 4. *B. J. 14*, 4. Antonium vincit in pugna Actiaca, *A. J. XV*, 6, 1. *B. J. I*, 20, 1. Herodi regnum confirmat, *A. J. 6*, 6 sq. *B. J. 20*, 2. In Ægyptum proficiscens honorifice excipitur ab Herode apud Ptolemaidem magnisque ab eo donatur muneribus, *A. J. 6*, 7. *B. J. 20*, 3. Ægyptum in suam ditionem redigit; Herodi eam Judææ partem restituit, quam Antonius Cleopatæ dederat, pluresque insuper urbes ejus regno addit, *A. J. 7*, 3. Herodes duo templa ei consecrat, alterum Cæsareæ, alterum prope Panium, *A. J. XV*, 9, 6; 10, 3. *B. J. I*, 21, 7. In Syriam profectus Herodem a Zenodoro et Gadarenis accusatum absolvit eique Trachonem, Batanæam, Auranitidem et Zenodori tetrarchiam tribuit, *A. J. 10*, 1 sqq. *B. J. 20*, 4. Alexandrum et Aristobulum in gratiam reducit cum Herode eorum patre, *A. J. XVI*, 4, 4. *B. J. I*, 23, 3. Ejus edictum de Judæorum juribus servandis, *A. J. 6*, 1 sqq. Herodi a Syllæo accusato offensus est, *A. J. 9*, 3 sq. Herode criminibus purgato a Nicolao Damasceno, Syllæum capitis damnat; Aretæ regnum Arabiæ confirmat, *A. J. 10*, 8 sq. Herodi potestatem facit de filiis, conjunctionis accusatis, pro arbitrio statuendi, *A. J. 11*, 1; *XVII*, 7, 1. *B. J. I*, 27, 1; 33, 1. Herodes magnam pecuniæ vim Cæsari legat omniaque quæ in testamento suo constituit, ei relinquenda confirmanda, *A. J. XVII*, 6, 1; 8, 1. *B. J. 32*, 7; 33, 8. Archelaus et Antipas, Herodis filii, coram Cæsare de regno disceptant, *A. J. 9*, 4 sqq. *B. J. II*, 2, 2 sqq. Judæorum legati Archelaum apud Cæsarem accusant, *A. J. 11*, 2 sqq. *B. J. 6*, 2 sqq. Cæsar Archelaum facit ethnarcham eique dimidiam Herodis regni partem tribuit, alteram vero dimidiam inter Archelai fratres, Antipam et Philippum dividit; cetera, paucis exceptis, Herodis testamentum confirmat, *A. J. 11*, 4 sq. *B. J. 6*, 3. Pseudalexandri fraudem detegit, *A. J. 12*, 2. *B. J. 7*, 2. Archelaum iterum a fratribus et Judæorum primoribus accusatum Viennam relegat ejusque ethnarchiam in provinciæ formam redigit, *A. J. 13*, 3; 13, 5. *B. J. 7*, 3. Moritur ætatis anno septuagesimo septimo, *A. J. XVIII*, 2, 2. *B. J. II*, 9, 1.
Cæsarea maritima, urbs Palest., olim Stratonis turris appellata, ab Herode M. splendide exædificatur portuque tutissimo ornatur, *A. J. XV*, 8, 5; 9, 6. *B. J. I*, 21, 5; *cf. A. J. XIII*, 11, 2. *B. J. I*, 2, 5. Cæsarenses ob mor-

- tem Agrippæ M. immodice exsultant, quare Claudius iis offensus est, *A. J. XIX, 9, 1 sq.* Inter Judæos et Syros qui urbem incolunt rixa; Felix Judææ procurator turbas reprimat, *A. J. XX, 8, 7. B. J. II, 13, 7.* Judæi Cæsarienses Felicem apud Neronem accusant, *A. J. 8, 9.* Nero iis civitatem admittit, *ibid.* Novum certamen inter Græcos et Judæos, *B. J. 14, 4 sq.* Judæi cum legum libro in Nabata secedunt, 5. Judæi fere omnes cæduntur a Græcis, 18, 1. Cæsarienses libenter excipiunt Vespasianum; Josephi Flavii supplicium ab eo petunt, *B. J. III, 9, 1.* Titus, expugnatis Hierosolymis Cæsareæ spectacula edit, VII, 3, 1.
- Cæsarea Philippi*, urbs Palæst. ad Jordanis fontes sita, a Philippo ita appellata est; prius dicebatur Paneas, *A. J. XVIII, 2, 1. B. J. II, 9, 1. III, 9, 7.* Ab Agrippa jun. amplificatur et Neronias appellatur, *A. J. XX, 9, 4.* Titus splendida spectacula in ea edit, *B. J. VII, 2, 1.*
- Cæsareum*, æcus in regia Herodis M., *B. J. I, 21, 1.*
- Cæsennius Pactus*, Syriæ præfectus, *A. J. VIII, 3, 4.*
- Antiochum, regem Commagenes apud Vespasianum accusat et deinde regno expellit, VIII, 7, 1 sq.
- Cæsonia*, Caji Cæsaris uxor; diversæ de ea sententiæ, *A. J. XIX, 2, 4.* Fortiter moritur, *ibid.*
- Cais*, Adami f., Abelum fratrem interficit, *A. J. I, 2, 1.* Naidem condit; voluptatibus indulget; Anocham condit et mœnibus circumdat, 2, 2. Ejus progenies pessima, *ibid.*
- Caiaphas*. V. Josephus.
- Cainas*, Enosi f., *A. J. I, 3, 4.*
- Cajus*, Agrippæ f., ex Julia, ab Augusto adoptatur, *A. J. XVII, 9, 3. B. J. II, 2, 4.*
- Cajus*, tribun. milit. Roman., Quinct. Vari amicus, *B. J. II, 5, 1.*
- Cajus Cæsar Caligula*, Germanici f. apud populum ob patris virtutem gratiosus, *A. J. XVIII, 6, 8.* Ejus amicitiam sibi conciliat Agrippa, 6, 4 sqq. Cajus a Tiberio constituitur imperii successor, 6, 8 sq. Agrippam Philippi tetrarchiæ facit regem, *A. J. 6, 10. B. J. II, 9, 5.* Antipam ejusque uxorem in exilium agit; Agrippæ Antipæ tetrarchiam tribuit, *A. J. 7, 2. B. J. 9, 6.* Cajus primis imperii annis res bene gerit, *ibid.* Odium concipit in Judæos, *A. J. 8, 1.* Petronium Syriæ præfectum constituit eumque jubet ipsius statum in Judæorum templo erigere, *A. J. 8, 2. B. J. 10, 1.* Rogatu Agrippæ hoc mandatum revocat, *A. J. 8, 7. sq.* Ejus sævitia et insania, *A. J. XIX, 1, 1 sq.* Conspiratur in eum, 1, 3 sqq. Trucidatur, 1, 14. Populi post facinus perturbatio, 1, 16. Mox ejus uxor quoque et filia occiduntur, 2, 4. De Caji ingenio et moribus, 2, 5.
- Calani* philosophi apud Indos appellantur, *C. A. I, 22.*
- Callias* (?) Salomæ, Herodis M. sororis, filiam ducit uxorem, *A. J. XVII, 1, 1.*
- Callias*, rerum Sicularum scriptor, *C. A. I, 3.*
- Callistus*, Caligulæ libertus, ad summam potestatem evehitur; conspirationis in Caligulam particeps est, *A. J. XIX, 1, 10.*
- Callimander*, Syrorum dux, *A. J. XIII, 10, 2.*
- Callinicus*, Antiochi Commagenorum regis f., *B. J. VII, 7, 2.*
- Calliphon*, Crotoniates, Pythagoræ discipulus, *C. A. I, 22.*
- Callirrhoe*, fons calidus prope lacum Asphaltiten situs, aquarum salubritate celebris, *A. J. XVII, 6, 5. B. J. I, 33, 5.*
- Cambyses*, Persarum rex, Cyri fil., Hierosolymorum instaurationem prohibet, *A. J. XI, 2, 1 et 2.* Sabam urbem
- Æthiop.* ex sororis nomine appellat Meroen, II, 10, 2.
- Ægyptum* subigit; inde reversus diem obit supremum apud Damascus IX, 2, 2. Cf. II, 15, 1.
- Canithus*, pater Simonis pontificis, *A. J. XVIII, 2, 2.*
- Canon*, urbs Galaadit., *A. J. V, 7, 6.*
- Campania*, regio Ital., *A. J. XVIII, 7, 2; XIX, 1, 1.*
- Campus Magnus*, qui a vico Ginnabri usque ad lacum Asphaltiten pertinet, describitur, *B. J. IV, 8, 2. Cf. A. J. V, 1, 22; XII, 8, 5; XV, 8, 5; XX, 6, 1.* Alius Campus Magnus in confiniis Galilææ et Samariæ est, *B. J. III, 4, 1; II, 12, 3. A. J. VIII, 2, 3.*
- Campus Regius*, in Palæst., *A. J. I, 10, 2.*
- Cana*, vicus Galil., *V. J. 16. B. J. I, 17, 5. A. J. XIII, 15, 1.*
- Cana*, vicus Judææ, *B. J. I, 4, 7.*
- Canatha* (*Cana*), oppidum Coelesyriæ, *A. J. XV, 5, 1. B. J. I, 19, 2.*
- Candelabrum* sacrum describitur, *A. J. III, 6, 7.*
- Cantabri*, pop. Hispaniæ, *B. J. II, 16, 4.*
- Canthera*. V. Simon.
- Capellus*, (Julius) Tiberiensis, factionis dux, *V. J. 9; 12; 13; 57.*
- Capharabis*, oppidum Judææ, a Romanis capitur, *B. J. IV, 9, 9.*
- Capharnaum*, fons Galil., *B. J. III, 10, 8.*
- Capharsaba*, campus Palæst., in quo Herodes Antipatridem urbem extruxit, *A. J. XVI, 5, 2.* (Prius in eodem loco alia urbs fuisse videtur, quæ *Capharsaba* sive *Chabarzaba* appellata erat, cf. *A. J. XIII, 15, 1.*)
- Capharsalama*, vicus Judææ, *A. J. XII, 10, 4.*
- Caphartoba*, vicus Idumææ, a Vespasiano capitur, *B. J. IV, 8, 1.*
- Caphareccho*, vicus Galil., munitur, *B. J. II, 20, 6. V. J. 37.*
- Caphettra*, oppidum Judææ, a Romanis capitur, *B. J. IV, 9, 9.*
- Capito*, centurio Roman., *B. J. II, 14, 7.*
- Capitolium*, Jovis templum, in Roma urbe, *A. J. XIX, 1, 1. B. J. IV, 11, 4; VII, 5, 6.*
- Cappadoces*, olim Mosocheni dicti a Mosoche, *A. J. I, 6, 1.* Cf. XVI, 3, 2; 8, 6; 10, 1. Romanis tributum pendant, *B. J. II, 16, 4.*
- Cappadocia*. Ejus rex Archelaus, *A. J. XVI, 1, 2; 2, 2. Cf. B. J. IV, 11, 1; VII, 1, 3.*
- Capræ*, insula maris Tyrrheni, in qua Tiberius Cæsar domicilium habuit, *A. J. XVIII, 6, 4, sq.*
- Careas*, pater Joannis, *A. J. X, 9, 2.*
- Caria*, regio Asiæ, ab Alexandro M. occupatur, *A. J. XI, 8, 1.*
- Cariattharima*, urbs Judææ, *A. J. VI, 1, 4.* Arca sacra ibi viginti annos servata est, *ibid.* Cf. VII, 4, 2.
- Carmelum promontorium*, in litore Phœnicæ, *B. J. II, 10, 2.*
- Carmelus mons*, olim ad Galilæam pertinens, postea in Tyriorum ditione, *B. J. III, 3, 1. Cf. V, 1, 22; VIII, 13, 5.*
- Carnain*, τὸ τέμενος ἐν Καρναῖν, fanum Syriæ, *A. J. XII, 8, 4.*
- Carræ* (sive *Chara*, *Charra*), urbs Mesopotamiæ, *A. J. XX, 2, 2.* Regio circa Carras, anomie feracissima, in ditione regis Adiabænorum, *ibid.* Ostenduntur ibi arce Noe reliquiæ, *ibid.* Cf. I, 16, 1; 19, 4; 5, 5.
- Carthaginienses*, a Romanis subacti, *B. J. II, 16, 4; VI, 6, 2.*
- Carthago*, a Tyriis condita, *C. A. I, 17; 18.* Quando?, *C. A. II, 2.*
- Carus*, Herodis M. pusio, *A. J. XVII, 2, 4.*

Casius; Jovis Casii templum in Ægypto, *B. J.* IV, 11, 5.
Caspice portæ, *A. J.* XVIII, 4, 4.
Cassander, post mortem Alexandri M. Macedoniam occupat, *A. J.* XII, 1, 1.
Cassius, Parthos a Syriæ finibus arcere studet; in Judæa seditionem a Pitholao motam reprimat, *A. J.* XIV, 7, 3. *B. J.* I, 8, 9. Cassius, interfecto Cesare in Syriam venit, Bassum et Murcum sibi conciliat, *A. J.* XIV, 11, 2. *B. J.* I, 11, 1. Judæam vexat, *A. J.* 11, 2. *B. J.* 11, 1 sq. Herodi suadet ut Antipatri patris mortem ulciscatur; Laodiceam capit, *A. J.* 11, 6. *B. J.* 11, 6 sq. In multis Asiæ civitatibus constituit tyrannos, *A. J.* XIV, 12, 1. *B. J.* I, 12, 2. Ad Philippos clade affectus se interficit, *A. J.* 12, 2. *B. J.* 12, 4.
Cassius Longinus, Syriæ præfectus, Judæis imperat ut stolum pontificalem in arce reponant, *A. J.* XV, 11, 4. Cf. XX, 1, 1. Cum exercitu Hierosolyma venit Cuspio Fado auxiliaturus, XX, 1, 1.
Castor, chronographus, laudatur, *C. A.* II, 7.
Castor, Judæus versutissimus, Romanis insidias struit. *B. J.* V, 7, 4.
Castra Judæorum describitur *A. J.* III, 12, 5. Romanorum, *B. J.* III, 5, 1 sqq.
Castra Dei, locus Palæst. *A. J.* I, 20, 1.
Castra (Παρεμβολαί), urbs Palæst. Transjord. pulcherrima et munitissima, *A. J.* VIII, 9, 8; 10, 1; 11, 4, 15, 1.
Castrare homines aut animalia Judæis vetitum, *A. J.* IV, 8, 40.
Catullus, Libyæ Pentapolitanæ præfectus, Judæorum Cyrenensium locupletissimos a Jonathæ falso accusatos diripit, *B. J.* VII, 11, 1 sq. Jonathæ persuadet ut etiam Judæos Alexandr. et Rom. insimulet, 11, 3. Ejus scelera a Deo puniuntur, 11, 4.
Cedarus, Ismaeli f., *A. J.* I, 12, 4.
Cedasa (*Cedesa*), urbs Galil., homicidarum asylum, *A. J.* V, 1, 24; cf. 1, 18. Olim in Tyriorum potestate fuit, *A. J.* XIII, 5, 6; 5, 7. *B. J.* II, 18, 1.
Cedmas, Ismaeli f., *A. J.* I, 12, 4.
Cedron torrens prope Hierosol., *A. J.* VIII, 1, 5.
Cedron, vallis quæ Hierosol. urbem a monte Olivarum separat, *B. J.* V, 2, 4; 4, 2; 6, 1; VI, 3, 2.
Celadus, Cæsaris Augusti libertus, *A. J.* XVII, 12, 2. *B. J.* II, 7, 2.
Celenderis, urbs Ciliciæ, *A. J.* XVII, 5, 1. *B. J.* I, 31, 3.
Celer, tribunus militum, *A. J.* XX, 6, 2 sq. *B. J.* II, 12, 7.
Cellica legio, *A. J.* XIX, 1, 15.
Cendebeus, Antiochi Soteris dux a Simone Maccab. vincitur, *A. J.* XIII, 7, 3. *B. J.* I, 2, 2.
Cenedæus, Monobazi Adiabenorum regis propinquus, *B. J.* II, 19, 2.
Cenezus, Eliphazæ f., *A. J.* II, 1, 2.
Cenezus, Hothnieli pater, *A. J.* V, 3, 3.
Cepharnomæ, vicus Galil., *V. J.* 72.
Cepheritæ, gens Chanan., *A. J.* V, 1, 36.
Cerastes, pater Pausaniæ, *A. J.* XI, 8, 1.
Cercalis, (*Sextus*) a Vespasiano contra Samaritas mittitur, *B. J.* III, 7, 32; 7, 34. Solumæam superiorem in Romanorum potestatem redigit, *B. J.* IV, 9, 9. Templum agreditur, VI, 2, 5. Quintæ legionis dux, 4, 3. Cf. *V. J.* 75.
Cerealis (*Petilius*) a Vespasiano mittitur ad Britanniam administrandam; Germanorum seditionem comprimit, *B. J.* VII, 4, 2.
Cesabæus, Ili f., *A. J.* VII, 12, 4.

Cestius Gallus, Syriæ præses, Hierosolyma venit, *B. J.* II, 14, 3. Non satisfacit Judæorum querelis contra Florum, *ibid.* Neapolitanum mittit ad Judæorum animos explorandos, 16, 1. Cum magno exercitu contra Judæos proficiscitur; Zabulonem et Jopen urbes capit et incendit, 18, 9 sq. Gallum in Galileam mittit, 18, 11. Cum Judæis prope Bethlharon conflictatur, 19, 1 sq. Hierosolyma usque progressus Bethelham capit, superiorem irrito conatu oppugnat, 19, 4 sq. Obsidionem solvit, 19, 6. Cum exercitu se recipiens, a Judæis pressus impedimenta multosque milites amittit, 19, 7 sqq. Legatos mittit ad Neronem qui inchoati belli culpam in Florum vertant, 20, 1. Sepphoritis qui in fide erga Romanos permanserant, auxilium mittit contra seditiosos, *V. J.* 71; cf. 69.
Chabalon, *Chabulon*, regio Galil., *A. J.* VIII, 5, 3. *C. A.* I, 17. (*B. J.* III, 3, 1, 2.)
Chabarzaba, urbs Judææ, ab Herode M. amplificata et *Antipatri* appellata est, *A. J.* XIII, 15, 1. Cf. *Capharsaba* et *Antipatri*.
Chabolo, vicus Galil. *V. J.*
Chabulon. *V. Chabalon*.
Chabrothaba, urbs Arabiæ, *A. J.* III, 13.
Chareas (*Cassius*) prætorianorum tribunus, a Cajo Cæsare offensus, conjurationem contra eum facit cum Regulo et Minuciano, *A. J.* XIX, 1, 3 sqq. Cæsari plagam infligit non mortiferam, 1, 14. Lupum jubet Cæsaris uxorem et filiam e medio tollere, 2, 4. Patriam in libertatem restituere vult, 4, 4. Supplicio afficitur a Claudio, 4, 5.
Chæremón, historiæ Ægyptiacæ auctor, laudatur, *C. A.* I, 32 sq.
Chagiras, Adiabenus fortitudine conspicuus, *B. J.* V, 11, 5.
Chalamas, Syrorum rex, Ammanitis auxilium fert contra Judæos, *A. J.* VII, 6, 3.
Chalceus, Emaonis f., vir sapientia præclarus, *A. J.* VIII, 2, 5.
Chalcidica, regio Syriæ, *B. J.* VIII, 7.
Chalcis urbs Syriæ sub monte Libano sita; ejus tyrannus Ptolemæus Mennæi f., *A. J.* XIV, 7, 4; cf. 3, 2. Herodes Agrippæ M. frater regnum hujus urbis obtinet a Claudio, *A. J.* XIX, 5, 1. *B. J.* II, 11, 5.
Chaldæi originem trahunt ab Aphraxade Semæ f., *A. J.* I, 6, 4. Seditionem movent contra Abramum, 7, 1. Cf. X, 3, 2. Chaldæi antiquissimis jam temporibus res suas literis mandabant, *C. A.* I, 6. Chaldæorum scripta in plerisque rebus cum Judæorum libris sacris consentiunt, *C. A.* I, 19.
Chalcebus a Moysæ in Chananæam mittitur, *A. J.* III, 14, 4; cf. V, 2, 3.
Chamas, Noei f., centum annos ante diluvium natus, *A. J.* I, 1, 1. Noeum inebriatum et nudatum fratribus per ludibrium monstrat; punitur, 6, 3. Chamæ filii quas terras occupaverunt, 6, 2.
Chanaanus, Semæ f., Chananææ nomen dedit, *A. J.* I, 6, 2.
Chananæa nomen habet a Chanano, Chamæ f., *A. J.* I, 6, 2. Ejus fines; IX, 10, 11. — Abramus in ea sedem figit, I, 7, 1. Occupatur a Judæis post reditum ex Ægypto, V, 1 sqq.
Chananæi Judæis ex Ægypto redeuntibus cladem inferunt, *A. J.* IV, 1. Moyses eos exstingui jubet, IV, 8, 44. Chananæi a Judæis subjiciuntur, V, 1 sqq. Chananæis qui in Libano habitant Solomon tributum imperat, VIII, 6, 3.
Chapsæus, Judæ pater, *A. J.* XIII, 5, 7.
Chara sive *Charra*. *V. Carræ*.
Charax. *V. (Spasinæ) Charax*.

- Charchamesa* (*Circesium*?), urbs Mesopotamiae ad Euphratem, A. J. X, 6, 1.
- Chares*, Gamalensis, Gamalensium contra Romanos dux, B. J. IV, 1, 4. A seditionis occiditur, V. J. 35; 37; cf. B. J. 1, 9.
- Charmis*, Rubeli fr., A. J. II, 7, 4.
- Chasteus*, mensis nonus apud Judaeos, A. J. XI, 5, 4.
- Chasphoma*, urbs Galaadit., A. J. XII, 8, 3.
- Chatura*, Abrami uxor, A. J. I, 15.
- Chazadus*, Nachorae f., A. J. I, 6, 5.
- Chebron Chabron*, urbs Judaeae, quando condita sit, A. J. I, 8, 3. B. J. IV, 9, 7. Abramus in ea sedem figit, B. J. IV, 9, 7. Inter urbes sacras numeratur ex Jesu decreto A. J. V, 1, 24; 2, 3. Davides initio regni sui in ea domicilium habet, A. J. VII, 1, 2. A Romanis capitur, B. J. IV, 9, 9. Cf. A. J. I, 21, 3; 22, 1; III, 14, 2; VIII, 10, 1; XII, 8, 6.
- Chelbes*, Judex apud Tyrios, C. A. I, 21.
- Chelcias*, Judaeus, a Cleopatra Aegyptiorum dux constituitur, A. J. XIII, 10, 4; 13, 1.
- Chellion*, Elimelchi f., A. J. V, 9, 1.
- Chephthorinus*, Mestralini f., A. J. I, 6, 2.
- Cherubes* auro efficti in templi Hierosol. adyto, A. J. VIII, 3, 3; cf. III, 6, 6.
- Cheslarius*, Mestralini f., A. J. I, 6, 2.
- Chethomene*, tunica sacerdotalis, describitur, A. J. III, 7, 2.
- Chethim*; ita insulae omnes et pleraque loca maritima a Judaeis appellantur, A. J. I, 6, 1.
- Chethima* (*Cyprus*), insula a Chethimo denominata, A. J. I, 6, 1.
- Chethimus*, Jovani f., Chethimam insulam occupat, A. J. I, 6, 1.
- Cheltreus*, Chanaani f., A. J. I, 6, 2.
- Chidonis area*, locus Judaeae, A. J. VII, 4, 2.
- Chiramus*, Uriae f., architectus, A. J. VIII, 3, 4.
- Chius*, insula, A. J. XVI, 2, 2. Chii muneribus donantur ab Herode M., *ibid.*
- Chodollamorus*, Assyriorum dux, A. J. I, 9.
- Chodatus*, Ismaeli f., A. J. I, 12, 4.
- Churrili* poetae de Judaeis testimonium, C. A. I, 22.
- Chosbia*, Zambriae uxor, A. J. IV, 6, 10.
- Christianorum secta* a Jesu Christo denominata, A. J. XVIII, 3, 3.
- Christus*. V. *Jesus*.
- Chustei* (Aethiopes) a Chuso nomen habent, A. J. I, 6, 2.
- Chusarthes*, Assyriorum rex, Judaeos subigit, A. J. V, 3, 2 sq.
- Chusi*, Davidis amicus, A. J. VII, 9, 2 sqq.
- Chusus*, Chamae f., Chuseorum princeps, A. J. I, 6, 2.
- Chutha*, regio Persidis, A. J. IX, 14, 3.
- Chuthaei* a Salmanasare ex Chutha in Samariam transferuntur, A. J. IX, 14, 1; 14, 3. A Graecis Samaritae vocantur, 14, 3. Cf. X, 9, 5; XI, 2, 1; 4, 3. V. *Samaria*.
- Chuthus*, fluv. Persidis, A. J. IX, 14, 1.
- Chuthus*, locus Persidis, A. J. IX, 14, 1.
- Cicero* (M. T.), consul, A. J. XIV, 4, 3.
- Cicorum domus*, vicus prope Hierosolyma, B. J. V, 12, 2.
- Cilicia* olim Tharsus appellata a Tharso Cilicum principe, A. J. I, 6, 1. Cf. IX, 10, 2; XIII, 13, 4. B. J. I, 7, 7.
- Cilices*, Alexandri Jannaei mercenarii, A. J. XIII, 13, 4. B. J. I, 4, 3.
- Cilicum vallis*, oppidum in Moabitarum finibus, A. J. XIII, 15, 4.
- Cilla*, oppidum Judaeae, A. J. VI, 13, 1. Davides Cillanis opem fert contra Philistaeos, *ibid.*
- Cinchares*, uummus apud Judaeos, A. J. III, 6, 7.
- Cinnamus*, post Artabani fugam regnum apud Parthos suscipit; mox Artabano regnum restituit, A. J. XX, 3, 2.
- Cinyras*, fabula de Cinyra representatur a pantomimis, A. J. XIX, 1, 13.
- Circenses ludi*, in iis moris est populo, quidquid desiderat, ab imperatore postulare, et imperatori postulata concedere, A. J. XIX, 1, 4.
- Circumcisio*, ab Abramo instituitur Dei jussu, A. J. I, 10, 5. Ithurae adiguntur ad eam recipiendam, XIII, II, 3. Arabum liberi tertio decimo aetatis anno circumcidentur, I, 12, 2. Circumcisio secundum Herodotum inde ab antiquissimis temporibus usitata fuit apud Colchos, Aethiopes et Aegyptios; Phoenices et Syri Palastini (i. e. Judaei) eam a Aegyptiis receperunt, A. J. VIII, 10, 3. C. A. I, 22. Cf. V. J. 23.
- Citium*, urbs Cypri insul.; nominis origo, A. J. I, 6, 1. — *Cittai* (?) ab Elulao Tyriorum rege, ad obsequium reducuntur, A. J. IX, 14, 2.
- Claudius* (*Tiberius*), apud Cajum accusatur a Polluce, servo suo, A. J. XIX, 1, 2. Post Caligulae interitum a magna militum parte imperator creatur, dum senatus antiquae reipublicae restaurationem decernit, A. J. 2, 1 sqq. B. J. II, 11. Palatio extrahitur, ad imperium rapitur, A. J. 3, 1 sqq. consilio Agrippae regis utitur, 4, 1. Mitem se praebet erga senatum, 4, 5. Chæream et Lupum suppliciis affici jubet, *ibid.* Agrippae regno Judaeam, Samariam, Libanum et Abilam urbem addit; ejus fratri Herodi Chalcidis regnum tribuit; Antiocho Ciliciae partem et Commagenam dat, A. J. 5, 1. B. J. 11, 5. Ejus edictum de Judaeis, A. J. 5, 2. Agrippam velat Hierosolyma reddere munitiora, A. J. 7, 2. Post Agrippae mortem Cuspium Fadum Judaeae procuratorem facit, A. J. 9, 2. Judaeis permittit ut stolam pontificalem in templo custodiant, A. J. XX, 1, 1 sq. Herodem Agrippae fratrem templi et sacrae pecuniae curatorem facit, 1, 3. Litem inter Judaeos et Samaritanos discernit, reos punit, 6, 3. Agrippae juniore Philippo tetrarchiam et Abilam tribuit, A. J. 7, 1. B. J. 12, 8. Ejus uxores et liberi, A. J. 8, 1. Ab Agrippina veneno interficitur, 8, 2.
- Classicus*, Germanorum princeps, seditionem movet contra Romanos; mox vincitur, B. J. VII, 4, 2.
- Clearchus* Peripateticus; ejus de Judaeis testimonium (in libro de Somno), C. A. I, 22.
- Cleanthus*, pictor, C. A. II, 12.
- Clemens*, praefectus praetorii sub Caligula, A. J. XIX, 1, 6.
- Cleodemus*, (qui etiam Malchus dicitur), vates et rerum Judaicarum scriptor, A. J. I, 15. Ejus testimonium de Abrami filiis, *ibid.*
- Cleopatra*, Antiochi M. filia, Ptolemæi Epiph. uxor, A. J. XII, 4, 1.
- Cleopatra*, Ptolemæi Philometoris uxor, C. A. II, 5.
- Cleopatra*, Ptolemæi Philomet. filia Alexandro Balæ, postea Demetrio Nicatori nuptum datur, A. J. XIII, 4, 1; 4, 7. Demetrio ab Arsace capto, Antiocho ejus fratri nubit, 7, 1. Demetrium ad ipsam confugientem non recipit, 9, 3. Antiochi Grypi et Antiochi Cyziceni mater; 10, 1.
- Cleopatra*, Ptolem. Physconis uxor, Ptolem. Lathyrum, filium suum, regno deturbat, A. J. XIII, 10, 2. Chelciam et Ananiam Judaeos exercitus duces constituit, 10, 4. Ab Alexandro Jannaeo arcessitur in Judaeam contra Ptolemaeum Lath. 12, 4. Oppugnat Ptolemaeum in urbe

- Ptolemaide, 13, 1. Capta Ptolemaide cum Alexandro Jan. societatem init, 13, 2.
- Cleopatra**, regina Ægypti in Cilicia obvia fit Antonio, qui ejus amore incenditur, *A. J.* XIV, 13, 1. *B. J.* I, 12, 5. Herodem patria profugum honorifice excipit et in Ægypto definire studet, *A. J.* 14, 2. *B. J.* 14, 2. Instigante Alexandra Herodem apud Antonium necis Aristobuli accusat, *A. J.* XV, 3, 5. Ejus avaritia, fratrem et sororem interficit, Lysoniæ necem machinatur; Arabiæ et Judææ partem ab Antonio impetrat, *A. J.* XV, 4, 1. *B. J.* I, 18, 4. Herodem ad stuprum sollicitat; ille vero eam necare molitur, *A. J.* 4, 2. Antonius ei Artabazem, Armeniæ regem cum filiis et satrapis dono dat, *A. J.* 4, 3. *B. J.* 18, 5. Suadente Cleopatra Antonius Herodem jubet Arabibus bellum inferre, *A. J.* 5, 1. *B. J.* 19, 1. Cf. *B. J.* VII, 8, 4. Ejus mores perversi, *C. A.* II, 5.
- Cleopatra**, Herodis M. uxor Herodis et Philippi mater, *A. J.* XVII, 2, 3. *B. J.* I, 28, 4.
- Cleopatra**, Gessii Flori uxor, *A. J.* XX, 11, 1.
- Cleopatra**, Syriæ regina. V. Selene.
- Climax Tyriorum**, mons Phœnicæ, *B. J.* II, 10, 2.
- Clitus**, Tiberienses ad seditionem incitat; a Flav. Josepho pœna afficitur, *V. J.* 34.
- Cluvius**, senator Roman., *A. J.* XIX, 1, 13.
- Coban**, hebr. dicuntur qui voto deo se consecrant, *A. J.* IV, 4, 4.
- Cobolitis**, regio Idumææ, *A. J.* II, 1, 2.
- Cœlesyria**, a Nabuchodonosoro occupatur, *A. J.* X, 9, 7. Antiocho M. eripitur a Ptolemæo Epiph.; mox vero ab Antiocho recuperatur, XII, 3, 3. Ptolemæus Epiph., quum Cleopatram Antiochi fil. uxorem duceret, Cœlesyriam pro dote accipit, 4, 1.
- Colchi**, pop. Asiæ, pudenda circumcidunt, *C. A.* I, 22. Cf. *B. J.* II, 16, 4.
- Collega (Cneus)**, Antiochenorum turbas comprimit, *B. J.* VII, 3, 4.
- Collina**, tribus Romæ urbis, *A. J.* XIV, 8, 5; 10, 9.
- Commagene**, regio Syriæ. Post Antiochi Commagenorum regis mortem contentio oritur inter nobiles et plebeios de regni forma, *A. J.* XVIII, 2, 5. Cf. XIX, 5, 1.
- Compsus**, Compsi f., Tiberiensis, *V. J.* 9.
- Connubium**; quid Moyses de eo sanciverit, *A. J.* IV, 8, 23.
- Conon** Judæorum in scriptis suis meminit, *A. J.* I, 23.
- Copentus**, Judææ procurator, *A. J.* XVIII, 1, 1; 2, 1. *B. J.* II, 8, 1.
- Cophene**, fluv. Indiæ, *A. J.* I, 6, 4.
- Coptus**, urbs Ægypti, *B. J.* IV, 10, 5.
- Corban**, Judæorum sacramentum, *C. A.* I, 22.
- Corbanas**, Judæorum sacer thesaurus, *B. J.* II, 9, 4.
- Corcyra**, insula, *B. J.* VII, 2, 1.
- Cordyæi** montes in Armenia, *A. J.* I, 3, 6.
- Corduba**, urbs Hispaniæ, *A. J.* XIX, 1, 3.
- Coreæ**, *Corea*, urbs Judææ, *A. J.* XIV, 3, 4. *B. J.* I, 6, 5; IV, 8, 1.
- Cores**, seditionem movet contra Moysen, *A. J.* IV, 2. Igne a deo in terram immisso consumitur, 3, 4.
- Coreus**, Esavi f., *A. J.* II, 1, 2.
- Corinthus**, Arabs, a Syllæ sollicitatur ad Herodem M. interficiendum, *A. J.* XVII, 3, 2. *B. J.* I, 29, 3.
- Cornelius Faustus**, *A. J.* XIV, 4, 4.
- Cornelius**, Longi frater, *B. J.* VI, 3, 2.
- Corræa**, locus Judææ, *A. J.* VI, 2, 2.
- Corus**, mensura frumenti, *A. J.* XV, 9, 2. III, 15, 3.
- Cœus**, insula maris Æg., pecunia ibi a Cleopatra et Judæis deposita, *A. J.* XIV, 7, 2. C. Fannii, consul. Ron an. ad Coos literæ, 10, 15. Herodis M. in Coos liberalitas, *B. J.* I, 21, 11. Cf. *A. J.* XVI, 2, 2.
- Costobarus**, Idumæus, Salomes maritus, principatum apud Idumæos obtinere studet; Herodes, a matre et sorore exoratus ei ignoscit, *A. J.* XV, 7, 9. Dissidium inter Costobarum et Salomen; Costobarus a Salome apud Herodem accusatur ab eoque interficitur, 7, 10; cf. 7, 8.
- Costobarus**, Agrippæ jun. regis cognatus, *A. J.* XX, 9, 8. Ad Agrippam ab Hierosolymitis legatus mittitur, *B. J.* II, 17, 17, 4. Ad Romanos transit, *B. J.* 21, 1.
- Cotylas**, V. Zeno.
- Cotys**, rex Armeniæ minoris ad Agrippam M. venit, *A. J.* XIX, 8, 1.
- Coze**, deus Idumæorum, *A. J.* XV, 7, 9.
- Crassus**, expeditionem contra Parthos parans, templum Hierosol. spoliatur, *A. J.* XIV, 7, 1. *B. J.* I, 8, 8. Cum toto suo exercitu perit, *A. J.* 7, 3. *B. J.* 8, 8.
- Cratippus**, prytanis Pergamenorum, *A. J.* XIV, 10, 22.
- Cremona**, urbs Italiæ, *B. J.* IV, 11, 3.
- Creta**, insula. Cretenses moribus docent, non præceptis, *C. A.* II, 16. Judæi Cretenses a Pseudalexandro decipiuntur, *A. J.* XVII, 12, 1 sq. *B. J.* II, 7.
- Crispus**, Compsi f., sub Agrippa M. præfectus Tiberiadis, *V. J.* 9.
- Crispus**, Agrippæ jun. regis satelles, *V. J.* 68 sq.
- Cræsus**, omnium sermone ob pietatem celebratus, *C. A.* II, 11.
- Crustumina**, Romæ tribus, *A. J.* XIV, 10, 13; 10, 19.
- Ctesiphon**, urbs Assyriæ, *A. J.* XVIII, 2, 4. Reges Parthorum in ea hiemem agunt, *A. J.* XVIII, 8, 9. Judæi Babylonii Seleucia pulsi in ea sedem figunt, *ibid.*
- Cumanus**, Judææ procurator, Judæorum seditionem reprimat, *A. J.* XX, 5, 3. *B. J.* II, 12, 1. Stephani necem ulciscitur, *A. J.* 5, 4. *B. J.* 12, 2. Lite orta inter Galilæos et Samaritas, ab his pecunia corrumpitur; Judæos Galilæis auxiliantes fundit, *A. J.* 6, 1. *B. J.* 12, 3 sq. A Judæis apud Quadratum accusatur, *A. J.* 6, 3, *B. J.* 12, 5. A Claudio Casare in exilium agitur, *A. J.* 6, 3. *B. J.* 12, 7.
- Cuspius Fadus**, post Agrippæ regis mortem Judææ procurator, *A. J.* XIX, 9, 2. In Judæos Peræos animadvertit qui Philadelphensibus arma intulissent, XX, 1, 1. Judæis imperat, ut stolam pontificalem in arce repellant, 1, 2. Cf. XV, 11, 4. Theudam præstigiatores supplicio afficit, XX, 5, 1.
- Cyaneî scopuli**, *A. J.* XVI, 2, 2.
- Cydisa**, urbs Palæst., a Theglaphalassare capta, *A. J.* IX, 11, 1.
- Cydysa**, vicus Tyriorum, *B. J.* IV, 2, 3.
- Cymbala** area a Davide confecta, *A. J.* VII, 12, 3.
- Cypros**, Antipatri uxor, Herodis M. mater, *A. J.* XV, 6, 5.
- Cypros**, Herodis M. filia ex Mariamne, Antipatro Salomæ Herodis M. sororis filio nubit; ejus liberi, *A. J.* XVIII, 5, 4.
- Cypros**, Herodis M. filia, nuptum datur filio Pheroræ tetrarchæ, *A. J.* XVI, 7, 6. *B. J.* I, 24, 5.
- Cypros**, Antipatri filia ex Cypro, Alexiæ Selciæ uxor, *A. J.* XVIII, 5, 4.
- Cypros**, Alexæ Selciæ filia ex Cypro, *A. J.* XVIII, 5, 4.
- Cypros**, Phasaeli filia ex Salampsione Herodis M. filia, nubit Agrippæ Aristobuli filio, *A. J.* XVIII, 5, 4; 6, 2 sq. Ejus liberi, *ibid.* Cf. *B. J.* II, 11, 6.
- Cypros**, castellum prope Hierichuntem, *A. J.* XVI, 5, 2. *B. J.* I, 21, 4. Judæi seditiosi, interfecto præsidio, munimenta solo æquant, *A. J.* II, 18, 6.

Cyprus insula, *A. J.* XVII, 12, 2. *B. J.* II, 7, 2.
Cyrene, urbs Libyæ; quatuor ibi civium classes, quarum una Judæos comprehendit, *A. J.* XIV, 7, 2. Agrippa ad Cyrenæos literæ de Judæis, *A. J.* XVI, 6, 5. Cf. *B. J.* II, 16, 4. Judæi Cyrenenses a Jonatha sicario ad seditionem stimulantur; eorum locupletissimi a Jonatha falso accusati, a Catullo Libyæ præf. diripiuntur, *B. J.* VII, 11, 1 sqq.
Cyrus, Persarum rex, quando regnum suscepit, *C. A.* I, 12. Cum Dario Babyloniorum imperium evertit, *A. J.* X, 11, 4. Judæis permittit in patriam redire et templum ædificare, XI, 1, 1 sqq. Ejus literæ hac de re ad Syriæ satrapas, 1, 3. In expeditione contra Massagetas suscepta vitam finit, 2, 1. — Cf. *C. A.* I, 20 sq. *B. J.* V, 9, 4.
Cyrus, rex Persarum, a Græcis Artaxerxes appellatus, *A. J.* XI, 6, 1. Cf. *Artaxerxes* I.
Cyzicus, urbs ad Hellespontum, *A. J.* XIII, 10, 1.

D.

Dabaritta, Galil. vicus, *V. J.* 62. *B. J.* II, 21, 3. Juvenes Dabaritæni Ptolemæi Agrippæ procuratoris uxorem spoliant, *V. J.* 26.
Daci, a Romanis debellantur, *B. J.* II, 16, 4. Cf. *A. J.* XVIII, 1, 5 (XX, 4, 2, ?).
Dadanes, Sui f., *A. J.* I, 15, 1.
Dæsius, mensis, *B. J.* III, 7, 33.
Dagon, castell. Judææ prope Hierichuntem, *A. J.* XIII, 8, 1.
Dagon, Philistæorum deus; ejus simulacrum ante arcam sacram prosternitur, *A. J.* VI, 1, 1. *B. J.* V, 9, 4.
Dahæ, pop. Asiæ, *A. J.* XVIII, 4, 4; (XX, 4, 2, ?)
Dalila, Samsonis concubina, *A. J.* V, 8, 11. Samsonem inimicis prodit, *ibid.*
Dalmatæ, sub Romanorum imperio sæpe insurrexerunt, *B. J.* II, 16, 4.
Damascus, urbs Syriæ, ab Uso condita *A. J.* I, 6, 4. Damascene inter Palæstinam et Colesyriam media, *ibid.*
Damasci rex Adadus, 5, 2. Damascus ab Assyriis capitur; Damasceni in Mediam superiorem transferuntur, IX, 12, 3. Damascus ab Alexandro M. expugnatur, XI, 8, 3. Damasceni Aretam Mennæi fil. regem Colesyriæ constituunt, *B. J.* I, 4, 8. Damascus capitur a Romanis, *A. J.* XIV, 2, 3. Damascenorum cum Sidoniis contentio, *A. J.* XVIII, 6, 3. Herodis M. in Damascenos liberalitas, *B. J.* I, 21, 11. Omnes Judæi in urbe degentes trucidantur initio belli Jud., *B. J.* II, 20, 1; VII 8, 7. *V. J.* 6.
Dan, Jacobi fil., *A. J.* I, 19, 8; II, 7, 4. — Danitica tribus quam Palæst. partem sortita sit, V, 1, 22. Danitæ a Chananaeis pressi in montana se recipiunt, coloniam deducunt ad Jordanis fontes, ubi Danam condunt, V, 3, 1.
Dan sive Dana, urbs Galil. ad fontes Jordanis sita, a Danitis condita, *A. J.* V, 3, 1. Hieroboamus delubrum in ea exstruit, VIII, 8, 4; 12, 4.
Danaus, Sethosis Egypti regis frater, ab Egyptiis Armais sive Hermæus appellatur, *C. A.* I, 15; 1, 26. Primus Argivorum rex, I, 16.
Danielus, Davidis f., *A. J.* VII, 1, 4.
Danielus, propheta (a Nabuchodonosoro Baltasarus appellatus), liberaliter Babylone educatur, *A. J.* X, 10, 1. Ejus vivendi ratio et sapientia, 10, 2. Nabuchodonosoro regi somnia interpretatur et valde ab eo honoratur, 10, 4 sqq. Baltasaro regi explicat literas a Deo scriptas, 11, 3. Honoribus cumulatur a Baltasaro, 11, 4. Capta Babylone

Darius eum in Mediam abducit et mox satrapen constituit, *ibid.* Ceteri satrapæ contra eum conspirant, 11, 5. Leonibus objectus miraculo servatur, 11, 6. Cf. M. 16. Turrim Ecbatanis ædificat; ejus visa, *A. J.* 11, 7. Danieli liber Alexandro Magno Hierosolymis monstratur, *A. J.* XI, 8, 5.
Danus, bicipitis Jordanis fons alter, *A. J.* I, 10, 1.
Daphne, Antiochiæ Syriæ urbis suburbanum, *A. J.* XIV, 13, 1; 15, 11; XVII, 2, 1. *B. J.* I, 12, 5; 17, 3.
Daphne, regio Palæst., prope Semechonitidem lacum sita, describitur, *B. J.* IV, 1, 1.
Dardanus, Emaonis f., vir sapientia præcellens, *A. J.* VIII, 2, 5.
Darius (alio nomine a Græcis appellatus), Medorum rex, Astyagis fil., cum Cyro Babyloniorum imperium evertit, *A. J.* X, 11, 2; 11, 4. Danielum magno in honore habet, 11, 7.
Darius I, Hystaspis fil., sublati magis regnum apud Persas obtinet, *A. J.* XI, 3, 1. Ante regnum susceptum voverat se Hierosolyma instauraturum esse, 3, 1 et 7. Instigante Zorobabelo votum persolvit, 3, 8. Samaritis imperat ut in Judæorum sacra tributa conferant, 4, 9. Cf. *C. A.* I, 21.
Darius III, Persarum rex, ab Alexandro M. ad Granicum vincitur, *A. J.* XI, 8, 1; 8, 3. Iterum victus fugit, 8, 3.
Darius, Artabani Parthorum regis fil., a patre Tiberio obesses datur, *A. J.* XVIII, 4, 5.
Darius, Agrippæ jun. dux, *B. J.* II, 17, 4.
Dasia, *V. Saira*.
Dassion, Taricheata nobilis, *V. J.* 26.
Dathannes, seditionem movet contra Moysem, *A. J.* IV, 2, 2; 3, 1. Cum tota sua familia terræ hiatu absorbetur, 3, 3. Cf. M. 3.
Dathema, castell. Palæst., *A. J.* XII, 8, 1.
Davides, Jessæ filius, a Samuele inungitur, *A. J.* VI, 8, 1. Apud Saulum quem daemonibus liberat, magno in honore habetur, 8, 2. Goliathum gigantem intercit, 9. Saulus ei invidet ob res præclare gestas insidiasque struit; Davides periculo elapsus, Michalam Sauli filiam in matrimonium accipit, 10. Saulo iterum insidias parante, Ionathæ studio Michalæque uxoris artibus servatur, 11. Amicitia fœdus inter Jonatham et Davidem ictum, 11, 8. Sauli insidias evitaturus in urbem Noabam ad Achimelechum fuga se recipit; inde Gittam fugit, ubi insaniam simulando e periculo evadit; deinde aliquantum temporis in spelunca prope urbem Adullanam moratus ad Moabitaram regem se confert, 12. Cillanis opem ferens cadit Palæstinos, 13, 1. Deinde apud Ziphenos sedem figit; Zipheni Saulum hac de re certiores faciunt; Saulus frustra eum cum exercitu persequitur, 13, 2. Saulo parit, copiam nactus eum tollendi, 13, 4. Injuriam a Nabalo sibi illatam ultisci molientem placat Abigæa, Nabali uxor, 13, 6 et 7. Nabalo mortuo Abigæam in matrimonium ducit, 13, 8. Saulus iterum eum persequitur, Davides iterum Saulo parit, data sibi eum perdendi potestate, 13, 9. Ac ad Anchum Gittæ regem se confert et Secellam vicum ad habitandum ab eo accipit, 13, 10. Ancho auxilium contra Judæos se laturum pollicetur, 14, 1. Procures Palæstinarum nolunt eum in ipsorum acie pugnare, 14, 5. Davides Amalecitas qui ipso absente Secellam devastarant uxoresque captivas abduxerant, persequitur et fundit; prædam recipit suisque ex æquo dividit, 14, 6. Saulo mortuo, a Judæ tribu rex creatur sedemque figit Chelbrone, VII, 1, 2; cf. 3, 2. Reliquæ tribus quum Jebosthum, Sauli filium, regem constituerint, bellum civile inter Judæos conflatur, 1, 3 sqq. Abennerus, a Jebostho offensus, ad Davidem deficit, 1, 4. Jebostho occiso, ab omnibus

tribubus rex creatur, 2, 2. Hierosolyma expugnat in eaque urbe regiam suam constituit; foedus init cum Hiram Tyriorum rege, qui ligna cedrina et artifices, qui regiam extruant, ei mittit, 3, Cf. *B. J.* VI, 10, 2. Victis Palaestinis, qui bellum ei intulerant, arcam Dei Hierosolyma transfert; templum ei extruere volenti deus per Nathanam vatem nunciat, hanc curam filio, qui post eum regnaturus sit, relinquendam esse, 4. Palaestinos iterum proelio devincit magnamque eorum terrae partem in suam ditionem redigit; Moabitibus annuum tributum imperat; Adrazarum, regem Sophenes, et Adadam Damasci Syriaeque regem superat; Idumaeam sibi subijcit; cum Thano, rege Amathes, foedus init, 5. Benignum se praebet erga Jonathanem, 5, 5. Ab Ammanitarum rege injuria affectus, bellum illi infert eosque per Joabum sibi subijcit 6 et 7. Cum Beersabe Uriae uxore consuetudinem habet, utque delictum occultetur, ejus marito mortem afferri jubet, 7, 1 sqq. Ammonem filium ab Abesalomo interfectum luget, 8, 3. Abesalomo reconciliatur, 8, 4 sqq. Seditione contra ipsum ab Abesalomo concitata, trans Jordanem cum amicis fugit, 9, 2 sqq. Chusi consilio redit, 9, 7. Abesalomi exercitus funditur, 10, 2. Davides Abesalomi mortem deplorat, 10, 5. Ab omnibus tribubus in regnum restituitur, 11, 2. Novam contra eum seditionem movet Sabaeus: hic vero mox ab incolis Abelmacheae urbis, in quam fuga se recipit, interimitur, 11, 6 sqq. Rem praecclare gerit contra Palaestinos, 12, 1. Bellis et periculis perfunctus odas hymnosque componit, 12, 3. Populum numerari jubet; quam ob rem luit supplicium; deo jubente extruit aram in area Oronnae, 13. Congerit materiam ad dei templum extruendum, 14, 1 sqq. Adonia regnum affectante, Solomonem regem declarat, 14, 4 sqq. Sacerdotes et Levitas in classes dividit iisque munera assignat, 14, 7, sqq. Reliquum populum in cohortes distribuit, 14, 8. Ad Solomonem et populum verba facit de templo extruendo, 14, 9 sqq. Moriens Solomoni praecepta dat, 15, 1. Moritur; ejus virtutes, 15, 2. Ejus sepultura et monumentum, 15, 3. Regnavit Chebrone, solius Judae tribus imperium habens, septem annos et sex menses, Hierosolymis, totius Judae rex, annos triginta tres, 15, 2. — Davides octo viros spectatae fortitudinis circa se habere solebat, VII, 12, 4. Ejus uxores et liberi, VII, 1, 4; 3, 3. Ministeria ab eo instituta, VII, 5, 4; 11, 8. Organa musica ab eo confecta, VII, 12, 3.

Dehora, vates, una cum Baraco Judaeos a Chananæis subjugatos servitute liberat, *A. J.* V, 5.

Decapolis, regio Palaest., *B. J.* III, 9, 7. *V. J.* 65; 74.

Declas, Juctae f., *A. J.* I, 6, 4.

Delium, urbs Syriae, *A. J.* XIV, 3, 3.

Dellius, M. Antonii amicus, ab eo cum mandatis mittitur ad Ventidium et Silonem, *A. J.* XIV, 15, 1. *B. J.* I, 15, 3. Mariannen et Aristobulum, Alexandri liberos, Antiocho commendat, *A. J.* XV, 2, 5.

De los, insula; Deliorum decretum pro Judæis, *A. J.* XIV, 10, 11.

Delta, regio Aegypti; multi Judaei in ea habitant, *B. J.* II, 18, 8.

Demænetus, Ptolemæensibus suadet, ne Ptolemæum Lathyrum auxilio vocent, *A. J.* XIII, 12, 3.

Demetrius I, Seleuci fil., Roma profugus regnum occupat apud Syros, Antiochum Eupat. occidit, *A. J.* XII, 10, 1. Bachidem, deinde Nicanorem mittit contra Judaeos, 10, 2 sqq. Nicanore clade affecto et cæso, iterum Bachidem in Judæam mittit, qui Judaeos devincit, 11. Bachidem contra Jonathanem Maccab. mittit, XIII, 1, 5. Cum Jonathan pax componitur, 1, 6. Alexandro Bala regnum occupare moliente, Jonathan sibi conciliare studet, 2, 1

sqq. In prælio cum Alexandro commisso cadit, 2, 4.

Demetrius II. *Nicator*, Demetrii, Syriae regis fil., Alexandrum regno dejecturus ex Creta in Ciliciam se confert, *A. J.* XIII, 4, 3. Ptolemæi Philomet. filium ducit; ab Antiochensibus rex declaratur, 4, 7. Alexandrum fundit fugatque, 4, 8. Judææ immunitatem concedit, 4, 9. Militum in eum odium, *ibid.* Antiochlenses Demetrio infensi eum in regia obsident, 5, 3. Jonathanem fidem fallit, quare hic ad Antiochum, Alexandri fil., deficit, 5, 3 et 4. Ejus duces a Jonathan vincuntur, 5, 6 et 10. Parthis bellum infert; amisso toto exercitu ab Arsace vivus capitur, 5, 11. Ex captivitate liberatus, regnum recuperat, 8, 4. Militibus invisus est, regno dejicitur ab Alexandro Zebina; Tyri diem obit, 9, 3.

Demetrius III. *Eucærus*, Antiochi Grypi f., a Ptolemæo Lathyro rex Damasci constituitur, *A. J.* XIII, 13, 4. A Judæis contra Alexandrum Jannæum arcessitur, Alexandrum vincit, 13, 5; 14, 1 sq. Cum Philippo fratre bellum gerit; a Mithridate, Philippi socio captus in Parthiam abducitur, ubi moritur, 14, 3. Cf. *B. J.* I, 4 sq.

Demetrius Phalereus, regis bibliothecis Alexandriae a Ptolemæo Philad. praefectus, *A. J.* XII, 2, 1. Regi suadet ut libros sacros Judæorum in linguam Græcam vertendos curet, *A. J.* XII, 2, 1; 2, 3. *C. A.* II, 4. Vir doctrina eminentissimus, *C. A.* II, 4. Judæorum antiquitatem testatur, *C. A.* I, 23.

Demetrius, Judæus, Andromachi f., *A. J.* XVI, 8, 3.

Demetrius, Gadarensis, Pompeji libertus, *A. J.* XIV, 4, 4.

Demetrius, Alexandriae Alabarcha, Mariamnem, Agrippæ M. fil., uxorem ducit, *A. J.* XX, 7, 3.

Demoteles, Lacedæmonius, *A. J.* XIII, 5, 8.

Diagaras, Melius, mysteriorum derisor, *C. A.* II, 37.

Diana, templum in Elymaide urbe, *A. J.* XII, 9, 4. Dianae agrestis templum in Aegypto prope Leontopolin, XIII, 3, 2.

Dicaearchia (*Puteoli*), urbs Ital., *A. J.* XVII, 12, 1. *B. J.* II, 7, 1. *V. J.* 2.

Q. Didius, Syriae praef., *A. J.* XIV, 6, 7. *B. J.* I, 20, 2.

Dido, Pygmalionis soror, Carthaginem condidit, *C. A.* I, 18.

Didorus, Hercules f., *A. J.* I, 15.

Diglath (*Tigris*), fluv. Asiae, *A. J.* I, 1, 3.

Diluvium, quando acciderit, *A. J.* VIII, 3, 1.

Dina, Jacobi filia ex Lia, *A. J.* I, 19, 8. A Sicheme stupratur, 21, 1.

Dioclerus, sub Solomone toparchiae Bethlemiticae praef., *A. J.* VIII, 2, 3.

Diocles in libro de rebus Persicis meminit Nabuchodonosori, *A. J.* X, 11, 1.

Diodorus, Iasonis f., Romam mittitur legatus ab Hyrcano, *A. J.* XIII, 9, 2.

Diodotus, Tryphon cognominatus, Malcho persuadet ut Antiochum sibi tradat, *A. J.* XIII, 5, 1. Superato Demetrio Nicator. Antiochum constituit regem, 5, 3. Jonathanem, Judæorum principem, dolo capit et occidit, 6, 1 sqq. Antiochum interficit, a militibus rex creatur; mox vero in militum odium incurrit, 7, 1. In urbe Dora ab Antiocho Sotere oppugnatur; Apamæ occiditur, 7, 2.

Diogenes, Pharisaorum consilio interficitur, *A. J.* XIII, 16, 2. Cf. *B. J.* I, 5, 3.

Dionysia, festum Athen., *A. J.* XIV, 8, 5.

Dionysius, Tripolis tyrannus, *A. J.* XIV, 3, 2.

Dionysius, Dionysii f., Atheniensis, *A. J.* XIV, 8, 5.

Dionysius, Asclepiadis f. Atheniensis, *A. J.* XIV, 8, 5.

Diophantus, Herodis M. notarius, ob literas suppositas capitibus damnatur, *A. J.* XVI, 10, 4. *B. J.* I, 26, 3.

- Diospolis*, urbs Arabiae, *A. J.* XV, 5, 2 (*B. J.* I, 6, 4, ?)
Dium, urbs Syriae, ab Alexandro Jannaeo capitur, *A. J.* XIII, 15, 3. A Pompeio Judaeis eripitur, XIV, 4, 2.
Dium, urbs Macedoniae, *A. J.* XI, 8, 5.
Dius, Phoenicum historiae auctor, laudatur, *A. J.* VIII, 5, 3. *C. A.* I, 17.
Dodias, Eleazari pater, *A. J.* VII, 12, 4.
Dacus, Sauli servus, *A. J.* VI, 12, 1; 12, 4.
P. Dolabella, consul, amicitiae fœdus cum Judaeis facit, *A. J.* XIV, 10, 9. Ejus ad Ephesios literae 10, 12.
Dolesus, Gadarensium dignitate princeps, a seditiosis interficitur, *B. J.* IV, 7, 3.
Domitia, Domitiani uxor, Flav. Josephum magno in honore habuit, *V. J.* 76.
Domitianus, Vespasiani f., cum Sabino Romae adversus Vitellium pugnat, *B. J.* IV, 11, 4. Vitellio victo et occiso, imperium administrat, usque dum pater Romam veniat, *ibid.* Contra Germanos et Gallos rebelles mittitur, VII, 4, 2. Ejus ingenium, *ibid.* Flavius Josephum magno in honore habet, *V. J.* 76.
Domitius Aenobarbus, Agrippinae conjux, Neronis pater, *A. J.* XX, 8, 1.
C. Domitius Calvinus, consul, *A. J.* XIV, 14, 5.
Domitius Sabinus, tribunus militum, *B. J.* III, 7, 34; V, 8, 4.
Dora, urbs Phoeniciae maritima juxta Carmelum montem sita, *C. A.* II, 9. Urbem hujus nominis in Idumaea fuisse Apion fingit, *ibid.* Ora maritima inter Jopen et Doram describitur, *B. J.* I, 21, 5. Dora obsidetur ab Antiocho Sotere, *A. J.* XIII, 7, 2. Urbis tyrannus Zoilus, XIII, 12, 2; 12, 4. A Pompeio Judaeis eripitur, XIV, 4, 4. A Gabinis restauratur, 5, 3. Cf. *A. J.* V, 1, 22; XIX, 6, 3. *B. J.* I, 2, 2; 7, 7. *V. J.* 8.
Doris, Herodis M. uxor, *A. J.* XIV, 12, 1. Antipatri mater, *A. J.* XVI, 3, 3. *B. J.* I, 23, 1. Magna apud Herodem auctoritate esse cepit, *A. J.* 7, 2. *B. J.* 24, 2. Antipatri insidiis detectis, Doris regia ejicitur, *A. J.* XVII, 4, 2. *B. J.* I, 30, 4.
Dorotheus, Ptolemæi Philad. procurator, *A. J.* XII, 2, 11.
Dortus, Judaeus nobilis, rebus novis studet, supplicio afficitur, *A. J.* XX, 6, 2.
Dositheus, Judaeus, Ægyptiorum dux, *C. A.* II, 5.
Dositheus, Judaeus nobilis; ejus perfidia in Hyrcanum, *A. J.* XV, 6, 2. Rerum novarum studii a Salome accusatus ab Herode occiditur, 7, 8 sq.
Dothaim, urbs Samariae, *A. J.* IX, 4, 3.
Draconis leges literis consignatae, *C. A.* I, 4.
Drusilla, Agrippæ M. filia ex Cypro, *A. J.* XVIII, 5, 4. *B. J.* II, 11, 6. Epiplani Antiochi Commagenorum regis fil. a patre respondetur, *A. J.* XIX, 9, 1. Epiplane nuptias recusante, Azico Emesorum regi in matrimonium collocatur, XX, 7, 1. Repudiato Azico, Felici Judaeae procuratori nubit, 7, 2.
Drusus, turris ad portum Cæsareensem sita, a Druso Cæsaris Oct. privigno denominata, *A. J.* XV, 9, 6. *B. J.* I, 21, 6.
Drusus, Cæsaris Octaviani privignus, juvenis obiit, *A. J.* XV, 9, 6.
Drusus, Tiberii Cæsaris fil., *A. J.* XVIII, 6, 1; 6, 8.
Drusus, Agrippæ M. f. ex Cypro, puer mortem obiit, *A. J.* XVIII, 5, 4.
Drymi (*Drymus*), locus Phoeniciae prope Carmelum montem situs, *A. J.* XIV, 13, 3. *B. J.* I, 13, 2.

E.

Ebalus, Juctæ f., *A. J.* I, 6, 4.
Eban, Davidis f., *A. J.* VII, 3, 3.
Ebidas, Madianis f., *A. J.* I, 15.
Ebutius, decurio Roman. *B. J.* III, 7, 3. Cadit, IV, 1, 5.
Ecbatana, urbs Mediae, *A. J.* X, 11, 6; XI, 4, 6.
Ecbatana, urbs Batanae, *V. J.* 11.
Ecdippa (Ecdippion?), oppidum Phoeniciae, *B. J.* I, 13, 4.
Echarampsaris, Babyloniorum dux, *A. J.* X, 182.
Ecnibalus, judex apud Tyrios, *C. A.* I, 21.
Edneus, Juda-orum dux, *A. J.* VIII, 15, 2.
Egleon, Moabitarum rex, Judaeos sibi subjicit; ab Ehude vincitur et occiditur, *A. J.* V, 4, 1.
Ehudes, Judaeos a Moabitibus subjugatos in libertatem vindicat, *A. J.* V, 4, 1 sqq. Principatum deinde octoginta annos apud Judaeos tenet, 4, 3.
Eiræes, Juctæ f., *A. J.* I, 6, 4.
Elamæi, (Persæ) originem trahunt ab Elamo, *A. J.* I, 6, 4.
Elamus, Semæ f., Elamæ-orum (Persarum) princeps, *A. J.* I, 6, 4.
Elanus, Basanis Israelitarum regis fil., patri succedit; insidiis Zamaris perit, *A. J.* VIII, 12, 4.
Elca, Judæorum dux, *A. J.* IX, 12, 1.
Elcanes, Levita, Samueli pater, *A. J.* V, 10, 2.
Elcias, Sallumi f., pontifex maximus, *A. J.* X, 8, 6.
Eldas, Madianis f., *A. J.* I, 15.
Eleazarus, Moysis f. e Sapphora, *A. J.* II, 13, 1.
Eleazarus, Aaronis f., post patris mortem pontificatum obtinet, *A. J.* III, 8, 1. IV 4, 7, V, 1, 29. In Eleazari familia pontificatus manet usque ad Ozin; transit deinde in Ithamari familiam; sub Solomone vero Eleazari posteri eum recuperant, V, 11, 5.
Eleazarus, Dodiae fil., fortitudine præcellens, *A. J.* VII, 12, 4.
Eleazarus, pontifex, *A. J.* XII, 12, 4. Ptolemæi Philad. ad eum literæ, *ibid.* Eleazari responsum, 2, 5. Septuaginta duos legis Jud. interpretes ad Ptolem. mittit, 2, 6. Dona accipit a Ptolem., 2, 14. Moritur, 4, 1. Cf. *B. J.* pr. 3.
Eleazarus, Mattathiae f., *Auran* cognominatus, *A. J.* XIII, 6, 1. In prælio cum Antiocho Eup. commisso cadit, 9, 4. Cf. *B. J.* I, 4, 5.
Eleazarus, Phariseus conviciatur Hrycano, *A. J.* XIII, 10, 5 et 6.
Eleazarus, sacerdos, quum patriam legem violare nollet, ab Antiocho Epiphane crudelissimo supplicio afficitur, M. 5 sqq.
Eleazarus, sacerdos, thesauri custos, Crasso trabem auream tradit, *A. J.* XIV, 7, 1.
Eleazarus, Joazari frater, pontificatum obtinet ab Archelao ethnarcha, mox vero eo rursus privatur, *A. J.* XVII, 13, 1.
Eleazarus, Anani fil., pontifex, *A. J.* XVIII, 2, 2.
Eleazarus, gigas, ab Artabano Parthorum rege Tiberio dono datur, *A. J.* XVIII, 4, 5.
Eleazarus, Perarus, a Cuspido Fado in exilium agitur, *A. J.* XX, 1, 1.
Eleazarus, Judæus, Izati regi circumcisionem commendat, *A. J.* XX, 2, 4.
Eleazarus, Dineai f., latro, *A. J.* XX, 6, 1. *B. J.* II, 12, 4.
Eleazarus, Ananiae f., templi præfectus, juvenis audacissimus, Judaeis persuadet ut sacrificia pro Cæsare offerri solita rejiciant, *B. J.* II, 17, 2. Seditiosorum dux contra optimates et Romanos, 17, 5. Manahemi factionem superat, 17, 9. A populo mittitur cum Jesu Sapphiz ad Idumæam administrandam, 20, 4.
Eleazarus, Simonis fil., tyrannidem affectat, *B. J.* II, 20, 3. Inter zelotas plurimum valet, IV, 4, 1. A Joanne cum multis aliis zelotis secedit et interius templi septum

- occupat, crebris pugnis cum Joanne dimicat, V, 1, 2. Joannes Eleazari factionem opprimit ipseque templi septum occupat, 3, 1. Joanni cum sectatoribus suis se rursus adjungit, 6, 1.
- Eleazarus*, Jairi f., sectator Manahemi, B. J. II, 17, 9.
- Eleazarus*, Sannæ f., Judæus fortitudine insignis, B. J. III, 7, 21.
- Eleazarus*, Simonis Gorionis socius, B. J. IV, 9, 5.
- Eleazarus*, Gioræ f., Simonis frater, strenue se gerit contra Romanos, B. J. VI, 4, 1.
- Eleazarus*, Machærunis castelli strenuus defensor contra Romanos, B. J. VII, 6, 4. A Romanis captus efficit ut Machærunii se dedant, *ibid.*
- Eleazarus*, sicariorum qui Masadam occupatam tenent dux, B. J. VII, 7, 1. Masada obsidione pressa a Romanis socios hortatur ut se invicem interficiant, 8, 6 sqq., 9, 1.
- Eleazarus*, Josephi historici æqualis, dæmones ejiciendi peritus, A. J. VIII, 2, 5.
- Elei*, Herodis M. in eos liberalitas, A. J. VI, 5, 4. B. J. I, 21, 12. Cf. C. A. II, 37.
- Eleon*, decem annos principatum tenet apud Judæos, A. J. V, 7, 14.
- Elephantine*, urbs Ægypti, B. J. 10, 5.
- Eleusa*, insula prope Ciliciam, postea Sebaste dicta, A. J. XVI, 4, 6; 10, 7. B. J. I, 23, 4.
- Eleusinia*, Græcorum festum, A. J. XIV, 8, 5.
- Eleutheri*, ordo militum in Parthorum exercitu, A. J. XIV, 13, 5. B. J. I, 13, 3.
- Eleutherus*, fluv. Phœnicus, A. J. XIII, 4, 5; 5, 10; XV, 4, 1. B. J. I, 18, 5.
- Eli*, pontifex, post Samsonis obitum Judæis præest, A. J. V, 9, 1. Ejus filii nequissime se gerunt; Deus filiorum cladem ei prædicit, 10, 1. Filiis cæsis et arca a Palæstinis rapta, dolore moritur, 11, 3; 11, 5.
- Elias*, vates, Thesbonæ natus, Achabo siccitatem prædicit; hospitio excipitur a vidua Sareptana, A. J. VIII, 13, 2. Ejus filium in vitam reducit, 13, 3. Achabum increpat quod peregrinorum deos colat; ceteris vatibus fidem non esse habendam ostendit, 13, 5. Ejus jussu falsi vates cremantur, 13, 6. Deus cum eo loquitur, 13, 7. Elias Elisæum sibi socium adjungit, *ibid.* Achabo novum quod commisit flagitium exprobat, 13, 9. Ejus de Achabo vaticinium, *ibid.* Hoc vaticinium eventum confirmatur, 15, 6. Ochoziæ regis mortem prædicit, IX, 2, 1. Ex hominum conspectu sublatum est, 2, 2. Ejus de Joram vaticinium, 5, 2.
- Eliabius*, Isamachi f., architectus, tabernaculum exstruit, A. J. III, 6, 1; 8, 4.
- Eliacias*, pontifex, A. J. X, 4, 1. sq.
- Eliacimus*, Ezechiæ regis procurator, A. J. X, 1, 1.
- Eliacimus*, V. Joacimus.
- Eliasibus*, Joacimi f., pontifex, A. J. XI, 5, 5.
- Elien*, Davidis f., A. J. VII, 3, 3.
- Elimelechus*, e tribu Judæ cum filiis in terram Moabiticam migrat, A. J. V, 9, 1.
- Elionæus*, Simonis Cantheræ f., pontifex constituitur ab Agrippa, A. J. XIX, 8, 1.
- Eliphale*, Davidis f., A. J. VII, 3, 3.
- Elipharzes*, Esavi f., A. J. II, 1, 2.
- Elis*, locus Arab., A. J. III, 1, 3.
- Elissæus*, a Deo Eliæ vatis successor constituitur; Eliæ se adjungit socium, A. J. VIII, 13, 7. Josaphato et Joram bellum contra Moabitas parantibus victoriam vaticinatur, IX, 3, 1. Cum Joram rege Samariam se confert, 4, 1. Miracula ab eo edita, 4, 2. sqq. Ejus de Azaelo, Syriæ rege, vaticinium, 4, 6. Discipulum mittit Aramatham, qui Jehum sacro oleo inungat, 6, 1. A Joaso rege magnopere honoratur; ejus laudes, 8, 6. Hierichuntinorum hospitio utens, fonti cuidam prope eorum urbem sito mirandam vim tribuit, B. J. IV, 8, 3.
- Elissæus* sacerdos, A. J. XII, 2, 11.
- Elmodadus*, Juctæ f., A. J. I, 6, 4.
- Elom*, urbs Judææ, A. J. VIII, 10, 1.
- Elona*, Zabulonis f., A. J. II, 7, 4.
- Elpis*, Herodis M. uxor, mater Salomæ, A. J. XVII, 2, 3. B. J. I, 28, 4.
- Elthemus*, Arabum dux, B. J. I, 19, 5.
- Elulæus* (*Pygas*), Tyriorum rex, Cittæos ad obedientiam redigit, bellum gerit cum Assyriis, A. J. IX, 14, 2.
- Elymais*, urbs Asiæ cum templo Dianæ opulentissimo, A. J. XII, 9, 1. Ab Antiocho Epiph. frustra obsidetur, *ibid.*
- Elysæi* (*Æoles*), ab Elysa originem trahunt, A. J. I, 6, 1.
- Elysas*, Jovani f., Elysæorum (*Æolum*) princeps, A. J. I, 6, 1.
- Emalsema*, uxor Manassæ, mater Amosi, A. J. X, 3, 2.
- Emæonis filii*, viri sapientia conspicui, A. J. VIII, 2, 5.
- Emesa*, urbs Syriæ, B. J. VII, 7, 1. Emesorum reges, A. J. XVIII, 5, 4; XIX, 8, 1; XX, 7, 1; 8, 4.
- Emian*, zona sacerdotalis, A. J. III, 7, 2.
- Emma*, urbs Palæst., A. J. VI, 13, 6.
- Emmaus*, (*Emaus*, *Ammaus*), urbs Judææ, caput toparchiæ, B. J. III, 3, 3. A Bachide munitur, A. J. XIII, 1, 3. Incolæ a Cassio in servitutem rediguntur, A. J. XIV, 11, 2. B. J. I, 11, 2. Emmaus a Quinct. Varo incenditur, A. J. XVII, 10, 9. B. J. II, 5, 1. Militibus Romanis emeritis incolenda datur a Vespasiano, B. J. VII, 6, 6. Cf. A. J. 7, 3. B. J. IV, 8, 1.
- Emmaus*, (*Ammaus*), vicus Galil., prope Tiberiadem, thermis celebris, A. J. XVIII, 2, 3. Unde nomen habeat, B. J. IV, 1, 3.
- Emmorus*, Sicimitarum rex, interficitur a Simyone et Levi, A. J. I, 21, 1.
- Emnus*, Davidis f., A. J. VII, 3, 3.
- Enodorus*, urbs Galil., A. J. VI, 14, 2.
- Enemimus*, Mestrami f., A. J. I, 6, 2.
- Engaddi* (*Engadda*, *Engaddæ*), oppidum Judææ ad lacum Asphaltiten, trecentis stadiis ab Hierosolymis distans, A. J. IX, 1, 2. Toparchia Judææ, B. J. III, 3, 5. Diripitur a sicariis, B. J. IV, 7, 2. Solitudo prope urbem, A. J. VI, 13, 1; 13, 4.
- Entachim*, tribus, B. J. IV, 3, 8.
- Ennapphen*, Davidis f., A. J. VII, 3, 3.
- Ennerus*, Abrami commilito, A. J. I, 10, 2.
- Enochus*, qui ante diluvium vixit, ex hominum conspectu a Deo sublatum est, A. J. IX, 2, 2.
- Enosus*, Sethi f., A. J. I, 3, 4.
- Epaphroditus*, Fl. Josephi historici amicus, A. J. I, pr. 2. C. A. II, 41. Josephus ei librum de Antiquitatibus Jud. dedicat, A. J. I, pr. 2. C. A. I, 1. V. J. 76.
- Ephas*, Madianis f., A. J. I, 15.
- Ephesus*, urbs Ionæ, A. J. XVI, 2, 2. Dolabellæ literæ ad Ephesios, XIV, 10, 12. Ephesiorum decretum de Judæis, 10, 25. Agrippæ et Julii Antonii ad eos rescripta de servandis Judæorum jurbus, XVI, 6, 5; 6, 7.
- Ephodes*, tunica superior pontif. max. describitur, A. J. III, 7, 5.
- Ephorus*, historicus accuratissimus, C. A. I, 2. A Timæo sæpe mendacii arguitur, I, 3. Laudantur quæ dicit de primorum hominum longævitate, A. J. I, 3, 9.
- Ephraim*, urbs Judææ, a Vespasiano capitur, B. J. IV, 9, 9.
- Ephraïmes*, Josephi fil. ex Asenetha, A. J. II, 6, 1. Josephi loco inter Judæorum principes refertur, II, 8, 1; III,

12, 4. Ephraimae tribus quam partem Palaestinae sortita sit, V, 1, 22. — Ephraimae Bethela capiunt, V, 2, 6. Bellum molientes contra ceteros Iudaeos a Gedeone placantur, V, 6, 6. Arma ferunt contra Jephthen, ab eo vero clade afficiuntur, V, 7, 11.

Ephraïmes, Chebronensis, A. J. I, 14.

Ephran, urbs Palaest., Gedeonis patria, A. J. V, 6, 5.

Ephratanus ager, in Palaestina, A. J. I, 21, 3.

Epiphania, urbs Palaest., a Iuda Maccab. expugnatur, A. J. XII, 8, 5.

Epicrates, Syrorum dux, A. J. XIII, 10, 3.

Epicurei, erroris arguuntur, A. J. XIII, 10, 3.

Epiphania, urbs Phoeniciae, a Iudaeis Amathe vocata, A. J. I, 6, 2.

Eponis, vestimentum Graecorum, cum Ephode tunica pontificali, comparatur, A. J. VIII, 7, 5.

Brebinthorum, (Cicerum) domus, vicus Iudaeae, B. J. V, 12, 2.

Erica, procurator Achazae regis, A. J. IX, 12, 1.

Erædes, Gadis f., A. J. II, 7, 4.

Eroge, vicus Iudaeae prope Hierosol., A. J. IX, 10, 3.

Eron, nomen hebr. arcæ sacrae, A. J. III, 6, 5.

Esaias, vates, A. J. IX, 3, 3. Ejus vaticinia de Assiriis, de Cyro et de Oniae templo, X, 1, 3; XI, 1, 1. B. J. VII, 10, 3. Ejus elogium, A. J. X, 2, 2.

Esavus, Isaci fil. ex Rebecca, unde nomen habeat, A. J. I, 18, 1. Ejus uxores, 18, 4; 18, 9. Preces quas Isacus pro Esavo facit, fraudulenter in se convertit Jacobus, 18, 5 sqq. Esavus cum Jacobo in gratiam redit, 1, 20. Post patris obitum Idumaeam obtinet; Edomus cognominatus est, II, 1. Ejus progenies, II, 2.

Escholes, Abrahni commilito, A. J. I, 10, 2.

Escon, puteus prope Gerara, A. J. I, 18, 2.

Esdras, sacerdos Iudaeorum Babylone degentium, Xerxis regis amicus, A. J. XI, 5, 1. Xerxis ad eum literae, *ibid.* Cum aliis Iudaeis Hierosolyma migrat, 5, 2. Iudaeis interdicit connubium cum mulieribus peregrinis, 5, 3 sqq. Moysis leges populo recitat, 5, 5.

Esebeo, Chananæus, A. J. I, 18, 4.

Esermoth, locus Arab., A. J. III, 13, 1.

Esroneus, Pharesi f., A. J. II, 7, 4.

Essa, urbs Syriæ, ab Alexandro Jannæo capta, A. J. XIII, 15, 3.

Essæi. V. *Esseni*.

Essebon (Essebionitis), castellum Perææ, A. J. XV, 8, 5. XIII, 15, 4; XII, 4, 11.

Essenes, pars vestimenti pontif. maximi splendidis lapidibus ornata, A. J. III, 7, 5. Cur a Graecis λόγιον (oraculum) appelletur, 8, 9. Quando lapides fulgorem emittere cessaverint, *ibid.*

Esseni (Essæi), Iudaeorum secta. Eorum placita et instituta, B. J. II, 8, A. J. XIII, 5, 9, XVIII, 1, 5. Omnia a falo pendere putant, A. J. XIII, 5, 9. A voluptatibus abhorrent; vitam cælibem agunt, B. J. II, 8, 2. Divitias contemnunt; bonorum communionem habent, 8, 3 sq. Magna sunt pietate; modeste vivunt, 8, 5. Animi affectus coercent; fidem servant; non jurant, 8, 6. Si quis in eorum sectam recipi velit, probationem trium annorum subire debet, 8, 7. Qui in peccatis gravioribus deprehenduntur, excluduntur, 8, 8. Legislatorem maxime venerantur; ætate provecioribus honorem habent, 8, 9. In quatuor classes distribuuntur; medicinæ studiosi et longævi sunt, 8, 10. Animam esse immortalem credunt, 8, 11. Vaticinantur, 8, 12. Est peculiaris quidam Essenorum ordo, qui matrimonium permittat, 8, 13. Esseni magno in honore fuerunt apud Herodem M., A. J. XV, 10, 5. Simili vitæ instituto utuntur ac Pythagorei. *ibid.*

Essenorum porta, Hierosol., B. J. V, 4.

Esther, pulcritudine omnibus puellis præstans, ab Artaxerxe rege in matrimonium ducitur, A. J. XI, 6, 2. Urgebat Mardocheus patruo, Iudaeorum, quos Amanes perdere molitur, patrocinium suscipit, 6, 7 sqq. Regem adit, 6, 9. Amanem accusat, 6, 11. A rege impetrat ut Amanis in Iudaeos edictum rescindatur, 6, 12.

Etame, urbs Iudaeae a Roboamo condita, A. J. VIII, 10, 1.

Ethæus, Davidis amicus, A. J. VII, 10, 1.

Etham, locus prope Hierosol., A. J. VIII, 7, 3.

Ethanus, vir sapientissimus, A. J. VIII, 2, 5.

Eucrus, Chanaani f., A. J. I, 6, 2.

Euaratus, Coos, Alexandri Herodis filii amicus, B. J. I, 26, 5. A. J. XVI, 10, 2.

Eucei (?); Hiram Tyriorum regis contra eos expeditio, A. J. VIII, 5, 3.

Eucles, Menandri f., A. J. XIV, 8, 5.

Eudeus, Chanaani f., A. J. I, 6, 2.

Euhemerus, Iudaeorum meminit, C. A. I, 23.

Euodus, Tiberii Cæsaris libertus, A. J. XVIII, 6, 9.

Eupolemus, Joannis f., a Iuda Maccab. Romam mittitur legatus, A. J. XII, 10, 6.

Eupolemus, Iudaeorum antiquitatem testatur, C. A. I, 23.

Euphrates, fluv. Asiae, Iudaeis dicitur Phora, A. J. I, 1, 3. Cf. X, 6, 2.

Europa, a Japhethae filiis occupata, A. J. I, 6, 1.

Eurycles, Lacedaemonius, Herodis et Antipatri hospitio utens Hierosolymis, Alexandrum Herodis fil. calumniatur; ab Herode et Archelao muneribus donatur; postea ob multa facinora patria expellitur, A. J. XVI, 10, 1. B. J. I, 26, 1 sqq.

Eutychus, Agrippæ M. libertus, eum apud Tiberium Cæsarem accusat, A. J. XVIII, 6, 5 sqq.

Eutychus, Caii Cæsaris stabulis præfectus, A. J. XIX, 4, 4.

Eva, ex Adami costa facta, A. J. I, 1, 2. Adamum ad peccatum sollicitat; cum Adamo paradiso expellitur, 1, 4.

Evilæi, (Gætuli) nomen habent ab Evila, A. J. I, 6, 2.

Evilas, Chusi f., Evilæorum princeps, A. J. I, 6, 2.

Evilates, Iuctæ f., A. J. I, 6, 4.

Evilmaraduchus, rex Babyloniae, C. A. I, 20.

Expianionis dies (ἡμέρα ἐξίλασμοῦ) quomodo celebrandus sit, A. J. III, 10, 4.

Ezechias, latronum dux ab Herode M. supplicio afficitur, A. J. XIV, 9, 2. B. J. I, 10, 5. Pater Iudæ, qui regnum affectavit, A. J. XVII, 10, 5. B. J. II, 4, 1.

Ezechias, Ananiae pontif. frater, B. J. II, 17, 8.

Ezechias, Chobari f., B. J. V, 1, 2.

Ezeccias, Iudaeorum rex, Achaziae fil., A. J. IX, 12, 3. Vir justus et pius, 13, 1. Templum lustrat; ad Azymorum festum celebrandum etiam Israelitas invitat, 13, 2. Palaestinis bellum infert; Assiriis tributum solvere recusat, 13, 3. A Sanecheribo bello petitur, Hierosolyma obsidentur, sed peste in Assyriorum exercitu grassante, obsidio solvitur, X, 1. Deus ei vitam prorogat, 2, 1. Societatem jungit cum Balada Babyloniorum rege, 2, 2. Moritur post regnum annorum viginti novem, 3, 1.

Ezeccias, pontifex vir sapientissimus, cum Ptolemæo Lagi in Aegyptum se confert, C. A. I, 22.

F.

Fabatus, Cæsaris Augusti in Arabia procurator, a Syllæo accusatur, B. J. I, 29, 3. A. J. XVII, 3, 2.

Fabius, Damasci præfectus, A. J. XIV, 11, 7. B. J. I,

12, 1. Antigonum Judææ regnum affectantem adjuvat, A. J. 12, 1. B. J. 12, 2.
Fabius, centurio Roman. fortitudine conspicuus, A. J. XIV, 4, 4. B. J. I, 7, 4.
Fadus, V. Cuspius.
Fannius, Marci f., prætor Roman., A. J. XIII, 9, 2.
Fannius, (C.) consul Roman. Ejus rescriptum ad Coos, A. J. XIV, 10, 5.
Faustus, Cornelius, Sulla f., fortitudine excellit in Hierosol. expugnatione, B. J. I, 7, 4; 7, 6. A. J. XIV, 4, 4.
Felix, a Claudio Cæsare Judææ procurator constituitur, A. J. XX, 7, 1. B. J. II, 12, 8. Drusillam Agrippæ M. filiam uxorem ducit, A. J. 7, 2. Jonatham pontif. per insidias e medio tollit, A. J. 8, 5. B. J. 13, 3. Latrones et inpositores castigat, A. J. 8, 5 sqq. B. J. 13, 3 sqq. Cæsareæ reprimat tumultus, A. J. 8, 7. B. J. 13, 7. A. Judæis Cæsariensibus apud Neronem accusatur; intercedente Pallante fratre absolvitur, A. J. 8, 9.
Felix (?) seditionem movet Hierosolymis, superatur a Phasaelo, A. J. XIV, 11, 8. B. J. I, 12, 1.
Fenus exercere Judæis non licet, A. J. IV, 8, 25.
Festa Judæorum a Moyse constituta, A. J. IV, 8, 7. — Cf. *Sabbata*, *Expiationis dies*, *Scenopegia*, *Azymorum*, *Pascha*, *Pentecoste*.
Festus (Porcius) a Nerone Judææ præfectus, latrones opprimit, A. J. XX, 8, 9. B. J. II, 14, 1. Moritur, A. J. 9, 1.
Filiarus jus hereditarium a Moyse definitum, A. J. IV, 7, 5.
Flaccus, Syriæ præfectus Agrippam benigne excipit; ab eo abalienatur per Aristobulum, A. J. XVIII, 6, 2 sq.
Flavius Silva, Judææ præfectus sub regno Vespasiani, Masadam capit, B. J. VII, 8, 1 sqq.
Florus (Gessius) procurator Judææ constituitur a Nerone, A. J. XX, 11, 1. B. J. II, 14, 2. Homo pessimus, belli Judaici auctor, *ibid.* Cf. A. J. XVIII, 1, 6. Frustra apud Cestium Gallium accusatur, B. J. 14, 3. Litem inter Judæos et Græcos Cæsarienses componere recusat, 14, 4 sq. Judæos, qui querelas ad ipsum deferunt, in vincula conjicit, 14, 5. Sacrum thesaurum diripit; Hierosolymitanos ad seditionem adigit, 14, 6. Magnam Hierosolymitanorum cladem edit, 14, 7 sqq. Denuo in eos sævit, 15, 1 sqq. Optimatibus Hierosol. contra seditiosos auxilium mittere recusat, 17, 4. Id agit ut bellum cum Judæis trahatur, 19, 4. A Cestio apud Neronem accusatur, 20, 1.
Fonteji Agrippæ, legati consularis, cædes, B. J. VII 4, 3.
Fortunatus, Agrippæ M. libertus, A. J. XVIII, 7, 2.
Fronto (Æternius), tribun. milit. Roman., B. J. VI, 4, 3; 9, 2.
Fullonis monumentum, prope Hierosol., B. J. V, 4, 2.
Fulvia, femina nobilis, ad religionem Judaicam amplectendam perducta pecunia emungitur, A. J. XVIII, 3, 5.
Fures, Novam legem de iis fert Herodes M., A. J. XVI, 1, 1.
Furius, centurio, in Hierosolymorum obsidione fortitudine conspicuus, A. J. XIV, 4, 4. B. J. I, 7, 4.

G.

Gaba, urbs Galil., urbs equitum dicta, ab Herode M. colonia equestri aucta, B. J. III, 3, 1. Cf. A. J. XV, 8, 5. V. J. 24.
Gabala, urbs Syriæ, A. J. XIII, 15, 4. Gabalitæ ab Amasia debellantur, A. J. IX, 9, 1.
Gabaon, urbs Judææ, quadraginta stadiis ab Hierosol. distans, A. J. VII, 11, 7. Cf. VI, 6, 2; VII, 1, 3. B. J. II, 19, 1; 19, 7. — Gabaoitæ cum Jesu fraudulentè paciscuntur; pro fraude poenam luunt, A. J. V, 1, 16. Gabaoitæ, in quos Saulus crudelissime sævierat, vindicantur, VII, 12, 1.
Gabara (Gabarothe), urbs Galil., V. J. 10; 25; 45; 47.
Gabares, Galaaditidis et Gaulanitidis præfectus sub Solomone, A. J. VIII, 2, 3.
Gabatha, **Gabatho**, **Gabathona** (?), urbs Philistæorum V, 1, 29; VIII, 12, 4; 12, 5; XIII, 1, 4.
Gabatha, **Gabathsaula**, urbs Judææ, Sauli patria, A. J. VI, 4, 6. B. J. V, 2, 1.
Gabinus, a Pompeio Hierosolyma missus, ab urbe excluditur, A. J. XIV, 4, 1. Scauro in Syria administranda succedit, A. J. 5, 2. B. J. 8, 2. Alexandrum Aristob. fil. prælio superat, *ibid.* Multas Palæstinæ urbes instaurat, A. J. 5, 3. B. J. 8, 4. Quinque synedria in Judæa instituit rerumque administrationem optimatibus tradit, A. J. 5, 4. B. J. 8, 5. Aristobulum regnum recuperare adnitenti vincit, A. J. 6, 1. B. J. 8, 6. Ptolemæum Aul. in Ægyptum reducit, A. J. 6, 2. B. J. 8, 7. Alexandrum iterum vincit, A. J. 6, 3. B. J. 8, 7. Nabataeos fundit, Mithradatem et Orsanem, Parthorum perfugas, clam dimittit, A. J. 6, 4. B. J. 8, 7. Romam redit, *ibid.*
Gadara, metropolis Perææ, B. J. IV, 7, 3. Sexaginta stadiis distat a Tiberiade, V. J. 65. Ab Alexandro Jannæo expugnatur, A. J. XIII, 13, 3. A Pompeio instauratur, A. J. XIV, 4, 4. B. J. I, 7, 7. Synedrium ibi constituitur a Gabinio, A. J. XIV, 5, 4. B. J. I, 8, 5. Ab Augusto Herodi M. tribuitur, A. J. XV, 7, 3. Post Herodis obitum Syriæ provinciæ adjicitur, A. J. XVII, 11, 4. B. J. II, 6, 3. Urbs capitur et incenditur a Vespasiano, incolæ cæduntur, B. J. III, 7, 1. — Dicitur civitas græcanica, A. J. XVII, 11, 4; vicus (?) Galaaditidis, A. J. XIII, 13, 5. — **Gadareni** Herodem M. apud Augustum accusant, A. J. XV, 10, 2. sq. Initio belli Jud. sæviunt in Judæos qui in urbe habitant, B. J. II, 18, 5. Contentio oritur inter Romanorum fautores et seditiosos, B. J. IV, 7, 3. Vespasiano a Gadarenis in urbem recipitur, *ibid.* Seditiosi a Placido funduntur, 7, 4 sq. — Ceterum cf. A. J. XII, 3, 3; 7, 4. B. J. I, 4, 2; II, 18, 1; III, 3, 1. V. J. 10.
Gadara, pro Gazara, A. J. V, 1, 22.
Gades (Gadas), Jacobi f. ex Zelpha, A. J. I, 19, 8; II, 7, 4.
Gades (Gadira), urbs Hispaniæ, A. J. I, 6, 1. B. J. II, 16, 4.
Gadias, Judæus nobilis, ab Herode M. interficitur, A. J. XV, 7, 8.
Gadus, vates, A. J. VII, 13, 2.
Gæthi, olim Evilæi dicti, A. J. I, 6, 2.
Galaaditis (Galaditis, Galadena, regio Palæstinæ trans Jordanem sita, a Galade colli denominata, A. J. I, 19, 11. A Judæis occupatur, IV, 5, 3. Galadeni ab Ammanitis pressi ceteros Judæos in auxilium vocant; Saulus hostes profligat, VI, 5, 1. sqq. Galaaditis occupatur ab Azælo Syriæ rege, IX, 8, 1. Subigitur a Theglaphalassare, IX, 11, 1. Alexander Jann. eam in potestatem suam redigit, B. J. I, 4, 3. Galadenorum (?) regina Laodice bellum gerit cum Parthis, A. J. XIII, 13, 4. Cf. A. J. VII, 13, 2; 15, 13. B. J. II, 3, 3.
Galades, collis Galaaditidis, A. J. I, 19, 11.

Galatæ, Galatia. V. *Galli, Gallia*.

Galba, imperator; Tiberii Caesaris de eo prædictio, *A. J.* XVIII, 6, 9. Neroni succedit; interficitur, *B. J.* IV, 9, 2; 9, 9.

Galbaath, locus Palæst., *A. J.* VI, 11, 5.

Galgala, oppidum Judææ prope Hierichuntem, ubi Jesus Chananeam invadens castra posuit, *A. J.* V, 1, 11; 1, 16 sqq. Unde nomen habeat, *ibid.* Cf. VI, 4, 2; 5, 4; 6, 1; 6, 2; 7, 5; VII, 11, 4 sq.

Galilæa, regio sive toparchia Palæstinæ, *A. J.* XIII, 2, 3. Galilæa superior et inferior describitur, *B. J.* III, 3, 1 sq. Incolarum indoles, *ibid.* — Galilæa a Theglaphalasare subigitur, *A. J.* IX, 11, 1. Antipas, Herodis M. f., Galilææ et Perææ tetrarcha constituitur, *A. J.* XVII, 8, 1; 11, 4, *B. J.* II, 8, 3. Lis inter Galilæos et Samaritas sub Claudii imperio, *A. J.* XX, 6. *B. J.* II, 15, 5 sq. Initio belli Jud. Flavius Josephus utrique Galilææ præficitur; urbes ab eo muniuntur, *B. J.* II, 20, 4 sqq. *V. J.* 7 sqq. Galilæi Josepho valde favent, *V. J.* 41, 49.

Galli (*Galatæ*) a Romanis subacti, *B. J.* II, 16, 4. Galli, qui proxime Germaniam habitant, sub Vespasiani imperio cum Germanis rebellant; mox ad obsequium rediguntur, *B. J.* VII, 4, 2. Galli Herodis M. mercenarii, *A. J.* XVII, 8, 3. *B. J.* I, 33, 9.

Gallia (*Galatia*) locorum natura bene munita, *B. J.* II, 16, 4.

Gallicanus, tribun. milit. Roman., *B. J.* III, 8; 1.

Gallus. V. *Cestius*.

C. Gallus, consul Roman., *A. J.* XIV, 16, 4.

Gallus, legionis dux a Cestio in Galilæam mittitur, *B. J.* II, 18, 11.

Gallus, centurio Roman., fortitudine eminet, *B. J.* IV, 1, 5.

Gamala, urbs Gaulanitis inferioris, unde nomen habeat; ejus situs, *B. J.* IV, 1, 1. Ab Alexandro Jann. capitur, *A. J.* XIII, 15, 3. A Gabinio instauratur, *B. J.* I, 8, 4. De agro Gamalitico contentio oritur inter Aretam regem Arabiæ et Herodem Antipam, *A. J.* XVIII, 5, 1. Gamalenses initio belli Jud. in fide manent erga Agrippam et Romanos, *V. J.* 11. Postea ab iis desciscunt, *V. J.* 37. *B. J.* IV, 1, 1 sq. Vespasianus urbem capit et diruit, incolæ cecidit, 1, 3 sqq. — Cf. *A. J.* XVIII, 1, 1. *B. J.* I, 4, 8. II, 20, 6.

Ganges, fluv. Asiæ, a Judæis vocatur Phison, *A. J.* I, 1, 3.

Garesime, vicus Galil., *V. J.* 71.

Garis, urbs Galil. *B. J.* III, 6, 3.

Garizin (*Garizim, Garizæus mons*), mons Samariæ, *A. J.* IV, 8, 44; V, 1, 19; XII, 1, 1; XIII, 3, 4. *B. J.* I, 2, 6. Templum in eo a Sanaballetæ exstruitur, *A. J.* XI, 8, 2. Templum deletur, *A. J.* XIII, 9, 1.

Garsis, urbs Galil. *B. J.* V, 11, 5.

Gasiongabel, urbs Arab. Petr., *A. J.* VIII, 6, 4.

Gatherus, Arami f., Bactrianorum princeps, *A. J.* I, 6, 4.

Gaulana, urbs Bataneadis, ab Alexandro Jann. capitur, *A. J.* XIII, 15, 3. Cf. *B. J.* I, 4, 4; 4, 8. *A. J.* IV, 7, 4.

Gaulanitis (*Gaulonitis*), regio Palæst., a Judæis occupatur, *A. J.* IV, 5, 3. Dividitur in superiorem et inferiorem, quarum illa Gaulana appellatur, *B. J.* IV, 1, 1. — Cf. *A. J.* VIII, 2, 3; XIII, 15, 4. *B. J.* II, 20, 6; III, 3, 1; 3, 5; 10, 10. *V. J.* 37.

Gaza, urbs Judææ in tribu Judæ, *A. J.* V, 1, 22. Ad mare sita, *A. J.* XIII, 2, 2. *B. J.* I, 7, 7. Olim una ex Palæstinorum quinque urbibus primariis, VI, 1, 2. — Samson urbis portas evellit, *A. J.* V, 8, 10. Ab Ezecia capitur, *A. J.* IX, 13, 3. Ab Alexandro M. post longam obsidionem expugnatur, *A. J.* XI, 8, 3 sq. Ab Alexandro Jannæo ca-

pitur et diruitur, *A. J.* XIII, 13, 3. *B. J.* I, 4, 2. Judæis a Pompeio eripitur, *A. J.* XIV, 4, 4. A Gabinio instauratur, *A. J.* XIV, 5, 3. Herodi M. tribuitur ab Augusto, *A. J.* XV, 7, 3. Post Herodis obitum Syriæ provinciæ ab Augusto adjicitur, *A. J.* XVII, 11, 4. *B. J.* II, 6, 3. Urbs græcica appellatur, *ibid.* Initio belli Jud. funditus evertitur, *B. J.* II, 18, 1. — Cf. *A. J.* V, 2, 4; XIII, 5, 5.

Gazara, urbs Samariæ, olim in Palæstinorum ditione, *A. J.* VIII, 6, 1. A Pharaone diruitur, a Solomone instauratur, *ibid.* Munitur a Bachide, XIII, 1, 3. Cf. *A. J.* VII, 4, 1; 12, 1; XIII, 9, 2. *B. J.* I, 2, 2. Appellatur *Gadara* *A. J.* V, 1, 22.

Gedeon, Joasi f., Judæos a Moabitibus subjugatos servitute liberat; quadraginta annos imperium tenet apud Judæos; *A. J.* V, 6.

Gelboe, mons Samariæ, *A. J.* VI, 14, 2.

Gelmon, urbs Palæst., *A. J.* A. J. VII, 9, 8 sq.

Geman (*Ginæa*?), vicus in campo Magno situs, *B. J.* II, 12, 3.

Gemellus, magna auctoritate est apud Herodem M.; conjurationis suspectus honoribus privatur, *A. J.* XVI, 8, 3.

Gennath, porta Hierosol. urbis, *B. J.* V, 4, 2.

Gennesar, lacus Galil., describitur, *B. J.* III, 10, 7. Cf. II, 20, 6. *A. J.* V, 1, 22; XIII, 5, 4; XVIII, 2, 1.

Gennesar, regio circa lacum ejusdem nominis, fertilitate et amœnitate excellens, *B. J.* III, 10, 8.

Gennesaritis lacus, *A. J.* V, 1, 22; XIII, 2; 3. V. *Gennesar*.

Geon, ita Nilus appellatur a Judæis, *A. J.* I, 1, 3.

Gerara, urbs Judææ, *A. J.* I, 12, 1; 18, 1. VIII, 12, 2.

Geras, pater Ehudis, *A. J.* V, 4, 2.

Geras, pater Semei, *A. J.* VII, 9, 4.

Gerasa, urbs Galaaditidis, *B. J.* I, 4, 8; II, 18, 1. Geraseni parcut Judæis in urbe habitantibus initio belli Jud. *B. J.* II, 18, 5. Urbs a Romanis capitur, IV, 9, 1. — Gerasenorum montes, *A. J.* XIII, 15, 5.

Gerastratus, judex apud Tyrios, *C. A.* I, 21.

Geraus, Benjaminis f., *A. J.* II, 7, 4.

Gergæus, Chanaani f., *A. J.* I, 6, 2.

Germani a Romanis subjugati, *B. J.* II, 16, 4. Germani, Classico et Vitellio ducibus contra Romanos rebellant, a Petilio Cereali ad obedientiam rediguntur, *B. J.* VII, 4, 2. Germani, Herodis M. mercenarii, *A. J.* XVII, 8, 3. *B. J.* I, 33, 9. Germani, Caii Caesaris satellites, ejus necem ulciscuntur, *A. J.* XIX, 1, 15.

Germanicus, Drusi f., ex senatus-consulto mittitur ad res Orientis componendas, *A. J.* XVIII, 2, 5. A Pisone e medio tollitur, *ibid.* Apud populum gratiosissimus fuit, *A. J.* XVIII, 6, 8. Cf. XIX, 1, 5. *C. A.*

Gersomes, Levi f., *A. J.* II, 7, 4.

Gersus, Moysis f., *A. J.* II, 13, 1.

Gessirorum rex Tholomæus, *A. J.* VII, 1, 4.

Gessius. V. *Florus*.

Getta. V. *Gitta*.

Gethraamas, Davidis f., *A. J.* VII, 1, 4.

Gethsura (*Gessura*), oppidum Judææ, *A. J.* VII, 8, 3.

Gibatus, mons Samariæ, *A. J.* IV, 8, 44; V, 1, 19.

Gigantum vallis, prope Hierosol., *A. J.* VII, 4, 1.

Gihon, fons, prope Hierosol., *A. J.* VII, 14, 5.

Ginnabris, vicus Judææ, *B. J.* IV, 8, 2.

Ginæa, vicus in confiniis Samariæ et Magni campi situs, *A. J.* XX, 6, 1. Cf. *B. J.* II, 12, 3, III, 3, 4.

Gischala, urbs Galil.; a populis vicinis diruta, a Joanne Levi f. instauratur et munitur, *V. J.* 10. Cf. *B. J.* II, 20, 6; 21, 2. Gischaleni a Joanne Levi contra Romanos concitantur, *B. J.* IV, 2, 1. Quum Joannes fuga Hierosolyma se recepisset, Tito se dedunt, 2, 2 sqq.

- Gision*, septum templi, *A. J.* VIII, 3, 8.
- Gitta* (*Getta*), urbs Judææ; olim fuit una ex quinque. Palæstinorum civitatibus potentioribus, *A. J.* VI, 1, 2; 12, 2; XIII, 14, 10. Danitis tribuitur, *A. J.* V, 1, 22. Ab Azaelo evertitur, IX, 8, 4. Ab Hieroboamo capitur, IX, 10, 3. Ab Ezecia occupatur, IX, 13, 3. Cf. VI, 2, 3. 9, 1; 9, 5.
- Githa*, castellum Idumææ, *A. J.* XIV, 15, 10. *B. J.* I, 17, 2.
- Glaphyra*, Archelai Cappadocum regis filia, nubit Alexandro Herodis filio, *A. J.* XVI, 1, 2. Simultatem exercet cum Salome, *A. J.* 7, 2. *B. J.* I, 24, 2 sq. Ejus superbia, *ibid.* Interrogatur de marito, conjurationis in patrem factæ accusato, *A. J.* 10, 7. Post Alexandri mortem ad patrem cum dote remittitur, *A. J.* XVII, 1, 1. *B. J.* I, 28, 1. Ejus liberi, *A. J.* I, 2. *B. J.* 28, 2. Jubæ Libyæ regi nubit; post ejus decessum in Cappadociam domum redit; mox vero in matrimonium collocatur Archelao ethinarchæ primi mariti fratri; somnio ominoso perturbatur; moritur, *A. J.* 13, 1; 13, 4. *B. J.* II, 7, 4.
- Gobolitis* (*Gabalene*), regio Arabiæ, ab Amalecitis habitata, *A. J.* II, 1, 2; III, 2, 1.
- Godolias*, Judæis in Judæa a Nabuchodonosoro relictis præficitur, *A. J.* X, 9, 1. Bene iis consulit, 9, 2. Ab Ismaelo interficitur, 9, 4.
- Goliathus*, Philistæus, gigas, Judæos ad certamen singulare provocat; a Davide interficitur, *A. J.* VI, 9, 1 sqq.
- Gomarenses* (*Galatæ, Galli*) a Gomaro originem trahunt, *A. J.* I, 6, 1.
- Gomarus*, Japhethæ f., Gomarensium princeps, *A. J.* I, 6, 1.
- Gophna*, urbs Judææ, a Cassio capitur, *A. J.* XIV, 11, 2. *B. J.* I, 11, 2. Cf. *B. J.* V, 2, 1; VI, 2, 2. — Gophnitica toparchia, *B. J.* II, 20, 4; III, 3, 5; IV, 9, 9.
- Gorgias*, a Lysia Antiochi Epiph. procuratore contra Judam Maccab. missus vincitur, *A. J.* XII, 7, 4.
- Gorion*, Josephi f., Hierosolymitas in zelotas concitat, *B. J.* I, 17, 3, 9. A zelotis interficitur, IV, 6, 1.
- Gorion*, Nicodemi f., *B. J.* II, 17, 10.
- Gotarzes*, Artabani III Parthorum regis fil., post Bardanem fratrem regnum suscipit, *A. J.* XX, 3, 4. Necatur, *ibid.*
- Gothamus*, Eliphazæ f., *A. J.* II, 1, 2.
- Gutholia*, Achabi regis filia, Jorami uxor, *A. J.* VIII, 15, 3. Ochozia a Jehu necato, totam Davidis stirpem extinguere studet, unus tamen ex Ochoziæ filiis, Joasus a Joado servatur, IX, 7, 1. Septem annos regnum tenet, 7, 2. Joaso, quem Joasus, assentiente populo regem creavit, imperium eripere studet; Joadi jussu necatur, 7, 3.
- Græcanicæ* urbes in Palæstina, *Gaza* *Gadara* et *Hippos*, *A. J.* XVII, 11, 4.
- Græci*, a Jovano, Japhethæ f., originem trahunt, *A. J.* I, 6, 1. Gentibus devictis nova dant nomina, 4, 4. Ab Ægyptiis arithmetica et astronomia instituti sunt, 8, 3. Literas a Phœnicibus acceperunt, *C. A.* I, 2. Ante bellum Trojanum literarum usus iis ignotus erat, *ibid.* Res gestas in tabulas publicas referre diu neglexerunt, 4. Judæa admodum sero in eorum notitiam venit, 12. Græci religiosissimi, *C. A.* II, 11. Antiquissimis temporibus non legibus, sed sententiis parum definitis et regum jussis regabantur, 15. Græcorum leges cum iis, quas Moyses posuit, comparantur, 16. Quæ de diis statuunt absurda esse demonstratur, 33; 34. Pictores et sculptores diis formam quamlibet attribuunt; poetæ novos plane deos fingunt; oratores deos peregrinos plebiscitis in civitatem adsciscunt, 35. Cf. *Athenienses, Lacedæmonii.*
- Granicus*, fluv. Asiæ, *A. J.* XI, 8, 1.
- Grapte*, Izatis Adiabænorum regis consanguinea, regiam extruxit Hierosolymis, *B. J.* IV, 9, 11.
- Gratus*, Judæorum dux, Romanos adjuvat in Judæis seditionis coercendis, *A. J.* XVII, 10, 3; 10, 6 sq; 10, 9. *B. J.* II, 3, 4; 4, 2 sq; 5, 2.
- Gratus*, prætorianus, *A. J.* XIX, 3, 1.
- Gunis*, Nephthalis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Gyphæus*, Judæus fortitudine præclarus, *B. J.* VI, 1, 8; 2, 6.
- H.
- Halicarnassensium* de Judæis decretum, *A. J.* XIV, 19, 23.
- Hannibal*, Carthaginis decus, *B. J.* II, 16, 4.
- Heberus*, Salæ f., Hebræis nomen dedit, *A. J.* I, 6, 4.
- Hebræi*. V. *Judæi.*
- Hebron*. V. *Chebron.*
- Hecataeus Milesius*, primorum hominum longævitatem testatur, *A. J.* I, 3, 9.
- Hecataeus Abderita*, Alexandri M. et Ptolemæi Lagi æqualis, librum de Judæis scripsit, *C. A.* I, 22. Scripsit librum de Abramo, *A. J.* I, 7, 2. Laudatur, *A. J.* I, 7, 2. *C. A.* I, 22; I, 23; II, 4.
- Hecatontomachi*, milites Alexandri Jannæi in prima acie positi, *A. J.* XIII, 12, 5.
- Helcias Magnus*, pro Judæis apud Petronium deprecatur, *A. J.* XVIII, 8, 4.
- Helcias*, Agrippæ regis amicus, equitum magister, Silam interficiendum curat, *A. J.* XIX, 8, 3.
- Heleias*, sacri ærarii custos, a Judæis Romam mittitur ad Agrippam apud Neronem accusandum, *A. J.* XX, 8, 11. Obses a Nerone retinetur, *ibid.*
- Helena*, Monobazi Adiabænorum regis soror et uxor, *A. J.* XX, 2, 1. Izatis mater, *ibid.* Cum Izate f. religionem Judaicam amplectitur, 2, 3 sq. Hierosolyma proficiscitur, ubi egenis cibos distribuit, 2, 5. Moritur; in pyramide non procul ab Hierosolymis sepelitur, 4, 3.
- Helene monumentum*, prope Hierosolyma, *B. J.* V, 2, 2; 4, 2.
- Helene regia*, in Hierosol. urbe, *B. J.* V, 6, 1.
- Heliopolis*, urbs Syriæ, *A. J.* XIV, 3, 2.
- Heliopolis*, urbs Ægypti, *A. J.* II, 7, 6. *C. A.* II, 2. — Præfectura Heliopolitana, *A. J.* XII, 9, 7; XIII, 3, 1; 3, 2. *B. J.* I, 1, 1. Sacerdotes Heliopolitani, *A. J.* II, 6, 1.
- Hellanicus*, historicus, ab Acusilao in genealogiæ rationibus dissentit; mendacii arguitur ab Ephoro, *C. A.* I, 3. Quid de diluvio tradat, *A. J.* I, 3, 9.
- Hellespontus*, *A. J.* XI, 8, 2; XII, 1, 1.
- Helo*, Chananaeus, *A. J.* I, 18, 14.
- Heniochi*, pop. Asiæ, *B. J.* II, 16, 4.
- Heracleon*, Antiochum Grypum interficit, *A. J.* XIII, 3, 4.
- Heracleopolis*, urbs Ægypti, *B. J.* IV, 11, 5.
- Hercules*, cum Antæo bellum gerens, Apheræ et Iaphræ auxilio utitur; Apheræ filiam uxorem ducit, *A. J.* I, 15. Herculis templum Tyri exstructum a Hiramio, *A. J.* VIII, 5, 3. *C. A.* I, 18.
- Herculis columnæ*, *B. J.* II, 16, 4.
- Herennius Capito*, Jamniæ procurator, *A. J.* XVIII, 6, 3; 6, 4.
- Hermæus*. V. *Danaus.*
- Hermippus*, quid de Pythagora referat, *C. A.* I, 22.
- Hermogenes*, in libris suis Judæorum meminit, *C. A.* I, 23.
- Herodes*, Antipatri Idumæi f., *A. J.* XIV, 7, 4. *B. J.* I, 8, 9. Galilææ a patre præficitur, *A. J.* 9, 2. *B. J.* 10, 4. Ezechiam aliosque latrones supplicio afficit, *A. J.* 9, 2.

B. J. 10, 5. Ob eorum cædem ab Hyrcano in iudicium vocatur; intercedente Sexto Cæsare absolvitur, *A. J. 9, 3 sqq. B. J. 10, 6 sq.* A Sexto Cæsare Coelesyriæ præficitur; ne Hyrcano bellum inferat prohibent Antipater pater et Phasaelus frater, *A. J. 9, 5. B. J. 10, 9.* Maximam init gratiam apud Cassium; ab eo Syriæ præficitur, *A. J. 11, 2 sqq. B. J. 11, 2 sqq.* Patris mortem ulciscens Malichum interficit, *A. J. 11, 4 sqq. B. J. 11, 5 sqq.* Antigonum ejusque socium Marionem vincit, a Hierosolymitanis honorifice excipitur, *A. J. 12, 1. B. J. 12, 3.* Apud M. Antonium ab inimicis accusatus, eum pecunia sibi conciliat, *A. J. 12, 2. B. J. 12, 4.* Iterum accusatus iterum absolvitur, tetrarcha constituitur, *A. J. 13, 1. B. J. 12, 5.* Insidias Parthorum evitaturus contendit in Arabiam, *A. J. 13, 6 sq. B. J. 13, 7 sqq. 14, 1.* A Malcho, Arabiæ rege rejectus, in Egyptum iter convertit, *A. J. 14, 1 sq. B. J. 14, 1 sq.* Cleopatra eum honorifice excipit et in Egypto detinere studet, *A. J. 14, 2. B. J. 14, 2.* Rhodum appellitur; inde Romam se confert, ubi supplex Antonium adit, *A. J. 14, 3. B. J. 14, 3.* Antonii et Augusti consilio a senatu rex Judææ creatur, *A. J. 14, 4. B. J. 14, 4.* Roma reversus copias ducit adversus Antigonum, Joppen capit suosque e Masada recipit, *A. J. 15, 1. B. J. 15, 3 sq.* Hierosolyma frustra oppugnat, Sydonis auxilio ab Antigono corrupti destitutus, *A. J. 15, 2 sq. B. J. 15, 5 sq.* Josepho fratre in Idumæam misso, in Galiliæam contendit, Sepphorin capit et latrones debellat, *A. J. 15, 4 sq. B. J. 16, 1 sqq.* In Samariam proficiscitur cum Antigono dimicaturus, sed mox in Galiliæam redit rebellesque devincit, *A. J. 15, 6. B. J. 16, 5.* Machæras Herodi a Ventidio auxilio missus mala fide agit, *A. J. 15, 7. B. J. 16, 6.* Ad Antonium qui Samosata oppugnat proficiscens multos barbaros fundit fugatque, *A. J. 15, 8. B. J. 16, 7.* Ab Antonio subsidia impetrat, *A. J. 15, 9.* Galilæos, qui ab ipso defecerant, vincit; magno periculo mirum in modum liberatur, *A. J. 15, 10 sq. B. J. 17, 3 sq.* Pappum superat hostesque in domos compulsos conficit, *A. J. 15, 2. B. J. 17, 6.* Iterum e magno discrimine evadit, *A. J. 15, 13. B. J. 17, 7.* Ad Hierosolyma castra facit, Mariamnem, Alexandri filiam, uxorem ducit, *A. J. 15, 14. B. J. 17, 9.* Cum Sosio Hierosolyma expugnat, *A. J. 16, 1 sqq. B. J. 18, 1 sqq.* Antonio persuadet ut Antigonum e medio tollat, *A. J. 16, 4.* Herodes regno suscepto, amicos Antigoni interficit, *A. J. XV, 1, 1.* Hyrcanum in Judæam reversum honorifice excipit, *A. J. 2, 3 sq.* Ananæo Judæo ignobili pontificatum dat, id quod graviter fert Alexandra, *2, 4 sq.* Alexandram ejusque filium Aristobulum sibi conciliare studet, *2, 7.* Aristobulum pontificem constituit, mox vero e medio tollit, *A. J. 3, 1 sqq. B. J. 22, 2.* Hujus criminis a Cleopatra apud Antonium accusatus, ab eo ad causam dicendam evocatur; Antonium muneribus placat, *A. J. 3, 5 sqq.* Josephum avunculum in suspitionem adulterii cum Mariamnem commissi adductum necari jubet, *A. J. 3, 5 et 6; 3, 9.* Cf. *B. J. 22, 4.* Cleopatram necare molitur, *A. J. XV, 4, 2. A. J. 1, 18, 5.* Jussu Antonii Arabibus bellum infert, multisque præliis factis tandem victoriam reportat. Arabes eum pro patrono suo habent, *A. J. 5, 1 sqq. B. J. 19, 1 sqq.* Post pugnam Actiacam Hyrcanum interficit, deinde Octavianum in Rhodo insula adit, a quo regnum ei confirmatur, *A. J. 6, 1 sqq. B. J. 20, 1 sqq.; 22, 1.* Octavianum in Egyptum proficiscentem apud Ptolemaidem splendide excipit magnisque muneribus donat, *A. J. 6, 7. B. J. 20, 3.* Mariamnem uxorem iterum in adulterii suspitionem vocatam necari jubet, *A. J. 7, 1 sqq.* Octavianus Herodi restituit eam Judææ partem, quam Antonius Cleopatæ

dederat, aliasque insuper urbes ejus regno addit, *A. J. 7, 3.* Herodes uxoris necæ perturbatus in gravem incidit morbum, *A. J. 7, 7.* Alexandram, Costobaram, Lysimachum aliosque amicos occidit, *A. J. 7, 8 sqq.* A patriis moribus recedit, ludos instituit quinquennales, theatrum Hierosolymis ædificat et magnifica exhibet spectacula, *A. J. 8, 1. B. J. 21, 8.* Decem viri contra eum conjurant, *8, 3 sqq.* Casaream et Sebasten exædificat, *8, 5.* Populum fame laborantem sublevat ejusque gratiam sibi conciliat, *9, 1 sq.* Simonis filiam uxorem ducit; Herodium castellum et Casaream urbem extruit, *9, 3 sqq.* Filios Romam mittit; Zenodori latrocinia reprimat; a Zenodoro et Gadarenis apud Augustum accusatus absolvitur; Trachonitide, Batanæa, Auranitide, et Zenodori tetrarchia donatur, *A. J. XV, 10, 1 sqq. B. J. 1, 20, 4.* Judæos majore in dies servitute premit, *A. J. 10, 4.* Essenos in honore habet, *10, 5.* Novum templum sumtuosissimum extruit, *A. J. 11, 1 sqq.* Novam legem fert de furibus, *A. J. XVI, 1, 1.* Romam proficiscitur filiosque suos inde in patriam reducit; filiis uxores dat, *1, 2.* Agrippam in Judæam venientem splendide excipit, *2, 1.* Agrippam in Bosporum expeditionem facientem comitatur, *2, 2.* Herode intercessore, Agrippa et in alios multa beneficia confert et Judæis in Ionia habitantibus immunitatem confirmat, *2, 2 sqq.* Hierosolyma reversus populo in concione convocato exponit, quæ in itinere gesserit, eique quartam tributorum partem remittit, *2, 5.* Pheroras, Salome et Antipater ejus odium incendunt in filios e Mariamnem creatos, Alexandrum et Aristobulum, *A. J. XVI, 3, 1 sqq. B. J. 1, 23, 1.* Antipatrum, filium e Doride creatum, ad honores evehit et Romam mittit ad Casarem, *A. J. 3, 3. B. J. 23, 2.* In Italiam profectus cum Alexandro et Aristobulo filiis, hos apud Casarem accusat, *A. J. 4, 1 sqq. B. J. 23, 3.* Casare auctore, cum filiis in gratiam redit, *A. J. 4, 4. B. J. 23, 3.* Hierosolyma reversus populo in templo narrat, quæ in Italia egerit, declaratque filios suos post se regnuros esse primum Antipatrum, deinde Alexandrum et Aristobulum, *B. J. 23, 4 sq. A. J. 4, 6.* Ad inaugurandam Casaream urbem, certamina musica et gymnica instituit, quæ quinquennalia facit, *A. J. 5, 1.* Antipatridem, Cyprum et Phasaelidem urbes condit, *A. J. 5, 2. B. J. 21, 9.* Herodis liberalitas in externos, *A. J. 5, 3. B. J. 21, 11 sq.* Ejus ingenium varium, *A. J. 5, 4.* Davidæ sepulcrum spoliat, *A. J. 7, 1.* Cf. *VII, 15, 3.* Turbæ domesticæ; Salome, Antipater et Pheroras multis artificibus Herodis animum ab Alexandro et Aristobulo, ejus filiis, abalienare student, *A. J. 7, 2 sqq. B. J. 24, 1 sqq.* Salomen sororem cum Syllæo Arabe matrimonium inire ob religionum diversitatem non permittit, *A. J. 7, 6. B. J. 24, 6.* Alexandrum filium in suspitionem insidiarum ipsi structarum vocatum in vincula conficit; multis delationibus ita perturbatur ut omnes fere aulicos et amicos, etiam fidissimos, suspectos habeat, in eosque sæviat, *A. J. 8, 1 sqq. B. J. 1, 24, 7.* Archelaus Alexandrum Herodi reconciliat, *A. J. 8, 6. B. J. 25, 1 sqq.* Herodes Archelaum, muneribus auctum, Antiochiam usque deducit, et lites inter eum et Titium, Syriæ præfectum, componit, *A. J. 8, 6. B. J. 25, 6.* Latrones Trachoniticos, a Syllæo in Arabiam receptos, ad supplicium ab eo depascit, *A. J. 9, 1.* Expeditione in Arabiam facta, latrones et Arabes cædit, *9, 2.* A Syllæo apud Casarem Octav. accusatur, *9, 3.* Frustra legatos mittit ad Casarem qui causam suam defendant, *9, 4.* Alexandrum et Aristobulum filios iterum conjurationis accusatos in vincula conficit, *A. J. 10, 1 sqq. B. J. 26, 1 sqq.* Nicolaus Damascenus, Romam missus legatus, Herodem

crimnibus falso ei objectis apud Cæsarem purgat, *A. J.* 10, 8. A Cæsare potestatem obtinet de filiis conjunctionis suspectis pro arbitrio statuendi, *A. J.* 11, 1. *B. J.* 27, 1. In concilio Beryti habito filios accusat; hi capite damnantur, *A. J.* 11, 2 sqq. *B. J.* 27, 2 sqq. Filios strangulari jubet, *A. J.* 11, 6. *B. J.* 27, 6. De ejus immanitate, *A. J.* 11, 7. Cum Antipatro res Judææ administrat, *A. J.* XVII, 1, 1. Ejus progenies; nepotum sponsalia curat, *A. J.* 1, 2 sq. *B. J.* 1, 28, 2 sqq. Zamari ejusque comitibus sedem tribuit in Batanæa ad Trachonitarum latrocinia reprimenda, *A. J.* 2, 1 sq. Phariseorum nocentissimos, omnesque ex sua familia, qui cum Phariseis faciunt, interficit, *A. J.* 2, 4. Inimicitia ei cum Pherora intercedit, *A. J.* 3, 1; 3. *B. J.* 28, 2; 28, 4. Insidias ab Antipatro sibi structas detegit, *A. J.* 4, 1 sq. *B. J.* 29, 1 sqq. Mariamnen uxorem repudiat, Simoni pontificatum abrogat, *A. J.* 4, 2. *B. J.* 28, 3. Antipatrum coram Vara Syriæ prefecto accusat, criminis convictum in vincula conjicit, *A. J.* 5, 1 sqq. *B. J.* 31, 5 sqq.; 32, 1 sqq. Morbo correptus testamentum facit, quo Antipam regem constituit, *A. J.* 6, 1. *B. J.* 32, 7. Judas Sariphaei et Matthias Margalothi seditionem contra eum movent; vivi cremantur, *A. J.* 6, 2 sqq. *B. J.* 33, 2 sqq. Ejus morbus qualis fuerit, *A. J.* 6, 5. *B. J.* 23, 5. Instante morte crudelissimus est, *A. J.* 6, 5. *B. J.* 33, 5. de Herode Josephi iudicium, *A. J.* 6, 8; 1. *B. J.* 33, 8. Manus sibi inferre conatur; Antipatrum fil. interfici jubet, *A. J.* 7. *B. J.* 33, 7. Mutato testamento Archelaum regem, Philippum vero et Antipam tetrarchas constituit; moritur; splendidas ei exsequias solvit Archelaus, *A. J.* 8, 1 sqq. *B. J.* 33, 7 sq. Regnavit triginta septem annos postquam a Romanis rex creatus est, *A. J.* 8, 1. *B. J.* 33, 8. Ejus testamentum ex plerisque rebus confirmatur ab Augusto, *A. J.* 11, 5. *B. J.* 6, 3.

Herodes, Herodis M. fil. ex Mariamne Simonis filia, B. J. I, 28, 4. A. J. XVII, 1, 3. Herodes M. in testamento statuit, ut Herodes filius post Antipatri mortem regnum suscipiat, A. J. 3, 2. B. J. 29, 2. Repudiata ab Herode M. Mariamne, ex ejus testamento expungitur, A. J. 4, 3. B. J. 30, 7. Herodiadem Aristobuli fil. uxorem ducit, A. J. XVIII, 5, 1. Herodias ei repudium mittit, A. J. 5, 1; 5, 4.

Herodes, Herodis M. fil. ex Cleopatra, Philippi frater, A. J. XVII, 1, 3. B. J. I, 28, 4.

Herodes, Aristobuli fil. ex Berenice, Herodis M. nepos, B. J. I, 28, 1. Mariamnen, Josephi filiam ex Olympiade, uxorem ducit, A. J. XVIII, 5, 4. Postea matrimonium init cum Berenice Agrippæ fratris f., A. J. XIX, 5, 1. B. J. II, 11, 6. A Claudio Cæsare regnum Chalcidis obtinet, A. J. 5, 1. B. J. 11, 5. Silam interficiendum curat, A. J. 8, 3. A Claudio templi et sacræ pecuniæ curator constituitur, jusque impetrat pontifices creandi, A. J. XX, 1, 3. Moritur; ejus liberi, A. J. 5, 2. B. J. 11, 6.

Herodes, Aristobuli fil. ex Salome, A. J. XVIII, 5, 4.

Herodes, Phasaeli f. ex Salampsione Herodis M. filia, A. J. XVIII, 5, 4.

Herodes, Miari f., Tiberiensis, V. J. 9.

Herodes, Gamali f., Tiberiensis, V. J. 9.

Herodes. V. Antipas.

Herodis monumentum, prope Hierosol., B. J. V, 12, 2.

Herodias, Aristobuli filia ex Berenice, Herodis M. neptis, B. J. I, 28, 1. Herodi Herodis M. ex Mariamne filio nubit, A. J. XVIII, 5, 1. Marito repudium mittit; nubit Herodi Antipæ tetrarchæ, A. J. 5, 1; 5, 4. Pro Agrippa fratre ad inopiam redacto apud Herodem intercedit, 6, 2. Agrippa regnum adeptum, maritum instigat ut ipse regiam dignitatem a Caligula petat; a Caligula cum marito in ex-

silium mittitur Lugdunum, *A. J.* 7, 1 sq. *B. J.* II, 9, 6. Moritur, *B. J.* 9, 6.

Herodium (Herodia), castellum Judææ sexaginta stadiis ab Hierosolymis dissitum, ab Herode M. in memoriam victoriæ ex Antigonianis reportatæ exstructum, A. J. XV, 9, 4. Ejus descriptio, *ibid.* Cf. XIV, 13, 9. B. J. I, 13, 8; 21, 10. Toparchiæ caput, B. J. III, 3, 5. A Romanis post expugnationem Hierosolymorum capitur, B. J. VII, 6, 1.

Herodium, castellum Arabiæ ab Herode M. exstructum, B. J. I, 21, 10.

Herodotus Halicarnassensis, ab omnibus fere historicis sæpe mendacii arguitur, C. A. I, 3. A Manethone reprehenditur, C. A. I, 14. Romanorum nullam facit mentionem, C. A. I, 12. Ejus de Judæis testimonium, C. A. I, 22. Errat in iis quæ de Sesostri refert, A. J. VIII, 10, 2 sq. Laudatur de Pharaothis Ægypti regibus, A. J. VIII, 6, 2; de Senacheribo, A. J. X, 1, 4; de circumcissione, A. J. VIII, 10, 3; C. A. II, 13.

Heroum urbs, in Ægypto, A. J. II, 7, 5.

Hesiodus, poeta, in multis rebus ab Acusilao castigatur, C. A. I, 3. Laudatur de veterum longevitate, A. J. I, 3, 9.

Hestæus, historicus de primorum hominum longevitate, A. J. I, 3, 9; de Sennaare campo Babylonis, 4, 3.

Hierasa, mater Ozia regis, A. J. IX, 11, 2.

Hieremias, propheta; nomen in Josiæ mortem componit; mala Hierosolymis eventura literis mandat, A. J. X, 5, 1. Accusatur; mox absolvitur; vaticinia in templo recitat, 6, 2. Urbis excidium iterum atque iterum prædicit, 7, 2 sqq. In carcerem, deinde in fossam cæno oppletam conjicitur, 7, 4, et 5. Liberatus regi snadet ut Babylonis se subjiciat, 7, 6. Post urbis excidium a Babylonis magno in honore habetur, 9, 1. Judæis qui in patria relictis sunt suadet ne in Ægyptum discedant, 9, 6.

Hieremmon; ejus filii Iebosthum Judæorum regem interficiunt, A. J. VII, 2, 1.

Hierichus, urbs Judææ, ejus situs, B. J. IV, 8, 2. Magna regionis circa urbem fertilitas et amoenitas; fons quidam fertilitatis causa, B. J. IV, 8, 3. Cf. A. J. XV, 4, 2; IX, 12, 2. B. J. I, 6, 6. — Hierichus caput toparchiæ, B. J. III, 3, 5. — Capitur a Judæis ejusque incolæ caduntur, A. J. V, 1, 5—10. Syndrium ibi constituitur a Gabinio, A. J. XIV, 5, 4. B. J. I, 8, 5. Post defectionem a Romanis Josephus Simonis f. urbi præficatur, B. J. II, 20, 4. A Romanis capitur, B. J. IV, 8, 2; 9, 1.

Hieroboamus I, Nabatei fil., a Solomone muris extruendis præficatur; deinde tribus Josephi præfectus constituitur, A. J. VIII, 7, 7. Achiz vaticinio motus res novas molitur; in Ægyptum ad Susacum se confert, 7, 8. Post Solomonis mortem revocatur, 8, 1. A decem tribus rex creatur, 8, 3. Regiam extruit in Sicimorum urbe; vitulas aureas facit ad easque colendas populum adhortatur 8, 4. Jadon vates Dei iram ei denunciat, 8, 5. Vates Bethelensis ei persuadet, Jadonem esse deceptorem, 9, 1. In majorem indies delabitur impietatem, *ibid.* Abiam bello lacescit, sed cladem accipit, 11, 2. Moritur postquam regnavit annos viginti duos, 11, 4. Tota ejus stirps ad internecionem deletur a Basane, 11, 4.

Hieroboamus II, rex Israelitarum, Joasi f., A. J. IX, 8, 7. Legum contemptor, 10, 1. Regni fines dilatat, *ibid.* Regnat annos quadraginta, 10, 3.

Hieronymus, Ægyptius, Antigoni regis amicus, Syriæ præfectus, Alexandri successorum historiam scripsit, C. A. I, 23. Judæorum non meminit, *ibid.* Antiquitates Phœ-

nicias scripsit, *A. J. I, 3, 6. Laudatur de diluvio, ibid.; de veterum longevitate, A. J. I, 3, 9.*

Hierosolyma, metropolis Palaestinae; antiquitus *Solyma* dicta, *A. J. I, 10, 2; VII, 3, 2. B. J. VI, 10. Ea appellata esse Hierosyla tradit Lysimachus, C. A. I, 35. — Urbis accurata descriptio, B. J. V, 4 sq. Ejus colles et partes, 4, 1; triplex murus, 4, 2; ambitus, turres, 4, 3; regia, 4, 4; templum, 5, 1 sq. Cf. C. A. I, 22. — Quid Moyses de urbe sacra aedificanda praescripserit, *A. J. IV, 8, 5. — Hierosolyma ab iis, qui Hycos appellantur, condita secundum Manethonem, C. A. I, 14. A Jebusais habitata usque dum a Davide expugnarentur, A. J. VII, 3, 1. Cf. V, 1, 17; B. J. VI, 10. A Davide instaurata atque aucta, A. J. VII, 3, 2. Davidis urbs vocata, ibid. A Salomone munita, A. J. VIII, 6, 1. Expugnatur a Nabuchodonosoro et solo arquantur, X, 8, 1 sqq. Instaurari coepit sub regno Cyri, XI, 2, 1. Murnia, a gentibus finitimis diruta sub regno Xerxis I, reficiuntur, 5, 6 sqq. Hierosolyma capta a Ptolemaeo Lagi per fraudem, XII, 1. Arx a Simone funditus deletur, XIII, 6, 6. Hierosolyma a Pompejo capta, *A. J. XIV, 4, 2. sqq. B. J. I, 7, 2 sqq. Synedrium Hierosolymis a Gabinio constitutum, A. J. XIV, 5, 4. B. J. I, 8, 5. Hierosolyma expugnata ab Herode et Sossio, A. J. 16, 1 sqq. B. J. 18, 1 sqq. Theatrum in urbe extruitur ab Herode M., A. J. XV, 8, 1. Agrippa M. urbem molitur munitissimam reddere, sed prohibetur a Claudio Casare, A. J. XIX, 7, 2. Cf. B. J. II, 11, 6. Plateae splendido lapide sternuntur sub Agrippa jun., A. J. XX, 9, 7. Florus Hierosolymitanos ad seditionem adigit; magna eorum strages, B. J. II, 14, 6 sqq.; 15, 1 sqq.; Bellum inter pacificos et seditiosos. Romanorum praesidium cadit, 17. Cestius, Syriae praeses, Bezetham capit, urbem superiorem et templum irritum conatu obsidet, 20. Romanis expulsis, Josephus Gorionis et Ananus urbis praefecti constituuntur, 20, 3. Zelotae, latrones undique conflati, Hierosolyma rapinis, caedibus et discordiis complent, B. J. IV, 3, 3 sqq. Acris pugna inter Zelotas et populum committitur, Zelotae in templum confugiunt, 3, 11 sqq. Zelotae Idumaeos in auxilium vocant cum iisque magnam civium stragem edunt, 4 et 5. Post Idumaeorum discessum Zelotae crudelius adhuc in cives saeviunt, 6, 1; 6, 3. Zelotae in duas partes discedunt, 7, 1. Zelotae ab Idumaeis qui in urbem confugerant pressi in unam factionem rursus coalescunt, 9, 11. Simon Giorae a populo in urbem recipitur ad opprimendos Zelotas, *ibid.* Acris pugna inter Simonem et Joannem Zelotarum ducem, 9, 12. Zelotae denuo in duas scinduntur factiones, quarum altera duce Joanne templi porticus, altera duce Eleazaro templi septum tenet, V, 1, 2. Simon Giorae, tertiae factionis dux, urbem superiorem in potestate habet et magnam inferioris partem; atrox bellum inter tres illas factiones, 1, 3. Titus ad urbem obsidendam se adcingit, 2, 1 sqq. Tres factiones in breve tempus concordēs Romanos adiuvant, 2, 4. sqq. Bellum intestinum recrudescit: Joannes Eleazari factionem opprimit et templi septum occupat, ita ut tres factiones ad duas redigantur, 3, 1. Romanis machinas urbi admoventibus, factiones denuo in unum corpus coeunt fortiterque hosti resistunt, 6, 4 sqq. Primus murus septentrionalis a Romanis capitur, 7, 2. Romanis secundum murum occupant et Nova urbe potiuntur; a Judaeis repelluntur, sed quarto die post iterum in urbem irruunt, 8, 1 sqq. Obsidio in breve tempus remittitur; Josephus Flavius Hierosolymitanos ad deditionem hortatur, 9, 1 sqq. Fames in urbe grassatur; seditiosi in populum saeviunt, 10, 1 sqq. Aggeres a Romanis prope Antoniam et Joannis monumentum erecti***

a Joanne et Simone destruntur, 11, 4 sqq. Urbs a Romanis muro circumdatur novique aggeres jaciuntur, 12, 1 sqq. Perfugarum misera sors, 13, 4. Joannis sacrilegium, 13, 6. Mortuorum numerus, 13, 7. Judaei novos aggeres frustra aggrediuntur, VI, 1, 3. Antonia a Romanis capitur, 1, 5 sqq. Nobilium plurimi ad Romanos confugiunt, 2, 1. Acris pugna prope templum, 2, 6. Romani aggeres extruunt e regione templi, 2, 7. Porticus exteriores partim a Judaeis, partim a Romanis incenduntur, 2, 9. Judaeorum dolo multi Romani pereunt, 3, 1. Famis in urbe atrocitas, 3, 3. Invito imperatore ipsum templum incenditur, 4, 1 sqq. Magna Judaeorum strages, 5, 1 sqq. Signa quae praecesserunt Hierosolymorum excidium, 5, 3. Titus quum frustra seditiosos ad deditionem hortatus esset, urbem perdere decernit; archivum, curia et Acra incenduntur, 6, 1 sqq. Superior urbs, male a Judaeis defensa, a Romanis capitur; tota jam urbe expugnata, omnia ferro et flamma vastantur, 8, 1 sqq. Captivorum sors, 9, 2. Quoties prioribus temporibus capta fuerint Hierosolyma, 10. Urbs funditus evertitur, exceptis tribus turribus et parte muri occidentalis, VII, 1, 1.

Hin, mensura apud Judaeos, *A. J. III, 8, 3; 9, 4; VIII, 3, 8.*

Hippene, regio circa Hippum urbem, *B. J. III, 3, 1.*

Hippicas, turris Hierosol., describitur, *B. J. V, 4, 3. Ab Herode exstructa est, ibid. Post Hierosol. expugnationem a Romanis servatur, B. J. VII, 1, 1.*

Hippos, urbs Galil., triginta stadiis a Tiberiade, sexaginta a Gadaris distat, *V. J. 65. Urbs Graecanica, A. J. XVII, 11, 4. A Pompejo Judaeis eripitur, A. J. XIV, 4, 4. Herodi M. dono datur ab Augusto, A. J. XV, 7, 3. Post Herodis mortem Syriae provinciae adjicitur, A. J. XVII, 11, 4. B. J. II, 6, 3. — Initio belli Jud. Hippeni in Judaeis saeviunt, qui urbem incolunt, B. J. II, 18, 5; cf. 18, 1.*

Hiramus, Tyriorum rex, cum Davide foedus init, eique ligna cedrina atque artifices, qui regiam extruant, mittit, *A. J. VII, 3, 2. Cum Solomone amicitiam jungit eique operarios ad ligna caedenda templumque extruendum mittit, VIII, 2, 7. sqq. Ejus literae ad Solomone dantur, ibid. Quotannis frumentum, vinum et oleum a Solomone accipit pro iis quae ad templi Hieros. extructionem contulit; viginti urbes quas Solomon ipsi offert, repudiat; aenigmata a Solomone solvenda mittit, aliaque ab eo sibi missa solvere studet, VIII, 5, 3. Quanam Menander et Dios historici de eo referant, ibid. Cf. C. A. I, 17; II, 2.*

Hiramus, Tyriorum rex qui floruit Cyri temporibus, *C. A. I, 21.*

Hispani, a Romanis subacti, *B. J. II, 16, 4. Cf. C. A. II, 4.*

Holophantes, Judaeus nobilis, *A. J. IV, 7, 5.*

Holocaustum, quomodo instituendum sit, *A. J. III, 9, 1.*

Homerus, poeta; ejus carmina antiquissimum apud Graecos literarum monumentum, *C. A. I, 2. Ea non ab ipso Homero literis mandata, sed posterioribus temporibus ex variis cantilenis collecta esse ferunt, ibid. Homerus nusquam in carminibus suis legis nomine utitur, II, 15. Plato Homerum republica sua excludit, II, 36.*

Homonea, locus Galil., *V. J. 54.*

Horatia, Romae tribus, *A. J. XIV, 10, 13; 10, 19.*

A. Hortensius, consul Roman., *A. J. XIV, 1, 1.*

Hothonielus, e tribu Judae, Judaeos ab Assyriis subiectos in libertatem restituit, *A. J. V, 3, 2. Principatum tenet apud Judaeos annos quadraginta, 3, 3.*

Hycos, gens pastorum, Aegyptum invadunt, *A. J. I, 14. Diversae de iis sententiae, ibid.*

Hyoscyamus, planta, describitur, *A. J.* III, 7, 6.

Hysicrates, ejus de Hyrcano testimonium, *A. J.* XIV, 8, 3.

Hyrcania (Hyrcanium), castellum Palæstin. a Gabinio diruitur, *A. J.* XIV, 5, 4. *B. J.* I, 8, 5. Cf. *A. J.* XIII, 16, 3. *B. J.* I, 8, 2; I, 19, 1.

Hyrcania, regio Asiæ, ejus claustra et portæ ferreæ, *B. J.* VII, 7, 4.

Hyrcanus, (Joannes) Maccab., Simonis fil., insidias Ptolemæi effugit; principatu potitur, *A. J.* XIII, 8, 1. Ab Antiocho Sotere Hierosolymis oppugnatur, 8, 2. Pacem redimit, 8, 3. Davidis sepulcrum depecculatur; mercenariis utitur; Antiochi in expeditione contra Parthos socius est, 8, 4; cf. VII, 15, 3. Mortuo Antiocho Syriam invadit; templum Garizitanum delet, XIII, 9, 1. Cum Romanis societatem init, 9, 2. Duobus Antiochis de Syriæ regno inter se certantibus, pace fruitur, 10, 1. Samariam obsidet et funditus delet, 10, 2 sqq. Cum Deo colloquitur, 10, 3. A Phariseis ad Sadducæorum sectam transit, 10, 5 et 6. Ejus mors et elogium, 10, 7.

Hyrcanus, Alexandri Jannæi f., post patris mortem ab Alexandra matre pontifex constituitur, *A. J.* XIII, 16, 1 et 2. Ejus indoles, *ibid.* et XIV, 1, 3. Matre mortua cum Aristobulo fratre de regno certat; facta reconciliatione fratri regnum concedit, *A. J.* XIV, 1, 2. *B. J.* I, 6, 1. Instigante Antipatro, regnum sibi vindicare conatur, cum Aretæ copiis fratrem proelio vincit et Hierosolyma obsidet, *A. J.* I, 3 sqq.; 2, 1 sq. *B. J.* 6, 2 sq. A Scauro jubetur obsidione desistere; ad Papyronem a fratre superatur, *A. J.* 2, 3. *B. J.* 6, 3. Causam suam coram Pompejo defendit, *A. J.* 3, 2. *B. J.* 6, 4. Pompejus ei favet, *A. J.* 3, 4. *B. J.* 6, 4. Pompejus pontificatum ei restituit, *A. J.* 4, 4. *B. J.* 7, 6. Cum Antipatro Cæsari in Ægypto bellum gerenti auxilium fert, *A. J.* 8, 2. Pontificatus a Cæsare ei confirmatur, *A. J.* 8, 5. *B. J.* 10, 3. Ab Atheniensibus magno honore afficitur, *A. J.* 8, 5. Antipatro ejusque filiis rerum administrationem relinquit, *A. J.* 9, 1 sq. *B. J.* 10, 4. Antipatri ejusque filiorum inimicis obsequutus, Herodem ob latronum cædem in judicium vocat, intercedente vero Sexto Cæsare absolvit, *A. J.* 9, 3, sqq. *B. J.* 10, 6 sq. Decreta a Romanis in Hyrcani gratiam facta, *A. J.* 10, 2 sqq. Malichum mortis periculo libera-t, *A. J.* 11, 2. Malichus enim principatu deturbare molitur, sed ab Herode occiditur, *A. J.* 11, 6. *B. J.* 11, 7 sq. Legationem mittit ad M. Antonium; Antonius ei restituit, quæ Cassius ei eripuerat, *A. J.* 12, 2 sqq. Parthi, ab Antigono regnum affectante acciti, Hyrcano insidias struunt, *A. J.* 13, 5 sq. *B. J.* 13, 4 sq. Vincitur traditur Antigono, qui ei aures abscidit, *A. J.* 13, 10. *B. J.* 13, 9. Captivus in Parthiam abducitur *A. J.* XV, 2, 1. *B. J.* I, 13, 11. A Phraate, Parthorum rege, e vinculis dimissus Babylone degit, ubi magna apud Judæos gaudet auctoritate, *A. J.* XV, 2, 2. In Judæam reversus honorifice excipitur ab Herode, 2, 3 sq. Ab Herode interficitur, *A. J.* XV, 6, 1 sqq. *B. J.* I, 22, 1. Ejus indoles et varia fortuna, *A. J.* 6, 4.

Hyrcanus, Josephi fil. ex Solymii filia, *A. J.* XII, 4, 6. Ejus indoles, *ibid.* A patre ad Ptolemæum Epiph. mittitur ut ei gratuletur, 4, 7. Ptolemæi gratiam largitione sibi conciliat, 4, 9. Cum fratribus congressus, eorum duos interficit; trans Jordanem se confert, *ibid.* Post patris mortem bellum gerit cum fratribus, 4, 11. Arabes infestat et castellum validissimum trans Jordanem ædificat; mortem sibi consciscit, *ibid.*

Hyrcanus, Herodis Agrippæ M. fratris f. ex Berenice, *A. J.* XX, 5, 2. *B. J.* II, 11, 6.

Hyrcanus, Flav. Josephi f. *V. J.* 4; 76.

I. J.

Jabala, urbs Palæst., *A. J.* X, 3, 2.

Jabes, Sellumi pater, *A. J.* IX, 11, 1.

Jabinus, rex Chananæorum, Judæos sibi subjicit durissimoque dominatu premit, *A. J.* V, 3.

Jabisus (*Jabissus*, *Jabissa*), urbs Galaaditidis, *A. J.* VI, 14, 8. Jabiseni quum recusassent contra Benjamitas cum ceteris tribubus pugnare, cæduntur, V, 2, 11. Jabiseni Sauli ejusque filiorum corpora a Palæstinis in cruce sublata auferunt et sepeliunt, VI, 14, 8.

Jacimus, Zamaris f., dux Bathyræorum, vir fortitudine insignis, *A. J.* XVII, 2, 3.

Jacimus, V. *Alcimus*.

Jachinus, Symeonis filius, *A. J.* II, 7, 4.

Jacobus, Isaci fil. ex Rebecca, *A. J.* I, 18, 1. Patris preces pro Esavo in se fraudulentè convertit, 18, 6. A matre Charras mittitur, ut iras Esavi evitet et Labani filiam uxorem ducat, 19, 1. Labano bis septem annos servit; post prius septennium Liam, post alterum Rachelam in matrimonium accipit, 19, 2 sqq. Ejus liberi ex uxoribus et concubinis suscepti, 19, 8. A Labano clam discedit cum uxoribus et parte gregum, 19, 9. Cum Labano, qui fugientes persequutus est, reconciliationem et fœdus facit, 19, 10 sq. In patriam reversus cum Esavo in gratiam redit; cum angelo divino certamen init, quare Israelus appellatur, 20. Deorum simulacra, quæ Rachelæ ex Mesopotamia secum abstulerat, prope Sicima in terra occultat, 21, 2. Post Isaci mortem, Jacobus Chananæam obtinet, Esavus Idumæam, II, 1, 1. Summa gaudet felicitate, Josephum præ ceteris liberis amat, 2, 1. Josephum, a fratribus venditum, a feris laceratum esse putans dolore opprimitur, 3, 4. Filios, excepto uno Benjamine, in Ægyptum mittit ad frumentum coemendum, 6, 2. Jussu Josephi Benjaminem quoque in Ægyptum mittit, 6, 5. Quum audisset Josephum in Ægypto vivere, cum tota sua familia eo migrat, 7, 1 sqq. Pharaotes ei Heliopolin concedit ad habitandum, 7, 6. Moritur in Ægypto, sepelitur Chebrone, 8, 1.

Jacobus, Judæ Galilæi f., cruci suffigitur, *A. J.* XX, 5, 2.

Jacobus, Jesu Christi frater lapidatur, auctore Anano pontifice, *A. J.* XX, 9, 1.

Jacobus, Sosæ f., Idumæorum dux qui Zelotis Hierosol. contra optimates auxilio veniunt, *B. J.* IV, 4, 2. Simoni Gioræ f. patriam prodit, 9, 6. Hierosolymis a Simonis Gior. partibus stat, 6, 1. A Simonè in vincula conjicitur, VI, 8, 2. Cf. VI, 1, 8; 2, 6.

Jacobus, Flav. Josephi satelles; *V. J.* 18.

Jaddus, Joannis fil., pontifex, *A. J.* XI, 7, 2; 8, 7.

Jadon, vates, Hieroboamo Dei iram denunciat, *A. J.* VIII, 8, 5. A leone interimitur, quod Dei præceptum neglexit, 9, 1.

Jaires, Galadenus, triginta annos apud Judæos principatum tenet, *A. J.* V, 7, 6.

Jale, mulier Genetis, Sisarem interficit, *A. J.* V, 5, 4.

Jalelus, Zabulonis f., *A. J.* II, 7, 4.

Jalus, Moysis nepos, *A. J.* VII, 14, 10.

Jamblichus, Libani dynasta, *A. J.* XIV, 8, 1. *B. J.* I, 9, 3.

Jaminus, Symeonis f., *A. J.* II, 7, 4.

Jamnia, urbs Judææ, olim in Palæstinorum ditione, *A. J.* IX, 10, 3. A Pompejo Judæis eripitur, *A. J.* XIV, 4, 4. A Gabinio instauratur, *B. J.* I, 8, 4. Ab Herode M. datur Salomæ, *A. J.* XVII, 8, 1. Salome eam Juliæ (Livie) Augusti uxori legat, *A. J.* XVIII, 2, 2. *B. J.*

- II, 9, 1. A Vespasiano capitur, *B. J.* IV, 3, 2; 8, 1. Cf. *A. J.* V, 1, 22; XII, 7, 4; XIII, 6, 6. *B. J.* 1, 2, 2; 7, 7.
- Jamnith*, (Jamnia), vicus Galil., *B. J.* II, 20, 6.
- Jamuelus*, Symeonis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Janias*, rex Aegypti, *C. A.* I, 14.
- Janneus*, V. *Alexander*.
- Jannæus*, Levi f., Taricheata nobilis, *V. J.* 26.
- Jaodus*, Symeonis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Japha*, oppidum Galil., a Josepho munitur, *B. J.* II, 20, 6. *V. J.* 37; 52. A Tito capitur, incolæ cæduntur, *B. J.* III, 7, 31.
- Japhethas*, Noel f., *A. J.* I, 4, 1. Ejus septem filii quas terras occupaverint, 5, 1.
- Japhra*, secundum Alexandrum Polyhistorum Abrami f. ex Chatura; cum Apheræ fratre Aphram urbem condit, Herculi cum Libya et Antæo bellum gerenti auxilium fert, *A. J.* I, 15.
- Japygium promontorium*, *B. J.* VII, 2, 1.
- Jar*, mensis secundus apud Judæos, *A. J.* VII, 3, 1.
- Jarda*, vicus Judææ, *B. J.* III, 3, 5.
- Jardes*, silva Palæst., *B. J.* VII, 6, 5.
- Jaredes*, Anochi f., *A. J.* I, 2, 2.
- Jaredes*, Malacli f., *A. J.* I, 3, 4.
- Jason*, Eleazari f., a Juda Maccab. Romam mittitur legatus, *A. J.* XII, 10, 6.
- Jason*, V. *Jesus*, *Simonis* f.
- Jasubus*, Isacharis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Jaus*, Esavi f., *A. J.* I, 1, 2.
- Jazares*, Abrami f., *A. J.* I, 15.
- Jazielus*, vates, *A. J.* IX, 1, 2.
- Jazorus*, urbs Ammanitarum, a Juda Maccab. expugnatur, *A. J.* XII, 8, 1.
- Iberi*, a Judæis olim Thobeli vocati, originem trahunt a Thobelo, Japheti f., *A. J.* I, 6, 1. Tiberius Iberis persuadere studet, ut Parthis bellum inferant, *A. J.* XVIII, 4, 4.
- Ide*, liberta, Mundum perducit ad Paulnam in Isidis templo stuprandam; cruci affigitur, *A. J.* XVIII, 3, 4.
- Idumæa*, *Idumæi*. Idumæa unde nomen habeat, *A. J.* II, 1, 1. Idumæi Judæos ex Aegypto redeuntes a finibus suis arcent, *A. J.* IV, 4, 4. A Davide devicti tributum pendere coguntur, VII, 5, 4. Joram Israelitarum regi opem ferunt contra Moabitas, IX, 3, 1. Ab Amasia, Judæorum rege debellantur, IX, 9, 1. Ab Hyrcano coguntur Judæorum mores legesque recipere, *A. J.* XV, 7, 9; XIII, 9, 1. Idumæorum agri devastantur a Trachonitis, *A. J.* XVI, 9, 3. Post Herodis M. mortem Idumæa ad Archelæi ethnarchiam pertinet, quæ præter eam Judæam et Samariam comprehendit, *A. J.* XVI, 11, 4. *B. J.* II, 6, 3. Idumæa toparchia Judææ, *B. J.* III, 3, 5. Jesus et Eleazarus initio belli Jud. Idumææ præficiuntur, *B. J.* II, 20, 4. Idumæi a zelotis in auxilium vocati, Hierosolyma occupant magnamque cum illis civium stragem edunt, *B. J.* IV, 4 et 5. Comperitis zelotarum sceleratis consiliis domum redeunt, 5, 5; 6, 1. Idumæa a Vespasiano occupatur, 8, 1. *Simon*, Gioræ f., Idumæam vastat, *B. J.* IV, 9, 4 sqq. Qui Simonem effugiunt, Hierosolyma se recipiunt; ibi cum zelotibus confligunt, 9, 10. Postea a Simonis Gior. partibus stant, V, 6, 1. Maxima Hierosolymorum parte a Romanis jam expugnata, ad Titum perfugiant, VI, 8, 2. Idumæorum perversitas, VII, 8, 1. Eorum numen Coze, *A. J.* XV, 7, 9.
- Idumas*, Ismaeli f., *A. J.* I, 12, 4.
- Jebbar*, Davidis fil., *A. J.* VII, 3, 3.
- Jebosthus*, Sauli filius, post patris mortem, Abeneri opera rex constituitur ab omnibus Judæis, excepta Judæa tribu, *A. J.* VII, 1, 3. Abenerus ab eo desciscit, I, 4. Interfici-
tur, 2, 1.
- Jebusæi*, gens Chananæa, Hierosolyma incolebant, usque dum a Davide ejicerentur, *A. J.* VII, 3, 1.
- Jebusæus*, Chanaani filius, *A. J.* I, 5, 2.
- Jechonias*, V. *Joachimus*.
- Jedis*, uxor Amosi, mater Josiæ, *A. J.* X, 4, 1.
- Jeglomus*, Esavi f., *A. J.* II, 1, 2.
- Jehus*, vates, *A. J.* VIII, 12, 3; 13, 7.
- Jehus*, Israelitarum rex. Elias a Deo jubetur eum Israelitarum regem constituere, *A. J.* VIII, 13, 7. Joram rege in Aramathæ oppugnatione vulnerato, Elissæus unum e discipulis suis mittit qui Jehum sacro oleo inungat, IX, 6, 1. Ab exercitus ducibus rex declaratur, 6, 2. Jesraelam profectus Joramum, et Ochoziam Judææ regem interficit, 6, 3. Jezabelam et totam Achabi stirpem interimit, 6, 4 sqq. Omnes Baalis sacerdotes e medio tollit, Baalisque cultum abolet, sed vitularum adorationem permittit, 6, 6. Azaelus, Syrorum rex, regionem Transjordanianam ei eripit; Jehus regnat septem viginti annos, 8, 1.
- Jeldaphas*, Nachoræ f., *A. J.* I, 6, 5.
- Jenæ*, Davidis fil., *A. J.* VII, 3, 3.
- Jephthes*, dux Judæorum, Ammanitas profligat, *A. J.* V, 7, 8. sqq. Filium Deo consecrat, 7, 10. Ephraimitas magna clade afficit, *A. J.* V, 7, 11. Sex annos apud Judæos imperium tenet, *ibid.*
- Jerasa*, Ozæ regis mater, *A. J.* IX, 11, 2.
- Jeremias*, vates. V. *Hieremias*.
- Jeremias*, Galilæorum dux, *V. J.* 72.
- Jericho*, V. *Hierichus*.
- Jeroboamus*, V. *Hieroboamus*.
- Jes*, Benjaminis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Jeselus*, Nephthalis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Jesraela*, urbs Samariæ, *A. J.* VIII, 13, 6; IX, 6, 4.
- Jessæmus*, Achæmæi fil., robore et fortitudine conspicuus, *A. J.* VII, 12, 4.
- Jessæus*, Obedis fil., Davidis pater, *A. J.* V, 9, 4; VI, 8, 1.
- Jesus*, Naveni f., Judæorum dux in bello cum Amalecitis gesto, *A. J.* III, 2, 3. Judæos contra Moysem rebelantes alloquitur, 14, 4. Moyses Jesum successorem suum declarat, IV, 7, 3. Jesus vaticinatur, vivente adhuc Moyse, 8, 46. Post Moysis mortem Judæorum summus dux Jordanem transgressus Hierichuntem capit, *A. J.* V, 1, 1—12; cf. *B. J.* IV, 8, 3. Infelicis deinde res gerit contra Annitas; exercitum sacrilegio pollutum lustrare a Deo jubetur; quo facto Annam expugnat, *A. J.* V, 1, 13—16. Gabaonitis parit, 1, 16. Hierosolymitanos aliasque gentes Chananæas prosternit, 1, 17 sq. Sacrum tabernaculum collocat in loco prope Siluntem oppidum; in Garizin et Gibalo montibus benedictiones a Moyse præscriptas facit, 1, 19. Chananæam dimetiendam curat; singulis eam Judæorum tribubus distribuit, 1, 20—25. Legatos mittit ad tribus Transjordanenses, quas patrios ritus violasse putat, 1, 26. Moritur; sepelitur in urbe Thamna, 1, 29.
- Jesus*, Sauli f., *A. J.* VI, 6, 6.
- Jesus*, Josedeci f., pontifex, *A. J.* XI, 3, 10; 4, 2; 4, 7.
- Jesus*, Judæ fil., pontificatum appetit, a fratre Joanne in templo occiditur, *A. J.* XI, 7, 1.
- Jesus* (etiam *Jason* appellatus), Simonis f., ab Antiocho Epiph. pontifex creatur, *A. J.* XII, 5, 1. Pontificatu ab eodem Antiocho privatur; litigat cum fratre, *ibid.* Cf. *V. J.* 4.
- Jesus*, Phabetis f., pontifex; pontificatus ei abrogatur ab Herode M., *A. J.* XV, 9, 3.

- Jesus Christus*, vir sapiens, si virum eum appellare fas est; multos habet discipulos; cruci affligitur; tertio die post mortem apparere rediit, *A. J. XVIII*, 3, 3. Ejus frater Jacobus lapidatur, *XX*, 9, 1.
- Jesus*, Damnai fil., ab Agrippa jun. pontifex constituitur, *A. J. XX*, 9, 1. Pontificatum amittit, 9, 4.
- Jesus*, Gamalielis fil., pontifex constituitur ab Agrippa jun., *A. J. XX*, 9, 4. Pontificatum amittit, 9, 7.
- Jesus*, Sapphiæ f., pontifex a Hierosolymitis Idumææ præficitur, *B. J. II*, 20, 4.
- Jesus*, Sapphiæ f., Tiberiensis, factionis ex nautis et pauperibus conflatae dux, *V. J. 12*; cf. 9. Herodis tetrarchæ palatium incendit, 12. Summus Tiberiadis magistratus, Tiberienses contra Josephum Galilææ præf. concitat, *V. J. 27. B. J. II*, 21, 3. Cum Jonatha ejusque collegis, a Simonis factione in Galil. missis, Josepho insidias struit, *V. J. 53* sqq.
- Jesus*, pontifex, Idumæos Hierosolyma obsidentes alloquitur, *B. J. 4*, 3. Ejus elogium, *ibid.*
- Jesus*, Gamalæ f., pontifex populum contra Zelotas excitat, *B. J. IV*, 3, 9; cf. *V. J. 38*.
- Jesus*, latronum princeps Flav. Josepho insidias struit, *V. J. 22*. Seditiosorum Tiberiadis dux urbem contra Romanos defendit, *B. J. III*, 9, 7. Tiberiade Romanis tradita ab incolis, Tarichæas cum sociis suis se confert, *ibid.* Romanos aggreditur, 10, 1. Tarichæas a Romanis captis, fuga evadit, 10, 5.
- Jesus*, unus e Gamalitarum primoribus, a seditiosis interficitur, *V. J. 37*.
- Jesus* pontifex Hierosolymis ad Titum profugit, *B. J. VI*, 1, 2.
- Jesus*, Thebuti f., sacerdos ad Titum transfugit, *B. J. VI*, 8, 3.
- Jesus*, Anani f., homo rusticus Hierosolymorum excidium prædicit, *B. J. VI*, 5, 3.
- Jetharsas*, Amessæ pater, *A. J. VII*, 10, 1.
- Jeturus*, Ismaeli f., *A. J. I*, 12, 4.
- Jezabela*, Jthobali, Tyrionum regis; filia, Achabi uxor, marium perducit ad Tyrionum deos colendos, *A. J. VIII*, 13, 1. In vates sævit, 4. Nabuthum interfici jubet, 13, 8. Jehu jussu interimitur, *IX*, 6, 4.
- Jezanias*, Judæorum dux, *A. J. X*, 9, 3.
- Jezechielus* propheta duos libros de malis Hierosolymis eventuris scripsit, *A. J. X*, 5, 1. Babylonem captivum abducitur, 6, 3. Babylone literas mittit Hierosolyma de clade Judæis imminente, 7, 2. Ab Hieremia in vaticiniis dissentit, *ibid.*
- Ilium*, urbs Asiæ minoris; Herodes M. Ilios reducit in gratiam cum Agrippa, *A. J. XVI*, 2, 2.
- Iltus*, Cesabæi pater, *A. J. VII*, 12, 4.
- Illyrii*, a Romanis subacti, *B. J. II*, 16, 4.
- Indates*, Parthorum dux, ab Antiocho Sotere superatur, *A. J. XIII*, 8, 4.
- India*, *A. J. I*, 6, 3. Oceanus Indicus, *I*, 6, 4. De rebus Indicis scripsit Philostratus, *X*, 11, 1.
- Joabus*, Davidis ex sorore nepos, Jebosthi exercitum vincit, *A. J. VII*, 1, 2. Abenerum interficit, 1, 5. Hierosolymorum arcem expugnat, 3, 1. Toti exercitui a Davide præficitur, 5, 4. Feliciter rem gerit contra Ammanitas, 6 sq. Abesalomum Davidi reconciliat, 8, 4 sqq. Abesalomi, qui regnum affectat, exercitum fundit, ipsum interimit, 10, 2. Amessam qui ipsius loco dux factus est, occidit, expeditionem facit contra Sabæum, 11, 6 sq. Denuo toti exercitui præficitur, 11, 8. Populi censum habet, 13, 1. Adoniam qui regnum appetit adjuvat, 14, 4. Solomonis jussu interficitur, *VIII*, 1, 4.
- Joachazus*, rex Judæorum, Josiæ fil., a Nechaone captivus Ægyptum abducitur; regnum traditur ejus fratri, Eliacimo, *A. J. X*, 5, 2. In Ægypto moritur, *ibid.*
- Joachebeda*, Amaramæ uxor, Moysis mater, *A. J. II*, 9, 4. Moyses ab Ægypti regis filia receptus matri enutriendus datur, 9, 5.
- Joachimus* (Jechonias) Judæorum rex, regnum accipit a Nabuchodonosoro, *A. J. X*, 6, 3. Ab eodem non multo post captivus Babylonem abducitur, 7, 1. E vinculis solvitur ab Abilamarodacho, *X*, 11, 2.
- Joachus*, Ezechiæ regi a commentariis, *A. J. X*, 1, 2.
- Joacimus*, Josiæ fil., a Nechaone rex Judææ constituitur; ante regnum susceptum Eliacimus vocabatur, *A. J. X*, 5, 2. Nabuchodonosoro tributum pendit, 6, 1. Hierosolymis a Nabuchodonosoro captis, occiditur, 6, 2 et 3. Regnavit undecim annos, 6, 3.
- Joacimus*, Jesu fil., summus pontifex, sub regno Xerxis I, *A. J. XI*, 5, 1.
- Joadas*, pater Banasæ, *A. J. VII*, 5, 4.
- Joadus*, (*Jodaus*), pontifex, Joasum Ochoziræ regis filium servat, *A. J. IX*, 7, 1. Joasum regem creat, 7, 2. Gotholiam, Joasi matrem, necari jubet, 7, 3. Regem jurejurando adstringit, ut verum Deum colat legesque Mosai- cas observet; Baalis ædem a Joramō constructam diruit, 7, 4. Templo instaurando magnum navat operam, 8, 2. Vir justitia et probitate insignis, 8, 3.
- Joæsdrus*, Nomici f., Judæus nobilis, *B. J. II*, 21, 7.
- Joannes*, Judæorum dux, *A. J. VIII*, 15, 2.
- Joannes*, Careæ f., Judæorum a Babyloniis in Judæa relictorum dux, *A. J. X*, 9, 2. Ismaelum qui Godoliam interfecit persequitur, 9, 5. Judæos in Ægyptum ducit, 9, 6.
- Joannes*, fil. Eliasibi, *A. J. X*, 5, 4.
- Joannes*, Judæ fil., pontifex Jesum fratrem in templo occidit, *A. J. XI*, 7, 1.
- Joannes Hyrcanus*, *V. Hyrcanus*.
- Joannes*, Mattathiæ fil., Gaddes vocatus, *A. J. XII*, 6, 1. A Jonatha fratre ad Nabatæos missus ab Amara filii occiditur, *XIII*, 1, 2.
- Joannes*, Baptista, vir bonus, Judæos ad virtutis studium impellit; ab Herode Antipa necatur, *A. J. XVIII*, 5, 2.
- Joannes*, Judæus Cæsariensis, a Floro in vincula conjicitur, *B. J. II*, 14, 5 sq.
- Joannes*, Essæus Thamææ præfectus, *B. J. II*, 20, 4. In prælio cadit, *B. J. III*, 2, 1 sqq.
- Joannes*, Ananiæ f., Acrabatenæ et Gopuniticæ toparchiæ præfectus, *B. J. II*, 20, 4.
- Joannes*, Damæ filius vocatus, Zelota ferocissimus, *B. J. IV*, 3, 5.
- Joannes*, Sosæ f., Idumæorum dux, *B. J. IV*, 4, 2; *V*, 6, 5; 8, 2.
- Joannes*, Levi f., Gischalis oriundus, homo dolosissimus et nequissimus, *B. J. II*, 21, 1. *IV*, 2, 1. Gischalenos hortatur ne a Romanis deficiant, *V. J. 10*. Gischala a populis vicinis diruta instaurat et mœnibus firmat, *V. J. 10. B. J. II*, 20, 6; 21, 2. Rebus novis studet, *V. J. 13*. Ejus astutia in faciendi pecunia, *V. J. 13. B. J. II*, 21, 2. Josepho Flavio Galilææ præf. insidias struit, *V. J. 16* sqq. *B. J. II*, 21, 6 sqq. Tiberienses et Sepphoritas stimulat, ut seditionem moveant contra Josephum, *V. J. 25*. Frustra id agit, ut Josepho præfectura adimatur et in ipsum conferatur, *V. J. 38—66*. Josephus plerosque ejus sectatores in suas partes pertrahit, *V. J. 66*. Gischalenos contra Romanos concitat, *B. J. IV*, 2, 1. Tito ur- bem obsidente ejusque deditonem postulante, Joannes unius diei moram faciens, nocte Hierosolyma fugit, 2, 2. sqq; 3, 1. Ibi cum optimatibus et moderatis se facere simulans, eorum secreta Zelotis prodit, 3, 13. Ad Zelo-

tas legatus missus de pace componenda, eos magis etiam contra optimates irritat, 3, 14. Tyrannidem affectans, factionem sibi facit ex Zelotarum nequissimis, 7, 1. Ab Idumæis, qui in urbem confugerant, superatus in templum pellitur; plurimi Zelotæ ad ejus partes se conferunt, 9, 11. Simo Gorionis in urbem recipitur ad Joannem et Zelotas opprimendos, *ibid.* Acris pugna inter Simonem et Joannem, 9, 12. Eleazarus cum multis aliis Zelotis a Joanne desciscit, et interius templi septum occupat, V, 1, 2. Crebris pugnis dimicat cum Eleazaro et Simone, 1, 3. Materiam sacram ad instrumenta bellica conficienda adhibet, 1, 5. Eleazar factionem opprimit, interius templi septum occupat, 3, 1. Quot sectatores habuerit, 6, 1. Romanis machinas muris admoventibus cum Simone pacem facit, 6, 4. Aggeres a Romanis ad Antoniam erectos destruit, 11, 4. Templum spoliatur, 13, 6. Romanos Antoniam oppugnantes frustra aggreditur, VI, 1, 3. Flavio Josepho ad deditionem hortanti conviciatur, 2, 1; 2, 3. Templo a Romanis incenso, in urbem superiorem confugit, 6, 1. Joannes et Simon a Tito petunt ut Judæis liceat cum liberis et uxoribus in desertum exire; repulsam ferunt, 6, 2 sqq. Romanis superiorem urbem oppugnantibus, metu perterritus fugit cum Simone, 8, 4. In caverna latitans a Romanis capitur; vinculis perpetuis damnatur, 9, 4. Ejus indoles, VII, 8, 1. *Joannis* pontif. monumentum in Hierosolym. urbe, *B. J.* V, 6, 1. *Joasus*, Gedeonis fil., *A. J.* V, 6, 2. *Joasus*, Ochozæ Judææ regis fil., Gotholia matre totam Davidis stirpem delere conante, servatur a Joado, *A. J.* IX, 7, 1. In templo educatur, *ibid.* Septimo vitæ anno a Joadd rex creatur, assentiente populo, 7, 2. Quamdiu Joasus vixit, Joasus legum erat observantissimus cultusque Dei studiosissimus, 7, 5. Templum instaurandum curat, 8, 2. Joado mortuo Dei cultum negligit; Zachariam vatem, Joadi fil., interfici jubet, 8, 3. Azaelum magna pecuniæ vi ab Hierosolymorum obsidione avertit; regnat annos quadraginta, 8, 4. *Joasus*, Israelitarum rex, filius Joazi, vir bonus, Elissæum vatem magno in honore habet, *A. J.* IX, 8, 6. Expeditione facta contra Syros recuperat omnes urbes, quas pater amiserat, 8, 7. Amasiam Judæorum regem devincit et captis Hierosolymis, murorum partem diruit, 9, 3. *Joathames*, Gedeonis f., Scimitas contra Abimelechum concitat, *A. J.* V, 7, 1 sqq. *Joathes*, Josæ regis a commentariis, *A. J.* X, 4, 1. *Joazarus*, Boethi f., pontifex creatur ab Herode, *A. J.* XVII, 6, 4. Pontificatu ab Archelao privatur, 13, 1. Populo suadet ut honorum censum a Romanis agi sinat, XVIII, 1, 1; cf. 2, 1. *Joazus*, Jehu Israelitarum regis f., patris successor, *A. J.* IX, 8, 1. Ab Azaelo bello premitur multasque urbes amittit; regnat annos septemdecim, 8, 5. *Jobabus*, Juchæ f., *A. J.* I, 6, 4. *Jobelus*, Lamechi f., *A. J.* I, 2, 2. *Jobelus*, annus Jubilæus, quinquagesimo quoque anno celebrandus, *A. J.* III, 12, 13. *Jochabes*, Phinensis f., *A. J.* V, 11, 4. *Jodamus*, tribus Leviticæ princeps, *A. J.* VII, 2, 2. *Joelus*, Samuëli f., in republica administranda nequissimum se præbet, *A. J.* VI, 3, 2. *Jomnes*, Aseri f., *A. J.* II, 7, 4. *Jonadabus*, Jehu regis amicus, *A. J.* IX, 6, 6. *Jonas*, vates, a nautis in mare dejectus miraculose servatur; Niniven adfectus Dei jussu vaticinium de hac urbe proclamat, *A. J.* 10, 2. *Jonathas*, Saül fil., Palæstinorum præsidium solus cum

armigero aggreditur et fugat, *A. J.* VI, 6, 2. Saulus eum morti devovet, sed populus pro eo deprecatur, 7, 4. Davidem Saulo reconciliat, 11, 2. Amicitiaæ sedes cum Davide init ejusque saluti prospicit, 11, 8 sqq. In prælio cum Palæstinis commisso cadit, 14, 1. *Jonathas*, Abiathari f., *A. J.* VII, 9, 2. *Jonathas*, Samæ fil., Ammonis amicus, *A. J.* VII, 8, 3; 12, 2. *Jonathas*, Apphus cognominatus, filius Mattathia, *A. J.* XII, 6, 1. Cum Juda fratre gentes finitimas debellat, 8, 2 sqq. Mortuo Juda, principatum suscipit, XIII, 1, 1. Prælium committit cum Bachide Syrorum duce in Jordanis paludibus, 1, 3. Joannem fratrem a Nabatæis interfectum ulciscitur, 1, 4. A Bachide in urbe Bethlaga frustra obsidetur, 10, 5. Cum Bachide pacem componit, 1, 6. Demetrius et Alexander Balas ejus gratiam certatim sibi conciliare student, 2. Hierosolyma instaurat, 2, 1. Ab Alexandro pontifex creatur, 2, 2; 2, 3. Ab Alexandro valde honoratur, 4, 2. Ab Apollonio Dao in pugnam provocatur, 4, 3. Eum fundit fugatque, 4, 4. Arcem Hierosolymorum oppugnat; a Demetrio Nicator Judææ immunitatem impetrat, 4, 9. Demetrio opem fert contra Antiochenes, 5, 3. A Demetrio deficit ad Antiochum Entheum, 5, 4. Phœnicia et Coele Syriae urbes in Antiochi potestatem redigit, 5, 5. Demetrii duces bis vincit, 5, 7; 5, 10. Cum Romanis et Lacedæmonis amicitiam renovat, 5, 8. Hierosolyma munit, 5, 10. A Diodoto capitur et occiditur, 6, 2; 6, 5. Ejus monumentum, 6, 5. Cf. *B. J.* I, 2, 1. *Jonathas*, Absalomi f., *A. J.* XIII, 6, 3. *Jonathas*, Oniæ f., Jud. ab Hyrcano Romam mittitur legatus, *A. J.* XIV, 10, 10. *Jonathas*, Anani fil., pontifex creatur a Vitellio, *A. J.* XVIII, 4, 3. *Jonathas* pontifex a Felice, Judææ procur., e medio tollitur, *A. J.* XX, 8, 5. *Jonathas*, Pharisæus, cum tribus aliis Judæis a Simonis et Anani factione in Galilæam mittitur ut Josepho præfecturam adimat; Galilæi hoc fieri non sinunt, *V. J.* 39—53. Tiberiadem in potestatem suam redigere studet et Josepho necem machinatur, *V. J.* 53—60. A Josepho capitur et Hierosolyma mittitur, 61—64. *Jonathas*, Sisennæ f., *V. J.* 38. *Jonathas* Judæus Romanos ad singulare certamen provocat; Pudentem vincit; a Prisco sagitta transigitur, *B. J.* VI, 2, 10. *Jonathas*, sicarius Judæus Cyrenenses ad seditionem stimulat; a Catullo captus Judæorum locupletissimos falso accusat, *B. J.* VII, 11, 1 sq. Calumniarum falsitate detecta, Romæ vivus crematur, 11, 3. Cf. *V. J.* 76. *Ionia*, regio Asiæ min., nomen habet a Jovano Japhethæ f., *A. J.* I, 6, 1. Judæis in Ionia habitantibus Agrippa immunitatem confirmat, *A. J.* XVI, 2, 3 sqq. *Jope* (*Joppe*), urbs Judææ maritima cum portu, *A. J.* XI, 4, 1. *B. J.* I, 4, 7; 7, 7. Ejus situs, *B. J.* III, 9, 3. A Pompejo Judæis eripitur, *A. J.* XIV, 4, 4. A Julio Cæsare redditur, XIV, 10, 6. Capitur ab Herode M. in bello cum Antigono gesto, *A. J.* XIV, 15, 1. *B. J.* I, 15, 4. Ab Augusto Herodi M. dono datur, *A. J.* XV, 7, 3. Post Herodis M. mortem in Archelai ethnarchæ ditione est; Archelao regno dejecto Syriæ adjicitur, *A. J.* XVII, 11, 4, 13, 5. *B. J.* II, 6, 3; 8, 1. Initio belli Jud. a Cestio diripitur et incenditur, *B. J.* II, 18, 10. Instauratur a Judæis seditiosis, qui piraticam faciunt, *B. J.* III, 9, 2. Denuo capitur et diruitur a Romanis, *ibid.* Cf. *A. J.* IX, 10, 1; XIII, 4, 4; 5, 10; 6, 3; 6, 6; 8, 3; 9, 2. *B. J.* I, 2, 2.

Joramus, Josaphati Hierosolymorum regis f., Gotholiam Achabi regis filiam uxorem ducit, *A. J.* VIII, 15, 3. Rex crudelis atque impius; Idumari et qui regionem Labinam incolunt ab eo delinunt, IX, 5, 1. Idolorum cultui addictus, 5, 2. Arabes et Palestini Judæam invadunt et in regis domum sæviunt; Joramus post mortem regis exsequiis dignus non habetur, 5, 3.

Joramus, Achabi Israelitarum regis, fil. Ochoziæ fratri succedit, *A. J.* IX, 3, 1. Cum Josaphato et Idumæorum rege Moabitis debellat, 3, 1 et 2. Cum Syris bellum gerit fausto successu, 4. Post Adadi mortem Syris adimit Aramatham, 6, 1. A Jehu interficitur, 6, 3.

Joramus, Azariæ f., pontifex maximus, *A. J.* X, 8, 6.

Jordanes, fluv. Palestinæ; Jordanes major et minor, *B. J.* IV, 1, 1. Verus ejus fons in Phiala lacu, non in Panco monte, *B. J.* III, 10, 7. Cf. de fonte *A. J.* V, 3, 1; VIII, 8, 4; I, 10, 1; V, 1, 22. *B. J.* I, 21, 3; IV, 1, 1. Ejus cursus describitur, *B. J.* III, 10, 7; cf. III, 3, 1 sqq. Jordanis paludes (ἐὼς), *A. J.* XIII, 1, 3; 1, 5.

Josabetha, Ochoziæ regis soror, Joadi uxor, *A. J.* IX, 7, 1.

Josadocus, pontifex maximus, Babylonem captivus adducitur, *A. J.* X, 8, 6.

Josaphatus, Achili f., *A. J.* VII, 5, 4.

Josaphatus, fil. Asani, Judæorum regis ex Abida, patri succedit, *A. J.* VIII, 12, 6. Rex bonus et pius, populum hortatur ut Moysis leges observet, *A. J.* VIII, 15, 1 sqq. Affinitatem cum Achabo jungit cum eoque expeditionem facit contra Syros, 15, 3 sqq. Cladem accipit, 15, 5. Judices in oppidis constituit, IX, 1, 1. Bellum cum Moabitis et Ammanitis fausto successu gerit, 1, 2 sqq. Classem mittit in Pontum et Thraciæ emporia, hæc vero naufragium facit, 1, 4. Cum Joramo et Idumæorum rege expeditionem facit contra Moabitas pro Idumææ desertæcosque vincit, 3, 1 et 2. Moritur, regni anno vigesimo quinto, 3, 2.

Josephus, Jacobi filius natu minimus, in fratrum invidiam incurrit, *A. J.* II, 2. A fratribus in puteum conjicitur, deinde mercatoribus Ismaeliticis venditur, 3. A Petephre, viro Ægyptio emitur et liberaliter educatur, 4, 1. Petephre uxorem quæ ipsum ad concubitum pellicere studet, repudiât; contumeliose ab ea accusatus in carcerem conjicitur, 4, 2 sqq. Post biennium a carcere liberatur; Pharaothæ regis visiones de bobus et spicis magna sapientia interpretatur, 5, 1 sqq. Rei frumentariæ curanda præficitur, 5, 7. Psotomphanæus a rege cognominatur; honoribus cumulat 6, 1. Asemetham uxorem ducit; ejus liberi, *ibid.* Fratres in Ægyptum missos ad frumentum coemendum agnoscit eorumque animos variis modis pertentat, 6, 2 sqq. Fratribus se aperit, 6, 10. Patrem fratresque invitat, ut sedem ligant in Ægypto, 6, 10; 7, 1 sqq. Fame Ægyptum premente, omnes agros pro rege coemit; postea tamen eos incolis reddit ea conditione ut quinta frugum pars regi solvatur, 7, 7. Patrem mortuum splendide effert Cherone; fratribus magnas possessiones in Ægypto largitur, 8, 1. Moritur; ejus ossa postea in Chananaam transferuntur, 8, 2. Josephi indoles, *ibid.* Quid Chæremone de Josepho tradat, *C. A. I.* 32.

Josephus, Tobiae fil., Oniam patrum objurgat quod tributa Ptolemæo Euerg. solvat, *A. J.* XII, 4, 2. Judæorum legatus ad Ptolem. venit, 4, 3. Vectigalia Judææ terrarumque adjacentium licitatione emit, 4, 4. Vectigalia severissime exigit, 4, 5. Ejus divitiæ et liberi, 4, 6. Hyrcanum fil. ad Ptolemæum Epiph. mittit, 4, 7. Moritur, 4, 10.

Josephus, Zachariæ f. contra Judææ mandatum Gorgiam aggressus clade afficitur, *A. J.* XII, 8, 2; 8, 6.

Josephus, Mennari f., ab Hyrcano ad M. Antonium mittitur legatus, *A. J.* XIV, 12, 3.

Josephus, Antipatri f., Herodi fratri patria profugo in Idumæa obviam fit, *A. J.* XIV, 7, 4; 13, 9. *B. J.* I, 13, 8. In castello Masada ab Antigono oppugnatur, *A. J.* XIV, 14, 6. *B. J.* I, 15, 1. A fratre in Idumæam mittitur, *A. J.* 15, 4. *B. J.* 16, 1. Ab Herode ad Antonium proficiscente in Judæa cum Machæra relinquitur; contra fratris jussu prælium cum Antigono committens vincitur et cadit, *A. J.* 15, 7; 15, 10. *B. J.* 17, 1 sq.

Josephus, Herodis M. avunculus, secretum de Mariamne mandatum quod Herodes ipsi dedit, prodit, *A. J.* XV, 1, 5 sq. In suspicionem adulterii cum Mariamne commissi adductus ab Herode necatur, *A. J.* 1, 9. *B. J.* I, 22, 4 sq.

Josephus, Herodis M. quæstor, Herodes ei Mariamnes uxoris custodiam credit, *A. J.* XI, 6, 5.

Josephus, Josephi, Herodis fratris, fil., Olympiadem Herodis filiam uxorem ducit, *A. J.* XVII, 2, 3. *B. J.* I, 28, 4. Quinct. Varum adjuvat in coercendis Judæis seditionis, *A. J.* XVII, 10, 9. *B. J.* II, 5, 2.

Josephus, Ellemi fil., in unum diem pontifex creatur, *A. J.* XVII, 6, 4.

Josephus, qui etiam Caiaphas appellatur, pontifex creatur a Valerio Grato, *A. J.* XVIII, 2, 2. Pontificatu privatur a Vitellio, *A. J.* XVIII, 4, 3.

Josephus Cabi, Simonis fil., ab Agrippa jun. pontifex creatur, *A. J.* XX, 8, 11. Pontificatum amittit, 9, 1.

Josephus, Cami sive Chamydi f., pontifex constituitur ab Herode Chalcidis dynasta, *A. J.* XX, 1, 3. Pontificatus ei abrogatur, *A. J.* XX, 5, 2.

Josephus, Gorionis f., a populo urbi præficitur, *B. J.* II, 20, 3.

Josephus, Simonis f., Hierichunti præficitur, *B. J.* II, 20, 4.

Josephus, Gamalensium contra Romanos dux, *B. J.* IV, 1, 4. Cadit, 1, 9. Cf. *V. J.* 37.

Josephus, pontifex, Hierosolymis profugit ad Romanos, *B. J.* VI, 2, 2.

Josephus, Dalæi f., sacerdos in flammis templi incensi mortem quærit, *B. J.* VI, 5, 1.

Josephus, Matthiæ f., Flav. Josephi avus, *V. J.* 1.

Josephus (Flavius), Matthiæ f., nobilissimo genere ortus primo anno regni Caii Cæsaris natus, *V. J.* 1. *A. J.* XVI, 7, 1. Adolescentulus adhuc sapientia excellit; perulustratis Phariseorum, Sadduceorum et Essenorum sectis, Bani institutione utitur; deinde Phariseorum sectæ se addicit, *V. J.* 2. Romam proficiscens naufragium facit; apud Poppæam pro sacerdotibus captivis intercedit, et valde ab ea honoratur, 3. Judæos a seditione contra Romanos moventes dehortatur; proditiōis se suspectum reddit, 4 sq. Post Cestii cladem, utrique Galilææ cum duobus sociis præficitur, *V. J.* 7; 12, *B. J.* II, 120, 4. Tiberiade Herodis tetrarchæ palatium dirui jubet, *V. J.* 12. Gischala venit Joannem rerum novarum studiosum observaturus, 13. Collegas dimittit; urbes munitionibus firmat; a latronibus pacem redimit, *V. J.* 14; cf. 37. *B. J.* II, 20, 6. Galilæos disciplinæ militari instituit, *B. J.* 20, 7. Josephi moderatio et continentia, *V. J.* 15. Galilæorum benevolentiam sibi conciliat, *V. J.* 16. *B. J.* II, 20, 5. Tiberienses a Joanne ad seditionem stimulatos alloquitur; e manibus Joannis sibi insidiantis elapsus, Tarichæas se confert, *V. J.* 17 sqq. *B. J.* 21, 6. Sepphoritæ ei insidias struunt, *V. J.* 21 sq. Expeditionem facit contra Abutium, *V. J.* 24. In suspicionem proditiōis vocatus apud Tarichæas et Tiberienses, magnum subit discrimen; stratagemate salutem quærit, *V. J.* 26, sqq.

B. J. II, 21, 3 sqq. Tiberienses et Tarichæatas defectionem molientes, alio stratagemate ad obedientiam redigit, *V. J. 31 sqq.* *B. J. II, 21, 8 sqq.* Gamalitis, qui ab Agrippa rege defecerant, auxilium mittit, *V. J. 37.* Simonis Gamal. et Amani factio Joannis Levi artibus eo perducitur ut Josepho præfecturam abroget, *V. J. 38 sqq.* *B. J. II, 21, 7.* Josephus Galilæorum precibus motus in præfectura manet et exercitum cogit, simulans sibi bellum gerendum esse cum Placido, *V. J. 42 sq.* Insidias a legatis factionis Simonis et Joanne Levi sibi structas irritas reddit, *44 sqq.* Præclarum Galilæorum de Josepho testimonium, *50.* Legatos Hierosolyma mittit, qui ipsius inimicos apud populum accusent, *52.* Jonathas ejusque socii cum Tiberiensibus Josepho necem machinantur; vix e vitæ periculo evadit, *53 sqq.* Galilææ præfectura a primoribus Hierosol. ei confirmatur, *60.* Jonathan et Ananiam, novas insidias parantes capit, *62.* Tiberiadem expugnat, *62. sqq.* Joannis Levi militum plerosque ad suas partes pertrahit, *66.* Sepphorin in potestatem suam redigit, *67.* Tiberiensium saluti consulit, *68.* Quum Sepphoritæ Romanos in urbem suam recepissent, Josephus eam iterum oppugnat; sed re infecta discedit, *71.* Cum Agrippæ exercitu proelio congreditur *72 sq.* Sepphoritas denuo frustra aggreditur, *B. J. III, 4. 1.* Quum Vespasianus in Galilæam venisset, Josephus a suis desertus Tiberiadem confugit, *B. J. III, 6, 3.* De belli successu desperat, sed omni vi patriam defendere statuit, *B. J. 7, 2.* Jopata se confert, *B. J. 7, 3.* In hac urbe a Romanis obsessus fortiter eis resistit multaue contra eos stratagemata adhibet, *B. J. 7, 4 — 35.* Urbe a Romanis capta in specu delitescit; a muliere proditur, *B. J. 8, 1. sqq.* Ad Vespasianum adducitur; Titi erga eum clementia, *8, 8.* Vespasiano imperium vaticinatur, *8, 9.* Cæsarienses postulant ut de eo supplicium sumatur, *B. J. 9, 1.* Hierosolymitani eum lugent ut inortuum, mox vero de ejus captivitate certiores facti ei maledicunt, *9, 5 sq.* Vinculis solvitur, *B. J. IV, 10, 7. V. J. 75.* Hierosolymitanos a Tito obsessos ad deditionem hortatur, *B. J. V, 9, 3 sq.* Lapide percutitur a seditiosis, *13, 8.* Josephi mater eum ut mortuum luget, *ibid.* Iterum ad deditionem hortatur, *VI, 2, 1 sqq.; 7, 2.* Post Hierosolym. expugnationem multos captivos liberat, *V. J. 75.* A Tito prædia accipit in Judæa, Romam profectus a Vespasiano multis muneribus donatur magnoque in honore apud eum est, *ibid.* A Jonatha quodam falso conjurationis apud Vespas. accusatur, *B. J. VII, 11, 3. V. J. 76.* Defuncto Vespasiano a Tito et post ejus mortem a Domitiano valde honoratur, *V. J. 76.* Ejus uxores et liberi, *V. J. 75, 76, 1. —* Agrippæ regis ad Josephum epistolæ, *V. J. 65. —* Josephus in literis Hebraicis et Græcis versatissimus, *A. J. XX, 11, 2.* Sed non assequutus est exquisitam linguæ Græcæ pronunciationem, *ibid.* Judæorum res gestas Romæ literis mandavit, *C. A. I, 9.* Sibi proposuit sine ira ac studio res narrare, *A. J. VIII, 2, 8. XVI, 7, 1; XX, 8, 3. V. J. 65. C. A. I, 9 sq. —* Historiam belli Jud. ante Antiquitates scripsit, *A. J. I, pr. 1.* Vespasiani, Titi et Agrippæ testimonia de veritate historiæ belli Jud. a Josepho conscriptæ, *V. J. 70. C. A. I, 9. —* Quo consilio Antiquitates Jud. scripserit, *A. J. I, pr. 1 sqq. XX, 11, 12.* Judæorum libros sacros in Antiquitatibus græce reddidit, *A. J. X, 10, 6.* Quando hoc opus ad finem perduxerit, *A. J. XX, 11, 2. —* Quid sibi proposuerit in scribendo libro de antiquitate Judæorum contra Apionem, *C. A. I, 1. —* Promittit librum de Deo ejusque substantia et alium de legibus, *A. J. XX, 11, 2; cf. A. J. III, 5, 6; 8, 10; IV, 8, 4. C. A. I, 9.*

Josias, rex Judæorum, Amosi fil., *A. J. X, 4, 1.* Ejus

pietas, *ibid.* Sacros libros Moysis in templo repertos publice recitandos curat, *4, 2 et 3.* Idolorum cultum funditus delet, *4, 4 et 5.* Nechaonem, regem Ægypti, prohibere conatur ab expeditione per ipsius fines faciendâ; in proelio cum eo commisso sagitta ictus moritur, *5, 1.* Regnavit annos triginta et unum, *ibid.*

Josua, V. Jesus Navei f.

Josua, Siaz f., pontifex creatur ab Archelao ethnarcha, *A. J. XVIII, 13, 1.*

Josubacus, Abrami f., *A. J. I, 15.*

Jotapata, urbs Galil. Ejus situs describitur, *B. J. III, 7, 7.* A Josepho munitur, *II, 20, 6.* A Placido frustra oppugnatur, *B. J. III, 6, 1.* A Vespasiano obsidetur; Jotapateni duce Flavio Josepho, diu fortiter resistunt; tandem urbs capitur et deletur, *7, 4 sqq.* Urbis situs, *7, 7.*

Jotape, Sampsigerami Emesorum regis filia Aristobulo Aristobuli filio nubit, *A. J. XVIII, 5, 4.*

Jotape, Aristobuli filia ex Jotape, *A. J. XVIII, 5, 4.*

Jotape, Antiochi Commagenorum regis f., Alexandro Tigranis filio nubit, *A. J. XVIII, 4, 5.*

Jothamus, Bocciae f. *A. J. XVIII, 1, 3.*

Jothamus, rex Judæorum, Oziae fil., vivo adhuc patre regnum suscipit, *A. J. IX, 10, 4.* Rempublicam optime gerit, Ammanitis tributum imperat, *11, 2.* Regnat annos quadraginta et unum, *12, 1.*

Jothamus, Jueli f., pontifex maximus, *A. J. X, 8, 6.*

Jothorus, Madianita, Moysis soror; ejus posteris terra tribuitur in Palæstina, *A. J. V, 2, 3.*

Jovanus, Japhethæ f., *A. J. I, 6, 1.* Ab eo Græci originem trahunt, *ibid.*

Jozarus, pontifex constituitur ab Herode M. in locum Matthiæ, *A. J. XVII, 6, 4.*

Jozarus, Flav. Josephi collega in administranda Galilæa, *V. J. 7.*

Jozarus, sacerdos, cum tribus aliis Judæis a Simonis et Anani factione contra Flav. Josephum, Galilææ præf. missus, multas ei struit insidias, *V. J. 39 sqq.*

Ipa (?) urbs Palæst., *A. J. VIII, 10, 1.*

Iraes, Juctæ f., *A. J. I, 6, 4.*

Irenæus, Herodis Antipæ procurator, vir eloquentissimus, *A. J. XVII, 9, 4. B. J. II, 2, 3.*

Isaacus, (Isacus) Abrami f. ex Sarra, circumciditur, *A. J. I, 12, 2.* A patre Deo offertur pro victima, sed Deus ei parcat, *13.* Rebeccam Bathueli fil. ducit uxorem, *16.* Ex ea procreat Esavum et Jacobum, *18, 1.* Dei jussu Gadara se confert, *18, 2 sq.* Pro Esavo preces facere volens fallitur a Jacobo, *18, 4 sqq.* Moritur Chebrone, *22.*

Isamachus, pater Eliabi, *A. J. III, 6, 1.*

Isana, urbs Palæst., *A. J. VIII, 11, 3.*

Isanæ, vicus Palæst. *A. J. XIV, 15, 12.*

Isara, urbs Palæst., *A. J. VIII, 15, 4.*

Isidis sacra fœdantur, *A. J. XVIII, 3, 4.* Tiberii jussu Isidis sacerdotes cruci affiguntur ejusque templum evertitur, *ibid.* Cf. *C. A. I, 32.*

Ismaelus, Abrami f. ex Agara, *A. J. I, 10, 4.* Cum matre Abrami domo expellitur; dei angelus ejus saluti prospicit, *12, 3.* Mulierem Ægyptiam ducit uxorem, ex qua duodecim liberos suscipit, *12, 4.*

Ismaelus, Judæus ex stirpe regia quum Hierosolyma a Babylonis obsiderentur, ad Baalem Ammanitarum regem confugit, *A. J. X, 9, 2.* Godoliam omnesque Masphatenses interimit, *9, 4.*

Ismaelus, Phabi fil., pontifex, *A. J. XVIII, 2, 2; XX, 8, 8. B. J. VI, 2, 2.* Ab Hierosolymorum proceribus Romam mittitur, ut Agrippam regem apud Neronem accuset, *A. J. XX, 8, 11.* A Nerone obses retinetur, *ibid.*

Israëla, V. *Jesraëla.*

Israelitæ. V. Judæi.

Israelus. V. Jacobus.

Issacharis, Jacobi ex Lia f., *A. J. I*, 19, 8. Ejus filii quatuor, *II*, 7, 4. *Issacharis* tribus quamnam Palæstinæ partem sortita sit, *V*, 1, 22.

Issares, Nephthalis f., *A. J. II*, 7, 4.

Ister, fluv. Germaniæ, *B. J. II*, 16, 4; *VII*, 4, 3.

Istobus, Ammanitis open fert contra Judæos, *A. J. VII*, 6, 1.

Isuis, Aseri f., *A. J. II*, 7, 4.

Isus, Aseri f., *A. J. II*, 7, 4.

Isus, Jorami f., pontilex maximus, *A. J. X*, 8, 6.

Itabyrium, mons Galil., describitur, *B. J. IV*, 1, 8. A Flavio Josepho munitur, *II*, 20, 6. *V. J. 37. Cf. A. J. V*, 1, 22; *XIII*, 15, 4.

Ithamarus, Aaronis f., *A. J. XIII*, 8, 1. Sub regno Solomonis dignitas sacerdotalis ab ejus familia ad Phineesis stirpem transit, *A. J. VIII*, 1, 3; *cf. VIII*, 14, 7.

Ithobalus, Tyriorum et Sidoniorum rex, *A. J. VIII*, 13, 1. Quid Menander de eo referat, *13*, 2. *Cf. IX*, 6, 6. *C. A. I*, 18; 21.

Ituræa, regio Palæstin. *Ituræi* ab Aristobulo Judæorum rege debellantur. *A. J. XIII*, 11, 3. Ab eodem circumcissionem admittere coguntur, *ibid.*

Jubalus, Lamechi f., *A. J. I*, 2, 2.

Jubas, rex Libyæ, Glaphyram Achelai regis Cappadociæ filiam in matrimonium ducit, *A. J. XVII*, 13, 4. *B. J. II*, 7, 4.

Jubikeus annus. *V. Jobelus.*

Juctas, Heberi f., *A. J. I*, 6, 4.

Jucundus, Herodis satelles, se ab Alexandro ad Herodem interficiendum conductum esse fatetur, *A. J. XVI*, 10, 3.

Judadæi, gens Æthiopica, originem trahunt a Judada, *A. J. I*, 6, 2.

Judadas, Regmi f., Judææorum princeps, *A. J. I*, 6, 2.

Judæa, *Judei*. *Judæa* (i. e. tota terra Israëlita) describitur, *B. J. III*, 3, 1 sqq. *A. J. V*, 1 sqq. Olim Chananæa vocata, *A. J. I*, 6, 2. *Judææ* propriæ fines et natura, *B. J. III*, 3, 4 sq. In undecim toparchias dividitur, *ibid.* — *Judæi* ab initio Hebræi appellati ab Hebero Salæ f., *A. J. I*, 6, 4. *Israelitæ* ab Israelo (Jacobus), *A. J. I*, 20, 2. *Judæi* hoc nomine ab eo inde tempore vocabantur, quo e captivitate in patriam redierunt, quia tribus Judæ prima in eam pervenit, *A. J. XI*, 5, 7. — *Abramus* Judæorum gentis auctor e Mesopotamia in Chananæam migrat eamque occupat, *A. J. I*, 7 sqq. *V. Abramus, Isaacus, Jacobus.* *Judæi*, fame in Palæstina grassante, a Josepho invitati in Ægyptum commigrant, ubi prefectura Heliopolitana iis tribuitur incolenda, *A. J. II*, 7, 1 sqq. Num iidem qui apud Ægyptios Hycsos vocantur? *C. A. I*, 14. *Judæas* a leprosis in Ægyptum accitos esse ibique crudelissime in populum sævisse, tradit Manetho, *C. A. I*, 26 sqq. *Judæi* ab Ægyptiis inhumaniter tractantur variisque laboribus atteruntur, *A. J. II*, 9, 1 sqq.; 13, 4 sqq. *Lysimachus* refert, *Judæos* sub Bochori, Ægyptiorum rege, lepra et scabie affictos partim in mare dejectos, partim in deserta deportatos esse, *C. A. I*, 34 sq. Ex Ægypto discedunt duce Moyse, *A. J. II*, 15 sq. *cf. Moyses.* Exodi tempus definitur, *A. J. VIII*, 3, 1. Apionis de exodo sententia, *C. A. II*, 2. *Judæi* seditionem movent contra Moysem, *A. J. III*, 1, 1 sqq. *Amalecitas* devincunt; ad Sinam montem perveniunt, 2, 1 sqq. In cohortes distribuuntur, 4, 1. Decem præcepta a Deo accipiunt, 5. Ad tabernaculum extruendum viritum contribunt, 8, 2. *Moyse* iis leges dat, 8, 10, quarum nonnullæ recensentur 9—13. A Moyse ad Chananææ fines ducti, seditionem contra eum movent, 13—15. *Moyse* iis renuntiat, Deum contra eos ira-

tum, facturum ut quadraginta annos in deserto morentur, eorum vero liberis Chananæam traditurum esse, 15, 1. sqq. Invito Moyse Chananæos aggressi clade afficiuntur, *IV*, 1. Core instigante, iterum contra Moysem et Aaronem seditionem movent, et nonnisi magnis a Deo miraculis editis conquiescunt, 2, 3 et 4. Ab Idumæorum finibus prohibiti, a Moyse per desertum ducuntur, 4. Sichonem et Ogen Amorrhæorum reges prælio devincunt, 5. Ex juvenibus multi a puellis Madianiticis corrumpuntur et ad leges violandas perducuntur: hi aut gladio perimuntur aut peste pereunt, 6. *Madianitas* fugant eorumque terram occupant, 7, 1. Paulo ante mortem *Moyse*s iis librum tradit leges et reipublicæ ordinationem continentem, 8, 3. *Jesu* duce Jordanem, per quem Deus viam aperit, transgressi, Hierichontem capiunt omnesque incolas occidunt, excepta Rachaba, quæ bene de iis meruerat *A. J. V*, 1, 1 — 12. Infeliciter res gerunt contra Annitas, quum Acharus Deum sacrilegio offensisset; a *Jesu* lustrati, Annam evertunt, 1, 13—16. Totam fere Chananæam occupant, exceptis urbibus firmiter munitis; terram tributum distribuunt, 1, 17—29. Post mortem *Jesu* usque ad Saulum regem *judices* plus quam quingentos annos rempublicam gerunt, *A. J. XI*, 4, 8. *Judæi* leges patrias violantes, magnas experiuntur calamitates, ortoque bello inter Benjaminis et ceteros *Judæos*, tota Benjaminis tribus præter viros sexcentos perimitur, *A. J. V*, 2. Subjugantur ab Assyriis, a Hothnielo liberantur, 3. A Moabitis in servitutem redacti liberantur ab Ehude, 4. A Chananæis deinde subacti, in libertatem vindicantur a Baraco et Debora, 5. A *Madianitis* duro imperio pressos liberat Gedeon, 6. Cum Ammanitis et Palæstinis bella gerunt varia fortuna, 7 sqq. Arca in Palæstinorum potestatem venit 11, 2. Palæstinos vincunt, duce Samuele, VI, 2. *Samueli* filiis male se gerentibus in principatu, regem petunt, 3, 1 sqq. *Saulus* rex designatur a Samuele, 4, 1. Regnante Saulo Palæstinos, Amalecitas, Moabitas aliasque gentes finitimas devincunt, VI, 6 sqq. post Sauli mortem a Judæ tribu David, a reliquis tribubus Jebothus rex creatur: exardescit bellum civile, VII, 1, 2 sqq. Jebotho occiso, David ab omnibus tribubus rex constituitur, 2, 4. Hierosolyma, quæ Jebusæi, gens Chananæa, incolebant, expugnant, annis quingentis quindecim postquam *Jesus* cum Chananæis bellum gerere cepit, 3, 1 sqq. Davide regnante, Palæstinos identidem vincunt magnamque eorum terræ partem in suam ditionem redigunt; Moabitis annum tributum imperant; Idumæam sibi subjiciunt; Syriam occupant, 5. Fame premuntur; paulo post pestilentia vexantur, 12 et 13. *David* populi censum habet: reperiuntur nongenta millia hominum qui arma ferre possint, Benjaminis et Levitis non numeratis, 13, 1. In cohortes a Davide distribuuntur, 14, 8. Regnante Solomone neque bellis neque turbis distracti operam in agris colendis ponunt, VIII, 2, 3. Arcam in templum transferunt, 4, 1 sqq. Post Solomonis mortem Judæ et Benjaminis tribus Roboamum, ceteræ tribus Hieroboamum regem constituunt; itaque Judæa in duo regna dividitur, *A. J. VIII*, 8, 2 sqq. Ab hoc inde tempore *Judæi* a patria religione discedere ceperunt, quæ omnium eorum malorum causa exstitit, 8, 4. Vide nomina regum Judæ: Roboamus, Asanus, Josaphatus, Joramus, Ochozias, Gotholia, Joasus, Amasias, Ozias, Jothamus, Achaz, Ezecias, Manasses, Amosus, Josias, Joachazus, Joachimus, Joachimus, Sedecias. — Reges Israelis: Hieroboamus, Nadabus, Basanus, Elanus, Zamares, Amarinus, Thamneus, Achabus, II, Ochozias, Joramus, Jehus, Joazus, Hieroboamus Zacharias, Sellumus, Manuemus, Phaceas, Pha-

ceas, Oseas. Regnum Israelis a Salmanassare Assyriorum rege extinguitur, Israelitæ in Mediam et Persiam transferuntur: in eorum locum substituuntur Chuthæi, *A. J. IX, 14, 1.* Regnum Judæ evertitur a Nabuchodonosoro; Judæi melioris sortis cum ipso rege Sedecia in Babyloniam captivi abducuntur, *X, 8.* Pauperes in Judæa relicti circa Maspham urbem sedes figunt iisque Godolias præficuntur; post Godolias interitum in Ægyptum migrant, inde vero et ipsi a Nabuchodonosoro in Babyloniam abducuntur, *9.* A Cyro Persarum rege veniam impetrant redeundi in patriam, *XI, 1, 1 sqq.* Multi in Babylonia remanent, *1, 3.* Urbem et templum instaurare cuperunt, sed Cyro mortuo, a Cambyse prohibentur ne hac in re pergant, *2, 1 et 2.* Darius, instigante Zorobabelo, in urbe temploque instaurandis magnam ponit operam, *3, 7 sqq.* Quinam Babylone cum Zorobabelo Hierosolyma redierint, *3, 10.* Samaritæ templi adificationem impedire student, sed frustra, *4, 3. sqq.* Templo absoluto solemne Pascha celebratur, *4, 8.* Optimates rempublicam gerunt, *ibid.* Sub regno Xerxis Esdras connubium cum mulieribus peregrinis abolet, *5, 3 sqq.* A gentibus finitimis urbis mœnia diruuntur, quæ Neemias reficit, *5, 6 sqq.* Sub regno Artaxerxis I, Amane totam Judæorum gentem extinguere moliente, Mardochei et Estheris opera servantur; in hujus rei memoriam dies Phuræos celebrant, *6, 5 sqq.* Adversarios ulciscendi ab Artaxerxe veniam impetrant, *6, 13.* Alexandro M. se subijciunt ab eoque privilegia impetrant, *8, 4. sqq.* Ptolemæus Lagi urbem capit multosque Judæos in Ægyptum deportat; contentiones inter Judæos et Samaritas, *XII, 1.* Qui in Ægyptum deportati sunt captivi manumittuntur a Ptolemæo Philadelpho, *2, 2 sqq.* Antiochus Magnus, occupata Judæa, Judæorum erga se studium remuneratur, *3, 3.* Ptolemæus Epiph. Judæam dotis nomine ab Antiocho M. accipit, *4, 1.* Ab Antiocho Epiphane coguntur patrium cultum patriosque mores relinquere, *5, 4.* Maccabæi regis mandata contemnunt magnamque manum circa se colligunt, *6.* Sub Juda Maccab. Judæi libertatem suam contra Syriæ reges egregie defendunt, *7 — 11.* Fœdus cum Romanis ineunt, *10, 6.* Sub Jonatha Syrorum reges Judæorum gratiam sibi conciliare student, *XIII, 2, sqq.* Fœdus cum Romanis renovatur, *5, 8; 7, 3; 9, 2.* Simone principatum tenente, Judæi magna fruuntur felicitate, gentesque finitimas debellant, *6, 6.* Judæorum res admodum secundæ ac florentes sub Hyrcano, *10, 1.* Aristobulus, Hyrcani fil. principatum in regnum commutat, *A. J. 11, 1. B. J. I, 3, 1.* Contra Alexandrum Jannæum, qui Aristobulo succedit, sapiens seditionem movent, *A. J. 13, 5; 14. B. J. 4, 3 sqq.* Regni fines sub Alexandro Jannæo, *A. J. 15, 3.* Post Alexandri mortem regnum suscipit Alexandra, ejus uxor; hæc omnia Pharisæis gerenda permittit, qui magna sunt apud populum auctoritate, *A. J. 16, 1 sq. B. J. 5, 3.* Aristobulus et Hyrcanus, Alexandri filii, de regno disceptantes, causam suam ad Pompejum deferunt, *A. J. XIV, 1 sqq. B. J. I, 6, 1 sqq.* Pompejus, captis Hierosolymis, regiam dignitatem abolet, Judæis tributum imponit multasque eorum urbes Syriæ provinciæ attribuit, *A. J. 4, B. J. 7.* Gabinus quinque synedria constituit populumque in totidem partes dividit; Judæi reguntur ab optimatibus, *A. J. XIV, 5, 4. B. J. I, 8, 5.* Cæsari in Ægypto bellum gerenti auxilium ferunt, *A. J. 8, B. J. 9, 3 sqq.* Decreta in Judæorum gratiam facta a Romanis alisque populis, *A. J. 10.* Valde vexantur a Cassio, *A. J. 11, 2 sq. B. J. 11, 1 sq.* M. Antonius iis restituit quæ Cassius iis eripuerat, *A. J. 12, 2 sqq.* Longa de regno contentio inter Herodem M. et Antigonom Aristob. filium, *A. J. 13 sqq. B. J. 12 sqq. An-*

tigono superato Herodes regnum suscipit, *A. J. XV, 1.* Jussu Antonii Herodes Judææ partem Cleopatrz cedit, *A. J. XV, 4, 1. B. J. I, 18, 5.* Judæa magno terræ motu vastatur, *A. J. 5, 2. B. J. 19, 3.* Herodes ab Octaviano eam Judææ partem recuperat quam jussu Antonii Cleopatrz dederat, *A. J. XV, 7, 3.* Trachonitis, Batanæa, Auranitis et Zenodori tetrachia Herodis regno ab Octaviano adduntur, *A. J. XV, 10, 1 sqq. B. J. I, 20, 4.* Post Herodis mortem, Archelao et Antipa Romæ de regno disceptantibus, Judæa plena est turbarum; seditiones compe-scuntur a Quinct. Varo, Syriæ præfecto, *A. J. XVII, 10. B. J. II, 3 sqq.* Judæi legatos mittunt ad Cæsarem Octav., qui ab eo petant, ut regum dominatu ipsos liberet, *A. J. 11, 2. B. J. 6, 2.* Cæsar Octav. Archelaum constituit ethnarcham eique Judæam, Samariam et Idumæam tribuit, Philippum vero et Antipam tetrarchas facit, huic Peræam et Galilæam, illi Batanæam Auranitidem, Trachonitidem et Zenodori terræ partem assignans, *A. J. 11, 4. B. J. 6, 3.* Archelao regno dejecto, Cæsar ejus ethnarchiam Syriæ provinciæ adjicit, *A. J. 13, 5. B. J. 8, 1.* Tiberius, post Philippi mortem ejus tetrarchiam Syriæ adjicit, *A. J. XVIII, 4, 6.* Caius vero Caligula Agrippam Aristoboli fil. Philippi tetrarchiæ regem facit, *A. J. XVIII, 6, 10. B. J. II, 9, 5.* Judæi nolunt Caligulæ statuam in dei templo erigere, *A. J. XVIII, 8, 2 sqq.* Claudius Cæsar Agrippæ regno addit Judæam, Samariam, Libanum montem et Abilam urbem, *A. J. XIX, 5, 1. B. J. II, 11, 5.* Claudius Judæis per totum imperium Romanum permittit, ut moribus suis atque institutis utantur, *A. J. 5, 2.* Post Agrippæ mortem Cuspius Fadus mittitur, qui totius Judææ res administret, *A. J. 9, 2.* Lis inter Samaritas et Galilæos quibus Judæi auxiliantur, *A. J. XX, 6. B. J. II, 12, 3.* Claudius Agrippæ, Agrippæ M. fil., Philippi tetrarchiam tribuit, *A. J. 7, 1. B. J. 12, 8.* Nero ejus regno addit partem Galilææ et Perææ, *A. J. 8, 4. B. J. 13, 2.* Tota Judæa tum temporis latronum, impostorum et hominum seditiosorum plena, *A. J. 8, 5 sqq. B. J. 13, 2 sqq.* Flori procuratoris sævitia Judæos ad defectionem a Romanis adigit; belli Judaici initium, *B. J. II, 14 sqq.* Judæorum ubique gentium calamitates et cædes, *18.* Cestius Gallus Syriæ præfectus ad reprimendam seditionem in Judæam venit, sed post acceptam apud Bethoron cladem et irritam urbem et templi obsidionem se recipit, *19.* Judæi tum urbis et provinciarum præfectos bellique duces constituunt, *20, 3 sq.* Vespasianus cum exercitu a Nerone mittitur contra Judæos, *B. J. III, 1, 2 sq.* Vespasianus Galilæam occupat, *III, 2—10, IV, 1.* Intestina dissidia et seditiones in Judæa, *IV, 3, 2.* Hierosolymis zelotæ in cives saviunt, *4 et 5.* Peræa, Idumæa magnæque pars Judææ a Romanis subiguntur, *7—9.* Quum Vespasianus imperator creatus esset, ejus fil. Titus bellum cum Judæis persequitur, *11, 5.* Hierosolyma post longam obsidionem a Tito capiuntur et funditus evertuntur, *V, 1—VII, 1.* V. *Hierosolyma, Titus.* Vespasianus omnem Judææ terram vendi jubet et Judæis, ubicunque degant, tributum indicit, *6, 6.* Machærus, Herodium, et Masada castella a Romanis capiuntur; finis belli Judaici, *6, 1 sqq.; 8, 1—10, 1.* — Admirabilis inter Judæos de rebus summis consensus, *C. A. II, 19.* Dei quæ sit natura ex Judæorum sententia, *C. A. II, 16; 22.* Eorum libri sacri viginti duo, *C. A. I, 8.* — Judæorum leges omnium optimæ, *C. A. II, 38, 41.* Earum indoles, *II, 14; 16 sqq.; 41.* Severiores sunt quam quæ apud alios populos valent, *II, 32.* Multi eas imitati sunt, *II, 39.* Judæi legibus accuratissime instituuntur, *II, 18.* Omnia pati malunt quam quidquam contra leges facere, *I, 22.* — Magistratus sump-tem in qualibet Judæorum urbe, quorum duo et tribu

- Levitica, A. J. IV, 8, 4. — Judaeorum temperantia, fortitudo, sapientia, C. A. I, 22. Apud Judæos illiberalis est aliarum gentium linguas ediscere, A. J. XX, 11, 2. Circumcisio ab Abramo instituta, A. J. I, 10, 5; cf. VIII, 10, 3. De Judaeorum juramentis Apionis mendacia, C. A. II, 10. — Judæi admodum sero in Græcorum notitiam venerunt, C. A. I, 12. Græcorum de iis testimonia, I, 22. Cur odio sint Egyptiis, I, 24. Judæi per totum orbem terrarum dispersi sunt, A. J. XIV, 7, 2. B. J. II, 16, 4. Cf. *Alexandria, Antiochia, Babylonia, Creta, Cyrene, Damascus, Ionia, Melos, Roma, Syria.*
- Judaicum bellum*, quando initium cepit; ejus causæ, B. J. H, 14 sqq. Cf. *Judæa, Hierosolyma, Vespasianus, Titus.*
- Judas*, Jacobi ex Lia f. A. J. I, 19, 8. Fratribus consilium dat ut Josephum vendant, II, 3, 3. Jacobi filiorum vehementissimus et audacissimus, 6, 5; cf. 6, 8. Ejus filii tres, 7, 4. — Judæ tribus quamnam Judææ partem sortita sit, V, 1, 22. Post Sauli mortem Davidem creat regem, qua re bellum civile conflatur, VII, 1, 2 sqq. Tribulum numerus sub regno Davidis, VII, 13, 1.
- Judas*, Aminadabi f., A. J. XI, 4, 2.
- Judas*, pontifex, A. J. XI, 7, 1.
- Judas Maccabæus*, Mattathiae fil., patre defuncto, rerum administrationem suscipit, A. J. XII, 6, 4. Apollonium, deinde Seronem vincit, 7, 1. Exercitum a Lysia contra ipsum missum fundit, 2, 3 et 1. Lysiam cum magno exercitu advenientem propulsat, 7, 5. Hierosolyma contendit, templum lustrat et instaurat, suetasque hostias offert, 7, 6. Luminum festum instituit, 7, 7. Gentes finitimas subigit, 8. Arcem Hierosolymorum oppugnat, 6, 3. Cum Antiocho Eupatore congreditur; Hierosolyma se recipit, 9, 4 et 5. Cum Antiocho pacem componit, 9, 6. Barchides a Demetrio missus ei insidias struit, 10, 2. Cum Alcimo pontifice de principatu contendit, 10, 3. A Nicanore victus Hierosolyma fugit, 10, 4. Nicanorem superat, 10, 5. Pontificatum obit, 10, 6. Cum Romanis societatem jungit, *ibid.* In prælio cum Barchide commisso cadit, 11, 2. — Cf. B. J. I, 1, 4 sqq.
- Judas*, Essæus, vates; ejus vaticinium de Antigoni morte, A. J. XIII, 11, 2. B. J. I, 3, 5.
- Judas*, Chapsæi f., A. J. XIII, 5, 7.
- Judas*, Ezechiae latronis fil., post Herodis M. mortem multa latrocinia exercet, quin etiam regnum affectat, B. J. II, 4, 1. A. J. XVII, 10, 5.
- Judas*, Sariphaei fil., legum interpres præstantissimus, juventutem concitat in Herodem M., aquilamque auream templi porta dejici jubet, A. J. XVII, 6, 2 sq. B. J. I, 33, 3. Vivus crematur, A. J. 6, 4. B. J. 33, 4.
- Judas*, Galilæus (Gaulanitis) Judæos hortatur ut a Romanis deficiant, A. J. XVIII, 1, 1. B. J. 8, 1. Novæ philosophorum sectæ princeps est, quæ in plerisque rebus cum Phariseis consentit, sed in eo ab iis differt, quod ante omnia libertatem esse tuendam statuit, A. J. I, 1; 1, 6. B. J. 8, 6.
- Judas*, Jonathæ f., Judæus nobilis, B. J. II, 21, 7.
- Judas*, Chelciæ f., Eleazari socius, B. J. V, 1, 2.
- Judas*, Judæ f., unus e seditiosorum Hieros. præfectis ob prodicionem a Simone necatur, B. J. V, 13, 2.
- Judas*, Ari f., Judæus fortitudine excellens, B. J. VI, 1, 8; VII, 6, 5.
- Judas*, Mertonis f., Judæus, fortiter se gerit contra Romanos, B. J. VI, 1, 8; 2, 5.
- Judas*, Flav. Josephi collega in administranda Galilæa, V. J. 7.
- Judices*, etiam *μωσάρχοι* dicti, plus quingentis annis apud Judæos imperium tenebant, A. J. XI, 4, 8. Cf. IV, 8, 14. Judices apud Tyrios, C. A. I, 21.
- Juelus*, Sudeæ fil., summus pontifex, A. J. X, 8, 6.
- Julia* (*Livia*) Caesaris Augusti uxor Herodi M. multa dona mittit, A. J. XVI, 5, 1. Salomæ Herodis sorori suadet ut fratri obsequuta nubat Alexæ, A. J. XVII, 1, 1. B. J. I, 28, 6. Herodes magnam pecuniæ vim ei legat, A. J. XVII, 6, 1; 8, 1. B. J. 32, 7; 33, 8. Salome ei Jamniam, Phasælidem et Archelaidem legat, A. J. XVIII, 2, 2. B. J. II, 9, 1.
- Julia*, Caligulæ soror, M. Minuciani uxor, A. J. XIX, 4, 3.
- Julianus*, Bithynius, vir fortissimus, B. J. VI, 1, 8.
- Julias* (*Livias*), urbs Perææ ab Herode Antipa ita vocata in honorem Juliæ Augusti uxoris; prius dicebatur Betharamphtha, A. J. XVIII, 2, 1. B. J. II, 9, 1. A Nerone Agrippæ juniore datur, A. J. XX, 8, 4. A Romanis capitur, B. J. IV, 7, 6.
- Julias*, urbs Galil. ad lacum Genezareth, a Philippo ita appellata in honorem Juliæ Augusti filiae; prius dicebatur Bethsaida, A. J. XVIII, 2, 1. B. J. II, 9, 1; III, 10, 7. V. J. 71.
- Julius*, leg. Roman. dux, A. J. XV, 3, 7.
- Juno Argiva*, B. J. I, 21, 7.
- Jupiter Enyalios*, A. J. I, 4, 3. Jovis Hellenii templum in monte Garizin, A. J. XII, 5, 5. Jovis Casii templum in Egypto, B. J. IV, 11, 5. Jovis Victoris et Jovis Capitolini templa in Roma urbe, A. J. XIX, 4, 3. B. J. VII, 5, 6. — Jupiter Olympius, opus Phidiae, A. J. XIX, 1, 1. B. J. I, 21, 7.
- Justus*, Pisti f., Tiberiensis, rebus novis studet; ejus indoles atque ingenium, V. J. 9; 70. Contra Fl. Josephum Galil. præf. Tiberienses concitat, 17. Cf. 37. Ad Agrippam regem transit, 75. A Decapolitanis apud Vespasianum accusatus, ab hoc capitis damnatur; ab Agrippa vero, intercedente ejus sorore Berenice, servatur, 65; 74. Postea ab Agrippa propter maleficia varia identidem in vincula conjicitur et in exsilium agitur, 65. Scripsit historiam belli in Galilæa gesti mendaciorum plenam, 65. Quando eam ediderit, *ibid.*
- Justus*, Flav. Josephi f., V. J. 1; 76.
- Iycæi* a Hiramio Tyriorum rege subjecti, A. J. VIII, 5, 3.
- Izaræ*, fons Palest., A. J. 15, 6.
- Izari* (?) urbs (Jesraela), A. J. VIII, 13, 6.
- Izates*, Monobazi Adiabenorum regis ex Helena fil., ad Abennigerum mittitur, cujus filiam uxorem ducit, A. J. XX, 2, 1. Patri succedit, 2, 2. Religionem Judaicam amplectitur, 2, 3 sq. Hierosolymitanos fame laborantes subleat, 2, 5. Artabanum Parthorum regem, regno pulsum benigne excipit; apud Parthos pro eo intercedit, 3, 1 sq. Ab Artabano magnis honoribus afficitur et regionem circa Nisibin dono accipit, 3, 3. Bardanes, Artabani successor, contra Itazem expeditionem facit, 3, 4. Regni primores, seditionem moventes, eorumque socium, regem Arabia, cadit, 4, 1. A Vologese, Parthorum rege, bello petitur; Dei providentia servatur, 4, 2 sq. Moritur, successorem relinquens Monobazum fratrem, 4, 3. Sepelitur in pyramide prope Hierosolyma, *ibid.* Cf. B. J. VI, 6, 4.

L.

Labanus, Bathueli f., A. J. I, 6, 2; 16, 2. Jacobo Rebeccam ipsius filiam in matrimonium petenti septem annorum servitutem imponit; septennio elapso fraudulenter Liam pro Rebecca substituit; post alterum septennium servitutis Rebeccam ei nuptum dat, 19, 7. Jacobum cum

- uxoribus et parte gregum discedentem persequitur; Deo intercedente sedus facit cum Jacobo, 19, 9 sqq.
- Labatha*, urbs Palaest., A. J. VII, 5, 5.
- Labimus*, Mestrami f., A. J. I, 6, 2.
- Labina*, regio Palaest., A. J. IX, 5, 1.
- Laborosoarchodus*, rex Babyloniae, C. A. I, 20.
- Labosordachus*, rex Babyloniae, A. J. X, 11, 2.
- Lacedaemonii* Judaeorum cognati, A. J. XII, 4, 10 sq.; XIII, 5, 8. Amicitiam faciunt cum Judaeis, *ibid.* Herodis M. in eos liberalitas. A Romanis subiguntur, B. J. II, 16, 4. — Lacedaemonii moribus docent non praeceptis, C. A. II, 10. Peregrinos in rempublicam non admittunt, II, 36. Nuptias negligunt, II, 37. Cum libertate etiam leges interierunt, II, 31.
- Lachis*, urbs Judaeae, A. J. VIII, 10, 1.
- Lachisa*, urbs Judaeae, A. J. IX, 9, 3.
- Lamechus*, Mathusalae f., A. J. I, 2, 2; 3, 4.
- Laodice*, Galadenorum regina bellum cum Parthis gerit, A. J. XIII, 13, 4.
- Laodicea* maritima, urbs Syriae; Herodis M. in Laodicenses liberalitas, B. J. I, 21, 11.
- Laodicenses*, a Romanis jubentur Judaeos in ipsorum civitate habitantes benigne tractare, A. J. XIV, 10, 20.
- Larcus Lepidus*, decimae legionis Rom. dux, B. J. VI, 4, 3.
- Lasthenes*, Cretensis, Demetrii amicus, A. J. XIII, 4, 3; 4, 9.
- Latopolis*, urbs Aegypti, A. J. II, 15, 1.
- Latustimus*, Dadanis f., A. J. I, 15.
- Lebana*, urbs Judaeae, A. J. X, 5, 2.
- Lemba*, urbs Moabitarum, A. J. XIII, 15, 4.
- Lemonia*, Romae tribus, A. J. XIV, 10, 10.
- L. Lentulus*, consul Rom.; ejus de Judaeis Ephesibus decretum, A. J. XIV, 10, 13; 10, 16.
- Leontopolis*, urbs Aegypti, A. J. XIII, 3, 1.
- Lepidus*, Minuciani amicus, a Caligula occiditur, A. J. XIX, 1, 3; 1, 8.
- Lesbus*, insula, A. J. XVI, 2, 2.
- Leuce*, saxum prope Masadam, castellum Judaeae, A. J. VII, 8, 5.
- Levias*, Judaeus nobilis, a Zelotis necatur, B. J. IV, 3, 4.
- Leri*, Jacobi ex Lia f., A. J. I, 19, 8. Cum Simyone fratre Dinam sororem a Sicheme stupratam ulciscitur, 21, 1. Ejus filii tres, II, 7, 4. — Levitae, Judaeorum tribus, Dei ministerio consecrati, militia immunes sunt; quadraginta octo urbes cum agris possident, et frugum decumam a populo accipiunt, A. J. IV, 4, 3; cf. III, 11, 1; 12, 4; IV, 8, 8; 22; V, 1, 24. Bini in singulis urbibus magistratus e tribu Levitica eligendi, IV, 8, 14. Davides Levitas in classes distribuit iisque munera assignat, VII, 14, 7; cf. 12, 2. Hieroboamo in regno suo vitularum cultum praescribente, Levitae inde in Judaeam migrant, VIII, 10, 1. Agrippa jun. iis, qui cantores sunt, permittit stolam lineam gestare, XX, 9, 6.
- Lex Judaica*, a septuaginta Judaeis in linguam Graecam vertitur, A. J. XII, 2. Post expugnata Hierosolyma in triumpho portatur; deinde in palatio imperatoris reponitur, B. J. VII, 5, 7. — Cf. *Mosaicæ leges*.
- Lia*, Libani filia, patris fraude cum Jacobo matrimonio jungitur, A. J. I, 19, 7. Ejus liberi, 19, 8.
- Libanus*, mons Syriae, A. J. III, 14, 1; V, 1, 22; 3, 1; VIII, 2, 3; 6, 3; XIII, 16, 5; XIX, 5, 1. B. J. I, 17, 3; III, 3, 5. V. J. 11.
- Liberalis*, centurio Rom., B. J. VI, 4, 7.
- Liberius Maximus*, Judaeae procurator, B. J. VII, 6, 6.
- Libya*, nomen habet a Libye Mestrami f., A. J. I, 6, 2.
- Occupatur ab Ophre, I, 15. — Libya Pentapolitana, B. J. VII, 11, 1.
- Libyes*, a Judaeis Phuti vocantur, A. J. I, 6, 2.
- Liternius Fronto*, legionum Alexandrinarum dux, B. J. VI, 4, 3; 9, 2.
- Livia*, V. Julia.
- Livias*, urbs Arabiae, A. J. XIV, 1, 4.
- T. Livius*, de rebus a Pompejo gestis, A. J. XIV, 4, 3.
- Lollius*, cum Metello Damascum capit, A. J. XIV, 2, 3. B. J. I, 6, 2.
- Longinus*, tribunus militum, B. J. II, 19, 7.
- Longinus*, eques Rom., fortitudine conspicuus, B. J. V, 7, 3; VI, 3, 2.
- Lotus*, Araneae f., ab Abramo adoptatur, A. J. I, 7, 1. Cum Abramo in Aegyptum proficiscitur; inde in Chananaeam reversus, planitiem ad Jordanem fluvium habitat, 8. Ab Assyriis in captivitatem abducitur, 9. Ab Abramo liberatur, 10, 2. De Sodomorum excidio a Deo praemonitus, inde discedit, 11, 4. Ejus uxor in statuam salinam convertitur, *ibid.* Cum filiabus concumbit, 11, 5.
- Lucius*, miles Roman., B. J. VI, 3, 2.
- Lucullus*, bellum gerit cum Mithridate, Armeniam depopulatur, A. J. XIII, 16, 4.
- Ludas*, Semae f., Ludorum (Lydorum) auctor, A. J. I, 6, 4.
- Ludi*, V. Lydi.
- Ludi*, quinquennales ab Herode M. in honorem Caesaris Octavi instituti, A. J. XV, 8, 1. B. J. I, 21, 8. Ludi Palatini Romae in Palatio celebrantur in honorem Caesaris Augusti, A. J. XIX, 1, 11. sq.
- Ludimus* (Ludimus), Mestrami f., A. J. I, 6, 2.
- Lugdunum*, urbs Galliae; Herodes Antipas a Caligula relegatur, A. J. XVIII, 7, 2. B. J. II, 9, 6.
- Luminum festum*, A. J. XII, 7, 7. Ejus origo, *ibid.*
- Luomes*, Dadanis f., A. J. I, 15.
- Lupus* (Julius) tribunus militum Caligulae uxorem et filiam interficit, A. J. XIX, 2, 4. Supplicio afficitur, 4, 5.
- Lupus*, Alexandriae praefectus, Oniae templum claudit, B. J. VII, 5, 2; 8, 4.
- Lycnuchus* sacer describitur, A. J. III, 6, 7.
- Lycii*, pop. Asiae min.; Herodis M. in eos liberalitas, B. J. I, 21, 11. Cf. II, 16, 4.
- Lycurgus*, Lacedaemoniorum legislator, C. A. II, 15; 31.
- Lydi*, olim Ludi dicti, a Luda Semae f., originem habent, A. J. I, 6, 4. Rebus novis student sub Antiocho M., XII, 4, 3.
- Lydia*, occupatur ab Alexandro M., A. J. XI, 8, 1.
- Lydda* (Diospolis), urbs Judaeae, toparchiae caput, B. J. III, 3, 5. Incolae a Cassio in servitutem rediguntur, A. J. XIV, 11, 2. B. J. I, 11, 2. Urbs a Vespasiano capitur, B. J. IV, 8, 1. Cf. A. J. XIV, 10, 6; 15, 3; XX, 6, 2. B. J. I, 15, 6; II, 12, 6.
- Lysanias*, Ptolemai Mennaei f., post patris obitum Chalcidis tyrannus, cum Antigono Aristobuli f. societatem init, A. J. XIV, 13, 3. B. J. I, 13, 1. Cleopatrae insidias necatur, A. J. XV, 4, 1. Lysaniae tetrarchia a Zenodoro conducitur, A. J. XV, 10, 1. B. J. I, 20, 4.
- Lysias*, Antiochi Epiph. procurator, A. J. XII, 7, 2. Exercitus, quem contra Judam Maccab. mittit, funditur, 7, 3 et 4. ipse magno cum exercitu eum aggressus propulsatur, 7, 5. Antiochum Eupatorem declarat regem, 9, 3. Cum Antiocho Eupat. expeditionem facit contra Judaeos, 9, 4 sq. Cum Judaeis pacem componit, 9, 7. A Demetrio interficitur, 10, 1. Cf. XX, 11.
- Lysias*, Syriae castellum, a Pompeio expugnatur, A. J. XIV, 3, 2.

Lysimachus, post mortem Alexandri M. Thraciam obtinet, *A. J.* XII, 1, 1.
Lysimachus, Apollodoti frater, Gazam urbem Alexandro Jannæo prodit, *A. J.* XIII, 13, 3.
Lysimachus, Pausaniæ f., ab Hyrcano Romam mittitur legatus, *A. J.* XIV, 10, 10; 12, 3.
Lysimachus, Judæus nobilis, ab Herode M. interficitur, *A. J.* XV, 7, 8.
Lysimachus, historicus, Judæorum detractor, laudatur, *C. A.* I, 34; 35; II, 2; 14.
Lyssa, urbs Arabiæ, *A. J.* XIV, 1, 4.

M.

Maathas, Baalis sacerdos, *A. J.* IX, 7, 4.
Mabortha, V. Neapolis.
Maccabæi, Judæorum principes; eorum historia, *A. J.* XII, 6.
Maccabæi, dicuntur etiam septem fratres, ab Antiocho Epiph. ad mortem cruciati; quod leges patrias violare nolebant, Maccabæis animi fortitudine similes, *M.* 8 sqq.
Maceda, (Macchida) locus Palest., *A. J.* V, 1, 17.
Macedonia, post mortem Alexandri M. a Cassandro occupatur, *A. J.* XII, 1, 1.
Macedones, Persarum imperium evertunt, *A. J.* XI, 8.
Macedones a Romanis devicti, *B. J.* II, 16, 4.
Macedones, Epiphanis Commageni milites, Macedonum more armati, *B. J.* V, 11, 3.
Machæras, Romanorum dux, a Ventidio Herodi auxilio missus mala fide agit, *A. J.* XIV, 15, 7. *B. J.* I, 16, 6.
Machærus, castellum in confinio Palæstinæ et Arabiæ situm, *A. J.* XVIII, 5, 1. *B. J.* I, 8, 1. Ejus situs describitur *B. J.* VII, 6, 1. Primus locum munivit Alexander Judæorum rex, munitiones amplificavit Herodes, 6, 2. A Gabinio diruitur, *A. J.* XIV, 5, 4. *B. J.* I, 8, 5. Capitur a Judæis seditiosis, *B. J.* II, 18, 6. Capitur a Romanis post Hierosol. expugnationem, *B. J.* 6, 3 sqq. Cf. III, 3, 3.
Machama, Tholomæi Gessirorum regis filia, Davidis uxor, *A. J.* VII, 1, 4.
Machana, Roboami uxor, *A. J.* VIII, 10, 1.
Machas, Nachoræ f., *A. J.* I, 6, 5.
Machirus, regionis Galaditidis princeps, *A. J.* VII, 9, 8. cf. 5, 5.
Machma, urbs Palæst., *A. J.* VI, 6, 1. XIII, 1, 6.
Machon, urbs Palæst., *A. J.* VII, 5, 3.
Macro, militum prætorianorum sub Tiberio præfectus, *A. J.* XVIII, 6, 6; 6, 7.
Macrones, pop. Ponti, *C. A.* I, 22.
Madæi, Græcis Medi dicuntur, *A. J.* I, 6, 1.
Madanes, Abrami f., *A. J.* I, 15.
Mades, Japhethæ f., Madæorum (Medorum) auctor, *A. J.* I, 6, 1.
Madiana, urbs Arab., *A. J.* II, 11, 1.
Madianes, Abrami f., *A. J.* I, 15.
Madianitæ, pop. Arab., Judæos ex Ægypto redeuntes a finibus suis arcere student, *A. J.* IV, 6. Devincuntur et cæduntur a Judæis, 7, 1. Vincuntur a Gedeone, V, 6.
Mæcia, tribus Romæ, *A. J.* XIV, 10, 10.
Mæotis palus, *B. J.* VII, 7, 4.
Magedo (*Magedo*, *Megiddo*), urbs Samar. in tribu Manassæ, a Solomone condita, *A. J.* VIII, 6, 1; IX, 6, 3.
Magnus Campus, V. Campus.
Magogæ, (Scythæ) a Magoge originem trahunt, *A. J.* I, 6, 1.
Magoges, Japhethæ f., Magogarum princeps, *A. J.* I, 6, 1.

Malachias, Judæus, fortiter se gerit contra Romanos, *B. J.* VI, 1, 8.
Malaelus, Cainæ f., *A. J.* I, 3, 4.
Malatha, castellum Idumææ, *A. J.* XVIII, 6, 2.
Malchus, Arabs, Antiochum Alexandri Balæ fil. educat; eum Diodoto tradit, *A. J.* XIII, 5, 1.
Malchus (*Malichus*), rex Arabiæ, Herodi patria profugo, quamquam beneficiis ab eo affectus, auxilium ferre recusat; cujus rei mox eum poenitet, *A. J.* XIV, 14, 1 sq. *B. J.* I, 14, 1 sq. Cf. *A. J.* XV, 6, 2.
Malchus, Arabs, Vespasiano mittit auxilium contra Judæos, *B. J.* III, 4, 2.
Malchus, Cf. Cleodemus.
Maliathe (?) (*Maniathe*), urbs Perææ, *A. J.* V, 7, 10.
Malichus, unus ex Judæorum primoribus, ab Hyrcano mortis periculo eripitur, *A. J.* XIV, 5, 2; 11, 2. *B. J.* I, 8, 3; 11, 2. Antipatrum ex insidiis interficit, *A. J.* II, 2 sq. *B. J.* I, 3 sq. Principatum affectat; ab Herode, Antipatri f., occiditur, *A. J.* II, 5. *B. J.* I, 7 sq.
Malla, sive *Malle*, urbs Palæst., *A. J.* XII, 8, 3.
Malbon, Elimelech f., *A. J.* V, 9, 1.
Mallhace, Herodis M. uxor, *A. J.* XVII, 10, 1. *B. J.* I, 28, 4.
Mambre, ilex Abrami, *A. J.* I, 11, 2.
Mambres, Abrami commilito, *A. J.* I, 10, 1.
Manachase, vestimentum sacerdotum, *A. J.* III, 7, 2.
Manaemus, Israelitarum rex, Phullo, Assyriorum regi, expeditionem contra ipsum facienti, missis mille talentis persuadet ut recedat, *A. J.* IX, 11, 1. Regnavit decem annos, *ibid.*
Manaemus, Essenus ab Herode M. in honore habetur, *A. J.* XV, 10, 6.
Manæmus, (*Manaimus*), Judæ Galilæi fil., seditiosorum Hierosol. dux, *B. J.* II, 17, 8. Tyrannidem affectat; interficitur, 17, 9. *V. J.* 5.
Manalis, (quæ vox *Castra* significat), Jebosthi, Judæorum regis, regia, *A. J.* VII, 1, 3.
Manasses, Josephi f., ex Asemetha, *A. J.* II, 6, 1. Cum Ephraïmo fratre inter Judæorum principes refertur, II, 8, 1; III, 12, 4. Manassæ tribus quamnam Palæstinæ partem sortita sit, IV, 7, 3; V, 1, 22.
Manasses, Judæorum rex, Ezechiæ fil., initio regni sui impius et crudelis, *A. J.* X, 3, 1. A Babylonis, qui Judæam invadunt, in captivitatem abducitur; postea in regnum suum remittitur et optime rempublicam gerit, 3, 2.
Manasses, Jaddi frater, Sanaballetæ filiam ducit uxorem, *A. J.* XI, 7, 2. Id quod indigne fert populus, 8, 1. Templi in monte Garizin a Sanaball. exstructi pontifex constituitur, 8, 4.
Manasses, pontifex, *A. J.* XII, 4, 1.
Manasses, initio belli Jud. Perææ præficitur, *B. J.* II, 20, 4.
Mandra, locus Palæst., *A. J.* X, 9, 5.
Manetho, genere Ægyptius, historiæ Ægyptiacæ scriptor, *C. A.* I, 14. Laudatur, *C. A.* I, 14; 26—32; II, 2. *A. J.* I, 3, 9. De ejus fide, *C. A.* I, 31; 33.
Maniathe, V. *Maliathe*.
L. Manlius, *A. J.* XIII, 9, 2.
Manna, de coelo demittitur, *A. J.* III, 1, 6. Quid vox significet, *ibid.*
Mannæus, Lazari f., *B. J.* V, 13, 7.
Manoches, Samsonis pater, *A. J.* V, 8, 2.
Maon, regio Palæst., *A. J.* VI, 13, 2.
Mar, locus Arabiæ, *A. J.* III, 1, 1.
Maræothus, Jothami f., *A. J.* VIII, 1, 3.
Mararius, Levi f., *A. J.* II, 7, 4.

- C. Marcellus*, consul Rom., A. J. XIV, 10, 13.
Marcellus, procurator Judææ, A. J. XVIII, 4, 2.
Marcus, Alexandri Lysimachi, Alabarchæ, f., A. J. XIX, 5, 1.
Mardocheus, Judæorum dux, A. J. XI, 3, 10; 4, 8.
Mardocheus, unus ex Judæorum Babylone degentium primoribus, patruus Estheris, A. J. XI, 6, 2. Conjuratorem in Artaxerxem regem detegit, 6, 4. In odium incurrit Amanis, qui omnes Judæos perdere constituit, 6, 5. Estherem perducit ut Judæorum patrocinium suscipiat, 6, 7. Amanes eum honorare cogitur, 6, 10. Amane supplicio affecto, muneribus et honoribus cumulatur, 6, 12, et 13.
Maresa. V. *Marissa*.
Maria, femina nobilis, fame urgente filium suum comedit, B. J. VI, 3, 4.
Mariamne (Mariamne), Moysis soror, Ori (Uronis?) uxor, A. J. III, 2, 1; IV, 4, 6; cf. II, 9, 4.
Mariamne, Alexandri ex Alexandra filia, Herodi M. in matrimonium collocatur, A. J. XIV, 12, 1; 15, 14. B. J. I, 11, 5; 17, 8. Formæ venustate insignis, A. J. XV, 2, 5 sq. Secretum de Mariamne mandatum, quod Herodes dedit Josepho avunculo suo, 3, 5 sq. In suspicionem adulterii venit, 3, 9. Iterum in adulterii suspicionem vocata necatur, 7, 1 sqq. Ejus indoles, 7, 4.
Mariamne, Simonis pontificis filia, Herodis M. uxor, A. J. XV, 9, 3. XVII, 1, 3. B. J. I, 28, 4. Ejus liberi, *ibid.* Ab Herode repudiatur, A. J. XVII, 4, 2. B. J. I, 30, 7.
Mariamne, Aristobuli filia ex Berenice, Herodis M. neptis, B. J. I, 28, 1.
Mariamne, Agrippæ M. filia ex Cypro, A. J. XVIII, 5, 4. B. J. II, 11, 6. Nubit Archelao Chelciæ fil., A. J. XIX, 9, 1; XX, 7, 1. Repudiato Archelao matrimonium init cum Demetrio Alexandrino, 7, 3.
Mariamne, Josephi filia ex Olympiade, Herodi Aristobuli filio nubit, A. J. XVIII, 5, 4.
Mariamne, Archelai ethnarchæ uxor, ab eo repudiatur, A. J. XVII, 13, 4. B. J. II, 7, 4.
Mariamne, turris Hierosolymorum urbis, ab Herode exstructa, describitur, B. J. V, 4, 3. Cf. II, 17, 8. Post urbem expugnatam servatur, VII, 1, 1.
Marion, Tyrionum tyrannus Antigono regnum Judææ occupare molientia auxilio est, ab Herode vincitur, A. J. XIV, 12, 1. B. J. I, 12, 2.
Marista, urbs Judææ in tribu Judæ, A. J. VIII, 12, 1. Ab Hyrcano capitur, A. J. XIII, 9, 1. A Pompejo Judæis eripitur, XIV, 4, 4. A Gabinio instauratur, XIV, 5, 3. A Parthis evertitur, XIV, 13, 9. B. J. I, 13, 9. Cf. A. J. VIII, 10, 1; XII, 8, 6; XIV, 1, 4. B. J. I, 7, 7.
Marmaride, pop. Africæ, a Romanis subacti, B. J. II, 16, 4.
Marsuane, mensis anni secundus apud Judæos, A. J. I, 3, 3.
Marsus, Syriæ præfectus, succedit Petronio, A. J. XIX, 6, 4. Ejus inimicitie cum Agrippa rege, 7, 1; 8, 1.
Marsyas Agrippæ M. libertus, A. J. XVIII, 6, 3.
Marcellus, Jaredis f., A. J. I, 2, 2.
Marullus Judææ procurator constituitur a Caio Caligula, A. J. XVIII, 6, 10.
Masada, castellum Judææ; ejus situs et munimenta describuntur, B. J. VII, 8, 3 sq. Cf. 13, 7; 12, 1. Castellum a Jonatha pontifice exstructum, ab Herode M. amplificatum et munitius redditum est, B. J. VII, 8, 3. A sicariis occupatur, B. J. IV, 7, 2. Iis se adjungit Simon Gioris f., IV, 9, 3. Romani, reliqua Judæa jam subacta, Masadam obsident, B. J. VII, 8, 1; 8, 5 sqq. Sicarii ne in Romanorum manus incidant, Eleazari hortatu primum uxores et liberos, deinde se invicem interficiunt, 9, 1.
Masmas, Ismaeli f., A. J. I, 12, 4.
Masnaemphthes, tiara sacerdotum, A. J. III, 7, 3.
Maspha, urbs Palæst., ab Asano condita, A. J. VIII, 12, 4.
Masphate (Masphace), urbs Palæst., A. J. V, 7, 9; VI, 2, 1; 4, 3; X, 9, 2 sqq.
Massabazanes, vestimentum sacerdotum, A. J. III, 7, 1.
Massagetæ, pop. Asiæ, Cyri contra eos expeditio, A. J. XI, 2, 1.
Massamas, Ismaeli f., A. J. I, 12, 4.
Masses, Ismaeli f., A. J. I, 12, 4.
Mastheron angustiae, in Judæa, A. J. VI, 13, 4.
Matgenus, Tyrionum rex, C. A. I, 18.
Mathusalas, Maruli f., A. J. I, 2, 2.
Mathusalas, Anochi f., A. J. I, 3, 4.
Mattathias, Joannis f., Maccabæorum pater, A. J. XII, 7, 1. Antiochi Epiph. mandata contemnit; in desertum se confert magnamque ubi Judæorum manum circa se colligit, 7, 2. Ante mortem filios ad legem defendendam adhortatur, 7, 3. Cf. B. J. I, 1, 3.
Mattathias, Absalomi f., A. J. XIII, 5, 7.
Matthias, Theophili f., pontifex constituitur ab Herode, A. J. XVII, 4, 2. Mox pontificatum amittit, 6, 4.
Matthias, Margalothi (Margali) fil., legum interpres præstantissimus, juventutem concitat in Herodem M., A. J. XVII, 6, 2. B. J. I, 33, 3. Vivus crematur, A. J. 6, 4. B. J. 33, 4.
Matthias, Anani f., pontifex creatur ab Agrippa, A. J. XIX, 6, 4. Pontificatus ei abrogatur, 8, 2.
Matthias, Theophili fil., pontifex creatur ab Agrippa jun., A. J. XX, 9, 7.
Matthias, pontifex ab Hierosolymis mittitur ad Simonem Gior. in urbem arcescendum, B. J. IV, 9, 11. A Simone postea necatur, V, 13, 1. Ejus elogium, *ibid.* Cf. VI, 2, 2.
Matthias, Simonis Pselli f., Fl. Josephi atavus, V. J. 1.
Matthias, cognominatus Gibbosus, Matthei f., Fl. Josephi abavus, V. J. 1.
Matthias, Josephi f., Flavii Josephi pater, V. J. 1; 40. Ejus elogium, 2. Hierosolymis a seditiosis in custodia tenetur, B. J. V, 13, 1.
Mauri, pop. Africæ, a Romanis subacti, B. J. II, 16, 4.
Maxilla, locus Palæst., unde nomen habeat, A. J. V, 8, 9.
Mazaca, urbs Cappadociæ, A. J. I, 6, 1.
Medaba, urbs Palæst., olim in Moabitarum ditone, A. J. XIII, 15, 4. Cf. XIII, 1, 2; 9, 1; XIV, 1, 4. B. J. I, 2, 6.
Medæi. V. *Medi*.
Medi, a Judæis Medæi vocati, nomen habent a Made, Japhethæ f., A. J. I, 6, 1. Cum Persis Babyloniorum imperium evertunt, X, 11, 4.
Media vastatur ab Alanis, B. J. VII, 7, 4. In Mediam superiorem Damasceni a Theglaphassare transferuntur, A. J. IX, 12, 13.
Meeir, tunica talaris pontificis maximi, A. J. III, 7, 4.
Megassarus, Judæus fortissimus, B. J. V, 11, 5.
Megasthenes, rerum Indicarum scriptor de Nabuchodonosoro, A. J. X, 11, 1. C. A. I, 20.
Meirus, Belgæ f., sacerdos, in flammis templi incensi se præcipitat, B. J. VI, 5, 1.

- Melamboreas*, (Boreas niger) ventus vehementissimus, *B. J.* III, 9, 3.
- Melus* ab Archelao, rege Cappadociae, legatus mittitur ad Herodem M., *A. J.* XVI, 10, 6.
- Melcha*, Aranis filia, Nachoræ uxor, *A. J.* I, 6, 5.
- Melchisedecus*, Solymorum (Hierosolymorum) urbis rex, Abramum benigne excipit, *A. J.* I, 10, 2. Solyma condidit (?) ibique templum exstruxit, *B. J.* VI, 10.
- Melchisus*, Sauli f., *A. J.* VI, 6, 6. In prælio cum Palæstinis commisso cadit, 14, 1.
- Melitene*, regio in confinio Armeniæ et Cappadociae sita, *B. J.* VII, 1, 3.
- Melus insula*; Judæi Melii a Pseudalexandro decipiuntur, *A. J.* XVII, 12. *B. J.* II, 7.
- Memmius Regulus* a Caligula iubetur Jovem Olympium Romam transferre, *A. J.* XIX, 1, 1.
- Memnon*, Orestidæ f., sacerdos Halicarn., *A. J.* XIV, 10, 23.
- Memnonis monumentum* in Phœnicia ad Belum fluv. situm, *B. J.* II, 10, 2.
- Memphibostus*, Jonathæ f., magno in honore habetur apud Davidem, *A. J.* VII, 5, 5. Cf. 9, 3; 11, 3; 12, 1.
- Memphis*, urbs Ægypti, *A. J.* XII, 4, 3; 5, 3. *B. J.* IV, 9, 7; VII, 10, 3. *C. A.* I, 14.
- Menander* Ephesius Græcorum et barbarorum res gestas scripsit, *C. A.* I, 18. Quid tradat de Tyriorum regibus, *ibid.* Cf. *A. J.* VIII, 5, 3; 13, 2; IX, 14, 2.
- Mende*, urbs Palæst., X, 5, 1.
- Mendestus nomos*, in Ægypto, *B. J.* IV, 11, 5.
- Menedemus*, philosophus, de Dei providentia, *A. J.* XII, 2, 12.
- Menenia*, Romæ tribus, *A. J.* XIV, 10, 10.
- Menelaus*. V. *Onias*.
- Menophilus*, prytanis Ephesiorum, *A. J.* XIV, 10, 25.
- Mensa sacra* tabernaculi describitur, *A. J.* III, 6, 6.
- Mephramuthosis*, rex Ægypti, *C. A.* I, 15.
- Mephres*, rex Ægypti, *C. A.* I, 15.
- Merbalus*, Tyriorum rex, *C. A.* I, 21.
- Meroba*, Sauli filia, *A. J.* VI, 6, 6.
- Meroe*, metropolis Æthiopiarum, ita denominata est a sorore Cambysis; prius Saba vocata erat, *A. J.* II, 10, 2.
- Meroth*, vicus Galil., munitur, *B. J.* II, 20, 6; III, 3, 1. *V. J.* 37.
- Mesanaei* originem trahunt a Mesa, *A. J.* I, 6, 4.
- Mesas*, Arami f., Mesanaeorum princeps, *A. J.* I, 6, 4.
- Mesopotamia*, regio Asiæ, *A. J.* I, 7, 1. VII, 6, 1; XIII, 5, 10. Judæi Mesopotamii Nisibin potissimum urbem habitant; magna eorum editur cædes, *A. J.* XVIII, 9, 1 sqq.
- Messala* Herodis causam defendit in senatu Romano, *A. J.* XIV, 14, 4. *B. J.* I, 14, 4.
- Messalina*, Claudii Cæsaris uxor, ab eo interficitur, *A. J.* XX, 8, 1.
- Messenies*, Amenophis Ægypti regis f., *C. A.* I, 32.
- Mestrai* (Ægyptii) et *Mestre* (Ægyptus) nomen habent a Mestraimo, *A. J.* I, 6, 2.
- Mestraimus*, Chamæ f., Mestraeorum (Ægyptiorum) princeps, *A. J.* I, 6, 2. Ejus octo filii quasnam terras occupaverint, *ibid.*
- Q. Metellus Creticus*, consul, *A. J.* XIV, 1, 2. Cum Lollio Damascum capit, *A. J.* XIV, 2, 5. *B. J.* I, 6, 2.
- Metilius*, præsidii Romani in urbe Hierosol. præfectus seditionis se dedit, *B. J.* II, 17, 10.
- Mia*, vicus Perææ, *A. J.* XX, 1, 1.
- Micha*, Memphibosthi fil., *A. J.* VII, 5, 5.
- Michæas*, vates, Achabo regi prædicit eum ab hoste interfectum iri, *A. J.* VIII, 14, 5. Ejus vaticinium eventu confirmatur, 15, 6.
- Michala*, Sauli filia, Davidis amore capitur, *A. J.* VI, 10, 2. Davidi nuptum datur, 10, 3. Mariti salutem consulit, 11, 4. Postea Pheltiæ a Saulo locatur, 13, 8. Abeneri opera Davidi restituitur, VII, 1, 4. Ejus liberi, 4, 3.
- Milesii*; P. Servilii proconsulis ad eos rescriptum de Judæis, *A. J.* XIV, 10, 21.
- Milesius*, ab Antiocho Dionysio Damasci præfectus constitutus urbem tradit Philippo, *A. J.* XIII, 15, 1.
- Minæus*, rex Ægypti, *A. J.* VIII, 6, 2.
- Minos* leges suas oraculo Delphico attribuit, *C. A.* II, 16.
- Minucianus* (Annius), conspirationis in Caligulam socius, *A. J.* XIX, 1, 3 sqq.; 4, 3.
- Minucianus* (Marcus), Caligulae sororis maritus, post Caligulae mortem rerum potiundi cupidus, *A. J.* XIX, 4, 3.
- Minyas*, locus Armeniæ, *A. J.* I, 3, 6.
- Misaches*. V. *Misaetus*.
- Misaelus* (a Babylonii Misaches appellatus), Judæus genere regio ortus, Babylonem abductus liberaliter a Nabuchodonosoro educatur, *A. J.* X, 10, 1. Cum duobus cognatis in flammis conjicitur quod Nabuchodonosori simulacrum adorare recusant: illasi per flammam ambulant, 10, 5. *M.* 16.
- Misan*, Moabitarum rex, Joramo tributum pendere recusans, ab Israelitis et Judæis bello petitur et vincitur, *A. J.* IX, 3, 1.
- Misenum et Puteoli*, oppida Campaniæ maritima a Caligula ponte juncta, *A. J.* XIX, 1, 1.
- Mithradates Sinaces*, Parthorum dux, Philippi Syriæ regis socius, Demetrium Eucærum in captivitatem abducit, *A. J.* XIII, 14, 3.
- Mithradates*, rex Ponti, a Pharnace filio interficitur, *A. J.* XIV, 3, 4.
- Mithradates*, Parthus, ad Gabinium confugit, clam ab eo dimittitur, *A. J.* XIV, 6, 4. *B. J.* I, 8, 7.
- Mithridates Pergamenus* Cæsari in Ægypto bellum gerenti auxilium fert, *A. J.* XIV, 8, 1 sq. *B. J.* I, 9, 3 sq.
- Mithradates*, Parthus nobilis, Artabani gener, bellum gerit cum Anilæo, *A. J.* XVIII, 9, 6 sqq.
- Mitylene*, urbs Lesbi insul., *A. J.* XVI, 2, 2.
- Mnaseus*, historicus laudatur, *A. J.* I, 3, 6. *C. A.* I, 23.
- Moabus*, Loti f., Moabitarum princeps, *A. J.* I, 11, 5.
- Moabitæ*, pop. Arabiæ, originem trahunt a Moabo, *A. J.* I, 11, 5. Judæos sibi subjiciunt; sed mox profligantur ab Ehude, *A. J.* V, 4. A Davide devicti annum tributum pendere coguntur, VII, 5, 1. Moabitæ cum Ammanitis et magno Arabum exercitu Josaphatum bello petunt, sed ipsi se invicem occidunt, *A. J.* IX, 1, 2 sqq. Israelitis tributum pendere recusantes, a Joramo, Josaphato et Idumæorum rege debellantur, 3, 1 sqq.
- Moabitis*, Moabitarum terra, *A. J.* IV, 5, 1. V, 9, 1. *B. J.* IV, 8, 2.
- Mochus*, historicus testatur veterum longævitatē, *A. J.* I, 3, 9.
- Modim* (Modein, Modim), vicus Judææ, *A. J.* XII, 6, 1; 11, 2; XIII, 6, 5. *B. J.* I, 1, 3.
- Modius* (Equiculus) Agrippæ jun. regis procurator, *V. J.* 11. Gamalum obsidet, 24; 36.
- Morsia*, *B. J.* IV, 10, 6; 11, 3; VII, 4, 3.
- Moto*. V. *Apollonius*.
- Mompis*, Benjaminis f., *A. J.* II, 7, 4.

Monobazus Bazæus, Adiabenorum rex Helenam sororem ducit uxorem, ex qua Izaten suscipit, *A. J. XX*, 2, 1. Moritur, 2, 2.

Monobazus, Monobazi regis f. ex Helena, *A. J. XX*, 2, 1. Post patris obitum regnum administrat usque ad fratris adventum, 2, 2. Religionem Judaicam amplectitur, 4, 1. Post Itazis fratris mortem, ipse regnum suscipit, 4, 3.

Monobazus, Monobazi jun. regis propinquus, *B. J. II*, 19, 2.

Monobazi regia, in Hierosol. urbe, *B. J. V*, 6, 1.

Mopsuestia, urbs Ciliciæ, *A. J. XIII*, 13, 4. Mopsuestenses Seleucum Epiphanem concremant, *ibid.*

Morius mons, in Judæa, *A. J. I*, 13, 1.

Mosocheni (*Cappadoces*) originein trahunt a Mosoche, *A. J. I*, 6, 1.

Mosaches, Japhethæ f., Mosochenorum (Cappadocum) princeps, *A. J. I*, 6, 1.

Mosaicæ leges. *V. Moyses.*

Mosollamus, sagittarius celeberrimus, *C. A. I*, 22.

Moyses, Amaram ex Joachebeda f., divinum de eo vaticinium, *A. J. II*, 9, 3. In Nilo exponitur, 9, 4. A Thermuti regis filia reperitur et servatur; matri enutriendus datur, 9, 5. Puer venustate et ingenio præcellens, 9, 6. A Thermuti adoptatur, 9, 7. Rem præclare gerit contra Æthiopes; Tharbin, Æthiopum regis filiam, uxorem ducit, 10. Insidias quæ ipsi struuntur evitaturus in Arabiam se confert, 11, 1. Ragueli filiam in matrimonium accipit, 11, 2. A Deo jubetur Judæos servitute liberare, 12. In Ægyptum reversus Dei mandatum regi declarat et miraculis edendis confirmat, 13. Rege Moysen deridente, Ægyptus magnis calamitatibus affligitur, 14. Judæi veniam impetrant in patriam redeundi, mare Rubrum duce Moysen transgrediuntur; Ægyptii, qui eos persequuntur fluctibus delentur, 15 sq. Ad Sinam montem iter convertit Moyses; Judæos ciborum inopia laborantes consolatur; aquam amaram potabilem reddit aliaque miracula edit, 11, 1 sqq. Amalecitas prælio devincit; tertio mense postquam ex Ægypto discessit ad Sinam montem pervenit, 3, 1 sqq. Populum in cohortes distribuit, 4. Cum Deo in monte colloquitur; leges ab eo acceptas promulgat, tabernaculum conficiendum curat, 5. In Aaronem fratrem sacerdotium confert, 8, 3. Tabernaculum lustrat primumque in eo sacrificium facit, 8, 5 sqq. Leges fert de sacrificiis, de festis deque aliis rebus, 9—13. Judæis de Chananæa occupanda desperantibus ex oraculo renuntiat, quadraginta annos eos in deserto permansuros esse, 14 sq. Plures ex Judæorum proceribus seditionem movent contra Moysen; a Deo exstinguuntur, 14, 2 sqq. Moyses Amorrhæos devincit, 5. Judæos ad leges violandas proclives ad sanitatem reducit, 6. Jesum designat successorem, 7, 2. Gadis et Rubeli tribubus dimidiæque Manassitidi Amoritin assignat, 7, 3. Tradit Judæis librum qui leges continet, 8, 3. Chananæorum gentem jubet exstingui multisque præceptis populi salutem consulit, 8, 44—48. Nube in cælum aufertur, 48. Vixit annos centum et viginti, 49. Virtutibus et ingenio omnes mortales superavit, *ibid.* Legumlatorum antiquissimus, *C. A. II*, 15. Magna ejus de Judæis merita, 11, 16. Scripsit primos quinque libros Scripturæ sacræ, *C. A. I*, 8. Quænam Manetho, Chæremon et Apion de eo tradant, *C. A. I*, 26; 31; 32; 11, 2.

Mosaicæ leges, De sacrificiis, *A. J. III*, 9; de festis, 11, 10; IV, 8, 7; de purificatione, 11, 11; de incestu, de sacerdotum connubio et de jobelo, 12, de iis qui Deo maledicant, IV, 8, 7; de frugum decuma pro sacrificiis solvenda, 8, 8; de scortis, 8, 9; de diis alienis, 8, 10; de vestimentis, 11, de legibus recitandis, 12; de gratiarum

actione, 13; de magistratibus et iudicibus, 14; de testibus, 15; de piaculis pro cæsis instituendis, 8, 16, de regum potestate, 17; de agrorum terminis, 18; de arborum frugibus, 19; de terræ seminatione et aratione, 20; de spicis pauperibus concedendis, de viatoribus, 21; de decuma tertia viduis et orphanis concedenda; de frugum primitiis sacerdotibus dandis, 22; de connubio, 23; de liberis qui parentibus non obediant, 24; de senore, 25; de pignoribus, 26; de furtis, 27; de servis, 28; de rebus in via repertis, 29; de percussoribus, 33; de pharmacis, de talione, 35; de bubus petulcis, 36; de puteis, 37; de depositis, 38; de liberis quorum parentes crimina commiserint, 39; de spadonibus, 40; de bello, 41 sqq. Cf. *C. A. II*, 17—31.

Muchæus, Persa, *A. J. XI*, 6, 1.

Mucianus, Syriæ præfectus, *B. J. IV*, 1, 5. Vespasianum hortatur ut imperium suscipiat, 10, 5; 10, 6. A Vespasiano cum exercitu mittitur contra Vitellium, 11, 1. Cf. *A. J. XII*, 3, 1.

Mullebres turres, in Hierosol. urbe, *B. J. V*, 2, 2.

Mundus, (Decius) Paulinam Saturnini uxorem in Isidis templo stuprat; a Tiberio in exsilium pellitur, *A. J. XVIII*, 3, 4.

Murcus (*Marcus*?), Syriæ prætor post Sextum Cæsarem; cum Cassio facit post J. Cæsaris interitum, *A. J. XIV*, 11, 1 sqq. *B. J. I*, 10, 10; 11, 1 sqq.

Musca, Accaronensium dea, *A. J. IX*, 2, 1.

Mygdonia. *V. Antiochia.*

Myrrha, filia Cinyræ, *A. J. XIX*, 1, 13.

Mytgonus, Tyriorum iudex, *A. C. I*, 21.

N.

Naamas, Lamechi filia, *A. J. I*, 2, 2.

Naamis, Elimelech uxore, cum marito in terram Moabiticam migrat; post mariti filiorumque mortem una cum Ruth nuru in Judæam redit, *A. J. V*, 9, 1. A Boazo hospitio excipitur; filiam Boazo nuptum dat, 9, 2 sqq.

Naases, rex Ammanitarum; ejus expeditio in Judæos, *A. J. VI*, 5; 1 sqq., A Saulo vincitur, 3. Cum Davide ei amicitia intercedit, VII, 6, 1.

Naba, urbs Palæst., sacerdotum sedes, a Saulo funditus evertitur, *A. J. VI*, 12, 1; 13, 6 et 7.

Nabadus, Aaronis f., victimas in aram afferens flammis comburitur, *A. J. III*, 8, 1, 8, 7.

Nabæoths, Ismaeli f., *A. J. I*, 12, 4.

Nabalus, Ziphenus ex urbe Emma, Davidi injuriam infert. Davides eam ulcisci moliens ab Abigæa Nabali uxore placatur, *A. J. VI*, 13, 6 et 7. Ejus mors, 8.

Naballo, urbs Arab., *A. J. XIV*, 1, 4.

Nabatei, pop. Arab., *A. J. XII*, 8, 3; XIII, 1, 2; 5, 10, XIV, 2, 3; 3, 4.

Nabatena, regio inde ab Euphrate usque ad mare Rubrum pertinens, ab Ismaeli filiis occupatur, *A. J. I*, 12, 4.

Nabla, instrumentum musicum a Davide inventum, *A. J. VII*, 12, 3; VIII, 3, 8.

Naboandelus, rex Babyloniarum, *A. J. X*, 11, 2. Cf. *Babyloniensis*.

Nabonidus, Babyloniorum rex, a Cyro victus et regno depulsus est, *C. A. I*, 20.

Nabopalassar, Chaldæorum rex, regnavit annos undetriginta, *C. A. I*, 19.

Nabosaris, Babyloniorum dux, *A. J. X*, 8, 2.

Nabuchodonosorus, rex Babyloniorum, Nechaonem, regem Ægypti, prælio vincit, Joacimo, regi Judææ, tributum imperat, *A. J. X*, 6, 1. Hierosolyma capit multosque populi primores captivos abducit, 6, 3. Joachimum, mox

vero Sedeciam Judæorum constituit regem, 6, 3; 7, 1. Ægyptios prælio vincit atque Syria expellit, 7, 3. Quum Judæi ad Ægyptios defecissent, Hierosolyma solo æquat, Magnamque Judæorum multitudinem cum rege eorum Sedecia in captivitatem abducit, 8. Cœlesyriam occupat, Ammanitis et Moabitibus bellum infert, Ægyptios debellat, Judæos qui in Ægyptum migraverant, Babylonem abducit, 9, 7. Judæorum pueros nobiliores liberaliter institui jubet, 10, 1. Danielus ei somnia explicat, 10, 4 et 6. Statuam auream adorari jubet, 10, 5. Potestate regia deposita in solitudine vitam degit; post septennium regnum recipit, 10, 6. Moritur post regnum annorum quadraginta trium, 11, 1. Quænam Berosus, Megasthenes aliique historici de eo referant, *ibid.* Cf. C. A. I, 19 sq.

Nabuthus, Jezabelæ, Achabi uxoris, insidiis interimitur, A. J. VIII, 13, 8.

Nabuzardan, Babyloniorum dux, A. J. X, 8, 5; 9, 1 et 2.

Nabeus, Arabum dux, in prælio cum Herode M. commisso cadit, A. J. XVI, 9, 2.

Nachores, Serugi f., A. J. I, 6, 4.

Nachores, Tharri f., Abrami frater, A. J. I, 6, 5; 16, 1.

Nadab, Hieroboami fil., patri succedit; post regnum duorum annorum Basanis insidiis interit, A. J. VIII, 11, 4.

Næmanes (*Naamanes*), Benjaminis f., A. J. II, 7, 4.

Nais, vicus Judææ, B. J. IV, 9, 4 sq.

Naphæsus, Ismaeli f., A. J. I, 12, 4.

Nahum, vates; ejus vaticinium de Assyriis, A. J. IX, 11, 3.

Narbata, regio Palæst., 60 stadiis a Cæsarea distans, B. J. II, 14, 5. Narbatena toparchia, II, 18, 10.

Nasamon, pop. Africæ, a Romanis subjugati, B. J. II, 16, 4.

Nathan, Davidis fil., A. J. VII, 3, 3.

Nathanael, Davidis frater, A. J. VI, 8, 1.

Nathanas, vates, a Davide consultus de templo extruendo, A. J. VII, 4, 4. Davidem reprehendit quod Beersabem ad adulterium pellexerit, 7, 3. Davidi nuntiat, Adoniam regnum affectare, 14, 5.

Nazaræi, (*Naziræi*,) appellantur qui voto concepto Deo se consacrant, comam nutrientes et vino abstinentes, A. J. IV, 4, 4; cf. XIX, 6, 1.

Neapolis, (*Sicima*) urbs Samariæ, ab indigenis vocatur Mambortha, B. J. IV, 8, 1.

Neapolitanus, centurio Rom., a Cestio Syriæ præside mittitur ad Judæorum animos explorandos, B. J. II, 16, 4. Cf. V. J. 24.

Neara, vicus Palæst., A. J. XVII, 13, 1.

Nearda, urbs Babylonice, A. J. XVIII, 9, 1; 9, 9.

Nebrodes, Chamae nepos, vir audax, homines a Dei timore abducere studet, A. J. I, 4, 2. Ejus consilio turris Babylonica exstruitur, 4, 3.

Nechao, rex Ægypti, expeditionem facit in Asiam per Judææ fines, A. J. X, 5, 1. Eliacim Judæorum constituit regem, Joachazum secum abducit captivum, 5, 2. Omnis Syria in ejus ditione est; a Nabuchodonosoro vincitur, 6, 1.

Necropolis, pars Alexandriæ urbis Ægypti, C. A. II, 4.

Nedemus, Mestraimi f., A. J. I, 6, 2.

Neemias, Xerxis regis pincerna, ab eo veniam impetrat Hierosolymorum mœnia restaurandi, A. J. XI, 5, 6. Ejus industria mœnia reficiuntur, 5, 8. Ejus elogium, *ibid.*

Nemessus, pater Jehu, A. J. IX, 6, 1.

Nephanus, vir magnæ fortitudinis, A. J. VII, 12, 2.

Nephtalis, Jacobi ex Balla f., A. J. I, 19, 8. Ejus filii

quatuor, II, 7, 4. Nephtalis tribui quænam Palæstinæ pars ei obtigerit, A. J. V, 1, 22.

Nergeleus, rex Babylonice, A. J. X, 8, 2.

Nerias, Uriæ f., pontifex maximus, A. J. X, 8, 6.

Neriglissorus, rex Babylonice, C. A. I, 20.

Nero (*Domitius*), Domitii Aenobarbi fil. ex Agrippina, Claudii fil. adoptivus, declaratur imperator, A. J. XX, 8, 2. B. J. II, 12, 8. Ejus facinora crudelissima, *ibid.* Qui Neronis historiam conscripserunt, multa mentiti sunt, B. J. 8, 3. Agrippæ juniori Galilææ et Perææ partem tribuit, A. J. 8, 4. B. J. 13, 2. Judæis Cæsarensibus civitatem adimit, A. J. 8, 9. Judæi Agrippam regem apud eum accusant, A. J. 8, 11. Vespasianum in Judæam mittit, B. J. III, 1, 1 sq. Semet ipsum interficit, B. J. IV, 9, 2.

Neronias, hoc nomine ab Agrippa jun. appellata est Cæsarea Philippi, urbs Palæst., A. J. XX, 9, 4.

Nerus, Sauli patruus, A. J. VI, 6, 6.

Nerus, pater Baruchi, A. J. X, 9, 1.

Netras, Galilæus fortitudine excellens, B. J. III, 7, 21.

Nicanor, Antiochi Epiph. procurator, A. J. XII, 5, 5. Contra Judam Maccab. missus vincitur, 7, 3.

Nicanor, Ptolemæi Philad. procurator, A. J. XII, 2, 11.

Nicanor, Demetrii regis amicus, ab eo contra Judam mittitur, A. J. XII, 10, 4. Judam vincit, postea vero ab eo vincitur et occiditur, 10, 4 et 5.

Nicanor, tribun. milit. Rom., Flavii Josephi amicus, B. J. III, 8, 2 sqq.

Nicanor, Titi amicus, vulneratur, B. J. V, 6, 2.

Nicaso, Sanaballetæ filia, Manassæ uxor, A. J. XI, 7, 2; 8, 2.

Nicaulis, Ægypti regina, A. J. VIII, 6, 2. Ad Solomonem venit, 6, 5.

Nicolaus Damascenus, historicus Herodis M. temporibus floruit hujusque amicus erat, A. J. XVI, 7, 1. Judæorum causam, qui in Ionia habitant, coram Agrippa defendit, A. J. XVI, 2, 3 sq. Coram Augusto Herodem criminibus ei objectis purgat, XVI, 10, 8. Herodi dicit quid Romæ sentiant de ejus filiis, 11, 3. Ejus oratio contra Antipatrum Herodis filium, A. J. XVII, 5, 4 sq. B. J. I, 32, 3. Herodis M. convictor quotidianus, A. J. 5, 4. Archelaum Herodis M. filium apud Augustum contra Antipatrum defendit, A. J. XVII, 9, 6. B. J. II, 2, 6 sq. Archelaum iterum defendit contra Judæorum legatos, A. J. 11, 3. B. J. 6, 2. In narrandis Herodis rebus gestis huic gratificari studet, facinora manifesto injusta aut tacens aut excusans, egregie vero facta nimium extollens, XVI, 7, 1. Laudatur, de Judæorum templo, C. A. II, 7. De diluvio, I, 3, 6. De veterum longevitate, 3, 9. De Abramo, 7, 2. De Adado rege Damasci, VII, 5, 2. De Marco Agrippa, XII, 3, 2. De Antiochi Soteris expeditione contra Parthos, XIII, 8, 4. De Ptolemæi Lathyri in Judæos crudelitate, A. J. XIII, 12, 6. De Antipatro Idumæo, XIV, 1, 2. De rebus a Pompejo gestis, 4, 3. De Gabinii expeditionibus contra Judæos, 6, 4. Non memorat, Herodem M. Davidis sepulcrum spoliassse, A. J. XVI, 7, 1.

Nicon, Romanorum quædam helepolis, a Judæis ita vocata, B. J. V, 7, 2.

Nicopolis, urbs Epiri, Herodis M. in Nicopolitanos liberalitas, A. J. XVI, 5, 3. B. J. I, 21, 11.

Nicopolis, urbs Ægypti, B. J. IV, 11, 5.

Niger, Peraita, in prælio apud Bethoron fortitudine eminet, B. J. II, 19, 2. Idumææ præfectus, 20, 4. Judæorum in expeditione contra Ascalonitas dux, B. J. III, 2, 1 sqq. A zelotis interficitur, IV, 6, 1.

Niglissarus, rex Babylonice, A. J. X, 11, 2.

Nilus, fluv. Ægypti, a Judæis appellatur Geon, A. J. I, 1, 3. Sabam urbem circumfluit, II, 10, 1. Navigatur usque ad Elephantinen urbem, B. J. IV, 10, 5. Cf. III, 10, 8.

Ninive, urbs Assyriæ, A. J. IX, 10, 2.

Ninus, rex Assyriæ, A. J. IX, 10, 2.

Ninus, urbs Assyriæ ab Assura condita, A. J. I, 6, 4.

Niphates, mons Armeniæ, A. J. XVIII, 2, 4.

Nisan, mensis primus apud Judæos, A. J. I, 3, 5; II, 14, 16; XI, 4, 8.

Nisibis, urbs Mesopotamiæ munitissima, A. J. XVIII, 9, 1. Judæorum eam regionem incolentium in hac urbe ærarium, *ibid.* Cf. 9, 9. Regio circa Nisibin ab Artabano Parthorum rege datur Izati Adiabænorum regi, XX, 3, 2. A Macedonibus urbs appellata est Antiochia Mygdonia, *ibid.*

Noarus, (Varus), Agrippæ jun. regis procurator, rebus novis studet; in Judæos sævit, V. J. 11. B. J. II, 18, 6.

Noema, Lamechi filia, A. J. I, 2, 2.

Noeus, Lamechi f., diluvio a Deo in terram immisso solus cum matre, filiis eorumque conjugibus servatur, 3, 1 sq. Ejus arca describitur, 3, 2. In monte Armeniæ ex arca egreditur, 3, 5. Vivit annos nongentos et quinquaginta, 3, 9. — Noe filii de montibus in planitiem, quæ Sennaar vocatur, descendunt, 4, 1. — Chamæ posteros Noeus execratus est, I, 5, 3. Noe posteri per totum orbem terrarum dispersi, I, 4, 4. —

C. Norbani Flacci rescriptum pro Judæis ad Sardinianos, A. J. XVI, 6, 6. Cæsar Octav. ad eum de Judæis literæ, 6, 3.

Norbanus, Romanus nobilitate clarus, a Caji Cæsaris satellitibus occiditur, A. J. XIX, 1, 15.

Nosta, mater Joachimi regis, A. J. X, 6, 3.

Numenius, a Jonatha Maccab. Romam mittitur legatus, A. J. XIII, 5, 8. Cf. XIV, 8, 5.

Numidæ, pop. Africæ, a Romanis subacti, B. J. II, 16, 4.

Nymphidius, Neronis libertus, homo nequissimus, B. J. IV, 9, 1.

O.

Oasis, urbs Ægypti, C. A. II, 3.

Obedamus, sacerdos, in cujus ædibus Davides arcam deposuit, antequam eam Hierosolyma deportaret, A. J. VII, 4, 2.

Obedas, Arabum rex, Alexandrum Jannæum prælio devincit, A. J. XIII, 13, 5. Cf. B. J. I, 4, 4.

Obedas, vates, A. J. IX, 12, 2.

Obedes, Boazi ex Rutha filius, quid nomen significet, A. J. V, 9, 4. Procreat Jessæum, cujus filius est Davides, *ibid.*

Obedias, vatum amicus ac defensor, A. J. VIII, 13, 4.

Obimes, Hieroboami fil., A. J. VIII, 11, 1.

Obodas, rex Arabiæ, homo segnis et tardus, A. J. XVI, 7, 6; 9, 4. B. J. I, 24, 6.

Ochozias, Achabi Israelitarum regis f., patri succedit, A. J. VIII, 15, 6. Ægrotus deam Accaronensem consultit; vir improbus, IX, 2, 1. Moritur, 2, 2.

Ochozias, Joram Judæorum regis f., post patris mortem regnum suscipit, A. J. IX, 5, 3. A Jehu interficitur postquam unum tantum annum regnavit, 6, 3.

Octavia, Claudii Cæsaris ex Messalina fil., Neroni nuptum datur, A. J. XX, 8, 1. A Nerone interficitur, 8, 2.

Octaviæ porticus in Roma urbe, B. J. VII, 5, 4.

Odeas, Neriæ f., pontifex maximus, A. J. X, 8, 6.

Odolla, urbs Judææ, A. J. VIII, 10, 1.

Oeus, Madianitarum rex, A. J. IV, 7, 1.

Oges, Galadenæ et Gaulanitidis rex, a Judæis devincitur, A. J. IV, 5, 3. Ejus cubile describitur, *ibid.*

Ogyges, quercetum non procul a Chebrone situm, A. J. I, 10, 4.

Olda vates, uxor Sallumi, A. J. X, 4, 2.

Olivarum mons, e regione Hierosolymorum situs, A. J. XX, 8. B. J. 3, 6. II, 13, 5; V, 2, 3; VI, 2, 8.

Olisa (Orsa,) Elani regis procurator, A. J. VIII, 12, 4.

Olympias, Herodis M. filia ex Malthace Samaritana, Josephi uxor, A. J. XVII, 2, 3. B. J. I, 28, 4.

Olympici ludi, splendide instaurati ab Herode M., A. J. XVI, 5, 3; XVIII, 5, 4. B. J. I, 21, 12.

Olympus, Herodis M. amicus, cum literis ab eo mittitur ad Augustum, A. J. XVI, 10, 9. B. J. I, 27, 1.

Omanus, Eliphazæ f., A. J. II, 1, 2.

Onias, Jaddi fil., pontifex, A. J. XI, 8, 7; XII, 2, 2.

Onias, Simonis Justi fil., pontifex, A. J. XI, 8, 7; XII, 2, 4.

Onias, Simonis Justi fil., pontifex, A. J. XII, 4, 1. Ptolemæo Euerg. tributum solvere recusat, *ibid.* A Josepho Tobizæ filio apud Ptolemæum accusatur, 4, 2 sqq. Moritur, 4, 10.

Onias, Simonis fil., pontifex, A. J. XII, 4, 10. Arei Lacedæmonii ad eum literæ, *ibid.*

Onias, Simonis filius natu minimus, qui et *Menelaus* appellatur, pontifex constituitur ab Antiocho Epiph., XII, 5, 1. Lis oritur inter Oniam ejusque fratrem Jesum; populus in duas partes dividitur; Onias ad Antiochum confugit, *ibid.* Interficitur ab Antiocho Eupat., 9, 7. Cf. B. J. I, 1, 1.

Onias, Oniæ fil., infans a patre relinquitur, A. J. XII, 5, 1. Quum Onias patruus ab Antioch. Eupat. interfecit in ejusque locum Alcimus pontifex creatus esset, ad Ptolemæum Philomet., Ægypti regem, confugit; templum Hierosolymitano simile in Ægypto exstruit, 9, 7. Ejus hac de re literæ ad Ptolemæum; Ptolemæi responsum, XIII, 3, 1 sqq. Ejus filii, 10, 4. Cf. B. J. I, 1, 1; VII, 9, 2 sqq. A. J. XX, 11.

Onias, vir justus et pius, a Hierosolymitis lapidibus obruitur, A. J. XIV, 2, 1.

Onias, Judæus, Ægyptiorum dux, C. A. II, 5.

Oniæ terra, in Ægypto, A. J. XIV, 8, 1. B. J. I, 9, 4.

Ophellius, Phasaëli amicus, A. J. XIV, 13, 5. B. J. I, 13, 5.

Ophires, Juctæ filius, A. J. I, 5, 4.

Ophla, locus Hierosol. urbis, B. J. II, 17, 9; V, 4, 2; 6, 1; VI, 6, 3.

Ophnis, (Hophnis) Eli pontif. filius, homo nequissimus, A. J. V, 10, 1. In prælio cum Palæstinis commisso cecidit, 11, 2.

Orebus, Madianitarum rex a Gedeone victus, A. J. V, 6, 5.

Orestarum gens, A. J. XI, 8, 1.

Orodes, Phraatis IV Parthorum regis e Thermusa fil., post fratris obitum regnum obtinet; mox vero a Parthorum primoribus interimitur, A. J. XVIII, 2, 4.

Orodes, Artabani III, regis Parthorum fil., regnum Armeniæ obtinet, A. J. XVIII, 2, 4.

Oronna, Jebuseus, Davidis amicus, A. J. VII, 3, 3; 13, 9.

Orononæ, urbs Arab. in Moabitarum finibus, A. J. XIII, 15, 4; XIV, 1, 4.

Orpha, mulier Moabitica, Chellioni nubit, A. J. V, 9, 1.

Orsanæ, Parthus nobilis, ad Gabinium confugit, A. J. XIV, 6, 4. B. J. I, 8, 7.

Orus, rex Ægypti, C. A. I, 15; 26; 28.

Orus, Marianus Moysi sororis maritus, A. J. III, 2, 4.

Oryba, urbs Arabiae, *A. J.* XIV, 1, 4.
Osarsiphus, pontifex Heliopolitanus; quid Manethio de eo tradat; *C. A.* I, 26.
Oseas, occiso Phacea Israelitarum rege, regnum usurpat; Salmanasari tributum pendit, *A. J.* IX, 13, 1. Societatem init cum Soa rege Aegypti contra Salmanasarem; hic vero Samariam expugnat, Oseam in captivitatem abducit, Israelitarum regnum exstinguit, eosque in Mediam et Persidem transfert, 14, 1.
Ostracine, urbs Aegypti, *B. J.* IV, 11, 5.
Otho, imperator bellum gerit adversus Vitellium; se ipsum interficit, *B. J.* IV, 9, 2; 9, 9.
Ozas, pontifex, mortis supplicium luit, quod manus arcae admovit, *A. J.* VII, 4, 2.
Ozias, Judaeorum rex, Amasiae fil. *A. J.* IX, 9, 3. Natura bonus ac magnanimus, sollers atque industrius; Palæstinis Gittam et Jamniam eripit, Arabes aggreditur, Ammanitis tributum imperat, omnemque terram usque ad Aegypti fines in suam potestatem redigit; rempublicam optime regit, 10, 3. Rebus secundis elatus sacerdotum munera sibi arrogat, quare lepra correptus, exul extra urbem misere moritur, 10, 4. Regnum tenuit annos quinquaginta duos, *ibid.*
Ozis, Bocci filius, post patris mortem pontificatum obtinuit, *A. J.* V, 11, 5.

P.

Pacis templum, a Vespasiano Romæ exstructum, *B. J.* VII, 5, 7.
Pacorus, Aradis Parthorum regis f. Syriam occupat; ab Antigono regnum Judæae affectante accitus Hierosolyma adit, Hyrcanum et Phasaclum in vincula conjici jubet, Herode fuga elapso urbem diripit et Antigonom declarat regem, *A. J.* XIV, 13. *B. J.* I, 13. In prælio cum Romanis cum isso occumbit, *A. J.* 15, 7. *B. J.* 16, 6.
Pacorus, Artabani Parthorum regis fil., a Vologese fratre Mediam accipit, *A. J.* XX, 3, 4. Ab Alanis bello petitur, *B. J.* VII, 7, 4.
Palæstina, a Græcis ita vocatur. Philistæorum terra, *A. J.* I, 6, 2; et omnis Judaeorum terra, *C. A.* I, 22.
Palæstini sive *Philistæi* nomen habent a Philisto, Me-straimi filio, *A. J.* I, 6, 2. Aegyptiis finitimi, II, 15, 2. Præcipue eorum urbes: Gitta, Accaron, Ascalon, Gaza et Azotus, VI, 1, 2; 13, 10. Palæstini a Chananæis in exsilium vocantur contra Judæos ex Aegypto redeuntes, V, 1, 18. A Judæis fugantur, *ibid.* Judæos prælio superant et tributa ab iis exigunt per annos quadraginta, V, 8, 1. A Samsonem profligantur, V, 8, 8. Judæos clade afficiunt, arcam sacram rapiunt, V, 11, 1 sqq. Arcam ad Judæos remittunt, VI, 1, 2. Judæam iterum invadunt, a Samuele funduntur, 2, 2 sqq. A Saulo devincuntur, 6, 9. Irruptionem faciunt in Cillanorum agros, a Davide repelluntur, 13, 1. Denuo bellum inferunt Judæis, Saulum regem ejusque filios cadunt, 14, 1 sqq. Palæstini identidem a Davide vincuntur, magnæque eorum terræ pars in ejus ditionem redigitur, VII, 5. Sub Davidis regni finem iterum profligati Judæos bello lacerare desinunt, 12, 2. Josaphato regi Hierosolymorum tributum pendunt, VIII, 15, 2. Hieroboamus II iis Gittam et Jamniam urbes eripit, IX, 10, 3. Ab Ezecia debellantur, 13, 3.
Palætyrus, urbs Phœniciae, *A. J.* IX, 14, 2.
Pallas, Herodis M. uxor, Phasacli mater, *A. J.* XVII, 2, 3. *B. J.* I, 28, 4.
Pallas, Antoniae servus, *A. J.* XVIII, 6, 6.
Pallas, Felicis Judæae procuratoris frater, *A. J.* XX, 7, 1. *B. J.* II, 12, 8. Magno in honore apud Neronem est, *A. J.* 8, 9.

Palmyra, (a Judæis Thadamora vocata), urbs Syriæ, a Solomone conditur, *A. J.* VIII, 6, 1.
Pamphylia, *A. J.* XI, 8, 1; XIV, 14, 3. — Pamphylum mare, II, 16, 5.
Panathenæa, festum Atheniensium, *A. J.* XIV, 8, 5.
Paneas, regio Palæst. circa fontes Jordanis, ab Herode M. tribuitur Philippo filio, *A. J.* XVII, 8, 1; cf. XV, 10, 3.
Paneas, urbs Paneadis regionis, a Philippo renovatur et Cæsarea appellatur, *A. J.* XVIII, 2, 1. *B. J.* II, 9, 1.
Panium, locus Paneadis, ubi Jordanis principium esse putatur, *A. J.* XV, 10, 3. *B. J.* III, 10, 7; I, 21, 3.
Pannychis, Herodis M. concubina; ab hoc Archelao regi dono datur, *B. J.* I, 25, 6.
Pannonia, *B. J.* IV, 10, 6; VII, 5, 3.
Paphlagonia, *A. J.* XVI, 2, 2. Paphlagonæ a Judæis Riphathæi vocati, a Riphathe originem trahunt, *A. J.* I, 6, 1.
Papinius, tribunus milit. Rom., *A. J.* XIX, 1, 6.
Papiria, Romæ tribus, *A. J.* XIV, 10, 10.
Pappus, ab Antigono contra Herodem in Samariam missus vincitur et in prælio occumbit, *A. J.* XIV, 15, 12 sq. *B. J.* I, 17, 5 sq.
Papyron, Arabiae urbs, *A. J.* XIV, 2, 3.
Paradisus Adami et Evæ describitur, *A. J.* I, 1, 3.
Paradisus pensilis, a Nabuchodonosoro Babylone factus, *C. A.* I, 19.
Parmenio, Alexandri dux, *A. J.* XI, 8, 5.
Paros; C. Julii rescriptum ad Parios de Judæis, *A. J.* XIV, 10, 8.
Parthenius, fluv. Asiae, *C. A.* I, 22.
Parthi, natura infidi sunt, *A. J.* XVIII, 2, 4. Nobilibus moris est gladios gestare, *ibid.* Deorum simulacra secum portant quum peregre eunt, XVIII, 9, 5. — Demetrii Nicatoris contra eos expeditio, XIII, 5, 11. Bellum cum Antiocho Sotere, 8, 4. Bellum cum Laodice Galadenorum regina, 13, 4. Crassum profligant; Cassius eos a Syriæ finibus arcere studet, XIV, 7, 8. Parthi, Pacoro et Barzapharne ducibus, Syriam occupant, Antigonom in Judæam reducant, *A. J.* XIV, 13. *B. J.* I, 13. A Ventidio, Romanorum duce, devicti e Syria expelluntur, *A. J.* 15, 7. *B. J.* 16, 6. Phraates, Parthorum rex, Phraatacis filii insidias interimitur; Phraataces ejusque frater Orodes a nobilibus occiduntur; Vonones qui post Orodem rex creatur regno mox rursus dejicitur; regnum deinde traditur Artabano, Mediæ regi, *A. J.* XVIII, 2, 4. Parthi bello petuntur a Scythiis, *A. J.* 4, 4. Eorum regi Artabano insidiæ struuntur a Vitellio, Syriæ præfecto, *ibid.* Artabanus, postquam regnum sibi stabilivit, amicitiam init cum Tiberio, 4, 5. Parthorum reges post Artabanum, XX, 3 sq.
Pascha, festum Judæorum; ejus origo, *A. J.* II, 14, 6; XVII, 9, 3. *B. J.* II, 1, 3. Quando et quomodo celebrandum sit, *A. J.* III, 10, 5.
Pastophorta, pars templi Hierosol., *B. J.* IV, 9, 12.
Patroclus, Chærecæ f. Jud., ab Hyrcano Romam mittitur legatus, *A. J.* XIV, 10, 10.
Paulina, Saturnini uxor, a Mundo in Isidis templo stupratur, *A. J.* XVIII, 3, 4.
Paulinus, tribun. milit. Rom., *B. J.* III, 8, 1.
Paulinus, Alexandriae præfectus, ex Oniæ templo donaria aufert, et cultum divinum in eo fieri vetat, *B. J.* VII, 10, 4.
Pausanias, Cerastæ filius, Philippum Macedonum regem occidit, *A. J.* XI, 8, 1; XIX, 1, 13.
Pedanius, legatus Roman., *B. J.* I, 27, 2.

- Pedanius*, miles Roman. fortitudinis conspicuus, *B. J. VI*, 2, 8.
- Pella*, urbs Syriae, *A. J. XIV*, 3, 2.
- Pella*, urbs Palaestinae, in confiniis Persae ad septemtrionem, *B. J. III*, 3, 3. Ab Alexandro Jannaeo capitur et diruitur, *A. J. XIII*, 13, 4. A Pompeio Judaeis eripitur, *XIV*, 4, 4. Toparchia Judaeae, *B. J. III*, 3, 5. Cf. *B. J. I*, 4, 8; 6, 5; 7, 6; *II*, 18, 1.
- Pelusium*, urbs Aegypti, a Senacheribo obsidetur, *A. J. X*, 1, 4. Capitur ab Antipatro et Mithridate, *A. J. XIV*, 8, 1. *B. J. I*, 9, 4. Cf. *B. J. IV*, 10, 5.
- Pentapolis*, regio Libyae, *B. J. VII*, 11, 1.
- Penlecoste* (*Asartha*), Judaeorum festum, quando et quomodo celebrandum sit, *A. J. III*, 10, 6. *B. J. II*, 3, 1.
- Peræa*, regio Palaestinae, describitur, *B. J. III*, 3, 3. Peræa Antipae Herodis tetrarchiae pars fuit, *A. J. XVII*, 8, 1; 11, 4. *B. J. II*, 6, 3. Initio belli Jud. Peræa ab Hierosolymitis praeficitur Manasses, *B. J. II*, 20, 4. A Romanis occupatur, *IV*, 7, 3 sqq. — Cf. *A. J. XIII*, 4, 9.
- Pergamenorum decretum* de Judæis, *A. J. XIV*, 10, 22.
- Pergamum*, urbs Mysiae; Herodis M. in Pergameno liberalitas, *B. J. I*, 21, 11.
- Peristereon*, petra prope Hierosolyma, *B. J. V*, 12, 2.
- Persia*, Persae. Israelitae a Salmanasare in Persiam et Mediam transferuntur, *A. J. IX*, 14, 1. — Persae originem trahunt ab Elamo, Semae filio, *A. J. I*, 6, 4. Persae Babyloniorum imperium evertunt sub Cyro, *A. J. X*, 11, 4. Sub Cambyse Aegyptum sibi subjiciunt, *XI*, 2, 2. Persarum regnum sub Artaxerxe I ab India usque ad Aethiopiam pertinet, et administratur a centum viginti satrapis, 6, 1. Ab Alexandro M. vincuntur, 8, 1; 8, 3. Persarum mores, *C. A. II*, 37.
- Petephres*, Aegyptius, Pharaohae regis coquis praefectus, Josephum emit et liberaliter educat, *A. J. II*, 4, 1. Ejus uxor Josephum ad concubitum pellicere studet, 4, 2 sqq. Petephres Josephum ab uxore accusatum in carcerem conjicit, 4, 5; cf. 5, 4.
- Petephres*, sacerdos Heliopolitanus, cujus filiam Josephus, Jacobi f., uxorem ducit, *A. J. II*, 6, 1.
- Petina*, Claudii Caesaris uxor, *A. J. XX*, 8, 1.
- Petra*; ita Graecis vocatur metropolis Arabiae, quae indigenis dicitur *Areceme*, sive *Arce*, *A. J. IV*, 7, 1; 4, 7. Cf. *A. J. XIV*, 1, 4. *B. J. I*, 6, 2; 13, 8.
- Petra*, Amalecitarum urbs, *A. J. III*, 2, 1.
- Petronius*, Aegypti praefectus, Herodi M. frumentum suppeditat, *A. J. XV*, 9, 2.
- Petronius*, Syriae praefectus constituitur a Caligula cum mandato ut ipsius statuam in Judaeorum templo erigat, *A. J. XVIII*, 8, 2 sqq. *B. J. II*, 10, 1 sqq. Judaeorum supplicationibus commotus statuæ dedicationem differt, *A. J. 8*, 5. *B. J. 10*, 5. Mira Dei providentia servatur, *A. J. 8*, 8 sq. Ejus contra Dorienses edictum, *A. J. XIX*, 6, 3.
- Petrus*, Berenices Agrippae M. matris libertus, *A. J. XVIII*, 6, 3.
- Phabus*, pater Ismaeli pontificis, *A. J. XVIII*, 2, 2.
- Phaceas*, Manaemi f., Israelitarum rex, a Phacea tribuno occiditur post regnum duorum annorum, *A. J. IX*, 11, 1.
- Phaceas*, occiso Phacea Israelitarum rege, regnum usurpat; a Theglaphalassare bello premittitur, *A. J. IX*, 11, 1. Judeis cladem affert, 12, 1. Ab Osea occiditur post regnum viginti annorum, 13, 1.
- Phædra*, Herodis M. uxor, mater Roxanae, *A. J. XVII*, 2, 3. *B. J. I*, 28, 4.
- Phalaus*, vir citissimus e tribu Rubeli, *A. J. IV*, 2, 2.
- Phalecus*, Heberi f., *A. J. I*, 6, 4.
- Phallion*, Antipatri frater in proelio apud Papyronem commisso cadit, *B. J. I*, 6, 3. *A. J. XIV*, 2, 3.
- Phallus*, Rubeli f., *A. J. II*, 7, 4.
- Phalna*, Davidis f., *A. J. VII*, 3, 3.
- Phanasus*, pontificum ultimus, *A. J. XX*, 10.
- Phannias*, Samueli fil., sorte pontifex creatur a zelotis, *B. J. IV*, 3, 8.
- Phanuel*, locus Palaest., ubi Jacobus certamen iniiit cum angelo, *A. J. I*, 20, 2. Postea in eodem loco urbs ejusdem nominis condita est, in qua regiam aedificavit Hieroboamus, *A. J. VIII*, 8, 4.
- Phara*, vallis Judaeae, *B. J. IV*, 9, 4.
- Pharanx* (Vallis) locus non procul a Geraris urbe, *A. J. I*, 18, 2.
- Pharanx*, locus in Chananæe confiniis, *A. J. III*, 14, 1.
- Pharaohes* sive *Pharao*; ita omnes Aegypti reges inde a Minæo usque ad eum qui Solomonis socer fuit appellati sunt, *A. J. VIII*, 6, 2. Quid vox significet, *ibid.*
- Pharaohes*, rex Aegypti, Sarram Abrami uxorem concipiscit; a Deo punitur, *A. J. I*, 8, 1.
- Pharaohes*, rex Aegypti, Josephum Jacobi filium rei frumentariae curandae praeficit, *A. J. II*, 5, 7. Josephum honoribus cumulat, 6, 1. Jacobi familiae Heliopolin habitandam tribuit, 7, 6. Quintam frugum partem ab Aegyptiis exigit, 7, 7.
- Pharaohes*, rex Aegypti, Israelitis veniam in patriam redeundi dare recusat; quare Aegyptus calamitatibus affigitur, *A. J. II*, 14. Israelitas ex Aegypto fugientes persequens cum toto exercitu in mari Rubro perit, 16.
- Pharaohes*, rex Aegypti (hujus nominis ultimus), filiam Solomoni nuptum dat, *A. J. VIII*, 2, 1. Gazara urbem expugnat eamque Solomoni tribuit, 6, 1; cf. 6, 2.
- Pharathon*, urbs Judaeae a Bachide munitur, *A. J. XIII*, 1, 3; cf. *V*, 7, 15.
- Pharesus*, Judae f., *A. J. II*, 7, 4. Ejus filii duo, *ibid.*
- Pharisaei*, Judaeorum secta. Eorum placita et instituta. Credunt, et satum et voluntatem humanam ad ea quae agimus valere; animam esse immortalem; bonorum animas in alia corpora transire, malorum aeterno supplicio affici. Modeste vivunt; ætate provectoribus honorem habent. *A. J. XIII*, 5, 9; *XVIII*, 1, 3. *B. J. II*, 8, 14. In poenis irrogandis clementes sunt; multa tradunt quae a patribus accepta, sed in Moysis lege non scripta sunt; graves habent contentiones cum Sadduceis, *A. J. XIII*, 10, 6. Magna sunt apud populum auctoritate, *A. J. XIII*, 16, 5. Regibus audacter resistunt; Herodes M. eorum nocentissimos interfici jubet, *A. J. XVII*, 2, 4. Proxime accedunt ad sectam Stoicam, *V. J. 2*.
- Pharmuthi*, mensis apud Aegyptios, *A. J. II*, 14, 6.
- Pharnaces*, Mithridatis Ponti regis f., patrem interficit, *A. J. XIV*, 3, 4.
- Pharus*, insula prope Alexandriam, *B. J. IV*, 10, 5.
- Phasaelis*, urbs Palaest. ab Herode in Phasaeli fratris memoriam exstructa, *A. J. XVI*, 5, 2. *B. J. I*, 21, 9. Eam Herodes M. Salomæ sorori tribuit, *A. J. XVII*, 8, 1. A Salome Juliae (Liviae) Augusti uxori legatur, *A. J. XVIII*, 2, 2. *B. J. II*, 9, 1. Phasaelus, Antipatri Idumaei f., *A. J. XIV*, 7, 4. *B. J. I*, 8, 9. Hierosolymorum praefectus a patre constituitur; Hierosolymitarum gratiam sibi conciliat, *A. J. 9*, 2. *B. J. 10*, 4. Herodem prohibet ne Hyrcano bellum inferat, *A. J. 9*, 5. *B. J. 10*, 9. Felicem superat, *A. J. 11*, 7. *B. J. 12*, 1. Parthi ab Antigono acciti ei insidias struunt, *A. J. 13*, 5. *B. J. 13*, 4. In vincula conjicitur, *A. J. 13*, 6. *B. J. 13*, 5. Ipse sibi mortem dat ne contumeliose ab Antigono tractetur, *A. J. 13*, 10. *B. J. 13*, 10.
- Phasaetus*, Herodis M. fil. ex Pallade, *A. J. XVII*, 2, 3. *B. J. I*, 28, 4.
- Phasaetus*, Phasaeli Herodis M. fratris fil., Salampionein

- Herodis M. ex Mariamne filiam uxorem ducit, *A. J.* XVI, 7, 3; XVIII, 5, 4. Ejus progenies, XVIII, 5, 4.
- Phasaëlus*, Pheroræ filius, Herodis filiam ex Mariamne uxorem ducit, *A. J.* XVII, 1, 3; cf. XVI, 7, 6. *B. J.* I, 24, 5; 28, 6.
- Phasaëlus*, arcis Hierosolymitanæ turris excelsissima, ab Herode M. in Phasaëli fratris memoriam exstructa, *A. J.* XVI, 5, 2; XVII, 10, 2. *B. J.* I, 21, 9; II, 3, 2; II, 17, 8. Post expugnata Hierosolyma, a Romanis servatur, *B. J.* VII, 1, 1.
- Pheldas*, Nachoræ f., *A. J.* I, 6, 5.
- Pheles*, Tyrionum rex, *C. A.* I, 18.
- Pheltias*, Lisi fil., Michalam, Sauli filiam, quæ Davidis uxor fuerat, in matrimonium accipit, *A. J.* VI, 13, 8. Eam Davidi reddere cogitur, VII, 1, 4.
- Phenanna*, nxor Elcanæ, *A. J.* V, 10, 2.
- Pherecydes*, Syrius, unde hauserit suam doctrinam, *C. A.* I, 2.
- Pheroras*, Antipatri fil., Herodis frater natu minimus Alexandrum castellum restaurat, *A. J.* XIV, 15, 4. *B. J.* I, 16, 3. Cf. *A. J.* XIV, 7, 3. *B. J.* I, 8, 9. Herodes ei tetrarchiam ab Augusto impetrat, *A. J.* XV, 10, 3. Apud Herodem calumniatur ejus filios Alexandrum et Aristobulum, *A. J.* XVI, 1, 2; 3, 2. In Herodis odium incurrit, quod servæ amore captus filias regis repudiat, *A. J.* 7, 3. *B. J.* I, 24, 5. Alexandro suspicionem injicit, Herodem ejus patrem Glaphyræ amore flagrare; qua re magis adhuc Herodis in ipsum odium incendit, *A. J.* 7, 4. Ab Alexandro accusatur, quod conjurationis in Herodem factæ socius sit, *A. J.* 8, 5. *B. J.* 25, 1. Archelaus rex Pheroram Herodi reconciliat, *A. J.* 8, 6. *B. J.* 25, 3 sqq. In concilio Beryti habito Alexandrum et Aristobulum capitis condemnat, *B. J.* 27, 2. Amicitiam init cum Antipatro, *A. J.* XVII, 2, 4. *B. J.* I, 29, 1. Uxori obnoxius est, *ibid.* Cum Herode denuo ei intercedit inimicitia, quod uxorem repudiare recusat, *A. J.* 3, 1. *B. J.* 29, 2. Jussu Herodis in tetrarchiam suam discedit, *A. J.* 3, 3. *B. J.* 29, 4. Morbo laborans Herodi reconciliatur; insidiarum Herodi structurarum eum poenitet; moritur, *A. J.* 3, 3; 4, 2. *B. J.* 29, 4; 30, 6.
- Pheroræ uxor*, infimo loco nata, Herodi invisa, *A. J.* XVI, 7, 3. Cum socru, sorore et Antipatri matre secreta habet conventicula, quæ a Pherora quoque et Antipatro frequentantur, *A. J.* XVII, 2, 4. *B. J.* I, 29, 1. Phariseis favet, *ibid.* Herodes frustra suadet Pheroræ ut eam repudiet, *A. J.* 3, 1. *B. J.* 29, 4. Accusatur quod maritum veneno interfecerit, *A. J.* 4, 1. *B. J.* 30, 1. De tecto se præcipitat, sed non læditur, *A. J.* 4, 2. *B. J.* 30, 5. Ejus confessio de insidiis ab Antipatro et Pherora Herodi paratis, *ibid.*
- Phethrosimus*, Mestrami f., *A. J.* I, 6, 2.
- Phiala*, lacus Palest., in quo Jordanis fluv. fons est, *B. J.* III, 10, 7.
- Phichola*, vicus Judææ, *A. J.* XII, 4, 2.
- Phicolus*, Abimelechi dux, *A. J.* I, 18, 3.
- Phideas*, Axiorami f., pontifex maximus, *A. J.* X, 8, 6.
- Phidias*, Atheniensis, Jovem Olympium fecit, *A. J.* XIX, 1, 1.
- Philadelphene*, regio circa Philadelphiam urbem, *B. J.* III, 3, 3.
- Philadelphia* (*Rabatha*, *Rabbath Ammon*), urbs Palestin., in confinio Perææ et Arabiæ, *B. J.* III, 3, 3. Zeno Colylas urbis tyrannus, *A. J.* XIII, 8, 1. Lis inter Philadelphenos et Judæos Perææ, *A. J.* XX, 1, 1. Initio belli Jud. a Judæis devastatur, *B. J.* II, 18, 1.
- Philippi*, urbs Macedoniæ, *A. J.* XV, 12, 3.
- Philippio*, Ptolemæi Mennæi f., Alexandram Aristobuli filiam uxorem ducit; a patre occiditur, *A. J.* XIV, 7, 4. *B. J.* I, 9, 2.
- Philippus*, rex Macedoniæ, a Pausania interfectus, *A. J.* XI, 8, 1. *A. J.* XIX, 1, 13.
- Philippus*, ab Antiocho Epiph. moriente regni curator constituitur, *A. J.* XII, 9, 2. Regnum affectat; ab Antiocho Eupatore occiditur, 9, 7.
- Philippus*, Antiochi Grypi f., post Antiochi XI fratris mortem, Syriæ partis regnum suscipit, *A. J.* XIII, 13, 4. Devicto Demetrio Eucero fratre totius Syriæ regnum adipiscitur, 14, 3. Cum Antiocho Dionysio fratre bellum gerit, qui Damasco potitus est, 15, 1.
- Philippus*, Herodis M. fil. ex Cleopatra, *A. J.* XVII, 1, 3. *B. J.* I, 28, 4. Philippus ejusque frater Archelaus educantur Romæ; eos apud patrem calumniatur Antipater, *A. J.* 4, 3. *B. J.* 31, 1. Herodes in testamento suo eum Gaulonitidis, Trachonitidis, Batanææ et Peniadis tetrarchiam constituit, *A. J.* 8, 1. *B. J.* 33, 7 sqq. Archelaus Romam proficiscens Philippo regni curam committit, *A. J.* 9, 3. Suadente Varo et ipse Romam se confert, *A. J.* 11, 1. *B. J.* II, 6, 1. Augustus Philippi tetrarchiam ita describit ut Trachonitidem, Bataneam, Auranitidem et partem Zenodori terræ comprehendat, *A. J.* 11, 4. *B. J.* 6, 3. Philippus plures condit urbes in sua tetrarchia, *A. J.* XVIII, 2, 1. *B. J.* II, 9, 1. Moritur; ejus elogium, *A. J.* 4, 6. Ejus tetrarchiam Tiberius Syriæ adjicit, *ibid.* Salomen Herodis fratris filiam uxorem habuit, *A. J.* XVIII, 5, 4. Verum Jordanis fontem primus reperit, *B. J.* III, 10, 7.
- Philippus*, Jacimi f., Agrippæ jun. regis dux, *A. J.* XVII, 2, 3. Ab Agrippa optimatibus Hierosolymitanis contra seditiosos auxilio mittitur, *B. J.* II, 17, 4. Post cladem a seditiosis acceptam fuga salutem quaerit, *B. J.* II, 20, 1. *V. J.* 11. Ejus literæ ad Agrippam a Noaro interceptuntur; cum Judæis a Noaro Echatanis expulsus Gamalam castellum occupat, *V. J.* 11. Ad Agrippam redit, *V. J.* 36. A Tyriis falso accusatur apud Vespasianum, 74.
- Philippus*, Galilæus, vir fortissimus, *B. J.* III, 7, 21.
- Philistæi*, *V. Palestin.*
- Philistus*, rerum Sicularum scriptor, *C. A.* I, 3.
- Philo senior*, Judæorum antiquitatem testatur, *C. A.* I, 23.
- Philo Alexandrinus*, a Judæis Alexandrinis legatus mittitur ad Cæsarem Caligulam, *A. J.* XVIII, 8, 1.
- Philostephanus*, Ptolemæi Lathyri dux, *A. J.* 12, 5.
- Philostratus*, rerum Indicarum et Phœnicarum scriptor, de Nabuchodonosoro, *A. J.* X, 11, 1. De Tyri obsidione, *C. A.* I, 20.
- Phineas*, Clusothi f., Idamæorum dux, *B. J.* IV, 4, 2.
- Phineas*, sacri thesauri custos, *B. J.* VI, 8, 3.
- Phineases*, Eleazari f., Moysis ex fratre nepos, Zambriam et Chosbiam legum contemtores interficit, *A. J.* IV, 6, 12. Madianitas prælio devincit, 7, 1. Legatus mittitur ad tribus Transjordanias, *V.* 1, 26. Pontifex maximus sibi post patris mortem, 1, 29. Pontificatus postea ex Phineasæ familia transit ad Ithamari stirpem, 11, 5. Sub regno Solomonis pontificatus ad Phineasæ familiam rediit, VIII, 1, 3.
- Phineases*, Eli filius, nequissime se gerit, *A. J.* V, 10, 1. Pontifex a patre constituitur; in prælio cum Palestinis commisso cadit, 11, 2. Ejus filius Jochabes, 11, 4.
- Phison*, ita Ganges fluv. a Judæis appellatur, *A. J.* I, 1, 3.
- Phæbus*, ab Agrippa rege ad Judæos seditiosos legatus missus occiditur, *B. J.* II, 19, 3.
- Phœnicia*, *Phœnices*, Phœnices antiquissimis jam temporibus literis ad res graviore consignandas utebantur,

- C. A. 1, 6.* Cum Græcis commercium habebant, *C. A. I. 12.* Græcos literarum usum docuerunt; *C. A. 1, 2.* Ab Ægyptiis circumcisionem acceperunt, *C. A. 1, 22.* Phœnices Judæis infensi, *C. A. 1, 13.* Phœnices ab Assyriis bello premuntur, sub rege Elulæo, *A. J. IX, 14, 2.* Cf. *C. A. 1, 19.* Phœniciam invadit Alexander M., *XI, 8, 3.* Phœniciam Ptolemæus Epiph. pro dote accipit ab Antiocho M., *XII, 4, 1.* Cf. *Sidon et Tyrus.*
- Phora*, ita a Judæis Euphrates fluv. vocatur, *A. J. 1, 1, 3.*
- Phraates IV*, rex Parthorum, Hyrcanum a Pacoro captum e vinculis dimittit, *A. J. XV, 2, 2 sq.* Thermusam ancillam uxorem ducit; a Phraatace filio interficitur, *XVIII, 2, 4.*
- Phraataces*, Phraatis IV Parthorum regis ex Thermusa fil., patrē e medio sublato regnum occupat, adjuvante matre; mox vero a regno pellitur, *XVIII, 2, 4.*
- Phritiphas*, Ægyptius, sacrorum scriba sub Amenophi, *C. A. 1, 32.*
- Phruræi dies*, festum apud Judæos; ejus origo, *A. J. XI, 6, 13.*
- Phryges*, (a Judæis Thygrammæi vocati) originem trahunt a Thygramme, Gomari filio, *A. J. 1, 6, 1.* Rebus novis student sub Antiocho Magno, *XII, 3, 4.*
- Phullus*, Assyriorum rex, Israelitis bellum infert, *A. J. IX, 11, 1.*
- Phutes*, Chamæ f., Phutorum princeps, *A. J. 1, 6, 2.*
- Phutti*, pop. Africæ, originem habent a Phute.
- Phutus*, fluv. Mauritanie, *A. J. 1, 6, 2.*
- Phylistinus*, Mestrami f., Palestinorum (Phylistæorum) auctor, *A. J. 1, 6, 2.*
- Phyte*, regio Africæ, *A. J. 1, 6, 2.*
- Pilatus*, (Pontius) Judææ præses constituitur a Tiberio, *A. J. XVIII, 2, 2.* *B. J. II, 9, 2.* Judaicas leges abolere studens imperatoris imagines in urbem Hierosolymorum infert; orto inde tumultu imagines submovet, *A. J. 3, 1.* *B. J. 9, 2, sq.* Aquæductum construere molienti Judæorum concitat seditionem magnamque eorum stragem edit, *A. J. 3, 2.* *B. J. 9, 4.* Jesum Christum cruci affigi jubet, *A. J. 3, 3.* Samaritanos seditiosos fundit fugatque, *A. J. 4, 1.* A Samaritanis apud Vitellium Syriæ præfectum accusatur; a Vitellio Romam mittitur, ut Tiberio eorum quæ egerit rationem reddat, *A. J. 4, 2.*
- Pisidæ*, Alexandri Jannæi mercenarii, *A. J. XIII, 13, 5.* *B. J. 1, 4, 3.*
- Piso (Marcus)* Pompeii legatus, *A. J. XIV, 4, 2;* cf. *10, 14.*
- Piso*, Germanicum veneno interficit, *A. J. XVIII, 2, 5.*
- Piso*, Romæ præfectus, *A. J. XVIII, 6, 5;* *6, 10.*
- Pistus*, Tiberiensis, Justi historici pater, *V. J. 9; 37.*
- Pitholaus*, Judæorum dux, cum Hyrcano et Romanis facit, *A. J. XIV, 5, 2.* *B. J. 1, 8, 3.* Ad Aristobulum deficit, *A. J. 6, 1.* Antipatri hortatu a Cassio interficitur, *A. J. 7, 3.* *B. J. 8, 9.*
- Placidus*, tribunus militum, Sepphoritis a Vespasiano auxilio mittitur, *B. J. III, 4, 1.* Galilæam devastat; Jotapata frustra oppugnat, *8, 1.* Iterum Jotapata mittitur a Vespas., *B. J. 7, 3; 7, 34.* Judæos, qui Itabyrium montem occuparunt, devincit; *IV, 1, 8.* Gadarensium perfugas fundit pluresque Perææ urbes et vicos subigit, *8, 4.*
- Platana*, vicus Phœnicie, *A. J. XVI, 11, 2.* *B. J. 1, 27, 2.*
- Plato* philosophus omnium ore celebratur; ejus leges tamen a multis vituperantur, *C. A. II, 31.* In placitis suis de Dei natura Moysem sequitur, *II, 16.* Poetas in republica non esse tolerandos censet, *II, 36.*
- Plinthine*, urbs Ægypti, *B. J. IV, 10, 5.*
- Polemon*, rex Cilicie, Berenice Agrippæ M. fil. uxorem ducit, *A. J. XX, 7, 5.* Ab uxore repudiatur, *ibid.*
- Polemon*, rex Ponti, *A. J. XIX, 8, 1.*
- Pollia*, tribus Romæ urbis, *A. J. XIV, 10, 10.*
- Pollio*, Pharisæus, magno in honore apud Herodem M., *A. J. XV, 1, 1; 10, 4.*
- Pollio*, Romanus, Herodis M. amicus, *A. J. 10, 1.*
- Pollux*, Claudii servus, hunc apud Tiberium Cæsarem accusat, *A. J. XIX, 1, 2.*
- Polybius Megalopolitanus*, de Antiocho Magno, *A. J. XII, 3, 3.* De Antiocho Epiphane, *A. J. XII, 9, 1.* *C. A. II, 7.*
- Polycrates*, historicus, Lacedæmonios insectatur, *C. A. 1, 24.*
- Pompeidius*, senator Roman., conjurationis in Cæsarem Caligulam particeps, *A. J. XIX, 1, 5.*
- Pompejus*. Quum esset Damasci, legati ad eum veniunt ex tota Syria, Ægypto et Judæa, *A. J. XIV, 3, 1.* Aristobulus et Hyrcanus de Judææ regno certantes coram Pompejo causam suam defendunt, *A. J. XIV, 3, 2.* *B. J. 1, 6, 4.* Pompejus adversus Aristobulum exercitum ducit, *A. J. 3, 4.* *B. J. 6, 5.* Aristobulum in vincula conjicit, *A. J. 4, 1.* *B. J. 7, 1.* Aristobuli factionem in templo Hierosolymorum oppugnat, templum capit, *A. J. 4, 2 sq.* *B. J. 7, 2 sq.* Sublimi penitrali ingreditur. Hyrcano pontificatum reddit, Hierosolymis vectigalia imponit, multas urbes a Judæis expugnatas in libertatem restituit, *A. J. 4, 4.* *B. J. 7, 6.* Scauro Cœlesyriam tradit; Aristobulum ejusque liberos captivos Romam abducit, *A. J. 4, 5.* *B. J. 7, 7.* Cum senatu in Epirum fugit, Alexandrum, Aristobuli fil. interfici jubet, *A. J. 7, 4.* *B. J. 9, 1.*
- Q Pomponius*, consul Rom., *A. J. XIX, 4, 5.* *B. J. II, 11, 1.*
- Ponti* rex Polemon, *A. J. XIX, 8, 1.*
- Pontifex Maximus* Judæorum vocatur Ananabeches, *A. J. III, 7, 1.* Pontificum numerus a primo usque ad ultimum, pontificatus brevis historia, *A. J. XX, 10; cf. V, 11, 5; X, 8, 6; XV, 3, 1; XX, 1, 3.* *B. J. IV, 3, 6 sqq.* Pontificum officia, *C. A. II, 23.* Quibusnam diebus in templum ascendant, *B. J. V, 4, 7.* Eorum ornatus describitur, *A. J. III, 7, 1 sqq.* *B. J. V, 5, 7.* Virginem uxorem ducere debent, *A. J. III, 12, 2.* Dissidium inter pontifices et sacerdotes sub Neronis imperio, *A. J. XX, 9, 8.*
- Poplas*, Archelai Herodis filii amicus, cum eo Romam proficiscitur, *B. J. II, 2, 1.*
- Poppæa*, Neronis uxor, pro Judæis deprecatur apud maritum, *A. J. XX, 8, 11.* Cleopatæ Flori uxoris amica, *11, 1.* Ejus in Flavium Josephum benevolentia, *V. J. 3.*
- Posidonius*, Judæos insectatur, *C. A. II, 7.*
- Priscus*, centurio Roman., *B. J. VI, 2, 10.*
- Prophete*, qui Moyse successerunt res sua ætate gestas literis mandarunt, *C. A. 1, 8.*
- Protagoras*, placitis suis de diis in periculum adductus, Athenis profugit, *C. A. II, 37.*
- Psephina*, turris Hierosol., describitur, *B. J. V, 4, 3.* Cf. *2, 2, 4, 2 sq.*
- Pseudalexander*, juvenis quidam Judæus, Sidone educatus, simulat se esse Alexandrum Herodis M. fil., quem hic interfici jusserat; Judæis in Creta, Melo et Romæ imponit, ejus fraus ab Augusto detegitur; inter remiges ablegatur, *A. J. XVII, 12, 1 sq.* *B. J. II, 7, 1 sq.*
- Psothomphanecus*; ita Josephus Jacobi f. appellatus est a Pharaothe, *A. J. II, 6, 1.*
- Ptolemæus I Lagi*, Hierosolyma capit multosque Judæos in Ægyptum transfert, *A. J. XII, 1, 1.* *C. A. 1, 22.* Judæos Cyrenem et in alias Libyæ partes mittit, *C. A. II, 4.* Demetrium Poliorceten prælio devincit, *C. A. 1, 22.*
- Ptolemæus II. Philadelphus*, rex Ægypti, Judæos a

- Ptolem. Lagi in Ægyptum deportatos manumittit, *A. J.* XII, 2, 2 sqq. Demetrii Phalerei consilio legem Judaicam in linguam Græcam vertendam curare constituit, 2, 1; 2, 3. Ejus ad Eleazarum pontificem hac de re literæ, 2, 4. Splendida donaria mittit Hierosolyma, 2, 7—9. Septuaginta duos interpretes ab Eleazaro missos benigne excipit comiterque cum iis colloquitur, 2, 10 sqq. Interpretatione legis absoluta, interpretes laudibus donisque ornat, 2, 14. Cf. *C. A.* II, 4. *A. J.* I, pr. 3.
- Ptolemæus III, Evergetes*, rex Ægypti, totam Syriam occupat, *C. A.* II, 5. Quum Onias, pontifex maxim., tributa pro Judæis solvere recusasset, Josepho cuidam ea exigenda mandat eidemque vectigalia Phœniciæ et Syriæ addicit, *A. J.* XII, 4, 1 sqq.
- Ptolemæus IV, Philopator*, rex Ægypti, bellum gerit cum Antiocho M., *A. J.* XII, 3, 3; 4, 1.
- Ptolemæus V, Epiphanes*, rex Ægypti, Antiochum vincit, Coelen Syriam et Judæam occupat, mox inde repellitur, *A. J.* XII, 3, 3. Antiochi filiam Cleopatram ducit, Coelesyriam, Judæam, Samariam et Phœniciam pro dote accipit, 4, 1. Gratulatur ei de filii natalitate Hyrcanus, Josephi fil., 4, 7 sqq.
- Ptolemæus VI, Philometor*, rex Ægypti, Epiphanis fil. *A. J.* XII, 4, 11. Bello petitur ab Antiocho Epiphane qui Romanorum jussu in Syriam redit, 5, 2. Oniæ permittit in Ægypto templum exstruere ad similitudinem Hierosolymitani, XIII, 3, 2. Litem Judæorum et Samaritarum Alexandriae dirimit, 3, 3. Alexandro Balæ filiam nuptum dat, 4, 1. Alexander per Ammonium ei insidias struit, 4, 6. Filiam Alexandro ereptam Demetrio Nicat. in matrimonium dat, 4, 7. Syriæ regnum ab Antiochensibus sibi oblatum Romanorum metu non accipit, *ibid.* Cum Demetrio Alexandrum vincit; in proelio vulneratus non multo post moritur, 4, 8. Cf. *C. A.* II, 5.
- Ptolemæus VII, Physcon*, rex Ægypti, Epiphanis fil. *A. J.* XII, 4, 11. Alexandrum Zebinam Syriæ constituit regem, XIII, 9, 3. Cleopatram sororem e regno ejicere conatur; Judæos crudelissime tractat, *C. A.* II, 5.
- Ptolemæus VIII, Lathyrus*, rex Ægypti, a matre regno deturbatus, *A. J.* XIII, 10, 2. Invita matre Antiocho Cyziceno contra Samaritas auxilium fert, *ibid.* A Ptolemaidensibus contra Alexandrum Jannæum arcessitur, 12, 2. Alexandrum fundit fugatque, 12, 2. Ejus in Judæos crudelitas, 12, 6. In urbe Ptolemaide a Cleopatra matre oppugnatur; repente in Ægyptum properat, regnum arrepturus, 13, 1. Conatu excidit, 13, 2. Demetrium Eucærum Damasci constituit regem, 13, 4. Cf. *B. J.* I, 4, 1.
- Ptolemæus XII, Auletes*, rex Ægypti, ab Ægyptiis regno pellitur, a Gabinio restituitur, *A. J.* XIV, 6, 2. *B. J.* I, 8, 7.
- Ptolemæus Mennæi*, Chalcidis tyrannus, Damascum infestat, *A. J.* XIII, 15, 2; 16, 1. Ejus terram invadit Pompejus, XIV, 2, 2. Aristobuli liberos recipit; interfecto Philippione filio, ejus uxorem Alexandram in matrimonium ducit, 7, 4. *B. J.* I, 9, 2. Antigonus inducit ut Judææ regnum occupare molliatur, *A. J.* XIV, 12, 1.
- Ptolemæus*, Jamblichi Libani dynastæ f., cum patre Julio Cæsari in Ægypto bellum gerenti auxilium fert, *A. J.* XIV, 8, 1. *B. J.* I, 9, 3.
- Ptolemæus*, Simonis Judæorum principis gener, socerum interficit *A. J.* XIII, 7, 4. Uxorem quoque Simonis duosque filios occidit; ad Zenonem se recipit, 8, 1. Cf. *B. J.* I, 2, 3 sq.
- Ptolemæus*, Dorymenis fil., a Syria contra Judam Maccab. missus funditur, *A. J.* XII, 7, 3.
- Ptolemæus*, Rhodius, Herodis M. amicus, *A. J.* XIV, 14, 3. *B. J.* I, 14, 3.
- Ptolemæus*, ab Herode Galilææ præfectus, a Galilæis interticitur, *A. J.* XIV, 15, 6. *B. J.* I, 16, 5.
- Ptolemæus*, regis Herodis procurator, *A. J.* XVI, 7, 2 et 3. *B. J.* I, 24, 2. Ab Alexandro apud Herodem accusatur, *A. J.* XVI, 8, 3. Post Herodis mortem, ejus testamentum in populi concione recitat, *A. J.* XVII, 8, 2. *B. J.* I, 33, 8. Cum Archelao Romam proficiscitur, *A. J.* XVII, 9, 3. *B. J.* II, 2, 1.
- Ptolemæus*, Nicolai Damasceni frater, Antipæ amicus, *A. J.* XVII, 9, 4. *B. J.* II, 2, 3.
- Ptolemæus*, Agrippæ jun. regis procurator, *B. J.* II, 21, 3. *V. J.* 26.
- Ptolemæis* (Ace, *A. J.* IX, 14, 2), urbs Phœniciæ, obsidetur ab Alexandro Jannæo qui metu Ptolemæi Lathyri obsidionem solvit, *A. J.* XIV, 12, 2 sq. Capitur a Cleopatra Ægypti regina, 13, 1 sq. Pacorum Parthum, Antigono opem ferentem, Ptolemaidenses in urbem admittunt, *A. J.* XIV, 13, 3. *B. J.* I, 13, 1. Herodis M. in Ptolemaidenses liberalitas, *B. J.* I, 21, 11. — Urbis situs describitur, *B. J.* II, 10, 2. — Cf. *A. J.* XII, 8, 3; XIII, 2, 1; 4, 1; 4, 9; 6, 2. *B. J.* I, 5, 3; II, 18, 1.
- Pudens*, Romanus, a Jonathan Judæo in singulari certamine superatur, *B. J.* VI, 2, 10.
- Purificatio*, quomodo ex Moysis lege instituenda sit, *A. J.* III, 11.
- Putei bituminis*, vallis olim Palæstinæ a Sodomitis habitata, in cujus loco exstitit lacus Asphaltites, *A. J.* I, 9.
- Puteoli* (Dicæarchia), urbs Italiæ, *A. J.* XVIII, 6, 4. *V. J.* 2. Cum Miseno oppido ponte jungitur a Caligula, *A. J.* XIX, 1, 1.
- Pygmalion*, Tyrionum rex, *C. A.* I, 18.
- Pyramides* tres non procul ab Hierosolymis ab Helena Adiabænorum regina constructæ, *A. J.* XX, 4, 3.
- Pythagoras*, Ægyptiorum discipulus, *C. A.* I, 2. In placitis suis de Dei natura Moysem sequitur, II, 16. Nihil scriptum reliquit; ejus de Judæis testimonium a Hermippo servatum est, I, 22. Multa Judæorum instituta in philosophiam suam transtulit, *ibid.*
- Pythium* templum ab Herode M. reffectum, *A. J.* XVI, 5, 3. *B. J.* I, 21, 11.

Q.

Quadratus V. Ummidius.

Quintilia, Pompeii amica, ejus fortitudo, *A. J.* XIX, 1, 5.

Quirina, tribus Romæ, *A. J.* XIV, 8, 5.

Quirinus, vir consularis, censum agit in Syria et Judæa, *A. J.* XVII, 13, 5; XVIII, 1, 1; 2, 1. *B. J.* II, 8, 1.

R.

Raazarus, latronum dux, *A. J.* VIII, 7, 6.

Rabatha (*Rabath Ammon*, *Philadelphia*) Ammanitarum urbs a Judæis capitur, *A. J.* VII, 7, 5. Cf. VII, 6, 2; 6, 3; IV, 5, 3.

Rabæacus Thaumasius, pater Apamæ, *A. J.* XI, 3, 5.

C. Rabilius, consul; ejus pro Judæis edictum, *A. J.* XIV, 10, 20.

Rachaba, mulier Hierichuntina, Judæos in capienda Hierichunte adjuvat, *A. J.* V, 1, 2; 1, 7.

Rachela, Labani filia, puella formosissima, a Jacobo in matrimonium petitur, *A. J.* I, 19, 5. Jacobus eam in matrimonium accipit post servitutum bis septem annorum, 19, 7. Rachela astute Ballam aucillam cum marito concubare facit, 19, 8. Cum marito clam a patre discedit, deorum simulacra secum auferens, 19, 9 sqq. Moritur, 21, 3.

Raelus, Davidis frater, A. J. VI, 8, 1.
Raespba, Sibathi filia, Sauli concubina, A. J. VII, 1, 4.
Raipia, castellum Arab., A. J. XVI, 9, 3.
Ragaba, castellum Palest., A. J. XIII, 15, 5.
Ragavus, Phaleci f., A. J. I, 6, 4.
Ragmus, Chusi f., A. J. I, 6, 2.
Ragmæi originem trahunt a Ragmo, A. J. I, 6, 2.
Raguelus, Esavi f., A. J. II, 1, 2.
Raguelus, Madianæ urbis sacerdos, Moysem adoptat eique Sapphoram filiam in matrimonium dat, A. J. II, 11, 2; cf. III, 4.
Ramatha. V. *Armatha* et *Aramatha*.
Ramatho. V. *Armatha*.
Ramesses, rex Egypti, C. A. I, 15; 26; 32.
Rampses, rex Egypti, C. A. I, 26.
Raphanæ, urbs Syriæ, B. J. VII, 1, 3; 5, 1.
Raphia, urbs Judææ maritima, ab Alexandro Jannæo capitur, A. J. XIII, 13, 3. B. J. I, 4, 2. A. Gabinio instauratur, A. J. XIV, 5, 3. B. J. I, 8, 4. Cf. B. J. IV, 11, 5.
Raphidin, locus Arab., A. J. III, 1, 7.
Raphon, urbs Syriæ, A. J. XII, 8, 4.
Rapsaces, Assyriorum dux, Hierosolyma obsidet, A. J. X, 1, 1.
Ratholis, rex Egypti, C. A. I, 15.
Rathymus, Cambysi Persarum regi a commentariis, A. J. XI, 2, 1.
Rebecca, Bathueli filia, A. J. I, 6, 5. Ejus indoles, 15, 2.
Nubit Isaaco, 15, 3. Parit Esavum et Jacobum, 18, 1. Isaaci preces pro Esavo in Jacobum convertit, 18, 4.
Reblatha, urbs Syriæ, A. J. X, 8, 2; 8, 5.
Recemus, Madianitarum rex, A. J. IV, 7, 1.
Regmus, *Regmæi*, V. *Ragmus*, *Ragmæi*.
Regulus. V. *Memmius*, *Emilius*.
Renga, urbs Palestinorum, A. J. VI, 14, 1.
Ressa. V. *Thressa*.
Rhegini, a Judæis Aschanaxi vocati, pro auctore habent Aschanaxem, Gomari filium, A. J. I, 6, 1.
Rhenus, fluv. German., B. J. II, 16, 4.
Rhinocorura sive *Rhinocolura*, urbs Judææ prope fines Egypti, A. J. XIII, 15, 4; XIV, 14, 2. B. J. I, 14, 2; IV, 11, 5.
Rhiphatæi (Paphlagonæ) originem trahunt a Rhiphate, A. J. I, 6, 1.
Rhiphates, Gomari f., Rhiphatæorum (Paphlagonum) princeps, A. J. I, 6, 1.
Rhoa, rupes in deserto Arabiæ, A. J. V, 2, 12.
Rhodus, insula, bello Cassiano vexatur, A. J. XIV, 14, 3. B. J. I, 14, 3. Herodis M. in Rhodios liberalitas, B. J. I, 21, 11.
Robees, Madianitarum rex, A. J. IV, 7, 1.
Roboamus, Solomonis f., Abesalomi filium ducit uxorem, A. J. VII, 8, 5. Patri succedit, VIII, 8, 1. Decem tribus ab eo desciscunt, duæ tantum, Judæ tribus et Benjaminica fidem præstant, 8, 2 sqq. Oppida condit munitque; sacerdotes et Levitæ e regno Israelis ad eum confugiunt, 10, 1. Flagitiis Deum irritat; bello petitur a Susaco, rege Egypti, 10, 2 sqq. Moritur post regnum septendecim annorum, 10, 4.
Roma, urbs Italiæ; templum Apollinis in ea exstruitur ab Augusto, A. J. XVII, 11, 1. B. J. II, 6, 1. Isis templum evertitur a Tiberio, A. J. XVIII, 3, 4. Pacis templum a Vespasiano adificatur, B. J. VII, 5, 7. Octaviæ porticus sive ambulacra, B. J. VII, 5, 4. Collis Palatinus omnium primus habitatus, A. J. XIX, 3, 2. Ludi Circenses, A. J. XIX, 1, 4. Ludi Palatini, A. J. XIX, 1, 3. Triumphi

descriptio quem Vespasianus et Titus Romæ agunt, B. J. VII, 5, 4 sqq.—Judæi qui Romæ habitant decipiuntur a Pseudalexandro, A. J. XVII, 12. B. J. II, 7. A Tiberio Roma expelluntur, A. J. XVIII, 3, 5.—Romæ status ab Herode M. in urbe Casarea erecta, A. J. XV, 9, 6. B. J. I, 21, 7.
Romani, eorum in rebus bellicis exercitationes, B. J. III, 5, 1. Castra metandi ratio, 5, 1 sqq. Exercitus ordo in itineribus, 5, 5. Consulto omnia in bello gerunt, 5, 6. Disciplina severissima, 5, 7; V, 11, 5.—Romani diu Græcis ignoti, C. A. I, 12. Antiochum Epiphanem jubent ex Egypto discedere, A. J. XII, 5, 2. Fœdus ineunt cum Juda Maccabæo, A. J. XII, 10, 6; cum Jonatha, XIII, 5, 8; cum Simone, XIII, 7, 3; cum Hyrcano, XIII, 9, 2; XIV, 8, 5. Romanorum pro Judæis decreta, XIV, 10, 2 sqq. Imperium Romanum extollitur, B. J. II, 16, 4. Ceterum cf. *Judæa*, *Hierosolyma*, *Pompejus*, *Gabinus*, *J. Caesar*, *Antonius* et nomina imperatorum.
Romelias, pater Phaceæ regis, A. J. IX, 11, 1.
Rooboth, puteus Palest., A. J. I, 18, 2.
Ros, Benjaminis f., A. J. II, 7, 4.
Roxane, Herodis M. filia ex Phædra, A. J. XVII, 2, 3. B. J. 28, 4.
Rubelus, Jacobi f. ex Lia, A. J. I, 19, 8. Pro Josepho apud fratres intercedit, II, 3, 1 sqq. Ejus filii quatuor, II, 7; 4. Rubeli tribus quamnam Palestinæ partem sortita sit, IV, 7, 3.
Rubrius Gallus Sarmatas vincit, B. J. VII, 4, 3.
Rubrum mare, A. J. I, 1, 3; 12, 4; II, 15, 3; 16, 4.
Rufus, Judæorum dux Romanos adjuvat in Judæis seditionibus coercendis, A. J. XVII, 10, 3; 10, 9. B. J. II, 3, 4; 5, 2.
Rufus (*Annius*), Judææ procurator, A. J. XVIII, 2, 2.
Rufus, miles Roman., B. J. VII, 6, 4.
Ruma, Nachoræ concubina, A. J. I, 6, 5.
Ruma, vicus Galil., B. J. III, 7, 21.
Rutha, mulier Moabitica, Malloni Elimelech filio nubit; post mortem mariti cum Naami socru in Judæam migrat, A. J. V, 9, 1. Boazo nubit eique parit Obedem qui Davidis avus est, 9, 2 sqq.
Ryddæ, urbs Arabiæ, A. J. XIV, 1, 4.

S.

Saab, vicus Galil., B. J. III, 7, 21.
Saba, urbs Æthiopiæ, A. J. II, 10, 2. A Cambyse Meroe appellata est, *ibid.*
Sabacathas (*Sabactes*), Chusi f., Sabacathenorum princeps, A. J. I, 6, 2.
Sabacatheni, a Sabacatha, Chusi f., nomen habent. A. J. I, 6, 2.
Sabæi, nomen habent a Saba, Chusi filio, A. J. I, 6, 2.
Sabæus, Bachoriæ f., seditionem movet contra Davidem, A. J. VII, 11, 6. Abelmachæe obsidione premitur a Joabo; urbis incolæ caput ejus abscissum Joabo tradunt, 11, 7 sq.
Sabas, Chusi f., Sabæis nomen dedit, A. J. I, 6, 2.
Sabas, Regmi f., Sabæorum princeps, A. J. I, 6, 2.
Sabathanes, Sui f., A. J. I, 15.
Sabathas, Chusi f., Sabathenis (*Astabaris*) nomen dedit, A. J. I, 6, 2.
Sabatheni (Græcis *Astabari* dicti), nomen habent a Sabatha, A. J. I, 6, 2.
Sabathes, Davidis actarius, A. J. VII, 11, 8.
Sabatina, tribus Romæ, A. J. XIV, 10, 13; 10, 19.
Sabbæus, Samarita, A. J. XIII, 3, 4.
Sabbaticus, fluv. Syriæ, unde nomen habeat, B. J. VII, 5, 1.

- Sabbatum*, septimus hebdomatis dies, quomodo celebrandum sit, *A. J.* I, 1, 1; III, 10, 1. Sabbato Judæis non licet arma capere, aut de pace tractare aut iter facere, *A. J.* XIII, 8, 4. *B. J.* IV, 2, 5; I, 7, 3. *V. J.* 32. Apionis de vocis origine sententia, *C. A.* II, 2.
- Sabbion*, Alexandræ consilium in Ægyptum fugiendi Herodit prodit, *A. J.* XV, 3, 2.
- Sabecus*, Syrorum dux, *A. J.* VII, 6, 3.
- Sabeus*, Juctæ f., *A. J.* I, 6, 4.
- Sabinus*, Augusti in Syria procurator, Hierosolyma se confert ad Herodis pecunias custodiendas, obnitente Varo, *A. J.* XVII, 9, 3. *B. J.* II, 2, 2. Judæis se reddit odiosum; in Hierosolymorum arce obsidet; Varum in auxilium vocat, *A. J.* 10, 1 sqq. *B. J.* 3, 1 sqq. Non audens in Vari conspectum venire clam urbe aufugit, *A. J.* 10, 10. *B. J.* 5, 2.
- Sabinus*, tribunus militum, unus e Caligulæ interfectoriis, *A. J.* XIX, 1, 7 sqq.; 1, 14. Patriam in libertatem restituere vult, 4. 4. Sibi ipsi manus infert, 4, 6.
- Sabinus*, Vespasianus frater, a Vitellio deficiens Capitolium occupat; mox superatur et interficitur, *B. J.* IV, 11, 4.
- Sabinus*, Caii Cæsaris satellitum dux, *A. J.* XIX, 1, 15.
- Sabinus*, Syrus, vir fortissimus, *B. J.* VI, 1, 6.
- Sabuchades*, eunuchus, *A. J.* XI, 6, 11.
- Sacæ*, populus Asiæ, *A. J.* XVIII, 4, 4. Parthiam populantur, *A. J.* XX, 4, 2.
- Saccharum* (hyoscyamus) planta describitur, *A. J.* III, 7, 6.
- Sacerdotes Judæorum*, eorum reditus a Moyse constituti, *A. J.* IV, 4, 4. cf. III, 9, 4. Sacerdotum tribus quatuor, *C. A.* II, 8. Familiae sacerdotales viginti quatuor sub regno Davidis, *A. J.* VII, 14, 7. Sacerdotum officia, *A. J.* VII, 14, 7; *C. A.* II, 8; 13. Ornatus, *B. J.* V, 5, 7. *A. J.* III, 7, 1 sqq. Quid de eorum connubio sancitum sit, *A. J.* III, 12. *C. A.* I, 7. Dissidium inter sacerdotes et pontifices, *A. J.* XX, 8, 9; 9, 2.
- Sacrificia*, singulis diebus festis instituenda describuntur, *A. J.* III, 9 sq. Cf. *C. A.* II, 23.
- Sacrosanctum*, templi Hierosolym. describitur, *B. J.* V, 5, 4 sqq.
- Sadducei*, Judæorum secta, contendunt, fatum omnino non esse, sed omnia a nostro pendere arbitrio; animam interire cum corpore. Negant esse quidquam præter legem servandum. Hanc sectam pauci sequuntur, sed dignitate primi, *A. J.* XIII, 5, 9; 10, 6. XVIII, 1, 4. *B. J.* II, 8, 14. Cum Phariseis graves habent contentiones, *A. J.* XIII, 10, 6. Præ ceteris Judæis in judiciis immites, *A. J.* XX, 9, 1.
- Sadducus*, Phariseus cum Juda Galilæo Judæos contra Romanos concitat, *A. J.* XVIII, 1, 1.
- Sadocus*, pontifex maximus sub regno Davidis, *A. J.* VII, 2, 2; 5, 4; 9, 2; 9, 7; 11, 1; 11, 4; VIII, 1, 4; cf. X, 8, 6.
- Sadraces*, Samaritarum dux, *A. J.* XI, 4, 9.
- Saira* urbs Palæst. ab Esavo Dasia (Villosa) appellata, *A. J.* I, 20, 3; cf. II, 1, 4.
- Saites*, *nomus*, in Ægypto, *C. A.* I, 14.
- Salampsio*, Herodis M. ex Mariannæ filia, Phasaël Phasaëli Herodis M. fratri filio nubit, *A. J.* XVIII, 5, 4. Cf. XVI, 7, 4. Ejus liberi, XVIII, 5, 4.
- Salamon*. V. *Solomon*.
- Salas*, Arphaxadis f., *A. J.* I, 6, 4.
- Salas*, Judæ f., *A. J.* II, 7, 4.
- Salathielus*, pater Zorobabeli, *A. J.* XI, 3, 10.
- Satatis*, rex Ægypti, *C. A.* I, 14.
- Salephus*, Juctæ f., *A. J.* I, 6, 4.
- Sallis*, oppidum Idumææ, *B. J.* III, 2, 2.
- Sallumus*, Judæus nobilis, maritus Oldæ vatis, *A. J.* X, 4, 2.
- Sallumus*, pontifex maximus, *A. J.* X, 8, 6.
- Salmana*, Madianitarum dux, *A. J.* V, 6, 5.
- Salmanasares*, Assyriorum rex, Israelitis tributum imperat, *A. J.* IX, 13, 1. Samariam expugnat, Oseam regem captivum abducit, Israelitarum regnum exstinguit, 14, 1. Syriam et Phœniciam invadit, IX, 14, 2.
- Salome*, Herodis M. soror, Josephi uxor, maritum suum adulterii apud fratrem accusat, *A. J.* XV, 3, 9. Cf. XIV, 7, 3. *B. J.* I, 8, 9. Post Josephi necem ab Herode in matrimonium collocatur Costobaro Idumæo, 7, 9. Costobaro repudium mittit eumque accusat quod rebus novis studeat, 7, 10. Apud Herodem calumniatur ejus filios Aristobulum et Alexandrum, *A. J.* XVI, 1, 2; 3, 2. Berenice filiam, Aristobuli uxorem, eo perducit, ut secreta mariti sibi prodal, 7, 3. Calumnias in regem confinxisse dicitur, 7, 5. Syllaci amore capitur, ab eoque mox petitur in matrimonium; sed Herodes nuptias non permittit ob religionum diversitatem, 7, 6. Aristobulum Herodi odiosum reddit, 10, 5. In concilio Beryti habito Alexandrum et Aristobulum capitis condemnat, *B. J.* 27, 29. Alexæ ab Herode nuptum datur, *A. J.* XVII, 1, 1. *B. J.* I, 28, 6. Uxoris Pheroræ aliarumque mulierum cum ea conversantium consilia Herodi aperit, *A. J.* 2, 4. *B. J.* 29, 1. Antipater ei insidias struit, *A. J.* 5, 7. *A. J.* 32, 6. Salome ejusque conjux Alexas ab Herode jubentur Judæorum primores in hippodromo inclusos occidere; mandatum crudelissimum non exsequuntur, *V. J.* XVII, 6, 5; 8, 2. *B. J.* I, 33, 6; 33, 8. Herodes testamento ei donat Jamniam, Azotum Phasaëlidem urbes magnamque pecuniæ vim, *A. J.* 8, 1. Romam proficiscitur ad Archelaum apud Augustum accusandum, *A. J.* XVII, 9, 8. *B. J.* II, 2, 2. Augustus ei regiam Ascaloniam tribuit; quantus fuerit ejus reditus annuus, *A. J.* 11, 5. *B. J.* 6, 3. Moritur; Juliæ Jamniam Phasaëlidem et Archelaëdem relinquit, *A. J.* XVIII, 2, 2. *B. J.* II, 9, 1.
- Salome*, Herodis filia ex Herodiade, Philippi tetrarchæ uxor, *A. J.* XVIII, 5, 4. Post Philippi mortem Aristobulo nubit, *ibid.*
- Salome*, Herodis M. filia ex Elpide, *A. J.* XVII, 2, 3. *B. J.* I, 28, 4.
- Salome*. V. *Alexandra*.
- Samacho*, Abennigeri Spasinæ Castri regis fil., Izatæ Adiabænorum regis uxor, *A. J.* XX, 2, 1.
- Samæa*, urbs Palæstinæ, *B. J.* I, 2, 6. Dicitur Samega, *A. J.* VIII, 9, 1.
- Samæas*, vates, *A. J.* VIII, 10, 3.
- Samatus*, Davidis frater, *A. J.* VI, 8, 1.
- Samaræus*, Chanaani filius, *ibid.* *B. J.* I, 6, 2.
- Samaria*, regio Palæstinæ, describitur, *B. J.* III, 3, 4. Post Israelis regni excidium, Chuthæi e Chutha, Persiæ provincia, in Samariam a Salmanasare transferuntur, *A. J.* IX, 14, 3. Samaritæ sive Chuthæi, Judæis infesti templi Hierosolymitani exstructionem impedire student, XI, 4, 3 sqq. Alexandrum Magnum libenter excipiunt; 8, 9. Templum in monte Garizin exstruunt Hierosolymit. simile, *ibid.* Ptolemæus Epiphanes Samariam dotis nomine accipit ab Antiocho Magno, XII, 4, 1. Judæos multis modis vexant Samaritæ, *ibid.* Mores Græcorum amplexi, templum in monte Garizin Jovi Hellenio consecrant, 5, 5. Samaria post mortem Herodis cum Judæa et Idumæa ad Archelaëthi ethnachiam pertinet; Augustus quartam vectigalium partem Samariæ condonat, *A. J.* XVII, 11, 4. *B. J.* II, 6, 3. Archelao regno dejecto Samaria Syriæ provinciæ adjicitur, *A. J.* 13, 5. *B. J.* 8, 1. Samaritæ seditionem movent contra Pontium Pilatum;

- a Pilato funduntur, *A. J. XVIII*, 4, 1. Pilatum apud Vittelium Syria praefectum accusant, 4, 2. Lis inter Samaritanos et Galilaeos quibus Judaei auxiliantur, *A. J. XX*, 6. *B. J. II*, 12, 5 sq. Belli Judaici tempore Samaritae qui in montem Garizin confluerant caduntur a Romanis, *B. J. III*, 7, 32. Samaritae, prout Judaeorum res secundae aut adversae sunt, profitentur aut negant se esse Judaeos, *A. J. XI*, 8, 6. — Samaritae qui Alexandriam incolunt litem habent cum Judaeis ejusdem urbis sub Ptolemæo Philometore, *A. J. XIII*, 3, 4.
- Samaria*, urbs Palaest., quae a Judaeis vocatur Semareon, ab Amarino, Israelitarum rege condita est, *A. J. VIII*, 12, 5. Ab Adado oppugnatur, 14, 1; iterum sub Joram, IX, 4, 4. Ab Hyrcano funditus deleta, XIII, 10, 3. Judaeis a Pompeio erepta, *A. J. XIV*, 4, 4. A Gabinio instaurata, *A. J. XIV*, 5, 3. *B. J. I*, 8, 4. Herodi M. datur ab Octaviano, *A. J. XV*, 7, 3. Ab Herode M. splendide exardificata et munita appellatur Sebaste, *A. J. XV*, 8, 5. *B. J. I*, 21, 1.
- Samaronus*, Isacharis f., *A. J. II*, 7, 4.
- Samas*, Davidis frater, *A. J. VII*, 8, 3.
- Sambabab*, praefectus Samaritae sub regno Darii, *A. J. XI*, 4, 8.
- Sameas*, Phariseus, Pollionis discipulus, *A. J. XV*, 1, 1. Ejus oratio contra Herodem, *A. J. XIV*, 9, 4. Herodes, postquam regnum suscepit, eum magno in honore habet, *A. J. XV*, 1, 1. Herodi iusjurandum fidei dare recusat, *A. J. XV*, 10, 4.
- Samega*, urbs Palaestinae, *A. J. VIII*, 9, 1. Cf. *Samæa*.
- Samos*, insula, *A. J. XVI*, 2, 2. Herodis M. in Samios liberalitas, *B. J. I*, 21, 11.
- Samosata*, metropolis Commagene, *B. J. VII*, 7, 1. Obsidetur et capitur a Marco Antonio, *A. J. XIV*, 5, 8 sq. *B. J. I*, 16, 7.
- Sampho*, vicus Samaritae munitissimus, ab Arabibus Quinct. Varo auxilio missis diripitur et concrematur, *A. J. XVII*, 10, 9. *B. J. II*, 5, 1.
- Sampsigeramus*, Emesorum rex; ejus filia, Jotape Aristobolo Herodis M. nepoti nubit, *A. J. XVIII*, 5, 4. Ad Agrippam M. venit, XIX, 8, 1.
- Samson*, Manoche f., unde nomen habeat, *A. J. V*, 8, 4. Virginem Palaestinam in matrimonium petit; leonem strangulat, 5. Inter epulas nuptiales aenigma proponit; uxorem deserit, quod prodidit aenigmatis solutionem, 6. Palaestinarum segetes incendit, 7. Aetam habitat; Palaestinis victus traditur, sed asini maxilla arrepta multos eorum caedit, ceteros in fugam convertit, 8. Deus ei sitiienti fontem emittit e petra, 9. Portas Gazae urbis evelit, 10. A moribus patriis discedit; Dalila, Samsonis concubina, hostibus prodit, ejus robur in caesarie situm esse; Samson, caesarie abscissa oculisque effossis in carcerem conjicitur, 11. Robore recuperato domum Palaestinis repletam subvertit, sed et ipse ruinae involvitur, 12. Imperium tenuit annos viginti, *ibid.*
- Samuelus*, Alcanæ Levitae filius ex Anna; a matre divino ministerio consecratur, antequam natus est, *A. J. V*, 10, 2. Quid nomen significet, 3. Duodecimo anno prophetae partes agit; Deus eum alloquitur, Judaeos a Palaestinis oppressos adhortatur, ut libertatem armis vindicent, VI, 2, 1. Palaestinos fundit et regionem quam Judaeis eripuerant, recuperat, 2, 2 sqq. Bis quotannis jus dicit in urbibus, 3, 1. Annis defectus reipublicae administrandae curam filiis tradit, Joelo et Abiae, qui nequissimos se gerunt, 2. Judaei regem ab eo petunt; concione convocata regii dominatus mala eis exponit, 3, 3 sqq. Saulum quem Deus regem constituit, hospitio excipit et sacro oleo inungit, 4, 1 sqq. Sortitione facta, Saulo regnum obtingit, 4, 4 sqq. Quae eventura sint populo recitat, 4, 6. Saulo iratus, Davidem inungit, 7, 1 sqq; 8. Moritur, 13, 5. Cf. VI, 14, 2.
- Sanaballeles*, natione Chutaeus, Samaritae satrapa sub Dario III, filiam Manassae Judaeo in matrimonium dat, *A. J. XI*, 7, 2. Manassae divortium molienti promittit pontificatum, 8, 2. Ad Alexandrum M. deficit; templum aedificat in monte Garizin ejusque pontificem constituit Manassen, 8, 4. Ejus exercitus cum Alexandro in Aegyptum proficiscitur, 8, 9.
- Sanagarus*, Anathi f., breve tempus principatum tenet apud Judaeos, *A. J. V*, 4, 3.
- Sanctum Sanctorum* templi Hierosol. describitur, *B. J. V*, 5, 5. Cf. *A. J. III*, 6, 4.
- Sapha*, locus Judaeae non procul ab Hierosol., *A. J. XI*, 8, 5.
- Saphan*, scriba Josiae regis, *A. J. X*, 4, 1.
- Saphata*, vallis Judaeae, *A. J. VIII*, 12, 2.
- Saphates*, Galilaee praefectus sub Solomone, *A. J. VIII*, 2, 3.
- Saphattas*, Davidis f., *A. J. VII*, 1, 4.
- Saphatus*, pater Elisaei, *A. J. VIII*, 13, 7.
- Saphonia*, Gadis f., *A. J. II*, 7, 4.
- Sapphara*, V. *Sepphara*.
- Sappinas* (*Sappinius*), Herodis M. amicus, *A. J. XIV*, 4, 3. *B. J. I*, 14, 3. Cf. *A. J. XVI*, 8, 3.
- Sara*, Aseri f., *A. J. II*, 7, 4.
- Sara*, urbs Judaeae, *A. J. VI*, 12, 4.
- Sarabarzanes*, Persa, *A. J. XI*, 4, 4.
- Saradus*, Zabulonis f., *A. J. II*, 7, 4.
- Saraim*, urbs Judaeae, *A. J. VIII*, 10, 1.
- Saramalla* (*Samaralla*), Syrus locupletissimus, *A. J. XIV*, 13, 5. *B. J. I*, 13, 5. Ab Herode M. ad Phraetam mittitur legatus, *A. J. XV*, 2, 3.
- Sarasa*, urbs Palaest., *A. J. V*, 8, 12.
- Sarasarus*, Senacheribi Assyriorum regis fil., ob patris caedem in exilium pellitur, *A. J. X*, 1, 5.
- Sardes*, urbs Lydiae; L. Antonii et Norbani Flacci ad Sardanios rescripta de Judaeorum iuribus servandis, *A. J. XIV*, 10, 17; XVI, 6, 6. Sardoniorum de Judaeis decretum, XIV, 10, 23.
- Sareas*, pontifex maximus, a Nabuchodonosoro occisus, *A. J. X*, 8, 5.
- Sareas*, dux Judaeorum qui post Hierosolymorum excidium in Judaea relicti sunt, *A. J. X*, 9, 2.
- Sarephtha*, urbs Phoeniciae, *A. J. VIII*, 13, 2.
- Sariphaeus*, Judae legum interpretis pater, *A. J. XVII*, 6, 2. *B. J. III*, 3.
- Sarmatae*, Scytharum gens, irruptionem faciunt in Mesiam; a Rubrio Gallo repelluntur, *B. J. VII*, 4, 3.
- Sarra*, Aranae filia, Abrami uxor, *A. J. I*, 6, 5. Pharaotes rex Aegypti ejus amore capitur, I, 8, 1; cf. *B. J. V*, 9, 4. Sarra Isaacum parit; Abramo persuadet ut Agarum cum Ismaelo domo expellat, 12, 2 sqq. Moritur; sepelitur Chebrone, 14.
- Saruia*, Davidis soror, *A. J. VI*, 13, 9.
- Saturninus*, Syriae praefectus pro Herode agit cum Syllae, *A. J. XVI*, 9, 1. In concilio Beryti habito moderatam fert sententiam de Alexandro, Herodis filio, conjurationis in patrem accusato, *A. J. II*, 3. *B. J. I*, 27, 2. Antipater eum sibi conciliare studet, *A. J. XVII*, 1, 1. *B. J. I*, 28, 1. Zamari Judaeo Babylonio Valatham, locum in Syria situm ad habitandum dat, *A. J. 2*, 1. Ejus successor Quinctilius Varus, *A. J. 5*, 2.
- Saturninus*, Tiberii amicus, maritus Fulviae, *A. J. XVIII*, 3, 5.
- Saturninus* (*Cn. Sentius*), post Caligulae interitum sentit suadet ut antiquam reipublicae formam restituat, *A. J. XIX*, 2, 2.

- Saulus*, Symeonis f., *A. J. II*, 7, 4.
- Saulus*, Cisi filius, patris asinas quærens venit ad Samuelum, cui Deus aperit illum se Judæorum regem constituisse, *A. J. VI*, 4, 1. Samuelus sacro oleo eum perfundit et prædicit, quæ ei in patriam redeunti eventura sint, 2. Sorte ei regnum obtingit, 5. A multis contemptus, *ibid.* Victis Ammanitis magnam assequitur gloriam; nova inauguratione regnum ei confirmatur, 5, 2 sqq. Palæstinos aliasque gentes finitimas subigit, 6. Amalecitas ad internecionem cædit, parcit tamen Agago eorum regi, qua re Deum offendit, 7. Palæstinos iterum fundit, Goliatho a Davide interfecto, 9. Davidi invidet ob res præclare gestas eique insidias struit, 10 et 11. Abimelechum, qui Davidem receperat, totamque ejus stirpem occidi jubet, 12, 5. Frustra Davidem persequitur; Davides bis ei parcit, 13, 4 sqq. A Palæstinis bello lacessitus antequam pugnam ineat, ventrioloquam de ejus exitu consulit, 14, 2 sqq. In prælio cum Palæstinis commissus egregie pugnat; Judæis in fugam versis, filiisque suis cæsis, ne vivus in hostium potestatem veniat, Amalecitam jubet sibi mortem asferre, 14, 7. Sauli filiorumque ejus corpora a Palæstinis crucibus affiguntur: Jabisseni vero ea auferunt et sepeliunt, *A. J. VI*, 14, 8.
- Saulus*, Agrippæ regis cognatus, *A. J. XX*, 9, 4. A Hierosolymitis legatus mittitur ad Agrippam, *B. J. II*, 17, 4. Ad Cestium transit a quo ad Neronem legatus mittitur, 20, 1.
- Saulus*, Judæus Scythopolitanus, cum tota sua familia a Simone filio interimitur, *B. J. II*, 18, 4.
- Scala Tyrriorum* (Κλίμαξ Τυρίων), mons Phœnicæ non procul a Ptolemaide, *A. J. XIII*, 5, 4. *B. J. II*, 10, 2.
- Scaurus*, a Pompeio in Syriam mittitur; inde in Judæam profectus Aristobulo opitulatur contra Hyrcanum, *A. J. XIV*, 2, 3. *B. J. I*, 6, 3. Pompejus ei Cœlesyriam tradit administrandam, *A. J. 4*, 5. *B. J. 7*, 7. Expeditionem facit in Arabiam, *A. J. 5*, 1. *B. J. 8*, 1.
- Scenæ*, locus Palæst., *A. J. I*, 21, 1.
- Scenopegia*, (ἡ ἑορτὴ τῶν σκηνῶν), festum Judæorum; ejus origo, quando et quomodo celebrandum sit, *A. J. III*, 10, 5. Leges in hoc festo recitandæ sunt, *IV*, 8, 12. Splendide celebratur in templi inauguratione, *VIII*, 4, 5.
- Scipio*, Alexandrum Aristoboli fil. jussu Pompeii occidit, *A. J. XIV*, 7, 4. *B. J. I*, 9, 2.
- Scopas*, Ptolemæi Epiphanis dux Judæam et Cœlesyriam occupat; mox ab Antiocho M. victus recedit, *A. J. XII*, 3, 3.
- Scopus*, locus Judææ prope Hierosolyma, *B. J. II*, 19, 4; 19, 7; *V*, 2, 3.
- Scythæ* (Μαγροῦ) originem trahunt a Magoge, Japhethæ f., *A. J. I*, 6, 1. Anacharsin occiderunt quod Græcorum mores amplexus erat, *C. A. II*, 37. Parthos bello petunt, *A. J. XVIII*, 4, 4. Cf. *Sarmatæ*, *Alani*.
- Scythopolis*, urbs Palæstinæ, in confinio Galilææ a meridie sita, *B. J. III*, 3, 1. Viginti stadiis Tiberiade distat, *V. J. 65*. Maxima urbs Decapoleos, *B. J. III*, 9, 7. Ad Cœlesyriam pertinere dicitur, *A. J. XIII*, 13, 2. — Olim Bethsana vocabatur, *A. J. V*, 1, 22; *VI*, 14, 3; *XII*, 8, 5. — Ab Epirate Judæis proditur, *XIII*, 10, 3. Judæis a Pompejo eripitur, *XIV*, 4, 4. A Gabinio instauratur, *A. J. XIV*, 5, 3. *B. J. I*, 8, 4. Initio belli Jud. Judæi qui urbem incolunt a Syris cæduntur, *B. J. II*; 18, 3 sq. *V. J. 6*. — Cf. *B. J. I*, 2, 7; *IV*, 1, 8. *A. J. XII*, 4, 5; *XIII*, 15, 4; *XIV*, 3, 4. *V. J. 65*.
- Sebaste*, urbs Palæst., olim Samaria dicta, exædificatur et munitur ab Herode M. *A. J. XV*, 8, 5. *B. J. I*, 21, 1. Post Herodis mortem in Archelai ethnarchæ ditione est; Archelao regno dejecto cum tota Samaria Syriæ adjicitur, *A. J. XVII*, 11, 4; 13, 5. *B. J. II*, 6, 3; 8, 1. Sebasteni ob mortem Agrippæ M. immodice exsultant, quare Claudius is offensus est, *A. J. XIX*, 9, 1 sq. — Initio belli Jud. Sebaste a Judæis flammis vastatur, *B. J. II*, 18, 1. — Cf. *Samaria*.
- Sebastenorum* turma in Romanorum exercitu, *A. J. XIX*, 9, 1 sq. *XX*, 6, 1. *B. J. II*, 12, 5.
- Sebaste*, insula prope Ciliciam, prius Eleusa dicta, *A. J. XVI*, 4, 6. *B. J. I*, 23, 4.
- Sebastus*, Cæsareæ urbis portus, in honorem Augusti ita vocatus, *A. J. XVII*, 5, 1. *B. J. I*, 31, 3.
- Sebee*, urbs Galaaditidis, *A. J. V*, 7, 12.
- Sebonitis* (*Essebonitis*) regio Palæst., a Judæis vastatur, *B. J. II*, 18, 1.
- Secella*, *Secela*. *V. Sicella*.
- Sedecias*, vates, *A. J. VIII*, 15, 4.
- Sedecius*, Joachimi patruus a Nabuchodonosoro Judæorum rex constituitur, *A. J. X*, 7, 1. A Babyloniis ad Ægyptios deficit, 7, 3. Captis Hierosolymis, oculis privatus et catenis victus a Nabuchod. Babylonem abducitur, 8, 1 sqq. Usque ad mortem in carcere conclusus tenetur, 8, 7. Cf. *B. J. V*, 9, 4.
- Sedraches*, cf. *Ananias*.
- Sejanus*, militum prætoriorum præfectus, conjurationis in Tiberium convictus occiditur, *A. J. XVIII*, 6, 6.
- Selamin*, vicus Galil., *B. J. II*, 20, 6. *V. J. 37*.
- Selene*, etiam Cleopatra vocata, Syriæ regina, a Tigra rege Armeniæ bello lacessitur, *A. J. XIII*, 16, 4.
- Seleucia*, urbs Syriæ, *A. J. XIII*, 7, 1.
- Seleucia*, urbs Babylonis, a Seleuco Nicator condita. Judæi Babylonii in eam commigrant, sed a Græcis et Syris magna ex parte cæduntur, *A. J. XVIII*, 9, 8.
- Seleucia*, urbs Gaulanitidis superioris, ad Semechonitidem lacum sita, *B. J. IV*, 1, 1. Ab Alexandro Jannæo capitur, *A. J. XIII*, 15, 3. A Flavio Josepho munitur, *B. J. II*, 20, 6. *V. J. 37*. Initio belli Jud. incolæ ab Agrippa et Romanis steterunt, *B. J. IV*, 1, 1.
- Seleucus I Nicator*, rex Syriæ, Babylone potitur, *A. J. XII*, 1, 1. Judæos in Syriæ urbibus habitantes civitate donat, *A. J. XII*, 3, 1. *C. A. II*, 4. Antiochiam et Seleuciam condit, *C. A. II*, 4. *A. J. XVIII*, 9, 8.
- Seleucus IV, Philopator*, rex Syriæ Antiochi M. f., *A. J. XII*, 1, 10. Judæis pecuniam largitur in sacrificiorum usum, *M. 4*. (In textu legitur *Nicanor* pro *Philopator*). Moritur, *A. J. XII*, 1, 11.
- Seleucus VI, Epiphanes*, Antiochi Grypi, Syriæ regis f., patri in regno succedit, *A. J. XIII*, 13, 4. Ab Antiocho Pio Syria expellitur, a Mopsuensibus crematur, *ibid.*
- Sella*, Samechi uxor, *A. J. I*, 2, 2.
- Sellimus*, Nephthalis f., *A. J. II*, 7, 4.
- Sellumus*, Israelitarum rex, regnat triginta dies, *A. J. IX*, 11, 1.
- Semaron mons*, in Palæst., *A. J. VIII*, 11, 2.
- Semareon*, urbs Samariæ Græcis Samaria vocata, *A. J. VIII*, 12, 5. Cf. *Samaria*.
- Semarus* vendit Amarino montem quem hic extracta Samaria (*Semareone*) occupat, *A. J. VIII*, 12, 5.
- Semas*, Noei f., *A. J. I*, 4, 1. Quasnam terras ejus filii occupaverint, *A. J. I*, 6, 4.
- Semechonitis* (*Samachonitis*) locus in Galil.; ejus situs et ambitus, *B. J. IV*, 1, 1. Jordanes eum secatur, *B. J. III*, 10, 7.
- Semegarus*, Babyloniorum dux, *A. J. X*, 8, 2.
- Semet*, Geræ f., maledicit Davidi, *A. J. VII*, 9, 4. Davides ei ignoscit, 11. 2. Interficitur jussu Solomonis, *VIII*, 1, 5.
- Semeis*, præfectus tribus Benjam. sub Solomone, *A. J. VIII*, 2, 3.

Semellus, scriba Cambysis Persarum regis, A. J. XI, 2, 1.
C. Sempronius, senator Roman., A. J. XIII, 9, 2.
Senabares, Sodomitarum, rex, A. J. I, 9.
Senacheribus, Assyriorum rex, expeditionem facit contra Judæos et Egyptios; Hierosolyma et Pelusium obsidet, A. J. X, 1, 1 sqq. Re infecta in regnum suum redit, filiorum insidiis perit, 1, 4 sq. Quænam Herodotus et Berosus de eo tradant, 1, 4.
Sennaar, campus Babylonie, A. J. I, 4, 1; 4, 3.
Sennabris, locus Galil., B. J. III, 9, 7.
Seph, castellum Galil., B. J. II, 20, 6.
Sepphoris (*Sapphoro*, *Semphora*, *Samphora*) urbs Galil.; ejus situs describitur, V. J. 65. In ea synedrium instituitur a Gabinio, A. J. XIV, 5, 3. B. J. I, 8, 5. Ab Herode capitur, A. J. XIV, 15, 4. B. J. I, 16, 2. Ab Arabibus Quinct. Varo auxilio missis incenditur ejusque incolæ venduntur, A. J. XVII, 10, 9. B. J. II, 5, 1. A Philippo munitur et amplificatur ita ut princeps Galilæe urbs sit, A. J. XVIII, 2, 1. Denuo munitur ab incolis, B. J. II, 20, 6. Sepphoritæ initio belli Jud. propter fidem erga Romanos servatam a Galilæis vexantur; Flav. Josephus eos tuetur, V. J. 8. Josepho insidias struunt, 22. A Joanne Levi frustra stimulantur ut ipsi se addicant, 25. Cestium Gallum, Syriæ præf., invitant ut ipsorum urbem in fidem recipiat; quod quum Josephus audisset, eam expugnat et diripit, V. J. 67. Sepphoritæ milites Romanos a Cestio missos in urbem recipiunt; Josephus eam iterum oppugnat, sed frustra, 71. Cf. B. J. II, 18, 11. Vespasianum libenter excipiunt, B. J. III, 2, 4; 4, 1.
Septuaginta duo Judæi ad Ptolemæum Philad. ab Eleazaro mittuntur ut Legem Jud. Græce reddant, A. J. XII, 2, 5 et 6. A. Ptolem. benigne excipiuntur, 2, 11. Eorum vendi ratio, 2, 12. Legis interpretatio diebus septuaginta duobus absolvitur, 2, 12. Donis cumulati dimittuntur, 2, 14.
Serebanus, Judæorum dux, A. J. XI, 3, 10.
Sergia, tribus Romæ, A. J. XIV, 10, 10.
Seron, Antiochi Epiph. dux, a Juda Maccab. vincitur, A. J. XII, 7, 1.
Serritæ, Palæstinis finitimi, A. J. VI, 13, 10.
Sertorius, miles Roman. callidissimus, B. J. VI, 3, 2.
Serugus, Ragavi f., A. J. I, 6, 4.
Servi testes esse nequeunt apud Judæos, A. J. IV, 8, 15.
P. Servilius Galba, proconsul; ejus rescriptum ad Milesios, A. J. XIV, 10, 21.
Servilius, Gabinii in Syria legatus, A. J. XIV, 6, 1. B. J. I, 8, 6.
Sesostris, rex Egypti; multa de eo narrantur fabulosa, C. A. II, 11.
Sethon (etiam Egyptus vocatus), rex Egypti, C. A. I, 26. Hermæum (Danaum) fratrem Egypto expellit, *ibid.*
Sethosis, rex Egypti, expeditionem facit contra Assyrios et Medos, C. A. I, 15.
Sethus, Adami f., virtute præclarus; ejus filii pii et sapientes, observationes astronomicas duabus columnis inscribunt, A. J. I, 2, 3.
Sextus *Cæsar*, J. Cæsaris cognatus, Syriæ procurator, A. J. XIV, 9, 2. B. J. I, 10, 5. Eo intercedente Herodes, ab Hyrcano in judicium vocatus, absolvitur, A. J. 9, 4. B. J. 10, 7. A Basso Cæcilio interficitur, A. J. 11, 1. B. J. 10, 10.
Sibas, Sauli libertus, A. J. VII, 5, 5; 9, 3.
Sicarii, latrones a sica qua utuntur appellati, in Judæa

grassantur, A. J. XX, 8, 10. B. J. II, 13, 3. A Feslo funduntur, *ibid.* Ab Albino debellantur, sed mox resumpta fiducia totam Judæam infestant, A. J. 9, 2 sq. Masadam castellum occupant; inde in regionem vicinam excursus faciunt, B. J. IV, 7, 2. Qui Masadam tenent se invicem interficiunt ne in Romanorum potestatem veniant, B. J. VII, 7 et 9. Reliqui, ex Judæa pulsi, in Egypto Judæos ad defectionem adducere frustra conantur, B. J. VIII, 10, 1. Eorum unus, Jonathas Judæos Cyrenenses ad seditionem stimulat, 11, 1. Sicariorum perversitas, 8, 1.
Sicella (*Secella*, *Secela*), vicus in Palæstinorum terra, ab Ancho Davidi tribuitur, A. J. VI, 13, 10. Ab Amalecitis vastatur, 14, 5. Cf. VI, 14, 6; VII, 1, 1; 1, 2.
Sichemes, Emmosi Sicimitarum regis f., Dinam Jacobi filiam stuprat; a Symeone et Levi trucidatur cum eoque tota regis familia, A. J. I, 21, 1.
Sicho, Moabitidis et Amoritidis rex a Moyse prælio devincitur, A. J. IV, 5.
Sicima (*Sicimum*, *Neapolis*), urbs Samariæ sub monte Garizin sita, A. J. V, 7, 2. Ab indigenis Mabortha vocatur, B. J. IV, 8, 1. Urbs sacra, homicidarum asylum, A. J. V, 1, 24. Regiam in ea extruxit Hieroboam, VIII, 8, 4. Alexandri Magni temporibus Samariæ caput, XI, 8, 6. Sicimitæ a Symeone et Levi Jacobi filiis propter Dinæ stuprum intermuntur, A. J. I, 21, 1. Caduntur ab Abimelecho tyranno, V, 7, 4. Saulus cum Amalecitis bellum gerens parcit Sicimitis, VI, 7, 3. Sicimitæ Sidonios se esse profitentur, XII, 5, 5. Cf. A. J. I, 21, 1; IV, 8, 44; V, 1, 19; XII, 5, 5; XIII, 9, 1. B. J. I, 4, 4.
Sichus, nummus apud Judæos, A. J. III, 8, 2.
Sidon, urbs Phœnicie, a Sidonio condita, A. J. I, 6, 2. A Tyriis deficit, IX, 14, 2. Sidonii jussu Cyri et postea Darii Judæis ligna cedrina mittunt ad templum Hierosol. instaurandum, XI, 4, 1; 4, 6. Sidon capitur ab Alexandro M., XI, 8, 3. J. Cæsar pro Judæis rescriptum ad Sidonios, XIV, 10, 2; cf. 10, 6. M. Antonius Sidonios imperat ut Judæis restituant quæ iis eripuerint, XIV, 12, 6. Sidonii Pacorum Parthum in urbem admittunt, XIV, 13, 3. B. J. I, 13, 1. Lix inter Sidonios et Damascenos, A. J. XVIII, 6, 3. Herodis M. in Sidonios liberalitas, B. J. I, 21, 11. Sidonii parcent Judæis in ipsorum urbe habitantibus initio belli Jud., B. J. II, 18, 5.
Sidonius, Chanaani f., Sidonem urbem condidit, A. J. I, 6, 2.
Sidonius, (*Sigo*) vicus Galil. munitur a Flav. Josepho, B. J. II, 20, 6. V. J. 37.
Silanus, Syriæ præfectus, A. J. XVIII, 2, 4.
Silas, Agrippæ M. amicus, A. J. XVIII, 6, 7, Agrippæ in adversis socius, A. J. XIX, 7, 1. Agrippam sibi alienat, *ibid.* Ab Aristone interficitur jussu Herodis et Helcie, 8, 3.
Silas Babylonius, vir fortissimus, B. J. II, 19, 2, 9. In prælio cadit, B. J. III, 2, 1 sqq.
Silas, præfectus Tiberiadis, V. J. 17.
Silas Judæus, Lysiadis tyrannus, A. J. XIV, 3, 2.
Silbonitis (*Sibonitis*, *Sebonitis*) regio Palæstinæ, B. J. III, 3, 2. (B. J. II, 18, 1, ?)
Silo, Romanorum dux, a Ventidio in Judæa relictus, pecunia corrumpitur ab Antigono, A. J. XIV, 14, 6. B. J. I, 15, 2. Perfidiose agit in Herodem, A. J. 15, 3. B. J. 15, 6. Ex Judæa discedit auxilium laturus Ventidio contra Parthos, A. J. 15, 5. B. J. 16, 4.
Silo, urbs Samariæ, tabernaculum ibi positum erat ante templum extructum, A. J. V, 1, 19; 2, 9. Cf. V, 10, 2; 11, 3; VIII, 7, 7; 11, 1.
Siloa (*Siloam*), fons Hierosol., B. J. II, 16, 2. V, 4, 1; 4, 2; 6, 1; 12, 2.

- Silva Libani*, nomen domus in qua Solomon thesauros auros asservabat, *A. J.* VIII, 7, 2.
- Simon Justus*, pontifex maximus, *A. J.* XII, 2, 4.
- Simon*, Simonis Justi nepos, pontifex maximus, *A. J.* XII, 4, 10.
- Simon*, *Matthes* vocatus, *Mattathiae* fil., *A. J.* XII, 6, 1. Prudentia præcellens, 6, 3. Judæos in Galilæa defendit, 8, 2. *Jonathæ* patris adjutor in bello cum Syris, XIII, 1. Ab *Antiocho Euth.* omnis regionis a Scala Tyriorum usque ad *Ægyptum* constituitur præfectus, 5, 4. *Jonath.* mortuo, Judæorum dux et pontifex, 6, 3; 6, 6. Judæorum immunitatem impetrat; Hierosolymorum arcem diruit; ethnarcha appellatur, 6, 6. Cum *Antiocho Sot.* amicitiam jungit, 7, 2. Mox vero ab *Antiocho* bello petitus, ejus ducem *Cendebeum* prælio devincit, 7, 3. Societatem init cum Romanis, *ibid.* A genero suo *Ptolemæo* interficitur, 7, 4. Cf. *B. J.* I, 2, sq.
- Simon*, *Dosithei* f., ab *Hyrcono* Romam mittitur legatus, *A. J.* XIII, 9, 2.
- Simon*, *Boethi* f., pontifex fit; ejus filiam *Herodes M.* uxorem ducit, *A. J.* XV, 9, 3. Pontificatu privatur, *A. J.* XVII, 4, 2.
- Simon*, *Herodis M.* servus, post domini mortem regnum affectat; a *Grato* interficitur, *A. J.* XVII, 10, 5. *B. J.* II, 4, 2.
- Simon*, *Esæus*, *Archelao* ethnarchæ somnium interpretatur, *A. J.* XVII, 13, 3. *B. J.* II, 7, 3.
- Simon*, *Camilhi* fil., pontifex, *A. J.* XVIII, 2, 2.
- Simon Cantheras*, pontifex creatur ab *Agrippa*, *A. J.* XIX, 6, 2. Pontificatus ei abrogatur, 6, 4. Cf. XX, 1, 3.
- Simon* quidam Hierosolymitanus *Agrippam M.* apud populum calumniatur, *A. J.* XIX, 7, 5.
- Simon*, Judæ Galilæi f., cruci suffigitur, *A. J.* XX, 5, 2.
- Simon*, Judæus Cyprius, magus, *A. J.* XX, 7, 2.
- Simon*, *Gioræ* f., in prælio apud *Bethoron* commisso fortitudine erinnet, *B. J.* II, 19, 2. In *Acrobatene* rapinas facit; inde pulsus *Masadam* occupat, deinde *Idumæam* populatur; magnam improborum manum cogit, *B. J.* II, 21, 2. IV, 9, 3 sq. Cum zelotis pugnam committit, 9, 5. *Idumæam* a *Jacobo* ipsi proditam occupat et vastat, 9, 5 sqq. Zelotæ ejus uxorem rapiunt quam mox reddere coguntur, 9, 8. Iterum *Idumæam* depopulatur, 9, 10. In Hierosol. urbem a populo recipitur, 9, 11. Acris pugna inter *Simonem* qui superiorem urbem in potestate habet, et *Joannem*, zelotarum ducem, qui templum tenet, 9, 12; V, 1, 3. Quot sectatores habuerit, 6, 1. Fortiter rem gerit contra Romanos, 6, 3. Societatem init cum *Joanne* contra Romanos, 6, 4. Aggeres a Romanis ad *Joannis* monumentum erectos destruit, 11, 5, sqq. *Matthiam* pontificem multosque viros nobiles interficit, 13, 1. Judam ejusque socios prodicionem molientes supplicio afficit, 13, 2. Temple a Romanis expugnato, ipse et *Joannes* colloquium habent cum *Tito*; ejus fidei se committere recusant, 6, 2 sqq. Urbem superiorem male defendit, 8, 1 sqq. Urbe a Romanis expugnata, cum amicis et lapicidis nonnullis in cavernam se demittit, viam subterraneam ad fugam patefacturus, VII, 2, 1. A Romanis captus triumpho servatur, *ibid.* *Simonis* supplicium, 5, 6. Ejus indoles, 8, 1.
- Simon*, *Ananiæ* f., *B. J.* II, 17, 4.
- Simon*, *Sauli* f., Judæus Scythopolitanus crudelissime in familiam suam sevit, *B. J.* II, 18, 4.
- Simone*, *Gamalielis* f., populum contra zelotas excitat, *B. J.* IV, 3, 9. Cum *Joanne Levi* contra *Flav. Josephum* machinatur, *V. J.* 38 sq. Ejus ingenium, *ibid.*
- Simon*, *Cathlæ* f., *Idumæorum* dux qui zelotis auxilio veniunt, *B. J.* IV, 4, 2. Ejus ad *Jesu* orationem responsio, 4, 4. Hierosolymis a *Simonis Gior.* partibus stat, *B. J.* V, 6, 1. Fortiter se gerit contra Romanos, *B. J.* VI, 2, 6.
- Simon*, *Ezronis* f., *Eleazari* socius, *B. J.* V, 1, 2.
- Simon*, *Ari* f., zelotarum dux, *B. J.* V, 6, 1. Fortiter pugnat contra Romanos, VI, 1, 8; 2, 6.
- Simon*, *Josia* f., Judæus fortitudine excellens, *B. J.* VI, 2, 6.
- Simon Psellus*, *Flavii Josephi* atavus, *V. J.* 1.
- Simon*, *Gabarenorum* princeps, *V. J.* 25.
- Simon*, *Josephii Flavii* satelles, *V. J.* 28.
- Simon*, *Levi* f., *Gischalenus*, *V. J.* 38.
- Simon*, *Jonathæ* f., a *Simonis* et *Anani* factione contra *Josephum*, Galilææ præf. missus, multas ei struit insidias, *V. J.* 39 sqq. A *Josepho* capitur, 63 sq. Cf. *B. J.* II, 21, 7.
- Simonias*, vicus Galil., *V. J.* 24.
- Simonides*, *Flavii Josephi* f., *V. J.* 76.
- Sina*, mons Arabiæ (*Sinæus* mons), describitur, *A. J.* II, 12, 1; III, 5, 1. Deum in eo habitare credebatur; *Moysees* in eo colloquium habet cum Deo, *ibid.* Cf. III, 2, 5.
- Sinæus*, *Chanaani* f., *A. J.* I, 6, 2.
- Sinope*, urbs Ponti, *A. J.* XVI, 2, 2.
- Siphar*, *Ammanitidis* dynasta, *A. J.* VII, 9, 8.
- Siris* (*Sirias*?) regio, in qua *Sethi* filii monumentum posuerunt, *A. J.* I, 2, 3.
- Sisa*, *Davidis* scriba, *A. J.* VII, 5, 4.
- Sisares*, *Chananaeorum* dux, a *Jala* occiditur, *A. J.* V, 5, 4.
- Sisenna*, *Gabinii* in Syria legatus, *A. J.* XIV, 6, 1. *B. J.* I, 8, 6.
- Sisines*, Syriæ et Phœniciæ præf. sub regno *Darii*, *A. J.* XI, 4, 4.
- Sitenna*, puteus Palæst., *A. J.* I, 18, 2.
- Soa*, *Ægypti* rex cum *Israelitis* contra *Assyrios* societatem init, *A. J.* IX, 14, 1.
- Soarus*, *Symeonis* f., *A. J.* II, 7, 4.
- Soba*, locus in *Damascenorum* terra, *A. J.* I, 10, 1.
- Sobacchis* Chetæus, vir fortissimus, *A. J.* VII, 12, 2.
- Sobnæus* ab *Ezechia* rege ad *Assyrios* legatus mittitur, *A. J.* X, 1, 2.
- Socho*, vicus Judææ, *A. J.* VIII, 10, 1; VI, 9, 1.
- Socrates* philosophus, sapientia præcellens, *C. A.* II, 12. Cur capitis damnatus sit, II, 37.
- Sodoma*, urbs Palæst., a Deo funditus deleta, *A. J.* I, 11; cf. 8, 3. — *Sodomitica* regio ad lacum *Asphaltiten* tota exusta est; olim beata fuit et multis oppidis distincta, *B. J.* IV, 8, 4.
- Sodomitarum* quinque civitates olim florentissimæ; ab *Assyris* subactæ tributum pendunt; in summam morum pravitatem delapsæ a Deo evertuntur, *A. J.* I, 9; I, 11.
- Soemus* *Ituræus*; *Herodes M.* ad *Octavianum* proficiscens ei custodiam *Mariamæ* uxoris suæ credit cum secreto quodam mandato, *A. J.* XV, 6, 5. *Soemus* ad *Herodis* mandatum enunciandum adducitur, 7, 1. *Commercii* cum *Marianne* habiti accusatus ab *Herode* interficitur, 7, 4.
- Soemus*, Arabs, a *Syllæo* interficitur, *A. J.* XVII, 3, 2. *B. J.* I, 29, 3.
- Soemus*, rex *Emesæ* et *Libani* tetrarcha, *A. J.* XX, 8, 4. *V. J.* 11. Romanis auxilium fert contra *Judæos* seditiones, *B. J.* II, 18, 9; III, 4, 2; VII, 7, 1.
- Sogane*, urbs *Gaulanitis* superioris, *B. J.* IV, 1, 1. *V. J.* *Josepho* munitur, *V. J.* 37, cf. 10. *B. J.* II, 20, 6.

Sogane, vicus Galli. viginti stadiis a Gabaris distans, V. J. 51.

Solomon Davidis ex Beersabe filius, A. J. VII, 3, 3; 7, 4. Adonia regnum affectante, a patre rex declaratur oleoque inungitur, 15, 5 sqq. Davides verba ad eum facit de templo extruendo, 15, 9. Davides moriens ei praecepta dat, 16, 1. Post patris mortem, ad regnum firmandum, Adoniam, Joabum et Semei interimi jubet, VIII, 1, 2 sqq. Pharaothae, Aegyptiorum regis, filiam ducit uxorem; a Deo ipsi copiam dante quidquid vellet poscendi, sapientiam petit, 2, 1. Litem duarum meretricium dirimit, 2, 2. Regni administrationem ordinat, 2, 3. Ejus divitiarum, 2, 4. Insignis ejus sapientia; quamnam scripta reliquerit, 2, 5. Ejus litterae ad Hiramum, Tyriorum regem datae, 2, 6. Ligna caedenda curat reliquamque materiam congerit ad templum Dei extruendum, 2, 9. Templum aedificat, quod septennio absolvitur, 3. Arcam in templum transferendam curat, 4, 1. Regiam aedificat, 5, 1 sqq. Hiram pro iis quae ad templi regiaeque extructionem contulerat, frumentum mittit decemque urbes Galilaeae offert, 5, 3. Aenigmata a Hiramo missa solvit, *ibid.* cf. C. A. I, 17. Hierosolyma munit multasque urbes condit, 6, 1. Chananaei, qui in monte Libano habitant, tributum imperat, 6, 3. Classem aedificat, quam in Indiam mittit, 6, 4. Aegypti reginam ad se venientem laute excipit, 6, 5 sqq. Magnam auri vim possidet, 7, 1 sqq. Munera exquisita ei mittuntur a multis regibus, 7, 3. A patriis moribus ac institutis sub vitae finem desciscit, mulieres alienigenas in matrimonium ducens earumque deos colens, quam ob rem Deus ei poenas minatur, 7, 5. Hieroboamus seditionem contra eum movet, 7, 8. Solomon moritur post regnum octoginta annorum, *ibid.*

Solon Atheniensium legislator, C. A. II, 15.

Solyma. V. *Hierosolyma*.

Solymi montes in Palaestina, C. A. I, 22.

Solymus Josephi Tobiae frater, A. J. XII, 4, 6.

Somorrion (? Gomorra), B. J. IV, 8, 2.

Sophaces, pop. Africae, nomen habent a Sophone Didori filio, A. J. I, 15.

Sopharus, Eliphazae f., A. J. II, 1, 2.

Sophas, Ragueli f., a zelotis necatur, B. J. IV, 3, 4.

Sophene, regio Armeniae, A. J. VII, 5, 1; VIII, 7, 6.

Sophira, regio Indiae, postea *terra Aurea* dicta, A. J. VIII, 6, 4.

Sophon, Dictori f., Sophacum princeps, A. J. I, 15.

Sophonias, pontifex maximus, a Nabuchodonosoro occiditur, A. J. X, 8, 5.

Sosibius, Tarentinus, Ptolemaei Philad. satellitum praefectus, A. J. XII, 2, 2.

Sospater, Philippi f., Jud.; ab Hyrcano ad Romanos mittitur legatus, A. J. XIV, 10, 22.

Sosius ab Antonio Syriae praeficitur, A. J. XIV, 15, 9. B. J. I, 17, 2. Cum Herode Hierosolyma expugnat et Antigonus vinctum ducit ad Antonium, A. J. 16, 1 sqq., B. J. 18, 1 sqq.; V, 9, 4; VI, 10.

Spartani neque agros colunt neque artes exercent; omne studium in corpore firmando ponunt, C. A. I, 31. Cum Jonatha Maccabaeo societatem ineunt, A. J. XIII, 5, 8.

Spasinæ Charax, urbs Susianae, A. J. I, 6, 4; XX, 2, 1; 2, 3.

Spinarum vallis, prope Hierosolyma sita, B. J. V, 2, 1.

Stellatina, Romae tribus, A. J. XIV, 10, 10.

Stephanus, Claudii Caesaris servus, A. J. XX, 5, 4. B. J. II, 12, 2.

Staccheus, Agrippae M. libertus, A. J. XVIII, 6, 7.

Stoici philosophi in placitis suis de Dei natura cum Moyse consentiunt, C. A. II, 16.

Stola pontificalis primum in templo asservabatur, Hyrcanus vero pontifex, hujus nominis primus, in arce, quae postea Antonia appellata est, eam deposuit, A. J. XVIII, 4, 3. In arce deinde remansit, usque dum Tiberius, rogatu Vitellii, eam sacerdotibus in templo custodiendam permitteret, A. J. XV, 11, 4. XVIII, 4, 3. Post mortem Agrippae regis in arce reposita est: sed Claudius, precibus Agrippae junioris obsecutus, Judaeis denuo veniam dedit in templo eam asservandi, A. J. XX, 1, 1 sqq. Tribus festis solemnibus et jejunii die pontifex maximus eam induere solebat, A. J. XVIII, 4, 3.

Strabo Cappadox laudatur de Judaeis Aegyptiis, A. J. XIII, 10, 4. De Aristobulo rege, 11, 3. De Ptolemai Lathyri in Judaeis crudelitate, 12, 6. De vite aurea ab Aristobulo Pompejo dono data, XIV, 3, 1. De rebus a Pompejo gestis, A. J. XIV, 4, 3. De Gabinii expeditionibus contra Judaeos, 6, 4. De pecunia a Cleopatra et Judaeis in insula Co deposita, 7, 2. Judaeos per totum terrarum orbem dispersos esse dicit, *ibid.* De Hyrcani et Antipatri expeditione in Aegyptum, 8, 3. De Antigono Aristobuli regis filio, XV, 1, 2. De templo Hierosol. ab Antiocho Epiph. spoliato, C. A. II, 7.

Stratonis turris, urbs Samariae, quae ab Herode M. Caesarea appellata est, A. J. XV, 8, 5. Ejus tyrannus Zolus, XIII, 12, 2; 12, 4. Judaeis a Pompejo eripitur, XIV, 4, 4. Herodi M. datur ab Augusto, XV, 7, 3. Cf. XIII, 11, 2. B. J. I, 3, 4 sq.

Strato, Bercae Syriae urbis tyrannus, A. J. XIII, 14, 3.

Strato, Theodoti f., ab Hyrcano ad Romanos legatus mittitur, A. J. XIV, 10, 22.

Stratonice, Demetrii Macedoniae regis uxor, marito derelicto in Syriam se confert; rebus novis ibi studens perit, C. A. I, 22.

Struthia, piscina Hierosol., B. J. V, 11, 4.

Suba Ammanitis opem fert contra Judaeos, A. J. VII, 6, 1.

Sudeas, Phideae f., pontifex maximus, A. J. X, 8, 6.

Suna, urbs Palaest., A. J. VI, 14, 2.

Sumis, Gadis f., A. J. II, 7, 4.

Suris, secundum Alexandrum Polyhistorum Abrami filius, qui Assyriae nomen dederit, A. J. I, 15.

Sures, Madianitarum rex, A. J. IV, 6, 10; 7, 1.

Susa, Davidis scribe, A. J. VII, 4, 8.

Susa, Persiae metropolis, A. J. X, 11, 7; XI, 6, 1; 6, 2; 6, 7.

Susaeus, rex Aegypti Roboamum Judaeae regem bello accessit, Hierosolyma capit templumque spoliatur, A. J. VIII, 10, 3; cf. VII, 5, 3.

Suus, Abrami f., A. J. I, 15.

Sycaminus, oppidum Phoeniciae, A. J. XIII, 12, 3.

Sychemes. V. *Sichemes*.

Syene, urbs Aegypti, B. J. IV, 10, 5.

Sylla, Agrippae jun. dux, contra Flav. Josephum Galilaeae praefectum mittitur, quem vincit, A. J. 71 sqq.

Syllaeus Arabs, Obodae regis procurator, Salomen ipsius amore captam, in matrimonium petit; Herodes, Salome frater, nuptias non permittit ob religionum diversitatem, A. J. XVI, 7, 6. B. J. I, 24, 6. Latrones Trachone expulsos in Arabiam recipit, Herodi eos tradere recusat, A. J. 9, 1. Herodem apud Augustum accusat, 9, 3. Ipse a Nicolao, Herodis legato, in crimen vocatur et ab Augusto capitis damnatur, 8 sq. Statuitur, ut supplicio afficiatur, postquam aes alienum solverit damnumque, quod dederit, restituerit, *ibid.* Nihil eorum, quae Augustus

imperavit, facit; novorum etiam criminum ab Areta et Antipatro apud Augustum accusatur, *A. J.* XVII, 3, 2. *B. J.* I, 29, 3.

Symeon, Jacobi f. ex Lia, *A. J.* I, 19, 8. Cum Levi fratre Dinam sororem a Sicheme stupratam ulciscitur, 21, 1. A Josepho obses in Ægypto retinetur, II, 6, 4. Ejus filii sex, II, 7, 4. Symeonis tribui quænam Palæstinæ pars obtigerit, V, 1, 22.

Symborus, Sodomitarum rex, *A. J.* I, 9, 1.

Synedria quinque a Gabinio in Judæa instituta, *A. J.* XIV, 5, 4. *B. J.* I, 8, 5.

Syria, Syri. Syri sive Aramæi originem trahunt ab Aramæo, Arani filio, *A. J.* I, 6, 4. Syri sub regno Adadi contra Israelitis expeditionem faciunt, sed profligantur, *A. J.* VIII, 14, 1 sqq. Ab Israelitis postea bello lacesiti vincunt, 15, 5. Denuo Israelitis arma interunt, Samariam obsident; a Deo in fugam conjiciuntur, IX, 4, 4 sq. Azaelus, occiso Adado regnum occupat, 4, 6. Adadus et Azaelus Josephi adhuc temporibus tamquam dii a Syris colebantur, *ibid.* Aramathia Syris eripitur a Joramo, 6, 1. Azaelus Palæstinæ partem Transjordanianam in suam potestatem redigit, 8, 1. Joaso multas magnasque urbes eripit; Judæam invadit, 8, 4 sq. Adadus Azaeli successor amittit quæ hic in Palæstina occupaverat, 8, 7. Syri debellantur ab Hieroboamo II, 10, 1. Sub regno Arsacis Judæis bellum inferunt, 12, 1. A Theglaphalassare Assyriorum rege subiguntur, 12, 3. Syria occupatur a Nechaone Ægyptiorum rege; mox vero Ægyptii Babylonis cedunt, X, 6, 1. Cf. *C. A.* I, 19. Alexander Syriam invadit, *A. J.* XI, 8, 3. Regnum ad Seleucidas transit; Seleucus Nicator XII, 1, 1; 3, 1. Antiochus Deus, 3, 2. Antiochus M., 3, 3; 3, 4; 4, 1. Seleucus Philopator, XII, 4, 10. Antiochus Epiphanes, 4, 11. Antiochus Eupator Philippum regnum occupare molientem devincit, 9, 7. Demetrius, Seleuci fil.; Antiochum Eupat. occidit et ipse regnum suscipit, 10, 1. Demetrius ab Alexandro Bala regno dejicitur, XIII, 2. Demetrius Nicator, Demetrii f., ab Antiochensibus rex declaratus, Alexandrum fundit fugatque, 4, 8. Demetrius Nicator in Antiochensium odium incurrit, superatur a Diodoto, qui Antiocho Entheo puero, Alexandri Balæ filio, diadema imponit, 5, 3. Antiochus Entheus mox occiditur a Diodoto, ad quem regnum transit, 7, 1. Superato Diodoto regnum suscipit Antiochus Soter, Demetrii Nicator. frater, 7, 2. Post hujus mortem Demetrius Nicator regnum recuperat, 8, 4. Militibus invisus regnum denuo perdit, Alexander Zebina a Ptolemæo Physcone Syriæ rex constituitur, 9, 3. Alexander Zebina ab Antiocho Grypo devictus occumbit, 9, 3. Antiochus Grypus et Antiochus Cyzicenus, fratres ex matre de regno inter se certant, 10, 1. Antiochus Grypus ab Heracleone interficitur, Antiochus Cyzicenus a Seleuco Epiphane vincitur et occiditur, 13, 4. Inter Antiochi Grypi et Antiochi Cyziceni posteros diu de regno disceptatur, *ibid.* Tigranes, Armeniæ rex, Syriam invadit, 16, 4. Romani Syriam in suam potestatem redigunt, XIV, 2, 3. A Parthis infestatur, quos Cassius repellere studet, 7, 3. Simultates inter Syros et Judæos initio belli Judaici, *B. J.* II, 18. — Syri qui Thermodontem et Parthenium fluvios accolunt, circumcisionem a Colchis acceperunt; Syri qui in Palæstina habitant (Judæi) ab Ægyptiis eam didicerunt, auctore Herodoto, *C. A.* I, 22.

Syrius, rex Mesopotamiæ, *A. J.* VII, 6, 1.

Syrtes Africæ, *B. J.* II, 16, 4.

T.

Tabæus, Nachoræ f., *A. J.* I, 6, 5.

Tabernaculum, a Moyse exstructum describitur, *A. J.*

III, 6 sqq. Deus in eo habitare dignatur, 8, 5.

Tabernaculorum festum. V. *Scenopegia*.

Tanais, fluv. Scythiæ, *B. J.* VII, 7, 4.

Tangana, præfectus Samariæ sub regno Darii, *A. J.* XI, 4, 8.

Tanis, urbs Ægypti, *B. J.* IV, 11, 5.

Tarentum, urbs Italiæ, *A. J.* XVII, 5, 1.

Tarichææ (Taricheæ), urbs Galilææ, triginta stadiis e Tiberiade distans, *V. J.* 32. Urbis situs describitur, *B. J.* III, 10, 1. A Cassio expugnatur, *A. J.* XIV, 7, 3. A Nerone Agrippæ jun. tribuitur, XX, 8, 4. Munitur a Josepho, Galilææ præfecto, *B. J.* II, 20, 6. Tarichæatæ seditionem movent contra Josephum, *V. J.* 27 sqq. *B. J.* II, 21, 3 sqq. Ad Agrippam regem transire molientes ad obsequium rediguntur a Josepho, *V. J.* 32 sqq. A Romanis funduntur, *B. J.* III, 10, 3. Dissensio inter indigenas et advenas, 10, 4. Urbs capitur a Tito, 10, 5. Seditiosorum alii occiduntur, alii ad Neronem mittuntur, alii venduntur, 10, 10.

Tarsus, metropolis Ciliciæ, *A. J.* I, 6, 1; cf. IX, 10, 2. *B. J.* VII, 7, 3.

Taurus, mons Asiæ, *A. J.* XI, 8, 3. *B. J.* II, 16, 4.

Tavaus, Nachoræ f., *A. J.* I, 6, 5.

Telithon, urbs Arabiæ in Moabiturum finibus, *A. J.* XIII, 5, 4.

Templum Hierosolymitanum a Solomone exstructum describitur, *A. J.* VIII, 3; cf. *C. A.* I, 17; II, 2. Quid Moyses de eo præscripserit, *A. J.* IV, 8, 5. Diruitur a Nabuchodonosoro, *A. J.* X, 8, 5. *C. A.* I, 19; 21. Novi templi fundamenta jaciuntur sub Cyro, *A. J.* XI, 2, 1. Absolvitur sub Dario, *A. J.* XI, 4, 7. *C. A.* I, 21. Pompejus templum expugnat ejusque penetrale ingreditur, *A. J.* XIV, 4, 4. *B. J.* I, 7, 6. Templum sumtuosissime instauratur ab Herode M., *A. J.* XV, 11, 1 sqq. Hujus templi accurata descriptio, *B. J.* V, 5; cf. *C. A.* II, 8 sq.; I, 22. Porticus igne delentur, *A. J.* XVII, 10, 2. Populus ab Agrippa jun. petit, ut porticum orientalem instaret, *A. J.* XX, 9, 7. Templum irritum conatu oppugnatur a Cestio, Syriæ præfecto, *B. J.* II, 19, 5. Zelotæ a populo victi in templum confugiunt, *B. J.* IV, 3, 11 sq. Zelotarum factionum altera duce Eleazaro templi septum, altera duce Joanne porticus tenet, V, 1, 2. Eleazari factio a Joanne opprimitur, 3, 1. Templum spoliatur a Joanne, 13, 6. Romani, capta Antonia templum aggrediuntur, VI, 2, 6 sqq. Porticus exteriores partim a Judæis partim a Romanis incenduntur, 2, 9. Muro septi interioris frustra arietibus pulsato, ejus partis ignis admoveatur, quo mox etiam porticus interiores corripuntur, 4, 1 sq. Tito imperatore invito, sacrosanctum a milite quodam Rom. incenditur, 4, 3 sqq. Templum incensum est secundo anno regni Vespasiani eodem mense eodemque mensis die quo prius a Babylonis deletum erat, 4, 8. Templum funditus evertitur, VII, 1, 1.

Templum in monte Garizin prope Sicima urbem exstructum Alexandri M. temporibus, *A. J.* XI, 8, 4. Postea Jovi Hellenio consecratur, *A. J.* XII, 5, 5. Ab Hyrcano deletur, XIII, 8, 4.

Templum Heliopolitanum ad Hierosolym. similitudinem ab Onia exstructum describitur, *B. J.* VII, 9, 2 sq. Clauditur sub regno Vespasiani, 9, 4. Cf. *A. J.* XIII, 3.

Tepthæus, Galilæus vir fortissimus, *B. J.* V, 11, 5.

Terentina, Romæ tribus, *A. J.* XIV, 10, 10; 10, 13; 10, 19.

Terentius Rufus exercitus post expugnata Hierosol. a Tito in Judæa relictus dux, *B. J.* VII, 2, 1.

- Tero*, miles, Alexandrum et Aristobulum, Herodis filios, capite damnatos Caesaræ publice defendit, *A. J.* XVI, 11, 4. *B. J.* I, 27, 4. A Tryphone accusatus lapidatur, *A. J.* 11, 6. *B. J.* 27, 6.
- Telhmosis*, rex Ægypti, *C. A.* I, 26.
- Thabnæus*, *V. Thamnæus*.
- Thadatus*, Assyriorum dux, *A. J.* I, 9.
- Thadamora*, urbs Syriæ a Solomone condita, Græcis Palmyra dicta, *A. J.* VIII, 6, 1.
- Thænus*, rex Amathæ, cum Davide fœdus init, *A. J.* VII, 5, 4.
- Thales*, unde hauserit suam doctrinam, *C. A.* I, 2.
- Thallus*, Tiberii libertus, *A. J.* XVIII, 6, 4.
- Thamara*, Davidis filia, *A. J.* VII, 3, 3. Ab Amnone stupratur, 8, 1.
- Thamara*, Abesalemi filia, Roboami uxor, *A. J.* VII, 10, 3.
- Thamna*, urbs Judææ, olim in Palestinorum ditione, *A. J.* V, 1, 29; 8, 5. Caput toparchiæ, *B. J.* III, 3, 5. Incolæ in servitutem rediguntur a Cassio, *A. J.* XIV, 11, 12. *B. J.* I, 11, 2. Toparchiæ Thamniticæ initio belli Jud. præficitur Joannes Essæus, II, 20, 4. Occupatur a Vespasiano, *B. J.* IV, 8, 1.
- Thamnæus*, post mortem Elani, ab Israelitarum parte rex creatur, sed mox interimitur, *A. J.* VIII, 12, 5.
- Thamnata*, urbs Judææ, a Bachide munitur, *A. J.* XIII, 1, 3.
- Thannus* cum Banaotha fratre Jebosthum, Judæorum regem, interficit; a Davide morte mulctatur, *A. J.* VII, 2, 1.
- Thaphine*, Aderi Idumæi uxor, *A. J.* VIII, 7, 6.
- Thapsa*, urbs Palæst., a Manæmo expugnatur, *A. J.* IX, 11, 1.
- Tharabasa*, urbs Arabiæ, *A. J.* XIV, 1, 4.
- Tharata*, Assyriorum dux, *A. J.* X, 1, 1.
- Tharbis*, regis Æthiopæ filia, nubit Moysi, *A. J.* II, 10; 2.
- Tharrus*, Nachoræ f., Abrami pater, ex Chaldaea in Mesopotamiam migrat, *A. J.* I, 6, 5.
- Tharsa*, urbs Palæst., *A. J.* VIII, 12, 3; IX, 11, 1.
- Tharsices*, rex Æthiopæ, *A. J.* X, 1, 4.
- Tharsus*, ita olim Cilicia appellabatur, *A. J.* I, 6, 1. Tharsenses (Cilices) originem trahunt a Tharso Jovani filio, *ibid.*
- Tharsus*, Jovani f., Cilicum gentis auctor, *A. J.* I, 6, 1.
- Thaumastus*, primum Caji Caligulae servus, deinde Agrippæ M., a quo manumittitur et valde honoratur, *A. J.* XVIII, 6, 6.
- Thebæ*, urbs Palæst., *A. J.* V, 7, 5; VII, 7, 2.
- Thebæ*, urbs Ægypti, *B. J.* VII, 10, 1.
- Thebani*, Græci, pæderastiæ dediti, *C. A.* II, 37.
- Thecoa* (Thecoe), urbs Judææ in tribu Judæ, *A. J.* VIII, 10, 1; IX, 1, 3. *B. J.* IV, 9, 5. *V. J.* 75.
- Theglaphalassar*, Assyriorum rex, magnam Israelitarum regni partem occupat, *A. J.* IX, 11, 1. Inita cum Achaze societate, Symos et Damascenos subigit, Israelitarum multos captivos abducit, 12, 3.
- Thella*, vicus Galil., *B. J.* III, 3, 1.
- Themanus*, Ismaeli f., *A. J.* I, 12, 4.
- Themanus*, Eliphazæ f., *A. J.* II, 1, 2.
- Theodectes*, poeta tragicus, *A. J.* XII, 2, 13.
- Theodestes*, Persa, cum Bagathoo conjurationem facit contra Artaxerxem I., *A. J.* XI, 6, 4; 6, 10.
- Theodorus*, Zenonis Philadelphæ tyranni filius Alexandro Jannæo cladem affert, *A. J.* XIII, 13, 3. *B. J.* I, 4, 2. Postea iterum bello laessitus ab Alexandro, fuga se subducit ejusque castellum Amathus dirigit, *A. J.* 13, 5. *B. J.* 4, 3.
- Theodosius*, Samarita, *A. J.* XIII, 3, 4.
- Theodosius*, Theodori f., Seniensis, *A. J.* XIV, 8, 5.
- Theophilus*, Matthiæ pontificis pater, *A. J.* XVII, 4, 2.
- Theophilus*, Anani fil., pontifex creatur a Vitellio, *A. J.* XVIII, 5, 3. Theophilus Pontificatu privatur ab Agrippa, *A. J.* XIX, 6, 2.
- Theophilus* in libris suis Judæorum mentionem facit, *C. A.* I, 23.
- Theophrastus* laudatur de Tyrionum legibus, *C. A.* I, 22.
- Therompus*, historicus, de libris sacris Judæorum scribere volens mente perturbatur, *A. J.* XII, 2, 13. Athenienses calumniatur, *C. A.* I, 24. Tripoliticum non scripsit, *ibid.*
- Thermodon*, fluv. Asiæ, *C. A.* I, 22.
- Thermus* a Romanis legatus mittitur ad Ægyptios, *C. A.* II, 5.
- Thermusa*, primum concubina deinde uxor Phraatis IV regis Parthorum; Phraatacem filium adjuvat in struendis Phraati insidiis, *A. J.* XVIII, 2, 4.
- Thesbona*, urbs Galaaditidis, *A. J.* VIII, 13, 2.
- Theudas*, præstigiator, Judæos decipit; supplicio afficitur, *A. J.* XX, 5, 1.
- Theudion*, Doridis Herodis M. uxoris frater, Berenice Salomæ filiam in matrimonium ducit, *A. J.* XVII, 1, 1. *B. J.* I, 28, 1. Cum Antipatro, sororis filio, Herodis necem machinatur, *A. J.* 4, 2. *B. J.* 30, 5.
- Thiras*, Japhethæ f., Thirium (Thracum) princeps, *A. J.* I, 6, 1.
- Thires*, Græcis Thracæ dicti, originem habent a Thira, *A. J.* I, 6, 1.
- Thisri*, mensis apud Judæos, *A. J.* VIII, 4, 1.
- Thmasis*, rex Ægypti, *C. A.* I, 15.
- Thmuis*, urbs Ægypti, *B. J.* IV, 11, 5.
- Thobeli*, postea Iberi dicti, originem habent a Thobela, *A. J.* I, 6, 1.
- Thobelus*, Japhethæ f., Thobelorum princeps, *A. J.* I, 6, 1.
- Thobelus*, Lamechi f., primus opificum ærarium excogitavit, *A. J.* I, 2, 2.
- Tholomæus*, Gessiorum rex, *A. J.* VII, 1, 4.
- Tholomæus*, latronum dux, *A. J.* XX, 1, 1.
- Thracæ*; ita a Græcis Thires appellantur, *A. J.* I, 6, 1. A Romanis subacti, *B. J.* II, 16, 4. Thracæ Herodis M. mercenarii, *A. J.* XVII, 8, 3. *B. J.* I, 33, 9.
- Thraciæ* emporia; Josaphatus Judæorum rex classem ad ea mittit, *A. J.* IX, 1, 4.
- Thressa*, (Ressa, Resa) castellum Idumææ (Judææ?), *A. J.* XIV, 13, 9; 15, 2. *B. J.* I, 13, 8; 15, 4.
- Thucydides*, historicus ex nonnullorum sententia multis in rebus falsa refert, *C. A.* I, 3. Romanorum non facit mentionem, I, 12.
- Thulas*, Isacharis f., *A. J.* II, 7, 4.
- Thummosis*, rex Ægypti, *C. A.* I, 14. (Vocatur *Telhmosis*, I, 15).
- Thygrammæi*, Græcis Phryges dicti, originem habent a Thygramme, *A. J.* I, 6, 1.
- Thygrammes*, Gomari f., Thygrammæorum princeps, *A. J.* I, 6, 1.
- Tiberias*, urbs Palæst., in optima Galilææ parte sita ad lacum Genezareth, ab Antipa in honorem Tiberii exstructa et immunitate donata est, *A. J.* XVIII, 2, 3. *B. J.* II, 9, 1. Cf. de urbis situ *V. J.* 65. A Nerone Agrippæ juniore tribuitur, *A. J.* XX, 8, 4. A Fl. Josepho munitur, *B. J.* II, 20, 6. Tree in urbe factiones initio belli Judaici, *V.*

- J. 9.* Herodis tetrarchæ palatium diruitur, *V. J. 12.* Tiberienses rerum novarum semper appetentes et seditio-nibus gaudentes, 17; cf. 65; 70. A Joanne, Levi f., stimulantur ut seditionem moveant contra Josephum Galilææ præf., *V. J. 17 sq.*; 25 sqq. *B. J. II, 21, 6 sqq.* Ad Agrippam regem transire moliantur; ad obedientiam rediguntur Josephi stratagemate, *V. J. 32. sqq. B. J. 21, 8 sqq.* A Jonatha ejusque collegis instigati, iterum rebellant contra Josephum, *V. J. 53 sqq.* Tiberias a Josepho expugnatur, 63. Josephus impedit ne Tiberias a Galilæis diripiatur, 68 sqq. Tiberienses pacem et amicitiam petunt a Romanis, *B. J. III, 9, 7 sqq.*
- Tiberius Nero*, Augusto in regno succedit; Valerium Grat-tum Judææ procuratorem facit, *A. J. XVIII, 2, 2. B. J. II, 9, 1.* Isidis sacerdotes in crucem agit ejusque templum evertit, *A. J. 3, 4.* Judæos Roma expellit, *A. J. 3, 5.* Cum Artabano, Parthorum rege, amicitiam init, *A. J. 4, 4 sq.* Post Philippi mortem, ejus tetrarchiam Syriæ adjicit, *A. J. 4, 6.* Vitellio Syriæ præfecto scribit ut Aretæ regi Arabiæ bellum inferat, 5, 1. Magna apud eum auctoritate valet Antonia, Claudii mater, 6, 4 sqq. Agrippam, Aristobuli f., benigne excipit, *ibid.* Agrippam ab Eutycho accusatum in vincula conjicit, 6, 5 sqq. Tiberii in rebus agendis tarditas et cunctatio, 6, 5. Capto augurio Caium constituit successorem, Tiberii Gemello nepote ab imperio excluso, 6, 8 sq. Tiberii mors; magna populi lætitia, 6, 10.
- Tiberius Gemellus*, Drusi fil., Tiberii Caesaris nepos, imperii successione excluditur, *A. J. XVIII, 6, 4; 8, 8 sq.* A Caio Caligula e medio tollitur, 6, 9.
- Tiberius Alexander*, Alexandri Alabarchæ f., Judææ procurator, *A. J. XX, 5, 2. B. J. II, 11, 6.* Alexandria præfectus, *B. J. II, 18, 7.* Ad Vespasiani partes se confert, *IV, 10, 6.* Exercitus Alexandrini dux cum Tito expeditionem facit adversus Hierosolyma, *V, 1, 6.* Ornamenta addit templo Hierosol., 5, 4, 12, 2. Totius Titi exercitus dux, *VI, 4, 3.*
- Tigellinus*, Neronis libertus, homo nequissimus, *B. J. IV, 9, 2.*
- Tigranes*, rex Armeniæ, Syriam invadit; Judæi ad eum legatos mittunt; Lucullo, Armeniam depopulante, ex Syria discedit, *A. J. XIII, 16, 4. Cf. B. J. I, 5, 3.*
- Tigranes*, Artabazis Parthorum regis f. a Romanis in regno collocatur, *A. J. IV, 4, 3. B. J. I, 19, 5.*
- Tigranes*, Alexandri Herodis M. filii f. ex Glaphyra regnum Armeniæ obtinet, *A. J. XVIII, 5, 4. B. J. I, 1, 28, 1.*
- Tigranes*, Alexandri Herodis M. nepotis f. a Nerone rex Armeniæ creatur, *A. J. XVIII, 5, 4.*
- Tigris*, fluv. Asiæ, a Judæis *Diglath* vocatur, *A. J. I, 1, 3.*
- Timæus (Timaus)*, rex Egypti, *C. A. I, 14.*
- Timæus*, historicus, in rebus Siculis ab Antiocho, Philisto et Callia dissentit, *C. A. I, 3.* Ephorum sæpe mendacii arguit, *ibid.* Calumniandi cupidus est, *I, 24.*
- Timagenes*, historicus, laudatur, de templo Hierosol. ab Antiocho Epiph. spoliato, *C. A. II, 7.* De Aristobulo Judæorum rege, *A. J. XIII, 11, 3.* De clade quam Alexandro Jannæo intulit Ptolemæus Lathyrus, *12, 5.*
- Timidius*, Pompeium apud Caium Cæsarem accusat, *A. J. XIX, 1, 5.*
- Timius*, Cyprius; vir nobilis Alexandram Phasaeli filiam ex Galampione uxorem ducit, *A. J. XVIII, 5, 4.*
- Timotheus*, Ammanitarum dux vincitur a Juda Maccab., *A. J. XVII, 8, 1 sqq.*
- Tirathana*, vicus Samariæ, *A. J. XVIII, 4, 1; 4, 2.*
- Tiridates*, rex Armeniæ Magnæ ab Alanis bello petitur, *B. J. VII, 7, 4.*
- Titanum* vallis prope Hierosolyma, *A. J. VII, 4, 1.*
- Titius*, Syriæ præfectus, *A. J. XVI, 8, 6.*
- Titus (Flavius Vespasianus)*, Vespasiani f., a patre Alexandriam mittitur, ut duas inde legiones contra Judæos ducat, *B. J. III, 1, 2.* Magnis itineribus Ptolemaidem contendit, 4, 2. Cum patre Jotapata obsidet, 7, 4 sqq. Ejus pietas in patrem, 7, 22. Japham expugnat, 7, 31. Primus muros Jotapatorum ascendit, 7, 34. Ejus in Flavium Josephum captivum clementia, 8, 8 sq. Ad-versus Tiberiadem mittitur, *B. J. 9, 7.* Tarichæatas prælio devincit, in quo fortitudine eminet; eorum urbem capit, 10, 1 sqq. Ad Mucianum in Syriam mittitur, *B. J. IV, 1, 5.* Inde reversus Gamalam cum patre obsidet, 1, 10. Contra Gischala exercitum movet, 2, 1. Gischalenos ad deditionem hortatur, 2, 2. Joanne, seditio-sorum duce, fuga elapso, a Gischalenis benigne excipitur, 2, 4 sq. Casaream se confert, 3, 2. Post Neronis mortem a patre ad Galbam mittitur, sed audita ejus morte Casaream revertitur, 9, 2. Cum patre Alexandriam proficiscitur; inde a patre qui in Italiam ad imperium susci-piendum discedit, ad Hierosolyma expugnanda mittitur, 11, 5. Ejus exercitus describitur, *V, 1, 6; 2, 1.* Hieroso-lyma explorans in periculum incidit; egregia ejus forti-tudo, 2, 2. Castra metatur juxta montem Olivarum, 2, 3. Romanos a Judæis repulsos fortitudine sua e periculo eripit, 2, 5. Romanos incaute in Judæorum insidias lapsos reprehendit, 3, 3 sq. Machinas muris admovel, 6, 2 sqq. Primum murum expugnat, 7, 2 sqq. Secundum mu-rum capit et Novam urbem occupat; inde statim a Judæis repulsus quarto die post ea rursus potitur, 8, 1 sq. Remissa in breve tempus obsidione, exercitum lustrat, 9, 1. Flavi-o Josepho mandat, ut Hierosolymitanos ad deditionem hortetur, 9, 3. Quatuor aggeres prope Antoniam et Joan-nis monumentum erigit, 9, 2; 11, 4. His aggeribus a Ju-dæis destructis, totam urbem muro circumdat novosque aggeres jacet, 11, 4 sqq.; 12, 1 sqq. Judæos qui aggeres aggrediuntur, repellit, *VI, 1, 3.* Antoniam capit, 1, 4 sqq. Judæos per Josephum iterum ad deditionem hortatur, 2, 1 sqq. Templum aggreditur, 2, 6. sqq.; 4, 1. Ipso invito sacrosanctum incenditur; frustra ignem extinguere con-atur, 4, 3 sqq. Templo occupato a militibus salutatur imperator, 6, 1. Cum seditiosorum cubibus colloquium habet: his ejus fidei se committere recusantibus, urbem perdere decernit, 6, 2. Urbem inferiorem incendi jubet, 6, 3. Urbem superiorem capit, omniaque ferro et flamma vastat, 8, 1 sqq. Quid de captivis decreverit, 9, 9, 2. Urbe funditus eversa, exercitui gratias agit et præmia distri-buit, *VII, 1, 1 sqq.* Casareæ Philippi splendida specta-cula exhibet, 2, 1. In Casareæ maritima fratris, Beryti patris diem natalem celebrat, 3, 1. Per Syriam iter fa-ciens, magnificentissima in urbibus spectacula edit, 5, 1. Ab Antiochenis laute excipitur; Vologeses Parthorum rex coronam auream ei mittit, 5, 2. *Cf. A. J. XII, 3, 1.* Per Judæam deinde Alexandriam proficiscitur, unde Romam navigat, *B. J. 5, 2 sqq.* Cum patre de Judæa subacta triumphat, 5, 4 sqq. — Titi testimonium de Josephi in historia scribenda veritate, *V. J. 70. C. A. I, 3.* Josephum magno in honore habet, *V. J. 76.*
- Titus Frugi*, quintæ decimæ legionis Rom. dux, *B. J. VI, 4, 3.*
- Tityi*; Hiram Tyriorum regis contra eos expeditio, *C. A. I, 18.*
- Tobiæ* filii Menelai pontificis partes sequuntur; cum Mene-lao ad Antiochum Epiphanen confugiunt, *A. J. XII, 5, 1; cf. 4, 2. B. J. I, 1, 1.*
- Tochoa*, urbs Judææ, a Bachide munitur, *A. J. I, 3.*
- Toparchiæ* Judææ, *B. J. III, 3, 5.*

Trachonitis (Trachon), regio Palest. ab Augusto Herodi M. datur, *A. J. XV*, 10, 1 sqq. *B. J. I*, 20, 4. Trachonitæ, Herode in Italiam profecto, rebellant, sed mox ab Herodis ducibus subiguntur, *A. J. XVI*, 4, 6. Latrones Trachonitici a Syllæo in Arabiam recipiuntur, 9, 1. Herodi infensi Idumæorum agros populantur, 9, 3. Batanæis contra Trachonitis præsidio sunt Zamaris ejusque posteris, *A. J. XVII*, 2, 1 sqq. Trachonitis ab Herode Philippo tribuitur, *A. J. XVII*, 8, 1; cf. *XVII*, 11, 4. *B. J. II*, 6, 3.

Trajanus, legionis præfectus a Vespasiano mittitur ad Japham expugnandam; adscito Tito urbem capit, *B. J. III*, 7, 31. Tito auxilio mittitur contra Tarichæatas, 10, 3.

Tralles, urbs Carie, *A. J. XIV*, 10, 21.

Trebellius Maximus, senator Roman., *A. J. XIX*, 2, 3.

Tripolis, urbs Phœnicie, *A. J. XII*, 10, 1; *XIII*, 10, 3. Herodis M. in Tripolitanos liberalitas, *B. J. I*, 21, 11.

Tripolitici auctor (non est Theopompus) Thebanos calumniatur, *C. A. I*, 24.

Troglodytica terra, ad sinum Arabicum occupatur ab Abrami posteris, *A. J. I*, 15. Cf. *II*, 11, 2.

Tryphon, V. Diodotus.

Tryphon, Ptolemæi Epiph. jocular, *A. J. XII*, 4, 9.

Tryphon, Herodis M. tonsor, Teronem accusat; ipse cum Terone a populo lapidatur, *A. J. XVI*, 11, 5 sq. *B. J. I*, 27, 5 sq.

Tunicæ manuleatæ et ad talos usque demissæ apud Judæos a virginibus antiquitus gestatæ, *A. J. VII*, 8, 1.

Tusculanum, villa Tiberii, *A. J. XVIII*, 6, 6.

Typhonis urbs, Avaris, in Ægypto, *C. A. I*, 26.

Tyrannius Priscus tribun. milit., *B. J. II*, 19, 4.

Tyrannus, Herodis satellites, se ab Alexandro ad Herodem interficiendum conductum esse fatetur, *A. J. XVI*, 10, 3.

Tyropseorum vallis superiorem Hierosol. partem ab inferiori separat, *B. J. V*, 4, 1.

Tyrrheni, pop. Italiæ, *C. A. II*, 4.

Tyrrus, castellum in confiniis Judææ et Arabiæ ab Hyrcano exstructum, *A. J. XII*, 4, 11.

Tyrrus, Tyrus; Tyriorum reges et judices enumerantur, *C. A. I*, 18; 1, 21. Tyrus Carthaginem condunt, *C. A. I*, 67. Tyrus Salmasari ipsorum urbem obsidenti fortiter resistunt, *A. J. IX*, 14, 2. Oppugnantur a Nabuchodonosoro, *C. A. I*, 21. Ab Alexandro Tyrus expugnatur, *XI*, 8, 3 sq. Cassius Marionem Tyriorum constituit tyrannum, *A. J. XIV*, 12, 1. *B. J. I*, 12, 2. M. Antonii ad eos literæ, quibus Judæis restituere jubentur, quæ eis eripuerant, *A. J. XIV*, 12, 3 sq. Tyrus Pacorum Parthum Antigono Aristobuli filio operam ferentem, in urbem non admittunt, *A. J. XIV*, 13, 3. *B. J. I*, 13, 1. Herodis M. in eos liberalitas, *B. J. I*, 21, 11. Initio belli Jud. sæviunt in Judæos qui urbem incolunt, *B. J. II*, 18, 5. Cum aliis populis Gischalenos adoriuntur eorumque urbem incendunt, *V. J. 10*. Agrippam regem apud Vespasianum accusant, *V. J. 74*. — Tyrus antiquissimis jam temporibus res gestas literis consignabant, *C. A. I*, 17. Judæis infensi sunt, *I*, 13. Eorum lex de juramentis, *I*, 22.

U.

Ulatha (p. Gaulanitis), regio Palest., pars Zenodori tetrarchiæ, ab Augusto Herodis M. regno additur, *A. J. XV*, 10, 3.

Ulus, Arami f., *A. J. I*, 6, 4.

Ummidius Quadratus, Syriæ præfectus, Judæos seditiosos punit; litem inter Samaritas et Judæos ad Claudium Cæsarem remittit, *A. J. XX*, 6, 2. *B. J. II*, 12, 5 sq.

Ure Chaldæorum, urbs in Chaldæorum finibus, *A. J. I*, 6, 5.

Ures, Medianitarum rex, *A. J. IV*, 7, 1.

Ures, tribus Ephraimiticæ præfectus sub Solomone, *A. J. VIII*, 2, 3.

Urias, Beersabæ maritus, instigante Davide in vitæ discrimen adductus mortem occumbit, *A. J. VII*, 7.

Urias, Jothami f., pontifex maximus, *A. J. X*, 8, 6.

Urus, pater Bezeleeli architecti, *A. J. III*, 6, 1.

Usis, Dani f., *A. J. II*, 7, 4.

Usus, Arami f., *A. J. I*, 6, 4.

Uzus, Nachoræ f., *A. J. I*, 6, 5.

V.

Valâtha, locus in Syria situs, a Saturnino, Syriæ præfecto, Zamari datur ad habitandum, *A. J. XVII*, 2, 1.

Valens, Vitellii dux cum Cæcinnæ Othonem vincit, *B. J. IV*, 9, 9.

Valerianus, decurio, *B. J. III*, 9, 7.

L. Valerius, prætor Rom., *A. J. XIV*, 8, 5.

Valerius Gratus, Judææ procurator, *A. J. XVIII*, 2, 2.

Valerius Asiaticus, vir consularis, *A. J. XIX*, 1, 14; 1, 20; 4, 3.

Vallis gratiarum (Κολλὰς εὐλογίας) locus in Palest., ubi Josaphatus pro victoria e Moabitis reportata gratias egit, *A. J. IX*, 1, 3.

Varro, Syriæ præfectus, Zenodori latrocinia reprimit, *B. J. I*, 20, 4. *A. J. XV*, 10, 1.

Varus (Quintilius), Syriæ præfectus, Herodis M. rogatu Hierosolyma venit, ut ei de Antipatro filio judicium habenti adsit, *A. J. XVII*, 5, 2 sqq. *B. J. I*, 31, 5 sqq. Sabino Hierosolyma ad custodiendas Herodis pecunias proficisci molienti adversatur, *A. J. XVII*, 9, 3. *B. J. II*, 2, 2. Hierosolymis seditionem compescit, *A. J. 10*, 1. Nova seditione in Judæa orta, Sabino succurrit; in seditionis auctores animadvertit, *A. J. 10*, 9 sq. *B. J. 5*, 1 sqq.

Vaste, Artaxerxis I uxor, repudiatur, *A. J. XI*, 6, 1.

Valinius, senator Rom., *A. J. XIX*, 1, 13.

Ventidius, Romanorum dux, in Syriam mittitur ut Parthos ab ejus finibus arceat; in Judæam profectus, Josepho auxilium laturus, ab Antigono pecunia corrumpitur, *A. J. XIV*, 14, 6. *B. J. I*, 15, 2. Parthos prælio devincit, Machæaram Herodi auxilio mittit, *A. J. 15*, 7. *B. J. 16*, 6.

Veranius, senator Rom. *A. J. XIX*, 3, 4.

Vespasianus (Titus Flavius), a Nerone contra Judæos rebelles mittitur, *B. J. III*, 1, 2 sq. Quenam ante bellum Judaicum gesserit, *ibid.* A. Sepphoritis benigne excipitur, 2, 4. Titus ex Ægypto copias ducit ad Vespasianum; totius exercitus magnitudo, *B. J. 4*, 2. Exercitum ducit in Gallæam, 6, 2. Capta Gadarensium civitate Jotapata proficiscitur, et post longam obsidionem urbem a transfuga proditam capit, 7, 1 sqq. Leviter vulneratur, 7, 22. Flavius Josephus ei imperium vaticinatur, 8, 8 sq. Joppen evertit, 9, 2 sqq. Ab Agrippa laute excipitur Cæsareæ Philippi, 9, 7. Tiberiadem occupat, 9, 8. Tarichæas debellat, 10, 1 sqq. Gamalam capit et diruit, *IV*, 1, 1 sqq. Ejus in urbis obsidione periculum, 1, 5. Cæsaream redit, militibus requiem concessurus, 2, 1. Jamniam et Azotum capit, 3, 2. Cum ducibus deliberat de obsidendis Hierosolymis, 6, 2. Multi Judæi ad eum confugiunt, 6, 3. Gadara totamque Peræam in potestatem suam redigit, 7, 3 sqq. Quum accepisset motus cieri in Gallia a Vindice, ad bellum Jud. conficiendum properat, 8, 1. Idumæam et magnam Judææ partem subigit, Hierosolyma circumquaque cingit, 8, 1 sqq. Accepto nuntio de Nerone morte

expeditionem contra Hierosolyma differt; Titum Romam mittit novum imperatorem salutatum, 9, 2. Novum impetum in Judæam facit, 9, 9. Vespasianus a militibus suis imperator declaratur; seque illis cedit, 10, 2 sqq. Mucianus Syriæ et Alexander Ægypti præfectus, itemque Mæsiæ et Pannoniæ legiones ad ejus partes se conferunt, 10, 5 sq. Josephum vinculis solvit, 10, 7. Mucianum in Italiam mittit contra Vitellium, 11, 1. Alexandriam proficiscitur, ubi Vitellianorum clades ei nuntiatur; Titum mittit ad Hierosolyma expugnanda, 11, 5. Romam proficiscitur, VII, 2, 1. In Italia omnium votis excipitur, 4, 1. Domitianum fil. mittit ad Germanorum seditionem comprimendam et Rubrium Gallum ad Sarmatas ex Mæsia repellendos, 4, 2 sq. Cum Tito filio triumphum agit, 5, 4 sqq. Pacis templum exstruit Romæ, 5, 7. Omnem Judæorum terram vendi jubet, 6, 6. Ejus erga Antiochum Commagenes regem humanitas, 7, 3. Oniæ templum in Ægypto dirui jubet, 10, 2. Jonathan sicarium morte damnat, 11, 3. — Vespasiani testimonium de Josephi historici fide, V. J. 65. C. A. I, 9. Ejus commentarii laudantur, V. J. 65. Flavius Josephum magnis muneribus donat, 76.

Veturia, Romæ tribus, A. J. XIV, 10, 13; 10, 19.

Vienna, urbs Galliæ, A. J. XVII, 13, 2. B. J. II, 7, 3.

Vindex rebus novis studet in Gallia, B. J. IV, 8, 1.

Vinicius (Marcus), Caji Caesaris sororis maritus, A. J. XIV, 1, 14.

Vitellius, Syriæ præfectus, a Judæis honorifice excipitur Hierosolymis; Tiberio persuadet ut Judæis stolam pontificalem reddat, A. J. XV, 11, 4; XVIII, 4, 3. Insidias struit Artabano, Parthorum regi, XVIII, 4, 4. Postquam Artabanus regnum stabilivit, Vitellius jussu Tiberii cum eo amicitiam facit, 4, 5. Herodi Antipæ infensus est, *ibid.* A Tiberio jubetur Aretæ regi Arabiæ bellum inferre; de Tiberii morte certior factus, ab expeditione desistit, 5, 2 sqq.

Vitellius Proculus, centurio Rom., A. J. XIX, 6, 3.

Vitellius a legionibus Germanicis imperator declaratur, Othonem vincit, B. J. IV, 9, 2; 9, 9; 10, 1. Vitelliani vincuntur apud Cremonam et Romæ ab Antonio Primo, Vespasiani duce, 11, 2 sqq. Vitellius trucidatur, 11, 4.

Vitellius rebus novis studet in Germania sub regno Vespasiani, B. J. VII, 4, 2.

Vologeses, Artabani III Parthorum regis fil., Gotarzi fratri in regno succedit, A. J. XX, 3, 4. Itazem bello petit, 4, 1. Dahis et Sacis seditionem moventibus, infecta re discedit, 4, 2. Tito Hierosolymorum expugnatori coronam auream mittit, B. J. VII, 5, 2. Pro Antiocho, rege Commagenes, apud Vespasianum intercedit, 7, 3.

Volumnius, Syriæ præfectus pro Herode agit cum Syllæo, A. J. XVI, 9, 1. Ab Herode cum literis mittitur ad Augustum, A. J. 10, 7; 10, 9. B. J. I, 27, 1. In concilio Beryti habito Alexandrum et Aristobulum Herodis filios capitis condemnat, A. J. 11, 3, B. J. 27, 3.

Vonones, Phraatis IV Parthorum regis fil., a patre obses mittitur Romam; post Orodis decessum regnum obtinet, mox vero a populo contemnitur, A. J. XVIII, 2, 4. Cum Artabano a Parthis ad regnum suscipiendum arcessito prælio congreditur et vincitur; fuga in Armeniam delapsus ibi regnum occupare conatur; jussu Tiberii a conatu desistit; Silano Syriæ præsidi se dedit; *ibid.*

X.

Xaloth, vicus Galil., B. J. III, 3, 1.

Xerxes, Persarum rex, Darii fil. Judæos magna benevolentia prosequitur, A. J. XI, 5, 1 sqq. Ejus literæ ad

Eodram, 5, 1. Neemiæ pincernæ suo veniam dat Hierosolymorum moenia restaurandi, 5, 6. Cf. B. J. II, 16, 4.

Xylophoria Judæorum festum in quo ligna ad templi aram comportantur, A. J. II, 17, 6.

Xystus Hierosolymorum urbis, prope regium situs, B. J. V, 4, 2. VI, 3, 2; 6, 2.

Z.

Zabadias a Josaphata Judæorum rege summus judex constituitur, A. J. XI, 1, 1.

Zabelus, Arabum dynasta, A. J. XIII, 4, 8.

Zabidus, Idumæus, C. A. II, 9.

Zabuda, mater Joacimi, A. J. X, 5, 2.

Zabulon, Jacobi f. ex Lia, A. J. I, 19, 8. Ejus filii tres, II, 7, 4. — Zabulonis tribus quamnam Palæstinæ partem obtinuerit, V, 1, 22.

Zabulon, urbs Galil., admirandæ pulcritudinis, a Cestio diripitur et incenditur, B. J. II, 18, 9.

Zacharias, Joadi f., vates a Joaso interficitur, A. J. IX, 8, 3.

Zacharias (Azarias), Hieroboami II fil., Israelitarum rex, A. J. IX, 10, 3. Sex menses regnat, 11, 1.

Zacharias, vates, A. J. XI, 4, 5; 4, 7.

Zacharias, Phaleci f., zelota, B. J. IV, 4, 1.

Zacharias, Baruchi f., Judæus nobilis, a zelotis in judicium vocatur; a judicibus absolvitur, tamen ab illis interficitur, B. J. IV, 5, 4.

Zacharis (Zacharias), Israelitarum dux, A. J. IX, 12, 1.

Zaleucus, Locrensiū legislator, C. A. II, 15.

Zamares, Elano Israelitarum rege occiso, regnum occupat; totam Basanis stirpem interimit; de salute sua desperans se ipsum interficit, A. J. VIII, 12, 5.

Zamaris, Judæus Babylonius cum quingentis equitibus sedem figit in Syria, ubi Saturninus Valatham ei ad habitandum dat, A. J. XVII, 2, 1. Ab Herode M. in Balanæam arcessitur ad Trachonitarum latrocinia reprimenda, in eaque Bathyrā condit, 2, 1; 1, 2. Ejus liberi, 2, 3.

Zambranes, Abrami f., A. J. I, 15.

Zambrias, legum Mosæicarum contemtor, a Phinecæ interficitur, A. J. IV, 6, 10 sqq.

Zara, urbs in Moabitarum finibus, A. J. XIII, 15, 4.

Zareus, Æthiopæ rex, Asanum Judæorum regem bello petit, A. J. VIII, 12, 1. Clade afficitur, 12, 2.

Zaras, Judæ f., A. J. II, 7, 4.

Zaraza, uxor Amanis, A. J. XI, 6, 10.

Zebes, Madianitarum dux, A. J. V, 6, 5.

Zebulus Abimelechum adjuvat in opprimendis Sicimitis, A. J. V, 7, 4.

Zebus, Madianitarum rex, a Gedeone vincitur, A. J. V, 6, 5.

Zelotæ, latrones undique conflati, in Hierosolymorum urbem irrepunt, B. J. IV, 3, 3. Multos civitatis proceres in vincula conjiciunt et indicta causa necant, Pontificem sorte creant, 3, 7 sq. Acris pugna inter zelotas et populum committitur; zelotæ in templum confugiunt, 3, 11 sqq. Idumæos in auxilium vocant cum iisque magnam civium stragem edunt, 4 et 5. Post Idumæorum discidium denuo in cives sæviunt, 6, 1; 6, 3. Joanne, qui magna inter ipsos auctoritate fuerat, tyrannidem affectante, in duas partes discedunt, quæ se invicem armis lacerant, 7, 1. Ab Idumæis, qui in urbem confugerant, pressi rursus coalescunt, 9, 11. Denuo in duas factiones scinduntur, quarum altera, duce Joanne, exteriorem templi ambitum et porticus, altera, duce Eleazaro, inte-

- rius templi septum tenet, V, 1, 2. Aeris inter duas factiones contentio, *ibid.* Eleazari factio ab Joanne opprimitur, 3, 1. Eorum perversitas, VII, 8, 1.
- Zelpha*, Liae ancilla, ex qua Jacobus procreat Gadem et Aserum, A. J. I, 19, 8.
- Zeno*, philosophus, C. A. II, 12.
- Zeno*, Cotylas cognominatus, Philadelphiae tyrannus, A. J. XIII, 8, 1. B. J. I, 2, 4.
- Zenodorus* (Zeno B. J. II, 6, 3), Lysaniae tetrarchiam conducit; in Trachonitide latrocinia exercet, quae ab Herode M. reprimuntur, A. J. XV, 10, 1. Herodem apud Augustum frustra accusat, 10, 2. Zenodoro mortuo, ejus tetrarchia, inter Trachonitidem et Galilaeam sita, Herodi ab Augusto traditur, 10, 3. Cf. B. J. I, 20, 4. Pars hujus tetrarchiae postea Philippo Herodis filio tribuitur, A. J. XVII, 11, 4. B. J. II, 6, 3.
- Zephyrium*, promontorium Ciliciae, B. J. I, 23, 4.
- Zeugma*, urbs Asiae ad Euphratem sita, B. J. VII, 6, 2.
- Zeuxis*, Antiochi M. amicus, A. J. XII, 3, 4.
- Zipha*, urbs Judae in tribu Judae, A. J. VIII, 10, 1. —
- Ziphene*, Ziphenorum ager, A. J. VI, 13, 2, Zipheni Saulo nuntiant Davidem in ipsorum terra delitescere, *ibid.*
- Zizus*, Arabum dux, Philippo auxilium fert contra Demetrium Eucærum, A. J. XIII, 14, 3.
- Zoara*, (Zoor), urbs Arabiae prope lacum Asphaltiten sita, B. J. IV, 8, 4. Cf. A. J. I, 11, 4; XIV, 1, 4.
- Zodmielus*, Judae f., A. J. XI, 4, 2.
- Zoilus*, Stratonis turris et Doræ tyrannus, ab Aristobulo bello lacessitur, A. J. XIII, 12, 2; 12, 4.
- Zoor*. V. *Zoara*.
- Zopyrion*, historicus, Judæorum meminit, C. A. I, 23.
- Zorobabelus* problematis explicatione Darii regis gratiam sibi conciliat, A. J. XI, 5, 2 sqq. A Dario petit ut Hierosolyma instauret, 3, 7. Magnam Judæorum multitudinem in Judæam reducit, 3, 9 sqq. Cf. 4, 4; 4, 8.